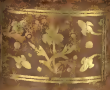

BLANCARD
LEX-MEE

TOM II

11686

VERSANTUR HIS TRIBUS

Pharmacopœi Parisienses

ex Dono Domini
De Fourcy
Pharmacopœi

1766

STEPH. BLANCARDI
LEXICON
 MEDICUM RENOVATUM,

In quo totius artis Medicæ termini, in

**ANATOME, CHIRURGIA,
 PHARMACIA, CHYMIA,
 RE BOTANICA ETC.**

Usitati, dilucidè & breviter exponuntur juxta

NEOTERICORUM tum **PRACTICORUM**
 tum **MECHANICORUM** placita & verè
 demonstrata principia.

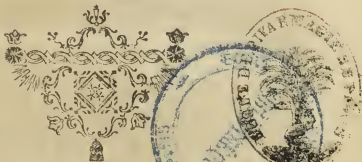
*Hiscæ adjungitur GRÆCARUM vocum Etymologia; tum
 earum BELGICA, GERMANICA, GALLICA,
 ANGLICA &c. interpretatio; cum
 indicibus locupletissimis.*

Editio novissima, & ob additiones à Viro Celeberrimo

JOANNE HENR. SCHULZIO

Desumptas cæteris longè auctior & perfectior.

P A R S A L T E R A

L O V A N I J.

Apud **JOAN. FRANC. VAN OVEREEKE,**

Sub Signo Lampadis Auræ 1754.

Cum Approbatione & Privilegio.

TYPOGRAPHUS

LECTORI

S P D.

Isto Tibi amice Lector Lexici Medici Viri Celeberrimi

Stephani Blancardi editionem novam : novam dico non quod ultimâ Leidenſi recentior , ſed quod eâdem amplior ſit , pluribuſque acceſſionibus ditior. Quidquid enim in viri cele-

LECTORI

leberrimi *Joannis Henrici Schulzii* editione occurrit propriè ad medicinam spectans, in hanc novam trans tuli, quæ sic pluribus articulis, Tyronibus Medicinæ scitu necessariis, prodit auctior. Hisce utere Lector benevole, & Vale.

PRÆ-

PRÆFATIO AUCTORIS.

L. S.

 Etus opinio est, jam inde ab Heroicis ducta temporibus, nihil hodie dici, quod non dictum sit prius. Hujus scilicet auctores minime præsagiebant, venturum tempus, quo ista, quæ tunc latebant, clarescerent; venturos dies, quibus nos tam aperta nescisse majores miraremur. Cunctis enim rebus inest quidam velut orbis, ut sicuti cælestia sydera, ita scientiarum vertantur: nec omnia apud antiquos optima;

P R Æ F A T I O

tima ; nec apud omnes statim gratiam, fidem, auctoritatem inveniunt, quæ sola ratione & observationibus ponderantur. Si hanc sapientes viam tenuissent, ut semper majorum intra terminos subsisterent ; demersa adhuc tenebris lateret veritas : nova artium lumina minimè lucrent. ARCHIMEDEM mirata est antiquitas, quum illius ingenio Syracusæ defenderentur. Nec DEMETRIUS, ob repertam machinam, minore gloria fuit, & famam in posteros præmium transmisit. Nostra verò ætas ut ista magnificè exornavit, sic & artes novas eduxit, ad quas priorum nunquam industria penetraverat. Quis tormenta nescit bellica ; quanto vel ballistis concitatiores, vel catapultis rapidiore impetu feruntur ? Quis nescit navigandi peritia, cum Belgæ in arma truderentur, contabulatum classibus mare ? repertas Insulas ? reserata

In-

A U C T O R I S.

*Indiæ claustra ? maximam Occidui orbis partem , priscis ignoratam , nostris ingenti commodo cognitam fuisse ? Quid artem loquar Typographicam , divinarum humanarumque rerum propagatricem ? Quid Medicinam ? quæ per diversos temporum orbes , velut gradibus processibusque aucta , dum priorum inventis nova adjicit posteritas , aut fluxas rationes cautè ludificatur , robusta maturitate in eam qua hodie est magnitudinem enavigavit. Multa adhuc sacro involucrio tecta jacent , & fas est mortalibus omnia rationi congrua , inquirere ; multa admirari imo & venerari debemus , nam arcanis proxima , investiganda non sunt. Mansimus inter Æsculapii limites ; singulæ artes sua habent addenda , & quæ latè spatiari videntur , à superfluis mundandæ. Atque ista de nostris hausta fontibus , ac mox ubivis derivata , haud
leve*

P R Æ F A T I O

leve compendium humano generi attulerunt. Quisquis mentis valens acumine, blanditiis voluptatum sordidae non irretitur, sed ad artis medicæ contemplationem tempus suæpet, poterit eandem cum veteribus arbitram terere, eorumque opibus adiutus, amplissima arti conferre incrementa, & abstrusarum rerum addere proventum. Quocirca abhinc annis variis, quum adducto per meditationem animo, deprehendissem plurima in Medicis turbide adeo tradita, ut quid sequendum declinandumve ambigerem; id negotii credidi mihi dari, quodcunque vel alii repererant, vel ipse observaveram, in commune breviter conferrem. Hinc prodierunt Opera nostra Theoretica & Practica, uti & Anatomes libri novi, à veterum placitis immensum discrepantes Quæ provincia licet perardua, spretis tamen malorum obtreccionibus,
eam

AUCTORIS.

eam subire generosum duxi. Ex hoc genere videtis esse quoque Lexicon hoc, recens, ceu clavem artis, ex inventis præcipuè juniorum compotatum. Nam quæ EROTIANUS, GALENUS, & inter recentes GC-RÆUS, FOESIUS, CASTEL^{us} LUS, tractaverunt, ea suis aucto-ribus sic addicta, ut vix latum un-guem discedere erubescant. Id pri-vatis usibus serviit aliquamdiu, do-nec suasu an imperio aliorum publi-catur. Si summam in eo perfectio-nem non assecutus, si operarum in Græcis Παρορμήματα, hæc humanæ fragi-litati vel incuriæ donate. Satis am-plum præmium feram, si Lectori-bus haud ingratum accidat; quod in vestros sinus, deteriso vanæ adu-lationis fuco, ingenuâ devotione con-fertur. Valete.

Lovanii

M. D. CC. LIII.

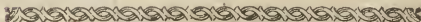

S U M M A
P R I V I L E G I I.

MARIA THERESIA Dei Gratiâ Regina Hungariæ, Bohemiæ, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Lotharingiæ, Brabantiæ, &c. Diplomate suo sanxit, ne quis Librum, cui Titulus STEPHANI BLANCARDI, M. D. LEXICON MEDICUM, &c. præter *Joannis Francisci van Overbeke*, Typographi Lovaniensis voluntatem, intra novennium in Belgio ullo modo imprimat, aut alibi impressum in has Inferioris Germaniæ Ditiones importet, venalemve habeat. Qui secus faxit, confiscatione Librorum, aliâque gravi poenâ mulctabitur, ut latius patet in litteris datis Bruxellis die 27. Septembris 1751.

Signatum

H E N R I C Y.

A P P R O B A T I O

Imprimi poterit. Datum Lovanii
10 Octobris 1751.

F. SCHEPPERS

Lib. C. R. & Apost.

te ac fibris muscularibus Oesophagi, ventriculi, intesti-
 norum incipientibus motu peristaltico inverso agitari. Est
 etiam nausea non infrequens, quæ à vomitu peractò ali-
 quandiu remanet. Nausea insuper secum trahit Fastidium
 cibi, potûs & medicamentorum, quæ tanta est sæpè, ut
 nequidem deglutitio fieri possit. Tandem ut Vomitus, sic
 Nausea cum multis morbis complicatur, & iis evenit sæ-
 pius, qui in mari aut aquis agitati à vento peregrinantur.
 Sumitur & pro *Anorexia*, sive omni ciborum fastidio &
 averfatione. B. *Walging*. G. Das grauen, der eckel, das
 wurgen. Gall. *Degoust*. A. Loathing, a list to vomit.

NEBULA, est morbus oculi, quando tunica cornea
 incrassatur, ejus diaphaneitas ita mutatur, ut æger om-
 nia quasi per nebulam videat.

NECROSIS, est sugillatio alicujus partis, à *Νεκρὶος*
morte Afficio.

NECTAR, est potus Deorum, ut *Ambrosia* cibus. Me-
 dicis autem dicitur potus medicamentosus, colore tamen,
 gustu, & odoratu gratissimus. B. *Code d'ianth*. Gall. *Ne-
 ctar*.

NEFRENS, id est, dentibus carens sive in infantia,
 sive in senectute. Sic dicuntur quia duriora dentibus fran-
 gere non possunt. B. *Candeloos*. G. Zahnlos. Gall. *Eden-
 té*. A. Toothless.

NEMOMENA, vide *Nomas*.

NENUPHAR, est *Nymphaea*, seu *Nenusar* : est vox
 barbarica. Vide *Nymphaea*.

NEOGALA, est lac recens, ex *Νέον* novum, recens,
 & *γάλα* lac.

NEPA, vide *Genista*.

NEPENTHES, est Laudanum opiatum, medicamen-
 tum verè laudatum. *Theodorus Zwingenus* vir summus &
 insignis Medicus, primum illud ita appellari censuit. *Ne-
 penthes*, quod Latine dicitur quasi nullus luctus, ob sum-
 mos & admirabiles quos exerit effectus laudani nomen ei
 aptissime & summo jure competit. *Nepenthes* remedium
Helena fuisse dicitur, quo omnes è corde languores &
 ægritudines sustulerit, & hilaritatem lætitiâque induxe-
 rit. Legitur apud *Homerum* Od. δ. φάρμακον νηπενθῆς reme-
 dium tristitiam animo eximens : dicitur autem à *νή* priv.
 & *πένθος* luctus.

NEPETA, vulgò *Cattaria* : aliis *Calamintha*, est Herba cujus Etymologiam deducere quidam conantur à nappus, ex νε non, & πῆς, pes, quasi pedibus carens, sed non convenit cum re. Fortè *Nepeta* derivatur à Belgico idiomate *Nepte* seu *Nipte*, ut *Cattaria* à *Katte-kruid*. B. *Katte-kruid* / *nepte* / *nip*. G. Ratzen-kraut, ratzen-net, ratzen-muntz. Gall. *Herbe au Chat*. A. Nip, Nep, Catmints.

NEPHELÆ, sunt tenues oculorum albedines. Item nubeculæ medio urinæ innatantes : dicuntur etiam maculæ albæ, quæ in unguium superficie nubecularum speciem repræsentant. Gr. Νεφελῆ & Νίφος nubes, nebula. B. *En wolck*. G. Eine wolcken. Gall. *Brouillard*. A. Cloude.

NEPHRITICA, sunt medicamenta, renum morbos auferentia, à νεφρός ren.

NEPHRITICUM LIGNUM, dicitur *Santalum Cæruleum*; crescit in Nova Hispania; crassum est & enode; reddit aquam infusione cæruleam. Utimur hoc in affectibus nephriticis. B. *Pier-hout*. G. Griesz-holtz. Gall. *Bois nephretique*. A. Nephritick-wood.

NEPHRITICUS, est, qui renum dolore laborat, sive qui ex Renibus laborat.

NEPHRITICUS LAPIS, est opacus & variegatus, ex colore viridi, aliisque permixtus. Rarò hic lapis in se duos colores habet semperque viriditatem ex albedine refert, alius viriditatem subflavam, interdum subcæruleam; plerumque ex viridi albo, flavo, cæruleo nigroque colore mixtio est. Poliri exactè non potest, semper enim ipsius superficies pinguis apparet, quasi oleo inuncta fuisset. Adfertur ex Hispania, in nonnullis etiam Hispaniæ locis, & in bohemia reperitur. Tantâ invenitur mole, ut pocula indè fieri possint. Utimur in nephriticis doloribus. B. *Graveel-steen*. G. Griesz-stein. Gall. *La pierre nephretique*. A. Nephritick-stones.

NEPHRITIS, seu AFFECTIO NEPHRITICA, & NEPHRITICUS DOLOR, est dolor ardens pungenisque in lumborum regione ubi Renes siti sunt, nempe ad latera spinæ in sinistra vel dextra parte; qui si oritur ab Inflammatione Renum, abscessu, calculo febrem iuslammatoriam continuam comitem habet; nonnunquam à convulsione partium istarum vel rheumatismo quoque obser-

vatur; dolor in initio obscurus, sed mox acerbissimus, & sine remissione, usque dum totus intereat, plerumque stupet alterum crus ad illud latus, in quo dolor; urina sæpè est flammea, ubi autem valdè urget malum, est aquosa, sed ubi summum, aliquando supprimitur; vomitus nunquam non adest & maximus quidem, cum inexplicabili nausea, & anxietate & inquietudine: sæpè etiam dolor ad inguina, aut alterum inguen exporrigitur, descendens quasi à lumbis, juxta situm ureteris. à νεφρός ren. B. *Nier-wee / graveel*. G. Lenden-stein, nieren wehe. Gall. *Douleur Nephretique, Gravelle*. A. Gravel.

NEPHROS, est *Ren*, utrimque in abdomine, sed tamen sub duplicatura peritonæi, unus, qui circa lumbos sub hepate & liene, situs est; figura est instar phaseoli, substantia ejus ex innumeris canaliculis exiguis circinnatis constat, hic in utroque latere serum (à glandulis, arteriis adjacentibus) suscipit & ad carunculas papillares deducit, ut tandem per pelvim, ureteres, & vesicam foras eliminetur. B. *Ren nier*. G. Nieren. Gall. *Rein, Roignon*. A. Rein, Kidney.

NEPHROTOMIA, seu renum sectio, quando calculi vel ulcere affecti sunt, posset hæc operatio in uno latere institui, vasis nempe colligatis, eo modo, quo lien eximitur, sed rarò aut nunquam instituitur. B. *Steen-snyding uit de nier*. G. Das ausschneiden des lenden steins. Gall. *Nephrotomie*. A. Idem.

NERION, est arbuscula, visui grata, Laurum referens: folia sunt oblonga, crassa, dura: flores sunt pulcherrimi, magni, rosas similes, coloris rubri vel albi, monopetali, infundibuliformes, multifidi: fructus est teres, serè cylindricus, compositus ex duabus thecis per maturitatem à se invicem abscedentibus, semina lanuginosa placentæ adnata continentibus: radix polita, lignosa, longa: crescit hæc arbuscula circa loca maritima. Dicitur *Rhododendron*, & *Rhododaphne*, sic appellari videtur quòd circa amnes crescat; Νεγός enim est humidus. *Rhododaphnen* autem Gr. dixerunt à Rosæ floribus & Lauri foliis, Barb. *Oleander*, fortè quòd ejus folia sint instar oleæ, sed multò majora. B. *Roze-laurier / oleander*. G. Lorbeer-rosen, unholden-kraut, oleander. Gall. *Laurier rose*. A. Oleander, Rose-baye.

NERVALIA OSSA, idem quod *Sincipitis*.

NERVINA, sunt medicamenta, quæ adversus nervorum morbos in usu sunt. B. *Zenuw-middelen*. G. *Sen-nader artzney*, *sehnenn artzney*. Gall. *Remedes pour les Nerfs*. A. *Remedie for the nerves*.

NERVUS, est pars fibrosa, rotunda, longa, alba, instar cannæ indicæ porosa, spirituum animalium diductioni inserviens, ut hoc ritu partes corporis mobiles sint. Intra cranium à medulla oblongata decem paria Nervorum originem sumunt : ut Nervus odoratorius, ophthalmicus, oculorum motorius, patheticus, gustatorius, timidus, auditorius, par vagum, linguæ motorius, & cervicis musculorum motor. Intra cranium septem duntaxat paria Venteres agnoscebant, quæ hoc disticho continentur :

*Optica prima; oculos movet altera; tertia gustat,
Quartaque; quinta audit; vaga sexta est; septima lingua.*

Infra cranium triginta paria enumerantur; nempe septem ex colli lateribus, duodecim ex medulla spinali in dorso: quinque ex lumbis, & sex ex ossæ sacro: nervi omnes infra cranium oriuntur à medulla spinali, qui per lateralia vertebrarum foramina artubus & ventribus destinantur. Nervus, tendo & ligamentum malè à Chirurgis confunduntur. Gr. *Νῆρον*. B. *Gen zenuw*. G. *Sehnen*, *spannader*. Gall. *Nerf*. A. A nerve.

NEURITICA, idem quod *Neurotica*.

NEUROCHONDRODES, est ligamenti genus partim latum, partim rotundum, duritie medium inter cartilaginem & ligamentum, quale est in articulo pternæ cum astragalo & vicinis partibus, & in intimo sinu ossis coxendicis, quod femoris capiti inseritur.

NEURODES, est species febris lentæ, sic à doctissimo *Willisio* dicta; eo quod liquor nerveus ab indole sua desciscens, & crasi suâ vitiat, Atrophix causa existit, ex *νῆρον* nervus, & *ἰδῶ* forma.

NEUROLOGIA, est elegans nervorum descriptio, agens de eorum origine, fine, fabrica, & usu; quam *Barth. Eustachius*, *Thomas Willisius*, & *Raymundus Vieussens*, omnium præstantissimè descripserunt, ex *νῆρον* nervus, & *λέγω* narro, describo. B. *Gen beschryppinge der zenuwen*, Gall. *Neurologie*.

NEU

NEURON, idem quod *Nervus*.

NEUROTICA, sunt Medicamenta, nervorum mala auferentia. Vide *Nervina*.

NEUROTOMIA, est Anatomica nervorum sectio, item nervorum punctura, ex νῦρον nervus, & τέμνω secō.

NEUROTOMUS, est, qui punctura nervorum laborat, vel qui nervos anatomicè dissecat, ex νῦρον nervus, & τέμνω secō.

NEUTHA, dicitur pellicula, quæ in initio meatûs auditorii auribus factûs accrescit, ne Tympanum in utero nimis ab Aqua allabente emolliatur, quæque post partum successu temporis decidere solet; nonnunquam etiam similis pellicula oculis accrescit, totamque faciem obtegit.

NICOTIANA, est Tabacum: estque planta, quæ habet caulem rotundum, medullâ albâ repletum, villosum, digiti crassitie: folia sunt ampla, aliquantulum acuta, nervosa, sine caule, integra, succulenta, viscida & attritione manûs inficientia, saporis acris aut urentis: flores monopetali sunt, infundibuliformes, quorum inferior pars tubum refert, supernè in quinque lacinias dividuntur, coloris purpurei: post florem sequitur fructus membranaceus, oblongus, in duas partes divisus, multa semina exigua & rubicunda habens: radix est fibrosa, alba, saporis acris: tota planta habet odorem penetrantem. Nomen sibi retinuit à Joanne Nicotio, Regis Galliæ consiliario, cujus beneficio Galliis primum innotuit, quam Ulyssiponæ, dum legati munere fungeretur, à Belga è Florida insula allatum, accepit. Vide *Tabacum*.

NIDOR, dicitur odor factens, & redolens partes animalis ambustas.

NIDOROSA DYSPEPSIA, vide *Dyspepsia*. B. *Salpeterige maag-hoking*.

NIDUS, idem quod *Focus*.

NIGELLA, seu MELANTHIUM, est planta, quæ habet caules tenues, excavatos: folia mediocriter lata, viridia, minutim incisa, capillacea: flores sunt polypetali, rosacei, in medio corona eleganti reflexa ornati: fiori succedit capsula membranacea in quinque loculos distributa, semina angulosa nigra vel flava, odoris aromatici, saporis subacris, continens: vel Papaver Nigrum dicitur à nigro seminis colore, indè derivatur *Gith*. B.

Nardus / nigelle / zwarte kumpen / bloempjes in 't
 hair / juffertje in 't groen. G. Nardus-kraut, schwarz-
 zre kuemmel, schwartz-kimmel. Gall. *Nielle*. A. Gith;
 Guinny-pepper.

NIHILI ALBUM, idem quod *Phompholyx*.

NISI, NINSI, vide *Genſing*.

NITRUM, ſive Sal Petræ, cryſtallos priſmaticas for-
 mans octohedras; ſemifoffile eſt, ex terra petitum nitro-
 ſa, acri; in igne mediocri fuſile; vix aquam exhalat, ſa-
 tis fixum; cum omni materia inflammabili, ubi fuſum, de-
 flagrans: ſolvitur in aquæ $6\frac{1}{3}$. Hæc nitroſa terræ, aut
 faxi nitroſi, indoles ortum debet excrementis animalium,
 horum putrefactis cadaveribus, præcipuè ſale marino non
 utentium, avium ergo inprimis, accedente vegetantium
 exuſtorum cinere non eluto & calce vivâ; denique para-
 ti ſic nitri, plurimâ aquâ diluti, per arenam tranſcolatio-
 ne, atque in cryſtallos octohedras formatu. Nitrum gene-
 ratur ex pingui, alcalina, terra, aëre. Eſt ſal ſapore ſal-
 ſo-amarum, eſtque præter Antiquorum nitrum, quod
 planè nobis incognitum eſt, triplex. Primum elixiviatur
 ex terra; Secundum, muris lapideis adhæreſcit, & Ter-
 tium quod ſcopulis ſeu rupibus adnaſcitur: attamen offi-
 cinis noſtris non niſi unicum uſitatum eſt. Primum videli-
 cet, idque excoquitur ex terris deſertis. Nitrum nativum
 Alexandrinum roſei coloris eſt, ejuſdem Neapolitanum,
 flavescens Puteolanum. Nitrum cryſtallinum & purum
 eligendum eſt. Tantò autem puriùs cenſetur quantò mi-
 nùs ſalis communis particeps fuerit, quod experiri licet,
 ſi injiciatur carbonibus candentibus, nihilque poſt phlo-
 goſin remaneat, derivari videtur *παρὰ τὸ νιζεν*, & *τὸ νιπ-
 ται*, quod abluendi, purgandique habeat facultatem. B.
Salpeter. G. Salpeter, ſalniter. Gall. *Salpetre*, ou *Nitre*.
 A. Salt peter, Salt of niter. Chymicis *Cerberus*, *Sal infer-
 nalis*, *Hermes*, *Baurach*, *Algali*, *Sal Anderone*, *Ana-
 tron*, *Cabalatar* &c. Baſilio *Serpens terrenus*.

NOCTAMBULO, ſeu **NOCTAMBULUS**, aut *Som-
 nambulus*, eſt morbus è ſomno profundo, inſomniis gra-
 vibus, & motu corporis compoſitus; adeò ut hic ſtatus
 ſit proximus quidem vigiliis, ſed ut ſomnambuli planè
 excitati neſciant, quæ perpetrarint, undè oblivio hic reg-
 nat & ſomnum non adeſſe dicendum foret, niſi oculi clau-
 ſi

si essent, & sensus externi omnes aboliti, somnambuli verò aliquos musculorum motus cient, surgunt, incedunt, stant, aut alia quædam agunt, nonnulli ad vitæ munia accedunt, & id aggrediuntur quod vigiles non audent, quidam pullos e nido tollunt. Gr. *Νυκτολόγης* & *Υπνολόγης*. B. *Nacht wandelaar*. G. *Ein nacht wandler*. Gall. *Noctambule*, *Promeneur de Nuit*. A. A person that wass in his sleep.

NODOSUM, dicitur de certa *Arthritidis* specie, quando materia tophacea articulis digitorum pedum, manuumque impacta & coagmentata post varios *Arthritidis* paroxysmos, efficit ut distorqueantur, cutis aperiatur, & pereunte motu membrum incurvetur. Dicitur quoque de radicibus; vocatur radix nodosa, quoties oriundus ex ejus latere stolo & longè latèque horizontaliter sub terra difficiens hinc indè nodos format, ita ut singuli nodi radices emittant, & gemmam contineant novæ plantæ producendæ idoneam, ut in gramine canino repente, & solano vesicario sive Alkekingi officinarum quotidianum est observare, quæ ratio est, cur tam rarò tales plantæ floreat, quoniam non sufficiens humorum copia fursùm ad explicationem floris propellitur, maxima enim pars producendis ac nutriendis stolonibus absumitur, qui tamen, si singulis septimanis abscinduntur, flores explicant, simile quid in *Fragaria* sed supra terram contingit, quæ longa hinc indè quasi brachia extendens plantas nodulis inclusas gerit, quæ, ubi terram apprehendunt radices emittunt, & matre non indigent; hinc patet stolonem, licet ex radice prodeat, immeritò pro radicis parte haberi: pleraque autem tales plantæ sunt annuæ, & cum caule radix perit.

NODUS, est productio recentis Sobolis ex fibris ligneis & tracheis ortæ, ut exterius in nova folia & plantæ fuscum seu gemmam compingatur, interim tamen varias, in quibus naturæ lusus elucescit, metamorphoses subireprehenditur.

NODULUS, **NODUS**, Gr. *Κεκορυφάντιον*, est sacculus linteus, medicamentis morbo convenientibus impletus, qui in cantharo cerevisiæ aut vini pleno inditur, cujus tinctura ægris propinatur. B. *Een popje / zakje*. G. *Säcklein*, ein knötlein. Gall. *Sachet*. A. *Bagg*.

NODUS, idem quod *Ganglion* & *Nodulus*.

NOLI ME TANGERE, vide *Impatiens herba*.

NOLI ME TANGERE, est species cancri, in facie: præsertim supra mentum, circa os & nasum oritur tumor vel ulcus, exulcerati cancri speciem gerens, lentè in initio crescens, quasi pustula parva, toto anno manet, quod aliàs minùs sævum quàm cancer, & cancer plùs rodit uno die quàm noli me tangere uno mense. B. *De byet.* G. Der krebs, der fressende wurm. Gall. *Le Loup*, *chancre*. A. The Wolfe.

NOMAS, & **NOMA**, est ulcus putridum & depascens, in glandulosis oris partibus, cum rosione & sæpè carie, à scorbutica corporis temperie sæpè ortum, à νέμω depasco. Undè apud *Herodotum* νέμω νεκρὸν depasco cadaver: Nemona sunt quæ excrescentem carnem exedunt. B. *Stwaat-zweer / water-kanker / stinkende kanker des monds*. G. Ein böesz geschwær. Gall. *Ulcere malin*. A. Putrid Ulcer.

NOSOCOMIUM, est domus publica, seu Hospitium commune, in quo pauperes ægri recipiuntur, decumbunt, & curantur, ex νόσος morbus, & νομία curam gero. *Nosocomia* est ægrorum curatio. B. *Gen gast-huis / ziekenhuis*. G. Ein siech-haus, hospital. Gall. *Hospital*. A. Idem.

NOSOLOGIA, idem quod Pathologia, à νόσος morbus, & λόγος narro.

NOSOS, idem quod *Morbus*, à νοσέω ægroto.

NOTÆ MATERNÆ, idem quod *Nævus*.

NOTHÆ COSTÆ, sunt costæ quinque (in utroque latere) inferiores, spuria dictæ, sic vocantur quia non ut aliæ costæ cum sternò cohærent, neque sunt veluti aliæ. Tam citò, neque tam firmè ossæ, sed ferè cartilagineæ, à νοθεύω adultero. B. *De bastaart-ribben*. Gall. *Fausse Côtes*. Vide *Costæ*. *Morbi* etiam nothi dicuntur, qui ordinariam & regularem normam excedunt, ut febres tertianæ, quartanæ, & quotidianæ nothæ: pleuritis notha &c.

NOTHUS, est tergum, sive dorsum, quod est posterior thoracis pars, à νοθίζω terga do, terga verto. B. *De rug*. G. Der ruecken. Gall. *Le Dos*. A. The Bastard Ribbs.

NOVACULA, est culter chirurgicus, cujus forma, propter diversimodam operationem, variat: vix describi

potest. *Culter Tonforius* Cic. Gr. *Ξύρον*, *Ξύρο*, *Ξυσήρ*, *Μαχαίρις*, Ammonio, *Μάχαιρα*, *Κερίκη*, eadem licentia à *Plutarcho* in *Dione* dicitur, quâ *Culter Tonforius* à *Cicerone*, siquidem tondendo ratio novaculæ aliena est, aliud enim est *ξύρειναι* radi, aliud *κερίναι* tonderi. B. *Gen scheermes*. G. Ein scheermesser. Gall. *Un Rasoir*. A. A Rasour.

NUBECULÆ, sunt particulæ leves, se mutuo, laxo amplexu comprehendentes, urinæque innatantes. G. *Νεφίλοι*. Vide *Enæorema*. B. *Wolkjes*. G. *Wœlcklein*. Gall. *Petits nuages*. A. Small vel little cloudes.

NUBES, vide *Nubecula* & *Enæorema*.

NUCAMENTA, dicuntur ea quæ collo squammâtim compactili pendent è ramis nucum, roborum, picearum. B. *Hattestaartjes*.

NUCHA, est posterior pars colli, cervix dicta, in qua Setacea excitantur. B. *De nek / nek-put / knoop der nek*. G. Der nacken. Gall. *La Nuque*.

NUCIOSITAS, idem quod *Myopia*.

NUCLEUS, *NUCLEI*, sunt instrumenta chirurgica formam dimidiatæ juglandis habentia, ex argento, cupro, vel cornu confecta, in medio foramine parvo pertusa, quæ strabonibus antè oculos ligantur, ut assuescant per medium foraminulum videndo, oculorum aciem recto dirigere. Item est semen nucibus vel fructibus inclusum.

NUMERO, non solum fructus & semina metiuntur, sed & animantium partes, ut vitelli, vulgo sic notatur, No vel Num.

NUMMULARIA, est planta, quæ habet caulem tenue, longum, repentem, ramosum : folia sunt circinata ferè rotunditatis, ex adverso caulis repentia, viridia, saporis adstringentis : flos monopetalus est, multifidus, arcetè cauli adnatus, huic flori succedit Capsula, vel testa rotunda, per maturitatem dissiliens, habens semina minima : radix est parva : hæc planta crescit in locis humidis, sic dicitur à foliorum rotunda figura, nummulum referente. Vide *Centum morbia*.

NUTRIMENTUM, idem quod *Alimentum*.

NUTRITIO, est auctio corporis, quâ continuum substantiæ corporeæ defluxum, alimentis idoneis restauramus. Item, species quædam est incrassationis, aut potius augmentationis, uti videre est in conficiendo unguento nutri-

trito, in aloë, aliisque rebus. B. *Dording*. G. Das ge-
deyen, nahrung. Gall. *Nutrition*. A. Nourishing.

NUX, est species doloris capitis, quæ magnitudine nu-
cis sentitur; sicut ovum, clavus, aliæque species. Fru-
ctus item quosdam denotat cortice lapideo nucleum oc-
cludentes.

NUX UNGUENTARIA, idem quod *Balanus My-
repfica*.

NYCHTHEMERUM, est tempus, denotans spatium
viginti quatuor horarum, ex νύξ nox, & ἡμέρα dies. B.
Gen etmaal.

NYCTALOPIA, est affectus oculorum, quo æger in
luce magna non potest videre, noctu verò, vel circa ves-
peram melius; oritur ab incipiente catarracta in medio
pupillæ, vel si nimis sensibilis fuerit nervus opticus; ex νύξ
nox, & ὀπτομαι video. B. *Hatten oogen / dagblind*. G.
Tag-blind, kautzaugen. Gall. *Nyctalopes, ou Aveugle-
ment de jour*. A. Cat-eyed, Day-blind.

NYMPHÆ, sunt colliculi seu summa pudendi mulie-
bris labia, sic dicta, quod aquis è vesica profluentibus ad-
stare reperiantur. Gr. Νύμφη, Μύρτον, ὕδεις, Κλητρίς,
Ε'πίδεις, Κίρκωσις, ubi increverit. Item cavum inferioris
labri. Poll. τύπη. Nympha tamen ab Artis Medicæ Prin-
cipibus Paulo, Oribazio, & Aëtio sumitur pro Clitoride
nec illam confundunt cum Alis, quæ à veteribus Græcis
distinctissimæ πτέρυγωματα, μυρτοχίλαι, & ab Eurypho
Κρημνοῖ vocabantur, & vocum abusu Nymphæ dictæ fue-
runt. Vide *Oestrum Veneris*. Gall. *Les Nymphes, les Cli-
toris*.

NYMPHÆA, seu NENUPHAR, Est planta, quæ ha-
bet folia magna, ampla, orbiculata, crassa, carnosæ, fun-
gosa, ad superficiem aquæ crescentia: caules sunt crassi,
fungosi, rotundi, rubicundi, teneri, succulenti: flores
sunt rosacei, polypetali, coloris lutci, sine odore; calix
pentaphyllus: post florem sequitur fructus obrotundus,
in plurimos loculos divisus, qui loculi continent semina
nigricantia, splendentia & oblonga: radix est longa, cra-
ssa, in cortice nodos habens, foris ex fusco flavescent, in-
tùs pallida, fungosa, levis, carnosæ, succum viscosum
continens, in fundo fluminum vel aquarum crescit, sapo-
ris est adstringentis, austeri, odoris nullius. Barbaricâ vo-
ce,

ce, nomen, sibi vendicasse videtur, quod aquosa amet loca : vel, ut ex Veteribus aliqui fabulati sunt, à Nympha, quæ Zelotypia Herculis intabuit & mortua, inque palustrem hanc plantam mutata est. B. *Plompen / water-rozen / meer-bladen*. G. See-blum, hertz-wurtz, mummelken, wasserlilien. Gall. *Nenuphar*. A. Water Lilly.

NYMPHOMANIA, idem quod *Furor Uterinus*.

NYMPHOTOMIA, est nympharum excisio, quarum nimia protuberantia in nupturis virginibus, sponfus copula quandoque frustratur, aut saltem difficulter admittitur; earum excisio *Ægyptiis* frequens, talis erat : Virginem in sella locabant, assidensque retrò robustus adolescens, brachia sua poplitibus puellæ subiciebat ad ejus crura integrumque corpus regenda; tunc Chirurgus ampliori forcipe Nympham corripiciens, hanc manu sinistrâ extraducebat, dextra verò proprè forcipis dentes refecabat, mensuram resectionis eandem, quam in amputatione columellæ, servando : maximè tunc commendata ad hæmorrhagiam sistendam pharmaca topica adhibebant : omni autem pharmaco hic efficaciorum fasciarum usum ignorasse videntur, quâ simplici contra ossis pubis arteriarum compressione, pro lubitu Chirurgi, sine ullo malo subsequente symptomate, sanguinis fluxum cohibent : huic antiquæ methodo nil adjecit *Fabricius* nisi partis constrictionem cum filo, ad sensum ejus hebetandum, antequam culter applicetur. Reliqua à Chirurgo faciunda ex generali doctrina vulnerum facillè cognoscuntur. Ex *νύμφῃ* Nympha, aquarum & fontium Dea, & *τίμνα* seco.

O.

O Simplex, Chymicis *alumen*, denotat, verum si triplex fuerit, in basi nempè duo, & in superficie unum, *oleum* significat. Si Diametrum habeat, à dextris ad sinistram latus, *sal* denotat; verum à superficie ad infimam partem, *nitrum*, erit; in superficie si aderit crux *antimonium*, sed si in infima parte, *cuprum* significabit; in superficie semilunula recumbens dorso, & in infima parte crux, *Mercurii* erit signum, è Vertice, ad basin linea, & à dextris crux *vitriolum* denotat. Si habeat transversim telum *Mars* sive ferrum aut Chalybs est, in medio punctum, *Aurum* sive Sol esto.

OBE.

OBELÆA, est *Sutura Sagittalis* in cranio, quæ antèriùs coronalem posteriùs Lambdoidem futuram attingit; fit enim ex mutua ossium bregmatis conjunctione. Gr. ab ὀβελός veru. B. **De p̄al-naad**. G. Der pfeilnath. Gall. *La Suture Sagittale*. A. Arrowe Suture.

OBLATÆ LAXATIVÆ, & purgantes, fiunt ex farina cum saccharo & speciebus purgantibus. B. **Medicinale oblien**. G. Purgierende oblaten, morfellen. Gall. *Oublies laxatives*. A. A Laxatif Wafer.

OBLIVIO, est rerum antèa perceptarum, è cerebro delapsus. Hoc fit cùm impressio rerum percipiendarum, cerebrum leviter tetigerit; quemadmodum motus levis vix sentitur, ita vis leviter impressa facilè elabitur. Gr. Ἐπιλησμοσαύη, Λήθη. B. **Vergetelheyd**. G. Vergessenheit. Gall. *Oubli*. A. A forgetting, forgetfulness.

OBOlus, est dimidium scrupuli; pendet grana decem: sic à Medicis scribitur , nunc verò character iste *Hollandis* in usu non est. Est sexta pars drachmæ Atticæ sive æreola sex. B. **En half scrupel**. Gall. *Obole*.

OBRIZUM, est aurum ab omnibus aliis admixtis metallis depuratum, ita ut summo igne & fluxu cum Antimonio nihil ampliùs deperdat. B. **Geloutert Goud**.

OBSESSUS, est, qui, ut dicitur, à Dæmone afficitur: sed illud interdum verius somnium est, quàm verisimilitudo. Vulgares Medici non capiunt Christi Testamentum Gr. ideòque non Christi sensum, sed si Hebraicæ linguæ non essent rudes, certè aliud iudicium de rebus ferrent. Præiudicium aliquod veteres Judæos obsidebat, qui putabant, omnem morbum, à dæmone aut Diabolo oriri, atque hoc negatur, ergo. Inter epilepsiæ & Maniæ morbos recenseri debet. B. **Bezetenheid**. G. Ein besessener mensch. Gall. *Obsédé, demoniaque*. A. Demoniacke.

OBSTIPITAS, idem quod *Scoliasis*.

OBSTRUCTION, est canaliculorum à laterum tumore, callo, contractione, vel corpore impacto, aut laterum à vicinis compressione oclusio, ita ut liquor requisitus per illos fluere impediatur. B. **Verstoptheyd**. G. Verstopfung. Gall. *Oppilation, Obstruction, Bouchement*. A. A stopping vel Schutting up.

OBSTRUENTIA, sunt constipantia, quæ poros sudorem nimium effundentes claudunt; aut sanguinem alibi exiliuntem, sistunt.

O B-

OBTUNDENTIA, medicamenta sunt, quæ figuram acrem, superposita alia inertī, tollunt, ut vagina respectu cultri facit; & oleosa respectu veneni. B. *Verftompende middelen*.

OBTURATORES MUSCULI, sunt ex iis qui femur flectunt & circumagunt. Horum *Prior* foramen inter pubis & ischium os occupans, dictorum ossium circuitui extremè latus affixus, transversim sive exterius majori infigitur femoris processui. *Alter* etiam *Bursalis* dictus, ejusdem ossium terminis appositus superius inferiusque sub pectinæo musculo, validissimo tendineorum fasciculorum acervo, omnes abscondens quadrigemini tendines magni trochanteris implantatur concavitati. B. *De stopspieren*. G. Der schenckel maufz. Gall. *Muscles Obturateurs*. A. The bending muscles of the thigh.

OBULUS, idem quod *Obolus*.

OCCIPUT, Gr. *ἰνόν*, est posterior cranii pars. B. *Net agter-hoofst*. G. Das hintertheil des haupts. Gall. *L'Occiput*, *le Derriere de la Tête*. A. The Hinderpart of the Head.

OCCULTA QUALITAS, sic dicebatur olim ea rerum conditio, quæ à nemine explicari poterat: sed nostra ætas qualitates occultas in manifestas mutavit. B. *Verborgge hoedanigheden*. G. Verborgene gestalten. Gall. *Qualité Occulte*. A. Hidden quality.

OCCULTI MORBI, sunt, quorum causam sæpe ignoramus: vel qui in corpore nostro latent, ut sunt canceri, inflammationes in cerebro. B. *Verborgge ziekten*. G. Verborgene krankheit. Gall. *Maladie Cachée*, *Inconnue*. A. Hidden disease.

OCHEMA, est liquor, seu vehiculum aliquod, quo medicamenta sive nimis arida, vel nimis fortia miscentur, ut tutius & commodius assumi possint. Gr. *ὄχημα τῆς τροφῆς*, est vehiculum alimenti, sive serum in sanguine. Gr. ab *ὄχω* veho.

OCHRA, terræ species durior, coloris flavi seu lutei, videtur ferri de acidulis præcipitati soboles. B. *Geel ocher*. G. Ocher geel. Gall. *De l'Ocre*, *ou Rubrique*. A. Yel lovv Okar.

OCHRUS, est planta, quæ habet caules angulosos, flexiles, repentes: folia oblonga, articulata, modo simpli-

placia, modo conjugata, in claviculam abeuntia : flores ex foliorum alis erumpunt, pedunculis brevibus adhærescunt, leguminosi sunt, & albi; flori succedit siliqua rotunda, & cylindrica, sed in superiori parte conica, recondens femina cylindrica, pisi minoris magnitudine, coloris obscuri flavi : radix est fibrosa; hæc planta crescit in pratis : femina sunt edulia, chylum viscidum parientia. Gr. *Ὠχρῶν*, Ochrum & Ochra, seu Pisum Minus, Ervilia, est Leguminis species, à luteo colore, quem medulla referat, nominatur. B. *Kleine erweten / gemeene erweten / ronde erweten / heere erweten*. G. *Kleine erbsen*. Gall. *Petit Pois*. A. *Middel-pease*.

OCHTHODES, sunt ulcera quorum labia callosa vel verrucosa sunt, non maligna tamen, ab *ὄχθη* ripa, & *ὀδὸν* forma.

OCIMASTRUM, est Herba, & ab Ocimo diminutivum.

OCIMUM seu OCYUM, vel BASILICUM, Est planta, quæ habet caulem densum, qui se in multos ramos lanuginosos & quadratos dividit, foliaque Parietariæ habet, sed minora, odoris fortis, aromatici, penetrantis, & grati : flores sunt verticilli in spicas satis longas, & in summitate ramorum dispersas congesti, odorantes; galea erecta, crenata, longa, quadrifida, simplex, amplior quàm barba, cava, horizontaliter porrecta : succedit postea capsula, quæ femina oblonga, nigricantia, & minima includit : radix est nigricans, fibrosa, lignosa, annua : dicitur ab *ὀκείως*, quod valet citò : sed alii, quòd citò crescat : vel quòd alvum citò citet bobus : nonnulli *ἀπὸ τοῦ ὀζειν* Redolere, odoratum esse, derivant. Gr. *Ὠκίμειον*, *Ὠζίμιον* & *Ὀκίμιον*. B. *Balsam-hruid / basilik*. G. *Basilge*. Gall. *Basilic*. A. *Basill*.

OCREA, vide *Tibia*.

OCTUNX, est unciarum octo pondus.

OCULARES, DENTES, vide *Dentes*.

OCULARES DENTES, idem quod *Cynodontes*.

OCULISTA, est medicus, qui in curandis oculorum affectibus, tum per remedia Chirurgica, tum pharmaceutica peritus est. Gall. *Un Oculiste*.

OCULUS, est organum visus externum; componitur ex musculis sex, quatuor nempe rectis, duobus transversis,

fls, quibus in brutis septimus additur. Tunicas habet varias, adnatam, innominatam, corneam, uveam, Ruyfchianas, retiformem, crySTALLINAM, vitream. Humores tres, aqueum, crySTALLINUM, & vitreum. Habet item Nervum opticum, itidem & pupillam. B. *Het oog*. G. Das auge. Gall. *Oeil*. A. The Eye.

OCULI, sunt etiam florum prodromi, idque flores & folia explicabiles. Quæ etiam *Gemmae* dicuntur. B. *Boten*. G. Rebaug, trageknops. Gall. *Boutons*. A. Buds.

ODAXISMUS, est gingivarum pruritus, quando dentes infantibus erumpunt, ab ὀδᾶξω prurio. Vide *Dentitio*.

ODONTAGRA, est instrumentum, quo dentes evelluntur. Vide *Forfex*. B. *Ein zahn-brecher*. G. Ein zahnbrecher zang, uberwurff, pellican. Gall. *Pincette ou tenaille pour tirer une Dent, Pelican ou Davier, ou Reponssoir*. A. A Tooth-drawer.

ODONTALGIA, sive DENTIIUM DOLOR, unus est ex maximis doloribus, sive fit in uno dente, sive in pluribus, sive continuus, sive periodicus. Principio hic dolor solus est, deindè accedunt plerùmque gingivarum tumor, & non rarò inflammatio aut abscessus: tumor verò sæpè exteriùs genas, aut Maxillam inferiorem visibiliter inflat, adeòque impedit masticationem, & deglutitionem. Sed caries dentium denique ex diuturno aut sæpiùs repetito dolore consequitur, ita ut dens vel pars ejus excidat, aut variis sinubus, iisque mirè contortis perforetur, quos si aër frigidus subit, ingens ilicò dolor suscitatur: jam ut gravidæ nonnunquam hoc dolore graviter, atque toto gestationis tempore laborent, ita solet hic plerùmque eos afficere, qui frigus, nebulas & pluviam aëris passi sunt. Invenies rursùm dolorem, qui quietus est, si quis in aërem frigidiorē prodit, qui verò in calido loco admodum exacerbatur; alii verò ne minimum frigus, vel potum frigidiorē ferunt: sunt qui à dulcibus ore assumptis, etiam si à dolore liberi, mox eo afficiantur: denique cùm tumor apparet, plerùmque dolor solet minui, & evanescere. Vocatur & *Podagra Dentium*, ex ὀδᾶς dens, & ἄλγος doleo. B. *Tandppu / tandzweer*. G. Zahnwehe. Gall. *Odontalgie, Douleur ou mal de Dents*. A. Tooth-ach.

ODONTIASIS, idem quod *Dentitio*, *Odontophyia*.

ODON-

ODONTICA, sunt medicamenta, quæ adversus dolores dentium adhibentur, ab ὀδὺς dens, vocantur & *odontalgica*. B. *Middelen tegens tandpyn*. G. Mittel gegen zahnwehe. Gall. *Remedes contre la douleur des Dents*. A. A reme^die for the tooth ach.

ODONTOIDES, quod denti simile est; ut dens secundæ vertebræ & aliorum ossium, ex ὀδὺς dens, & ὀδὼ forma. B. *Tandachtig*. G. Das den zæhnen gleich ist. Gall. *Denté, Dentelé*. A. A tooth like process of bones.

ODONTOLITHOS, est petrosus ille Tartarus dentibus accrescens, ex ὀδὺς dens & λίθος lapis. B. *Kalk der tanden*. G. Kalck der zæhne. Gall. *La chaux des dents*. A. Lime of the tooth.

ODONTOPHYIA, idem quod *Dentitio*, sive dentium eruptio, ex ὀδὺς dens, & φύω cresco. Vide *Dentitio*.

ODONTOTRIMMA, ex ὀδὺς dens & τρέω tero. Idem quod *Dentifricium*.

ODORAMENTUM, est Medicamentum odoris gratia adhibendum; componitur ex *Labdano, Styrace, Benzoin, Moscho, Zibeto*, aliisque aromatis. Gr. Ἀρώμα & ὀσφεντὸν. B. *Reuch-werk*. G. Lieblicher geruch. Gall. *Parfum*. A. Sweet-savour.

ODORATUS; sive OLFACTUS, Gr. ὀσφρητις, est sensus, quo ex motu & irritatione nervorum, nasi membranis insertorum, per effluvia odorifera ideæ quædam sensorio communi offeruntur & repræsentantur. B. *Reuch*. G. Der geruch. Gall. *Odorat, Senteur*. A. Smell, Savour, Sent.

ODORIFERUM, idem quod *Odoramentum*.

OECONOMIA, est quidem rei familiaris dispensatio, sed & administratio quædam circa ægrorum dispensationem. Item, succorum in corpore nostro distributio *Oeconomia animalis* appellatur, ex οἶκος domus, & νέμω distribuo. B. *Huishouding / beschikking*. G. Haushaltung. Gall. *L'æconomie*. A. Oeconomy.

OEDEMA, Barb. *Undimia*, ab *Hippocrate* nonnunquam latè sumitur pro omni tumore præter sanitatem excitatus, strictè verò pro tumore à pituita sive viscido humore genitus, quando ejusmodi humor alicubi, ferè semper in folliculis panniculi adiposi, stagnat, albus est, mollis & indolens, sine pulsatione, & digitis facîle cedens.

Sed

Sed si symptomata alterius indolis accedunt, ut pulsus, vel calor vel color sensibilis, vel intumescencia, vel dolor, vel aliud quid, dicitur *œdema phlegmonodes*, *Erysipelatodes*, *Scirrholes* &c. ab ἰδιῶ inflatus sum, tumeo. B. *Ven hout gezwel / sym-gezwel*. G. Ein wässeriger geschwulst. Gall. *Enflure ou tumeur aqueuse*, *œdeme*. A. Pictitious tumour.

OE NANTHE, est planta, quæ habet primo folia ampla, repentia, & Petroselinio similia, deinde Peucedanum referunt, intra hæc assurgunt plures caules, duos circiter pedes alti, angulosi, ramosi, striati, cærulescentes: flos rosaceus, & umbellatus, plurimis scilicet petalis constans inæqualibus, cordiformibus, in orbem positis, & calici insidentibus: is autem abit in fructum ex duobus seminibus compositum oblongis, hinc gibbis & striatis, inde verò planis, in aliquos veluti aculeos desinentibus, quorum medius cæteris validior. Dici volunt ἀπὸ τοῦ εἴναι & αἴναι à vino & flore, quasi flos vinosus, quod odore & quadantenus colore, sit viti similis. Malunt alii sic dictam. quòd viti similem florem ferat, vel quod cùm viti floreat. Illud nomen imponitur quoque Filipendulæ, spondylis, Junco odorato &c.

OE NOLÆUM, est vini & olei admixtio, ex εἶναι vinum & ἔλαιον oleum. B. *Geolide wyn*. G. Wein vermisch mit oel. Gall. *Vin huileux*.

OE NOIDES, est vinum dilutum, aut latex, vino analogus, ex εἶναι vinum, & εἶδος forma.

OE NOGALA, est compositio ex vino & lacte, vel ut alii volunt, vinum lactei teporis, ex εἶναι vinum, & γάλα lac.

OE NOMEΛ, est mel vinosum, sive mulsum vinosum, vel mulsum cui ingreditur vinum, ex εἶναι vinum, & μέλι mel.

OE NOTHERA, putant esse Lyfimachiam: dicunt radicem exsiccata vinum olere, ab εἶναι vinum, & τίθημι pono, vocatur etiam *Onagra*.

OE SOPHAGÆUS, est musculus œsophagi constrictor, Sphincter dictus, ab utroque latere cartilaginis cricoidis ortus, os œsophagi amplexus, & extrorsum ambiens. B. *De sluit spier*. G. Mausz der speisröhre. Gall. *Muscle de l'œsophage, ou l'œsophagien*. A. The Muscle of the gullet.

OESOPHAGUS, est fistula membranacea, à faucibus ad stomachum tendens, quâ cibus in ore masticatus & saliva mixtus ad ventriculum transit: tunicas habet quatuor; *Extimam* sive *membranaceam* à peritonæo, quo etiam ventriculus vestitur, sumit, vel potius à pleura, quia per thoracis posteriorem partem incedit, cujus interna latera pleura investiantur: nam ob communem originem, de nomine non est disputandum: videatur Anatomia reformata, nuperrimè à me luci exhibita. *Secunda* est muscosa ex fibris longitudinalibus, externis, & orbicularibus internis composita. *Tertia* huic succedens est vasculosa, infinitis numero vasculis ad glandulas hic sitas contexta. *Quarta* seu *Intima* prorsus nervea est, quæ intus crusta villosa obducitur, & verè pro quarta sumi potest. Fortè ab οἶσος vimen, quia fibræ ejus viminis instar contextæ sunt: vel ab ὄισω Fut. à φέρω feram, quia omnes cibos versùs ventriculum fert, & φάγω edo, vocatur item *Gula*, λαιμός, σωμαχός, ἰσθμός *Eustath.* δ. à τοῦ εἶναι τὰ σιτία. B. **Die Speis-darm.** G. Die speisröhre, die kähle. Gall. *L'œsophage*, le gosier. A. The gullet.

OESTRUM VENERIS, idem quod *Clitoris*, vel *Nympha*, est corpus exiguum, teres, rubellum, uvulæ apici non absimile, situm antè foramen urethræ, undè nomen Νύμφης accepisse videtur, apparet deductis utrimque muliebris sinus labiis, sub monte veneris, in alarum summitate nidulatum; in diversis sæminis diversæ magnitudinis juxta ætatem, tempus, naturam moresque reperitur, plerùmque tamen in adultis, benè natis, non libidinosi extremi articuli infantis digiti magnitudinem æquat; situ verò, figurâ, substantiâ, fabricâ, erectione, coli virili satis exactè respondet, quamvis ab eo exilitate, brevitate, imperforatione inprimis differat: pars enim ejus externa glandi virili similis, & hinc eodem nomine donata, latitans hæret sub corrugata, membranæ labia interiora, alafque succingentis, productione, in superiori vulvæ parte ubi angulo acuto illa coeunt; efficiente tegumentum antè & retro supra glandem mobile, duplicatum, triplicatum, imò & quadruplicatum apparens, quod propter similitudinem & usum, quem cum virili præputio communem habet, præputii nomen accepit; licèt tamen nomina sint eadem, præter exilitatem, à virili sæminina glans maximè dif-

differt ratione quâ producitur ; illa enim , à retroflexo corpore fungoso urethræ , supra corpora duo penis nerveo spongiosa obtusa desinentia , efficitur ; hæc verò nil est nisi ipsè finis corporum duorum cavernosorum, Nymphæ corpus constituentium , & in glandis speciem desinentium ; undè facilitè deducitur hanc glandem imperforatam esse ; quamvis plerumque specie quâdam oblongi foraminis cæci donetur, nec glans sola differt , verùm & præputiolum præter exilitatem diversum est à virili in eo, quod partem glandis tantummodo superiorem tegit : illa autem corpora duo cavernosa sic in speciem glandis desinentia , non ab extremis uteri ligamentis rotundis, ut putabat Columbus , sed bifurcato principio oriuntur ab osfium pubis inferiore parte sub quibus utrimque oblique delata in unum corpus coeunt , in pinguedine pubis antè meatum urinarium molliter reconditum , mox in summitate vulvæ prominens, desinensque : hocce verò corpus propriè Nympha dictum , triplo fere brevius est ipsis corporibus , undè nascitur , quæ licet hoc respectu à corporibus colis nerveo-spongiosis differant omnino tamen similem substantiam habent, innumerabilibus enim inter se communicantibus cavis cellulis constant, in quibus arteriarum venarumque extrema oscula patent ; quod post sanguinis elotionem, inflatis, exsiccatis, injectis facilitè demonstrant : vocatur etiam columella , quia parvo Gargareoni comparari potest ; præter dicta nomina , plura alia inveniuntur ab usu, & à figura, tum apud Arabes, tum apud recentiores, Duce inprimis Columbo , qui illa à saphois sui ævi didicisse videtur. Gall. *Le Clitoris*.

OESEYPUS, *Plin.* lana succida, vellus succidum *Mart. Ovidius* , OEseypum exponit succum ab immundo ovis vellere demptum. *Plin. lib. 29.* sordes sudoremque lanis ovium adhærentes. Versantur itaque non parvo in errore , qui *OEseypum* interpretantur pro scybalis & stercoris pilulis ovium lanæ inhaerentibus ; cùm *Plinius* eodem in loco nomine alio, eas donet , videlicet sordes caudarum in pilulas concretas appellans, οἷον & quasi οἷος οὔον ovis sordes , & οἷον. B. *t. Wet van de ongewasse schape-wol / wolle met der soekken.* G. Ungewaschene wolle, die noch fett und schmutzig ist. Gall. *Snin, ou Oesype.* A. Fat or yoky Wool-of a Sheep.

OFFICINA, Medicis est alia Pharmaceutica, in qua Galeni Medicamenta maximè præparantur : alia & Chymica, in qua essentia, ex mineralibus, Vegetabilibus & animalibus, in varia forma extrahuntur, & dicitur vulgò, *Laboratorium* à Laborando. Vide *Laboratorium*. Et alia est *Chirurgica*, in qua res ad Chirurgiam pertinentes tractantur. Gr. *Εργαστήριον*. B. *Œen winkel / werk-plaatg / werk-huis*. G. Eine werck-stätte, werckladen. Gall. *Laboratoire, Boutique*. A. A Shop, a Ware-house, Work-house.

OLEA, est Arbor mediocriter magna, cujus cortex est politus, coloris cineritii, lignum solidum coloris subflavi, saporis amari : folia sunt oblonga, angusta, falicem referentia, acuta, crassa, dura, carnosâ, in superiori parte viridia aliquantulum, in inferiori albescentia, non lanuginosa, caulibus brevibus adhærentia, sibi invicem opposita : flos est monopetalus, calicem habens, ex quo pistillum egreditur, undè deinde fit fructus oblongus, ovalis, viridis, carnosus, succulentus, qui fructus *Oliva* dicitur, sapor ejus est amarus, acer, acerbus, & ingratus, in se includens putamen osseum oblongum, quod continet semen ejusdem figuræ, hæc arbor crescit in regionibus calidis. à Gr. *Ἑλαια*, undè quoque *Oliva*, à *λείω* lævis, quòd cutis ejus quasi glabra sit & niteat : vel ab ipso fructuum succo pingui, glabro & lævi. B. *Olif-boom*. G. Oliven-baum, Oel-baum. Gall. *Olivier*. A. Olives.

OLEANDER, vide *Nerion*.

OLEASTER, est Olea sylvestris, vide Etymon in *Olea*.

OLECRANUM five **ANCON**, est processus major ulnæ five ossis cubiti primi. Item suprema humeri pars, ab *ὀλῆν* cubitus, & *κράνον* caput.

OLECRANUS, idem quod *Anconæus*.

OLENE, est *Cubitus*, five *Focile majus*.

OLEUM, Gr. *Ἑλαιον*, est pinguedo quædam fluida ex fructibus aut feminibus expressa, uti est olivæ, palmæ, amygdalorum, raparum &c. vel est destillata ex rebus pinguibus, uti ex cinamomi cortice, caryophyllis, anisi semine &c. vel est composita, uti oleum jasmini, castorei, camomillæ &c. in genere est corpus liquidum, id est leni calore fluidum, ad sensus homogeneous, non tamen simplicissimum, totum inflammabile, & aquæ non permis-

miscibile, in resinæ consistentiam condensari potens, tum-
que tenacissimè adhærens. B. *Olpe*. G. Oel. Gall. *Huile*.
A. Oyl.

OLEUM PETRÆ, Gall. *Petrole*, ou *Huile de Petrole*.
vide *Petrolæum*.

OLEUM TERRÆ, est pellucido-rubicundum, odoris
fortis Petrolæum æmulantis, sed gravioris. Antè paucos
annos nobis ex India Orientali allatum est, ubi ex monte
quodam effluere dicitur, sed est oleum ex Nuce Cocos
expressum atque Terris medicatis commistum; id enim
quod genuinum est, ex India ad nos non affertur, sed à
Regulis asservatur, venit quoque ex Bohemia atque ex
Barbados. B. *Hard-olie* / *stren-olie*. G. Stein Oel.

OLFACTUS, idem quod *Odoratus*.

OLIBANUM, vide *Thus*.

OLIGOPHOROS, est vinum tenue, paucis spiritibus
gaudens, ex *ὀλίγον* paucum, & *φορῶν* fero.

OLIGOTROPHIA, est imminuta nutritio, ex *ὀλίγη*
paucum, & *τροφῇ* alimentum.

OLIGOTROPHUS, est cibus minus nutriens, cui op-
ponitur Polytrophus, Ex *ὀλίγον* paucum, & *τρέφω* nutrio.

OLIVA, est Oleæ fructus: derivatur ab *Olea*, virgi-
lio triplex est, nempe *Orchites* à testium similitudine; dein-
de *Radii*, ita à Longitudine nominatæ, tandem *Amara*
Pausa Bacca sive viridi. Oliva à paviendo, id est tunden-
do dicta; aliter enim ex se oleum non facit. B. *Olibe*. G.
Oliven. Gall. *Olive*. A. Idem.

OLOSTEUM, vide *Holosteum*.

OLUS, ab alendo dicitur, quod oleribus alerentur ho-
mines, antequam fruges repertæ essent. Vide *Lachanum*.

OLUS ATRUM, vide *Hippofelinum*.

OLYRA, est frumenti species, affinis zeæ, an *ὄλυρα*
quasi corruptior zeâ? Ex *ὄλυω* perdo, corrumpo.

OMASUM, vide *Abomasum*.

OMENTUM, RETICULUM, sive intestinorum ope-
rimentum, est membrana duplicata, intus cava, verum
sacculum formans, intestinis instrata, pinguedine & va-
sis sanguineis copiosè adinstar retis piscarii intertextâ,
glandulis quoque duabus aut tribus dotata, Ventriculo,
Colo, & Pancreati annexa, ut intestina calore suo foveat,
tum hæcce pinguedine subtilissimâ, unâ cum vapore ro-
rido

rido ex tenuissimis vasculis exhalante, illiniat, ne vel arescerent, vel motu peristaltico attererentur, vel cum invicem concreverent; habet lactea quædam vasa & lymphatica, item ductus & sacculos adiposos perplures, in quibus adipem colligit pro tempore, & aliquando in maxima copia, quam tamen quoque effundit per ductus parvos in Venas sanguineas versùs Hepar tendentes, ut una cum sanguine mixta inferviat generationi bilis, de quibus videatur *Anatomia nostra reformata*. Gr. Ἐπίπλοιον. B. *Nect*. G. Das nets des eingeweids. Gall. *Le Coeffe, l'Omentum, ou la membrane, qui couvre les entrailles*. A. The-netlike fat which coverth the Guts, Cawle.

OMOGRA, est dolor arthriticus humerum afficiens, ex ὄμοῦ humerus & ἀγρεύω capio, quasi humeri captio. B. *Schouder stercyn*. G. Der schulter flusz. Gall. *La Goutte dans l'espaule*. A. The gout in the Shouder.

OMOPLATA, sive HOMOPLATA, Lat. *Scapula*, est os latum & tenue, non tam ad costarum dorsalium tutelam, quibus scuti instar incumbit, quam claviculæ & præcipuè humeri, tutam articulationem comparatum. Figura triagulum exhibet, longiore latere in basin porrectum. Angulum habet superiorem & inferiorem; intùs concavum, extùs, gibbum: processus obtinet tres; nempe *Spinam, Coracoidem & brevem*, ex ὄμοῦ humerus & πλάτῃς, latus. B. *Schouder-blad*. G. Schulter-bein, das schulter-blatt. Gall. *l'Omoplate, Paleron*. A. The Shoulderblade.

OMPHACIUM, est succus ex uvis immaturis expressus. *Agresta* officinis dicitur. Gr. Ὀμφάκιον. B. *Verjus*. G. Agrest. Gall. *Du Verjus*. A. Verjuje. Item est oleum immaturum.

OMPHALOCARPOS, APARINE, vocatur ab umbilico nempe similitudine, quam semen ejus refert, ex ὀμφαλῷ umbilicus, & καρπὸς fructus.

OMPHALOCLE, est Hernia Umbilicalis: quando nempe Omentum, vel intestina circa umbilicum protuberant: quod fit relaxatione vel ruptione peritonæi, illud enim hic ob regressum vasorum umbilicalium est simplex, veluti quoque est in exitu vasorum spermaticorum, verum cæteroquin ubique in abdomine est duplex, adeoque viribus prementibus intestina inæqualis resistentia contrahitur, nempe hic loci minor ob simplicem lamellam, quare

quare cedit : contingit hoc herniæ genus plerumque in mulieribus pinguiſſimis, laxiſſimæ ſtructuræ & ætatis ſenſcentis ; rariùs in viris, ſed & his pariter pinguiſſimis & laxis ; ſi macilentis contingat, à cauſa violenta externa fuit inductum, alias nunquam, itidem evenit in laxis infantibus ; ex *ὀμφαλὸς* umbilicus, & *κίλη* tumor. B. *Net. bzeuk* navel-bzeuk. G. Ein nabel-bruch. Gall. *Hernie du Nombril*, *Omphalocoele*, *sortie du Nombril*. A. A rupture of the navill.

OMPHALOS, vide *Umbilicus*.

ONAGRA, vel ONOTHERA, eſt planta, quæ habet caulem craſſum, in parte inferiori rotundum, in ſuperiori anguloſum, ramoſum, grifeum, & in ſummitate punctis rubris inſtructum, medullam continentem : folia ſunt longa, anguſta alternatim diſpoſita, ſinuoſa & in margine dentata : flores ſunt roſacei, odorantes, citò caduci, quatuor plerumque petalis in orbem poſitis conſtantes, calici inſidentibus, è cujus ſuperiori parte, quæ ſiſtuloſa eſt, ſurgit piſtillum parte inferiori in fructum abeunte cylindraceum, in quatuor partes dehiſcentem, & in quatuor loculamenta diſiſum, ſeminibus ſætum ut plurimum angulatis, exiguis : radix eſt craſſa, longa, alba, fibroſa : hæc planta creſcit in America. Dicitur quòd beſtias ſeras, maximè aſinos, manſuetas reddat, ab *ὄνος* aſinus & *ἀγρεύω* laboro, laborando enim & ferendo deſatigantur : præſertim ſi lyſimachio caſtigentur. Vide *Oenothera*.

ONITIS, eſt Origani ſpecies, dicta, quòd ab aſinis impetretur, ac in cibo gratum eſſet, *ὄνος* enim eſt aſinus.

ONOBRYCHIS, eſt Leguminis ſpecies : ſive planta, quæ habet caules rubicundos, repentes : folia Galegam referentia, ſed minora, in parte ſuperiori viridia, in inferiori alba & villoſa, acuta, bina coſtæ adhærentia : flores denſe ſpicati, & alis foliorum erumpentes, leguminoſi, rubicundi, raro albi, flori ſuccedit ſiliqua brevis, criſtata, vel echinata, ſubrotunda, ſæta ſemine reniſormi : radix longa, mediocriter craſſa, extùs nigra, intùs alba ; hæc planta creſcit in pratis. Dictam volunt ab aſini rugitu, quòd eo depaſto fremant aſini, ab *ὄνος* aſinus, & *βρύχω* frendo, ſtrideo, vel, quaſi ab *ὄνω βρύχειν* quòd fuſum unà cum ſecuriginibus erumperet, vocatur. B. *Ha-ne-hammekens*. G. Kerſt-wurtz. Gall. *Saint foim*. A. Medick vetcheling.

ONOLOSAT, est vox Arabica significans obolum vel scrupulum dimidium.

ONONIS, vide *Anonis*.

ONYX, vide *Unguis*. Onyx dicitur etiam Alabastrum.

OPERATIO, Gr. Ἔργαζία, Ἐνεργσία, est labor non tantum Chirurgis familiaris, ut operationes circa lithotomiam, Herniam &c. Sed & Chymicis, qui suos processus etiam *Operationes* nuncupant. Ita medicamentorum in corpore nostro effecta appellantur à Medicis Operationes. Ita & Pharmacopæi suas habent Operationes. B. *Werking/verrigting / uitvoering*. G. Wirkung. Gall. *Operation*. A. A workinge or opration.

OPHIASIS, est capillorum morbus, quo extenuati, hinc inde spatiis intermissis, macularum serpentis instar, decidunt ab ὄφίς, serpens, & ὄφιοι simile. Vide *Alopecia*.

OPHIOGLOSSUM, sive LINGUA SERPENTINA, est herbæ quædam excrescentia longa, linguæ serpentinae æmula, planta hæc habet folia Betæ minimæ, sed crassiora, recta, polita, carnosæ, & angustæ, aliquando ampla & rotunda; saporis viscosi & dulcis: caret hæc planta floribus, sed ex alis caulibus erumpit fructus figura linguæ compressæ, in plures cellulas bino ordine per longitudinem divisus, quibus spontè disruptis utrinque denticulatus fit, hæ cellulae includunt pulvisculum minimum: radix est fibrosa, crescit in pratis & locis humidis. Ex ὄφίς serpens, & γλῶσσα lingua. B. *Adders-tong / speerkruid / nater-tong*. G. Natter-zeunglein. Gall. *Herbe sans Couture, Langue de Serpent*. A. Adders-tongue.

OPHISCORODON, sive allium anguinum, est allii species, cujus caulis obscure rubicundis seu nigris maculis commaculatur, vel est alia Allii species, cujus caput cum suprema caulibus parte serpentis in modum contorquetur, ex ὄφίς anguis, & σκόροδοι allium. B. *Serpent-look/berg-look*. G. Lang-lauch, sieg-wurtz, wald knoblauch, Gall. *Pierre Serpentine*. A. Serpents garlick.

OPHITES, est Marmor instar porphyritæ durissimus, colore viridi saturato, dilutis ejusdem coloris maculis quasi aspersus. Sed & alium constituunt colore cinereo, & eadem duritie, nec non & nigriusculis maculis variegatum, & hunc mollitie alabastritæ. Veteres Ophitæ genera fecerunt, *nigricans durum, cinereum punctis distinctum*;

Æum; lineis quibusdam candidis interstinctum, candidum, molle. Hinc apparet Veterum Ophitem à nostratibus esse diversum. Foditur noster in locis variis Italiæ, Germaniæ, verbi gratiâ in Misnia, quod tamen ob mollitiem, rectius Alabastris accensetur, diciturque *Zeblicium*. Gr. *Ὀφίτης*. Lat. Serpentinus. B. *Serpentyn-steen*. G. Serpentin-stein. Gall. *Pierre, Serpentine*. A. Serpentin-stone.

OPHRIS, est planta, quæ habet caulem rotundum: folia sunt plantaginis latifoliæ foliis similia, duo in qualibet planta quandoque tria, sibi invicem opposita, altero ex alterius sinu prodeunte, saporis viscidī & quodammodo dulcis: flos est polypetalus, anomalus, sex petalis scilicet dissimilibus constans, quorum quinque superiora ita disponuntur, ut galeam quodammodo æmulentur, inferiori capitato & quasi antropomorpha: calix autem abit deinde in fructum seu utriculum, tribus fenestris pervium, quibus adhærescunt valvæ, seminibus fætæ minutissimis instar scobis. Est *Bisfolium*, *Plinius* scribit *Ophrys*, & significat supercilium, an à duobus superciliis, *Bisfolium* sit appellatum; fumitur tum pro Orchidis specie, binis gaudens foliis, tum pro Lunaria quadam.

OPHTHALMIA, quam *Celsus* Lippitudinem vocat, est tunicarum oculi inflammatio, cum dolore analogo ac si spina esset oculo infixæ, cumque copiosis & ferventibus lacrymis in initio, sed quæ successivè crassiores factæ in lippam mutantur, album oculi tumet valdè, & vasis sanguineis scatet, *ὀφθαλμός* oculus. B. *Entstehunge der oog-gen / oog-gezwel*. G. Das augenwehe. Gall. *Ophthalmie, mal des yeux*. A. An inflammation of the eyes.

OPHTHALMICA, sunt medicamenta adversus oculi mala. B. *Oog-middelen*. G. Mitle gegen augenwehe. Gall. *Remedes pour les yeux*. A. Remedy for the eyes.

OPIATA & OPIATUM, five Electuarium, medicamentum internum est, quod consistentia opiatae Officinæ (ut *Theriaca* vel *Mithridatio*) simile, ex variis rebus melle vel syrupo exceptis, in plures doses est concinnatum. Generaliter fumitur pro omni Electuario, sed specialiter pro iis tantum quæ opium, à quo denominatio, recipiunt, uti pro *Theriaca*, *Mithridatio*, *Diascordio*, *Philonio*, *Requie Nicolai* &c. B. *Een Opiat / een ge-componeerde conserf*. G. Ein opiat, conserw. Gall. *Un Opiat*. A. An Opiat.

OPIOLOGIA, est Opii descriptio, ab ὀπῖν succus, & λέγω narro.

OPISTHOCYPHOSIS, idem quod *Cyphosis* & *Opi-sthotonos*.

OPISTHOTONUS, est tetanus sive tensio aut convulsio cervicis & spinæ versùs posteriora, contractis fursùm pedibus, cum rigore aliquandiu perseverante, ex ὀπισθεν à tergo, pone, & τείνω tendo. B. *Agterwaartse spanning*. G. *Der krampf, der einen hinterwertz zeucht*. Gall. *Convulsion du col & de l'Epine en arriere*. A. Cramp of the neck.

OPIUM, sunt qui Opii ac Meconii nomen confundunt, & duo pro uno eodemque habent; sed malè. *Opium* enim lachryma est, quæ stillavit ex capitibus papaveris, dum maturecebant, leviter incis. *Meconium* è contra succus est ex iisdem expressus. Estque triplex, *Album* adfertur ex Cairo, quod & fortè *Thebaicum* vocatur & *Meceri*. *Nigrum* & durum venit ex Aden. Tertium flavescens magis & mollius, ex Cambaja & Decan mittitur. Turcæ ex albo colligunt papavere. *Opium* quod hic in Hollandia divenditur nigrum est, amarum & graveolens, forsàn nihil aliud erit quàm *Meconium*, quod javanenses *Pouft* vocant, & eo utuntur infimæ sortis homines: sed quod ex ipsis capitibus stillat, *Affion* dicitur & à ditioribus tantùm usurpatur, & in deliciis habent; præsertim si eo uti assueti fuerint. Aliàs paucula grana ad soporem concitandum sufficiunt, idèò frigidum non est, sed ob penetrandi vim, *Calidum*. Gr. ὀπῖν. B. *Eulsap*. G. *Magfamen* fast. Gall. *Opium*.

OPOBALSAMUM, vide *Balsamum*.

OPOCHRISMA, tale dicitur unguentum, quo si ensis aut aliud instrumentum vulnerans illinatur, vulnus adactum suâ sponte sanetur. Ex ὀπλᾶ arma, & χρίω ungo.

OPODELDOCH, nomen est alicujus emplastri vulnera & ulcera sanantis: istius descriptiones inveniuntur apud *Paracelsum*, *F. Wurts*, *Mindererum*, aliosque autores. Nomen est Chymicum fictitium, nihil significans: species est Emplastri stichtici. Idèòque etiam B. sonat *Streckpleister* & *wend-pleister*. G. *Stichpflaster*.

OPOPANAX, est gummeus succus ex Herbæ Panacis Heraclei radicibus & caulibus sauciatis stillans, ac crescens, primo est albidus coloris, sed post siccationem

flavum & quasi croceum acquirit colorem, odor est gravis, sapor amarus, friabilis est, intus albescit, & granulatim sæpè invicem adhæret. Gall. *Opopanax*.

OPORTET, quid in simplici sensu sit nemini non notum, sed *Helmontius* ita describit, est, inquit, tribulus & spina terræ, in vita media hominis. Vel restrixit ad *Necessarium*, quo vitæ mediæ qualitates remanent in transmutatis, ideòque vocavit *Magnum oportet*.

OPPILATIO, idem quod *Obstructio*.

OPPRESSIO, dicitur de Cordis & Præcordiorum anxietate in febribus ardentibus, ob sanguinis liberum transfuxum impeditum oriunda.

OPTICA, vide *Opticus Nervus*.

OPTICUS NERVUS, sive visorius, qui in fundo oculi explicitus & *retina* dictus, excipit radios lucis, hincque rerum supra retina depictarum ideæ in Cerebro ad sensorium commune deferuntur; utriusque nervi origo ex thalamis nervorum opticorum provenit, postea hi nervi coeunt, & cranium egressuri ab invicem sejunguntur. Ab ὀπτομαι, video. *Optica* sunt medicamenta quæ adversus oculorum affectus valent. B. *De oogzenuw*. G. Der augen fennader. Gall. *Le Nerf optique*. A. Optick nerves.

OPUNTIA, Planta est ad altitudinem magnæ arbusculæ crescens: folia sunt magna, longa, crassa, viridia, dura, tuberculis spinosis instructa, succo plena, viscosa, nervosa: flores sunt rosacei, flavi, aut rubri; petalis plurimis in orbem positis constantes, innati apici ovarii, numerosissimis staminibus præditi: ovarium, cujus apex in ambitu speciem calculi refert, fit fructus carnosus, umbilicatus, unicapularis, excavatus, continens pulpam medullosam, rubram, saporem dulcem habens, sætus seminibus annulatis, saporis non ingrati; hæc planta crescit in Italia & in Gallia: si unum folium terræ mandetur, crescit, datque novam plantam: tota hæc planta foliis constat, fertque ficus edules, quæ satis gratæ: ab urbe Opunte nomen habet: estque fici Indici species. Gall. *Figuiet d'Inde; Raquette, Cardasse*.

ORBICULARE OSSICULUM, est auris internæ parvum, rotundumque ossiculum, incudis processui adnatum, quod articulatur cum stapede.

ORBICULARIS, sive CREPITUS LUPI, est Fun-
gi

gi species, sunt vel rotundi, vel semirotondi, sed incertæ magnitudinis. Nascuntur in campis desertis; nullum habentes pediculum, intus spongiosi sunt, & si recentes fuerint, aquam continent: ficcati verò spongiosam, & pulverulentam continent materiam instar ochræ subnigræ, quæ semen est; extus pellicula obducuntur ejusdem ferè coloris: utuntur Chirurgi in sanguine sistendo. **B. Wolfsbrest / bobist / bult / bult.** G. Bubenfist, weiberfist, wolffsfist, bofist. Gall. *Vesse de Loup.* A. Wolfs-fart.

ORBITA OCULI, est antrum sive cavitas, è processibus ossis frontis ad canthos oculi protensis, & ossè maxillæ superioris illis conjuncto constans, oculi bulbum excipiens.

ORCHIS, Est planta, quæ habet folia ex radice erumpentia, simplicia liliaceis similia: caulis est rotundus; finis pedunculi exit in ovarium oblongum, triloculare, trivalve, tribus fenestris pervium, continens pulverulenta feminula: flos insidet apici ovarii, mirabilis structuræ, hexapetalus, vix describendus: radix rotunda, carnosa, tuberosa in triorchin, Didymos, monorchin, vel carnosam palmatam formam formata, succulenta, albida, paululum compressa, viscosa, subdulcis odoris seminalis: hæc planta crescit in locis humidis. Est *Satyrion*, Latinis *Testiculus*, sic dicitur, quòd ejus radices ex duobus, aut tribus consent globulis, quasi tot Testiculis, qui pro varia forma, varia quoque obtinere nomina, ut Cynosorchis, Tragosorchis, &c. **B. Hondkens-kruid / standel-kruid / kullekens-kruid.** G. Knaben-kraut, stendelwurtz. Gall. *Couillon de Chien*, *Satyrion*. A. Dog-stones.

ORCHIS, est testiculus, cujus substantia in viris nihil aliud est, quàm minutissimorum vasculorum alborum, ordinatoque inflexu, in quibusdam dissepimentis locatorum, semen conficientium congeries; quæ sunt productiones ex Arteriis seminalibus hic tramite recto in vasa angustissima desinentibus, dum per laterales ramos & Anastomoses suum sanguinem Venis infundunt; & nervi quamplurimi, uti & Lymphatica copiosa hic terminari in vasculis quibusdam videntur: figuræ est ovalis, cui superius incumbit supereminens corpus, Epididymis dictum, testis continuatio, at in foeminis longè aliter se res habet, componuntur autem in iis, ex multis membranis ac fibrillis laxè sibi

sibi invicem unitis, in quarum intercapedine plurima corpora alba reperiuntur : testiculi fœminarum ova pariunt, ideòque rectè *Ovaria* vocantur. Vocantur item *Testes*, *Colei* Cic. & Mart. *Vasa* Plauto, ὄρχεῖς, Δίδυμοι, Μίξια Hesiod. Μήδια Homer. ὄρχιδια, ὄλκος Oppiano. Hoc etiam nomine gaudent radices Satyrii ejusque species. B. *Balletjes / kloortjes*. G. Hoden, hœdlein. Gall. *Testicules*. A. Testicles, Stones.

ORCHOTOMIA, est testiculi exisio. Vide *Orchotomus*.

ORCHOTOMUS, est, qui testiculos excindit, quâ operatione animalia castrantur, ne cum aliis coëant, inde *Orchotomia*, sive testiculorum excisio, ex ὄρχις testiculus, & τέμνω seco. B. *Pen lubber*. G. Ein die der hoden aufschneidet. Gall. *Châtreur*. A. Gilder, or Stone Cutter.

ORDEOLUM, Barbaris idem quod *Crithe* & *Hordeolum*.

OREOSELINUM, est Apium seu Selinum montanum, ex ὄρε mons & felinum, vulgò *Petroselinum*. Gall. *Perfil de montagne*.

OREXIS, est ordinarius cibi appetitus, is oritur à fermento, tum à liquore gastrico ab arteriis cœliacis ventriculo inspirato, & laterum ventriculi mutuo contactu ob respirationem, quo tunica nervosa, ejusque nervi inordinatiùs moveantur, ad alimentum idoneum appetendum, ab ὀρεγομαι cupio. B. *Honger / eet-lust*. G. Hunger, begierd zu essen, lust zur speisz. Gall. *Faim*. A. Appetite of meat, Hunger, Famine.

ORGANICA PARS, est, quæ ex variis partibus, quarum natura & efficacia diversa est, constat, uti musculus constat ex carne, membranis, tendinibus, variisque vasis &c. ei opponitur *Similaris pars*, de qua *suo loco*. B. *Pen organik-deel*. G. Ein theil bestehend aufz vielen andern. Gall. *Partie Organique*. A. Organick part.

ORGANUM, est pars, quæ ad sui constitutionem, actionesque perficiendas, rectam & determinatam, sensibilemque conformationem requirit, ut brachium, musculus, cor, &c. B. *Pen werktuigig deel*. G. Werckzeug. Gall. *Organe*. A. Idem.

ORGASMUS, est impetus & incitatio sanguinis vel spirituum, ut si quando spiritus animales cum impetu in nervorum genus ruunt, ab ὀργάω. B. *Wist*. G. Schnelle treibung. Gall. *Orgasme*. A. Quick Motion. ORI-

ORICHALCUM, vide *Aurichalcum*.

ORIGANUM, est planta, quæ habet caulem durum, quadratum, villosum : folia majora calamintham referunt, minima majoranam, villosa sunt, odorata, saporis aromatici acris : flores in spicas squamosas congeruntur, monopetali, labiati, horum labium superius surrectum est, subrotundum, bifidum, inferius verò tripartitum : ex calice surgit pistillum, posticæ floris parti adinstar clavi infixum, ac veluti quatuor embryonibus stipatum, qui abeunt in totidem semina subrotunda, minima, in capsula, quæ floris calix fuit, recondita : radix est fibrosa, minima, lignosa : crescit in montibus : planta hæc Hippocrati maximè fuit commendata in morbis ubi calefaciendum, dissolvendum, & stimulandum : dici volunt quòd montibus gaudeat, ἀπὸ τοῦ ὄρους à monte, & χαρᾶς gaudio, sed alii, quòd visum exacuat, ab ὁρᾶν videre, & γαρῶ clarifico, quasi aciem oculorum illustrans. Nonnulli nomen ex adverso datum putant, à εἶγῶ quod est algeo, fieri εἰγᾶρον, quasi rigens, censent, & tandem ascita littera principe O, in Origanum esse confictum, contrario tamen sensu, quòd minimè refrigeret. B. *Oregio / grove majolein*. G. Dosten, wolgemuth, bergmunz. Gall. *Origan*. A. Origany.

ORMINUM, vide *Horminum*.

ORNAMENTUM FOLIACEUM, extremitas tubæ Fallopianæ uteri muliebris fimbriata est, eum in modum comparata, ut quasi tot digitis, ovum ex ovario prodiens melius comprehenderetur. B. *Het loof-werk*. G. Der blätteren zierd. Gall. *Frange membraneuse, ou le Pavillon de la Trompe de Fallope*.

ORNITHOGALUM, est planta, quæ habet folia longa, angusta ut graminis, mollia, repentia, excavata, lineam albam in longitudinem habentia ; caulis est rotundus, nudus, tener : finis pedunculi ex caule membranula est longa, tenuis : flos est liliaceus, ex petalis sex in orbem positis compositus, cujus singulis intus ad superiora adnascitur stamen : Ovarium tuba longa, apice sphaerico instructa donatum sit fructus subrotundus, fetus seminibus subrotundis, nigris : radix bulbosa aut tuberosa, bulbus est ferè ut in narcisso, seu ut in porro, ita ut totus habitus ad porrum accedat. Ornithogalum quasi dice-

res

res Lac avium, est bulbus, flores lactis colore albidos proferens, qui in alis aut ovis gallinarum observatur, estque Asphodeli species, ex ὄρνις avis, gallina, & γάλα lac. B. *Weld-ajuin*. G. *Feld-zwibel*, *acker-zwibel*. Gall. *Churles*. A. *Dogs-onion*.

ORNITHOGLOSSUM, five lingua avis, sic vocatur semen Fraxini arboris, ab ὄρνις avis, & γλῶσσα lingua. B. *Vogel-tong* / *muſſen-teng*. G. *Vogel-zung*. A. *Ashen Keyes*.

ORNITHOPODIUM, est planta, quæ habet plures caules flexiles, debiles, ramosos, ferè repentes, rotundos, villosos: folia coluteæ foliis minora, sibi invicem opposita, & juxta unam costam disposita: flores sunt exigui, leguminosi, in spicas in summitate ramorum congesti: flori succedit filiqua oblonga, articulata, sulcata, undulata, singulo quoque articulo continens semen unum, rotundum; filiquæ verò ad unum pedunculum, & eundem exortum crescunt multæ simul: radix est parva, & alba: hæc planta crescit in pratis. Ornithopodium est avis pes, sic dicitur quòd ejus filiquæ pedem avis cum suis digitis, & articulis referant, ex ὄρνις avis & πῆς pes. B. *Vogel-boet*. G. *Vogel-fusz*. Gall. *Pied d'oiseau*. A. *Birds-foot*, *birds clauw*.

ORNUS, est Fraxinus Sylvestris, an ab ornatu, ob elegantes rubicundos Fructus? An ab Hebraica voce Oren? B. *Haber-essche* / *qualster* / *lyster-bezie* / *quartel-bezie* / *quaal-boom*. G. *Mal-baum*, *vogel-beer*, *Mas-beer*. Gall. *Fresne Sauvage*, *Cormier Sauvage*, *Tormigne*. A. *Wild-Ash*.

OROBANCHE, est planta Orobum, aliaque Legumina angens & strangulans, ab *Orobus* & ἄρχω ango, strangulo: vocatur etiam *Limodorum*: habet caulem rectum, cylindricum, aut rotundum, fistulosum, fragilem, pallidum, villosum; folia non habet, nisi in principio quædam exigua, angusta, spongiosa, citò cadentia: flores juxta summitatem caulium nascuntur, à se invicem distantes, villosi, coloris purpurei, pallidi, flavi aut viridis, odorantes, post florem apparet fructus oblongus, per maturitatem dehiscens in duas valvas, fætus seminibus minutissimis, & albescentibus: radix est bulbosa, obrotunda, squammosa, pollicis crassitie, extùs nigra, intùs albes-

bescens, aut flavescens, tenera, succum viscosum amarum habens, per siccitatem fit adeo dura ac os: crescit plerumque in locis arenosis. Gall. *Orobanche* A. Broomrape.

OROBOIDES, est hypostasis five urinarum subsidentia, ervis aut orobis similis, ex ὀροβος ervum & ἰδω forma. B. *Erwtachtig gelykende pis*.

OROBUS, est Leguminis species: habens caules exiguos, repentes: folia sunt oblonga, bina conjugata, adnata costæ in mucronem abeunti: flores in spicas congesti, sunt leguminosi, coloris purpurei aut albi: flori succedit siliqua teres, obrotunda, nigra, erecta, fæta seminibus subrotundis, angulosis, ovatis, fuscis; saporis paululum amaricantis & ingrati: crescit hæc planta in sylvis. Dicitur παρά τὸ ἐρπυσσεται ἀπὸ τοῦ βοῶν, quod boves ea vescantur & faginentur. Gall. *Orobe*.

ORTHOCOLON, est articuli rectitudo, ex ὀρθὸν rectum, & κῶλον membrum.

ORTHOPNOEA, est species Asthmatis, five vitiata respiratio, quâ ægri, ne suffocentur, non nisi cervice erectâ respirare possunt, ex ὀρθὴ recta, & πνοὴ flatus, spiritus, spiratio. B. *Den ademhaling / die alleen recht opzittende geschieden kan*. Gall. *Asthme*.

ORVIETANUM, vide *Orvietanus*.

ORVIETANUS, dicitur esse nomen alicujus agyrtæ vel circumforanei, aliàs *Hieronimus Ferrantes* dicti, qui inventionem alicujus antidoti singularis, vel Electuarii alexipharmaci claruit contra omnia venena. Is enim primus ausus fuit publico foro deglutire ignotum sibi quodlibet toxicum. Vulgò vocatur *Orvietaan*. Nomen traxit ab urbe Italiæ *Orvieto*, hinc *Orvietanum*.

ORYZA, planta est culmifera, cujus semen in usu domestico familiare, album, oblongum instar Tritici, in Asiæ multisque Europæ locis crescens; habetque caulem tritico crassiorē, per intervalla nodosum: folia longa, carnosa, porrum referentia. B. *Wpft*. Gall. *Ris*. A. *Rice*.

OS, Gr. ὀστέον, est substantia totius corporis Animalis, durissima, compactissima, siccissima, alba, ex variis membranis lamellatim sibi incumbentibus, & firmiter sibi applicatis, perreptantibus mediis vasis contexta, ut sic corporis stabilimentum, ejusque motum facilem reddat

&

in munimentum quibusdam partibus se præbeat, destina-
ta. Ossium numerus *Achangel* 249. constituitur. Alii com-
muniter 304. quidam tot, quot unius anni dies numerant.
Numerus tamen incertus est, quia ossa infantium ab adul-
tis differunt, item quod ossa sesamoidea & dentis in ipsis
adultis, & senibus certò numero non determinantur. Va-
riant figura, quædam rotunda, plana, acuta, obtusa, con-
cava, spongiosa, solida, oblonga, triangularia &c. Gr. ὀστέον. B. *Been*. G. Ein bein. Gall. *Un Os*. A. A Bone. Os
etiam est primus alimenti introitus qui duobus clauditur
labiis. Gr. στόμα. B. *De mond*. G. Der mund, das maul.
Gall. *Bouche*. A. The Mouth. Phythologicis officuli voca-
bulum imponitur lapideis seu ligneis corticibus, qui nu-
cleos circumdant. B. *De Keentjes in de vruchten*. G. Ein
stein, ein kern. Gall. *Noyau*. A. Nut shell.

OSATIS, vide *Isatis*.

OSCITATIO, est expansio omnium serè musculorum
voluntariorum simul, maximè autem maxillarium, & ex-
plicatio ampla pulmonis, undè quam plurimùm aëris len-
tè & sensim inspiratur, qui aliquamdiu retinetur, & ra-
refactus iterùm lentè & sensim expiratur, hæc Febrium
quoque ordinarium symptoma est, sub initio incidens :
attamen & alibi evenit, & iis quoque, qui sani utcunque
habentur : sæpè, dum è lecto surgimus, oscitatione ali-
quâ afficimur, maximè si somno non sumus expleti, aut
quando pleno stomacho dormivimus; imò adeo frequens
omnibus est Oscitatio, adedque ei assuevimus, ut meritò
dictum sit, *Oscitante uno, oscitat & alter*, hinc qui imbe-
cilles, pigri, lassi, defatigati, valetudinarii, & ii maximè,
qui à morbis reconvalescunt, sæpiùs de die solent, aut
sponte suâ, aut aliorum exemplo velut excitati oscitare.
Dicitur & *Oscedo*. Gr. χάμν, & χόμνυα. B. *Gecuwinge* /
gapinge. G. Das gähnen. Gall. *Baillement*. A. Ga-
ping, Yawning.

OSCULA, sunt extremæ vasorum aperturæ.

OSCULUM UTERI, est illud foramen partis inferio-
ris Uteri, per quod semen ex pene virili ejectum intrat in
uterum; in virginibus tam exiguum est, ut stylum tenuio-
rem solummodo excipiat, & nullo conatu vel minimus
digitus in eam intrudi possit, ex eo etiam menstrua fluunt.
Prominet in vaginæ capacitæ, tincæ piscis ori, aut ut

Galenus mavult, glandi virili perfimile est; rimam habet transversam; in virginibus osculum illud exiguum, ast in mulieribus quæ sæpè pepererunt, majus evadit; si nimium laxetur, vel exulceretur, cicatrice obducatur, vel humidum nimis fiat, sterilitas sequitur. B. *De mond van de moeder / de roze / de kroon*. G. Der mund der moeder. Gall. *l'Orifice interne de la matrice*. A. The Mouth of the Womb.

OSMUNDA, est Filicis species, quæ dicitur *Regalis, Palustris, Aquatilis, Florida* &c. habet caulem viridem, striatum, ramosum, se in latum extendentem: folia sunt ampla, satis angusta, parva, disposita supra unam costam in unum foliolum terminatam; summitas caulis se in multos dividit, qui singuli rami sustinent multos racemos fructus minimos habentes, quorum fructuum structura non examinari potest nisi microscopii ope; singuli racemi habent capsulas membranaceas sphaericas, quæ in duas partes apertæ fundunt semina quadam oblonga: hæc planta nullos gerit flores: radix est nigra, & longa; crescit in locis aquosis & humidis: An Etymologia sit ficta, an Barbarica, an ab ore mundando, necdum compertum habeo. B. *Water-varen*. G. Wasser-farn. Gall. *Osmonde, ou Fougere aquatique*. A. Osmond royal, water-ferne.

OSSA, vide *Os*, dicuntur & *Ossicula*, suntque duri & lapidei cortices, qui nucleos circumdant.

OS SEPIÆ, piscis sepiæ os candidum est, oblongum, angustum, compressum, superna superficie durum & læve, inferiori autem fungosa quasi medulla ejusdem coloris repletum. Gr. *Σήπιον*, quia intra vesiculam in corpore liquor ater, ac si esset putridus, reperitur, nam *σήπειν* significat putrescere. B. *Zeeschuim*. G. Fischbein, blackfish, blakkittel. Gall. *Sèche, ou Bouffron*. A. The Cuttlefish.

OSTAGA, est *Volsella* seu forceps quâ ossa eximuntur. Item, est instrumentum Chirurgicum, quo ossa vel attolluntur, vel deprimuntur, vel omnino loco moventur, ex *ὀστέον* os, & *ἀργεῦμα* capio.

OSTEOCOLLA, est lapis albo cinereo colore ossifque figuram æmulans. Nascitur Darmstatino in agro in Palatinatu, (aan de berg-sstraat.) item in Saxonia, in Silesia &c. crescit per arenam formâ corallii albi. Putant hoc Remedio ossa citò conglutinari, & callo obduci, si intus

intus sumatur, & Emplastris admisceatur. B. *Wal-steen-
been-lym*. G. Bein-bruch, bruch-stein, bein-well, wal-
stein, sand-stein, stein-bein. Gall. *Osteocolle*, *Pierre des
rompus*. A. The bone binder.

OSTEOGENICA vel *Callum generantia* medicamen-
ta dicuntur, quæ in ossibus impedimentum tollunt, quo-
rum virtute impediatur, ne humor in iis concreveret.
B. *Wenmakende middelen*.

OSTEOLOGIA, est de ossibus enarratio seu descrip-
tio, ex *ὀστέον* os, & *λέγω* narro. B. *Beschryvinge der been-
nen*. G. Beschreibung der beinen. Gall. *Osteologie*.

OSTEON, vide *Os*.

OSTOCOPI, sunt dolores ossium, five potius dolores
periostei aut nervorum, ossa subeuntium: ossa enim qua-
tenus ossa non sentiunt, dicitur & *Lassitudo contundens*,
ex *ὀστέον* os, & *κόπος* labor. B. *Pynd der beenen*. G. Schmer-
zen der beine. Gall. *Douleur dans l'Os*. A. Pains in the
Bones.

OBSTRUTUM, seu ASTRANTIA, vel MAGIS-
TRANTIA, est *Imperatoria*, dicitur & *Laserpitium*: pri-
mum videtur dictum, deinde depravata nomenclatura,
Osteritium, postremo *Ostritium* coepit appellari. Qui sanè
lapsus admodum fuit, abjectâ nempe litterâ primâ *Asteri-
tium*, & dein mutato *a* in *o*, *Osteritium* ac postremo ma-
gis concisè *Ostritium* nominare imperiti coeperunt. B.
Meister-wortel. G. Meister-wurtz, magistrantz, ofstritz.
Gall. *Imperatoire*. A. Pellitoire of spayne, Master-wort.

OSYRIS, est *Linaria*, sed illud nomen etiam aliis her-
bis imponitur: vocatur ab hodiernis Græcis *Auxyris*.
Vide *Auxyris*.

OTALGIA, five aurium dolor, is sæpè est gravissimus
& lacerans, atque adeò nonnunquam, ut non modo som-
num omnem impediat, sed delirium inducat. Jam ut hic
dolor non fit sine inflammatione, quæ aliquando exterius
conspicua est, ita frequenter in abscessum transit, purè ex
auribus fluente: aliquando iste dolor per vices affligit,
& conjunctam habet odontalgiam, imò tinnitum & furd-
tatem, ab *ὤ*, auris, & *ἀλγέω* doleo. B. *Ὢρπη*. G. Ohren-
schmerzen, ohr pein. Gall. *Otalgie*, *douleur d'Oreille*.
A. Paine in the Eares.

OTENCHYTA, seu CLYSTER AURICULARIUS,

Rr 2

Cel-

Celfo, Ἀ'υλὸς *Ægin.* est siphunculus, quo medicamentæ auribus immittuntur, ab ἄς auris, & ἑγχύω infundo. B. *Æm ooʒspupt.* G. Eine ohr spritze. Gall. *Siringue d'Oreille.* A. An Auricular Clyster.

OTICA, sunt medicamenta, adversus aurium morbos, ab ἄς auris. B. *Geneesmiddelen der ooren.*

OVA, sunt capsulæ seu thecæ, omnium animalium & vegetabilium prima rudimenta includentes; in iis enim continetur Hominis, Brutorum, ut & Vegetabilium primum stigma, quodque magis & magis solidescens suum producibile producit: vel in feminis sunt sphærulæ, quæ deprehenduntur in superficie ovariorum sub membrana cingente, infernè per calicem crassiusculum concretæ ipsi substantiæ ovarii, pellucidæ, humore lymphatico, ad ignem concrecente, repletæ, binisque membranulis concentricis sibi que invicem arctissimè nexis constantes; Chorion scilicet & Amnios: Bullulæ verò hæ, calice suo hærent finibus minutissimis vasorum ad ovaria euntium, post usum veneris ferè tantum apparent, sensim tumescunt, pedetentim magis pellucet, crassescunt in membranis suis, membranam ovarii elevat, extendunt, in formam papillæ sic dilatant, ut emineant, à pedunculo suo pendeant, inde separentur, cicatricem cavam relinquant in substantia & membrana effracta ovarii, sensim iterum coalescentem; tandem & in his bullulis hic loci adhuc hærentibus ovario, fætus inventi fuere, undè nullum est dubium, quin in his conceptus fiat, & sint tantum animalculorum receptacula, ubi nutriuntur, augentur &c. B. *Æm ei.* G. Ein ey. Gall. *Un Oeuf.* A. Egges.

OVARIUM, est testis muliebris; utero ad distantiam binorum circiter pollicum lateraliter annectuntur per ligamenta valida duo Ovaria, quæ & ope membranarum aliarum à peritonæo ortarum obvoluta firman-
 tur; hæc corpora sunt scabra, ferè ovata; in superiori tamen parte magis plana quàm gibbosa apparent, in horum superficie, sub membrana cingente reperiuntur sphærulæ sive Bullulæ ova dictæ; ovariorum varia magnitudo est pro ætatis & temperamenti ratione, etenim in libidinosis, & ætatis flore constitutis plerumque sesquidrachmam pendent, in vetulis verò exsucca, parva, quasi corrugata, vix ad semidrachmam ascendunt, nunquam tamen evanescunt, in in-
 fan-

fantibus adhuc minora quàm in decrepitis. Substantia eorum membranosa est, fibrosa, plurimisque intertexta vasis, spermaticis scilicet & hypogastricis, aliisque antè ingressum suum hic loci ita unitis, & cum nervis commistis & intricatis, ut fabrica haud describi queat, & hoc modo faciunt ovarii structuram. Vide *Orchis*. Gall. *Ovaire*.

OVIDUCTUS, idem quod *Tuba Fallopiana*.

OVUM, est species doloris capitis, quæ sentitur magnitudine ovi: & sic à figura, quam ovum occupat, denominationem accepisse videtur. B. *Hoofst-pyn* etn ei. *groote*.

OVUM PHILOSOPHICUM seu CHYMICUM, est vitrum inferius rotundum, quodque in superficie fistulam ex eadem materia oblongam habet: hisceque utuntur ad circulandos & exaltandos liquores, dicitur & vas Hermeticum. B. *Ein Philosophisch ey*. Gall. *Oeuf Philosophique*. A. A Philosophical Egge.

OXALIS, est *Acetosa*, ex ὄξύ acidum.

OXELÆUM, est mixtio aceti cum oleo, ab ὄξύ acetum, & ἔλαιον oleum.

OXYACANTHA, est Berberis; sic dicitur ab acidis baccis, & spinis, ergo ab ὄξύ acidum & ἄκανθα. Vide *Berberis*.

OXYACANTHA, est *Spina Acuta*, five *Vallaris*, aut *Sepicularis*; ὄξύ enim est acutum, & ἄκανθα spina. B. *Wagedoorn*. G. Hagedorn. Gall. *Aubespine*. A. Haw-thorn, White-thorn.

OXYCEDRUS, five acuta cedrus, quod cedri folia in acutam definant aciem, ex ὄξύ acutum, & cedrus.

OXYCRATUM, est aceti cum aqua mistio, Pusca vel Posca dictum, ab ὄξύ acetum. Et κερδάγνυμι misceo. B. *Water en esik*. G. Wasser und eszig. Gall. *Oxycrat*, *l'eau mêlée avec du vinaigre*. A. Vinegar mixt With water.

OXYCROCEUM, est emplatri cujusdam nomen quod ex croco & aceto mixtum, pice aliisque rebus componitur, ex ὄξύ acetum & κρόκος crocus. B. *Saffraan plaster*. G. Saffran plaster. Gall. *Oxycroce*. A. Idem.

OXYDERCICA, sunt medicamenta visum acuentia, ex ὄξύ acutum & δερκα video.

OXYGALA, est lac acidum, ex ὄξύ, & γάλα lac.

OXYLAPATHUM, est Lapathum acutum, ex ὄξύ acutum

tum & Lapathum. B. *Paticy* / *Werdig*. G. Mengelwurtz. freyff-wurtz, grind-wurtz, zitter-wurtz. Gall. *Parville*. A. Dock.

OXYMEL, est compositio in formam syrupi, ex aceto & melle, ab ὄξος acetum, & μέλι mel. B. *Ἀξυν Μονιγ*. G. Effig-meth. Gall. *Oxymel*. A. Idem. Vide *Apomeli*.

OXYREGLIA, est acidus ē ventriculo ructus, ab ὄξος acidum, & ῥέγιον ructo.

OXYRHODINUM, est acetum rosaceum, ab ὄξος acetum, & ῥόδον rosa. B. *Ῥοζεν-cek*. G. Roseneszig. Gall. *Vinaigre rosat Oxyrhodine*. A. Idem.

OXUS, est planta, quæ habet caules longos, flexiles, teneros, rotundos, purpureos aut rubicundos : folia sunt terna, cordiformia, eidem pedunculo adnascencia, mollia, succulenta, saporis acidiusculi & grati : flores sunt campaniformes, monopetali : post florem sequitur fructus membranaceus, quinquelocularis, oblongus, fætus seminibus rubicundis calyptrâ elasticâ involutis, ejusque cum impetu dissilientibus : radix crassa, squammosa, fibrosa, alba, aut rubicunda, fibras longas & albas habens : hæc planta habet odorem gratum, sed non penetrantem. *Trifolium Acetosum*, *Alleluya*, & *Panis Cuculi*, vel quod Cuculus avis eo vescatur, vel quia hoc erumpente, cuculus vocem suam edere incipiat. *Oxus* verò vocatur ab acido sapore. Vide *Oxytriphylum*.

OXYSACCHARUM, est compositio ex aceto & saccharo. Nonnunquam in aceto prius infunditur vitrum antimonii, & tunc dicitur *Vomitivum* ; aliquando Scilla, & appellatur *Scilliticum*, ex ὄξος acetum, & σάκχαρον Saccharum. G. *Ἀξυνιγε supher*. G. Effig sucker. Gall. *Oxysaccharon*, *Vinaigre sucré*. A. Oxy sacchara.

OXYNOSEMA, idem quod *Morbus Acutus*.

OXYTRIPHYLLUM, est trifolium acetosum, ex ὄξος acidum, & τριφύλλον trifolium. B. *Wlaver-zuring* / *hoek-hoek-brood* / *hoekhoek-look*. G. Saurer-klee, buch-klee, buch-ampffer, buch-brot, guckhugs klee, gauch-klee, hasen-klee, gauch-brot, hasen-ampffer. Gall. *Alleluia*, *Pain à Coucou*. A. Wod-four, Wood-forrel.

OZÆNA, est ulceratio interiores naris, tetrum odorem spirans, ossicula nasi, & tunicam palati serpendo erodens, oriunda ex lue venerea, polypo exulcerato vel catharris

tharris acribus : ab ὀσφῶ olfacio. B. Een stinkende neus.
 3mcer. G. Nasen geschwuer. Gall. Ozene, Punaïs, Pon-
 pe. A. Stinking of the Nose.

P.

P Simplex Medicis *Pugillum* significat, imò & aliquan-
 do *pondo* vel π, aut π, vel π simplex.

P.Æ. vel PART. ÆQ. denotat partes æquales.

P.N. idem est quod præter Naturam.

PAR. significat *Paria*, Ex. g. Rec. No. par. V.

PART. ÆQ. vide Supra.

PACHUNTICA, sunt medicamenta incrassantia, cras-
 sis ramosisque partibus prædita, quæ dum succis tenuio-
 ribus permiscuntur, partes eorum conjungendo, & inter
 sese connectendo, crassiorem & stabiliorem consistentiam
 ipsis tribuunt, ut Bolus armena, Amylum, Nymphæa,
 Amygdala, Papaver, à παχύνω incrasso. B. Verdikkende
 middelen. Gall. Remedies incrassans.

PÆDARTHROCAE, cariem ossis significat; est scor-
 buti Symptoma, ex παις puer, ἄρθεον membrum & κακόν
 malum, nam pueri hoc malo plerumque afficiuntur, ve-
 rum & adultis quoque accidit, confunditur cum *Spina*
Ventosa. Nihil aliud ergo est quàm caries ossium, maximè
 circa puerorum articulos cum dolore obscuro & apparen-
 te tandem articuli tumore conjuncta, orta à materia acri,
 dissolvente & corrodente, ab ossium medulla incipiens,
 ulterius serpendo ulcera sinuosa & maligni moris, fistu-
 lasque in vicinia producit. B. Been-zyeter. G. Bein-fres-
 fer. Gall. Gangrene de l'Os. Vide *Caries* & *Teredo*.

PÆDOTROPICA, est pars Hygieinæ, spectans ad pue-
 rorum regimen, ex παις puer, & τρόπος ratio, modus,
 vel à τρέφω nutrio. B. Opvoedinge der Kinderen.

PÆONIA, vide *Pæonia*.

PALÆTYRUS, est caseus vetus, ex παλαιός vetus, &
 τυρός caseus, à τρώω sicco, caseus enim est lac ficcatum.

PALATUM, est superior oris pars, instar tholi leviter
 concavum, undè & oris cælum appellatur, constans ma-
 ximâ parte ossis quarto maxillæ superioris, & dein duo-
 bus ossiculis propriè palati dictis, quæ omnia obvolvun-
 tur membrana crassa, glandulosa, rugas versùs postero-
 ra determinatas habente. Item vocatur ὕπερθεον, ὀφθαλμός,
 ὀφθαλμός.

Ὀυρανισμὸς Galeno. B. Het verhemelte des mondtg. G. Der Gaume. Gall. *Le Palais*. A. The Pallate.

PALIMPISSA, vide *Pix*.

PALINDROME, est morbus recidivus, ex πάλιν iterum & δεῦρον cursus. B. Een wederkomende ziekte.

PALIURUS, est arbuscula ad altitudinem arboris quandoque crescens; rami sunt longi & spinosi, sed spinæ foliis proximæ sunt minores, & minùs noxiæ quàm aliæ: folia sunt parva, obrotunda, acuta, coloris viridis, obscuri, quasi rubicundi; calix est monophyllus, pentaphylloides; flos rosaceus, flavus, pentapetalus, staminibus quinque præditus: ovarium in fundo calicis fit fructus Cyperriformis, ossiculo fætus ferè globofo, in tria loculamenta diviso, in quibus adsunt nuclei ejusdem formæ. Dicitur quasi πάλλω ὑρον, urinam moveo, à πάλλω πάλιν, vel dicitur quasi πάλιν ὑρον iterum urina, id est, bis mingens: Paliurus enim inter diuretica à quibusdam habetur. A. Prickly bramble, White-thorn.

PALLIATIO, sive CURA PALLIATIVA, est therapeia, quâ morbi incurabiles, quantum fieri potest, medicamentis localibus, mitigantur. B. Plaats-middelen / streel-middelen.

PALMA, est interior manûs pars, Vola dicta. B. De hand-palm. G. Die flache hand. Gall. *La Paume de la main*. A. The Palme.

PALMA, in vegetabilibus dicitur majus vitis flagellum, undè nascuntur uvæ.

PALMA, Gr. Φοίνιξ, arbor Asiatica, dicitur quòd comam in cacumine habeat circumtensam, & ramos in digitorum modum protensos. B. Dadel-boom. G. Dattelbaum. Gall. *Palmier*. A. Date-Tree.

PALMA CHRISTI, est *Ricinus*, sic appellatur, quòd scilicet ejus folia in humanæ manûs effigiem articulentur: ideòque etiam *Pentadactylum* vocatur. Vide *Picinus*.

PALMA CHRISTI, est *Satyrion Basilicum* seu *Regium*, Arabibus *Bucheiden*, *Avicennæ digiti citrini*, nomen invenit à similitudine, quam ejus radix cum humana habet manu.

PALMARIA, est Planta, cujus folia palmam manûs, & ob quinque divisiones, digitos referant. B. Handes kens-kruid. G. Kreutz-blum.

PAL-

PALMARIS MUSCULUS, venit ab interno humeri ossis tuberculo, tendineo, gracilique carneorum fascium coetu ejectus, tendineus mox usque in volam atque digitorum limites expanditur: cuti exterior pars, nexis, non sine laceratione solubili, cohæret, volamque in rugas contrahit. B. *De palm-spier.* G. Der flachen-hand mausz. Gall. *Le Cubital Grefle, ou le Long Palmaire.* A. The brauwne of the palme.

PALMITES, dicuntur quæ è stirpibus ac furculis quotannis prodeunt, sic nominatæ quod in modum humanarum palmarum virgulas quasi digitos edunt.

PALMULA, vide *Costæ*, & *Palma*.

PALMUS, est tremor & palpitatio cordis, à convulsione aut irritatione nervorum, cujus causa in sanguine vel succo nervoso consistit, vel in aqua pericardii, à πάλ-
λω vibro, quatio. B. *Pert-bevinge.* G. Hertzbebung. Gall. *Tremblement de cœur.* A. Shivering, or palpitation of the heart.

PALPEBRÆ, Gr. βλέφαρα, sunt integumenta bina oculos claudentia & tegentia: constant ex cute, membrana cellulosa, sub qua carnosæ, musculis, tunica, tartis & ciliis, suntque vel superiores vel inferiores. B. *De oog-leden.* G. Die augen-lieder. Gall. *Les Paupieres.* A. Eyelids.

PALPITATIO, seu **PULSATIO CORDIS**, est motus convulsivus, non Arteriarum, sed cordis, nam licet violenter & perturbato motu contrahatur, extendaturque, in carpo vix tamen sentitur, sed ægri ipsi id percipiunt, non sine molestia aliquando maxima; sæpè manu pectori applicata, palpitatio dignoscitur, & cum maxima est, sonitum edit, quem è longinquo audimus, aut costæ diffinguntur, vel si ossa mollia sint, extrorsum cedunt, & in ipso verò corde & auriculis, aut altera tantum, vel principio arteriæ sæpè maxima extensio, & Aneurisma inducitur. Adhæc Palpitatio Gradus habet, neque semper adeo ferax est, undè per Periodos incidit: at motu corporis vel animi perturbatione, æstu, vino, &c. intensior fit, quiete verò & somno lenior; cum Dyspnæa, Scorbuto, Cachexia, Chlorosi &c. plerumque jungitur, aut hi cum ista. Causæ sæpè sunt cordis obstructions à sanguine coagulato, ossiculis, polypo, arteriæ initio angu-

stato &c. B. *Hert-klopping*. G. Das hertz-klopfen. Gall. *Palpitation de Cœur*, *Tressailement* & *Tremblement de Cœur*. A. Panting of the Heart.

PAMPINI, sunt frondentium ramusculorum comæ colliculique fructum foventes & ab impendente vindicantes injuria. Hinc pampinare, est pampinos superfluos ex vinea detrahere, posteaquam fronduit.

PAMPINIFORME CORPUS, sive VARICOSUM, aut PYRAMIDALE, sunt arteriæ & venæ ad testiculos euntes, quæ communi tunicâ includuntur, & corpus referunt pampinis crispatis simile. Vide *Varicosum Corpus*. B. *Wpurankse gelpke ligthaam*. G. Der Reb-blatt gleiche thiel. Gall. *Corps ou vaisseaux Pampiniformes*. A. Vine Branchelike body.

PANACEA, est medicamentum universale, omnes morbos indifferenter curans; sed an detur dubito: de tabaco, tinctura solis, tartaro vitriolato, lapide Philosophico, plurima plurimi jactant, ex παν omne, & ἀνέχομαι sano, medeor. B. *En algemeen genees-middel*. G. Ein allgemeine artzency, die fur alles hilft. Gall. *Panacée*. A. Idem.

PANARITIUM, idem quod *Paronychia*.

PANATA, idem quod *Panatella*.

PANATELLA & PANATA, est pultis genus, ægratis, utile, ex medulla panis triticei vel secalicei cum aqua in pultis formam, coctum. Melioris nutritionis gratiâ ova interdum admiscunt. Sæpè femina melonum adduntur, ut magis esset refrigerans, à pane nomen sumpsisse videtur, licet Italica sit vox. B. *Brood-pap / water-pap*. G. G. Brodt-bruche. Gall. *Panatelle*, *Panade*. A. Idem.

PANAX, & PANACES, est planta Pastinacæ latifoliæ species, cujus radix benignum præbet nutrimentum, dicitur ἀπὸ τοῦ πάντα ἀκρίν, hoc est, à sanandis omnibus morbis.

PANCHYMAGOGA, sunt medicamenta purgantia, quæ dicuntur vim habere, omnes humores vitiatos è corpore educendi; sed an tale detur, dubitandum, ex παν omne, χυμός succus, humor, & ἄγω duco. B. *En algemeen buikzuiverend middel*.

PANCOENUS, idem quod *Pandemius*.

PANCERATIUM, dictum videtur, à profligandis & vin-

vincendis morbis omnibus, ex παν omne, & κρατῖς vincio, fortiter teneo.

PANCREAS, *Pancration, Pancreon, Callicreas, Callicreon & Lactes*, Synonima sunt. Gr. πάγκρεας. Est glandula conglomerata in abdomine, sub posteriore ventriculi parte sita & duodeno intestino alligata, usque ad hepatis & lienis regiones extensa, cujus munus est succum lymphaticum volatilem & insipidum, leniter falsum in esurientibus animalibus, per proprium ductum ad duodenum, ulterioris chyli solutionis, subactionis, nec non bilis subjugationis & attemperationis gratiâ, ablegare. Glandula hæc maxima est in toto corpore, in hominibus mediocris, in canibus ulnæ magnitudinem non rarò excedit, ex παν omne, totum, & κρέας caro, quasi diceret totum carnosum. Vide *Callicreas*. B. *Albleis / buik-klier-bedde / schoon bleis / de groote klier*. G. Das gekroesfgedruse, die grose druse. Gall. *Le Pancreas*. A. The Pancreas, all flesh, vel sweet-bread.

PANDALEA, Neoterici ferè vocant idem quod Electuarium solidum, nisi quod *Pandaleon* integrum remanet. Etenim saccharum ritè coctum pixidi infunditur, ac solidescere finitur: æger fractam partem accipit instar eclegmatis: Pandaleon è Rotulis, Morfulisve non nisi forma differt.

PANDALITIUM, idem quod *Panaritium*.

PANDEMIUS, sive morbus communis, est morbus ejusdem speciei, qui in una regione plures simul invadit, ex παν omnis, totus, & δῆμος populus. B. *Gen algemeyne ziekte*. G. Eine allgemeine kranckheit, eine seuche. Gall. *Maladie Commune*, vel *Pandemique*. A. A Common disease.

PANDICULATIO, Gr. Σχορδινιασμός, Σχορδίνημα, est convulsio brachiorum in altum sublatorum sub certa figura, ac nonnihil versùs lumbos contractorum, undè etiam ipsi lumbi nonnihil convelluntur, inflexo, & ad latus alterutrum, commoto corpore, imò etiam collo, ut facies quoque ad latus spectet, caputque versùs dorsum inclinetur; verùm in Pandiculatione convulsio non est convulsio diuturna, sed cum lenta, tum brevis: atqui plùs, quàm rigor solitam corporis figuram efficit, qua de causa magis spectat ad Opisthotonon. Imò Pandiculatio sæpe cum

cum Oscitatione una incidit; aut oscitationem excipit Pandiculatio, vel hæc istam, & plerumque mutuae vicissitudines fiunt inter Oscitationem, Pandiculationem & Horrorem, Rigoremque sese mutuo excipientes, aut alteram cum altera complicantes: nam Pandiculatio est tantum oscitationis maximus gradus. B. *uitrekking*. G. Das recken und strecken des leibes. Gall. *Extension*, *Pandiculation*. A. Stretching.

PANICULA, dici potest quidquid sublongâ vel subrotundâ effigie tumet, ut quæ pendet à picearum ramis. Lanosam quoque comam in milio, panico, arundine, & qualem in arvis complures herbæ & in palustribus junci gerunt, Latini Paniculam dixere.

PANICUM, est Milii species cujus spica ex innumeris crassis, rotundis, albis aut flavescentibus seminibus in spicas minores digestis conflatur: à paniculis dici perhibent, Gr. *ἔλυμεν* ab *ἐλ* palus, quia locis paludosis gaudet, vel ab *ἐλίσσω* involvo, quia multum feminis involvit. B. *Ἰνὶ-κροῦν*. G. Heydelpfenich, pfenich, fuchs schwantz, pfench, fech welscher hirs. Gall. *Panis*. A. Panick.

PANICUS, est repentinus terror & consternatio, dicitur à *Deo Pan*, qui minatus terrorem immittit: *Pan* Pastorum nomen olim fuit.

PANNICULUS ADIPOSUS, est congeries multarum cellularum sub cute immediatè positarum, membranis tenuissimis constantium, totum corpus ambientium ubi cutis est, in quibus ex vasis sanguiferis huc decurrentibus deponitur oleum sanguinis, quod ibi per tempus stagnare potest, verum à majori sanguinis motu per ductus suos in venas sanguineas iterum impellitur & circulationem obit: potest hæc congeries cellularum in obesis continere quamplurimum pinguedinis, in macilentis parum. B. *'t vlieg daar 't het in bewaart wordt / onder de huid en tusschen de spieren*. Gall. *Pannicule adipeux*.

PANNICULUS CARNOSUS, Gr. *ἡ μὲν σαρκώδης*, est panniculi adiposi membrana inferior, cellulas ejus determinans, & sustinens, & propriè ad eas pertinens, quæ in plurimis locis satis crassa & musculosa, in aliis iterum membranosa, velamentum toti corpori præbet. Sed in brutis tantum reperitur, in hominibus rarissimè, & ad certa tantum quædam loca. B. *Het vleizig vlieg*. G. Das flei-

fleischerne häutlein. Gall. *Pannicule charneux*. A. The fleshy membrane.

PANNICULUS NERVOSUS, idem quod *Panniculus Carnosus*.

PANIS CUCULI, vide *Oxus*,

PANIS PORCINUS, vide *Cyclamen*.

PANNUS, oculi morbus est, quando vasa sanguinea ad angulos oculorum in tunica tendinosa excurrentia, propter obstructionem, five inflammationem sanguineurgent. Postea crescente hoc malo, tela, quasi carnosa oculum vel ex parte vel in totum in superficie, obducunt, adeo ut oculi à lumine maximè offendantur, & planè rubeant. B. *Gen oog-lap*. Gall. *Le Panniculus, ou espece d'Ongle*.

PANNUS, notat *Maculam* vel *Nævum* in cute five ex lue gallica, five ex alio morbo maligno dependentem, est macula grandior palmæ interdum magnitudinis, coloris subflavi, vel rubicundi, fusci vel subnigri, in facie sæpius proveniens, & sexum sequiorem deformans. B. *Honing-blekken / zonne-brand*. G. Die honig-flecken, sonnenbrand.

PANOCHIÆ, sunt Bubones, vel tumores in Inguinibus orti ab inflammatione, vel mala Venere &c. glandulas inguinales occupantibus. B. *Hlap-ooren*. Vide *Bubo*.

PANUS, est species bubonis sub axillis, faucibus, auribus & inguinibus, in partibus sc. glandulosis. Sumitur etiam pro *Phygetlo*. B. *Hliergezwell onder d'orelen*. G. Schliergeschwulst, druesen geschwulst.

PAPAYER, est planta, quæ habet caulem ramosum: folia sunt oblonga, ampla, dentata, crispata, albescentia; vel ex atro viridia: calix bifolius, valdè caducus: flos est rosaceus, quatuor plerumque petalis in orbem positis constans; ex cujus calice bifolio surgit pistillum, quod deinde abit in fructum, seu testam ovatam vel oblongam, capitello ornatam, sub quo in quibusdam speciebus series spiraculorum in circuitu aperitur in fructus cavitatem, variis per longitudinem foliis munitam seu lamellis, quibus tanquam placentis adhærent semina rotunda ut plurimum & minutissima. Gr. *Μάκων* dicitur à *μή κορεῖν* non ministrando, quòd suis fungi muniis vefcentes non patiat. *Papaver* dicitur nomen habere à formoso puero Papavere, in

in florem sui nominis verso, alii derivant à papo lacteo infantum, vel quod ejus semen infantum lacti admiscetur, vel quia ejus folia lac fundant. B. *Heul / maan-kop*. G. *Magsamen*, *mœhn*. Gall. *Pavot*. A. Poppy.

PAPILLÆ INTESTINORUM, sunt protuberantiæ exiguæ, quibus intima intestinorum tunica referta est, ex ductibus glandularum, finibus nervorum, emissariis lymphaticorum & lacteorum contexta Vide. Anat. nost.

PAPILLA, est prominentia rubra in medio mammarum confita, cujus pori recipiunt omnes tubulos lactiferos, hic angustatos, à glandulis mammariis, prodeuntes. Gr. *Θηλή*. B. *De tepel / speene*. G. *Brust wartzlein*, *dutten*, *wartlein*. Gall. *Le Mammelon*, *le bout de la mammelle*. A. The Nipple of a breast.

PAPILLARE OS, idem quod *Sphenoides*.

PAPILLARUM PROCESSUS, sunt extremitates nervorum olfactoriorum, membranæ mucosæ viridi schneiderianæ numerosissimè insertorum, sensationi olfactus inservientes, & hinc cum extremitatibus suis instar minimorum villorum eminentes. B. *De tepelwpsc uptsteekselg van de reuk-zenuwen*. Gall. *Les Mammelons des Nerfs de l'Odorat*.

PAPPUS, tam Græcis quàm Latinis lanugo ex floribus & fructibus decidua est. Sic etiam lanosi quidam villi, qui deflorescentibus aliquot herbis circum semen remanent, & postmodum in auras evanescent, pappi sunt, in senecione, soncho, & plerisque aliis fit.

PAPULÆ, idem quod *Pustula*, vide *Exanthemata*. Item species morbillorum, quæ etiam *Boa Sudamina*, *Fervida Eruptiones* & *Rubicunda Cutis Aspredines* dicuntur. B. *Rood-jong / rood-hond / rood-jook / rood-bonk*. G. *Zittermaahl*, *hitz blätterlein*. Gall. *Pustules*, *Bourgeons*. A. A pimples, wheelkes, blisters.

PAPYRUS, est arundinis species Niloticæ: à Papyro, Cognomen Papyrii, *παπύρι* deductum est, à quo Papyriana tribus, estque res & vox Ægyptiaca, quia radice utebantur pro ligno ad ignem struendum: dici itaque posset à *πάω* & *πύρ*, quod ignis pabulum esset. B. *Papierriet*. Gall. *Papier*. A. The Paper-reed.

PARACELSISTICA MEDICINA, idem quod *Hermetica*.

PARACENTESIS, five punctio, est perforatio Thoracis, vel Abdominis, per cannulam cuspidatam. In thorace fit, quando repletus sit pure vel aqua, & punctio instituitur in latere, intra quintam & sextam vertebra; in Abdomine verò cum illud Hydrope ascite intumet, ad latus lineæ albæ abdominis, in musculis rectis & oblique ascendentibus: adsint vires robustæ, & purgatio præcedat, etiam sint pulmones, intestina, reliquaque viscera incorrupta, quum urablicus protuberet, aliam viam ne investigato, ibi verò apertionem moliri necesse erit. Pus aquamve ne simul educito, sic enim ægrum jugulares, sed per partes, ut septenis diebus libram, aut libram unam & semissim secundum ægri vires. Operatione peractâ emplastro astringente & conglutinante vulnus obturandum. Si meatus & vasa intus sint rupta, ex Paracentesi auxilium quærere, esset oleum & operam perdere, unde sibi met hæc committenda, à παρακέντησις compungo. B. *Buisk-opening / buisk-steking.* G. Erceßnung des bauches mitt einen eisen. Gall. *Paracenthese, Ouverture du Ventre.* A. Perforation, of the Belly.

PARACHETEUSIS, idem quod *Derivatio*.

PARACMASTICA, est febris continua decrescens: item ætas declinans, à παραμάλω decreSCO. B. *Gen a fgaande koozts / of a fgaande ouderdom.*

PARACME, vide in *Acme*.

PARACUNANCHE, est inflammatio cum febre continua & respiratione difficili, in musculis laryngis exterioribus, excitata, ex παρα de, κύων canis, & ἄγχω ango. Vide *Angina*.

PARADESI GRANA, vide *Cardamomum*.

PARALYSIS five **RESOLUTIO**, est movendi impotentia in his aut illis musculis, qui dicuntur arbitrio nostro subiecti, quod tamen non admodum stricte intelligendum: nullus adest dolor, vel sensus in parte, aliquando hic tamen est levis cum stupore, vel specie punctiōis, semper sunt causa membra flaccida, sæpè etiam macilenta; & ad tactum frigidiora, subindè etiam sanguis quoque ablatus est, aut vermes quasi repentes in partibus percipiuntur, oriunda ab omni causa, quæ impedit influxum spirituum animalium in nervos partibus affectis dicatos, vel quæ prohibet introitum sanguinis arteriosi in musculos partes
eas

cas moventes. Si in utroque latere sit, *Paraplegia* dicitur, si in uno *Hemiplegia* : si in hoc aut illo membro particularis appellari solet, à *παράλιν* resolvo. B. *Lamniugheid*. G. Der schlag, paralyz, das gut, troff. Gall. *Paralysie*, *Afflure*. A. The Palsy, Lameness.

PARALYSIS HERBA, seu PARALYTICA, dicitur vulgò *Primula Veris*, & *Betonica Alba* : vocatur, quòd paralyticis morbis medeatur.

PARAMESUS, est digitus medio proximus, minimoque vicinus, qui *Medicus* & *Annularis* dicitur, ex *παρά* juxta, & *μέσος* medium. Vide *Digiti*.

PARAPHIMOSIS & PERIPHIMOSIS, est penis vitium, cum cutis ita curta est, ut glandem adducta, contingere nequeat. Item, cum ea, quæ meatus præter sanitatem claudebant, remota fuerint. Item uteri angustia & contractio, ex *παρά* de, & *φίμω* como obligo.

PARAPHRENITIS, est delirium cum febre continua ex inflammatione diaphragmatis, vel membranarum illud cingentium tum in Thorace, tum in abdomine oriunda, cum dolore intolerabili punctorio ob membranas nervosas, qui immaniter increfcit in respiratione, tussi, sternutatione, undè ægri incidunt in risum sardonium, & brevi convulsionibus & furore pereunt, undè est morbus Pleuritidi affinis, illa tamen major, ex *παρά* ex, & *φρενίτις* phrenitis. B. *Bastaard razende kooztg*.

PARAPHROSYNE, five DELIRIUM, est levis quædam imaginationis & judicii alienatio orta ab inflammatione aliquam partem corporis occupante cum febre continua, à quibus in consensum trahitur cerebrum, ex *παρά* *φροσύνη* mente sum alienus. Vide *Delirium*.

PARAPLEGIA, est paralyxis quæ omnes corporis partes capiti subjectas occupat, ab utriusque trunci medullæ spinalis obstructione, ex *παρά* de, juxta & *πλήτω* percutio. B. *Lamheid des gantschen lichaams*. G. Allgemeine schlag des gantzen leibes. Gall. *Paralysie de tout le Corps* A. Universal Palsy.

PARAPLEXIA, idem quod *Paraplegia*.

PARARHYTHMUS, est pulsus alterius indolis quam ætas fert, ex *παρά* præter, & *ρυθμός* modulus. B. *En pols die tegen de gemene regel staat*.

PARASTATÆ, idem quod *Epididymis*, è *παρίστα* juxta sto.

PARA-

PARASYNANCHE, est inflammatio musculorum ipsius pharyngis, seu faucium cum febre sæpe continua, ex *παρὰ* præter, *σὰν* cum, & *ἄγχω* strangulo, Gr. *ῥ' ἄγχη* seu *Angina Porcina Aureliano*, suisbus familiare fit malum.

PAREGORICA, sunt medicamenta mitigantia dolorem, tollendo asperitatem ejus, ut & acrimoniæ lædētis, à *παρηγορία* lenio, mitigo. B. *Verzagtende Dingen*. G. *Schmertzen lindernde artzeney*. Gall. *Paregoriques*, *Remedes qui calment les douleurs*.

PAREIRA BRAVA, est vox Lusitanica significans vitem sylvestrem. Apud Brasiliānos vocatur *Caupeba*. Radix est magna & crassa, quæ ad renes à tartareo mauco expurgandos nuper magnopere fuit commendata. Videtur autem famam majorem fuisse, quàm realem effectum.

PAREMPTOSIS, est casus, vel coincidentia: exempli gratia: quando è corde constricto, in arteriam magnam delabatur cruor, à *παρεμπίπτω* incido. Vide *Coincidentia*.

PARENCEPHALOS, idem quod *Cerebellum*, ex *παρὰ* juxta, post, & *ἐγκέφαλος* cerebrum. Gr. *Παρεγκεφαλῆς Herophilo*, *Ἐγκερῶν Galeno*, *Ἐπικερῶν Poll.* *Ὀπίσθιου Ἐγκέφαλου*. Vide *Cerebellum*.

PARENCHYMATA, sunt viscera, quæ elaborant aliquid, quod usui communi totius corporis inservit: sic pulmo & cor conficiunt ex alimentis in primis visceribus contritis sanguinem per suam actionem & fabricam, & iterum ex sanguine conficiunt reliquos humores minores; Hepar elaborat bilem, quæ est Ciborum intimum resolvens & miscens: Pro omnibus visceribus aliquando paulò latius sumitur, à *παρεγχύω* transfundo. B. *Angelwan den daar het bloed doo? bliet*. Gall. *Parenchime*. A. Idem.

PARDALIANCHES ACONITUM, sic vocatur quod pantheras necet & pardos; *παρδῶν* est pardus, & *ἄγχω* strangulo.

PAREISIS, est Paralyseos species quæ post dolorem colicum inducitur, à *παρίημι* laxo, solvo. Vide *Paralysis*.

PARIETALE OS, idem quod *Bregma* vel *Sinciput*.

PARIETARIA, MURALIUM, est planta, quæ habet caules rotundos, rubicundos, fragiles: folia oblonga, acuta, villosa, aspera, vestibus facillimè adhærentia: flos est apetalus, quatuor plerumque staminibus constans ex

calice quadripartito surgentibus, nunc campaniformi, nunc infundibuliformi, modo rotato: pistillum autem abit in semen, ut plurimum oblongum, in capsula, quæ floris calix fuit, reconditum. Gr. *Ελξιν* & *Παρεικισ* sic vocatur à parietibus, & muris, quibus accrescat, vel juxta proveniat. B. *Glas-kruid*. G. Tag und nacht, S. Peters-kraut, glasz-kraut, Maur kraut. Gall. *Parietaire*. A. Pellitory of the wall.

PARIS HERBA, seu UVA LUPINA, & UVA VERSA, est Aconiti species; quæ habet caulem medio-criter crassum, rotundum, solidum, in parte superiori viridem, in inferiori rubicundum: folia sunt in crucem disposita, oblonga, ampla, venosa, rugosa, aliquantulum acuta, nigricantia: calix quadrifolius, radiatim expansus: flores sunt tetrapetali, cruciformes, quatuor staminibus donati; flori succedit bacca mollis, globosa, quatuor tubis instructa, in quatuor loculamenta divisa, coloris obscuri, odoris ingrati, continens semina oblonga, exigua, alba: radix longa, parva, nodosa, repens: hæc planta crescit in sylvis. B. *Wolfs-bezie* / *dolwoztel* / *wolfswoztel* / *spinne-kop*. G. Wolfsbeer, einbeer, doll-wurtz. Gall. *Raisin de Renard*. A. One Berrie & Herbe true love.

PARISTHIA, sive AMYGDALÆ, sunt glandulæ duæ, in ore ad faucium initia positæ, ex convolutionibus in sese constantes, quæ tenui, latæque productione inter sese connectuntur, sinum habent utrinque unum communem, amplum & ovalem in os apertum; usus præcipuus est, materiam quandam mucosam, sive pituitosam in fauces & os effundere. Vocantur etiam *Tonsillæ*, *Αντιαιδης*, *Μήλα* & *Σπόγγη*. Hippocrati, *Antias*, ex *παρά* juxta, & *ισθμός* isthmus. B. *Amandeln*. G. Mandeln. Gall. *Amygdales*. A. Almonds.

PARONYCHIA, est planta, quæ habet caules nodosos, se extendentes, & repentes; folia polygoni, sed minora & breviora: calix est pelvisformis, sectus in quinque partes cucullatas: flos quinque staminibus constat: ovarium in calicis centro positum emittit tubam unam, erectam, fitque cum calice fructus pentagonus uno semine fætus: radix perennis, longa, satis crassa, in multos ramos lignosos divisa, alba: hæc planta est alba, aut coloris argentei; & crescit in regionibus calidis circa montes; her-

herbula hæc, sic fortè dicta, quod malis circa ungues medeatur, ex *παρὰ* ad, vel, juxta & *ὄνυξ* unguis, quasi ad unguem. A. Felon, Whit low, Whit-low grass.

PARONYCHIA, PANARIUM, PANARITIUM, si-
ve **REDUVIA**, est inflammatio subcutanea in apice digi-
ti manus, in periosteo vel unguis radice hærens, quæ pri-
mo vix exterius conspicitur, dolore nihilominus acerrimo,
qui vigilias molestas facit, cum ardore & pulsatione:
sed tumore penè nullo in principio, aut rubore manifesto;
tertio autem vel quarto die, cum tumor, tum inflammatio
exterius elucet, & sæpè ad manum vel humerum usque
extenduntur. Originem habet ex quacunque causa has
partes inflammare, tum ex acri, & corro-
dente humore, tendines, nervos, periosteum, imò os ip-
sum corrodere valente, ex *παρὰ* juxta, & *ὄνυξ* unguis. Lat.
Panaritium. B. *Spd-nagel / de vpt / wozm / ziefte*
zoudet naam. G. Finger wurm; grippeln, das böse
ding, nagel-geschwær. Gall. *Paronichie, Panaris*. A. A
felon, or whitlow.

PAROPIÆ, sunt anguli oculorum minores, tempora
versus spectantes, ex *παρὰ* juxta, & *ὀπταί* video. Vide
Canthus.

PAROPTOSIS, antiqua quædam adustionis species est,
quæ in variis morbis usu veniebat: item significat sudor-
is provocationem in balneo sicco cum prunis ardentibus
à *παροπτάν* aduro. B. *Branding / drooge stoving*.

PAROTIDES, sunt glandulæ duæ post aures sitæ, oc-
cupantes foveam inter processum mammillarem, condy-
loidem & os jugale factam, quæ ab carotidibus externis
sanguinem accipientes, salivam in magna copia conficiunt,
eam communi ductui infundunt, qui circa tertium dentem
molarem superiorem perforando musculum buccinatorem
in os hiat. Item tumores glandulis, post aures, contin-
gentes, ex *παρὰ* pone, juxta, & *ἔς* auris. B. *Oorklieren /*
gezwollen achter 't oor. G. Die Ohren druesen, harte
beutzel, geschwulst hinter den ohren. Gall. *Parotides*. A.
A swelling behinde ones eares.

PAROXYSMUS, est pars periodi morborum, quâ in-
tenduntur & exacerbantur: eique vel ordinatus, qui cer-
tis temporibus intensiōis affligit, ut in febris tertiana, vel
inordinatus, qui nullum certum intensiōis tempus obser-

vat; sed nunc hoc, nunc illo die redit; nunc citius, nunc tardius infestat, ut in febre erratica. Vocatur & *Periodus*, *Accessio* Celli, *Exacerbatio* & *Invasio*, aliis Παροξυσμός, Εισβολή *Gal.* Λήψις *Arist.* cujus ipsius initium Ἀρχή & Ἐπασημασία *Galeno* dicitur, à παροξύνω exacerbo. B. *Anbal/overbal/verheffinge.* G. Entzuendung, der anstos, anfall. *Gall.* *Accès, Paroxysme.* A. Fitte of the disease

PARS, est corpus toti cohærens, communique vitâ conjunctum, actionibusque perficiendis comparatum. Partes dicuntur sensibiles, spermaticæ, & sanguinæ: similes & dissimiles; organicæ vel inorganicæ; principales & ministræ; continentes & contentæ &c. Gr. Μέρος & Μοῖρα. B. *Gen* *deci.* G. Ein theil. *Gall.* *Partie.* A. Part.

PARTHENIS & PARTHENIUM, est planta cujus nomen variis imponitur herbis: sic appellatur, quod morbis uterinis mulierum, præsertim virginum, medeatur: sic vocatur *Matricaria*, & *Artemisia*. παρθένος enim virgo est, in specie aliquando camomilla foetida est *Fuschio*, quod vocat *Amaracum*, *Solis oculum*, *Mill. folium*: *Thuticis* *Canta* est; officinis & Herbariis *Cotyla foetida* est, vide *Cotyla*.

PARTUS, est foetus maturi in lucem editio, in parto ordinario foetus membranis ruptis, caput antrorsum vertit, eoque versùs uteri collum inclinato, egressum conatur, solito more foetus mense nono excluditur, partus non fit absque motu convulsivo muscutorum abdominis, dorsi, Diaphragmatis & aliarum partium: imò etiam non sine dolore, anxietate & molestia, mereturque sane morbis accenseri convulsivis. Gr. Τόκος, Τέξις, Κόημα. B. *De baring.* Sumitur & pro ipso foetu. B. *De byugt.* G. *Geburung*, *geburt*, *frucht.* *Gall.* *Le Fruit.* A. *Delivrance.* G. *Kinds-næth*, in kinder næthen arbeiten. *Gall.* *l'Accouchement, Travail, Delivrance.* A. *Child Bearing.*

PARTUS CÆSAREUS, est, quando infantes in difficili partu, ex abdomine & utero excinduntur, vivente vel mortuâ matre. *Scipionem Affricanum* primò ex utero sectum testatur antiquitas, adhuc superflite matre; idem de *Manlio* aliisque creditur, undè omnes Romani Cæsares nomen accepisse vulgò creduntur, quia ex eadem familia erant.

*Qui Caesaris nomen sit sortitus,
E Matris Cæsum fuisse utero.*

B. De Keizerlyke sneede. G. Der Kayserliche schnit. Gall. *Section ou Operation Césarienne.* A. The Imperial cutting.

PARTUS DIFFICILIS, idem quod *Dystocia*.

PARVIVISCERULUS, Gr. *Σπλαγχός*, est, qui parva viscera habet, & nonnunquam prava. B. *Klein van ingewanden.*

PARYLIS, est inflammatio, putredo, aut excrescentia, juxta gingivas, ex *παρα* juxta, & *ὑλοι* gingiva.

PASMA, idem quod *Diapasma*.

PASSA, & PASSULA UVA, est uva sicca solem passa.

PASSERINA, est Alfinis species, sic dicta, quia passeræ hâc herbâ gaudent.

PASSIO, idem quod *Pathema*.

PASSIO BOVINA, vide *Phthiriasis*.

PASTA REGIA, idem *Martius panis*.

PASTILLUM, est pomum odoriferum, fit ex odoratis pulveribus, qui cerâ, styrace liquidâ, Balsamo indico, Tragacanthio cum tantulo terebinthinæ excipiuntur, & in globum formantur: usus est ut gratus odor concilietur, sumitur aliquando pro trochisco. B. *Gen ruikbal.* G. Ruech kieglein. Gall. *Pastille.* A. Pomander Balles.

PASTINACA, est planta, quæ habet caulem crassum, firmum, striatum, vacuum, ramosum: folia ampla, villosa, in margine dentata, pinnata, ex aliis sat crassis, & costa magna sustentata composita, saporis grati & aromatici: flos est luteus, rosaceus: radices sunt crassæ, carnosæ, longæ, esculentæ, exteriùs flavo-fuscæ, vel dilutiùs flavescentes, intùs albicantes: semina sunt parva; ovata, margine donata, per maturitatem sacculum deponentia: ejus nomen à pascendo dictum videtur; alit enim corpus & Venerem excitat, vel quod spontè in agris nascatur, eaque plebs sæpissimè depascatur: vel quod pastinum habeat, & ibidem referat radix (pastinum est ferramentum bifurcum, quo semina panguntur, & pastinaca vulgaris tale ferramentum unica furca refert: sic & piscis pastinaca, à tela pastino simili nomen accepit) certè postulat ratio ut pastinaca eodem modo dicatur. Gr. *Σταφυλιν*. B. *Pastinakca / pinsternakelen / witte wortelen.*

len. G. Pastenach, weisse ruben. Gall. *Panaïs*, *Pastenade*.
A. Parsneps.

PATELLA, idem quod *Mola*, *Genu*.

PATHEMA, est omnis passio, morbus, seu affectus præter ordinem, quo corpus nostrum laborat; Gr. πάθος & πάθημα, παθήματα τῆς ψυχῆς, sunt animi affectus, à πάχω patior. B. *Uydinge* / *beweginge des gemoeds*. G. Bewegung des gemuehs. Gall. *Affection*, *Disposition*, *Passion*. Ita quoque A.

PATHETICUS, est nervus quarti paris intrà cranium: quarto pari apud *Willisium*, & octavo apud *Fallopium* accensetur, hic cranio egressus per foramen tertium magnum oblongum, videtur totus impendi in musculum Trochlearem oculi, à πάχω patior. B. *De lydende zenuw*. G. Die leidende spannader. Gall. *Le Nerve Pathétique*. A. The pathetick nerve.

PATHOGNOMONICUM, est signum proprium inseparabile, quod soli & omni convenit, ejusque essentiam indicat, quod etiam à principio ad finem durat: ut in pleuritide vera, semper adest febris continua, respiratio molesta, lateris dolor punctorius & tussis, ex πάθος affectus, & γινώσκω cognosco. B. *Een eigen teken*. Gall. *Signe Pathognomonique*.

PATHOLOGIA, est pars Medicinæ, docens morbos corporis nostri, morborum differentias, eorumque causas undè oriantur, & effecta quæ in corpore præsent, ex πάθος affectus, & λέγω dico, narro. B. *Verhaal der ongezondheid*.

PATHOS, idem quod *Pathema*.

PATIENTIA, est corrupta vox ex Lapathum; si enim auferatur *La*, manet Pathum, ut patientiæ nomen resultare videatur.

PATIENTIÆ MUSCULUS, idem quod *Levator Scapulae*.

PECHIAGRA, est arthritidis circa articulationem cubiti, ex πῆχος cubitus & ἀγρεύω capio. Vide *Arthritis*.

Pecten VENERIS, ACULA, Gr. σκάνδιξ, est species Chærefolii sylvestris: dicitur quod ejus seminum thecæ vel pecten referant, vel si singuli dentes sumantur, acui similes sint. B. *Paalde kerbel*. G. Wilde mohren. A. Pinkenelde, storkes-bill, wild chervil.

PECTI-

PECTINÆUS, musculus vide *Lividus*.

PECTINIS Os, idem quod *Os Pubis*.

PECTORALIA, seu BECHICA, sunt medicamenta, quæ agunt vel attenuando, vel incrassando & leniendo, ut ea quæ pulmonibus hærent & tussim excitant, ad expectorandum apta reddantur. Gr. Βηχικά. B. *Bozstmidde*. Ien. Gall. *Remedes pectoraux*.

PECTORALIS MUSCULUS, duo sic vocati sunt musculi, alter est *Pectoralis major*, alter est *Pectoralis minor*. *Major* oritur à facie exteriori omnium costarum verarum & claviculæ, & inseritur ad latitudinem quatuor digitorum infra caput ossis humeri spinæ exteriori ejusdem, hujus musculi tendo duplicatur, & quasi intorquetur ut in tam parvo loco tot fibræ tendinosæ implantari possint, aliquæ etiam ejus fibræ carnosæ confunduntur cum deltoide, functio hujus musculi est Humerum ad pectus adducere. *Minor* oritur à facie externa 2. 3. 4. 5. costæ dentatis productionibus circum circa ubi costæ cartilaginibus sterni junguntur, & inseritur processui coracoideo scapulæ, hinc anteriorem & superiorem scapulæ partem versus inferiora & anteriora flectit B. *De bozstspier*. G. Der brust-mausz. Gall. *Muscle Pectoral*. A. The Muscle of the breast.

PECTORIS Os, vide *Sternum*.

PECTUS, Gr. Στήθος, Θώραξ, est pars thoracis anterior, quæ sub juguli clavicula est usque ad diaphragmatis regionem extensa, cujus posterior pars *Dorsum* appellatur. B. *De bozst*. G. Die brust. Gall. *La Poitrine*. A. Breast.

PEDAMENTA, sunt, quibus stat recta vinea, hoc est, quibus veluti pedibus nititur. Nominantur quoque *Pedamina*.

PEDICULARIA, & PEDICULARIS, dicitur Staphis agria, sic dicitur, quod pediculos necet.

PEDICULARIS, est planta, quæ habet folia crispata instar cristæ galli & crenata; caules angulosos, debiles, excavatos, partim repentes, partim rectos: flores sunt monopetali, personati, bilabiati, labio superiori galeato, in inferiori trifido, coloris purpurei, aut rubicundi, aut albi; post florem sequitur capsula compressa, acuta, ferè ovalis, inter duo folia latens, & dissiliens in duas partes, plurimis seminibus compressis & nigricantibus & figuram

renum referentibus factus; radix est digiti minimi crassitie, aspera, alba, in multas crassas fibras divisa, saporis amari: hæc planta crescit in pratis & in locis humidis. Gall. *Pediculaire des prez*. Ab effectu nomen habet, si enim à pecoribus, ut fertur, inter cætera pabula devorata fuerit, pediculorum ingentem copiam procreat. Gr. *Ἀλεκτρωόλοφος* ceu crista galli censetur, cui folia similia gallinacæ cristæ sunt, imò ob florum congeriem, multiplicis & densæ gallinacæ cristæ modo fastigiatam, sic posteriores dici putant: aliqui *Fistulariam* nominant quòd ad fistulas & sinuosa ulcera utilis esse credatur. Vide *Alectorolophos*.

PEDICULARIS MORBUS, idem quod *Phthiriasis*.

PEDICULUS, idem est quod *Petiolus*, quo nempè folium, fructus aut flos dependet. B. *De stiel*. Gall. *La Queue*.

PEDICULUS, est insectum homini præsertim infestum. B. *Ein lups*. G. Laus. Gall. *Un Pous*. A. The Louse.

PEDICULUS ELEPHANTIS, est *Anacardus*, sic ob magnitudinem, & fortasse ob analogiam ita appellatur.

PEDILUVIUM, est balnei species, lavandis pedibus utilis, uti ipso vocis sono liquet. B. *Ein voet-bad*. G. Ein fusz bad. Gall. *Bain pour les pieds*. A. A. Footh bath.

PEDIUM, idem quod *Planta pedis*.

PEDRA DE COBRA, est lapis ovalis figuræ, ex uno latere planus, ex altero gibbosus, coloris fusci & splendentis, poris aliquot interspersus, reperiendus in serpente indico coronato, diademate seu conspicio insignito, cujus virtus est alexicaca cum applicatur serpentum morfibis. Ita dictus lapis, vocabulo à Lusitanis imposito, adversus viperarum morsus præstat auxilium, externè applicatus. In serpente, dicit Cl. *Kempferus*, quod vulgò credunt, non invenitur, sed arte secretâ fabricatur à Brahmenis. Pro dextro & felici usu, oportet adesse geminos, ut cum primus veneno saturatus vulnuscule decedit, alter surrogari illico in locum possit; hinc geminos habere debent indigenæ; quos cum gossypio capsulæ inclusos probè asservant: loquitur idem laudatus Autor de alia ophitide, quam possidebat, instar silicis durissima, ponderosaque, uncialis longitudinis, figuræ quodammodo tornatilis, & quasi ex annulis compactæ; quales inveniri

in capitibus maximorum serpentum credulus persuadetur vulgus : ille verò Autor apophyfin alius petrae , vel in ipsa petra molliori genitam judicat , velut lapides bufonius , aëtites , lyncius , oculus catti , glosso petra , & si quos alios vulgi error transcribit ex animalibus. Fidem ipsi fecit collis petrosus , quem bidui itinere ab Isphahano urbe offendit , cujus sabulum ex petra dissolutum , innumeros exhibebat variae figurae bufonios & judaicos , quibus vel plaustrum impleviscet. Quo ipso fertur , ut istis lapidibus nihil efficaciae inesse credat , nisi quam actuali frigiditate suâ , vel absorbendo præstant.

PEDRA DE PORCO , est lapis quadrupedis Histricis dicti , constans ex tomento , fibrillis , & materia friabili , subrussa , amaricante , & desoris quibusdam in partibus , cetaceis , & subnigris quasi unguibus coopertus , substantiæ solubilis facile , ad linguæ contactum summè & illicò amaricans , ejus vis sudorifera est insignis. Dicitur etiam lapis Hystricinus : juxta Doctiss. *Kæmpferum* , coagulum est biliosum , rotundum , satis compactum , ut plurimum nucis myristicæ vel juglandis magnitudine , leve , coloris rufi , substantiæ quodammodo unguinosæ , saporis subtilissimè amarescentis. Reperitur in vesicula biliaria hystricum terræ Malaicæ. Hoc coagulum bovino longè sui pretio ac virtutibus antecellere dicit , pro ut Bezoar Orientalis occidentali dicto vel aurum cupro præstat. Rariùs generari accidit , quod ipsum inprimis , præter eximias & præsentissimas facultates , pretium ejus extollit , ut in ditiorum duntaxat & principum nigritarum manibus versetur , qui illud sphaeris aureis argenteisve armari curant , adnexâ ex eodem metallo catenulâ , cujus adminiculo tractari valeat : usus ejus est , ut suspendatur per horas aliquot , vel unâ alterâque vice agitetur in haustu aquæ communis , quam , vix grani pondere imminutus , amarore imbuit : haustus , ita præparatus , habetur summè cordialis & alexipharmacus , tum in ictero , febribus putridis , malignisque , & in quibuscunque viscerum obstructionibus medicamentum efficacissimum ; addamus & mirabilissimum qui tot & tam oppositos effectus valet producere inprimis si illi major , quàm fides medica adhibeatur.

PEGANUM, vide *Ruta*.

PELECANATIO CHYMICA, idem quod *Circulatio Chymica*. Sf 5 PE-

PELADA, sic vocatur species capillorum defluviū, præsertim ex morbo gallico oriundi.

PELICANUS, est instrumentum Chirurgicum, dentibus evellendis destinatum, forfex est rostro incurvato, dentibusque intus, melioris apprehensionis gratiâ, munito. Item Instrumentum est Chymicum circulatorium dictum à figura pelicani rostro pectus suum fodientis nuncupatum, amplo ventre sensim in angustius collum vergente, quod retortum & recurvum os rursùm in ventrem immittit. Hoc vas in fundo canalem, per quem liquor infunditur, habet, qui, liquore infuso, hermetico sigillò occluditur, & calori admovetur. B. *Gen Pellicaan.* G. Ein Pelican. Gall. *Pellican.* A. Idem.

PELICANATIO, vide *Pelecanatio*.

PELIDNUS, est color faciëi plumbeus & lividus, Melancholicis frequens, à *πιδν* niger, fuscus. B. *Loetberwige colour.*

PELLICULA, idem quod *Membrana* vel *Tunica*.

PELLIS, cutis est brutorum, pilis aut lana necdum orbata, alias si præparationem subiisset corium appellatur. B. *De huid / vel.* G. Die haut, fell. Gall. *La Peau.* A. The SPin, Hide.

PELTALIS CARTILAGO, idem quod *Ensiformis Cartilago*.

PELVIS, est locus ille in ventre imo, quo vesica & uterus, continetur, & circumscribitur ossibus ilium, coxendicis, pubis, & osse sacro; in mulieribus hæc ossa magis à se invicem distant, & tenuiora sunt quàm in viris, præsertim ossa pubis, ut sic, cavitatem pelvis, & angulum inter ossa pubis & Ischii, majorem efficiant, pro fætûs commodiori gestatione, faciliorque in partu exclusione. B. *Het bekken.* G. Das becken. Gall. *Le Bassin.* A. A. Basen.

PELVIS AURIUM, vide *Cochlea*.

PELVIS CEREBRI, vide *Choana*.

PELVIS RENUM, est receptaculum membranaceum in utroque rene, quod urinam ex duodecim papillis recipit, & in ureteres effundit. B. *Het nierbekken.* G. Das Nierenbecken. Gall. *Bassin des reins.* A. Basen of the Kidney.

PEMPHINGODES FEBRIS, est, quæ ob caloris intensiorem pustulas & bullulas, producit: aliis placet febrem

brem esse ventosam & flatuosam, seu *Ampullosam*, ex πίμφις, flatus, bulla, pustula, & εἶδος forma.

PEMPTÆOS, Quintana dicitur febris intermittens, quinto quoque die recrudescens. Sed an detur, in praxi mea necdum observare licuit, à μῆρπτη quinta. B. *De bysdenaagse koozgs.*

PENICILLUS, est instrumentum Chirurgicum ex pilis aut linteo carpto accommodatum, eluendisq; ulceribus aliisque medelis destinatum. Gr. κίρκισκος. B. *Penquastjen.* G. Ein pinfel. Gall. *Brosse, Pinceau.* A. A Pencil.

PENICILLA, idem quod *Turundula.*

PENIDIUM, est sacchari clarificati, & depurati species, quæ in bacillos arte redigitur. B. *Penpn-suiker.* G. Peny-sucker. Gall. *Penide ou Espenide.*

PENIS, *Muto, Bolis, Colis, Veretrum* Suetonio: *Fascinus Virilis* Arnobio, *Caulis* Lucillo, *Nervus* Juvenali, *Tentum* Catullo, *Verbus, Virile: Virile membrum* Cic. *Scapus* Virgil. *Membrum genitale, Cercolipa* Catull. & *Sicula*, à Sica. *Mentula, Virga, Priapus; Hasta, cauda salax*, Σάθη, Πίος, Ἀναγκαῖον Artemidoro, Σάανιον Cratino, Ταῦρος Suid. Δίμας Plat. in comm. Εἰμβολον, Βάλανος, Aristoph. Ἐρεβινθος, Ὀυρά Eupolidi, Μύκης, Σῖνος, Στήμια, Τύλος, Κάπρος, Αἰδώς Hom. Κωλή Aristoph. Φλέψ Γομίμη Epigr. quasi genitalis vena. Ροδανιά, Ψωλή, Κοάνη in oraculo quodam. Πασσὴ Xenoph. Κρεῖθ, Νεῦρον, Τρεῖμβολον, Ψοά, Κορκάτης, Αἰνδεία Artem. Est membrum virile, quod constat ex duobus corporibus nervosis, urethra, glande, cute, præputio &c. B. *De mannelysc roede.* G. Das mænliche glied. Gall. *Verge, le Membre Viril.* A. A Mans yard.

PENIS CEREBRI, idem quod *Conarium* seu *Glandula Pinealis.*

PENIS MULIEBRIS, idem quod *Clitoris.*

PENSILIS VERRUCA, vide in *Verruca.*

PENTACULA, seu PERIAPTA, sunt signa, sigilla & delineamenta admirandis & incognitis aliquando literis & characteribus implicata, quæ collo appensa creduntur à malignis spiritibus. Et quovis fascino præservare. Idem quod *Periamma.*

PENTADACTYLON, vide *Palma Christi*, ex πέντε quinque, & δάκτυλος digitus.

PEN-

PENTAMYRON, est unguentum ex quinque ingredientibus compositum: constat enim ex styrace, mastiche, opobalsamo, cera & unguento nardino, ex πέντε quinque, & μύρον unguentum.

PENTAPHARMACUM, non tantum est medicamentum ex quinque constans medicamentis, verum etiam ex quinque alimentis, ex πέντε quinque, & φάρμακον Remedium.

PENTAPHYLLUM, est *Quinque Folium*, quia quinque folia habet, unico insistentia petiolo, ex πέντε quinque, & φύλλον folium. B. *Dpf-vinger-kruud*. G. Fuenfinger-kraut, fuenf-blad. Gall. *Quinte feuille*. A. Cink foyl, five finger grass, five leaved grass.

PENTAPLEURUM, est *Plantago minor*, *quinque nervia* dicta, eo quod ejus folia costis quinque tanquam nervis distincta sunt, ex πέντε quinque & πλευραι costæ. Vide *Plantago*.

PENTATHETON, est emplastrum ad collisa, vibices flagellorum & cutim excoriatam destinatum, ex πέντε quinque, & τίθημι pono, quasi diceret ex quinque rebus compositum.

PEPANSIS, est vitiat, corruptique humoris in convenientiorem sanitatis statum deductio, à πεπαινω excoquo.

PEPASMUS, Vide *Cochio*.

PEPASTICUM, est medicamentum mitigans, & cruda concoquens, à πεπαινω excoquo. Gall. *Digestif*.

PEPLION, PEPLIS & PEPLUS, est *Esulæ* species: sic nominatur, quod ramulorum ambitu, & quasi rotundo amictu velum efformet ac tellurem operiat: peplus enim sive peplum, sindon est, sive vestis prætenuis, propriè mulierum, vel nomen πῑπλς accepit, ob purpuream foliorum superficiem sive xerampelinam, quæ huic in vinctis nascenti, & peplidi in maritimis fabuletis degenti, ut plurimum inest. Interdum ob colorem flammeum *Flammeolam* vocant. B. *Quibels-melk*. G. Teufeltz-milch. Gall. *Reveille matin des Vignes*. A. Devils-milk, Petty Spurge.

PEPO, est planta, quæ habet caules sarmentosos, crassos, repentes, in longum & latum se extendentes, cum capreolis vicinis plantis vel lignis adhærentes: folia sunt ampla, magna, incisa, dura, aspera, dentata, coloris viridis,

ridis, subfusci, splendentia, caulibus longis, duris, aut spinosis adhærentia : flores sunt monopetali, campaniformes, lanuginosi, aliquantulum odorantes : flori succedit fructus oblongus vel rotundus, carnosus, corticem durum, & quasi lignosum habens, trifariam divisus, sætus feminibus planis, oblongis, annulo quodam cinctis, quæ habent sub cortice amygdalam albam dulcem, & gratam : hæc planta in hortis colitur. Gr. *πίπων*, à *πίπτω* coquo, vel à *πιπείν* *σθαι* maturescere, est Melonum species, quæ mitis est & tenera, ac maturitate nactâ, facîle flaccescit. B. *Pompoen* / *pepoen*. G. Plutze, pfeben. Gall. *Citrouille*, *Pepon*. A. *Pompion* Gourde.

PEPSIS, est coctio, sive actio ventriculi, Intestinarum, salivæ, liquoris gastrici, pancreatici, & bilis in cibos assumptos, quâ acquirere incipiunt naturam à sua priori diversam, & similem ac corporis in quo continentur, & attenuantur, subiguntur, miscentur, ut cum modo dictis liquoribus in bonum chylum redacti per lactea vasa transire possint à *πίπτω* coquo. Vide *Coctio* & *Fermentatio*.

PERACUTISSIMUS MORBUS, vide *Acutus Morbus*.

PERACUTUS, vide *Acutus*.

PERCIPIOLUM, est Medicamentum ad Morbum comprobatum. B. *En geprobeert middel*. G. Ein probiert artzney. Gall. *Remede éprouvé*, *experimenté*.

PERCOLATIO, est, quando liquor turbidus per pannum linteum, chartam, pannum laneum &c. transmittitur, ut mundior reddatur. B. *En doozygging* / *doorzakensing*. G. Das durchseigen. Gall. *l'Action de faire couler une liqueur, pour la rendre plus claire*. A. Straining.

PERDICUM, est planta, sic dicta, quòd perdices se ad id voluent, terramque suffodiant. Vide *Helxine*.

PERETERION, est Modiolus vel Terebellum rectum & acutum, à *περάω* transfodio. B. *En boortuig*. G. Ein trepan, boehrlein. Gall. *Trepan*. A. Borer.

PERFECTA CRISIS, vide *Crisis*.

PERFOLIATA, est planta, quæ caulem habet tenuem, firmum, striatum, nodosum, ramosum, saporis aliquantulum aromatici : folia simplicia, alternatim disposita, ovalia, vel ferè circularia, dilutè virentia, sapore oleraceo sed fervidiore : flores in summitate ramorum nascuntur

tur parvi, in umbellas flavas dispositi, singula ex quinque foliis componitur, in orbem positis: radix ut minimi digiti crassa, simplex, lignosa, alba: semina longa, striata nigricantia. Dicitur, quia folia circa caulem sese ita comprehendunt, ac si essent mutuo coalita, ut vaccariæ, brassicæ &c. species quædam. B. *Deur-wasch / deur-blad*. G. *Durch-wachs, bruch-wurts*. Gall. *Perce-feuille*. A. *Thorow-pape, Thorow-Teasel*.

PERFORANS MUSCULUS, perforato musculo sub-sternitur *Perforans*, qui superiori cubiti, radiique parti adnatus, tendine quadripartito priorem perforans, in tertium usque excurrit articulum. Unde hos duos musculos, ex pluribus suorum generum simplicibus constitutos esse censendum est. Vaginis includuntur, præter quæ ex carpi armilla erumpit, membranaceo cartilagineis, unumquodque circa internodium semicirculari obductis ligamentulo. Emittunt prætereà vaginæ hæ varias emissiones atque vincula, & digitos cum perforatore flectunt. Ita ut manus, sic & pes suum perforantem obtinuit. Supernæ tibiæ, ut & tibiæ ex parte ossis extremitati posterius alligatus in quatuor inferius dissectus tendines, tertiis affigitur digitorum ossiculorum integumentis, perforat hic ut prior tendines musculi perforati. B. *De dooꝝborende spier*. G. *Der durchbohrende mausz*. Gall. *Muscle Perforant communement le Profond*. A. *The perforating Muscle*.

PERFORATA, est Hyperici species, cujus folia plurimis punctis videntur pertusa. Gall. *Mille-pertuis*.

PERFORATUS MUSCULUS, prior Musculorum digitis adhærens, *Perforatus* dicitur, interno humeri ossis tuberculo alligatus; circa carpum tendines dispergit robustos quatuor, qui propè finem rimâ quâdam perforanti musculo transitum præbente finditur, tandemque digitorum internodio secundo affiguntur, & cum perforante digitos flectit. In pede in planta situs est, superius calcis ossi adnatus; quatuor adhæret articulationibus secundis. Sic & *Coracoideus* etiam *Perforatus* dicitur. B. *De dooꝝgeboorꝝde spier*. G. *Der durchgeborhte mausz*. Gall. *Muscle Perforé communement le sublime*. A. *The perforated muscle*.

PERIAMMA, *Periapton, Amuletum, Xenechton*, medicamentum est quod de collo suspensum morbum arcere cre-

creditur, ac præcipuè pestem, ex περιπτω circumverto. B. *En Halsdzacht*. G. Das man anhencke an halfz oder arm. Gall. *Un Amulet*. A. An amulet.

PERIANTHIUM, five Calix, id est, circumvolutum flori integumentum, quod partim pro basi & fulcimento, partim pro tegmine erupturis deinceps petalis & staminibus inservit, pro quorum vario exortu variæ magnitudinis & figuræ deprehenditur, estque vel *Μοιόφυλλον* ut in Quinquefolio, *Fragaria*, *Caryophyllata*, *Filipendula*, & similibus; vel *Διφυλλον* ut in *Papavere*, vel *Τριφυλλον*, ut in *Chelidonio minore*, vel *Τετράφυλλον*, ut in *Bursa Pastoris* non rarò observatur, vel *πενταφυλλον* & *Εξαφύλλον*, ut in *Ranunculo*: imò quandoque in sedecim & ultra solvitur folia, quæ iterum in summitatibus vel levioribus vel profundioribus gaudent segmentis, & copiosis interdum pilis, fungis & spinis operiuntur, ut in *Rubis*, *Rosis*, & similibus apparet, angulare enim calicis foliolum tenui capillitio obductum laterales profert appendices, quarum extremitates rubicundis fungis liquidum quoddam fundentibus terminantur.

PERIAPTUM, vide *Periamma*.

PERICARDIUM, *Involucrum*, *Capsula*, *Bursa*, *Scrotum* seu *Sacculus Membranaceus Cordis*, est involucrum membranaceum, quo totum cor investitur, & in quo liberè hæret, quod ex glandulis vel ipsi, vel cordis basi insidentibus accipit perpetuò humidum aliquod tenuissimum, pingue, exhalans spontè, quodque perpetuò iterum absorbetur, & inservit humectando & flexiles tenendo fibras Cordis, duplici constat membrana, quarum exterior communis cum mediastino, interior propria, lubrica est, cum tunicis majorum vasorum continua. Ex *περι* circum, & *καρδια* cor. B. *Herte zakse* / *Herte beurse*. G. *Hertz-hændel*, *hertz-haufzlein*, vel *täschlein*. Gall. *Pericarde*, *l'Envelope du Cœur*. A. The purse of the Heart.

PERICARPIUM, illud est, quod semen vel fructum ambit, in quibusdam edule est, ut in pomis, pyris, in aliis non, ut in nucibus, castaneis, &c. dicitur & *Folliculus*, & *Siliqua*. B. *Peete* / *peute*. G. Die huelle, darinnen der samen steckt. Gall. *La Gousse ou l'Envelope*. A. The Huske of seed.

PERICHOLUS, est præter modum biliosus, ex *περι* valde, & *χολη* bilis.

PERICLYMENUM, est *Caprifolium*, cujus nomine & alii frutices scandentes, & circumvolventes vocantur, à περικλύζω circumvolvo : nam circumvolvendo ad se vicinas arbores aut frutices vocatur. Vide *Caprifolium*.

PERICRANIUM, est membrana, periosteo cranii super inducta, ab aliis ipsum periostrum cranii dicitur pericranium, ex περι circum, & κράνον caput. B. Het paublies. G. Das hirnhäutlein. Gall. *Pericrane*. A. The car-nous membrane of the Skull of the head; or the Hairy-scalp.

PERINÆUM, seu INTERFEMINEUM, est futura illa ligamentosa inter anum & Scrotum, quam *Aristophanes* Κοχώνην videtur dixisse, & Πωγαῖον. *Archippus* Περοχώνην locum sub pudendo, inter femora & nates medium, uti cum *Polluce* sentit *Aristoph. Scholiast.* B. De bil-naad / naad-sleuf. G. Der ars-nath. Gall. *Perinée*, *Rhaphé*, *Periné*. A. The Buttocksfuture.

PERINYCTIDES, sunt papulae, pustulae & tubercula papulis similia.

PERIODUS MORBORUM, est tempus in morbis intermittentibus ex intensione & intermissione constans, ex περι circum, & ὁδὸν iter facio.

PERIODUS SANGUINIS, seu CIRCULATIO, & CYCLOPHORIA, est continua sanguinis per totum corpus circumgyratio. Hæc est duplex, vel est in *Adulto*, vel in *Fætu* : in *Adulto*, sanguis omnis in venam vacam redux influit in sinum venosum ante dextram auriculam, inde impellitur in auriculam dextram cordis, hinc in cordis ventriculum dextrum, ex quo vi magnâ impellitur in arteriam pulmonalem, cum qua minima omnia loca pulmonis perfluit, & intrat venas pulmonales quæ ante auriculam sinistram in unum saccum quoque desinunt, ex hoc sacco pellitur in auriculam sinistram, inde in ventriculum cordis sinistram, ex hoc iterum in arteriam magnam, quæ cum dispergatur ad omnia corporis viscera & loca, nullo excepto, sanguinem quoque ad omnes partes circumvehit; desinit autem vel immediatè quævis arteria in venam, vel mediante cellulâ (ut in pene Virili &c.) Hinc sanguis ex Arteriolearum finibus infunditur initiis Venarum, quæ omnes confluunt in venam cavam superiorem, inferiorem, & azygon, quæ conjunguntur in sinum

Hum venosum ante auriculam dextram, soletque hoc circuitu sanguis continuo ferri • verum in *Fætu* magna intercedit differentia ob placentæ Uterinæ vasa, canalem venosum in Hepate, canalem arteriosum ex Arteria pulmonali in Aortam hiantem, & foramen ovale, quæ cuncta percolantur in fætu; & in adulto concreverunt; hanc circulationis differentiam vide in Anatomicis, ex *περι* circum & *ὁδὸς* iter facio. B. *De omloop des bloeds*. G. *Umgang des bluts*. Gall. *Circulation du Sang*. A. *Circulation of the blood*.

PERIOSTEUM, est membrana tenuis, ossa, paucis exceptis, immediate investiens, ex *περι* circum, & *ὅστος* os. B. *Det been-blies*. G. *Das häutlein der beine*. Gall. *Perioste*, *Membrane des Os*. A. A Nervous membrane covering the bones.

PERIPHERIA, est corporis vel alicujus visceris ambitus aut circumferentia, à *περιφέρω* circumfero. B. *De omtrck*. G. *Der umfang*. Gall. *Circonference*. A. *The roundnes of any body*.

PERIPLOCA, sive **APOCYMUM**, est planta, quæ habet caules longos, lignosos, flexiles, nodosos, rubicundos, repentes, scandentes, & arbores vicinas amplectentes: folia sibi invicem opposita, ampla, oblonga, vedosa, acuta: flores sunt rotati, monopetali, quinquifidi, villosi, tamen sine lanugine: radix est fibrosa, repens: reliqua ut in Apocyno scandente: hæc planta succum lacteum in magna copia dat, & crescit in sylvis: est Convolvuli species sic vocatur quia circumvolvitur & implicat cæteras herbas, à *περι* circum, & *πλίκω* plico,necto, texo. A. *Dogs-bane*.

PERIPHIMOSIS, vide *Phimosis*.

PERIPNEUMONIA, est vasorum arteriosorum pulmonalium, tum arteriæ pulmonalis, tum bronchialis inflammatio, cum febris acuta, respirandi difficultate, tussi, & dolore gravativo, rubore omnium partium faciei, pulsu exili, molli & omni modo inæquali, & maxima anxietate conjuncta: distinguitur ab autoribus in *Veram* & *Notham*. *Vera* oritur ex sanguine phlogistico, *Notha* ex sanguine pituitoso: ex *περι* circum, & *πνεύμων* pulmo, à *πνέω* spiro. B. *Gen ontfekinge der longe / longe-zucht*. G. *Lungenfucht*, entzündung der lungen. Gall. *Inflam-*
T t *ma-*

mation des Poulmons, Peripneumonie. A. An inflammation vel disease in the Lightes or lungs.

PERISCYPHISUS & PERISCYPHISMUS, est sectionis chirurgicæ genus in sincipite ad calvariam usque, una tribusve lineis.

PERISTALTICUS MOTUS, est vermicularis intestinorum motus, incipiens à pyloro & desinens circa crassiora Intestina, contrahens Intestina perpetuo quasi vermes repentes essent, quo motu mediantibus spiritibus animalibus, excrementa alvina sensim egeruntur & chylus osculis lacteorum impellitur, à περιστέλλω contraho, arcto. B. *Pederwaarts drukkende beweginge / ingewands beweginge.* Gall. *Mouvement peristaltique.*

PERISTERON, vocatur *Verbena*: Lat. *Columbina*, & *Columbaris*, quia columbæ hujus plantæ præsentia valde delectantur: περιστερά enim est columba, dicitur etiam *ἱερὰ βοτάνη*, sive *Sacra Herba*, quod ea olim apud Romanos domus purgabatur, familia lustrabatur, Jovis mensam ad sacrificium & epulas verrebant, & fœciales in sacris legationibus illa coronabantur; vel quod in expiationibus suspensa & alligata mirè utilis sit. *Sagminalis* etiam vocatur, quod inter sagmina, hoc est, gramina ex loco sacro, præsertim arce Capitolii, cum sua terra evulsa, primum hæc honorem haberet. Vide *Verbena*.

PERISTROMATA, sunt stragula, quibus ægri solent interni. Item, tunicæ visceribus circumjectæ, ex περιστρούω circumsterno.

PERISYSTOLE, est tempus quietis inter Systolen & Diastolen cordis. B. *De stilstand.*

PERITONÆUM, est membrana tenuis, posita, & lubrica; musculis abdominis transversalibus proxima adhærens, quæ totum abdomen interius, ejusque viscera exterius circumvestit, constat ex tunica velut duplici, innumerisque valis sanguineis, Lymphaticis, & absorbentibus scatet. Arab. *Siphac*, à περιτείνω circumtendo. B. *De Denszak.* G. Die haut, so um alle eingeweide gezogen ist. Gall. *Le Peritoine.* A. The paunchfleece.

PERITTOMA, est excrementum, post humorum coctionem in corpore, relictum. Item reliquiæ morborum à περιτίθειν redundo.

PERIZOMA, est cinguli species herniosis præsertim utilis. Vide *Anima*.

PER-

PERLA, vide *Margarita*.

PERNIO, Gr. χιμῖλον, & μάλκη, *Theoni* est tumor rubens, pruriens, dolens, præternaturalis à frigore brumali, præcipuè in pedibus & manibus excitatus, qui tandem in scissuras & ulcerationes terminatur. B. *Kak-hieslen / winter-hielen / schyt-hielen*. G. Die frost-beulen, das bersten und auffbrechen der erfrorenen fersen. Gall. *Mules aux talons*. A. A kibe or chiblain.

PERONA, five FIBULA, sic dicta, quod tibiæ musculos conjungere videtur; etiam *Sura*, *Canna Minor*, *Focile Minus* &c. est os minus & tenuius tibiæ extrinsecus attensum, ut Radius cubito, undè *Peronæus* tibiæ primus & secundus musculus sic appellatur. Vide *Fibula*. B. *Het kuit-been*. G. Das waden-bein, die röhre im untern schenkel. Gall. *Le Peroné*. A. A The ex finall bone of the leg.

PERONÆUS, vide *Perona*.

PERPERACUTUS, vide *Acutus*.

PERSEA, est arbor, fortè à regione Persia, quia ibi, ut malus persica in Perside, exitiosa esset, sed ambæ in Ægyptum translata, mutari & in cibum recipi dicuntur.

PERSICA MALUS, est arbor, cujus rami sunt longi extensi, fragiles: folia oblonga, angusta, acuta, in margine dentata, saporis amari: calix monophyllus in quinque vel sex segmenta profundè sectus, expansus, cavus, intra hunc flos rosaceus, pentapetalus, vel hexapetalus, petalis ex margine calicis cavi interna enatis, & staminibus triginta fecundus: ovarium in imo fundo calicis, instructum tubâ longâ apice globoso, scabro, prædita, fit fructus carnosus, serè globosus, juxta longitudinem sulcatus, fætus ossiculo profundis scrobiculis exsculptis orniato, in quo nucleus rubicundus, oblongus, plerumque unus, ejus caro est medullosa, vinosâ, succulenta, saporis grati, nucleus est compressus, saporis aliquantulum amari sed grati; hæc arbor colitur in hortis, hujus fructus in Persia dicuntur perniciosi, sed in Ægyptum translata, vitiosam vim deponere creditur. Hinc sic fortè appellata, quod ex Perside primum advecta sit. B. *Persik-booni*. G. Pfersich-baum. Gall. *Pecher*. A. Peach-tree.

PERSICARIA, est planta, quæ habet caules rotundos, excavatos, rubicundos, ramosos, nodosos: folia Persicam referentia, aliquando maculata, aliquando non:

flores spicati ex alis foliorum supremorum nascuntur, sortigis pedunculis adhærentes, quinque staminibus donati, coloris purpurei, aliquando albi; calix quadrifidus: ovarium in centro calicis compressum, ovatum vel orbiculare, tuba bifida, fimbriata præditum: semen planum ex ovato acuminatum, nigricans; radix fibrosa; crescit hæc planta in locis aquosis, & habet saporem ad acidum vergentem: sic dici videtur, quod ejus folia persicæ mali videantur æmula. B. *Persik-kruud / vloot-kruud*. G. *Muecken-kraut, flœh-kraut, wasser-pfeffer*. Gall. *Persicaire*. A. *Fleabane, ars mart, peach-wort*.

PERSICUS IGNIS, denotat morbum causticum & igneæ indolis, estque vel *Anthrax* ipsa vel ei similis. Vide *Anthrax* seu *Carbunculus*, sumitur quoque pro *Gangrena*.

PERSOLATA, est *Bardana*, dicta ob foliorum magnitudinem, quibus si persona faciem tegat, eam à solis calore defendat, idem quod *Personata*.

PERSONATA, & PERSONATIA, Gr. προσωπιον, προσωπις, Ἀρειον, est *Lappa* seu *Bardana*, appellata, quod ob foliorum magnitudinem, personæ faciem tegat, atque à solis calore defendat. *Personatia* hac quondam ad personas utebantur, quoties in theatris aliisve locis qui cognoscere à populo nollent, egisse quippiam volebant. Vide *Lappa*.

PERSPIRATIO, idem quod *Diaphoresis*.

PERSULTATIO, idem quod *Diapedesis*.

PERVIGILIUM, idem quod *Agrypnia*.

PERVINCA, vide *Clematis Daphnoides*.

PES, Gr. πῦς, sumitur latè pro femore, tibia, & pede ipso. Vel strictè pro pede, qui dividitur in tarsum, metatarsum & quinque digitos. B. *De voet*. G. *Ein fusz*. Gall. *Un pied*. A. *The feet*.

PES ANSERINUS, est species Atriplicis: sic dictus quod ejus folia pedem anserinum referant. Gr. *Chenopus*, vide suo loco. B. *Ganzen-voet / verkens-dood*. G. *Gänsefusz, schweins-todt, seutodt*. Gall. *Pied ou Patte d'oie, mort aux porceaux*. A. *Goose foote*.

PES COLUMBINUS, est Geranii species, ob similitudinem cum pede columbino dictus. B. *Wuiven-voet*. G. *Tauben-fusz, scarter-kraut*. Gall. *Pied de pigeon*. A. *pigeonvel dove foot*.

PES CORNICIS, vide *Coronopus*.

PES LEONIS, vide *Alchimilla*.

PES LEPORIS, idem quod *Lagopus*.

PESSARIUM, est medicamentum oblongum, quod adversus varios uteri affectus, in crassioris, longiorisque digiti figuram efformatum, in cervicem ejus immittitur. B. *Stech-pilsen / mörder-pillen*. G. Mutter zäpflein. Gall. *Pessaire*. A. Idem.

PESSULUS, idem quod *Pessarium*.

PESSUS, idem quod *Pessarium*.

PESTIS, est morbus epidemius, contagiosus ex miasmate venenato aëris nimis aculeato, & evecto, primum suscepto, deinde per contagium propagato, ortum ducens, qui occultè & latenter homines plurimos simul subitissimo aggressus, febres validissimas, spirituum extinctiones, cruoris solutiones vel coagulationes, ipsius & partium solidarum siderationes & Νεκρώσεις infert, cum apparentia exanthematum, Bubonum aut Anthracum, nec non horrendo aliorum symptomatum apparatu, ægros in vitæ periculum adducit. Gr. Λοιμὸς. B. *Gr pest / besmettelijke ziekte*. G. Pestilenz. Gall. *Peste, Contagion*. A. The pest or plague.

PETALE, idem quod *Phthiriasis*.

PETALUM, Gr. πέταλον, propriè bracteam vel laminam denotat. A Nicandro jam olim translatum est ad foliola florum. Hodie frequentissimo in usu est hic terminus technicus in arte botanica, crebroque audiuntur flores monopetali, dipetali, tripetali, tetrapetali, pentapetali, hexapetali, polypetali : de quo consulendi sunt botanicæ artis magistri. G. Die blumenblätter.

PETALOIDES, est urina foliacea aut squammea, ex πέταλον folium, squamma, lamina, & εἶδος forma. B. *Schubachtige pis*.

PETASITES, est planta, quæ habet caules plures, crassos, excavatos, lanuginosos : folia initio angusta, acuta : ubi caulis est deciduus, oriuntur folia ampla, terè circularia, aliquantulum in margine incisa, superius virido fusca, inferius lanuginosa & albescentia, pedunculis longis adhærentia, crassis, rotundis, carnosis : radix oblonga, digitum crassa, ramosa, resinosa, foris fusca, albicans, saporis acris, aromatici, amaricantis, odoris fra-

grantis : nomen accepit à foliorum magnitudine , pileum seu petasum referentium. B. *Dofke-bladen / pestilentie-wortel*. G. Pestilenz-wurtz , negen-krafft. Gall. *Chaperonniere* , *Herbe aux teigneux* , *Glouteron* , *Petasite*. A. Butterbur , lagwort.

PETECHIÆ , sive PETECHIALIS , italica vox est , *Pulicaris* dicta , est febris quâ cutis maculis , pulicum morsui similibus , variegatur , derivatur à voce italica *Petechio* , significans variolas purpureas. B. *Peper-koozn / bluts koozs*. G. Fleck-fieber , blut flecken. Gall. *Fievre Petechiale*. A. Petechial fever.

PETIA , est linteamentum ex quo sacculi formantur in usum medicum. B. *En zahnjen*. G. Ein sacklein. Gall. *Sachet*. A. Sachell.

PETIGO , idem quod *Lichen*.

PETROLEUM , seu OLEUM PETRÆ , est liquamen , sive axungia Macrocosmi , pingue , liquidum ex bitumine fuso expressum , tenuissimum , levissimum , graveolens , inflammabile penitus , aquæ fontanæ sæpè innatans , oleo stillatio simillimum , è Petris & faxis effluens. In Italiæ regione Mutinensi stillat candidum & ruffum. In Sicilia fontibus innatat. Apud Mejanum pagum in tractu Parmensi Album est. Babylonicum autem in suo fonte flagrare dicitur , secus Italicum. B. *Steen-olp / peter-olp*. G. Stein-œhl. Gall. *Petrole* , *ou huile de Petrole*. A. Stone oyl.

PETROSELINUM , est Apii species : sic appellatur , quòd in petrosis rupibus , faxisve , locisque præruptis nascatur : vel quòd calculi frangendi vim habet : vel quòd Oreoselinum (id est selinum montanum) à linguæ græcæ imperitis , in Petroselinum mutatum sit. B. *Peterselie*. G. Peterlein , petersilg , garten eppich. Gall. *Perfil*. A. Parsly.

PETROSUM OS , est interna ossis temporum facies , sic ob lapidis petrosam duritiem appellatum , canales tres semicirculares & cochleam continens ex *πτερό* lapis , & *ὄστος* forma. B. *Het steen-been*. G. Das steinharte-bein. Gall. *Os petreux*. A. The stony bone.

PETUM , est Tabacum , dicitur Americanis *Petune* , hinc quia est vox barbarica , ejus etymologiam describere nescimus , vide *Tabacum* & *Nicotiana*.

PEU-

PEUCE, est *Pinus*, *Larix*, an à πεινός amarus, an quia πίνει aut à πίσσα pix?

PEUCEDANUM seu PEUCEDANUS, est planta, quæ habet caulem excavatum, ramosum: folia fæniculi foliis majora, laciniata, trilobata: semina sunt ovata, ampla, marginata, oblonga, involucrum deponentia: radix est crassa, longa, externè nigrescens, internè albescens, saporis pinguis, acriusculi, ut fæniculi radix, odoris sulphurei, est Fæniculus porcinus; nomen accepit à pinu, quæ Gr. πικρὴ dicitur, cui odore, ut & sapore quodammodo par est. Hinc posteriores Lat. *Pinastellum* eum vocarunt. B. *Solter-wortel* / *verkens-benkel*. G. Haarstrang, sau fenchel, schwebel-wurtz, himmel. Gall. *Queue de Pourceau*, *Peucedane*, *Fenouil de Porc*. A. Hogs fennel, sulphur wort, horse-strange, horse-strong, sow-fennle.

PEZA: significat imam plantam vel pedis malleolum.

PHACE, Gr. φακή & φακός, est *Lenticula*, quasi ἡ τὰ φακὰ καλεῖται, ὁ οὐ φακώδης, vel φακώδης, quod oculos lædat & hebetet. Vel dicitur, quod semen ejus formam & ideam maculæ faciei, sive oculi referat. B. *Linse*. G. Linze. Gall. *Lentille*. A. Lentil.

PHACIA, idem quod *Lenticula*.

PHACOS, est macula faciei lentem referens; undè *Lenticula* & *Lentigo* appellatur. B. *Gen sprocte*. G. Schweiszflecke, sommer-flecken. Gall. *Lentilles ou taches de rousseur*, qui viennent au visage & aux mains de la figure d'une lentille. A. Freckle.

PHACOTOS, est scalpri Chirurgici genus, lentem referens, à φακή lens.

PHÆNOMENA, sunt omnia quæ secundum & præter sanitatem in corpore nostro apparent, à φαίνω appareo. B. *Der schynselen*. G. Ersckeinungen, zeichen. Gall. *Phænomenes*, *Apparitions*, *Accidens*. A. Anapeel. anc. or sign.

PHAGEDÆNA, est cancer exulceratus, à φάγω edo & δάκνω rodo. B. *De wolf*. G. Der wolff. Gall. *Cancer*, *Loup*. A. Wolfe. Item enormis edacitas, ut in *Bulimia*.

PHAGEDÆNICA, sunt medicamenta carnem superfluam ulcerum, eorumque latera callosa exedentia; à φάγω edo, & δάκνω rodo. Item ulcera tumida, profunda, subjectas carnes erodentia, labia callosa habentia, & sanationi resistentia sic vocantur.

PHALACROSIS, est calvities sive capillorum decidentia & profluvium, ex ἀρεσ summas & φάλλ albus. **B. uirballen des hairs.** **G.** Das ausfallen des haars. **Gall.** *Pelade.* **A.** The falling of ones Haire.

PHALANGIUM & PHALANGITES, est planta florifera, cujus flos est nudus, hexapetalus, amplectens ovarium subrotundum, factum feminibus angulosis: folia sunt longa, angusta, caulis ex imò foliorum crumpens, rotundus, sic vocatur, quia creditur morsus Phalangii animalis posse sanare.

PHALANGOSIS, est palpebrarum vitium, quando duplicem aciem pilorum repræsentant, vel quando interiùs crescunt, ita ut oculos pungant & lachrymas excitent, à φάλαγξ acies. Item est vitium palpebræ superioris, quòd nimium sit relaxatum, oculique aperturam & visum impediât, nisi æger palpebram manu elevet. **Gall.** *Espece de Trichiasis.*

PHALANX, est ossium digitorum series, velut in aciem structa. **B. Een order.** **G.** Eine ordnung. **Gall.** *Phalange, Ordre, Disposition.* **A.** An Order.

PHALARIS, sive Canarina, est planta, quæ habet caulem nodosum; folia tritici, sed minora; spica est crassa, confecta ex glumis, semina oblonga, alba, splendentia condentibus, squammatim congestis; glumæ binæ, cavæ, carinatae, semen medium utriculo involutum tenentes, faciunt squammulas apparentes: hæc planta crescit in Hispania & regionibus calidis. Nomen habet ἀπὸ τοῦ φαλαγῆ, quòd semen splendidum, candidumque reddat. **B. Itanari-zaad.** **G.** Kanarien-kraut. **Gall.** *Semence de Canarie.* **A.** Grassé-corne, Petie panick, Canary-seed.

PHANTASIA, est sensus internus seu *Imaginatio*, quâ aliquid menti repræsentatur & imprimitur, ut suo tempore cum ejus expressione proferatur. Videtur quòd imaginatio sit spirituum animalium quædam undulatio, interiùs in cerebri meditullio, & deinde versùs ambitum ejus undequâque expansa, à φαίνω repræsentò. **Gr.** Φαντασία. **Lat.** *Imaginatio.* **B. Inbeelding.** **G.** Einbildung. **Gall.** *Phantaisie, Imagination.* **A.** Imagination.

PHANTASMA, idem quod *Phantasia*.

PHARMACEUTICA, idem quod *Pharmacia*, vel sunt ea, quæ ab arte Pharmaceutica dependent.

PHAR-

PHARMACIA, est ars simplicia medicamenta colligendi, depurandi, solvendi, componendi, aliis miscendi pro scopo medici in usum ægrorum : est hæc una ex tribus medicinæ partibus, cujus auxilio Instrumenta, quibus morbi profliguntur, suppeditantur : aliæ enim duæ partes audiunt Chirurgiam & Diabeticam, à *Φαρμακείω* medicamentis purgo. B. *Konst der Apotheken / artzenbereiding / kruid-meng-konst*. G. *Der Artzneykunst, der Apotheker-kunst*. Gall. *La Pharmacie*. A. *Preparing of Medicaments*.

PHARMACOPŒA, est doctrina sive descriptio rerum medicinalium quoad notas distinctionis, colligendi & depurandi modum, earumque vires & dosin exhibens, in usum medicorum & pharmacopœorum : seu est doctrina medicamentorum, adeoque & *Pharmacologia* eodem sensu dicitur. Vide *Dispensatorium*, à *Φάρμακον* Medicamentum, & *ποιέω* facio. B. *Artzen-konst / kruid-meng-konst*. G. *Apotheker tax.* Gall. *Pharmacopée, Apoticaire, boutique d'Apoticaire*. A. *An Apothecaries Shop*.

PHARMACOPŒUS, sive **SEPLASIARUS**, est vir pharmaciae peritus, qui novit medicamenta colligere, eligere & componere : estque Medici manus sinistra, quamvis arte & scientiâ Chirurgus anteponendus ipsi.

Læva manus Medici Doctoris, Pharmacopœus :

Dextraque Chirurgus jure vocandus erit.

Ex *φάρμακον* medicamentum, & *κόπτω* tundo, vel *ποιέω* facio. B. *Gen Apotheker / artzenbereider / kruid-mengcr*. G. *Ein Apotheker, ein neun und neunziger*. Gall. *Apothicaire*. A. *A seller or preparer of medecin*.

PHARMACOCHYMIA, est illa chymia quæ tantum præparationes medicamentorum tradit, quæ sanitati humanæ interviunt, ideòque hac in parte à *Metallurgia*, arte *Spagyricâ* & *Chrysopojeticâ*, facile distinguitur. B. *Gen Chimische artzenp / scheikunstige kruid-menger*. G. *Chymische artzney*. Gall. *Medecine Chymique*. A. *Chemical Medicine*.

PHARMACOPOLA, est is, qui medicamenta vendit, ex *φάρμακον* Medicamentum, & *πώλῃω* vendo. B. *Apotheker / kruid-bereider*. G. *Apotheker*. Gall. *Apothicaire*. A. *A Seller vel preparer of Medicin*.

PHARMACUM, REMEDIUM, seu MEDICAMENTUM, est quicquid manente vitâ morbos in corpore humano impugnat & profligit, estque vel *actuale* vel *potentiale* : *simplex* vel *compositum* : *dogmaticum* vel *empiricum* : *externum* vel *internum* : *naturale* vel *artificiale*, à *φαρμακείω* medicamenta conficio, vel à *φέρειν* ferre, & *ἔκθε* medela. B. *Gen medicament* / *genees-middel* / *kruid-mengsel*. G. Eine artzney. Gall. *Medecine*, *Remede*. A. A Medicine, Remedie.

PHARYNGETRUM, nunc pro pharynge nunc pro osse hyoidis sumitur.

PHARYNGOTOMIA, idem quod *Laryngotomia*.

PHARYNX, est superior pars Oesophagi, movetur & constat ex tribus muscutorum paribus, *Cephalopharyngæo*, *Sphenopharyngæo*, & *Stylopharyngæo*, quibus accedit *Sphincter*, qui & *Oesophagæus* vocatur, à *φάγω* comedo, deglutio. Latinis & *Fauces* & *Frumen* Donato. Gr. *φάρυγγος*, *ἄσφαρος*, *βρογχός*. B. *Het hecl-gat*. G. Der rachen, schlund. Gall. *Le Pharynx*. A. The Upper part of the Gullet.

PHASEOLUS & PHASELUS, est planta, quæ habet folia terna, Hederam terrestrem referentia, sed molliora, venosa : flores sunt leguminosi, papilionacei, albi : flori succedit siliqua longa, in acumen desinens, in initio viridis, post maturitatem albescens, in duas partes dehiscens : facta seminibus reniformibus, quæ semina Phaseoli dicuntur, plerumque albi, tamen aliquando inveniuntur nigri, rubicundi, & vario colore instructi; prima sunt ex Thracia delata, hinc Fabæ Turcicæ vocantur. Gr. *Δόλιχ*, utrumque nomen ab effigie & longitudine siliquarum, aut fructus accepit, qui lintrem, Lembumque seu Naviculam exprimunt. B. *Turkse of roomsc-boon*. G. Welsche bohnen. Gall. *Haricots*. A. Kidney Beanes.

PHEGOPYRUM, idem quod *Fagopyrum*.

PELLANDRIUM, est aquatica planta cicutæ ferè æmula, odore Sii, habetque caulem crassissimum, striatum, excavatum, nodosum, in multos ramos divisum, qui rami se in alas extendunt : folia ampla, in margine incisa, saporis grati, aliquantulum acris : flores in summitate caulium crescunt; semina sibi invicem juncta, Anisso crassiora, obrotunda, ferè ovalia, compressa, odorata,

ta, nigricantia; reliquum simile est cicutæ; crescit in locis aquaticis, fortè à φελλεύω fluito suberis more & ἀνδρείομαι virile robur assumo, in aquis enim non tardè fluentibus intrepidè quasi & viriliter se erigit. A. Water Hemlock.

PHELLODRYS, suberis est arbor, à φέλλω suber, & δρῦς quercus, quævis arbor.

PHELLOS, vide *Suber*.

PHEUTEUMA, an à φυτεύω dicatur, dubium non puto. Φυτεύω non tantum *plantare* significat, sed etiam *producere*, *generare*, ac *parere*.

PHIALA, dicitur vas vitreum ex ventre amplo in modum sphaeræ rotundæ, gracilem canalem in proceritatem emittens; ejus usus frequens Chymicis in coagulationibus & solutionibus. B. *Ein phiool-glas*. G. Ein viole, phiole Gall. *Une Phiole*. A. A Vial, phial.

PHILADELPHUS, est Aparine, sic dicitur quod ob asperitatem vicinis herbis tanquam fratribus adhæret, ex φίλος amator, & ἀδελφός frater. Vide *Aparine*.

PHILANTHROS, est Aparine: sic dictus quod prætereuntium vestibus adhæret, ex φίλος amans, & ἀνθρώπος homo. Vide *Aparine*.

PHILIATHROS, est is qui Medicam artem amat & in ea studet, ex φίλος amator, & ιατρός Medicus. B. *Ein liebshebber der artzenp*.

PHILIPENDULA, est idem quod *Filipendula*.

PHILLYREA, & PHILLYRA, est Tilia, habetque folia oblonga, conjugata, semper virentia: flos est monopetalus, campaniformis, quadripartitus; calice quadrifido contentus: ovarium in fundo calicis fit fructus semine rotundo. Dictam volunt, quod in tenues assulas, sive Phyliras discerpatur, alii derivant à φλοιός cortex, propter corticis utilitatem, vel dicitur à Phillyra Saturni filio. *Phillyrea* propriè arbor est alterius generis. Gall. *Filaria*.

PHILOCHYMICUS, dicitur is qui Chymiam amat, ex φίλος amator, & χυμικός artis Chymicæ peritus. B. *Ein liebshebber der chymie*.

PHILONIUM, est Medicamentum Electuarii confitentia, & quia recipit Opium, Opiatis annumeratur. Ita ab inventore *Philone* vocatur: sed hujus Medicaminis variae occurrunt Descriptiones.

PHILOSOPHICA CALCINATIO, vide *Calcinatio Philosophica*.

PHIL-

PHILTRUM, est concavitas labro superiori impressa & dividens, sic quasi amabile dicitur. Sumitur quoque pro medicamento amorem conciliante, *Amatorium virus* Plin. *Amatorium poculum* Cic. est, quale *Deliniamentum* vocat Afrianus. Gr. Φίλτρον, 'Ιαυζ. B. *Minne-Drank* / *boigt my na*. G. Ein liebtrunck, das nach lauffen. Gall. *Philtre*. A. A Love Drink.

PHIMOSIS, est quando præputio arctè adeò obtegitur glans, ut denudari nequeat, à φίμω obturamentum.

PHLEBORRHAGIA, est venarum ruptio, à φλέψ vena, & ῥήγνυμι rumpo. B. *Aden ader berst*. G. Ader bruch. Gall. *Rupture de Veine*. A. The Breaking of a Vein.

PHLEBOTOMIA, est venarum sectio per lancettam. Vide *Venæ sectio*, ex φλέψ vena, & τέμνω seco. B. *Bloedlatung* / *aderlatung*. G. Das aderlassen, æffnung der aderen. Gall. *Saignée*. A. Cutting of a Veine or bleeding.

PHLEBOTOMUS, est is, qui venas secat: item instrumentum quo venæ secantur, ex φλέψ vena, & τέμνω seco. B. *Slpm* / *lancet* / *laat-pzer* / *laat-meg*. G. Ein lancet, sliete, laszeisen. Gall. *Lancette*. A. Idem.

PHLEGMA sive **PITUITA**, est materia subalbida, limpida, tenax, sero sanguinis crassior, ex sanguine crudo viscidoque, vel stagnatione diuturna lymphæ tenuioris in cavis suis collectæ, & tenuissimis particulis spoliata, oriunda; & imprimis in cavis narium, ventriculi, Intestinatorum &c. hærens. B. *Slpm* / *snót* / *sluamen*. G. Rotz, schleim. Gall. *Phlegme*, *Pituite*. A. Fleame, Snevil. *Phlegma* item est destillatus aquosus, spirituoso liquori contra distinctus liquor: item nubeculæ quæ in aquis destillatis aliquando apparent *Phlegma* vocantur. B. *Slpmigsetzel in 't gedistilleerde water*. G. Schleim. A. Phlegm. & Flegm. Apud *Hippocratem* inflammatio sic sæpè sonat. Sumitur interdum pro excretionem viscidam. Item morbus gallinarum est. B. *De pip*. à φλέγω uro, incendo.

PHLEGMAGOGA, sunt Medicamenta pituitam educantia, ex φλέγω uro pituita, & ἄγω duco. B. *Slpmidypven* / *de nuddelen*. G. Schleim auftreibende mittel.

PHLEGMASIA, est inflammatio, æstus, ardor, à φλέγω uro. Vide *Phlegmone*.

PHLEGMATICI, sunt qui nimia pituita abundant. B. *Slpmige luiden*.

PHLEG-

PHLEGMONE, sive **INFLAMMATIO**, Gr. *φλεγμονή* & *φλεγμοσία*, est stagnatio sanguinis rubicundi in vasis arteriosis, angustioribus quàm ut particulæ sanguinis transire possint, cum attritu sanguinis à tergo prementis, hinc conjungitur cum tumore, calore, rubedine, pulsatione & dolore loci; etiam contingit quia vasa naturaliter lympham vehentia admiserint in initio suo globulos rubros obliqui velocitatem & pressionem, vel quòd ipsa vasa sanguinea fuerint angustata, vel quòd liquidum transmittendum sit nimis crassum, à *φλέγω* inflammo, uro. B. *Entzundung*. G. *Entzündung*. Gall. *Phlegmon*, *Inflammation*. A. *Inflammation*.

PHLEGMONODES, est inflammatio levis, tumens, phlegmoni similis, ex *φλεγμονή* inflammatio, & *εδέ* forma.

PHLOGIUM, est violæ species, ejus nomen videtur impositum à *πὸ τῆς φλογος* à flamma, & *ιον* viola, quòd ex violæ sit genere, floremque in quo flammei quid emicet, habeat.

PHLOGOSIS, idem quod *Phlegmone*, à *φλόγω* incendo.

PHLOGMOS ut & **PHLOMOS** & **PHLOX**, vocatur *Verbascum*, quia flammæ seu facis in modum affurgit, *φλόξ* enim est flamma. B. *Wolle-kruid* / *Wolfe-bladen* / *toos-kruid*. G. *Wull kraut*, *kertzen-kraut*, *breun-kraut*, *himmel-kraut*, *königs-kertze*, *himmel brand*, *unholden-kertzen*. Gall. *Bouillon blanc*, *Mollaine*, *ou Bon homme*. A. *Higtaper*, *Wolwort*, *Mulien*, *Milleyne*.

PHLYCTÆNA, sive **PAPULA**, est pustula vel vesicula in cute excitata, alba, oriunda à stagnatione lymphæ in vasis lymphaticis, vel à ruptione & effusione lymphæ ex suis vasculis. B. *Waterpuist* / *blaren*. G. *Wasserbultz*, *hitz blätterlein*. Gall. *Bouton*, *Pblictene*, *Pustule*. A. *Blisters*. Item sub cornea tunica, ab ulcusculo puris collectio, vocantur & *φλυκτῖδες*. *φλυζάνια*. & *φλυζεις*. Arab. *Saphati* ab aliis *Ignis Silvestris* appellatur. Item *φλύκταινα* *φλυκτῖς*, *φλυζακιον* Galeno à *φλυκταίνεσθαι* in pustulas erumpo, vel *ἀπὸ τοῦ φλύειν* vel *φλυζειν* quod bullire & fervere est, pustulæ & vesiculæ quasi à ferventibus & acerrimis humoribus excitatæ, iis, quæ ab igne vel fervente aqua excitantur, similes. B. *Het wil d vuur*. G. *Hirz-pocken*, *hitzige blattern*, *das wilde feuer*, *nacht-brandt*, *blasen*, *blattern*. Gall. *Pblictene*, *feu volage*. A. *The Wilde Fire*.

PLY-

PLYCTÆNODES, sunt pustulæ phlyctænis similes.

PHLYSIS, idem quod *Phlyctæna*.

PHLYSACIUM, idem quod *Phlyctæna*.

PHOENICIUS MORBUS, idem quod *Elephantiasis*, sic vocatus fortè, quia in Phœnicia aliisque orientalibus plagis grassatur, vel à colore rutilante, est & nomen aliqujus Emplastri.

PHOENIGMUS, est Medicamentum, quod in cute per aliquod tempus applicatum, suâ validâ actione rubedinem excitat, uti & *Dropax* & *Sinapismus*, à *φαινισσω* rubefacio. B. *'t Wel roodmakend en blaarttrekkend middel*.

PHOENIX, est palma seu dactyli arbor, quasi *φαινίξ*, à sanguineo cruentoque quarundam palmarum dicitur colore, à *φαινισσω* rubefacio. B. *Dadel-boom*. G. *Dattelbaum*. Gall. *Palmier*. A. *Date-tree*, *Palm-tree*.

PHOSOPHORUS, est lapis Bononiensis, qui certo modo calcinatus, in tenebris lucem de se mittit. Sic quoque vocatur oleum Urinæ, quod summam ignis torturam passum; ignem in se intricat, & destillatione ex terrea retorta transcendens, in aqua exceptum, formulis adaptatis infundi & figurari potest, & in tenebris se verum esse ignem ostendit, ex *φῶς* lumen, & *φέρω* fero. G. *Licht-brenger*. G. *Liecht-trager*, phosphorus. Gall. *Phosphore*, *Porte Lumiere*.

PHRAGMITES ARUNDO, sic dicitur, quòd inde sepes fiant, è *φράσσω* sepio : *φραγμός* enim est septum.

PHRENES, sunt *Præcordia*, idem quoque quod *Diaphragma*.

PHRENESIS, idem quod *Phrenitis*.

PHRENITIASIS, idem quod *Phrenitis*.

PHRENITICI NERVI, sunt qui ad diaphragma pertinent.

PHRENITIS, PHRENITIASIS, seu PHRENESIS, est delirium cum febre acuta continua, sæpè cum furore & excandescencia, inquietudine, rubore oculorum & facièi, aspectu truculento, pulsu duro, respiratione rara & magna conjunctum, à spirituum animalium inordinato motu, ab exesione meningum, inflammationibus &c. productum; nam ab irritationibus istis convulsiones totius cerebri fiunt, undè imaginatio perturbatur & objecta ani-

mæ non debite repræsentantur. Clariss. *Willisus* phrenesin hoc modo definit, quod sit nempe, totius animæ sensitivæ, sive spirituum animalium quoad totam eorum Hypothalam, phlogosis sive inflammatio, à φρεν mens, quia mens laborat. B. *Kazende koozts*. G. Taub fieber, taub sucht. Gall. *Phrénésie*. A. The Frensie.

PHRICE, idem quod *Horror*.

PHRICODES, est febris horrida, in qua una cum calore horrores sentiuntur, ex φριξ horror, & ιδεο forma. B. *Bevende koozts*. G. Zitternde fieber. Gall. *Fievre Tremblante*. A. Trembling Fever, dreadful Fever.

PHRYGANIUM, sive CREMIUM, est Suffrutex: sic forte dicitur à cremando, φρύγειν enim seu φρύττειν est cremare, arefacere quia ejus sarmentis ignes struuntur.

PHTHARTICUM, est Medicamentum corrumpens & deleterium, à φθείρω corrumpo.

PHTHEIROCTONON, est *Staphys Agria*, sic dicitur quia ejus semen pediculos enecat, à φθειρε pediculus, & κτείρω occido.

PHTHORA, est Napelli deleterii species, à φθείρω corrumpo, perdo, tela enim hujus succo illita parant vulnera deleteria, nisi excisione pernicies antevertatur. Vide *Staphys Agria*.

PHTHIRIASIS, sive MORBUS PEDICULARIS, est affectio quâ verminat corpus, scatetque pediculis. In hominis corpore primo exiguæ excitantur pustulæ quæ si aperiantur, faciliè curantur, sin minus in gravem morbum pedicularem incidunt. B. *Luis-zicht*. G. Lausé-sucht. Gall. *Maladie Pédiculaire*, *Pouillens*. A. The Lowfie Evil. Aliud genus est quod dicitur ἀγριον sive ferum, quia ita corpori tenaciter adhærent, ut divelli nequeant, ne priori durius est. Gall. *Morpion* & *Paetas*. G. Filtzläuse. Aliud Genus dicitur *Petale*: sunt lati pediculi in barba, palpebris, pectine & sub axillis nidificantes. B. *Platuijsen*. G. Filtzläufz. A. Crab-louse. Huc referuntur *Syrónes*, *Dracunculi*, *Passio bovina*, *Ricinus* &c. quandoque infantibus *Pedicelli* succrescunt pedibus. B. *Luis-zicht* / *luis-zucht*. G. Seuren, laus-sucht. Gall. *Maladie Pédiculaire*. A. The Lowfie evil.

PHTHIRIASIS, est palpebrarum scabies furfuracea & squammola, à φθειρεω pediculis scateo.

PHTH-

PHTHIRION, Idem quod *Phtheirostemon*.

PTHISICUS, est qui pulmonum tabe laborat, à *φθίω* corrumpo. B. *Wie een teeringe heeft*. G. Der die schwind sucht am halse hat. Gall. *Etique*. A. A consumption.

PTHISIS, TABES, Gr. *φθίσις, φθίσις, φθίσις νόσος*. Plutarch. *της δὲ πύης* Aretæo, est universi corporis consumption, ex pulmonum, vel alterius visceris nobilioris ulcere orta, cum febris lenta & continua conjuncta; cur sæpè anhelitus foetens, sputa purulenta, & tussis comitatur, à *φθίω* corrumpo. B. *Longe-zweer / teering*. G. Darre, etlich, schwind sucht, lungen-sucht. Gall. *Phthisie, Ethique*. A. Ulceration of the lightes, consumption.

PTHOE, idem quod *Phthisis*.

PHU seu **PHY**, est Valeriana: illa vox à Ponti incolis Græcis mutuata: dici volunt à putore gravique odore, mixto nardeæ suavitati, quem *Phu* seu *Phy* adverbio admirantis, & abhorrentis adversamur subodorati. Vide *Valeriana*. B. *Speer-kruid / St. Joris-kruid / valeriane*. G. Baldrian, katzen-wurtzel. Gall. *Valeriane*. A. Valerian.

PHYGETHLON, sive **PANUS**, est tumor ex inflammatione glandularum ortus, ut in Peste circa inguina &c. B. *Gen buil*. G. Ein geschwulst. Gall. *Tumeur*. A. Tumour.

PHYLACTERIUM, est amuleti species, quâ venenati Morbi arcentur, ut Zenexton & alia.

PHYLLIREA, vide *Phillyrea*.

PHYLLITIS, est Scolopendriæ species: sic dicitur quòd foliosus cespes appareat, ex *φύλλον* folium.

PHYLLUM, est Mercurialis: an sic dicatur, per excellentiam ob frondes & folia? Frondosa & foliosa enim est planta, & *φύλλον* est folium.

PHYMA, sive **TUBERCULUM**, generaliter sic vocatur omnis tumor p.n. præsertim in ambitu extremo corporis à causa quacunque interna proveniens. Gr. *φύμα & φύμα* τὸν quatuor vel quinque generum sunt, Verrucæ, Calli, Vari, Furunculi & Hydroa sive Desudationes, de quibus suo loco. Aliis est tumor glandularum duntaxat qui statim augetur & ad suppurationem festinat, à *φύω* cresco.

PHYMATODES, est tuberculum *Phymati* simile.

PHYMOSIS, idem quod *Phimosi*.

PHYMUS

PHYMUS & PHYMOSIS, idem quod *Phyma*.

PHYSALIS, est lupulus, vel potius ejus flores seu umbellæ : fortè dicitur à φυσάω inflo, quia cerevisia cum lupulo, cocta faciliè in bullas elevatur. Eodem quoque nomine etiam vocatur Solanum vesicarium ob vesicas, φυσάλις enim est bulla, vesica. Vide *Lupulus*.

PHYSALOS, est Bufo, qui se mirum in modum inflare potest, à φυσάω inflo.

PHYSEMA seu PHYSEESIS, est inflatio in quacunque corporis parte, intestinis vel abdomine, ut in Tympanitide. Item Resina pini, à φυσάω inflo.

PHYSEESIS, idem quod *Physema*.

PHYSIOGNOMICA, sunt signa, quibus nonnihil ex vultu præfagiri potest, ex φύσις natura, & γινώσκω cognosco.

PHYSIOGNOMIA, est peritia in natura, hoc est, in creatis cognoscendis, à γινώσκω cognosco & φύσις, natura.

PHYSIOLOGIA, est medicinæ pars, quæ docet corporis humani constitutionem quatenus sana est, quoad omnes ejus partes, fabricam tam solidorum quam fluidorum, ex quibus constat exhibens, legesque tradens juxta quas hæc in se agant, quænam effecta producant, & cui usui omnia destinata sint, ex φύσις natura, & λέγω narro.

PHYSIS, idem quod *Natura*.

PHYSOCELE, idem quod *Pneumatoccele*.

PHYSODES, est quod flatibus abundat : à φυσάω inflo, & ἰσθῶ forma.

PHYTEUMA, est species Linariæ vel Stæbes &c. hujus Etymon etsi omnibus plantis commune videatur (quia φυτεύονται omnes) tamen φυτεύειν non tantum *Plantare*, sed *Producere*, *Generare* ac *Parere* significat. Hæc cum ad amatoria maximè apta sit, & sic ad generationem, præ aliis φύτευμα est appellata.

PHYTOLOGIA, est pars Medicinæ, quæ strictè ad *Pharmacologiam* & latè ad Physicos pertinet. Est enim vegetabilium & plantarum cognitio, ex φύτις planta, & λέγω dico. B. *Plantkenning*. Vide *Botanica*.

PIA MATER, vide *Mater Tenuis*.

PICA, est appetitus vix superabilis eorum, quæ in nutrimentum commutari queunt, vel eorum quæ neuiquam apta huic operi : hujus mali causam observationes docue-

re esse humorem acrem prædominantem in visceribus chylopoieticis, vel ad stomachum & intestina delatum, vix nili insueto assumpto compescendum, circuitum cruoris mutatum, imaginationem depravatam; undè virgines, gravidasque mulieres, inprimis, mirabilis hic affectus occupat; rarò autem viri eo infestantur, nisi qui aliquomodo Hypochondriaci. Vide *Citta*.

PICATIO, vide *Dropacismus*.

PICEA, Gr. *πίτυς*, est abietis species, picem proferens.

PICRA, vide *Hiera Picra*.

PICRIS, sic nominatur Cichoreum, aliquando Hieracium, idque propter amaritudinem: *πικρὸν* enim est amarum.

PICROCHOLUS, est is, qui amaram bilem eructat, eaque abundat, ex *πικρὰ* amara, & *χολή* bilis. B. *Galachzig*. G. Cholerisch, voll van galle. Gall. *Bilieux*. A. Gallish.

PIESTRUM, est instrumentum chirurgicum ad contundenda ossa capitis in extrahendo foetu mortuo; dicitur & *Pissorium* & *Contusorium*, & *Embryothlastes*.

PIGRITIA, est maxima corporis tarditas cum appetitu otii & somni, metuque defatigationis, lassitudinisque, sed rarò sunt macilenti, undè Pigritia non tam in macie vel tabe pinguedinis carnisque & succorum defectu, quàm in succis non satis agilibus & fibris motricibus, hinc indè obstructis, consistit. Ideo qui pingues, carnosi, crassique sunt, longi item & ventre tumidi, solent pigri esse: at pigritia unum est ex præcipuis scorbuti dicti symptomatis; quæ verò Pigritia aliquos tenet, qui cum alacres sunt uni rei, ad aliam segnes existunt: Exempli gratiâ, qui ad studia lentì, magis amant vitam in strepitu, in militia, labore, peregrinatione, venatione, lusu, alea, joco, saltatione &c. quàm tranquilliorè & sedentariam: ea segnities non morbus in motu corporis tardiore, sed animi ægritudo ex aliis causis cum corpore nimium agili. Gr. *ὀκνησις*. B. *Luigheid/ traagheid*. G. Faulheit, trægheit. Gall. *Paressie*. A. Slothfulness, idleness.

PILA, species mortarii est, ex varia materia fabricata, ut ænea, lapidea, vitrea, fictilitia &c. sumitur & pro pistillo. B. *Gen mortier*. G. Ein mörsef. Gall. *Un Mortier*. A. A Morter.

PILARIS MORBUS, idem quod *Phalangosis* & *Trichiasis*.
PIL.

PILI, sunt corpora teretia & tenuia, variae formæ & coloris, intus cava, in locis nonnullis exterioris ambitus corporis eminentia, per cutis poros penetrantia, radicem sub ea figentia bulbosam, multis vasculis ornata, per pili substantiam distributis; inservientia fotui partium quibus supereminent, pororumque exhalantium defensionis ab externis comprimantur. Dicuntur & *Crines*, & *Capilli*, quamvis capilli capiti solummodo attribuuntur, quasi essent pili capitis. B. *Hair*. G. Das haar. Gall. *Cheveux*, *Poil*. A. The Haire.

PILEUS, idem quod *Galea* in Fætu. Item est instrumentum chirurgicum metallicum, undique in vertice perforatum, quod exulceratis papillis nutricum applicari solet pro commodiori lactatione. B. *En hoedtje*.

PILOSELLA, est Gnaphalii species, dicta à copiosis pilis quibus folia investiantur. Vide *Filago*.

PILULA, sive **CATAPOTIUM**, est Medicamentum solidum sphaericâ figurâ, pisi magnitudine, ex pulveribus, gummis, extractis &c. glutinoso liquore exceptis, efformatum, deglutitioni faciliori inserviens. Suntque *purgantes*, *vomitum concitantes*, *sudoriferæ*, &c. B. *Pillen*. G. Pillulen. Gall. *Pillules*. A. Pilles.

PILUM, idem quod *Pistillum*.

PIMPINELLA, est planta, quæ habet caules rubros, angulosos, ramosos: folia oblonga, aut obrotunda, in margine dentata, bina uni costæ adhærentia: flores sunt monopetali, rotati, plerumque quadrifidi ad centrum usque, quatuor vel multis ornatî staminibus, prælongis, bracteis verò herbaceis, minutis, vix conspicuis, unde apetalon alii pronunciant: ovarium sit fructus quadrangularis plerumque, utrimque acutus, modo unicapularis, modo bicapsularis, fætus feminibus oblongis, coloris fusci vel subrubi, saporis subamari, adstringentis; odoris tenuis non ingrati: hæc planta crescit in pratis & montibus: dicitur etiam Pimpinella, Bipinella, seu Bipennula, quibusdam *Pompenella*, quia pepones olet: ideoque corrupta vox à pepone erit: nisi velis deducere à Germanica voce *Bibinell*, sive à bibendo, quod vino indita illud ob meliorem saporem & gratitudinem, bibere facit: mutatis nempe ambo b. in p. faciliè invenies nomen Pimpinellæ. B. *Pimpernelle*. G. *Bibernell*, *bibinell*, *stein-*

peterlein, boks-peterlein, kolbles-kraut, blut-kraut, me-
gel-kraut. Gall. *Pimpernelle*, *sanguisforbe*. A. Burnet, Sto-
ne-parfley.

PINEALIS GLANDULA, vide *Conarium*.

PINGUEDO, vide *Adeps*.

PINNA AURIS, est superior & latior pars ipsius au-
ris, quæ *Ala* dicitur. B. *De ooztop*.

PINNA NASI, vide in *Pterygium*, & *Ala*.

PINUS, truncus hujus arboris est magnus, elevatus,
rectus, crassus, in parte inferiori nudus, in superiori ve-
rò ramosus, corticem asperum & rubicundum habens,
lignum durum, flavesceus, & odoratum: folia abietis fo-
liis longiora, bina semper ex una communi vaginula orta,
parva, dura, semper viridia, acuta: flos mas amentaceus
staminibus constat plurimis in uno plantæ loco: fructus
in eadem planta loco à flore mare remoto fit conus, tu-
berculis tetragonis constans, inter squamas duobus scro-
bibus excavatas, sunt duo ossicula, sæpè alata, sæta nu-
cleo oblongo; hæc arbor colitur in hortis, & crescit in
montibus. Gr. *πύρρη*, an pinus à *πίτυς* picea? Mutato *t* in
u an à spina: quòd folia habeat quasi spinosa, ablato tan-
tùm *s*, quasi spinus? B. *Pyn-boom* / *pyn-appelboom*.
G. Hartz-baum, fichten-baum, kin-holt, foren-holtz. Gall.
Le Pin. A. Pine-tree.

PIPER, ejus sunt variæ species, uti *vulgare piper* sive
nigrum, *Melanopiper* Gr. Dictum. Secundo, *Album*, sive
Leucopiper, & *Longum* Gr. *Macropiper*; in Malavar ma-
xima piperis provenit quantitas; nascitur & in Malacca,
insulis Javæ vicinis, Sunda & Cuda, aliisque locis. Scri-
tur ad radices alterius arboris, ad cujus usque fastigium
sefe convolvendo scandere solet, foliis raris, mali assyrii
effigie, sed minoribus, & per extremum acutis, virenti-
bus gustu acri. Fructus uvarum ferè modo racematim co-
hæret, quamvis racemi & fructus minores sint: inter ni-
gri & candidi plantam tam exigua est differentia, ut à ne-
mine quàm ab incolis dignosci possint. Longum nascitur
in Bengala, cujus planta eadem quidem, sed folia tene-
riora & pallidè virescentia habet, imò & petiolum bre-
viorem. Virtute omnia calefaciunt, sed album superat ni-
grum, & illud iterùm longum sua præstantia. B. *Peper*.
G. Pfeffer. Gall. *Poivre*. A. pepper.

PIPERITIS, est planta cujus folia & præsertim radices acrem & mordicantem habent saporem, ideòque à piperis acrimonia nomen mutuatur. Gr. *Λεπιδιον*. B. *Peper-kruid*. G. Pfeffer-kraut. Gall. *Passerage*, *Poirrée*. A. Dittammer, pepper-wort.

PISO, idem quod *Mortarium*.

PISSAPHALTUS, est natus vel factitius. *Nativus* describitur à Dioscoride, quòd narcatur in Apollonia Epirotarum. Item, quod ex Cerauniis montibus devolvatur, & impetu fluminis raptum rursus æstu in littus expuatur, ibique concreseat. Et hâc ratione nihil aliud esse videtur quàm *Asphaltus*, de quo vide suo loco. *Factitius*, est mixtura ex pice ac bitumine, (undè & nomen accepit) videturque id esse, quod nostrates *Asphaltum* vocant, seu *Bitumen Judaicum*. Non desunt qui putant Arabum esse *muniam* attamen ipso vocis sono medium quid picem inter & bitumen notat; nigrum, terrenum, graveolens; forsitan variis coëuntibus pinguibus cum bitumine fusco concrevit arte vel & naturâ.

PISSELEON, vide *Pix*.

PISTACIA, PISTACIUM, est arbor nucifera, cujus nomen à Syris inditum; ideòque ejus originem nescimus. B. *Distassi-booni* / *fisticen*. G. Pimper-nusbaum. Gall. *Pistachier*. A. pistach-tree.

PISTILLUM, est instrumentum Pharmaceuticum, quo res in mortariò tunduntur. In Botanicis sic vocatur pars illa floris, quæ ejus centrum inter stamina occupare solet, & pistilli oblongi pharmaceutici formam habet. Sumitur à Cl. *Tournefortio* pro ovario sive seminali conceptaculo: eoque sensu est femininum plantæ organum semper benè tectum, & in intimo floris centro ut plurimum dispositum, quod semina, quæ vera sunt ova, usque in perfectam maturitatem continet, conservat, & ab externis injuriis defendit, & postquam sæcundata sunt, uteri vicem gerit; hæc autem singula fœtus ad instar umbilicali fune instructa assurgenti ex utero stylo annectuntur, qui intus cavus est; & ad superiora exporrectus in veram vaginam expanditur, quæ diversa plerùmque figura prædita mirum in modum in extremis oris fimbriata apparet; hinc quum totum styli corpus maxima autem ejus superior pars Tubis Fallopiæ non abfimilis sit, eodem à nonnullis nomi-

ne insignitur, non, quòd ipsa fœcundi pulveris grana, quæ staminum apices ejaculantur & in vaginam excutunt, ad imprægnata nondùm ova deferaſ (hæc enim tantùmmodo vehiculi vices gerunt.) Sed, quòd spirituofus ille halitus pulvere suo expeditus, & vaginâ exceptus, per Tubas Fallopianas seu stylum delatus contenta ovario fœcundet femina. B. *Gen ſtamper*. G. Ein ruhrpiſtill, ſtœſſer. Gall. *Un Biſfortier, un Pilon*. A. A peſtle.

PISTOLOCHIA, eſt Aristolochiæ ſpecies fideliter partum expellens: hinc ejus nomen à *πίſτος* fidelis & *λόχος* puerpera, gravis, à *λέγω*, id eſt *κείμαι* jaceo, ſcil. ἐν τῷ λέγειν, in lecto.

PISUM, eſt planta, quæ habet caules longos, cavos, fiſtuloſos, fragiles, coloris viridis, albeſcentis, ramoſos, repentes: folia ſunt oblonga, à caule quaſi penetrata, cætera pinnata, coſtis appoſita: flores ſunt leguminoſi, albi, punctis purpureis inſtructi, flori ſuccedit ſiliqua longa, inflata, cylindrica, fæta ſeminibus ſubrotundis, viridibus; ſed poſt ſiccitatem anguloſis, albis, aut florefcentibus: radix eſt parva. Piſum primò diſtinguitur à magnitudine, ſecundò à colore, tertio à figura. Gr. *πίſον*, *πίſσον*, & *λίχνος*, nomen accepit, vel ἀπὸ τοῦ πίſσειν quod *Decorticare* ſignificat; vel ab agro vel urbe Piſa, circa quam copioſiſſimè olim naſcebatur. *Lecythos* eſt ovi vitellus cortice obductus, hinc piſa, quia cortice etiam veſtiuntur. Gr. *Λεκύθος* nominant. Gall. *Pois*.

PITTACIUM, eſt pannus modicus, qui medicamento illitus, aſſectò loco imponitur. *Πιττάλιον*, *Πλάτυσμα*, qui latior videtur, ut *Splenium* oblongior: *Splenium* Plinio à ſplenis figura, longiuſculum propriè emplaſtrum eſt. B. *Wondplaaſter*. G. Wund-pflaſter. Gall. *Emplaſtre pour les playes*. A. A Woud plaifter.

PITUITA, idem quod *Pblegma*.

PITUITARIA GLANDULA, vide *Glandula Pituitaria*.

PITUITARIA, vocatur *Staphys agria*, quia maſſicando pituitofam ſalivam copioſè elicit.

PITYRIASIS, vide *Furfuratio*, à *πίτυρον* furfur. B. *Zemelachtig* vel.

PITYROIDES, eſt urinæ ſedimentum furfuraceum, ex *πίτυρον* furfur, & *ειδός* forma. B. *Zemelachtige pis*.

Pr

PITYS, est *Pinus*, *Picea*, quia à $\pi\acute{\iota}\tau\omega$, quasi pingui abundat, vel à $\pi\acute{\iota}\tau\eta\alpha$, siquidem ex ea pix defluit. B. *Pitch-wood*. Vide *Pinus*.

PITYUSA, est Ezula, cujus folia pini foliis proximè accedunt : hinc nomen venit à $\pi\acute{\iota}\tau\omega$ pinus.

PIX, Gr. $\pi\acute{\iota}\sigma\sigma\alpha$, est pars resinosa ex arboribus resinosis, uti Pinu, Abiete, Larice, Terebintho, Cedro &c. vi ignis, extorta, modus fit per descensum. Primò venit pix liquida : deindè crassior & crassissima, assertur copiosè ex Finlandia, aliisque circa Norvegiam locis. Pix liquida, dicitur *Pissellaon Dioscoridis*. Pix illa ubi denuò coctione purgatur, seu si mavis dephlegmatur, crassescit magis & magis, diciturque pix sicca, *Palimpissa*, *Pix navalis* (quòd navibus picandis adhibeatur) non quòd à navibus maritimis derafa sit, quippe hæc appellatur *Zopissa*. B. *Pek / pik*. G. Pech. Gall. *De la Poix*. A. pitch.

PIX GRÆCA, vide *Colophonia*.

PLACENTA UTERINA, seu Hepar uterinum. B. *De moeder-hoek*. Est substantia rubra hepatis similis plurimis acinis glandulosis & innumeris vasorum tenuissimorum myriadibus referta. Habet venam unam, & arterias duas ex funiculo umbilicali, & vasa fortè lymphatica à partibus vicinis. Parte exteriori utero adhæret, alterutri lateri indifferenter, frequenter tamen in medio, quemadmodum fructuum petiolus arbori, interius Chorio obducitur, & quâ parte utero adhæret, membrana quoque intercurrit : ex uteri vasculis minimis huc currentibus & cum orificiis vasculorum placentæ communicantibus succum nutrientem, (non secus ac in papillis intestinorum contingit, quæ chylum imbibunt & vasis lacteis communicant) accipit, qui per venam umbilicalem, unâ cum sanguine resluo, in usum fœtus facessit, cujus pars superflua ab arteriis in amnion fortè deponitur, ut fœtus etiam per os nutriatur. Fortè vasa sanguinea placentæ, cum vasis uteri sanguineis communicant. Placenta illa unâ cum membranis, post enixum fœtum, etiam expellitur, & *Secundinarum* nomine veniunt. B. *De nageboozte / geboozte-hoek*. G. Leber kuchlein, die nach geburt, afterburt. Gall. *Le Gateau, ou l'Arriere faix*. A. Womb-cake, the womb-liver or Secundine.

PLADAROSIS, sunt parva & mollia tubercula, inter-

næ parti palpebrarum accrescentia. B. *Stukjes vlcis aan de oog-scheren.*

PLAGULA, vide *Splenia*.

PLANETICA ARTHRITIS, à *πλανάω* erro, vagor. Idem quod *Arthritis Vaga*.

PLANTA, est vegetabile integrum, sive arborem velis, sive fruticem, sive herbam, estque corpus organicum, per radicem terræ affixum, undè nutrimentum capiens crescit, sicque distinguitur à reliquis rebus crescentibus, viventibusque. B. *En plant.* G. Ein gewächs, kraut, eine pflanze. Gall. *Une Plante* A. A plante.

PLANTA NOCTIS, idem quod *Hydroa*, & *Sudamina*, sic dicitur, quòd à frigore nocturno potissimum inducatur.

PLANTA PEDIS, est pedis inferior carnosæ & concava pars, inter digitos & calcem. B. *De voetzool.* G. Die sohlen am fusse. Gall. *Plante du pied.* A. The Sole of the Foot.

PLANTAGO, Gr. *Ἀργυράσσω*: nomen devenit à *planta*. Vide *Arnoglossum*.

PLANTARIS MUSCULUS, hic à latere inter soleum & gastrocnemium ab externo femoris inferiore tuberculo exilis, longissimo tendinis tractu, emissus, calcis teres infigitur externo lateri, plantamque tegens totam, omnesque adit digitos: ejus officium est retrorsum extendere. B. *De plant-spier.* G. Der fusz sohlen mausz. Gall. *Le Jambier Grefle, dit vulgairement Plantaire.* A. The Muscle of the Sole of the Foot.

PLASTICA VIRTUS, dicitur quæ vim habet aliquid formandi. Veterum est locutio & ignorantie asylum; quod enim rectè explicare non poterant, vim plasticam vocabant: ut est vis ossifica, ossifraga, expultrix, attractrix &c. à *πλάσσω* fingo. Gall. *Vertus Plastique.*

PLANTARIA, est arundinis species, ob similitudinem fructuum, quam globuli arboris platani habent, nomen accepit. B. *Riet-gras.* G. Igels knœpfe. A. Reed-grass.

PLATANUS, est arbor, de qua Herodotus, aliique scriptores tam multa locuti sunt, dicitur & Platanus latus, quia hæc arbor in Asia tam mirificè ramos expandit; ut plus quàm mille homines sua grata Umbra tegat; sub tali arbore dicitur Hippocrates invenisse Democritum, eumque esse allocutus. Nomen habet, ob folia lata &

ampla, à πλαταύω dilato, ramos latè diffundo. G. Ahorn, masz holder. Gall. *Platane*, ou *Plane*. A. plane-tree.

PLATYPHYLLOS, est Esculus : vox sonat *Latifolia*, ergo à πλατὺ latum & φύλλον folium.

PLATYSMA, est linteum latum, quod ulceribus superimponitur, à πλατὺ latum.

PLATYSMA MYODES, vide *Myodes*.

PLECTRUM, vide *Cion*.

PLENITUDO, est *Plethora*, five boni sanguinis abundantia ; quæ dicitur esse vel ad vasa vel ad vires. Vide *Plethora*.

PLERES ARCHONTICUM, est pulvis quidam cephalicus : significans *Implens Principale*, à πληρόω impleo, & ἀρχή principium.

PLEROTICA, sunt Medicamenta carnem restaurantia & implentia. Vide *Sarcotica*, à πληρόω impleo. B. *Wlcris makende middelen*. G. Fleisch machende mittel. Gall. *Remedes incarnatifs*.

PLETHORA, est cum sanguis, alendo corpori utilis, in vasis supra mediocritatem abundat, ita ut à minimo motu vehementiori ; in statu sanitatis requisito, statim morbus inducatur : diciturque esse vel ad vasa, cum sanguis ita abundet, ut vasa quibus continetur, mole suâ distendat : vel ad vires, quando tanta est sanguinis copia, ut vasa quidem non supra modum repleat ; viribus tamen sit gravis. Sed illa differentia, potius ad morbos referri debet, quàm ad sanitatem : nam si vasa distendantur, crassum sanguinem & obstructions indicat : & si homines viribus fuerint graves, obstructions & compressiones vasorum minimorum & nervorum significat, à πλήρω impleo. B. *Bloed-rpk / volsappig*. G. Blut-reich. Gall. *Plein de sang, Plethora*.

PLETHORICUS, est is, qui multo sanguine & succis abundat, à πλήρω repleo. B. *En die veel bloed heeft*. G. Blutig, voll blut. Gall. *Plethorique, sanguin*. A. Bloudie, bloudish.

PLEURA, five MEMBRANA SUBCOSTALIS, est membrana thoracem ejusque viscera intus succingens. B. *Het bofst-blies / ribbe-blies*. G. Das brust-fell, ribben-fell. Gall. *Pleure*. A. The Breasts internal Membrane.

PLEURITIS, est, ut dicitur, pleuræ & musculorum

intercostalium inflammatio, cum febre acuta, continua, punctorio lateris dolore, aucto in inspiratu: in expiratu, vel animæ retentione mitiori, quare conjungitur cum difficili respiratione, pulsu duro, tussi, sputoque interdum cruento, estque vel *Vera*, ut suprâ definivimus, vel spuria, à πλευρά latus. B. *Zpde wece / pleuris*. G. Das seitenstechen, seitenwehe, brust geschwar, stich. Gall. *Pleurésie*. A. The pleurisie.

PLEURITIS NOTHA, seu SPURIA, est species pleuritidis, in qua muscoli lutercoales externi, vel Musculi alii his incumbentes verâ inflammatione corripuntur, cum signis nonnullis pleuritidis modo discriptæ. B. *Gen bastaart pleuris*. Gall. *Fausse Pleuresie, Pleuresie batarde*.

PLEURORTHOPNOEA, est lateralis morbus, in quo non nisi erecto collo respirare possumus, ex πλευρά latus, ὀρθός rectus, & πνέω spiro.

PLEXUS CHOROIDES, supra glandulam pinealem, velut supra fibulam suspendi videtur: iste plexus ad hunc modum constituitur: ex utroque medullæ oblongatæ latere, ubi cerebri limbus ei connectitur, duæ arteriæ è posterioribus carotidum ramis, ubi vertebralibus uniuntur, oriundæ, recta ascendunt; quæ statim divisæ, velut plures rivi juxta confiti, versùs glandulam pinealem evehuntur, ibidemque mutuo occurfù terminari videntur; atque illic loci, è sinu quarto furculi venosi utrinque prodeunt, qui pariter in filamenta divisi, arteriis capillaribus obviam fiunt, inque illos pluribus in locis inosculantur, & variè complicantur; adeoque hæc vasa, inter se plurimùm irrita, & glandulis interferta, plexus admirandos constituunt. B. *De netwijs geblogten vlegting*. G. Die netzgleiche geflochtene blut-gefäße. Gall. *Le Plexus, ou Lâcis Choroides*. A. The Net Choroides.

PLEXUS GANGLIOFORMIS, dicitur, quando varii nervi in unum nodum ganglio sive nodo similem coalescunt. B. *Zenuws vlegts knoop*.

PLEXUS NERVOSUS, dicitur, cum duo vel plures nervi coeunt, & extuberantiam velut nodum constituunt. B. *Zenuw-blechten / zenuw-knooping*. G. Ein geflochten fennader knopff. Gall. *Noeud Nerveux*. A. The nervous plex.

PLEXUS RETICULARIS seu RETIFORMIS, videtur de *Plexus Choroides*. PLF

PLICA, est morbus *Polonis* endemius, quando capilli capitis; in unum cirrhum, vel plicam concresecunt, instar caudæ vaccinae, adhæc etiam gibbi fiunt, laxantur artus, membra conglobat & retorquet, pediculos fundit, aliaque symptomata indè proveniunt. Diligentissimus *F. Ruifch* mihi plicam ostendit, quam in musæo inter alia rariora servat. *B. Een blecht.* *G. Maren-flachte & schroetleins zœpf, salben-zœpf, alii maren-lock, vel moren-lock, wichtel zœpf, juden zœpf.*

PLUMACEOLA, idem quod *Splenia*.

PLUMBAGO, idem quod *Molybdæna*. *Gall. Plomb de mer, Plombagine, Mine de plomb noire, plomb de Mine.*

PLUMBAGO, est *Persicaria*, dicta quòd maculas habeat Plumbeas.

PLUMBUM, est metallum mollissimum, ante ignitionem in igne liquefcens, fumando avolans, & diu fufum per vasa pleraque transit, ante ignitionem calcem ejicit, vitrescit citò, tum fufum nullo vase in igne contineri ultra potest: cum metallis impuris vitrescit, tumque eadem secum ex cava superficie catilli documastici abripit, solum aurum & argentum pura à cæteris relinquit, in aqua forti, non in aqua regia solvitur, salemque dat dulcem. Minimè sonorum est, coloris lividi, specificæ gravitatis ad aquam, ut 11345. ad 1000. *B. Loet. A. Gall. Plomb. Lead.*

PNEUMATOCELE, est ramex seu Hernia ventosa: cum scrotum à flatibus distenditur, à πνεῦμα ventus, & κήλη tumor. *B. Wind-bruch. G. Windbruch. Gall. Pneumatocelle, Hernie ventuse. A. A windy rupture.*

PNEUMATODES, est anhelosa respiratio, à πνέω spiro, & ὄψω forma.

PNEUMATOSIS, est spirituum animalium generatio, quæ fit in glandulosa corticali cerebri substantia, nisi fortè vascula ex sanguineis rectè oriunda sint nervorum communicatoria: illic arteriolæ deplentur, & spiritus extillantur, qui postquam cerebri meditullium subierint, totum nervosum genus, motibus actionibusque sensitivis perficiendis, irradiant, à πνεῦμα spiritus, & τῆθημι constituo. *B. Geestmakinge. G. Geistmachung. Gall. Generation ou Production d'esprits. A. Generation of spirits.*

PNEUMATOMPHALUS, est umbilici, à flatibus in ventre collectis, protuberantia, ex πνεῦμα flatus, & ὀμφαλὸς

λός umbilicus. B. Een wind-bruch in de navel. G. Des nabels windbruch. Gall. *Hernie Venteuse du nombril ; ou Pneumatophale*. A. Windy rupture in the navil.

PNEUMON, Gr. πνεύμων, Lat. Pulmo, à πνέω spiro. Vide *Pulmones*.

PNEUMONANTHE, est Campanula autumnalis : & vox ipsa significat *Florem Pulmonalem*, sed an inserviat morbis pulmonum, necdum compertum habeo, ex πνεύμων pulmo, & ἄνθος flos. B. Tenge bloem. G. Lungen blume. A. Marsh-gentian.

PNEUMONICA, sunt quæ respirationem faciunt, à πνέω spiro.

PNIGALIUM, idem quod *Epialtes*, à πνίω suffoco. B. De nacht-maar.

PNIGMUS, est suffocatio, seu strangulatio, à πνίγω strangulo.

PODAGRA, est Arthritis pedum, vide *Arthritis*, & πῦς, pes, & ἀγρεύω capio. B. Doeten-eubel / voet-flerezen. Cic. *Pedibus Captus*. B. Das zipperlein an den fueßen. Gall. *Goute aux pied*. A. The gout in the feet.

PODAGRA DENTIUM, idem quod *Odontalgia*.

PODAGRA LINI, idem quod *Cassutha*.

PODEX, idem quod *Anus*.

POEONIA, est planta, quæ habet caules rubicundos, in multos ramos divisos ; folia ampla, polita, splendentia, in parte superiori lanuginosa, caulibus rubicundis adherentia : flores sunt rosacei, pentapetali, aut polypetali, rubentes, saporis fatui, odoris nullius ; pistillum floris abit in fructum multis siliquis univalvulis constantem, in inferiori parte conjunctis, in superiori à se mutuo secedentibus per maturitatem, repletis seminibus crassioribus, oblongis, rotundis, nigris, lucidis, sub cortice crassiusculo, membranaceo, includentibus pulpam albam, saporis subdulcis, odoris nullius : radix est oblonga, crassa, tuberosa, foris fusca, intus pallida, saporis dum recens est, subacris, cum levi quadam amaritie, odoris nullius. Gr. Γλυκυσιδή & παιονία, casta herba Latinis. Γλυκυσιδή dicta, quod grana mali punici acinis similia habere videatur. Nam sidia mali punici grana à Boeotis nominantur. *Pœonia* ab ejus inventore, medicinæ peritissimo, Pœone appellata est, qui ea nempe vulneratum Plutonem ab Hercu-

la curasse perhibetur. Nisi fortè nomen illud acceperit ἀπὸ τοῦ παῖομαι, sive παῖω, vel τύπω ferio, percutio. Vel ἀπὸ παίων vel παίωνίζω hymnos cano, quod ob insignes virtutes multum laudaretur. B. *Proni* / *vuurblom*. G. *Peonie*, benigroen, pfingst-rosen, sicht-rosen, konings blum. Gall. *Pivoine*, *Peone*. A. *Peony*, *piony*.

POLEMONIUM, nonnullis *Beën Album*, est planta flosculos albos producens, an habeat nomen à Cappadociae urbe *Polemonium* dicta, asserere non audeo. A. Wild lage.

POLIUM, est planta graveolens, quæ hæbet caulem obrotundum, tenuem, durum, lignosum: folia oblonga lanugine flava instructa, dentata, crassa: flos est monopetalus, labiatus, cujus labii superioris locum occupant stamina, labium verò inferius in quinque partes dividitur; ex calice autem surgit pistillum posticæ floris parti ad instar clavi infixum, ac quatuor veluti embryonibus stipatum, qui abeunt in totidem semina in capsula, quæ floris calix fuit, recondita, obrotunda, minima; flores in capitulum collecti summis ramulis & caulibus innascuntur, suntque aurei coloris, odoris penetrantis, aromatici, saporis amari: crescit hæc planta in regionibus calidis in montibus. Dicitur à canitie, canisque capillamentis & tomento hirsuto, quæ non modò capitula corymbacea, sed etiam universam plantam incanam reddunt, perinde ac *Gnaphalium*. Gr. πολὺς canus est. Gall. *Polium*.

POLLEX, vide *Digitus*.

POLLUTIO nocturna, est involuntaria seminis, cum ejaculationis sensu, per libidinosa insomnia, excretio. B. *Onwillige zaadloozinge*. G. *Samen slusz*. Gall. & A. *Pollution*.

POLYACANTHAS, est *Cardui spinosi* species, ex πολλὸν multum & ἀκανθα spina.

POLYANTHEMUM, est planta multos flores proferens, ex πολλὸς multus, & ἄνθος flos.

POLYCHRESTON, est medicamentum multis morbis accommodatum: hinc hoc nomine nitrum sulphure accenso & ignitione præparatum donari solet. B. *En midel tot veele zichten*.

POLYCHRONIUS, est morbus diuturnus, qui ad menses & annos plurimos sæpè extenditur, ex πολλὸς multus, & χρόνιος diuturnus. B. *En langduurige ziekte*. G. Lang.

Langwierige kranckheit, eine stete kranckheit. Gall. *Maladie longue, Chronique*. A. A long disease.

POLYGALACTOS, est scemina, quæ multo lacte abundat, ex πολλὸ multum, & γάλα lac. B. Die vol sog ofte melk is.

POLYGALA, est herba lac generans, vel multum succi lactei habens, ex πολλὸ multum, & γάλα lac: habet caulem tenuem, sat durum, alterum rectum, alterum repentem: folia exigua, graminea, altera acuta, altera oblonga, & obrotunda: flores sunt monopetali, personati, perforati, exigui, in spicas congesti; labio superiori erecto, & inferiori bifido, quod magis prominet: post florem sequitur fructus compressus, in duo loculamenta, semina oblonga continentia, divisus; floris calix quinquifidus hunc florem involvit: radix lignosa, exigua, dura saporis amari & aromatici: crescit hæc planta in locis incultis oves præ omnibus graminum speciebus hanc eligunt, nullas vires præter eas, quæ gramine communes sunt; habere videtur.

POLYGALUM, idem quod *Polygala*.

POLYGONATUM, est sigillum salomonis, planta hæc habet caules rotundos, politos, nullos ramos dantes, in summitate aliquantulum incurvatos: folia ad caulem alternatim & quasi pendula, disposita, oblonga, ampla, nervosa, coloris subfusci: flores sunt monopetali, campaniformes, tubulati, nudi, multifidi, uni cauli adhaerentes pedunculis brevibus, in sex segmenta fissi, sex staminibus è latere interno floris enatis præditi: ovarium ex floris centro natus tubum emittit longam, apiculo fimbriato instructam, & fit bacca mollis, ferè rotunda, ovalis, viridis, aut purpurea, continens semina ovalia, dura, alba: radix est longa, digiti crassitiæ, per intervalla articulata, & nodosa, aut tubulata, alba, multas fibras possidens, saporis subdulcis: hæc planta crescit in sylvis. Sic dicitur à radice geniculorum frequentibus nodis ex intervallis tumente, ex πολλὸ multum, & γόνυ genu, seu nodus. B. *Solomons zegel*. G. Weiß-wurtz. Gall. *Seau de Salomon, signe de Salomon, Genouiliere, Gemiculere*. A. Solomons-seal.

POLYGONUM, seu CENTUM NODIA, est planta, quæ habet caules longos, tenues, rotundos, solidos, te-
na-

racēs, plerūque repentes, creberrimè geniculatōs : folia oblonga, angustā, acuta, viridia, caulibus brevibus adhærentia, & alternatim disposita; calix est quinquifidus, infundibuliformis, qui per maturitatem fit capsula seminalis : flores apetalī, plurimis staminibus constantes, parvi, qui ad foliorum alas oriuntur : semen perfectè triangulare est, sat crassum, coloris castaneæ; radix longa, satis crassā, simplex, dura, lignosa, fibrosa, valdè repens, saporis adstringentis : hæc herba in viis frequens, ex πολὺ multum, & γόνυ genu. Vocatur etiam *Proserpinaca*, fortè à proserpendo : & *Seminalis*, à seminis multitudine : & *Sanguinalis*, à sanguine cohibendo : ut & *Corrigiola*, an quod morbos corrigat ? B. *Quizend-knoop / verheng-gras / kreupel-gras / knoop-gras*. G. Weg-gras, weg-krit, denn-gras, blut-kraut. Gall. *Sanguinaire, Centinode, Renouée*. A. Knot grass.

POLYGOPHORA, sunt potus seu vina plurimis spiritibus pollentia, ex πολὺ multum, & φέρω fero. B. *Steetke wijn / krachtige wijn*.

POLYMORPHUM Os, idem quod *Sphenoides Os* & *Cuboides*.

POLYNEURON, vide *Arnoglossum*.

POLYPHAGIA, est multi alimenti assumptio, ex πολὺ multum, & φάγω edo. B. *Deel-eting*.

POLYPHARMACON, idem quod *Polychreston*, ex πολὺ multum, & φάρμακον medicamentum.

POLYPODES, dicti *Aselli* & *Millepedes* : est insectum diureticum. B. *Seugen / pisse-bedden / krobben / ezel-kens*. G. Ein kellerwurm, schæffelein. Gall. *Cloportes, Pourcelets de saint Anthoine*. A. Sows, Hogs-lice, Many-sect.

POLYPODIUM, est plantæ genus nequaquam ramosum, cujus folia ad nervum penè in partes angustas & oblongas secari solent : fructus foliis innascuntur ; capsulæ scilicet membranaceæ sphericæ in acervulos congestæ annulo carentes, quæ fibrarum contractione rumpuntur & semina fundunt minutissima : radix est oblonga, minimi digiti crassitie, foris rufescens, intus herbacea, ex viridi pallescens, multis nodis & tophis quasi acetabulis geniculata, saporis subacris dulcis, quodammodo adstringentis & nauseosi : est species Filicis, in opacis sylvis & monti-

tibus ad petras muscidas, imprimis ad radices caudicesque vetustos arborum Fagi, coryli, Quercus nascitur. Ex πολὺ multum & πῆς pes: repit enim quasi plurimis pedibus, vel nomen accepisse ferunt, à radice sc. quæ scirrhus & acetabula polyporum modo habet. *Filicula* etiam vocatur à similitudine foliorum cum Filice. B. *Deelboet / boom-baaren / enge-voet / eiken-baaren*. G. Engel-suefz, suefz-fahren, baumfarn. Gall. *Polypode*. A. Polypody, Oakeferne.

POLYPUS, est tumor in cavitate narium excrefcens, estque duplex, vel turundæ formam refert, & *Sarcoma* generali nomine vocatur: vel ramulis aut pedibus variis ad oris interiora aut nasi exteriora se extendit; color est albus; sæpè ad rubedinem vergit; aliquando lividus, & niger, hujusmodi excrefcentiæ in naribus, & finibus crassæ meningis aliquando contingunt; In Corde quoque & Arteriis majoribus sanguis pro tempore stagnans ob animi deliquia &c. concrefcit in massam solidam, tenacem, postea non dissolvendam, quæ vel liberè in vasis illis aliquamdiu fluctuat, donec impellatur trunco uni alterive, vel accrescit lateri vasis quod summè extendit, & vocatur *Polypus*, ex πολὺς multus, & πῆς pes. B. *En sym prop / veel voet*. G. Viel-futz, ein nasen geschwær. Gall. *Polype*. A. Tumour with many leggs.

POLYSARCIA, est nimia corpulentia corporis, ex πολὺ multum, & σὰρξ caro. B. *Corpulentigheit / grof-lipvigheit*. G. Ungemeine dicke fettigkeit des leibes. Gall. *Corpulent*, *Charnu*. A. Corpulent.

POLYSPASTON, est machinamentum articulis repouendis accommodatum: ita dictum, quod multis orbiculorum circuituionibus facilitatem præstat, ex πολὺ multum, & σπάω traho.

POLYSPERMOS, qui femine dives est, ex πολὺ multum, & σπέρμα semen. B. *Deel-zadig*.

POLYTRICHUM, est Capillus Veneris, sic dicitur ob capillarem faciem, ex πολὺ multum, & τριχ capillus, dicitur quasi *Multicomum*, quod capillos densos ac multos faciat, ejusque defluvia expleat. Est & aliud *Polytrichum*, quod musci species est, aurei coloris, sic dicta à ramulis, qui capillorum instar tenues sunt. B. *Brouwen-hair / venus-hair*. G. Frauenhaar. Gall. *Polytric*, *Gurguet*, *Rue de mur*. A. Maiden-hair.

POLY-

POLYTROPHIA, est nutritio multa, quando nempe quis maximoperè nutritur. B. *Deel-boedinge*.

POMAMBRA, dicitur quasi pomum ex ambra aliisque odoramentis compositum. Ingredientia sunt plerumque ambra Grysea, Moschus, Zibethum, Ladanum, Benzoin, Styrax calamita, oleum cinamomi, oleum caryophyllorum &c. ex hisce cum mucagine alicujus gummi, globuli majores seu poma odoris gratiâ componuntur. B. *een amber-bal / reuk-bal*. Gall. *Pastille*. A. A Smell-ball, Pomander, Muske-ball.

POMATUM, est unguentum grati odoris, pinguedinem porcinam & poma recipiens, unde nomen. B. *Apfel-zalf*. G. *Apfel-salbe*. Gall. *Pomade*.

POMPHOLIGODES, urina est, cui in superficie plurimæ bullæ innatant, quæ plerumque in flatibus & doloribus corporis observantur. A *πομφολιγών* bullas excito. B. *Schuimachtige pis*.

POMPHOLYX, est favilla tenuissima & volatilis, quæ dum æs in fornacibus perficitur, supernæ earum parti adhærescit. Coit ibidem in glomusculos vellerum lanæ similes, contactæque farinæ modo dispergitur. Eodem modo & Cadmia, vi ignis violenti in favillam seu tutiam redigi potest. Arab. *Tutia*, Lat. *Bulla*, nam *πομφόλυξ* Bullam significat, à *πέμφω* flatus; officinis *Nil*, unde Belgis *Piet* / five *witriet* / ad differentiam Tutijæ, item dicitur *Nibili album*. G. Weitz nicht. Gall. *Calamine ou Tutie Blanche*. A. The White Tutty.

POMUM & POMUS, latius patet quàm malum, comprehendit enim ferè omnes fructus molliorem corticem habentes: fortè sic dictum, quòd eorum plurima etiam sitim tollant, ita ut simul sint cibo & potui. Gr. *μήλον* / ο' *πόμα*. Nonnulli à *πίμα* potus derivant.

POMUM ADAMI, est protuberantia illa in collo antèriùs conspicua, sic dicitur quia vulgò persuasum est, in Adami faucibus Pomi partem ex pœna divina remorata esse, & ad posteros translata. Nihil aliud est quàm capitis laryngis protuberantia. B. *Adams appel*. G. Adams apffel. Gall. *Pomme d'Adam*. A. Apple of Adam.

POMUM ADAMI, est mali Aurantii species: nomen accepisse ferunt, quòd cortex rimis quibusdam exasperatur ac si dentibus demorsus esset.

POMUM AMORIS & POMUM AUREUM, seu MALUM AUREUM, sic vocatur ob pulchrum & amabilem aspectum.

POMUM ODORIFERUM, idem quod *Pomambra*.

PONDO, de ponderibus *Joh. Rhodius* hæc habet : inter pondera Romana reliquorum omnium tam Ponderum quam Mensurarum veluti regula primas partes merito poscit. *Libra*. Cujus schema *P. Celfo* sine ulla adjectione, notat pondo solum, hoc est, Libram, non Mercalem, negotiatoriam, *Στατήρ Pollaci*, Gallis Regiam, quæ Senum Denum *Budæo*, de Ass. lib. 2. fol. 38. Sedecim unciarum *H. Junio*, sed Romanam, quæ tam mensuralis à mole, quam à gravitate ponderalis, Assis instar, Romanis usitatissimè XII. Unciarum sive 14. Denariorum erat : non quidem levi conjecturâ sed computatione legitimâ, nostræ æqualis. Hoc tamen discrimine, ut Libræ Unciæ XII. Mensurales, X. ponderales respondeant, ex *Galen*i lib. 6. de comp. Med. S. gen. cap. 8. Sili. Quod sciam, *Budæo* de Assè, duodecim & dimidiæ, cujus sententiæ momenta *Agricola* solidè infregit lib. 4. de ponderibus & Mensuris, nostris sic notatur Pond. & Lib. pro Regionum imò & urbium diversitate innumera penè dantur ponderum genera. Vide etiam *Libra*. B. *Ein pond*. G. Ein pfund. Gall. *Une Livre*. A. A pound.

PONS VAROLII, sunt Processus quidam cerebelli globosi, propè vermiformes, sic à *Varolio* inventore dicti. B. *De brug van Varolius*. G. Eine brucke von Varolius. Gall. *Pont de Varolius*, *Appendices vermiformes*. A. Bridg of Varolius.

PONTICUM ABSINTHIUM, nomen habet à Ponto regione in qua nascitur.

POPLES, est articuli istius, quo os femoris articulatur ossi tibiæ, pars interior, sive posterior, quâ crus flectitur. Gr. *Ἰγρὺς & Ἰγρὺς*. *De Haassen*. G. Die kniebuege. Gall. *Le Jaret*. A. The hollow of the afterpart of the Kneethe Harm.

POPLITÆUS MUSCULUS, est unus ex iis quo tibiæ movetur. Externo infernoque femoris osseo tuberi adnatus, oblique, itidem tibiæ superiori posteriorique eminentiæ quadrata ex parte figura inseritur. B. *De Haassen spier*. G. Der kniebuegen maulsz. Gall. *Muscle Poplitè*, ou *Jarretier*. Po

POPLITÆA VENA, ex duplici ramo crurali misto constat, & sub cute testā posteriùs per medium poplitis flexum, excurrit usque ad calcem, aliquando ad malleoli cutim. B. *De Haassen-ader*. G. *Der kniebuegen ader*. Gall. *Veine Poplitée*. A. *Idem*.

POPULAGO, est planta, quæ habet caules ramosos, rotundos; folia rotunda, ampla, polita, leviter crenata in margine, coloris virido-obscuri, chelidonii minoris foliis satis similia: flores sunt polypetali, rosacei, nudi, ranniculoidei: pistillum floris ab it plurimas vaginulas, quæ deorsum pendentes ferunt plurima semina plerumque oblonga: radix fibrosa, albescens: hæc planta crescit in locis aquosis: est *Tussilago* altera, dicitur & caltha palustris, & chelidonia palustris, sic dicta ob foliorum albedinem, quam cum populo arbore communem habet. Gall. *Peuplier*.

POPULEUM, est unguenti nomen, sic dictum, quia componitur ex oculis seu Gemmis Populi, quibus additur *Bardana*, *Hyoscyamus*, *Lactuca*, *Mandragora*, *Papaver nigrum*, *Sempervivum majus* & *Minus*, *Solanum*, *Violaria*, *Umbilicus veneris*, *Rubi cymæ*, & *Porci axungia*. B. *Populier zalf* / *popeljoen zalf*.

POPULARIS MORBUS, idem quod *Endemius* seu *Epidemius*.

POPULUS, seu **FARFARUS**, est arbor procera, quæ habet folia ferè circularia, incisa, dura, nigricantia, semper tremula, licet nullus adsit ventus: flos est amentaceus, plurimis nempe foliolis apicibus donatis constans, sed sterilis; teneri enim fructus innasci solent iis populi speciebus, quæ floribus carent, spicati, plurimis foliolis compositi, sub quibus latet campana quædam embryonem complectens; is autem ab it deinde in siliquam membranaceam, bifariam dehiscentem, spicatam, seminibus fætam pappis instructis: initio veris oculos seu gemmas producit, mucronatos, odorato, luteo, pingui, ac tenaci succo prægnantes: an à πάλω vibro, quatio, concutio, quia à minimo aëris motu, Populi tertiæ speciei folia concutuntur. B. *Populier-boom* / *abeel-boom* / *ratelaar* / *popelaar*. G. *Alber-baum*, *pappel-baum*, *aspen*. Gall. *Peuplier*. A. *Asp-tree*, *popler-tree*.

PORCELLO, est insectorum species, quæ & *Aselli* & *Mile*

Millepedes dicuntur. B. *Zeugen* / *krobben* / *piffbedden* / ob odorem urinæ, quem spirant. Eorum pulvis valde diureticus est.

PORI, dicuntur meatus exigui & insensiles cutis aliarumque partium, per quos sudor & effluvia vaporosa ex corpore decedunt. B. *Sweet-gaten* / *ppjes* / *lucht-ppjes*. G. *Schweifzlöcher*. Gall. *Pores*. A. Idem.

POROCELE, est Hernia ex callo aut calculo excitata, in membrana erythroide hærens, renitens, dura, & inæqualis ex $\pi\omega\rho\epsilon$ callus, & $\kappa\acute{\eta}\lambda\eta$ tumor.

POROMPHAEUS, est calculus aut callus, in umbilico protuberans, ex $\pi\omega\rho\epsilon$, callus & $\acute{\omicron}\mu\phi\alpha\lambda\epsilon$ umbilicus.

POROSIS, est calli generatio, à $\pi\omega\rho\epsilon$ callum induco. B. *Eeltmaking*.

POROTICA, sunt Medicamenta callum generantia, seu quæ exsiccando, incrassando, & astringendo partis alimentum in callum convertunt, à $\pi\omega\rho\acute{\omicron}\omega$ callesco.

PORPHYRITES, est lapis ex silice aut porphyre, superficie lævi & æquali, super quo, ancillante alio lapide, cursore dicto, alii lapides, gemmæ &c. in subtilem pulverem rediguntur. B. *Gen bypf-sten* / *preparcer-sten*. G. *Reib-stein*, *preparier-stein*. Gall. *Porphyre*. A. *Prepared-stone*.

PORRACEA BILIS, vide *Bilis*.

PORRUM, est planta, quæ habet folia ex tunicis radicis enata, plana, quandoque carinata; caulis est rectus, crassus, solidus, succulentus: flos hexapetalus, quasi campaniformis, ornatus staminibus latis, planis, in tria capillamenta exeuntibus, quorum medium apice donatur; flos in fasciculos globosos colligitur: ovarium fit fructus subrotundus, trilocularis, fetus seminibus subrotundis: bulbi sunt oblongi, angusti, ferè cylindrici, tunicati, politi, splendentes, albi: tota hæc planta habet odorem alli, & colitur in hortis; planta hæc ita tunicata est, ut bulbus totus in tunicas possit resolvi, & folia sint tantum elongatæ squammulæ bulbi: nomen habere dicunt, quod porro eat & longè latèque grassetur. Gr. $\pi\epsilon\acute{\alpha}\rho\omicron\nu$, à $\pi\epsilon\acute{\alpha}\omega$ incendo, est enim calidum: habentur variæ species. B. *Parei*. G. *Lauch*. Gall. *Poireau*. A. *Leke*.

PORRUS, est Verrucæ species, quæ habet quasdam radices ad extra, ad similitudinem porrorum, & ita minutim fixa. Vulgo *Oculus Gallinæ*.

POR-

PORRIGO, idem quod *Furfuratio*.

PORTA, Gr. πύλη, sic vocatur Hepatis pars sima, ubi duæ parvæ inveniuntur eminentiæ seu protuberantiæ, quas *Portas* appellarunt veteres Medici, putantes chylum per facultatem attractricem suctum ex Intestinis in venas mesaraicas ad Venam portarum attrahi, & per vim Hepatis assimilatricem in sanguinem converti; quod falsum esse anatomicorum inventa, & imprimis Harveji observata evicerunt; *Vena* quæ ibidem loci ex visceribus imi ventris sanguinem in hepar ducit, ideo *Vena Portæ vocatur*. B. *De leber-poor*. G. Die leber-pforte. Gall. *Porte du Foye*. A. The Livers port.

PORTÆ VENA, vide *Vena*.

PORTULACA, PORTELLA, PORTICULA, est planta, quæ habet caulem rotundum, crassum, rectum, succulentum, tenerum, politum, splendens, rubicundum, in ramos divisum: folia succulenta, oblonga, ferè rotunda, crassa, satis ampla, splendentia, carnosæ, coloris albescentis aut flavescens, saporis viscoli, subacidi: flos est rosaceus, plurimis petalis in orbem positis constans, ex cujus calice monophyllo & bifido surgit pistillum, quod deindè simul cum calice abit in fructum, plerùmque ovatum, seminibus fætum orbiculatis, nigris, parvis, & duabus testis in summo donatum, quarum exterior, quæ calicis pars fuit bifida primo, interior verò, quæ aliud nihil est, quàm pistillum ampliatus; postremò transversa bifariam dehiscunt, inferiori seu calicis alterâ parte pediculo affixa: radix est fibrosa, simplex. Gr. Ἀνδράχνη, Πυλὶς, Πυλιδιον quidam putant à porco, (quasi porcorum lactuca) nomen habere, undè χοιροβοτάνιον, porci herba; vel à πύλη porta. Ἀνδράχνη quasi Ἀδράχνη quasi cum ἀνερᾷ ἄγνη pullulet. B. *Portelein*. G. Portulak, burtfelkraut. Gall. *Pourpier*, *Porcelaine*. A. Purslain, porcelain.

PORUS BILARIUS, seu HEPATICUS, est canalis, ex tota Hepatis substantia undique oriundus, ex minimis in majores canales definens, tandem in unicum, qui ductui Cholidocho inseritur; vehitque bilem, in glandulis Hepatis præparatam, ex Hepate; eamque in intestinum duodenum amandat. *Porus* etiam omnem ductum & meatum significat, à πείρω pervado. B. *Galleider*. G. Der Gallen-leiter. Gall. *Pores biliaires*. A. The Bile Channel.

POSCA, putatur dici à ποσις potio, idem quod *Oxy-cratum*.

POSSETUM, Gr. Συθόγυλα, est lac decoctum, cui sub finem coctionis cerevisia infunditur, tunc liquidum serum in febribus forbendum datur, & coagulum removetur, potio est Anglis familiaris. B. *Æen biermelkjen*. G. Biermolcke, Possët. Gall. *Poffet*. A. Idem.

POSYBRACHIALE, idem quod *Metacarpus*.

POTAMOGEITON, Gr. Σταχοίτης, Lat. Fontalis, quia fontibus & præsertim fluminibus vicina est. Siquidem in aquosis & palustribus locis nasci amat. *Stachyites* vocatur, quasi spicata, ob caulem quem ex se mittit floribus & femine spicatum: ex πόταμος fluvius, & γείτων vicinus. B. *Pontein-kruud*/swem-kruud/swani-kruud. G. Schwemmen-kraut. Gall. *Epi-d'Eau*. A. Water-grass.

POTENTILLA, five ARGENTINA, an ita dicitur ob potentes vires sistendi sanguinem? Vide *Anserina*, & *Argentina*.

POTERIUM, est Cardui species, quamvis illud nomen & aliis plantis imponitur. Sic dicitur, quod sit potrix herba, paludosum riguumque solum amet, vel fortè quasi ποτις, quod paludosi riguique soli amans sit, sed etymologia non arridet, quia potius montes & loca arenosa amat: potius quasi πολυΐριον, vel πότε ΐριον, quod lanugine obducatur lanosa.

POTIO, seu POTUS, à potare, est mixtura vel dissolutio ex variis; vel decoctio, quæ bibitur, ut haustus, decoctum, emulsio, julapium &c. B. *Æen dzank*. G. Ein tranck. Gall. *Potion*. A. A Drink.

PRÆCIPITANTIA, sunt; quæ acidum in corpore nostro infringunt, & quasi præcipitant: est vox à Chymicis mutata, quia præcipitando res alterius indolis fiunt. Vide *Absorbentia*.

PRÆCIPITATIO, est quædam minimarum particulæ in liquore conveniente solutarum, & per contrarium liquorem infusum, subsidentia & reviviscentia. Si corallia aliive lapides, & Margaritæ, oculi cancri, argentum vivum &c. aquâ forti solutâ, & sal aliquod alcalicum injiciatur, particulæ antea invisibiles, statim sub pulveris forma subsident. Ita sulphurea, ut succinum, lacca, resina &c. spiritu vini soluta, ab infusa aqua præcipitabuntur.

B.

B. Schifting / nederstooting. G. Niederschlagung, præcipation. Gall. *Precipitation.* A. Idem.

PRÆCORDIA, Gr. *Φέρες*, sunt viscera omnia in thorace contenta. **B. Bozstingewanden.** G. Das obereingeweide, die gegend da das hertz grublein ist. Gall. *Les Parties autour du cœur.* A. The Entrails in the Breast.

PRÆFOCATIO UTERINA, vide *Hysterica passio.*

PRÆPARANTIA VASA, sed melius *Testicularia*, sunt venæ & arteriæ ad testes & Epididymides euntes, sic à Veteribus appellantur, ex præjudicio putantes in iis semen præparari: Vena plurimis ramificationibus & anastomosibus: Arteria verò recto ductu, duabus aut ad summum tribus bifurcationibus incedit, & Anastomosibus Lateralibus in Venam hiat. **B. Bereidende-vaten / zaat-baten / bloot-baten.** G. Die samen-gefässe, die bereit-gefässe. Gall. *Vaisseaux Spermatiques, ou Pampiniformes, ou Pyramidaux.* A. The preparing Vessels.

PRÆPARATA, in pharmacia denotat medicamenta simplicia, videlicet solida, subtilissimum in pulverem, linguae tactum fugientem, accedente aquâ convenienti, supra porphyritem lævigata, denuoque sub pastillorum formâ exsiccata: sic prostant corallia, cornu cervi &c. Nec non alia simplicia medicamenta, quæ interdum aceto, vino, vel alio liquore, per aliquot dies immerguntur, rursùmque exsiccantur, correctionis nimirum, ut creditur, gratiâ, sub præparatorum numero quoque enumerantur, radices asari, ari, &c.

PRÆPUTIUM, Gr. *Ἀρεβυστῆς* & *Πρόθη*, est glandis, penis virilis, involucrum, estque tantum continuatio Epidermidis, cutis, & membranæ cellulosa: à putando dictum, ab Hebræis enim & Turcis refecatur, undè Appellæ & Recutiti appellantur. Item clitoridis projectura, estque Præputiolum in fæminis præter exilitatem à virili diversum in eo, quod partem glandis tantummodo superiorem tegit. **B. De voozhuid.** G. Die vorhaut. Gall. *Prépuce.* A. The fore Skin.

PRÆSEPIA, seu **PRÆSEPIOLA**, sunt foraminula illa utriusque maxillæ, quibus dentes continentur. Gr. *Φάτνας* & *Φάτνια* Galeno. **B. Cant-berbels.** G. Zahnhöhlen. Gall. *Alveoles, Cavité des Dents.* A. The holes of the Teeth. Item Apum alvei five cellulæ præsepia appellantur.

PRÆSERVATORIA INDICATIO, est modus quo per victûs rationem & remedia convenientia, à morbis futuris præservamur. B. *Verhoedende inzicht*.

PRÆSIDIUM, idem quod *Auxilium*, *Remedium*, aut *Indicatum*.

PRÆT. NAT. vel P.N. significat præter naturam.

PRASSINA BILIS, vide *Bilis*.

PRASUM, est *Porrum*, à *πράω* incendo; quia porrum comestum sanguinem accendit, linguamque mordet. Vide *Porrum*.

PRASUM & PRASSIUM, vocatur *Marrubium* seu *Ballote*. Nomen impositum à cauliculis quadrangularibus videtur: *πρασιαί* enim dicuntur dispositione quadrangulares: vel quod *ἐν ταῖς πρασιαῖς* coleretur: adeo ut cum porro, ut viri docti voluere, nullam similitudinem habeat. Vide *Marrubium*.

PREGMA, vide *Bregma*.

PREHENSIO, vide *Catalepsis*.

PRESBYTIA, est obscuritas visûs in rebus propinquis, cum tamen in distantibus aliqua sit perspicacitas, senibus familiaris, ex oculorum planiori figura oriunda, ex *πρεσβυς* senex. B. *Blindheid van ouderdom / oud gezicht*.

PRIAPISMUS, est *Tentigo*, sive pudendi diutina sine libidine erectio. Item membrum virile. Gr. etiam vocatur *Σατυρίασις*, à *πρίαπ* Priapus, *Veneris & Liberi Filius*. Vide *Satyriasis*. B. *Woedestand tegens wil*.

PRIAPUS, idem quod *Penis*.

PRIMORES DENTES, sive ANTERIORES, ab officio in cibis incidendis dicuntur *Incisorii*. Item *Γαλδύνοι* quia inter ridendum primi denudantur, *Tonici* Celso, *Τομίς Διγασήρες*, *Κτένες*, *Τομίται* &c. numero quatuor sunt superiùs, totidemque inferiùs. B. *De bottertanden*. G. Die vœrderste zæhne. Gall. *Les Dents de Devant*, ou *Incisives*. A. The fore Teeth.

PRIMULA VERIS, sive BETONICA ALBA aut HERBA PARALYSEOS, est planta, quæ habet folia ampla, oblonga, aspera, rugosa, repentia; ex his erumpunt caules lanuginosi, rotundi, nudi: flos est monopetalus, hypocrateri formis, & multifidus, ex cujus calice (qui tubulatus est) surgit pistillum infimæ floris parti adinstar clavi infixum, quod deinde abit in fructum seu testam.

stam oblongam, in ipso calice vel ferme reconditam, apice dehiscentem, & feminibus sætam minimis, obrotundis, nigris, placentæ affixis : radix est satis crassa, squammosa, rubicunda, fibrosa, saporis adstringentis, odoris grati & aromatici : hæc planta crescit in pratis & sylvis. Sic dicitur quod incipiente vere & ante illud tempus flores suos emittit. B. *Sleutel-bloemen / Hemel-sleutel / back-kruid / St. Pieters-kruid*. G. *Schlueffel-blum, Himmels-schlueffel, St. Peters-schlueffel, weisz-betonie*. Gall. *Coucou, prime vere, Bavillon, Primerole*. A. *Cow slips, prim rose*.

PRINCIPES DIES, vide *Critici Dies*.

PRINCIPIA, idem quod *Elementa*.

PROBOLE, idem quod *Apophysis*.

PROCATARCTICA, est causa morborum præexistens, vel præincipiens, unà cum aliis agens, unde primò morbus producitur ; sive illa sit externa sive interna, ut ira vel æstus aëris, Cacochymiam movens, febriemque inducens, à προκαταρχα antegredior. B. *Doortrekkende doortraak*.

PROCATARXIS, idem quod *Procatarctica*.

PROCESSUS, idem quod *Apophysis*.

PROCESSUS CILIARES, sunt quædam fibræ in oculo musculares, quibus oculi pupilla dilatatur & contrahitur. Ab oculi pupilla, velut radii à corpore luminoso profecti, in orbem disponuntur ; fibræ istæ serie densa ordinatæ, antèriùs, ubi corneæ tunicæ cohærent, colore variegato insigniuntur ; interim ubi crystallini humoris margini, ac etiam tunicæ retinæ oræ contiguæ sunt, semper nigræ apparent : Iste processus ciliaris ex minusculis musculorum fasciculis subalbidis componitur, numerum octogonarium excurrentibus, ligamento cuidam ex totidem nigricantibus extructo, alligatis. Harum utriusque ordinis fibrarum quædam, ligamenti latitudinis margines ambos tangunt, quædam ad Medium pertingunt. Musculosa hæc contextura cum tota uvea membrana mobilis est. Ubi crystallini humoris limbum, ut & retinæ expansionem tangit, nigra planè est. Non tantum etiam oculi pupillam dilatant, aut contrahunt, quin & humorem crystallinum protrudunt, ac retrahunt, inque objectorum aspectus huc illuc deflectunt. B. *De regenboogs hairige kring*. G.

Die augen winpren, der regenboge gleiche haar treifz.
Gall. *Procès ciliaires*. A. Idem.

PROCESSUS CHYMICI, nihil aliud sunt quàm Operationes Chymicæ integræ; quando nempe in rei examine procedunt, & tandem ad scopum quælitum perveniunt.
B. *Chymische booztgang*. G. Chymische artzeney stuc-
ke. Gall. *Operations Chimiques*. A. Procession Chymical.

PROCESSUS PERITONÆI, describuntur, quòd sint veluti fitulæ duæ oblongæ, vel canales laxiores viris in scrotum descendentes, per foramina tendinum musculo-
rum obliquorum & transversorum, in quibus productionibus, vasa seminaria descendunt & recurrunt, atque prope testes processus hi magis explicantur, fiuntque testium tunicæ: Verùm illud magis locum habet in brutis quàm hominibus: quia vasa ad testes euntia per peritonæi duplicatam membranam excurrunt, nam si hominibus contingerent, nemo ab Herniis esset liber. Verùm si detur, quid tum sit, quam quod intestina in scrotum delabantur, cujus lapsus, *Hernia intestinalis* vocatur. B. *Penszakis schcuten*. G. Der anhang des bauchs hæutleins. Gall. *Procès, ou Appendices du Peritoine*. A. The process of the peritoneum.

PROCIDENTIA ANI, est intestini recti, propter nimiam laxitatem, per anum delapsus. Vocantur item *Procidentia* sedis *Plin.* procidua sedes *Eidem*, προπίπτω ἀρχῆς, quando sedes prolabitur. Gr. προπίπτω ἀρχῆς ἢ ἰδρας. B. *Als het lpf uit gaat / uithangen des cindel darnis*. G. Das vorgehen, ausfallen des affter-oder mastdarms. Gall. *Chute ou Descende de l'Anus*. A. Falling down of the arse gut.

PROCIDENTIA UTERI, est relaxatio tunicæ internæ vaginæ, quâ per pudendum prolabitur, & à Medicis refecata fuit; olim & adhuc quidam uterum prolabi posse putant licet rarissimè fiat; & si fiat, per imprudentiam obstetricum fit, putantes se attrahere placentam, & ipsi arripiunt uterum. De quibus legendus Dom. Portal qui Gallicè librum edidit *de l'Accouchements des Femmes*. B. *uitbal vel zinking des lpfmoeder*. G. Das heraus fallen, vorhergehen der barmutter. Gall. *Abaissement, Chute, ou descende de la Matrice*. A. A Falling of the Womb.

PROCONDYLI, sunt ossa digitorum, Metacarpio proxima,

xima, ex *πρὸ* pro, & *κόινυλον* digitus. Vide *Metacondylit.*

PRODROMUS, est morbus, ex suo genio alium super-venturum indicans : ut angustia pectoris, Phthisin vel Rachitim præfagit, ex *πρὸ* pro, & *δράω* fugio. B. *Voortlooper*. G. Ein vorläuffer, vorbott. Gall. *Avant-coureur*. A. A Fore-runner or presage.

PRODUCTIO, vide *Apophyfis*.

PROEGUMENA, est causa morbi Antecedens interna, in corpore ex alia remota ortum habens, & ita morbum produciens, ut eâ sublatâ, morbus possit perseverare, quemadmodum cacochymia, à vitiata victûs ratione producta, undè obstructio vasorum & meatuum vel constipatio viscerum producitur, à *προηγύμει* antecedo. B. *Voortgaande-voorzak*. G. Vorgehende ursach. Gall. *Cause antecedente*. A. Antecedent cause.

PROFLUVIUM, multiplex est, nempe sanguinis ex naribus, vulneribus, ex pudendo muliebri, ut in expurgationibus, & menstruis nimis. Sic dicitur de semine ut in Gonorrhœa, sic de excrementis, ut in dysenteria, diarrhœa, lienteria; coeliaca passione : sic de lacte, nimîâ quantitate profluente, ita de capillis decidentibus. &c. B. *Wloed*. G. Ein flusz. Gall. *Ecoulement*, *Perte*. A. A Fluxion, Flix.

PROFUNDUS MUSCULUS, idem quod *Perforans Musculus*.

PROGNOSIS, & **PROGNOSTICA SIGNA**, sunt quibus futura, quæ ægro accidunt, præcognoscimus. Quæ imprimis petuntur ex observationibus in umili morbo notatis ac præsens hic adest. 2. Ex viribus vitæ præsentibus cognitis, & comparatis cum causis morbi, quibus trutinatis num morbus diu, num brevi regnaturus, sit, satis benè tutoque prævideri potest. 3. Ex ægri prægressâ vitæ ratione, corporis habitu firmo vel debili, ætate, sexu, clymate sub quo vivit, anni tempore, & prægressi in eodem corpore morbis. Si hæc omnia sollicitè perpendit medicus, singulaque exactè trutinat, tuto ex arte concludere potest quid in morbo secuturum sit, si nihil novi, quod mutet ægri statum, accedat; similibus Hippocrates insistentis viis, tantam sibi conciliavit famam, undè nihil medicum Deo magis similem reddere, quàm futura prædicere, asseruit, à *προγινώσκω* prægnosco. B. *Voortkenning* / *voort*

voorzegging. G. Das vorsagen. Gall. *Prognostique.* A. A. Prognostication or fore telling.

PROJECTIO, est terminus chymicus, & dicitur quando pulvis calcinandus crucibulo cochleatim sive per vices injicitur.

PROJECTURA, idem quod *Apophysis*.

PROLABIA, Gr. πρόχειλα, sunt extremæ labiorum partes prominentes. B. **Voorzlippen.** G. Die Vorlæstzen, vorlippen. Gall. *La partie anterieure des Levres, ou le devant des Levres.* A. The Fore Lips.

PROLAPSUS UTERI, vide *Procidentia Uteri*.

PROLEPTICUS, est morbus semper anticipans: ut si febris hodie horâ quartâ adveniat, cras verò horâ tertiâ vel secundâ, à προλαμβάνω anticipo. B. **En verbzoegen-De ziekte.**

PRONATORES MUSCULI, alter est *Rotundus*, alter verò *Quadratus*, & ambo radium movent. *Primus* à forma & munere dictus *Pronator Rotundus*, interiori humeri tuberculo alligatus, hinc ad radii medium, cui valido adhæret tendine, excurrit. *Secundus* dicitur *Quadratus*, ab internâ ulnæ ossis parte transversim productus, interno itidem radii lateri annectitur. B. **De voorszomkeerende spieren.** G. Der herum fuchrende maulz. Gall. *Muscles Pronateurs.* A. The pronator Muscle.

PROPAGO, dicitur vitis vetula depressa, atque in terram per inflexos arcus submersa, ut ex una plures emergant. B. **Afsloting / afzetting / afsliding.** G. Ein alter rebestock, den man wieder einlegt; een reisz, das man fortsteckt; das ein legen, fort pflanzen. Gall. *Provin de Vigne.*

PROPHASIS, est prænotio in morbis. Item, occasio & causa antecedens, à προφάσις præluceo.

PROPHYLACTICA, est pars Hygiëinæ, quæ morbos futuros & imminentes avertit, à προφυλάσσω præservo. B. **Verhoedende inzicht.**

PROPHYLAXIS, idem quod *Prophylactica*.

PROPOLIS, est crassior apum materia, flava, odorata, styracem, ut scribunt, sed potius resinam odore referens, ceræ finitima; gluten in alveorum foribus repertum. Quidam *Ceram Sacram* vocarunt, quantum ego judico, non tantum ex aliorum relatione, sed αὐτοψία teste, nihil aliud est

est quàm rudis quædam resina, nullam habens nec odore, nec sapore, nec consistentia cum cera similitudinem : sapor subamarus est, igni si imponatur, lignum aloës redolet, & consistentia spissior est, imo & colore subnigra. Illa materia lateribus alvei non tantùm adhæret, ne aëris injuriæ apum generi nocuæ sint, sed hyemali tempore circa introitum sive alvei portam ob eandem causam, undè & ei nomen, maximè adhæret, ex *πρὸ* pro, & *πύλη* porta. B. *Doozwafsch*. G. Die wachschwinden, vorstolz, pebenwachs. Gall. *Propole*. A. Idem.

PROPOMA, est potus ex vino & melle vel saccharo paratus, à *προπίνω* præbibo.

PROTOTISMA, est Medicamenti propinatio, à *προτίνω* præbibo.

PROPTOSIS, est partis alicujus procidentia : ut Oculi, Omenti, Uvulæ &c. à *προπίπτω* procido.

PRORÆ Os, vide *Basilare Os*.

PROSERPINACA, vide *Polygonum*.

PROSPHEROMENA, sunt Cibi, vel Medicamenta, quæ intra corpus sumuntur, à *προσφέρω* offero, adhibeo, admoveo.

PROSPHYSIS, est agnascencia, cohærentia & coalitio, cum sc. digiti sibi invicem connexi sunt & coalescunt, à *προσφύω* agnasci facio. B. *En t'zamen-was*. G. Zusammen-wachfung. Gall. *Coalition*. A. Idem.

PROSTATÆ, *ADSTANTES*, sive *CORPORA GLANDULOSA*, sunt duæ glandulæ infra vesiculas feminales sitæ, juxta meatum seminarium ; vel potius una, continua conica glandula, quæ adnascitur urethræ parti, quæ flaccida est ad vesicæ urinariæ collum, antequam bulbus sive corpus cavernosum ad urethram accedit, circumcincta est fibris muscularibus, & composita duodecim distinctis aggregatis glandularum ita, ut glandulæ cujusque aggregati per emissaria sua desinant in unum sacculum, cui infundunt suum humorem ; hinc sacculi duodecim distincti totidem distinctis notabilibus emissariis hiantes in cavum urethræ ita, ut undique cingant exitum illum vesicularum : undè accuratè hic miscentur semen & humor prostatæ : dum vesiculæ & prostatæ eadem membrana musculari cinguntur : humor hic factus, est blandus, pinguis, candidus, copiosus ; post abstinentiam ab opere

opere venereo diuturnam actione deponendæ alvi aut reddendi lotii, sæpè expressius, animalcula, quæ in semine adsunt, non continens, ablata testium, & vesicularum seminalium, actione, superstes, nec tamen tunc prolifer, videtur hinc semen crassius & cineritium diluere, vehere, & fortè inprimis à coitu momentis nutrire animalcula in vero semine contenta, unde unà cum semine ejicitur; fortè & urethræ lubricationi inservit, titillationi ansam dare etiam perhibetur, simile quid in fœminis reperit Doctiss. *C. Barthol. T. F. cum R. de Graaf*, à *προσθημι* prostituo, præsum. B. *De voozstanders*. G. Die vorständer. Gall. *Prostates*. A. The Fore Standers.

PROSTETHIS, est pectus, sive thoracis anterior facies: Item, pars carnosa in manuum & pedum cavitate, nec non inter digitos nascens, ex *πρὸ* pro, & *στήθος* pectus.

PROTHESIS, est pars Chirurgiæ, quæ quod deficit, restituit. Exemplum habemus in solutione continui, ut patet in ulceribus cavis & fistulosis, quæ arte chirurgicâ carne suppleantur, à *προσθημι* appono.

PROTOPATHIA, est morbus primarius, sive Idiopathia, quæ ab alio morbo non est orta, ex *πρῶτος* primus, & *πάχω* patior. B. *Gen voozname ziekte / of die op zich zelven bestaat*.

PROTUBERANTIA, vide *Apophysis*.

PROVOCATORII DIES, vide *Critici Dies* & *Intercalares*.

PRUNA, idem quod *Anthrax*.

PRUNELLA, sumitur aliquando pro *Aphthis* vel albicantibus, nigris vel puniceis, aliquando pro *Angina* vel *Febre Hungarica*. B. *De bzuine*. G. Die bræune. Gall. *Prunelle*. A. Idem.

PRUNELLA, sive Brunella, planta hæc sic videtur dici, quòd conveniat in febribus ardentibus, quando os & lingua prunæ instar ardent recens planta veteribus incognita planè, quæ nomen traxisse videtur à vocabulo Germanico *de Bruyne*, quod est species anginæ, quæ semper intra paucos dies in gangrænam abit, estque morbus castrensis, & dicitur exercitus quidam hoc morbo ferè totus laborasse, multaque remedia esse adhibita, & tandem hæc planta esse inventa, quæ omnes ægros hoc morbo laborantes curavit, succum hujus plantæ in gargarismate

mate assumpserunt, & foliis pro cataplasmate usi sunt, undè perfectè curati fuerunt. B. *De bryne / brynelle*. G. Brunellen, gotsheil, St. Anthoni-kraut. Gall. *Herbe au Charpentier, Brunelle*. A. Self heal.

PRUNUS Sylvestris, est arbor cujus cortex est griseus, ferè purpureus: folia Prunum sativum referunt, sed minora, saporis sunt subadstringentis: calix est monophyllus, quinquifidus; flos est albus, rosaceus, pentapetalus, staminibus triginta vel ultra præditus: ovarium in fundo calicis sit fructus niger, subcæruleus, ovatus, vel globosus sub tenui, glabra tunica pulpam mollem condens, in suo medio continentem ossiculum oblongum vel ovale, compressum, utrimque acuminatum, unico intus nucleo fætum: pediculus satis longus fructui suppositus fructus caro est dura, viridescens, saporis stiptici: radix lignosa, nigra, se undique extendens: hæc arbor crescit in locis incultis: Gr. *πρῆνη*, Asiaticis *πρῆμνη*, an quia ei magnus & durus nucleus, sive *πυρήν*. B. *Pruin-boom*. G. Pflaumen-baum, quetschen baum, wetschen-baum. Gall. *Prunier, Prunier sauvage*. A. Plum-tree.

PRURIGO, seu *Scalpurigo*.

PRURITUS, habet aliquid ex titillatione, dolore & voluptate: sed illud proprium est, ut ad scalpendum incitentur, undè clarum est, vires ad resistendum hic minores esse, sed tamen majores quàm in dolore, undè scalpendo novâ sensorio inductâ concussione, adeò videntur vires augeri, ut id quod titillat, excutiat, & ad latus depellatur. Id etiam notandum, non sentiri pruritus nisi in cute externa, adeoque comitem esse scabiè &c. definitur ergo quòd sit cutis inæqualitas sicca, cum difficultate pruriginosa, ortum habens à particulis salino fixis acriter pungentibus, in cutis glandulosis acinis & poris ab aliis tenacioribus retentis, quæ circuitum absolvere, vel per diaphoresin emanare non possunt. Gr. *Κνησμός, Κνησμός, Έυσμός*. B. *Teukte*. G. Das jucken der hant. Gall. *Prurit, Demangaison* A. Itching.

PSAMMISMUS, est balneum ex arena sicca & calida, quo Hydropicorum pedes exsiccantur, à *ψάμμος* arena. B. *En bad uit zand*. G. Ein sandbad. Gall. *Bain de Sable*. A. A bath of Sand.

PSAMMODEA, sunt urinarum contenta arenosa & sabu-

bulosa, ex *ψάμμος* arena, & *ἰδίον* forma. B. *Sandach*, *righeid in de pis*. G. Harn mit griesz. Gall. *Urine Sablonneuse*. A. Sandy Urine.

PSAMMOS, est arena in corpore humano genita, quæ in passione nephritica sæpè emingitur. B. *Graabelig zand*. G. Griesz, sand kørnlein. Gall. *Sable*, *Gravier*. A. Gravel Sand.

PSEUDOBUNUM, est Napus sylvestris Cretica cujus vires in stranguria celebres. A. Candy Wild navew.

PSEUDOACACIA, est arbor procera, valde grata, quæ habet folia oblonga, terna conjugata : flores sunt albi, longi, leguminosi, papilionacei, odoris dulcis & grati ; ex horum calice fit ovarium membrana fimbriata obvolutum ; quod abit in siliquam planam, in duas partes dehiscentem, fætam seminibus reniformibus : hæc arbor crescit in America : nomen à *ψεύδος* falsum & *Acacia* quasi falsa Acacia. Gall. *faux Acacia*.

PSEUDODICTAMNUM, est planta, quæ habet cauliculos multos, minimos, lanuginosos, nodosos, albescentes : folia mollia, tomentosa, obrotunda, dictamnum creticum ferè referentia : flores sunt verticillati, densè congesti, coloris purpurei, monopetali, bilabiati, labium superius fornicatum est, plerùmque bifidum, inferius verò tripartitum ; ex calice autem infundibuliformi surgit pistillum, posticæ floris parti ad instar clavi infixum, ac quatuor embryonibus stipatum, qui deindè abeunt in totidem semina oblonga in capsula infundibuliformi, quæ floris calix fuit, recondita : radix est fibrosa, minima, lignosa. Est Dictamnum falsum, à *ψεύδος* falsum, & dictamnum. Gall. *Faux Dictamne*.

PSEUDOSELINUM, est Caucalidis minoris species, cujus usus culinaris. A. Hedg-Parfly.

PSIDIUM, est Cortex mali granati, qui quoque vocatur *Malicorium*.

PSILOTHRON, vide *Bryonia*.

PSILOTHRON, seu **DEPILATORIUM**, est Medicamentum, quo pili vel è corpore auferuntur vel propter hirsutiem attenuantur, à *ψιλος* tenuis, & *λέω* lavo, vel à *ψιλόω* deglubo, denudo & *ῥιζ* pilus. B. *Gen hair uitbalend middel*. Gall. *Depilatoire*.

Psoas, sunt musculi lumborum, circa duas inferiores

res thoracis & tres lumborum vertebrae superiores, initium affecti, obliquo descensu in rotatorem femoris minorem deferuntur, à quibus femur flectitur, à ψαύα contraho. B. *Wenden-spieren*. G. Der lenden mausz. Gall. *le Muscle Psôas*.

PSORA, est scabies fera, cutim in furfures mutans, cum pruritu magno à ψωρία scabie laboro. Gr. ψώρα ἀργία. B. *En zamelachtige schurft*. G. Die ræudigkeit, eine abscheuliche krætze. Gall. *Galle*, *Rogne*. A. Scurft.

PSORIASIS, est scabies scroti sicca, pruriginosa, quæ sæpè cum exulceratione molestat.

PSORICA, sunt Medicamenta adversus scabiem.

PSOROPHTHALMIA, est pruriginosa oculorum vel potius palpebrarum scabies, ex ψώρα scabies, & ὀφθαλμία oculorum dolor. B. *Schurftheid der oogen*. G. Die reudigkeit der augen. Gall. *Galle ou Gratelle des Paupieres*. A. Itching of the eyes.

PSYCTICA, sunt Medicamenta refrigerantia, à ψύξις frigus.

PSYDRACIA, ut definiverunt *Paulus & Alexander*, sunt exigua cutis capitis ulcuscula similia eis, quæ cutem exardere solent. *Celsus* paulò diversius definivit, quòd sit paulò durior pustula subalbida, acuta, ex qua quod exprimitur, humidum est. Verùm *Pollux* ex Medicis ipsis definivit psydracia esse igneas efflorescentias ulceratas spontè in capitis cute apparentes. *Psydraces* aliis sunt parvæ pustulæ, tanquam bullæ, supra cutim, à frigore hyemali efflorescentes, à ψυχρὸς frigus.

PSYLLIUM, est planta, quæ habet caules foliosos, framentosos, ramosos, repentes: folia oblonga, angusta, acuta, villosa, incisa, nervosa, & parùm laciniata instar coronopi: cætera sunt ut in plantagine & coronopo: semina sunt parva, oblonga, puliciformia, lubrica, lucida, ex fusco punicea, saporis primum mucilaginosi, postmodum acris & nauseosi: hæc planta crescit in Italia & Germania: est herba cujus semen pulici apprimè simile est, vel ut nonnullis videtur, quia si viridis in domum feratur, generari in ea pulices prohibeat, à ψύλλα, vel ψύλλο pullex. Hinc *Pulicaris Herba* appellatur. B. *Bloukruid*. G. Psillien-kraut, floh-kraut. Gall. *Herbe aux puces*. A. Flea-bane, flea-wort.

PSYLOTHRUM, vide *Psilothrum*.

PTARMICA, seu STERNUTATORIA, sunt, quæ majori, quàm Errhina, prædita acrimonia, tantopere irritando, & corrugando nervos olfactorios & membranam pituitariam in naso, pituitam circa nares exprimunt, ut magna copia tum expellatur, tum erumpat, à πταίγω sternuto. B. *Pies-middelen*. G. Niefz-kraut. Gall. *Sternutoire*. A. Sneefing powder.

PTARMICA, est planta, quæ habet caulem unicum, tenuem, rotundum, fistulosum, satis firmum, undeque instructum foliis Draconis esculenti foliis similibus, argutis, asperiusculisque denticulis circumquaque ferratis, atro virore splendentibus, sapore acri & fervido Pyrethri mitiore: flos est radiatus, cujus scilicet discus ex plurimis flosculis, corona verò ex semiflosculis constat, embryonibus insidentibus, & calice squammoso comprehensis: embryones autem deindè abeunt in semina parva: radix est longa & filamentosa: crescit hæc planta in locis incultis & arenosis, est Herba sternutationem promovens, à πταίγω sternuto.

PTERIS, idem quod *Filix*.

PTERNA, idem quod *Calx*.

PTERYGIUM, est *Ala* seu *Pinna* nasi vel oculi aut processus aliformis ossis sphenoidis. Item, excrescentia membranosa, *Unguis* & *Ungula* dicta, supra corneam oculi tunicam, ab angulo ut plurimum interno, versùs oculi pupillam excrescens, eamque sæpè obscurans. B. *Äen nagel*. G. Ein fell uber dem auge. Gall. *Ongle*. Item Nymphæ pudendi muliebris, à πτερον ala.

PTERYGIUM idem quod *Ala*.

PTERYGOIDES, dicuntur processus & musculi ossis cuneiformis à parte inferiore, duo tales ossei sunt processus in osse cuneiforme, verùm duo sunt paria musculorum, quorum unum est *externum*, ortum ab externa parte alæ exterioris pterygoideæ, progressum retro inferitur forti tendine in spatio semilunari sito inter condyloidem & coronoidem maxillæ inferioris processum: alterum est *Internum*, ortum carneum & tendinosum ex tota interna superficie lamellæ externæ pterygoideæ, progrediens descendit, ac lato & robusto tendine affigitur fossulæ paulò supra angulum internum maxillæ inferioris sub magnis

magnis apophysibus; & hæc ambo maxillam inferiorem attollunt, ex *πίρον* ala, & *ἰδο* forma. B. *Dieugel-wpze spieren / of uitsteekfels*. Gall. *Muscles Pterygoidiens*. Item, cui scoptulæ opertæ alarum in modum extant, teste *Galeno* & *Arateo*, quod genus hominum tibi obnoxium est, *Πτερυγῶδες Hippocr.* & *Arateo*. *φθ. ὠδν. Hippocr.* B. *Wien de schouder-bladen uitstecken*. G. *Dem die schultter heraufz stehen*.

PTERYGOSTAPHYLINI, sunt muscoli Gargareonis sive uvulæ, qui à processibus aliformibus originem trahunt, & in uvulæ lateribus finem consequuntur; sunt duo internus & externus; Pterygo staphylinus internus sive spheno-staphylinus oritur propè supremam processûs Pterygoidei partem ex ossè sphenoïde, & finitur in parte posteriori ac superiori uvulæ hic salpingo-staphylinus à Valsalva vocatur; quia è parte tubæ Eustachianæ provenit: Pterygo-staphylinus externus oritur juxtà latus externum præcedentis, descendit inter utramque lamellam processûs pterygoidei, tendinemque super apophysi tenui lamellæ interioris, quasi per trochleam, ad anteriorem uvulæ partem reflectit, undè ab hoc pari fursùm & antrorsùm, à reliquis retrorsùm, & ad latera videtur moveri: hic musculus à Valsalva Musculus novus tubæ vocatur, quia tubam Eustachii, ut & nares ab eo dilatari existimat: à *πίρον* ala, & *σάφυλη* uvula. B. *De lei-spieren*. G. *Des zapfsteins mæusz*. Gall. *Muscles Pterygo-staphylins*, *Muscles de la Luette*. A. The muscle of the roof of the mouth.

PTILOSIS, est oculorum vitium, ut incrassatis palpebrarum marginibus, ciliorum pili excidant. B. *En dikte der oog-scheelen niet uitrijzen des hairs*.

PTISANA, est decoctio ex hordeo decorticato, passulis mundatis, glycyrrhiza &c. parata, à *πίσσα* pinso, decortico. B. *En hoef-drank / gersten-drank*. G. *Gerstenbruehe*. Gall. *Ptisane*. A. Ptisan.

PTYALISMUS, est major, quàm naturaliter solet, salivæ ex ore secretio à *πύω* spuo. B. *En g'duurig spuwen*. Gall. *Flux de Bouche*, *Salivation*.

PTYALON, est Sputum sive illa materia quæ tussiendo ex pulmonibus ejicitur; Saliva namque propriè significat liquorem per ductus salivales effusum, Humorem è naribus & supra palatum, pituitam cerebri; at Mucus consil-

larum, est materia viscida, quæ per tonsillas excernitur, à πλιω spuo. Vide *Saliva*.

PTYSMA, idem quod *Ptyalon*.

PUBES, est illa pars abdominis quæ pudendo proxima lanugine seu pilis tegitur, undè judicatur an quis maturerit nec ne: ideòque qui hujusmodi pilis non adornati sunt, *Impuberes* dicuntur. Maribus decimo quarto accrescit, fœminis verò duodecimo. B. t *Schaam-hair*. G. Das schamhaar. Gall. *Le poil des parties honteuses*. A. Hair in the drieve partes.

PUBIS OS, sive **PECTINIS OS**, est pars ossis innotinati, quæ in junioribus cartilagine ab Ischio & Ilio separata, in adultis cum iis concrevit: est verò præcedentibus duobus minus, situm in parte anteriori ubi duo ossa utriusque lateris se invicem contingunt, in hoc ossè, ubi cum lischio conjungitur, relinquitur foramen magnum, fère ovale: sic vocatur ob pudendorum viciniam. B. *Het schaam-been*. G. Das schaam-bein. Gall. *l'Os Pubis*, *l'os Bertian*, *l'os Barré*. A. The Share bone.

PUDENDAGRA, idem quod *Lues Venerea*.

PUERPERA, fœmina est, quæ jam jam peperit, & quamdiu ex incommodis puerperium sequentibus decumbit. Gr. παιδοτόκος. B. *Een kraambvrouw*. G. Eine kind betterin. Gall. *Une Accouchée*, *une femme en Couches*. A. A womam in child bed.

PUGILLUS, Gr. Διςπυδιον, est mensura Medicorum, quâ herbæ mienfurantur; continet pugillus, quantum manu modicâ capi potest. Aliis tamen quantum tribus digitisprehenditur. *Galenus* abusive rutæ fasciculum dixit quantum duobus digitis comprehendi potest. B. *Een handvol*. G. Ein handvoll. Gall. *Une Poignée*, *Pincée*. A. Smal Handfull.

PULEGIUM, est planta, quæ plures habet caules longos, quadratos, villosos, quosdam elatos, alios repentes: folia sunt obrotunda instar Majoranæ, sed tactui molliora, & nigriora, ex horum alis ramusculi oriuntur vel parva foliola valdè tenuia: flores sunt verticillati coloris cærulei vel purpurei, aliquando rubicundi, rarò albi, labiati, labium superius bifidum: flori succedunt semina minima: radix est fibrosa: sic vocant, quòd ejus flores recentes incensi, pulices odore suo interficiant. Gr. βλήχων
feu

seu *γάλλον*, quòd gustatum à pecore, cùm floret, balatum concitet. B. *Polei* / *pulei* / *palei*. G. Puley, poley, flœh-kraut. Gall. *Pouliot*. A. Penny-grass, pudding grass.

PULICARIA, seu **PULICARIS**, idem quod *Psyllium*.

PULMONARIA, idem quod *Peripneumonia*.

PULMONARIA, est planta, quæ habet caulem angulosum, villosum, coloris purpurei, Buglossum referentem: folia quædam ex radice erumpunt dispersa & repentia; alia stipiti adhærent sine caulibus; sunt oblonga, acuta, ampla, in medio nervum habentia, lanuginosa, & plerumque maculata, semina obrotunda, in capsula inclusa: radix est fibrosa, saporis viscosi: crescit hæc planta in sylvis. Pulmonum morbis medetur: vel sunt ea, quæ à similitudine cum pulmonibus, sic denominantur. Gall. *Pulmonaire*. A. Idem.

PULMONES, Gr. *πνεύμονα*, & *πλῆγμονα*. Spiramentum animæ *Virg.* est illud organum respiratorium, in Thoracis utraque cavitate positum, eamque sua bifida loborum divisione replens, constans vasis sanguini solo vehendo, & mutando (ut Arteria & Vena pulmonali) Aliis suo sanguine tantum nutriendo hunc (ut arteria Bronchiali) Aliis solo aëri excipiendo (ut arteria aspera cum suis divisionibus) dicatis: atque innumeris nervis pari vago, & lymphaticorum copiosorum omni genere & magnitudine variis &c. Quatenus aërem accipit per Asperam Arteriam, post ejus varias divisiones continuo decrescientes, tandem abit in substantiam ex vesiculis sphæroideæ figuræ conflata, membranaceam, subtilissimam, ultimo cæcam, expansilem ab aëre inflato, contractilem propriâ vi ut & Thoracis compressu, hæc vesiculæ undique vasis trajectoriis sanguineis & nutrientibus cinguntur &c. de quibus cunctis Cl. *Malpighius* inventor optime differuit. B. *De longe* / *ligte* / *lose*. G. Die lung. Gall. *Le poulmon*. A. The Lightes, or lungs.

PULPA, est caro fructuum, radicum, aliorumve corporum, quæ infusione, vel coctione extrahitur, eam per setaceum trajiciendo: ut pulpa tamarindorum, cassiæ, althææ, dactylorum &c. vel contundendo, ut in cucumeris, melonumve semine; vel eligendo, ut pulpa colocynthidis &c. B. *Bleis* / *merg*. G. Das march, das fleischige, ohne gebeine. Gall. *Pulpe*, *Chair*. A. Flesh-Marr row.

PULSATILLA, est planta, quæ habet folia Pastinacæ sylvestris satis similia, sed minora, huic tenui divisura, pilisque respondentia, ex pediculo longiori palmari circiter admodum villoso, & propè terram subrubente, appensa, odoris acris & admodum nares ferientis dum digitis conteruntur, gustus acerrimi, ex horum medio producit cauliculus rotundus, cavus, lanugine spissa obductus: flos est rosaceus, plurimis scilicet petalis in orbem positis constans, ex cujus meditullio surgit pistillum flaminibus plerumque obsitum quod deindè abit in fructum in quo velut in capitulum colliguntur semina in tenue capillamentum desinentia; folia etiam quædam caulem infra florem cingunt, non secus ac in Anemone, à qua differt semine nudo in caudam tenuatam: radix est crassa, longa, nigra, in plura capita interdum divisa. Est Anemones species: sic appellatur, quod ostia anni quasi pulset, verque instare indicet; vocatur etiam Herba venti; quod sc. nimium tremuli pappi levissimo flatu huc atque illuc agitentur & propellantur: quare *ἀνέμων* dici potest. B. *Keuchen-kraut* / *Keuken-schelle*. G. Keuchen-kraut. Gall. *Coquelourdes*.

PULSATIO, vide *Palpitatio*.

PULSATIO, CORDIS, vide *Pulsus*.

PULSUS, five **PULSATIO CORDIS & ARTERIARUM**, est alterna Cordis & arteriarum dilatatio & contractio, facta ex sanguine influente & dilatante tum cor tum arterias; & ex harum fibrarum musculosarum vi contrahente, in sanguinem dilatantem agente; eunique propellente; hæc actio in Corde dicitur *Diastole* & *Systole*, in arteriis dicitur *Pulsus*, hæ vicissitudines in Corde fiunt tempore contrario quam in arteriis, dum enim Cor constringitur, arteriæ à sanguine replente ex corde emissio dilatantur, prout igitur Cor vel arteriæ frequentius vel lentius agunt in sanguinem, pulsus variant, hinc observatur in morbis *Validus*, *Languidus*, *Celer*, *Tardus*, *Durus*, *Mollis*, *Plenus*, *Vacuus*, *Æqualis*, *Inæqualis*, *Deficiens*, *Myurus*, *Mediocris*, *Undosus*, *Vermicularis*, *Formicans*, *Tremulus*, *Serratus*, *Caprizans*, &c. B. *De puls.* G. Das puls. Gall. *Pouls*, *battement* vel *mouvement des artères*, *pulsation*. A. Pulse Beating of the Heart. and arteries.

PULVERISATIO, est, quando contundendo res duræ in

in pulverem rediguntur. B. *Pordermaking*. G. Das pulvermachen. Gall. *Pulverisation*. A. Pulverisation.

PULVILLI, idem quod *Splenia*.

PULVIS, vide *Species*.

PUMEX, lapix est erosus, porosus, spongiosus, exiguisque cavernulis, seu foraminibus plenus. Ad Confluentiam Germaniæ invenitur. Probatur, qui candore, minimoque pondere, ut & qui quam maximè spongiosi, aridique sunt, trituque faciles, nec fricando arenosi &c. B. *Puinsteen*. G. Beimstein, reibstein. Gall. *Pierre ponce*. A. Pumice-stone. Gr. *κέρως*. Arab. Tanech.

PUNCTUM AUREUM, vox est Chirurgorum, hernias curantium, atque illud fit, quando peritonæum ab hernia in sacculum formatum, reducto Intestino in abdomine aureo filo constringitur, ne rursus Intestina in eundem incidant locum. B. *De gulde steek*.

PUNCTUM LACHRYMALE, vide *Collicia*.

PUNCTUM SALIENS, dum ovum grandescit, in interiori ejus tunica Amnios dicta, nubecula quædam compareret, quæ sensim crassior evadens, mucosam materiam acquirit, in cujus medio primo punctum saliens, deinde rude Embryonis corpusculum, ut informis galba, conspicitur: quod indies augescendo majorem perfectionem nanciscitur.

PUNCTURA NERVORUM, est, quando nervus, tendo aut membrana, acu, spina, aut aliâ re acutâ compungitur, undè sæpè symptomata lethalia orta fuerunt. B. *En zenuw-steek*. G. Senader stich. Gall. *Piqueure de tendon*, *tendon piqué*, *Nerf piqué*. A. A puncture of a newe or Sinewe.

PUNICUM MALUM, Rami hujus arboris sunt exigui, angulosi, spinosi; ejus cortex est rubicundus: folia exigua, Myrthum referentia sed minùs acuta, caules rubicundos habentia, confusa odorem satis fortem præbentia: flores sunt magni, rubicundi, rosacei, polypetali, ovario intra calicem innati, staminibus numerosissimis præditi: ovarium, excusso flore, emarcidis staminibus, calicem in umbilicum contrahens, fit fructus pomiformis, cujus cortex coriaceus, durus, rugosus, foris ex spadiceo luteo puniceus, intùs verò luteus, saporis amarican-tis adstringentis, austeri; fructus est ferè globosus, coro-

natus, in plura loculamenta divisus, acinis succi plenis fæta, membranis tenuissimis distincta, & semine turgentibus ut plurimum oblongo: punica mala triplicia sunt ratione saporis, 1°. dulcia, 2°. Acido dulcia, seu vinosa, 3°. Acida: hæc arbor crescit in hortis præsertim in regionibus calidis, ut in Hispania: dici volunt à Pœnis, quod in Punica regione abundè inveniatur, aliis placet nomen diduci à colore puniceo, idem quod *Granatum*. Gall. *Grenadier*.

PUPILLA, seu **PUPULA**, est Choroides sive uveæ tunicæ apertio, in homine rotunda, quæ pro influxu spirituum animalium in fibras radiantes longitudinales, & orbiculares limbum internum constituentes, musculi in modum contrahi vel dilatari solet. Gr. κόρη & γλῆνη. B. **Oog-appel**. G. Der stern in dem aug, der augapffel. Gall. *La prunelle de l'Oeil*. A. The Ball, vel Apple of the Eye.

PUPPIS Os, idem quod *Frontis Os*.

PUPULA, vide *Pupilla*.

PURGANTIA, sunt medicamenta, quæ externè vel internè corpori vivo applicata, irritando fibras musculares Æsophagi, ventriculi, Intestinatorum ita agunt, ut hæc omnia in sua cavitate vel glandulis vicinis hærentia determinant suâ contractione versùs inferiora, & excernant per Intestinum rectum extra corpus. Gr. καθαρτικά. B. **Wuiskzuiberende middelen / purgeer middelen**. G. Purgierende arszney. Gall. *Remedes purgatifs*. A. Purging Medicines.

PURGATIO, seu **CATHARSIS**, & **COPROPHORIA**, est ipsa excretio materiæ contentæ in ventriculo & Intestinis per anum, producta vel ab ipsa se exonerante natura, vel medicamentis purgantibus. B. **Wuiskzuiberinge / stool-gang / afgang / hamer-gang / purgatie**. G. Eine Purgation, abgang, reinigung. Gall. *Purgation*, *Selle*. A. Purging.

PURPURA FEBRIS, est in qua corpus externè maculis purpureis coloratur, & inter lethiferas recenseri debet. B. **De purperkoois**. G. Purper fieber. Gall. *Fievre pourprée*. A. A purple feaver.

PUS, vide *Pyon*.

PUSBA, idem quod *Pofca*.

PUSTULÆ, sunt sanguinis vitiosi efflorescentia in cute ex-

excitatæ, quæ vel propter Diaphoresin impeditam, vel propter pustularum materiam nimis viscidam eo loco hærent & inæqualitatem quandam excitant. B. *Puiffen*. G. Ein porpel, blätterlein, blatter. Gall. *Ampoules, Pustules, Vessies*. A. A Blister, wheale, pushe.

PUTREFACTIO CHYMICA, est corporis concreti, per putredinem ordinariam, in calore humido substantiam ipsam corrumpente, ejusque penetralia referente, dissolutio. B. *Verrottinge*. G. Das verfaulen. Gall. *Putrefaction Chymique*. A. Putrefaction in Chymistry.

PUTRIDA FEBRIS, sic olim vocabatur, sed talis non datur, nec dari potest, corruptis enim sanguine & succis, cætera non vivunt. Vide *Synochus*.

PYCNOSIS, vide *Pycnotica*.

PYCNOTICA, idem quod *Incrassantia*.

PYELOS, vide *Choana*.

PYLORUS, sive JANITOR, est dextrum ventriculi orificium, Intestino duodeno annexum, per quod Cibi ex ventriculo expellendi in Intestina transeunt: à πύλη janua, & ὡρίω custodio. B. *De pfortier*. G. Der pfortner, thuerhueter. Gall. *Le pyllore*. A. The porter.

PYON sive PUS, est materia alba, viscida, tenax, æqualis coloris in vulneribus & ulceribus bonis hærens, facta ex affusa lymphæ ex vasculis ruptis, unâ cum partibus vasculorum emortuorum mista, cujus pars tenuior avolvit vel absorptum est intra corpus, undè non nisi aliquo tempore post collectionem in vulnere dictis characteribus donatur. B. *Etter / materie*. G. Eiter. Gall. *Pus, Matiere d'une Playe. Apostume*. A. Matter.

PYOSIS, est puris in qualibet parte collectio, à πύον pus.

PYRACANTHA, dicitur spina acuta sive oxyacantha: ut & pyraister, sive pyrus sylvestris: priori arbori nomen minus respondet, sed magis posteriori, ex πυρ ignis, hinc derivatur pyrus, quod ejus fructus flammæ in modum plerùmque formati sint, & ὀξύανθεα spina.

PYRAMIDALES MUSCULI, in abdomine locantur, & rectorum infimis tendinibus incumbunt, nec sunt rectorum partes, ut putant *Vesalius* & *Columbus*, sed distincti muscoli, ut probat *Fallopianus*, licet rationibus quibusdam validis, quibusdam inanibus; membrana peculiaris,

quâ investuntur, & fibrarum cursus, diversos à rectis esse musculos ostendit. Ortum ab externo pubis ossè sortiuntur, & quanto longius ascendunt, tanto fiunt angustiores, circa umbilicum in alba linea terminum consequuntur. Aliquando defunt, vel sinister dextro minor est, vel dexter sinistro. G. Der pyramid-gleiche mausz. Gall. *Muscles Pyramidaux*. A. Idem.

PYRAMIDALIA CORPORA, sunt vasa semen præparantia dicta, de quibus suo loco. Item musculi narium & Abdominis pyramidales dicti, item duæ chordæ medullares circa basin medullæ oblongatæ, videatur *Willis* de cerebro cap. 3. à πυραμίδι, corpus in superficie acuminatum.

PYRAMIS, vide *Canus*.

PYRENOIDES PROCESSUS, est dens secundæ Vertebrae : *Dentiformis* dictus.

PYRÆNUS, est Alcohol vini, ex πῦρ ignis, quia ignis ope destillatur, & οἶνον vinum.

PYRETHRUM, Latinis *Salivaris* : hæc planta nominatur à fervido, ac ignis simili, qui in ejus radice est, sapore, undè plurimum salivæ elicitur, à πῦρ ignis. B. *Bertram-Rruid / buur-wortel / tand-wortel / gupl-wortel*. G. *Bertram, zahnwurtz, speichel-wurtz, geifer-wurtz*. Gall. *Racine, Salivaire, ou Pyrethre*. A. *Bartram, pelltory*.

PYRETICA, idem quod *Antipyretica & Febrifuga*.

PYRETOLOGIA, est Febrium descriptio : continens eorum symptomata, effecta, causas, & sanandi rationem &c. ex πυρετός febris, & λόγος enarro. B. *Roortz beschryvinge*.

PYRIFORMIS MUSCULUS, vide *Quadrigeminus*.

PYROLA, est planta, quæ habet caulem angulosum, multa folia acuta habentem; folia ex radice erumpentia, quæ sunt satis carnosâ, polita, totâ hyeme virentia, caulibus longis adhærentia : flos in spicam congestus, est polypetalus vel pentapetalus, quasi galeatus, coloris albi; pistillum floris fit fructus angulosus, in quinque loculos dehiscens, qui loculi continent semina exigua; radix flexilis, fibrosa, repens : tota planta habet saporem amarum & adstringentem. Limonium, Tintinabulum terræ, sunt synonyma, suo loco videnda, sic appellatur quod ejus folia
Pyri

Pyri arboris foliis similia sint. B. Winter-grœn. G. Winter-gruen, holtz-mangolt, wald-mangolt, wald-kol, kuechen-schelle. Gall. *Verdure de Mer*, *Pyrole*. A. Wintergreen.

PYROS, vide *Triticum*.

PYROSIS, est ardens faciei rubor, qui illis præsertim contingit, qui fervidis diebus iter faciunt: à πυρὶς accendo. B. Hitze in 't aangezigt. G. Hitze in angeficht. Gall. *Chaleur au visage*. A. Hotness of the Face.

PYROTECHNIA, idem quod *Chymia*, ex πῦρ ignis, & τέχνη ars.

PYROTICA, sive URENTIA, sunt Medicamenta potentia calida, quæ corpori humano adhibita valdè incallescunt, propterea quòd particulas & poros ita habeant dispositos, ut vaporibus vel humoribus in eos se insinuantibus, subtilis materia tales ibi inveniat meatus, ut ipsa ibi vehementius mota, terrestres quasdam particulas duras & acutas, in iis natantes, impetuosius in vicinas partes agitet, atque ita calorem magis vel minus vehementem & diversimodè corrumpentem, vel immutantem, pro ratione sui motus & particularum movendarum diversitate excitet. Hæc sunt *Rubefaciencia*, *Vesicantia*, *Cathartica*, *Septica*, *Escharotica*, & *Psilothra*, à πυρὶς incendo. B. *Subzandende medicamenten*. G. *Anbrennende mitlen*. Gall. *Remedes caustiques*.

PYRUM, PYRUS, truncus hujus arboris est magnus, lignum flavescens, habitus procerior & erectior quàm mali: folia satis lata, obrotunda, aliquantulum oblonga, acuta, viridia, in fine albescencia, finis pedunculi abit in ovarium oblongum, cujus margo suprema fit corona expansa, instar calicis, in quinque segmenta, stellatim expansa, in centro cava: flos ovario innatus habet petala quinque expansa instar rosæ, nata ex interstitiis segmentorum coronæ, & stamina viginti vel ultra, etiàm indè nata ex ora calicis, ovarii supremi centrum emittit tubas quinque terminatas in apicem scabrum, orbicularem, & ovarium ipsum fit fructus oblongus, turbinatus, quinque locularis, carnosus, umbilicatus, divisus in quinque loculamenta, sæta seminibus nigris: hæc arbor crescit in hortis. Pyrorum infinitæ occurrunt differentie multò plures quàm Malorum, à fructûs scilicet magnitudine, figura, colore, odore, sapore, consistentia, cortice, pediculis, tem-

tempore quo maturantur, regione in qua proveniunt, dū ratione &c. desumptæ Gr. Α' π'ι'ϑ, sic dicitur quod fructus ad pyramidis similitudinem è lato in acutum spectet & in mucronem turbinetur. B. *Pier-boom*. G. Birn-baum. Gall. *Poirier*. A. Pear-tree.

PYULCON, est instrumentum Chirurgicum, quo pus vel sanies, è profundis sinubus trahitur, ex πύον pus, & ελκω traho. B. *En etterlofer*. G. Ein eiter aufzläfzer.

PYULCUS, est cannula argentea, rotunda, oblonga, vulneri vel ulceri proportionē respondens, cujus extremitas, quæ vulneri immittitur, variis perforata est punctis, altera quæ extra vulnus eminet, lamellam orbicularem circum positam habet, ne vulnus intret, & alligari hinc parti potest.

PYXACANTHA, est buxea spina: nomen accepit, quòd planta sit spinosa foliis buxeis, πύξ' enim est buxus, & ἀκανθα spina. B. *Buks-boom met doorn / buksdoorn*. G. Buchs-dorn. Gall. *Buys d'asne, Buys espineux*. A. Box-thorn.

PYXIS, Capsula est Pharmaceutica & Chirurgica; in qua nempe Medicamenta asservantur: hinc Unguentum quoddam olim, emolliens & inflammationes depellens, quia commodissimè in theca seu pyxide asservabatur, *Pyxididis* nomen sortitum est. Sinus item ossis coxæ quoque & *Pyxis* & *Acetabulum* & *Cotyla* appellatur. B. *Busse*. G. Eine buechse. Gall. *Une Boëte pour les Onguens, ou un Etuy pour les instrumens*. A. A Boxe.

PYXIDIS Os, vide *Basilare Os*.

Q.

Q. PL. in formulis medicorum scriptum significat, *Quantum placet*.

Q. V. est quantum vis, quantum volueris.

Q. S. Hoc est, quantum satis, quantum sufficit.

QUADRANS, apud Medicos est pondus trium unciarum, id est Libræ Romanæ quarta pars. B. *En vierendeel / een vaandel*. G. Ein viertheil. Gall. *La quatriéme partie de la livre, un quarteron & en general, la quatriéme part d'un Tout*. A. A Quarter, of a pound.

QUADRATUS MUSCULUS, sic vocatur *Musculus abductor Femoris*, qui oritur à parte posteriore & exteriori

re tuberositatis ossis ischii & inseritur offi femoris in cavitare inter utrumque Trochanterem : hoc nomine quoque gaudet *Musculus depressor labii inferioris*, qui oritur à labio exteriori baseos maxillæ inferioris circa locum synchondroseos ejus, & rectè adscendens ab utroque latere junctus, inseritur toti musculo orbiculari inferiori. Item sic vocatur *Flexor lumbi*, qui oritur principio lato & carnoso ab interna costa ossis ilii & ab ossè sacro, & desinit in transversis processibus vertebrarum lumbalium, & ultimæ dorsi. Vide porrò in *Quadrigeminus*, & *Pronator*. B. *De vierkante spier*. G. Der vierschroetige mausz. Gall. *Muscle quarré*. A. A Fouresquare Muscle.

QUADRIGEMINUS MUSCULUS, est unus ex iis qui femur movent quadrifariam, posterius supra femoris articulum collocati quatuor eique exigui sunt. Hujus cœtus primus titulo dignoscitur à situ assumpto, vocaturque *Pyriformis* seu *Iliacus externus* : externo ossis sacri margini, ut qui sequuntur *secundus* & *tertius*, ischii ossis tuberculo adnati, Trochanteris cavitatis integumento affiguntur. Ejusdem ordinis *quartus* nomen *Quadrati* obtinuit, ischii internæ tuberis sedi exteriorique inseritur femoris processui majori. B. *De vierdubbelde spier*. G. Der vierfache mausz. Gall. *Muscles quadrjumeaux*. A. Foure double Muscle.

QUALITAS, est particularum minimarum dispositio seu contextus, undè corpus nostrum quâcunque ratione, quale denominari potest. Hæc est Manifesta, Occulta, Venenata, Contagiosa, Pestilens &c. B. *Werdanighheid*. G. Beschaffenheit. Gall. *Qualité*. A. Qualitie.

QUARTANA FEBRIS INTERMITTENS, quam *Saturni Filiam* nominavit Antiquitas, *Oclavio Horatiano* teste. Hodie *Opprobrium Medicorum*, quia difficulter, à Medicis antiquam sectam sectantibus, curabatur. *Quadrimi circuitus febris Plinio*. Gr. *Τετραγὰς*, estque præter ordinaria sanguinis commotio cum suis symptomatibus, quarto quovis die hominem invadens, eumque deferens planè per duos intermedios dies. B. *De derdendaagse kooz*. G. Das viertägige fieber. Gall. *Fievre quarté*. A. A quartan Ague.

QUARTARIUM, idem quod *Quadrans*, item mensura est vini unciarum quinque, & olei unciarum quatuor cum semisse.

QUAR-

QUARTIO, dicitur *Talus*, five *Astragalus*, à quatuor nempe lateribus. Vide suo loco.

QUERCERA, idem quod *Phricodes*, & *Epiala*.

QUERULA, vide *Chamedrys*.

QUERCUS, est arbor recta, crassa, diu durans, ramos suos latè dispergens : truncus obductus est cortice crasso, aspero, rubicundo : folia sunt magna, oblonga, lata, sinuosa quasi laciniata : flos mas amentaceus, constans apiculis masculinis, tenui capillamento longo per densa agmina assixis, fructus loco à flore in eadem planta remoto, tribus tubis instructus, natus in calice foliolis angulosis constante tandem squamoso, fit glans calice inferiùs excepta, sub putamine coriaceo integro, tegens nucleum bifariam fissilem : hæc arbor crescit in sylvis, collibus, & montosis locis ; in usum trahuntur, lignum, cortex, folia, glandes, earumque capitulæ, gallæ, viscus, fungus, & nucamenta. Gr. *Δρῦς*, licet prisca Græci omne genus arboris sub *δρῦς* nomine intellexerunt, à verbo *δρῦω* erumpo, alii dictam putant, quasi *ἰδερ-σιου* / quod Belgis est avertio & prohibeo frigus, quòd præcipua quercuum utilitas sit, casas & domos adversus frigus munire, & ignem struere : ut & famem glandibus depellere. Vel à quærendo, quod glandes olim sub arboribus solebant quæri & colligi. Derivant nonnulli à *κηρίς* galla, vel à *κέρχω* exaspero. Gr. *Δρῦς* à *δρῦω* erumpo, pullulo. B. *Eikeboom*. G. *Eichbaum*. Gall. *Chêne*. A. *Oak-tree*.

QUID PRO QUO, *Succedaneum* dicitur & *Antiballo-menon*. Est, quando Medicamentum unius indolis & qualitatis pro altero substituitur à Pharmacopæis, hoc tamen, non nisi Medicorum consensu faciendum. Gr. *Ἀντιβαλλόμενον*. B. 't *Gen booz* 't *ander*.

QUINCUNX, Quincuncialis figura, ejus figuræ quæ decussim antiquis significabat, media est. Fiebat verò decussis ad X literæ formam, quæ quidem apud Latinos decem significat, atque hæc si per medium secetur, remanebit V figura, quæ quinarium numerum, atque adeò quincuncem demonstrat. Sed hæc quidem multoties tum superiùs, tum etiam inferiùs multiplicata, figuram facit, quincuncialis appellatur. Talem planè trichomanis cauliculi efficiunt, Quincunx, ordo quincuncialis.

V.

XXXX.

QUINQUE NERVIA, vide *Pentapleuron*.

QUINQUINA, vide *Cina Cina*.

QUINTA ESSENTIA, vide *Essentia Quinta*.

QUOTIDIANA FEBRIS INTERMITTENS, est, febris quæ omni die invadere solet & remittere, duratque ordinario per 12. horas, & per totidem desinit. Gr. *πυρετός Αμφομερινός*. B. *Fe dagrphse hooꝝ*. G. Das tægli- che fieber. Gall. *Fievre Quotidiene*. A. A quotidian Ague.

R.

R Idem est ac si diceres *Recipe*, quod signum Jovis infigne quoque fert, quali Medici Deum prius invocarent, & notant ꝙ. vel *Jupiter* in Principio formula- rum reperitur.

RABDOIDES, idem quod *Sutura sagittalis*, ex *ῥαβδος* virga, & *ειδος* forma.

RABIES HYDROPHOBICA, vide *Hydrophobia*.

RACEMUS, pro uva accipitur, neque tantum ipsius vitis est, sed etiam Hederæ & aliarum herbarum, aut fruticum uvas quasdam producentium. Dicitur etiam ramo- sum id, è quo acini dependent.

RACHITÆ & RACHIÆI, sunt muscoli ad dorsum pertinentes, à *ῥαχis* dorfi spina.

RACHITIS, vide *Rhachitis*.

RADICALES DIES, vide *Critici dies*.

RADICULA, vide *Raphanus*, & *Struthium*.

RADIX, vide *Raphanus*.

RADIX CAVA, est *Aristolochiæ* species, cujus radix cava est.

RADIÆUS, est Carpi musculus, *Externus* est vel *Internus*. Posterior ab eodem ferè cum cubitæo protuber- culo descendens radioque incumbens, primi Metacarpi ossis involucrio, sub Indice affigitur. Alter *Externus*, ab externo brachii processu latus erumpens, radio impositus, circa prima metacarpi ossa duplici ut plurimum separato- que desinit tendine; hic corpus flectit, ille verò extendit. B. *Ellespys-spier*. G. Der elnbogen mausz. Gall. *Muscle Radial*. A. Muscle of the Elbow.

RADIUS, est os cubiti minus, *Focile minus* dictum, obliquius est ulna, & ab ea in medio nonnihil distat, ubi tenue interest ligamentum: supra verò ulna Radium ex- cipit;

cipit ; infra hic illam. Superior ejus pars cum externo brachii processu articulatur per diathrofin , undè motus pronus & supinus. Inferior per appendicem cum carpi ossè ad maximum digitum. Hujus superior pars tenuior, inferior verò crassior. Gr. Στήρυξ, Κερκίς, Παραπήχιον. Item, os tibiæ minus. B. ~~De~~ *kleine elleppp.* G. Armschiene, der kleine elnbogen pfeiff, die spindel im arm. Gall. *Le Rayon.* A. The elbows bone.

RADIX, est infima pars plantæ, terræ infixæ, per quam nutrimentum capiens crescit, sive id, quo alimentum attrahitur : neutiquam tamen est tota illa pars, quæ ut à circumposita sibi nutriretur materia, terræ committitur, quæ propriè radicis truncus dicenda, & potiùs ad caulem seu caudicem, quàm ad radicem referenda est, quum implicatis iisdem vasorum generibus constet, verùm illa pars, quæ exteriori sui superficie matriçi contigua, infinitis oculis pertusa acceptos humores promovet, ut per canales deinceps vasis lacteis non absimiles in ipsum plantæ corpus ferantur, propriè radix vocanda est : quæ quanquam stricta nimis videatur, generalissima tamen & omnibus plantis applicanda est definitio, competit enim æquè his, in quibus nulla, ut vulgo putatur, ac illis, in quibus manifesta sensibus occurrit radix, minimis undiquè foraminibus pertusa deprehenditur superficies, per quæ nutrimentum hauriunt, ut in Pomo Aurantio, Nephthuni piscatoribus dicto seu Pila Marina, & nonnullis terræ tuberibus apparet, adeoque tota in hisce superficies pro radice inservit, quod idem in plantis quibusdam submarinis plantis, ut videtur, lapideis obtinere credibile est ; & ex analogia animalium deduci & utcumque probari potest, hæc enim sui juris facta non tantùm per os alimenta ingerunt, sed tota quoque cutis humido aëri exposita eidem scopo inservire videtur ; simile quid in ovis animalium observatur, quæ humore naturaliter in utero contento, & per membranas transeunte æquè ac colliquamento seu liquoris Amnii principio nutriuntur. Plantæ autem, quæ conspicua & sensibus magis obvia radice sunt præditæ, hæc in parte multùm inter sese differunt, aliæ enim sunt Bulbosæ, quæ vel squamosæ vel Tuberosæ deprehenduntur, aliæ Grumosæ, aliæ Fibrosæ, aliæ denique Nodosæ, quas ut primarias radicum differentias notasse sufficiat :
inutile

inutile foret minora, quibus inter sese differunt, signare discrimina, quatenus aliis, multæ, longæ, altæque sunt radices, ut Fico, Robori, Platano; aliis paucæ & summæ terræ adhærescentes, ut oleæ: Punicæ, Malo, aliis nervosæ, ut Abieti: aliis carnosæ potius, ut Robori, aliis veluti nodosæ & villosæ; ut oleæ, quæ cuicunque fructi, suffrutici, herbæ & similibus applicari possunt.

RAMEX, vide *Hernia*, aut *Cirſos*.

RAMI, non tantum dicuntur brachia vasorum majorum, sed & plantæ, qui sunt ejusdem structuræ ac ejus truncus, & tantummodo ut ejus divisiones considerandi veniunt: quemadmodum enim ex minimis similibus collectis radiculis radice truncus & caudex oritur, sic ex caudice rami prodeunt: hic autem in nonnullis rectus asurgit, in aliis ilicò in folia & ramos explicatur: Priores (quales inprimis sunt arbores) erectum habent stipitem, qui prolongatus tantum est caudex, quod in posterioribus seu plantis, quæ in folia explicantur, non ita obtinet: ambæ tamen in ramos expanduntur, qui in his foliacei, in illis stipitiformes deprehenduntur, in prioribus folia sunt ipsi rami, & hæc alia magnitudine suâ longè exsuperant, in posterioribus, uti in omnibus arboribus, stipites dividuntur in ramos iterum ramosos, & suæ substantiæ ubique similes, quorum latera hinc indè, & ultimi fines in folia explicantur. Ramos autem iisdem ferè partibus constare docet annotinus oblique in autumno abscissus ramus, in loco humido terræ commissus, depactæ enim partes inferius in radices, superius in folia & novam facundamque arborem explicantur: hæc igitur omnia tantummodo sunt productiones radice; sic caudex nihil continet, quod non similiter in radice reperiatur, & contra nihil in radice observatur, quin itidem in caudice appareat, quumque radix in omni parte videatur habere illud rudimentum, undè tota deinceps perfecta planta produci-
tur, idem in caudice & ramis obtinere probabiliter indè conjicitur, quia scilicet, si ex quacunque ferè arbore. V. G. salice duo virgulta abscindantur, & assumptis partibus superioribus unum rectum, seu parte, quæ radici erat proprior, alterum inversum terræ committitur, utrumque eodem crescit modo, nisi quod in posteriori rami magis horizontales, & folia paulò majora deprehendantur undè

apparet in ramis quoque adesse illud rudimentum, quod in veras radices abire, & novam futuram plantam continere queat. B. *En tack*. Gall. *Des Ramaux*.

RANINÆ VENÆ, sunt eæ quæ sub lingua manifeste visuntur. B. *Rikbojs aderß*. G. Die frösch adern. Gall. *Veines Ranines*. A. The frogge vessels or veins.

RANULA, five RANA, vide *Batrachium*.

RANUNCULUS, habet calicem pentaphyllum herbaei coloris ante floris perfectionem plerumque fugacem; flos est perfecte rosaceus, pentapetalus seu polypetalus; radix nonnunquam fibrosa, vel granulosa & digitata, nunc tuberosa, aliquando planè intorta, foliatura est lata vel angusta, secta vel minus secta, hinc nil characteris dat, folia quoque varia sunt, sed habet calicem pentaphyllum, & stamina innumerabilia, quæ circumcrescunt capiti frugifero, exceptis nonnullis. Gr. *Βατράχιον*, à Ranis nomen accepit: quod limitibus humidis opacisque marginibus ranarum more lætetur: aut quod aquis ubi Ranæ degunt, potissimum gaudeat: aut quia inter ejus frutices ranæ frequenter inveniuntur. B. *Boter-blom / hane, boet*. G. Schmaltz-blum, hanen-fusz, frosch pfeffer. Gall. *Renoncule*. A. Crow-foot.

RAPA, & RAPUM, est planta, quæ habet folia oblonga, magna, ampla, repentia, profundè incisa, aspera; flores sunt quadrifidi, cruciformes, flavî; flori succedit siliqua cornu fungosum referens, septo medio divisum, femine subrotundo & rubicundo prægnans: radix est crassa, expansa, carnosa, oblonga, aut rotunda, coloris viridis aut albi, aut rubicundi aut externè nigricantis, in parte inferiori fibras habens, internè dura, alba, saporis aliquando dulcis, aliquando acris: putant dici à *ῥαπίς* & *ῥαφίς*. Rapa vel Rapum, quasi Ruapum, vel Ruapa vocatur, quod è rure eruatur; vel quod faciliè extra terram ruat; vel quod magis placet, quod passim in cibus rapiatur: ergo nomen à rapiendo accepisse videtur: nam & a prætereuntibus etiam ex agris rapitur, & evellitur. Gr. *Ῥαβύλην, Ῥυβύλις*. B. *Raap / knol / ruibe*. G. Rueben. Gall. *Rave*. A. Turnepe, Rapè.

RAPHANUS, habet folia magna, longa, lata, acuta, pulchrè viridentia, Rhapontici foliis satis similia: caulis est rectus, firmus, striatus, cavus: flores sunt parvi, quadri-

drifidi, cruciformes: his succedunt fructus parvi, ferè rotundi, & tumidi, quibusdam feminibus prægnantes: radix est oblonga, pollicis crassitudine ac etiam crassior, gustu acerrimo, sinapi haud absimili, odoris nullius; *ῥαφάνης*, seu *ῥαφάνη*, nomen habet ἀπὸ τοῦ ῥᾶ, seu ῥαδίας *ῥαδίου*, quòd nempè facillè appareat, nam die tertio à factu profilit, hoc nomine potissimum gaudet *raphanus rusticanus*. B. *Hammeletzen*. Gall. *Grand Raifort*. A. *Horseradish*.

RADICULÆ vel **RADICES**, est hæc planta *raphanus hortensis*, qui in obsoniis pro deliciis habetur, nomen sibi arrogavit, quòd cæteras amplitudine corporis superet, vel quam paucissimis magnitudine cedat. Etenim plerumquæ in tantam molem coalescit, ut in frigidis locis, quibus gaudet, sicut in Germania, infantium puerorum magnitudinem æquet: folia habet magna, ampla, aspera, viridia, profundè incisa, Rapam referentia, sed magis sinuosa: caules sunt rotundi, ramosi, flores quadrifidos, purpureos, & cruciformes habentes: succedit fructus seu siliqua corniformis, crassa, spongiosa, duobus feminum subrotundorum ordinibus facta, mediastino tenui discretis: radix est longa, crassa, carnosa, alba, rubicunda aut nigra, saporis acris aut penetrantis, sed grati: hæc planta in hortis colitur, radix è terra effoditur verè, quando est tenera, succulenta, fragilis, & esculenta. B. *ῥαπῆς*. G. Rettig. Gall. *Raifort*. A. Radish.

RAPHE, vide *Sutura*.

RAPISTRUM, *Monospermon*, est Rapa sylvestris, est planta, quæ habet caules tenues, rotundos, ramosos, aliquantulum villosos; folia repentia, crassa, Rapam referentia ad principium laciniata, dein subrotunda, leviter sinuata & subhirsuta: flos cruciformis, quatuor scilicet petalis constans, ex cujus calice surgit pistillum, quod deindè abit in fructum seu testam ferè globosam, unicapitularem, semine factam ut plurimum singulari, radix longa, fibrosa, & albescens. Gall. *Rave*.

RAPUM TERRÆ, vide *Cyclamen*.

RAPUNCULUS spicatus, est planta quæ habet folia ex radice erumpentia violam referentia, punctis nigris aliquando instructa, pedunculis longis adhærentia; caulis est angulosus, excavatus, succum lacteum præbens, folia

lia oblonga, angusta habens : flores in summitate in spicam sunt congesti, coloris cærulei, purpurei vel albi; post florem sequitur fructus divisus in tria loculamenta, semina exigua, splendentia, & rubicunda continentia : radix alba Rapum referens : Rapunculus esculentus est campanula radice esculenta flore cæruleo : est diminutivum à Rapa. Gall. *Reponse*.

RAREFACIENTIA, sunt remedia, quæ moderato calore; vapores humoresque difflando, poros partium majores faciunt. Gr. Ἀραιωτικὰ. B. *Uunmakende middelen*.

RASETTA, idem est quod *Carpus* aut *Brachiale*.

RASORIUM, est cultelli species, quo utuntur chirurgi in abradendis capillis, & ossibus cariosis, à radendo vocatum. B. *En scher-mes*. G. Ein scheermesser, scharf-sach. Gall. *Rasoir*. A. Barbers Shop, Rasour. Idem quod *Raspatorium* aliquando.

RASPATORIUM, seu SCALPRUM RASORIUM, est instrumentum Chirurgicum, ossibus cariosis & squamosis abradendis, confectum. Gr. ὤστρα. B. *En rasper*. G. Das schroteisen, schrotmeißel. Gall. *Rugine*, *Ratissoire*. A. A Grater or rape.

RASPATORIUM, seu RADULA, à radendo, est instrumentum ex lamina ferrea pertusa & asseri parvo affixa, cujus inæqualitate & scabritie, radices, ligna &c. raduntur. Gr. ῥάτρα. B. *En raspe*. G. Raspel. Gall. *Rape*, *Racloir*, *Ratissoire*. A. Rasp.

RATIONIS OS, idem quod *Sincipitis*.

RAUCEDO, Gr. βράρυς, est vox rauca, acutie strepens, absque ulla soni glabritie vel claritate, & exilis, sic ut sæpè non audiatur, nisi à propè adstantibus, adest etiam in hac sibilus aliquis : orta à siccitate vel asperitate Instrumentorum formandæ voci inservientium, hinc consequitur vel tussim, vel susceptum frigus, vel crapulam, vel nimios clamores, vel pulverem in fauces illapsum, vel consumptionem Instrumentorum vocalium à lue venerea : vel denique abusum ciborum aut Medicamentorum acrium. B. *Heesheid*. G. Heischerkeit. Gall. *Enrouement*. A. Hoarsness.

RAVED SENI, est Rhabarbarum Orientale.

RECEPTACULUM CHYLI, idem quod *Sacculus Chyliferus*.

RECEPTACULUM CHYMICUM, est vas amplum, in quo guttæ & vapores destillantes ex rostro vasis, in quo Corpus destillandum habetur, excipiuntur : vocatur & *Recipiens*, & *Excipulum*. B. *De ont fanger*. G. Vorlege glasz, receptackel, eine recipient. Gall. *Un Recipient*, Balon. A. A recipient, receiver.

RECEPTUM, idem quod *Formula*.

RECIDIVUS MORBUS, est, quando materia à prior morbo relicta, vel corporis morbosa diathesi non satis mutata in sanitate requisitam conditionem, denuò recrudescit & eundem similemve morbum resuscitat.

RECRUDESCENTIA, est, quando morbus jam desinens, aut mitis factus, denuò, ad eundem vigorem redit.

RECTIFICATIO, est destillatio repetita liquorum jam antea destillationi subjectorum, ad eos magis purificandos & exaltandos. B. *Verbeteringe*. G. Verbesserung, das rectificiren. Gall. *Rectification*. A. Idem.

RECTI MUSCULI, habentur inter externos abdominis Musculos : in quibus arteriæ & venæ Epigastricæ ab interna parte ascendunt, tum à mammariis interius propè mamillam descendunt. Circa Medium abdominis in latitudinem majores inscriptionibus binis, ternis, interdum & quaternis, in plures veluti musculos dirimuntur. Ad mucronatam pectoris cartilaginem, costarumque trium vel quatuor cartilagines, exortu carnosus sunt, in osse vero pubis, valido tendinosoque corpore defixi. Duo porro paria dicuntur *Musculi recti Majores & Minores capitis*. Par rectum majus, parvum est carnosum & gracile. Oritur à secunda colli vertebra, & desinit in Medium occiput, *Minus rectum* sub priori latet, venit à prima colli vertebra, & in Medium occiput terminum assequitur. Caput ambo retrorsum leviter ducunt & ad latus. B. *De rechte spier*. G. Der rechte mausz. Gall. *Muscles droits*. A. The Right muscles of the Abdomen.

RECTUM INTESTINUM, est omnium & præcipuè Crassorum intestinorum ultimum, incipit à coli fine, & desinit in anum, gaudet musculis sphinctere, & duobus dilatatoribus. B. *Den aars-darm / endel-darm*. G. Der mast-darm, ars-darm, affterdarm. Gall. *Le Boyau Culier, le Gros Boyau, le Rectum*. A. The stright Gut.

RECUTITUS, sive **APELLA**, est cui portio præputii re-

refecta fuit, ut in Judæis & Mahometanis. B. *Besneden*. G. *Beschnitten*. Gall. *Circoncis*. A. Circumfised.

REDUCIA, idem quod *Paronychia*.

REDUCTIO, est Metallorum ab acido aliquo corrosorum, mediante Alkali quopiam, nempe acidum absorbente, vel mutante, in pristinam denuò formam fusio.

REDUVIA, est levis quædam cuticulæ ad unguium radices fissura. Nonnulli sic quoque Paronychiam vocant. B. *Spijn-nagel*. G. *Nagelzwang*, der wurm oder das ungenant am finger. Gall. *Panaris*. A. The Loosness or cleft of the Skin about the root of the nails.

REFECTIVA, idem quod *Analeptica*.

REFICIENTIA, idem quod *Analeptica*.

REFRIGERATORIUM, est vas ligneum, aquâ plenum, cui fistula recta vel spiralis ex stanno vel plumbo inest, quâ aqua destillata, refrigerandi gratiâ perfluit. B. *Ein kochvat*. G. *Ein kuehl-fasz*. Gall. *Refrigerant*, *Refrigeratoire*. A. A cooling vessel.

REGENERATIO, sive PALINGENESIA, Chemicis vocatur quando res quædam operationibus in aliam formam redactæ, ope aliarum operationum, vel peregrinorum additorum, in eandem naturam, quâ prius gaudebant, reducuntur.

REGIMEN, vox recepta est in arte Medica, denotans certam & à medico imperatam diætæ & victûs rationem, tam in statu sano quàm morbofo. Chymicorum turba etiam de Regimine ignis jactat, atque in eo suos habet gradus. Vide *Gradus*. B. *Bestuur / regeeringe*. G. *Regierung*. Gall. *Regime*. A. Idem vel Governing.

REGINA PRATI, est *Ulmaria*: sic dicitur, quod tam latè caput in pratis præ cæteris plantis erigit. Vide *Ulmaria*.

REGISTERES, REGISTRA seu VENTILA, spiracula furni sunt, quæ aër ingreditur sub venti specie, vel quibus supernè exit, & quibus hinc pro operatoris intento dirigitur ignis, iis enim clausis, ignis debilior fit, verum apertis intensior. Gr. *Επισφύα*. B. *Loftgaten / regeerpppen*. G. *Luffloch*. Gall. *Soupirail*. A. A hole to let in Aire.

REGIUS MORBUS, vide *Icterus*.

REGNUM, est certa quædam reductio rerum in tellu-

re nostra reperiundarum ad aliquam classẽ generalem, quæ omnes in quibusdam proprietatibus conveniunt: Tale in medicina constitutum fuit triplex. 1. *Vegetabilium*, continens sub se omnium plantarum genera. 2. *Mineralium*, continens omnia, quæ ex terra effodiuntur, neque tam manifestam ex suo semine ac vegetabilia originem habent. 3. *Animalium*, complectens omnia animantium genera in quovis medio vitam suam degentia. B. *Wph* / *gr* *flagt*. G. Reich. Gall. *Regne*. A. Kingdome.

REGULUS, Chymicis usitatissima vox est, qui in probatione aut fusione alicujus mineræ, illud quod manet in crucibuli fundo vel cupula, *Regem* vel *Regulum* appellarunt, fortè quia erat totius nobilissima essentia. B. *Weningshen*. G. Der Koenig. Gall. *Regule*. A. Regule.

RELAXANTIA, vide *Chalastica*.

RELAXATIO, est quarundam partium, uti muscutorum, vasorum & membranarum dilatatio ultra elasticitatis suæ, h. e. virtutis contractoriæ, tonum, quâ partes in functionibus suis sanis impediuntur; uti in Strabismo, Varice, Aneurismate, Hernia &c. Gr. *Χαλασμός*, *Αΐσις*, *Χαύνωσις*. B. *En berwijdering* / *berlamming*. G. Das nachlassen, das erweitern. Gall. *Relachement*. A. A rereleasing, loosing.

REMEDIUM, idem quod *Medicamentum*, seu *Auxilium*.

REMINISCENTIA, Gr. *Ἀνάμνησις*, est perceptio, quâ rerum antea perceptarum ideæ, menti sensatione, vel aliâ perceptione impressæ, per earum vestigia vel imagines cerebro impressas, vel voces aut alia earum signa oblata, animæ mediantibus spiritibus animalibus, in sensorio communi, rursus offeruntur; vel reminiscencia est arbitraria rerum cerebro antea impressarum, ad suos usus depromptio. B. *De geheugenisse*. G. Gedächtnus. Gall. *Reminiscence*, *Souvenance*, *Souvenir*. A. Remembrance.

REMISSIO FEBRIUM, est incalescentiæ supra modum sanguinis cessatio, quæ in febribus intermittentibus absolvi integrè solet, in continuis verò partialis.

REMORA ARATRI, est Ononis, dicitur quòd in opere arantes boves subindè sistat. Vide *Anonis*.

REMORA, est Instrumentum Chirurgicum apud Hildanum, quo os femoris restituitur.

REMULUS, vide *Costæ*.

RENES, Gr. Νεφρῆ, bini sunt in abdomine, sub peritonæi duplicatura positi, propè diaphragma, multa pinguedine involuti, ad eandem ferè altitudinem quam Hepar & lien, quæ illos quoque tegunt; dexter in homine inferior est quàm Sinister, accipiunt arteriam ab aorta perpendiculariter emissam, quæ dividitur in plurimos ramos vermiculari reptatu currentes, & in se hiantes, ex quibus fistulæ laterales minimæ oriuntur, quæ in corpora papillaria duodecim terminantur, & Urinam à sanguine secretam evehunt in pelvim renis, in qua pariter similes fistulæ ab innumeris glandulis oriundæ in eundem usum desinunt: uterque ren emittit unam Venam, *Emulgentem* dictam in *cavam* statim terminatam; Nervisque quamplurimis & lymphaticis vasis gaudet. B. *De nieren*. G. Die nieren. Gall. *Les Roignons*, *Reins*. A. The Reynes, Kidneys.

RENES SUCCENTURIATI, vide *Capsula Atrabilaria*.

REPELLENTIA, sunt, quæ ut dicunt, Veteres, suâ frigiditate, vel astringendi vi, fervorem & affluxum humorum reprimendo, ac poros & meatus partium claudendo, intumescentiam partis imminuunt, & allabentes humores alio pellunt. Hæc horum medicamentorum actio à nonnullis medicis circulationi sanguinis & humorum repugnare asseritur: tamen experientia multiplex, & solida ratio pro his medicinis militare videntur. Gr. Αποκρεστικά. B. *Te rugdzybende middel*. G. Zu rueck treibende mittel. Gall. *Repercussifs*.

REPERCUTIENTIA, idem quod *Repellentia*.

REPOSITIO, est operatio Chirurgica, quâ membrum aliquod, quod loco suo debito excidit, cum violentia & artificiosè, in pristinum locum reponitur. B. *Herstellung*. G. Herstellung. Gall. *Replacement*. A. Idem.

RESEDA, est planta, quæ habet caulem excavatum, striatum, villosum, ramosum, curvum: folia alternatim disposita, profundè incisa, crispata: flores sunt anomali, in summitate caulium crescentes, coloris flavi, flori succedit capsula membranacea, triangularis, oblonga, continens semina exigua, obrotunda, nigra: radix est longa, tenuis, lignosa, alba, acris: hæc planta crescit in pratis: dici videtur, à resedandis doloribus, collectionibus, inflam-

inflammationibusque, habet succum molliſſimum hinc credibile eſt eum dolores ſedare. B. *Dreemde raket.*

RESIDENTIA, eſt craſſamentum ſeu ſæces quæ in liquoribus turbidis ad fundum ſubſident.

RES NATURALES, ſive **RES DEBITÆ** aut **ORDINATÆ**, vulgò recensentur tres: Sanitas, Sanitatis cauſæ, & Sanitatis effecta. Alii ſeptem enumerant, ut Elementa, Temperamenta, Humores, Spiritus, Facultates, Actiones: ſed Elementa & Temperamenta pertinent ad Phyſicam: Humores, Spiritus & Partes, ſanitatis cauſis annumerantur, quæ conſtant ex bona temperie & apta conformatione; Facultates & Actiones, ſub Sanitatis effectis conſtituuntur. B. *Natuurlijke dingen* / vel potiùs *de be- hoozlijke* vel *oꝛdentelijke dingen*. G. *Natuerliche ſachen*. Gall. *Chofes Naturelles*. A. Natural things.

RES NON NATURALES, ſunt ſex, Aër, Cibus & Potus, Motus & Quies, Somnus & Vigiliæ, Animi pathemata, Excreta & Retenta, ſic appellantur, quia ſi modum excedant, ſæpè morbis anſam præbent. Hiſce meritò à Sennerto aliſque adjunguntur *Applicata* corpori externa, uti ſunt balnea, fomenta, emplaſtra &c.; omnia enim hæc bono uſu adhibita, corpori proſunt, & ipſi naturalia ſiunt; verùm abuſu, nocent. B. Dicuntur *niet natuurlijke dingen* / ſed potiùs *nooꝛzakelijke dingen*. G. *Unnatuerliche ſachen*. Gall. *Chofes non Naturelles*. A. Not natural things.

RES PRÆTER NATURAM, ſunt Morbus, Morbi cauſæ, & Symptomata ſive morbi effecta, quorum præſentia, illa quæ in corpore ſano fieri debebant, nunc impediuntur, adeoque abundant in corpore. B. *Ergenna- tuurlijke zaken* vel *zondigende dingen*. G. *Über natuerliche ſachen*. Gall. *Chofes contre Nature*. A. Things Againſt Nature.

RESINA, eſt corpus in certò frigoris gradu durum, fragile, pellucidum, ad calorem liqueſcens, & diffluens, in aqua non ſolvendum, in oleo, & in alcohole diluendum, in igne ardens inſtar olei. Gr. *ῥηῖν*, ſunt arborum aut herbarum concretæ lachrymæ, ut *Maſtix*, *Thuſ*, *Ammoniacum*, *Terebinthina* &c. quæ tempore & ſolari calore indurantur, ſubſtantiæ pinguis, inflammabiles, & in oleo ſolubiles ſunt B. *Harſ*. G. *Hartz*. Gall. *Reſine*. A. *Roſin*.

RESOLVENTIA, sunt medicamenta, quæ liquidorum animalium moleculas, quæ præternaturaliter coiverant in se, in naturales iterum discerpunt, adeoque eas vel circulantes attenuant, vel hærentes in loco dividunt, & circulationi restitunt. **B. Openende of ontstoppende middelen.** Gall. *Remedes Resolvans, Aperitifs.*

RESOLUTIO, idem quod *Paralysis*.

RESORBENTIA VASA, vide *Absorbentia*.

RESPIRATIO, est thoracis alterna dilatatio & collapsus; quâ priori aër per os, nares, asperam arteriam in vesicularem pulmonum substantiam intrat, eam suâ gravitate & elasticitate expandit, sanguinis fluxum per arterias venasque adjuvat, & in sanguinem agit ob Thoracem ampliatum per contractionem muscutorum intercostalium, & diaphragma planius redditum: & quo posteriori aër ex pulmonis compressi vesiculis, aspera arteria, ore & naribus expellitur, ob thoracem collapsum vi cartilaginum costarum agentium, cessante sc. causâ actionis muscutorum intercostalium, sed pressione muscutorum abdominalium agente in viscera, adeoque diaphragma intus in Thoracem intrudente, & simul juvantibus contractionem Thoracis musculo triangulari aliisque &c. Binæ hæ actiones sunt maximè necessariæ ad Vitam in animali perfecto, iis enim impeditis vita cessat, quia humorum circulatio per vasa sua cessat. **B. De ademhaling.** G. Das athem holen, die lufft ein- und autz ziehen, athemzuge. Gall. *Respiration*, A. A breathing.

RESTA BOVIS, est *Ononis*, dicitur, quòd arantes boves nonnunquam sistat. Vide *Anonis*.

RESUMPTIVA à *Resumere*, seu *Restaurantia* à *Restaurare*, dicuntur pectoralia & alimentosa, ad ægros extenuatos restaurandos.

RETE MIRABILE, sic dicitur ob mirabilem structuram, constat ex plurimis arterioliis & Venulis, subjicitur cerebri basi & glandulam pituitariam in ambitu suo complectitur, à lateribus ossis sphenoidis: usus est ne sanguis subito nimis ad cerebrum ruendo, aliquo modo supprimatur; in homine & equo, qui generosos effectus edunt, non ita invenitur. **B. Het wondernet.** G. Das wundernetz. Gall. *Rets merveilleux*. A. The wonderful net.

RETICULARIS PLEXUS, idem quod *Choroides*.

RE-

RETICULUM, est membrana complicata, tenuis, plurimis arteriis, venis, & copiosâ pinguitudine conspicua, intestinis superextensa: situm est in abdomine per totam ferè ejus anteriorem partem, immediatè sub Peritonæo expanditur superiùs lienem, jecur, quâ parte cavum est, ventriculi fundum, ejusque partem posteriorem, Pancreas, intestinum Colon, ac ipsum dorsum attingit, hinc super intestina latum, iisque immediatè incumbens, ad umbilici regionem ferè semper desinere videtur, sed ad os pubis usque plerùmque pertingit, semper enim eo usque extendi potest, idque confirmat ejus aliquando in ferotum delapsus, licèt id plurimi negent Anatomici, quia in demortuis ad umbilicum usque retractum observatur: duabus lamellis composita videtur, quarum posterior seu inferior à Peritonæo oritur, cui ad undecimæ circiter thoracis vertebrae altitudinem, ubi Aorta sub diaphragmate descendens venam cavam tangit, conjungitur, ejusque interventu firmissimè dorso alligatur, hinc sinistra ejus pars Colo quatenùs ventriculo subjacet, nec non Pancreati adnata, versùs anteriora sinistrorsùm tendit, lienis cavo nectitur ac fini anterioris lamellæ continuatur; dextra verò intestino duodeno & ventriculo connascitur ad hepatis cavum, ubi vena portarum illud ingreditur, pergit, parvo ejus lobulo sese jungit, & superior lamella dici incipit; hæc itaque hic loci inferiori continuata concavæ jecoris parti adhærens, ad sinistrum latus reflexa, duodeno, pyloro, fundo ventriculi inseritur, hinc ad lienem delata lamellæ inferiori occurrit, unamque continuam membranam cum ea constituit, adeoque reticulum hoc orbicularem quati format ellipsin ad spinam dorsi elatiorem, ad fundum, ventriculi decliviorẽ; cæterum inferior lamella subter ventriculum progressa toti ejus posteriori sedi substernitur, via declivi versùs anteriora vadit, ibi superiorem membranam contingit, indeque ambo sibi invicem incumbentès in quibusdam locis liberè, in aliis arctissimè assigitur intestinis. vide *Epiploon* & *Omentum*.

RETIFORMIS PLEXUS, vide *Plexus Retiformis*.

RETIFORMIS TUNICA, est quædam interioris substantiæ nervi optici in oculo expansio, instar veluti sericeæ villos formans eminentes, tenerrimos, posticè & lateraliter humorem vitreum ambiens, quæ se habet ut paries al-

albatus in camera obscura, qui species visibiles per foramen camerae atratae admittas excipit repræsentatque. Vide *Amphiblestroides*. B. *Net nervlies*. G. Das netz-häutlein. Gall. *La Rétine*. A. The netlike tunicle.

RETINA TUNICA, vide *Retiformis* & *Amphiblestroides*.

RETORTA, CORNUTA sive MATRACIUM, est vas Chymicum, ex vitro, lapide, ferrove conflatum, figura rotunda, ad cujus latus rostrum est flexum, retortum, & cavum, quo destillanda ingeruntur & egeruntur. B. *Een retort / kromhals*. G. Eine retorte, storckenschnabel. Gall. *Cornue, Retorte, Matras*. A. A Retort.

REVERBERATIO CHYMICA, est ignitio, quâ corpora igne vivo, in furno reverberii, calcinantur. Vide *Ignis actualis*.

REVERBERIUM, est fornax chymica, quâ corpora ignienda vel destillanda, per ignem undique à parietibus reflexum in ipsa corpora vel vasa continentia, calcinantur vel reverberantur. B. *Een weerstuit oven*. G. Ein reverbirer ofen. Gall. *Reverbère*. A. Reverberatory.

REVIVIFICATIO, est, quando ex gr. Mercurius ex cinnabari, additione salis alicujus, de novo suscitatur. B. *Herlevendig-making*. G. Wiederum lebendig werden. Gall. *Revivification*. A. Reviving.

REVULSORIA V.S. est operatio quâ, sanguis in partem aliquam irruendo nimis agens, in contrariam, per venam, in parte satis remota opposita incisam, avertitur, ut ex parte affecta id quod hæret expellatur, vel si vasa rupta sint, minori vi nunc pressa tempus se constringendi adipiscantur: hæ leges circulationis, licet contradicantur, ex legibus hydraulicis verè demonstrantur. B. *Afleypding der vogten*. G. Das ableiten. Gall. *Revulsion*. A. Idem.

REVULSIO, vide *Antispasms*.

RHA, idem quod *Rheum*, & ita per excellentiam vocatur *Rhaponticum*, ab amne *Rha* nominatur, qui suas aquas per Tanaim fluvium tandem in Pontum Euxinum evomit. Alii putant rha significari radicem, & radicem esse ponticam. Est radix purgans, fiava, longior. Rhabarbaro.

RHABARBARUM, est Lapathi species: quæ habet folia ex radice erumpentia valdè magna, ampla, lata, ferè

rotunda, crassa, caulibus longis, crassis, & nigricantibus adhærentia, coloris sunt saturatè viridentis, gustus acidis satis grati, in medio hujus foliorum secundo aut tertio anno protruditur caulis crassus & robustus, non tam altus quàm Lapathi hortensis Patientia dicti caulis, quàm amplectuntur folia minora, sed etiam rotunda: in summitate caulis spicatum proveniunt flores herbacei, albidus, hexapetaloides, in limbo exteriori muscosi, herbacei in medio; floribus deciduis succedunt semina triangularia, splendentia, subflava, vel rufa, tribus foliolis vice capsulæ aliorum Lapathorum more inclusa: temporis lapsu radix grandescit, multis propaginibus hinc inde propendentibus, oblonga, tuberosa, circularibus zonis rugosa, tuberibusque inæqualis, communiter ponderosa, foris est coloris rubentis vel fusci, intus crocei; ablato cortice exteriori, radix apparet sublutea, multis venis rubicundis ipsam percurrentibus; saporis est amaricantis, & lentâ viscedine subadstringentis, nauseosi odoris pontici debilis, idem ferè, ac *Rheum*; sed melior radix est flavi coloris, quæque rara existit, & minorem stypticitatem habet, & quæ in mandendo glutinosa est cum levi tamen adstrictione, & crocæ tincturæ, cum varietate coloris dilute ex carneo colore rubens, & intus variegata instar nucis moschatae diffractæ: commendatur etiam quæ est gravis cum raritate sua, & in qua etiam contractis frustis invenitur digregatio ex ruffo & glauco: frustis majoribus, cum difficilius siccantur, & sæpius intus putrescant, non fidendum, quandoque enim superficies exterior elegans, interior verò putrida existit atque cariota, adeoque sæpius frustra mediocria sunt meliora: Rhabarbarum quod itinere terrestri advehitur, præfertur illi, tanquam citius corruptibili quod navibus adfertur; mitissimè purgat, & astringit. Volunt nomen componi ex *Rha* radice, & barbarum, ac si esset Barbarorum radix. Duplex est *Verum de Levantes*, quod flavum & melius de quo actum: alterum *Muscoviticum*, quod habet corticem crassum, lignosum, colorem obscurum, valde est ponderosum, humidum, & corrumpi proclive, adeoque deterioris notæ. Dicitur Arabibus *Raved*. In China provenit, undè in Indiam & Turciam, hinc Venetas defertur, & quidem vel navibus vel itinere terrestri. Gall. *Rubarbe*. Vide *Rhaponticum*.

RHAB.

RHABDOIDES SUTURA, idem quod *Sagittalis*.

RHACHIS, idem quod *Spina Dorsi*.

RHACHISAGRA, est *Arthritis Spinalis*, in dorso.

RHACHITÆ, vocantur muscoli dorsales, qui universis costarum commissuris, in toto thorace, superinjecti sunt, à posteriore parte, nihil relinquentes, quod non contegant, sed omnes costarum radices, & vertebrarum processus, qui à lateribus sunt, adhæc, quid inter ipsas radices est, complectuntur. B. *De ruggegraads spieren*. G. Die mæusse des rueckgrades. Gall. *Muscles de l'Epine du dos*. A. The muscles of the Chine bone.

RHACHITIS, est medulla spinalis, quæ suo loco videatur. Item, morbus ex Anglia oriundus, ad Batavos, Germanos &c. dispersus, infantes juniores anno ætatis plerumque secundo invadens, qui est inæqualis nutritio cum partium laxitate, mollitie, debilitate, languore, ignavia, torpore, capite justo majore, infra caput macie, protuberantiis circa articulos, incurvatione ossium, angustia pectoris, tumida abdominis impletione, Hypochondriorum tensione, siti inextinguibili, tussi &c. nomen ab Anglis inditum est, *the Rickets*: sed quia dorsi spina in progressu morbi quandoque afficitur, semper ferè versùs dextrum latus se incurvando, haud incongruè à Cl. Glissonio Rhachitidis nomine indigatur. G. *Lendenbang / engelsche ziekte*. G. Lenden kranckheit, die englische siechte. Gall. *Rhachitis, ou Charte*.

RHACHOS, à *ρήρυμι* rumpo, est linteamentum lacrarum & detritum, & exinde ulcera quædam hęc modo nominantur, quæ lacera sunt & detrita. Dicitur & *Rhacosis*. B. *Gen gescheurde zweer*.

RHACOSIS, idem quod *Rhacos*.

RHAGADES, Latinis *Scissura*, *Fissura*, *Rima*, ut in aliis corporis partibus accidunt, ut manibus, pedibus, labiis, uteri ostio: ita etiam in ano, ac recti intestini extremitate, ac in sphinctere seu musculo anum claudente accidere possunt. Suntque rhagades seu scissuræ ani, oblonga quædam ulcuscula sine tumore, iis similia, quæ interdum in manibus à magno frigore excitantur. Suntque alia superficialia saltem, alia profundiora: alia sine duritie & callo, alia callosa latera habentia: alia humida & saniem fundentia, alia sicca & cancrofa, à *ρήρυμι*, rum-po.

po. B. *Bersten* / *klooven des fondaments*. G. Die
 schründen an händen und fuessen von der kält. Gall.
Fentes, ou crevasses qui viennent à plusieurs parties du
corps. A. Chinks, Clefts.

RHAGOIDES, est *Uvea Tunica oculi*, quæ & *Perfo-*
rata à structura vocatur, alias & *Choroides*. B. *Het dui-*
ven-blies. G. Das trauben häutlein, das schwartze häut-
 lein des augs umb den stern. Gall. *l'Uvée*. A. The grape-
 like tunicle of the eye.

RHAMNUS, est arbuscula spinosa crescens aliquando
 ad altitudinem arboris, ejus truncus est mediocriter mag-
 nus, corticem similem cerafo habens : lignum est subfla-
 vum ; rami spinas quasdam *Pyrum sylvestrem* referentes
 habent : folia sunt ampla, viridia, mali foliis minora, in
 margine leviter denticulata : flos parvus, monopetalus,
 infundibuliformis, quadripartitus, in cujus fundo stamina
 surgunt cum pistillo, quod deindè abit in baccam mol-
 lem; succo virente plenam, *Frangulæ* parem, magnitudi-
 ne pisi, per maturitatem nigram ; in qua grana ut pluri-
 mum quaterna, *Pyrorum* granis penè similia, figurâ ferè
 triangulari, cortice nigricante, callosa, hinc gibba, indè
 verò plana ; sapor baccarum amarus & subadstringens, &
 qui facilè gustanti nauseam movet ; habet & succus pecu-
 liarem sibi odorem : volunt dici quasi *ῥῥῶν μέν*, corrup-
 tens robur. B. *Wipn-bezie-boom* / *duinbezie-boom*. G.
 Kreutz-beer, wegen-dorn, sand-dorn, weiden-dorn. Gall.
Bourg-Epine, Nerprun. A. Rhamn, Christs thorn.

RHANTERES, dicuntur oculorum anguli interiores,
 naso proximi : qui & *πρυαι* vocantur, seu *Fontes Lachry-*
marum. Vide *Canthus*.

RHAPHE, SUTURA, quando vulnera consuuntur
 mediante emplastro conglutinante. Item suturæ cranii ita
 vocantur, de quibus suo loco. Vide *Sutura*.

RHAPHANUS, idem quod *Rhaphanus*.

RHAPONTICUM, eadem ferè radix est ac *Rhabarba-*
rum, sed magis oblonga, imò & vires eadem. Sunt qui
 putant *Rhabarbarum* & *Rhaponticum*, eandem esse radi-
 cem, prout hodie in officinis prostat ; suprema nempè &
 crassa radicis pars esset *Rhabarbarum*, inferior & crassa
Rhaponticum ; ut censet Cl. *Comelinus* cum *Hermanno* ;
 credit autem Cl. *Tournefortius* peculiarem esse plantam,
 quæ

quæ etiam nunc in hortis colitur, & à Prospero Alpino descripta reperitur. Est species Lapathi, quæ florem habet monopetalum, campaniformem, & multifidum; ex cujus fundo pistillum surgit, quod deindè crassescit semine factum triangulari, capsulæ triangulari pariter per maturitatem ita affixo, ut ab ipso divelli nequeat; differt quoque à Rhabbarbaro, quòd radix sit levior, minùs compacta, minùs odora, minùs amara, si masticatur Rheo est viscosior. Defertur ad nos ex Asia, sic fortè vocatur ex *Rha*, radice, & *Ponticum*, quia in Ponto nascitur. **B. Japonicum.** G. Rhapontick. Gall. *Rhapontic*. A. Idem. Datur & alias species Rhapontici, quæ est Rhaponticum vulgare, seu centaurium majus, sive Pseudo Rhaponticum, quæ est planta, quæ caules dimittit quatuor vel quinque pedes altos, rotundos, rectos, ramosos: folia sunt magna, oblonga, valdè divisa: flos est flosculosus constans flosculis multifidis, Embryoni insidentibus, & calice squammoso non aculeato comprehensis; Embryo autem abit deindè in semen pappis instructum, oblongum, splendens: radix longa, crassa, recta, carnosa, extùs nigricans, intùs rubescens, saporis dulcis, postea adstringentis & acris: crescit hæc planta in montibus. Gall. *Grande Centaurée*.

RHEGMA, est partis alicujus ruptio: ut ossis, peritonæi, oculi &c. à *ῥήγνμι* rumpo.

RHEUM, idem quod *Rha*.

RHEUMA, dicitur vulgò humoris è naribus in subjectas partes fluxio; verùm est, obstructio vasorum minimorum lympham vehentium, undè tumor cum dolore partis, sed non veluti in inflammatione sanguinea, non enim suppuratur, & contingit in partibus plerùmque tenerioribus & membranosis, ut in membrana narium, faucium, œsophagi, &c. à *ῥέω* fluo. **B. Een vloeyinge / snof / zinkinge.** G. Ein flusz. Gall. *Rhume, Catharre, Fluxion*. A. Rheume, Catharre.

RHEUMATISMUS, est dolor atrocissimus, dilacerans, & minimo motu summopere excitatus, vagus, obsidens articulos nunc hos, nunc illos, sæpè fixissimus in parte, cum tumore & rubedine loci quem occupat, & cum febre continua incipiens, quæ postea lenitur & ex intervalis longis quandoque redit; cujus causa est inflammatio, in

In arteriis lymphaticis membranarum juncturas ambien-
tium ob materiæ inflammantis naturam non suppuranda,
estque hic morbus arthritidi & podagræ affinis, à $\rho\acute{\iota}\omega$ fluo,
undè Rheumatici dicti. B. *Wloepinge*. G. Das fließen, ein
flusz. Gall. *Fluxion, Rhumatisme*. A. Rheumatism. Lufit
Curimentos.

RHEXIS, idem quod *Rhegma*.

RHINENCHYTES, est siphunculus, quo medicamen-
ta naribus immittuntur, ex $\rho\acute{\iota}\varsigma$ natus, & $\epsilon\gamma\chi\acute{\upsilon}\omega$ immitto. B.
En neus spreut. G. Nasen spruerze. Gall. *Siringue pour*
le nez. A. The nostrils syringe.

RHIZOTOMUM MEDICAMENTUM, est quod mor-
tum funditus & radicitus evelit, ex $\rho\acute{\iota}\zeta\alpha$ radix, & $\tau\epsilon\mu\omega$
seco. B. *Tets dat tot de wortel uptdyfst*.

RHODELÆON, est oleum rosarum, ex $\rho\acute{\omicron}\delta\omicron\nu$ rosa, &
 $\epsilon\lambda\alpha\iota\omicron\nu$ oleum. B. *Rosen-olie*. G. Rosen-oel. Gall. *Huile de*
roses. *Huile rosat*. A. Oly of roses.

RHODIA RADIX, est Telephii species, sic dicitur
quod ejus radix contrita Rosas oleat: $\rho\acute{\omicron}\delta\omicron\nu$ enim est rosa.
B. *Roze-wortel*. G. Rosen-wurtzel. A. Rose wort.

RHODINUM, est acetum rosaceum, aut aliud quid ex
Rosis paratum, à $\rho\acute{\omicron}\delta\omicron\nu$ rosa.

RHODIUM LIGNUM, Asphalatorum quatuor moder-
nis innotuerunt species, cortice cinereo, ligno purpureo
seu Dioscoridis. Secunda, colore Buxi. Tertia, Albi-
cans torulo citreo. Quarta rubens. Verum officinæ nostræ
non nisi secundam & tertiam suppetunt. Prior est Af-
phalati species Lobelii. Posterior dicitur *Rhodium*, *Lig-*
num, quibusdam *Agallochum*, *Oleaque Æthiopica*, *Rho-*
dium Lignum vulgare roseum habet odorem, durum est,
in Insula Rhodo insulisque fortunatis, altitudine unius
hominis crescens, crassitie cerasi, colore ferè macis. B.
Rhodes hout & rozen hout. G. Rodiser-holtz, rosen-
holtz. Gall. *Bois de Roses*. A. Rose-wood.

RHODODAPHNE, est Nerion seu Oleander, sonat
Laurum roseam: sic nuncupatur à flore, rosæ simili &
foliis Laurinis, $\rho\acute{\omicron}\delta\omicron\nu$ est rosa, & $\delta\acute{\alpha}\phi\nu\iota$ Laurus. Vide *Nerion*.

RHODODENDRUM, idem quod *Rhododaphne*, ex
 $\rho\acute{\omicron}\delta\omicron\nu$ rosa, & $\delta\epsilon\iota\delta\epsilon\omicron\nu$ arbor.

RHODON, sive ROSA, vetustas ex sanguine Veneris
& Turcæ ex sanguine Mahometis, ortam sibi persuadent,

cujus nomine folia rofarum humi jacere non patiuntur : hæc Gr. ῥόδον dicitur, quasi ῥόδον pro ῥίζον, ut Plutarcho, qui ῥίζωμα πολὺ τῆς ὀσμῆς (vel ὀσμῆς) ἀφίησι, quòd largum odoris effluvium emittat, à ῥέω fluo. B. **Roos**. G. Eine Rose. Gall. *Rose*. A. Rose.

RHODOMELI, est mel rofarum, ex ῥόδον rosa, & μέλι mel. B. **Rozen honing**. G. Rosen honig. Gall. *Miel Rosat*. A. Honey of roses.

RHODONIA, idem quod *Rhodon*.

RHODOSACCHARUM, est saccharum rosaceum, ex ῥόδον rosa, & σάχαρον *Saccharum*. B. **Roze suiker**. G. Rosen zucker. Gall. *Sucre Rosat*. A. Sugar of roses.

RHODOSTAGMA, est aqua rofarum, ex ῥόδον rosa, & στάζω stillo.

RHOE, vide *Rhus*.

RHOEAS, fortè à ῥέω fluo, quia flosculi statim decidunt, sic vocatur Papaver Rhœas, five Papaver erraticum rubrum, quod & inter frumenta sæpè reperitur. Contra affectus pleuriticos ejus syrupus & decoctio valdè prædicatur. B. **Roodenheul / wilden heul / helle bloemen / hanker bloemen / klapper rozen / roozen rozen**. G. Clapper rosen & korn rosen. Gall. *Coquelicce, pavot sauvage, & Consanons*.

RHOMBOIDES, est pars musculorum, initium habens à tribus inferioribus vertebrarum colli, totidemque superioribus vertebrarum dorsi spinosis processibus: mox oblique descendens, principio, fineque carnosum, ad scapulæ basin fertur; quam retrorsum, sed & oblique sursum agit, ex ῥόμβος figura quadrata, & εἶδος forma. B. **Tarbots gelijke spieren**. G. Der rauten gleiche maulsz. Gall. *Muscle Rhomboide*. A. The rhomboide muscles. Est etiam fasciarum species rhombi figuram repræsentans. B. **Tarbots gelijke vierkante zwagtel**. Gall. *Bandage de figure Rhomboide*.

RHOMBUS, est species deligationis chirurgicæ, figura rhombum referens, hoc est quadrangulum æquilaterum, sed non rectangulum: hujus deligationis variæ describuntur species. B. **De tarbots band / scheeve-ruits zwagteling**. Gall. *Le Rhombus*. Dicitur & alia *Semirhombus* quæ vulneribus circa auris loca advenientibus inservit. B. **Scheeve-ruits-gewpze zwagtel / oot-zwagtel**. Gall. *Demi-Rhombus*.

RHUS

RHUS five **RHOE**, **RHUS CULINARIUM**, **SUMACH**, est Arbuscula, quæ aliquando crescit ad altitudinem arboris; folia sunt pinnata, lata, oblonga, in margine incisa, rubicunda, Fraxini foliis ferè similia: flores in racemos sunt congetti, albi; his in terram delapsis succedit capsula quædam, compressa, ferè ovalis, membranosa, rubicunda, semen ejusdem figuræ habens inclusum, coloris rubri; sapor foliorum, florum, & fructuum est adstringentissimus; crescit in locis lapidosis, ejus fructus olim solebat cibus aspergi & in culinis adhibebatur loco salis ad carnem condiendam, hinc *Rhus culinaria* five *Obsoniorum* appellabatur: & quia usurpari cæperat à coriariis, *Rhoë Coriaria* dicebatur. Tinctores etiam illam plantam adhibent; semen, quod officinis in usu est, Botri in modum crescit. Provenit in Hispania, Italia, Ponto, & quod sumach virginianum vocatur, crescit in virginia. Nomen accepit à colore coccineo acinorum, & voce *ῥήσσω* Latinorum ruffum manasse contendunt, fortè à *ῥέω* fluo, alii ab *ῥεοῦρος* rubrum derivant. B. *Smak*. G. *Færberbaum*, gerberrinden. Gall. *Rb*. A. *Sumach*.

RHYPTICA, sunt medicamenta detergentia & sordes abludentia. Quidam sumunt pro *Ruptoriis*, à *ῥήσσω* sordes abluo.

RHYTHMUS, est certa pulsuum, temporum, vitæ, ætatum &c. proportio, à *ῥυθμίζω* ad numeros aptos refero.

RHYTIDOSIS, est corrugatio alicujus partis, à *ῥυτίσσω* in rugas contraho.

RIBES, five **RIBESIIUM**, est frutex, qui habet ramos duros, tortuosos: folia subrotunda, viridia, dentata; flores sunt in racemos congetti, pentapetali; post flores succedunt baccæ rotundæ, albæ, vel rubræ, politæ, molles, succum rubicundum vel album continentes, saporis acidiusculi & grati, quæ baccæ multa parvâ semina includunt: vox Mauritanica, ideoque græcam nec latinam originem habet. B. *Mathezien* / *Tenivers* / *Wynbezien* / *St. Jans-bezien* / *St. Jans-duiffes* / *bezien ober zee*. G. *Johannes-beer*, riebesel. Gall. *Crosetier rouge de Jardin, ou blanc*. A. *Corënce*, *Corents*, *Curranff*.

RICINUS, est planta, ad arboris altitudinem sæpè excrescens, ejusque formam habens, habet caules crassos, excavatos, lignosos, in superiori parte ramosos, coloris

purpurei, pulverem album farinam referentes habentes : folia in initio rotunda, sed postea angulosa, profundissime incisa, mollia, ampla : flores apetalii, steriles, exigui : fructus à flore remotus in eadem planta, trigonus, plerumque membranula involutus, tres loculos conficiens, in quibus singulis semen instar testitudinis oblongum, sat crassum, coloris lividi, saporis subdulcis, acris, nauseosi, medullam albam & teneram continens, hæret : hic fructus benè maturus, semina cum magno impetu ejicit : radix est crassa, longa, dura, alba, fibrosa : vulgò *Cataputia* major vel *Palma Christi*, vel *Manus Christi*, item *Mirabilis Arbor* ab proceritate, foliorum amplitudinem, florum suavitatem, feminum picturam, & exsultationem, Ægypt. Gr. *Κικι*, & *Κρότων*. Ricinus & Croton à similitudine animalis, quod semen ejus referre videtur, nominata est. Sunt enim Gr. *Κρότωνες* & Latinis Recini, insecta animantia, quæ canibus præsertim adhærent, quibus cibi nullus exitus est, colore livido, nullis discreta membris, in globum continuo crescentia, donec plenius saginata, post aliquot dies sponte suâ decidunt. B. *Wonder-boom / molle-kruid / kruis-boom*. G. *Wunder-baum, kreutzbaum*. Gall. *Ricin, Palme de Christ*. A. *Palme de Christ, wonder-tree, mole-wort*.

RICINUS, est insecti species sub cute nostra.

RIGOR, Gr. *ῥιγὴ* à *ρίγνω* rigeo, est convulsio subito incidens in cute, & quibusdam musculis artuum, lumborum ac colli, ita ut, qui corripitur rigore, primum sentiat concussionem ex subita & improvisa contractione, deinde aliquandiu ita contractus rigidusque manet : undè in hoc differt ab *Opisthotono* & *Emprosthotono*, quòd in rigore nullum membrum distorqueatur ab ordinaria, quæ in motu corporis esse solet, figura, at si ritè perpenderis, *Rigor* est primus gradus, & viam sternit ad *Opisthotonum* vel *Emprosthotonum*, utpotè qui non finè rigore fiunt, sed ultra procedentes rigorem efficiunt cum insolita corporis figura : hic verò *Rigor*, de quo loquimur, vix alibi observatur, quàm in initio febrium intermittentium, & in omnibus fermè, qui moriuntur, undè manifestum, quòd fiat ab obstructione vasorum, per musculos quosdam currentium. B. *Styvighaid*. G. *Das erstarren vom frost, wen einen frewert im fieber*. Gall. *Friffon*. A. *Stiff*.

RIMA PUDENDI, sive **FISSURA MAGNA**, est pudendi muliebris oculo apparens rima, quæ sic dicitur quia ab ossium pubis inferiore parte ad anum usque ferè pertingit; ita ut inter illam & anum spatium, quod perinaum sive interfoemineum appellatur, vix pollicis transversæ latitudinem excedat. Hæc repetito coitu dilatatur; usus est ejus canalis modo penem tanquam in fossam dirigere, urinæ & menstruis exitum præbere, & fœtus excludendi interservire. B. *De schamelheids spleet*. G. Die riefz der schamen. Gall. *La Grande Fente*; *Fente de la partie honteuse*. A. Split of the privities.

RIMA, est ossis fissura, quando os aut cranium ferè ruptum fuerit. B. *Een spleet*. G. Ein spalt, risz. Gall. *Fente*. A. Split, Cleft.

RIMULA LARYNGIS, est ea, quæ à cartilaginibus duabus Arytænoideis efformatur, & quæ ab epiglottidis cartilagine clauditur, ne quid cibi aut potus in laryngem incidat; nam si quid casu illabatur, illicò tussis oritur, & non rarò suffocatio, tunc nos Belgæ dicimus. B. *t Is in de verkeerde keel/ het spleetjen des strottenhoofst*. G. Eine spalt der gurgel. Gall. *Ouverture ou fente du Larynx*, *Sifflet la Glotte*. A. Split of the gullet pipe.

RISIGALLUM, vide *Arsenicum*.

RISUS APIUM, est Ranunculi species; nomen accepit, quod in cibo sumptum mentis alienationem cum labiorum contractione, eas convulsiones faciat, quæ risus speciem videntibus præbent, vocatur illa convulsio *Spasmus Cinicus* & *Risus Sardonius*. Sic etiam appellatur *Apiastrum*, sive *Citrago*, quia ea planta apes delectentur, iisque quasi risum pariant.

RISUS SARDONIUS, est spasmus utriusque maxillæ, *Oudaan* p. 333. est risus, sive faciei contractura risum simulans, in quo risu, nec voluntas, nec intellectus, ut causæ ullo modo concurrunt, sed illud sensitivum omni animali commune, hinc oritur à quacunque causa partes faciei contrahens, quæ in risu verò agunt: nomen Sardonii traxisse videtur ab Herba Sardoa vel Sardonio, ita dicta, à solo nativo Sardinia, ubi primo inventa fuit, quæ vocatur & Risus Apium.

ROB, idem quod *Apochylis*.

ROBERTIANA, seu **ROBERTI HERBA**, est Cera-

nii species, haud dubiè à superstitione aliqua Divi, quâ superior ætas mirificè imbuta fuit, appellatur.

ROBIGO, idem quod *Rubigo*.

ROBORANTIA, idem quod *Cordialia*.

ROBUB, idem quod *Apochylisma*.

ROBUR, est arbor glandifera, sic à vastitate & firmitate dicta.

ROCHUM ALUMEN, sive RUPEUM, orta à Gallica voce *Roc*, quod *Rupem* denotat, vulgò *Alumen Rochæ* vocatur. B. *Alip-aluin*. G. *Stein-alaun*. Gall. *Alun de roche*, ou de glace. A. *Rock alum*.

ROHOB, vide *Apochylisma*.

ROBELLA, vide *Ros Solis*.

RORIFERUS DUCTUS, idem quod *Ductus Chyliferus*.

ROS, Antiquis dicebatur, cum prima humiditas ab extremitatibus vasorum excidit, & in membrorum substantiam dispersa est. Ros, inquit *Galen*. 7. method. 6. tertia humiditatis species undè partes corporis nostri nutriuntur, quæ continetur in omnibus animalis partibus, ceu Ros quidam per earum substantiam sparsus: hæc est Antiquorum opinio, optimè verò sic vocari potest ille humor vaporosus, qui in abdomine animalium semper adest, sub ipse vaporis exit, dum animal exenteratur, similis ros est in Thorace, & pericardio aliisque partibus perpetuo præsens, exhalans è vasculis minimis, ad obliniendas partes ac humectandas destinatus, per alia vascula continuò quoque absorptus. B. *Thau*. G. *Thau*. Gall. *Rosée*. A. *Dew*.

ROSA, est planta, quæ habet ramos duros, lignosos, spinosos, corticem plerùmque spinosum: folia oblonga, dentata, aspera, pinnata, in impar extremum exeuntia, finis pedunculi format ovarium sphericum, coronatum in fastigio suo corona profundè quinquefida, radiata, cujus segmenta longa, atque laciniata calicem referunt: flos est pentapetalus, cujus petali oriuntur ex margine interno calicis, undè & stamina numerosissima: ovarium emitit ex centro apicis capitulum tubis multis, fimbriatis ornatum, quod fit fructus unicapsularis, fætus seminibus plurimis, angulosis, villosis, instructus apice foliaceo: hæc arbuscula crescit in hortis. B. *Rosen*. Gall. *Rose*. Gr.

ῥόδον, dicunt vocari ab oleo, vel per antiphrasin, quòd minimè oleat, num odorata existat, vel à Gr. *ῥόδον*, vel quòd rubricanti colore rubeat. Vide *Rhodon*.

ROSA, idem quod *Erysipelas*.

ROSMARINUM, *ROSMARINUS*, est Arbuscula, quæ habet caulem longum, tenuem, cineritium, habentem folia angusta, dura, non flexilia, in parte superiori viridia, in inferiori alba, odoris penetrantis, aromatici, saporis acris: flos est monopetalus, labiatus, cujus labium superius bifidum, & fursùm versùs posteriora revolutum est cum staminibus aduncis, inferius verò in tres partes divisum, media cochlearis instar excavata: ex calice autem bidentato vel tridentato surgit pistillum, posticæ floris parti adinstar clavi infixum, ac quatuor veluti embryonibus stipatum, qui deindè abeunt in totidem femina subrotunda, in capsula, quæ floris calix fuit, inclusa, & ad se invicem juncta: radix est fibrosa, minima: crescit hæc Arbuscula in regionibus calidis, ei nomen impositum videtur, quòd folia quâ parte minùs viridia sunt, quandoque albedine quâdam aspersa sint quæ rorem videntur mentiri, quæ ipsa albedo quandoque etiam in parte viridiore observatur, vel nomen illud accepit, quòd collibus roribusque gaudeat marinis. Gr. *Λιβανύρις*, quòd odorem thuris seu olibani reddat. B. *Rosmarin*. G. *Rosmarin*. Gall. *Rosmarin*. A. *Rosemary*.

ROSSALIA & *ROSSANIA*, sunt nomina Neapolitana, ab aliis *Purpura* vocantur & *Rubores*, ac Gr. *Ῥοσσηματα*. Sunt maculæ rubræ & quasi ignitæ, cum vix affatu digno tumore, per universum corpus, quasi quædam *Erysipelata* parva, in principio morbi seu die quarto vel quinto morbi erumpentia. Progressu morbi totum corpus occupant, ut id quasi ignitum appareat, ac si *Erysipelate* laboret; qui color in declinatione iterum, ut in principio, in maculas mutatur, quæ tandem septimo vel nono die evanescunt, epidermide squammarum instar decidente.

ROS SOLIS, *RORELLA*, *DROSUM* & *SALSIORRA*, *SPONSA SOLIS*, nomen habet, quòd ejus folia, semper quasi rorida sint, est planta, quæ habet cauliculos exiguos, longos, inferiùs lanuginosos, folia obrotunda, concava, pallide viridia, tenuium rubescentiumque staminum veluti cilio circumquaque fimbriata, aspergine rorida

da guttularum, etiam per ferventissimos ætus pilis adhærescentibus, madida : flos est rosaceus, plurimis scilicet petalis in orbem positis constans, ex cujus calice tubulato surgit pistillum, quod deindè abit in fructum ovatum vel acuminatum, apice dehiscentem, seminibusque fætum subrotundis, vel oblongis : radix fibrosa, & tenuis instar capillorum. B. *Zonne-dauw / loopig-kruid*. G. *Sonnen-thau, sonthau, sondauw*. Gall. *Rosée du Soleil*. A. *Sonne dewe, seu-dew, moror-grass, red-rot, youth-wort*.

ROSTRIFORMIS PROCESSUS, vide *Coracoides*.

ROSTRUM PORCINUM, vide *Dens Leonis*.

ROSTRUM, dicitur fistula illa quæ galeis seu capitellis destillatoriis continua est, per quam ex galea liquor destillatus in receptaculum suppositum destillatur. B. *De bek / de snuit*. G. *Ein schnabel*. Gall. *Bec, Tuyau*. A. *Snoute*.

ROSTRUM, est forceps excisoria, & dicitur, pro varia figura, *Psittacea* & *Vulturina*, valet ad ossis aliquod frustulum, in curatione vulnere capitis, partim rumpendo, partim incidendo, auferendum. B. *Gen papegaais-bek / gieren-bek*.

ROTATOR MAJOR, & MINOR, sunt duæ Apophyses in superiore ossis femoris parte, Trochanteres dictæ, quarum major externa, minor interna; in quibus plurium musculorum tendines terminantur. B. *De dybeens draers*. G. *Des oben schenckels umdreher*. Gall. *Le Trochantere*. A. *Turner of the thigh*.

ROTULA, idem quod *Mola genu*.

ROTULÆ, vide *Tabellæ*.

ROTUNDUS MUSCULUS MAJOR brachii, qui brachium retro deorsum trahit, & deltoidi musculo contrahitur. Ab inferiore scapulæ margine & extimo angulo, undè transversas quasdam complectitur fibras radiosas, pronatus, brevi latoque tendine, brachii ossis infra cervicem desinit. Alter *Rotundus Minor* est seu *Brevior*, totus carnosus est, qui initio acuto ex infimo scapulæ angulo pullulat; postea magis magisque crassescit ad medium usque ventrem, indè sensim gracilescens, acuto fine finitur in ligamentum, quo humeri caput vestitum est, oblique situs est, aliisque *Transversus Musculus Brevior* appellatur. Videtur non sine ratione, partem esse præceden-

ris rotundi majoris. Tertius *Rotundus* radii est, *Pronator* dictus, vide *Pronator*. B. *De ronde spier*. G. Der runde maußz. Gall. *Le grand Rond*. A. A round brawne.

RUBEFACIENTIA, sunt medicamenta, quæ externe cuti applicata, titillationem, ruboremque illi inducunt, adeoque inflammationem levem, suntque hæc varii gradus Gr. *φαιγιζοντα*, & conveniunt ubi humores in locum alliciendi sunt. B. *Rootmakende of blaar trekkende middelen*.

RUBEOLA est planta, quæ habet caules plurimos, tenues, quadratos, repentes: folia caulem ambientia, angusta, splendentia: flores in summitate ramorum crescunt, parvi, in quatuor partes divisi, coloris rubri, aliquando albi, odoris grati, Jasminum redolentes: succedunt floribus semina bina sibi mutuò adhærentia, aspera, oblonga, pulpam albam continentia: radix est fibrosa, longa, lignosa, crassa, nigra: Rubeola dicitur quia à Rubia parva, quia hæc planta parvam Rubiam refert; vocatur etiam Cynanchica à Cynanche Angina, quia Anginam curare dicitur.

RUBEOLA, est species variolarum vel morbillorum, sunt enim exanthemata tubercula rubra, cum calore ac tussi invadentia, morbillis minùs periculosa. Invadunt autem quandoque sola, quandoque inter variolas insperguntur, quandoque iis sanatis superveniunt. B. *Roedjenst*. G. Ein roetheln five roetteln à rubore appellant.

RUBIA, est planta, quæ habet caules longos, sarmen-
tosos, quadrangulares, nodosos, asperos: folia oblonga,
angusta, caulem in formam stellæ ambientia, numero in-
certa, aspera: flos est monopetalus, campaniformis &
multifidus; calice abeunte in fructum ex gemellis baccis
constantem semine ut plurimum fætis umbilicato; baccæ
sunt nigrae, sibi invicem adhærentes, succo plenæ: radix
oblonga, tenuis, succulenta, extùs & intùs rubicunda,
saporis ex dulci amaricantis & adstringentis; odoris nul-
lius. Gr. *Ῥευθόδανον*, officinæ *Rubiam Tinctorum* appel-
lant: à radice rubro colore nomen accepit, quo lanæ &
lintea tinguntur: sic græca vox fluit ab *Ῥεῦθρον* rubrum. B.
Krappe/ mee/ mee-krappe/ rotte. G. Roethe, Fær-
ber-roethe, ferber-wurtz Gall. *Garance*. A. Maddiz.

RUBIGO, ROBIGO, USTILAGO, Gr. *Ῥυτίσις*, est fru-

frumentum vitiosum, cujus spica quasi ob nigredinem, adusta conspicitur. B. **Ḥḡand** / **koren-ḡand**. G. Melthaw, brand im korn. Gall. *Mielle au bled*, *Brulure*. A. Bligt, brand-korne, blasting of korn, est quoque flos ferri vel cupri, aëre vel acri liquore exeli & versi in calceam materiam. B. **Ḥoest**. Gall. *Rouille*.

RUBINUS, est Gemma diaphana rutilans, rubensque (exigua portiuncula est rubicundi coloris) ac limam respuens. Rubedo ipsius est instar sanguinis, laccæ Indicæ coloris coccinei. G. Kerm sine. Gall. *Escarlatte*. A. Scarlet, Crimson colour. B. **Schaarlaken koleur**. Nobiliores Rubini in Insula Zeilan nascuntur, alii minores, in Coria, Calcut, Cambria, & Bishnagari; Optimi in flumine Pegu. Exploratur Bonitas ore & linguâ: nam duriores & meliores reputantur. Nascuntur in lapidea matrice rosei coloris, primumque candicant, deinde paulatim rubescences ruborem contrahunt. Hinc albi immaturi. Nascuntur plerumque in aurifodina, ubi Saphiri reperiuntur. Gr. **Ἀνθαξ**. Arab. Jacut. Lat. Carbunculus, **καρτ' ἐσχαλιν**. B. **Ḥubpn**. G. Ein Rubin. Gall. *Rubis*, ou *Carboncle*. A. Ruby, rubin.

RUBRICA, vide in *Impetigo*.

RUBUS, est Arbuscula, quæ habet ramos longos, flexiles, debiles, virides, medullosos, spinis acutis instructos: folia oblonga, acuta, dentata, dura, aspera, in parte superiori viridia, in inferiori coloris albi, trifoliata: calix est quinquefidus: flores sunt rosacei, pentapetali, in summitate ramorum crescentes, exigui, pedunculis brevibus adhærentes, numerosis staminibus stipati in centro calicis, cui adnascitur fructus globosus, ex pluribus acinis succulentis compositus, placentæ affixis, in initio rubicundis, sed post maturitatem nigris, saporem dulcem habentibus, satis feminibus oblongis, singulis instructis sua tuba; radix parva, repens: hæc arbuscula crescit juxta vias: interdum eta & secus margines agrorum. Gr. **Ῥάβδος**, à rubicundo succo nomen habere putem, vocatur etiam, *Sentes*. Aliquibus *Moravaticana*, corruptâ voce, ejus fructus dicuntur, cum dicendum esset *Morà Vaccinia*: Nam in hodiernum usque diem Græci mora illa à **Ῥάβδος**, **Ῥάβδος** & **Ῥάβδος** cognominant. Virgilius in Bucolicis unius literæ immutatione *Vaccinia* vocavit, nunc *Mora Bacci* appellatur,

tur, cum dicendum esset *Mora Bati*. Gall. *Meure de Renard*. Vocatur etiam *Chamæbates*, quasi humilis rubus. B. *Bzaam-bezie / bʒommel-bezie*. G. Brombeer, bromen. Gall. *Ronce*. A. Rouces, bramble buffe, black-berje bufte, black-berry tree.

RUBUS IDÆUS, est Frutex, sic à monte Idæo appellatus, producens fructus moris ferè similes, rubros vel albos. B. *Bzaam-boizen / hinne-bezien*. G. Hun-bramen, hind-beeren, hin-beeren. Gall. *Framboisier*. A. Raspberries, rasp-berry-tree.

RUCTATIO, sive **RUCTUS**, **BOMBUS**, aut **ERUCTATIO**, est flatuum ex ventriculo per Oesophagum aditus, & ex ore egressus cum sonitu majore vel minore, qui oriuntur ex quacunque materia elastica in ventriculo rarefacta & aliquandiu retenta, sed subito explosa fursum. Sed quatuor gradus agnoscit. I. Cum flatus copiose ejiciuntur. II. Cum eructandi conatus est major quàm ructus, sæpè non sine dolore & flatuum ascensu in oesophagum cum descensu eorum mox subsequente. III. Cum in Nausea & ante Vomitus Ructus fiunt, aut magnus conatus. IV. Cum Ructus sonori sunt, & acres, acidi, aspi, fætidii aut humidi. Gr. *Ἐρυγμός, Ἐρύγη, Ἐρυγμός*. B. *Rispinge / rupzinge / opripzing*. G. Ein groltzer, sawre upper, oder rultzer lassen. Gall. *Rot, Rottement*. A. Belching vel Breaking of wind upward.

RUCTUS, vide *Bombus* & *Ructatio*.

RUGITUS, est aëris in Intestinatorum circumgyrationibus contenti, ob eorum motum perpetuum, de loco in locum migratio, sive ob leves spasmos intestinatorum diutius quàm par est hæsitet & rarefactus fuerit, sive ob cibos aëris magna copia scatentes assumptos oriatur. B. *Grommelinghe*. G. Gemurmel, ein getöse. Gall. *Gronillement*. A. Murmur.

RUMEX, est Lapathi species: hanc propriè Romani appellarunt Rumicem, forsitan quòd ab ea succus non aliter atque ex mamma, quam *Rumen* Veteres dixerunt, titientibus exugi soleat. Rumus Antiquis erat lacto.

RUPTIO, vide *Rhegma*.

RUPTORIUM, est Medicamentum causticum, quod cuti applicatum exedit, & quo abscessus sæpè aperiri solent, paratur vulgò ex lixiviis, vel ex crystallis lunæ aliisque rebus.

RUS-

RUSCUM, RUSCUS, est arbuscula, duos vel tres pedes alta, quæ habet ramos multos, flexiles, fractu difficiles: folia Myrti, sed rigidiora, duriora, acuta, pungentia, nervosa, inodora, sine caule, saporis amari & adstringentis: Calyx monophyllus, multifidus; intra hunc flores monopetali, campaniformes, globosi, exigui, lutei: flori succedit bacca rotunda, mollis, rubens, Asparagi baccis major, continens sub tenui pellicula modo unum, modo bina semina durissima, flava, saporis subdulcis: radix crassa, oblonga, tortuosa, obliqua, implexa, inæqualis, dura, repens, alba, fibras crassas demittens: crescit in locis incultis, ut in sylvis, ex Italia & Gallia huc adfertur; colitur hic in hortis. Officinæ litteram addunt, appellantque *Bruscum*. Gr. ὀξύμυρσος & κεντρομυρσίνη, fortè nomen habet, quòd *Ruri* ex Rusco fiant scopæ, vel quòd folia Myrti acuta & spinosa sunt; μυακάνθα etiam dicitur, quia rustici olim supra suum corpus ponebant, ut illud à muribus defenderent, vocatur etiam *Laurus*, quia Laurinis coronis nectendis inservire posse videtur, & *Alexandrina*, quia in Alexandria crescit. An non *Myrsine* Dioscoridis? Jure meritò suspicatur. B. *Muizen-dooyn / stee-kende-palm / heer-bezien*. G. *Mäuse-dorn, brusch*. Gall. *Houx frelon, Petit Houx, Fragon, Brusq.* A. *Butchers Broom, tree-holly.*

RUTA, Hæc planta crescit in formam arbusculæ, caules habet crassos, lignosos, ramosos, cortice albescente obductos; folia sunt in segmenta divisa, exigua, oblonga, carnosa, satis crassa, polita, bina: flores tetrapetali, rosacei, coloris flavi: post florem sequitur fructus in quatuor loculos per diaphragma divisus; continens semina parva, recurva, semilunata, coloris modo flavi, modo nigricantis, saporis ingrati, odoris gravis: in capsulis seminalibus est omnis vis, ex illis enim plus olei extrahitur, quàm ex integris seminibus & caulibus: radix fibrosa, lignosa, & flava est; tota planta habet odorem ingratum, saporem amarum & acrem, crescit in hortis ubique. Gr. Πήγανον, Ρύτη, dictam volunt rutam, quòd una ex omnibus plantis, propter multiplicem ejus usum maximè eruatur. Alii ἀπὸ τοῦ ρύτης derivant, quòd libidinosos nimiumque veneri addictos frenet. *Peganum* appellatur quòd siccitate & caliditate suâ coagulet ac condenset semen;

men; hinc uterum gerentibus inimicum esse ajunt, à πύρ-
 ριν compingo, concreasco. B. Raute / wpu-ruit. G. Rau-
 te, wein-raute. Gall. Rue. A. Idem.

RUTABULUM, est instrumentum ligneum vel fer-
 reum, quo materia igni imposita, vel coquenda sæpè agi-
 tatur. B. Een roer-stok. G. Ruehrhacke. Gall. Fourgons
 A. Coal-rake, Maukin.

RYAS, est nimia lachrymarum fluxio non ordinaria.

S.

S. N. idem quod SECUNDUM NATURAM, S. Gr. Σ
 vel etiam C. utrumque characterem enim Græcis in
 usu fuisse docent Numismata. Alias Latinum S. est nota
 characteristica ponderis vel mensuræ, denotans dimidium
 præcedentis, vel *Semis*.

SABINA seu SAVINA, est frutex, qui perpetuò vi-
 ret, folia habet foliis Tamarisci similia, sed duriora & ma-
 gis spinosa, odoris fortis, saporis acris & urentis: flos est
 amentaceus extremitati ramorum innascens, sed sterilis;
 embryones autem seu baccæ baccis juniperi similes, nu-
 cleis turgent angulosi, & asperis: datur & altera fabinæ
 species, quæ est arbor instar Amygdali magna. Gr. Βεάδυς,
 & Βάρυθρον, dicitur Romanis à regione, in qua multum
 nasceretur, an à σεβεισθαι Deos honorare, quia dicuntur
 Sabini præ cæteris gentibus Deos veneratos esse. B. Ze-
 ben-boom / zabel-boom. G. Siben-baum, seven-baum,
 fade-baum. Gall. Savinier, Sabine. A. Savin.

SABULUM, sive Arena, sunt granula solida, parva
 arenæ terrestri similia sed naturæ ejusdem ac Calculus hu-
 manus, quæ in urina reperiuntur, eminguntur, in renibus
 vel vesica nata. Gr. ἄμμος & ῥάμμος. B. Zand / gravvel.
 G. Sand, griesz. Gall. Du Sable; du Gravier. A. Gravel.

SACCHARUM, seu SACCHAR, ZUCCHARUM,
 ZACHAR, ZACCHARUM, SUCCHARUM, MEL
 ARUNDINACEUM, MEL CANNÆ, arundo hæc non
 tantum in India Orientali & Occidentali, sed & in Africæ
 locis, imò & in quibusdam Europæ regionibus crescit.
 Exhibet autem Saccharum, partim incisione Cannæ unde
 Saccharum instar lachrymæ exstillat, quod candidum est
 & rarum; partim elixatione potissimum medullæ ac radi-
 cis, donec scil. Saccharum est succus ex arundinibus ex-
 pres-

pressus, dulcissimus, concretus, & in salis formam redactus: ideòque *Sal Essentiale* jure vocari potest. Pro varia preparatione varia sortitur nomina, ut *Nigrum*, *Rubrum*, *Album*, *Albissimum*, *Cantum* id est *Angulosum* seu *CrySTALLINUM*, *Penidium* &c. Ex plumbo etiam paratur cum aceto destillato *Sal*, quod ob dulcedinem *Saccharum Saturni* appellatur. Gall. *Sucre de Saturne*. B. *Sußer*. G. Zucker. Gall. *Sucre*. A. Sugar. Arab. *Zazar*, *Sudur*, *Sutter*.

SACCUS, à *Σάκκω* onero: est intestinum cœcum quod facci instar propendet. B. *Æen* *žah*. G. Ein sack. Gall. *Sac*. A. A Sack.

SACCULI seu **DUCTUS ADIPOSI**, seu **VESICULÆ ADIPOSÆ** aut **LOBULI**, observamus, ubicunque pinguedo est, præcipuè circa cutim & in musculorum interstitiis, ibi inveniri multiplices membranas facculorum adinstar, & lobulorum excavatorum, quæ substratæ cuidam membranæ crassiori adhærent. Per hanc propagari Venas & arterias, quarum trunco à lateribus pinguedinis moles, veluti milii acervus, cumulatur. Vasa sanguinea expandi in ramos, arborum instar, quorum extremitatibus appenduntur membranosi facculi seu lobuli, pinguedinis globulis repleti, qui veluti folia arboris adnata, arboris exactam figuram complent. Membranosi isti facculi variè figurantur. Sunt enim leviter depressi & ovalem penè figuram habent, instar glandularum conglomeratarum. Nectuntur ad invicem membranis, quibus efformantur, & vasorum rete. Glandulas habet copiosissimas, mediântibus quibus pinguedo & adeps ex arteriis immediatè accipitur & exindè in sacculos adiposos deferitur. B. *Šniere* *žahicu*. G. Die fettsäcke. Gall. *Vesicules adipeuses*, ou *graisseuses*. A. The fat sacks or ducts.

SACCULUS CHYLIFERUS sive **RORIFERUS** est Receptaculum chyli (saccus lacteus D. *van Horne*, Cisterna Lumbaris aliis) est inferior pars ductus chyliferi, in homine est sacculus membrana tenui conflatus, qui fibrosis quibusdam vinculis eam ambientibus constringitur, & hinc diversam, pro ut hæc magis minusve solvuntur, capacitatem obtinet, ferè ut intestinum Colon varium deprehenditur, dum vincula ejus sensim solvuntur, undè justa Receptaculi hujus magnitudo & figura vix determinari possunt; nam modo unicus apparet sacculus, & solutio

lacio fibris pluribus constare videtur, hinc plura dari Receptacula in uno homine dixere egregii viri : tenuis adeò est membrana hujus receptaculi ambitum firmans, ut pelluceat, & hinc, ubi hoc chylo repletum, à transparente ejus colore, albida appareat, sed & indè sit, ut Receptaculum vacuum, & proindè collapsum, difficulter in conspectum veniat; quæ fortè ratio est, quod Bartholinus id in homine non animadverterit, nec depinxit, ejus loco glandulas novas substituens. Ponitur ad dextram corporum superiorum vertebrarum lumborum, hisque immediatè incumbit; tum ipsi à dextris accumbit, & pro parte incumbit appendix musculosa dextra diaphragmatis, à sinistris verò illud suprascendit arteriæ Aortæ descendentis truncus, antè emulgens dextra arteria ab Aorta, supra illud tendit ad renem dextrum; supra quam descendit vena cava inferior, ibi quoque suas venas emulgentes utrimque emittens. Deindè perfectissimè in homine ejus pars infima reperitur sub vena emulgente sinistra, inter Venæ Cavæ inferioris & Aoræ descendentis truncum; estque summa cura adhibenda, ne ille locus inter eximendum intestina lædatur, si enim illæsius manserit, semotanimium molesta intestinorum mole, ipsum Receptaculum, in quovis subjecto, quocunque post mortem tempore, facile demonstratur : circumponuntur receptaculo glandulæ lumbares, quod jam animadvertit Rudbek, minus tamen benè illustravit, tum pariter sibi in homine visum testatur Cl. *van Horne*, & eadem sunt, quas pro receptaculo Chyli describit Bartholinus. Porro huic receptaculo loculofo inferuntur venæ lacteæ secundi generis, & venæ lymphaticæ propemodum omnes inferiorum partium, undè quasi communis cisterna, accipiens & commiscens maximam chyli, (excepto qui per absorbentes venas, oris, œsophagi, ventriculi, intestinorum, immediatè in venas infunditur) & lymphæ totius corporis partem. B. *De gyl-sack. G. Der speis sack, der gyl sack. Gall. Sac Chylifere. A. The chyle sack.*

SACCULUS CORDIS, vide *Pericardium*.

SACCULI MEDICINALES, componuntur ex variis simplicibus, scopo Medici convenientibus; eaque si opus fuerit conteruntur, sacculoque, cujus figura parti affectæ quadrat, excipiuntur, qui sæpè, ne materia in unum locum

cum coacervetur, acu, in quibusdam locis interfuitur. B. *Pöppjes*. G. *Säcklein*, beutel. Gall. *Un sacbet*. A. A little sack, bag.

SACER IGNIS, vide *Herpes exedens*.

SACER MORBUS, vide *Epilepsia*.

SACERDOS PENIS, vide *Arum*.

SACRA FISTULA, idem quod *Medulla Spinalis*.

SACRUM OS, Gr. πλατὸν, ἡ ἱερὸν ὀστέον, Ὑποσπόνδυλον Τριγώνου Κόκκυξ est os triangularis figuræ, vertebri lumborum suppositum, à lateribus ossibus innominatis conjunctum, constat, ex vertebri inferioribus sex, cui ossa coccygis annectuntur, in abdomine à parte posteriori constituit pelvim. B. *Det heilig bein*. G. Das heilige bein, das grosse rüeck bein. Gall. *L'Os Sacrum*. A. The holy bone.

SAGAPENUM, lachryma seu gummi est Ferulæ in Media nascentis, ejusdem cum succo nominis, ex qua sauciata educitur. Nascitur in Media regione, undè Alexandriam, ac hinc Venetias atque in alia Europæ loca transportatur. Optimum debet esse sincerum, translucidum, foris colore fulvo vel ruffo, intus albedo, gustu acre, odore gravi, porrumque æmulans. Appellatur & *Sacoponium*, *Serapinum*, *Sacopenium* &c. B. *Gom jagapern*. G. *Serapinsafft*. Gall. *Sagapene*. A. *Sagapen*, *serapin*.

SAGITTA, palustris Planta est, & species Ranunculi, quæ habet folia aquis innatantia raræ formæ, pulchræ alatæ sagittæ mucronem æmulantia, fuscis hinc inde in superna parte maculis notata, quædam ex primis in acumen non desinunt, sed rotundantur, saporem obtinent nonnihil subdulcem, & viscidum, cum vestigiis obscuræ acrimoniæ: ex radice erumpunt plures caules, obrotundi, excavati, fungosi, in summitate habentes flores visui gratos, tetrapetalos, rosaceos, albos, plura stamina habentes in medio rubra; floribus succedunt fructus parvi, rotundi, fragorum magnitudinis, asperi, coloris viridorubri; qui singuli continent plura semina, tenuia, acuta, in capitulum unum congesta; & figuram unguis avis habentia: radix fibrosa, longa, crassa, spongiosa, pallida; sic dicitur à foliorum forma tricuspidi, supernè in unam, infernè in duas desinentium. B. *Serpent's-tong* / *flange-tong*. G. *Pfeil-kraut*. Gall. *Queue d'Arondelle*, *espece de Renoncule*. A. *Adder's-tongue* or arrow klad.

SAGIT-

SAGITTALIS SUTURA, vel veruculata, Gr. οὐραία est illa quæ à Coronali incipit, & in Lambdoidem definit, inter duo ossa bregmatis decurrens. B. *De pyl-naad*. G. Die pfeilnath. Gall. *Suture Sagittale*. A. Shaft future, streight seam.

SAGMINALIS, vide *Peristeron*.

SAL, est materia in aqua solubilis, igne liquefcens; adeò simplex, ut quælibet ejus particula eandem toti naturam referat, linguæ saporem imprimat, estque *Fixum*, vel *Volatile*: *Acidum* vel *Alcalinum*: vel *Sal Compositum*, seu *Neutrum*. *Fixum* est quod magna ignis vi non avolat, sed ejus torturam securè patiatur, ut sal tartari; cardui benedicti &c. *Volatile* est quod spontè, vel minimo ignis calore fursùm evehitur & in auras evanescit, uti omnia salia Volatilia arte facta. *Acidum* est quod sapore tali se prodit, vel solutum cum alcalicis effervesceat, uti Vitriola. *Alcalinum* est quod ignei vel urinosi saporis, cum acidis solutis ebullit, ut sal Tartari. *Neutrum* est, quod nec ebullit cum acidis, nec cum alcalinis, ut sal marinum, gemmæ &c. Omnia salia naturalia cognita sunt, Sal maris, Sal gemmæ, Sal de fontibus salinis, Nitrum, Borax, Sal ammoniacum spontaneum, alumen, acidum vagum fodinarum. Sal fossile, cujus purior pars, Sal Gemmæ appellatur, in fodinis variis, per orbem sparsis, copia ingenti, ad summas profunditates, perfectum eruitur. Sal Fontanum, aqua dilutum, scaturiens, depuratum, inspissatum, simillimum est Sali marino. Sal Maris, in eo diffusum, solâ exhalatione, & defecatione, in crystallos reducitur. Hæ tres, ab ortu diversæ, salis species, ejusdem naturæ, eadem aquæ copiâ solvuntur, sc. in $3\frac{1}{2}$; in aëre deliquescent nostro suâ sponte; crystallos formant ferè similes, cubicas, parallelopipedæas, vel pyramidales, lentiore vel celeriore coactu; affusæ ad aquam fortem aurum solvunt, vi ignis destillant in spiritus acidòs ejusdem naturæ; solutæ in aëre humido multùm terræ deponunt; & liquorem pinguem, acrem, austerum, relinquunt; crepitant in igne; fluunt in igne magno; diu in illo fixi manent, si puri funduntur; nec tum mutantur; nec spiritus fundunt, & parùm modo aquæ; alcali non dant; nec putrescendo mutantur. Reliqua salia vid. suis locis: derivatur à Gr. ἅλ. sal. B. *Zeit*. G. saltz. Gall. *Sel*. A. salt.

SALACITAS, vide *Satyriasis*.

SALICARIA, vide *Lysimachia*.

SALICORNIA, est *Kali marini* species, plurima cornua falsi saporis habens. Vide *Kali*.

SALIVA & SALIVUM, quibusdam *Sputum*. Gr. πτυέλων & σάλις, est liquor insipidus pellucidus, igne non concreescens sed avolans, albus, spumans, imprimis li conquassatur, in ore reperiendus, cui infunditur ex glandulis Parotidibus & submaxillaribus per ductus patentes à glandulis maxillaribus emissos; ut os & oesophagum madefaciat, masticationi, solutioni, dilutioni, & miscetæ probæ ciborum inserviat, eosque in ventriculo aliquomodo digerat & fermentet. B. Speichel. G. Geiffer, speichel. Gall. *Salive*. A. Spittle.

SALIVANTIA, sunt medicamenta quæ salivam copiosè eliciunt, inter quæ Mercurialia Principem sedem obtinent. Gr. σιαλογόνα. B. *Cupl-middelen*. G. Geiffer treibende mittel. Gall. *Remedes, qui excitent ou produisent la salivation*. A. Remedys causing spitting.

SALIVARIS, vide *Pyrethrum*.

SALIVATIO, est sputi vel salivæ per medicamenta salivantia evacuatio, ut sunt mercurialia; quandoque tamen in morbo statu pro pytalismo sumitur. B. *Ern salivatie* / *speichel-making*. G. *Salivation*, das gaseren. Gall. *Salivation*, *Flux de Bouche*. A. *Salivation*.

SALIUNCA, Germanicum est vocabulum, quo significatur *Spica celtica vera*, quam in pharmacopoliis, *Spicam Romanam* appellant. Vide ulterius de *Spica celtica*, eleganter ejus radix Orcitunica est appellata, quæ facci se habet instar vel tunicæ. Dioscorides à patrio nomine *Aliungiam* vocari scribit. *Celtica* dici videtur à loco natali, hinc nonnunquam Gallica appellatur. Germani plerique eandem herbam adhuc proprio veterique nomine *Selzunk*, quasi animam juvenilem reddens, appellant.

SAL NITRUM, sive HALINITRUM, idem quod Nitrum, seu *Salpetra*.

SALIX, arbor est satis magna, mediocriter crassa, cortice polito, tactui molli & flexili obducta; ramorum cortex est purpureus vel albus: lignum est album, flexile, fractu difficile: folia sunt oblonga, angusta Oleæ similis, superne virentia, inferne candicantia, utrinque hirsuta,

potissimum verò parte inferiore ac in extremitatibus virgarum supremarum, quandoque tamen glabra, interdum ferrata, saporis amaricantis: flos est amentaceus, plurimis nempe staminibus in spicam congestis constans, sed sterilis; embryones autem iis salicis speciebus inalei solent, quæ floribus carent, spicati pariter, abeuntque deinde in fructum seu capsulam corniformem bifariam dehiscentem, seminibusque fætam pappis instructam: aquosis nitosisque suis exhalationibus aëris æstum refrigerat, unde in malis ægrorum febricitantium aquæ imponi solet: dicitur à fallendo, quod ea celeriter creseat, ut salire videatur. Gr. *Ἴρδα* ab *ἵρσαι*, quia ita crescendo celeriter. B. *Wilde-boom / wind-hout-boom / bint-hout-boom*. G. Weide, weiden-baum, selber baum. Gall. *Sanle*. A. A. Willow, Ozier, Sallow-tree, Withie.

SALOMONIS SIGILLUM, vide *Sigillum Salomonis*.

SALPETRA, idem quod *Nitrum*.

SALVATELLA, est vena quæ à brachii ramis tendit ad digitum minimum. B. *De hoofd-beschermerster pinkader*. G. Die miltz-ader. Gall. *La Salvatelle*. A. The Salvatelle.

SALVIA, est planta, quæ habet caulem ramosum, lanuginosum, lignosum, coloris viridis albescentis: folia oblonga, ampla, obtusa, rugosa, aspera, albescentia, crassa, lanuginosa, sicca, partim succulenta, spongiola, diversi coloris, odoris penetrantis, fortis & grati, saporis aromatici, amari, & acris, os calefacientis: flores in summitate ramorum crescentes, & in spicas quasi congesti, sunt verticillati, galea falcata vel fornicata, barba trifida, segmentum medium vix excavatum: semina obrotunda, nigricantia, in capitula, quæ fiori tanquam calix inservit, inclusa: radix fibrosa, dura, lignosa: quasi Salvatrix, quod multis incommodis medeatur, ægrosque salvos præstet. Gr. *Ἑλισσακόν*: quoniam illa herba semper retorrida & exsucca videatur, factum est, ut Græcis *Elelispakon*, quasi in tabem redacta vel in syderationem flaccescens dicta sit: *ἑλελίζειν* & *σάκω*, vocibus in unam coalescentibus appellationem, est autem *σάκω* seu potius *σάκελ* malum in Plantis, cum per æstatem & ardentissimum canis æstum, vi solis altius penetrante, humoreque quo nutriuntur deficiente, languent & arescunt. B.

Salie / zelf / *zabie*. G. *Salbey*. Gall. *Sauge*. A. A Sage.

SAMBUCUS, Arbor est vel Arbuscula, cujus rami sunt longi, rotundi, medullâ multâ, albâ repleti, lignum rarum habentes, initio virides, deindè grysei: truncus cortice aspero obductus est, fillo, colore cinericeo, sub hoc exteriori cortice latet alter viridescens, cujus in Medicina usus est cognitus: ejus lignum est solidum, flavescens: folia quinque vel sex ad unam costam instar Nucis juglandis, sed minora, in margine dentata, & odoris fortis: rami in summitate habent umbellas amplas & latas, quibus adhærent flores parvi, monopetali, rotati, multifidi, albi, odoriferi, quorum meditullium à mucrone calicis tanquam à clavo perfoditur: calix autem deinde abit in baccam instar grani juniperi crassam, rotundam, initio viridem, sed per maturitatem nigram, succo valdè rubro repletam, seminibus ut plurimum tribus oblongis fatam; vocantur Baccæ grana Actes: crescit hæc arbor humectis præsertim & tenebrosis locis, juxta sèpes & muros; hujus cortex medianus vi purgante famosus in usu est; videtur ab Authore appellata, cui nomen *Sambyx* fuit, vel à *Sambuca* musico instrumento, quod alii pectida nominant, alii Magadin. Gr. Ἀκτίς & Ἀκτὴ fortè à littore, quòd fluviorum littora amet, vel ab ἄγω frango, quòd undæ littoribus allisæ frangantur: sed à contrario Ἀκτὴ dicta esse potest, quòd non facilè à ventis propter flexibilitatem frangatur, vel ab ἄγω, quòd facilè ob eandem flexibilitatem ducatur. B. *Olier-boom* / *blaar-boom* / *flier-boom*. G. *Holder-baum*, *hollunder-baum*, *hollunder-stande*. Gall. *Sureau*. A. Elder tree. Nonnulli derivant ab Hebr. *Sarva* implicari.

SAMPSUCHUM, & **SAMPSUCHUS**, dicitur Majorana, vel Amaranthum: undè Etymologiam trahat, in Lexicis inveniri nequivi.

SANAMUNDA, dicitur *Fuschio* Caryophyllata: quia sanat & mundat, appellationem sibi videtur adscivisse. Vide *Caryophyllata*.

SANDARACHA ARABUM, vulgò vernix, est Gummi Juniperinum, colore Mastichem referens, sed globulos habet longiores, est friabile, saporis resinosi, & odoris cum accenditur fragrantis. B. *Sandarak* / *vernis* / *jebever-gam*.

SANDARACHA GRÆCORUM, est Arsenicum rubrum, sed in pulverem redactum, color mutatur in intense croceum seu flammeum, instar corticis mali aurantii. B. Mus. græc. Vide *Arsenicum*

SANCTI VITI CHOREA, vide *Chorea Sancti Viti*.

SANGUIIFICATIO, vide *Hæmatosis*.

SANGUINALIS & SANGUINARIA, vide *Coronopus*.

SANGUIS, est liquor rubicundus, venis, arteriis, aliisque sinibus corporis contentus; compositus ex cibis potibusque per lactea vasa in Venas infusus, & circulatione diuturna, actione cordis, pulmonum, aliorumque viscerum & arteriarum mutatus in animalem indolem, & colore adscititio inde rubro gaudens; inserviens nutritioni & vitæ sustentaculo, & ex quo omnia reliqua liquida animalia secernantur, detexitque microscopium quod sanguis ruber ex globulis componatur, qui singuli ex sex minoribus pellucidis, albis, in unum compressis, & rubrum globum formantibus, constant, vocatur etiam *cruor*, anima *Virgilio*. *ῥοχὴ Aristoph.* Αἷμα, "Eæ Poët. B. Het bloet. G. Bluet, gebluet. Gall. *Du Sang*. A. Blood.

SANGUIS DRACONIS, est Lapathi species cujus costæ rubicundum habent colorem. B. *Snake-blood / oo ridder / swarte of roode patich*. G. Roth-ritter. Gall. *Sang de dragon, ou Patience rouge*. A. Dragons-blood.

SANGUIS DRACONIS, est resina rubra, penitus in sp. Vini alcoholisato solubilis, saporis adstringentis, profluens ex arbore *Draco* dicta, diebus canicularibus partim spontè, partim vulnere cortici illato, quæ Solis æstu tum exsiccat: adfertur nobis in folliculis ex foliis hujus arboris convolutis. Arbor ista crescit in insula Porto sancto, truncus est admodum durus, superius dividitur in octo & plures ramos, qui iterum subdividuntur, in cujus extremitate folia se erigunt instar Pancratii, vel juccæ Americanæ, memini me hanc plantam vidisse Amstelodami. Fructus cerasis similes sunt, colore subflavo, gustu subacido. Intus dicunt, detractâ pelle, draconem repræsentare. Sunt qui *Dioscoridis* cinnabarim esse velint. Accuratissimus *Kæmpferus* notat duplicem nobis exhibere sanguinem Pharmacopolia, haud quaquam solâ puritate, quod creditur, sed ipso genere arborum, ex quibus colligitur, differentem: unum nimirum in glebis, cujus ex

Occidente quoque; alterum in guttis, cujus ex solo Oriente nobis fit copia : Ille in Canariensi insula manat, ex de hiscente caudice arboris pruniferae cujusdam, Draco, dicta, si Chusiano candori fides est; si Arabibus Persisque credendum; idem ex arbore santalina rubra prolicitur : hos ita sentire persuasit communis lachrymae cum Santalo color, bonitatis nota, virtus & demum patria, videlicet Cholomandela (vulgò Cormandel) Madagascar & Aethiopia, sive potius Aethiopiae ora illa, quae sangibara, vel Zanguebara inscribitur suffulcit opinionem etymi inter diversas gentes cognatio & consensus : quondam quidem vocabulo, quo Persae Draconis succum *Chuni Sengijoon*, id est sanguinem sangibarensem nuncupant, eodem quoque gentiles Gangetici, santali rubri lignum indigitant, id appellant, vel lingua sua populari Decanicâ : *Reket Tsjandam*, id est sanguineum santalum : vel docta Brahmenum famiscetica : *Rakta Tsjandoonam*, quod idem sonat : vel, *Rakta Tsjandooram Sangghi*, id est sanguinem santalum sangibarense, sive Aethiopicum. Ex alia rursus arbore eundem succum derivari contendunt alii : nec mirum, disserter de illius natalibus, addit Cl. Autor : varium enim adulterium, quin supposititium hujus nominis genus, quod arte componitur, & pro encaustis & pictoribus venale prostat, variam conjecturae & erroris occasionem ignaris rimatoribus suppeditant. De hoc verò posteriori, quem sanguinem in guttis appellant, inter Nigritas Orientis, Malajos, Javanosque exploravit Autor, quod artificio eliciatur ex fructu parvulo, strobili figura, arboris *μοβοβλας* spinosissimae : eliciendi hic modus est : reponuntur fructus in craticula supra vas amplum, fictile, quod aquam ad sui dimidium continet; quo facto, vas leviter operculatum supra prunas collocatur, eo fine, ut elevatus aquae bullientis vapor fructus emolliat, atque emaciet; ita fit, ut tinctura sanguinea, quae in dissecto fructu, calente halitu extricatus, exsudet, & in superficie fructuum instatur. Haec bacillo abrasa, in folliculos reconditur, ex folio arundinaceo complicatos, mox filo nectendos in seriem, & in aë tamdiu suspendendos, donec inclusus sanguis exaruerit. Ab aliis simplici coctione opus perficitur; nimirum utque eo strobili excoquantur, donec rubedinem in aqua deposuerint; haec, rejecto fructu, coctione ulter-

riori

riori in spissum succum redigitur, folliculis pariter involvendum, hujus plantæ descriptio apud Cl. *Kæmpferum* videri potest. Gr. Αἷμα Δρακόντιον. B. Draken-bloed. G. Drachen blut. Gall. *Sang Dragon*. A. Dragons-blood.

SANGUISORBA, est herba Pimpinellæ similis, sic dicta quod vulneribus injecta ferrum & spicula facile & citra sensum doloris exigit, ut nonnulli arbitrantur: sed potius quod ei in sistendo sanguine undecunque emanarit, mira admodum insit efficacia; adeo ut hunc ipsum absorbere videatur. Idem quod *Pimpinella*.

SANGUISUGA, idem quod *Hirudo*.

SANICULA, Planta officinalis, quæ plurima folia habet ex radice erumpentia lata, obrotunda, dura, in quinque partes divisa, denticulata, polita, pulchri coloris viridis, splendentis, & interdum in margine rubra, pediculis longis adhærentia: caules ex his enascuntur, inferius rubicundi; & in summitate habentes flores rosaceos & umbellatos in capitulum conglobatos; plurimis petalis constantes in orbem positæ ad centrum floris plerumque reflexis, & calici insidentibus: is autem abit in fructum ex duobus seminibus compositum, hinc gibbis & echinatis, inde verò planis: ex floribus nonnulli sæpè steriles sunt: dicitur & *Diapensia*, à vulneribus sanandis nomen traxisse vulgò constat. B. *Zanikel*. G. *Sanikel*, *sanikle*. Gall. *Sanicle*. A. Idem.

SANIES, est in vulneribus vel ulceribus materia purè tenuior, acrior, sanguinolenta, omnia vascula quæ in sinu ulcerato attingit, erodens cum dolore. B. *Bloedigē etter*. G. *Blutig eiter*, *duenner eiter*. Gall. *Sanie*, *matiere sanguinolente*. A. *Bloodie matter*.

SANITAS, vide *Hygieia*.

SANTOLINA, est planta, quæ instar Arbusculæ habet caules vel virgas lignosas, leviter lanugine obductas, teneras, ramosas: folia parva, valde angusta, cana, minutim denticulata, ita ut quatuor ferè denticuli in eadem phalange agminatim dispositi conspiciantur, odore medicamentoso, & cum quadam suavitate gravi, sapore partim acri, partim amaro: flos est flosculosus, globosus, plurimis scilicet flosculis constans multifidis, embryoni insidentibus, foliolis imbricatis intermediis, & calice squamoso quasi hemisphæricis comprehensis: embryo autem

deindè abit in semen, pappis nequaquam instructum : est Chamæcyparissius : nomen videtur habere à Santonibus Galliae Aquitaniae populis. Gall. *Garderobe*.

SANTONICUM, seu SEMENTINA, dicitur à Santonibus Galliae Aquitaniae Populis, apud quos copiosissime provenit. B. *Worm-kruid / zever-zaad*. G. *Zitwen-samen, wurm-samen*. Gall. *Barbotine, Poudre à vers, semence contre les vers, Santoline, Semencine, Xantoline*. A. *Worm-wood*.

SAPA, vide *Apochylisma & Desfrutum*.

SAPHÆNA, est venæ cruralis ramus internus, qui per interius cruris latus sub cute fertur ad malleolum internum, ubi cum aliorum ramulis variè inosculatur : hanc antiqui in uteri affectibus frequentissime secabant. Fortè à *Σαφής* manifestus, quia manifestè demonstrari potest. B. *De moeder-ader*. G. *Die frauen, vel rosen-ader*. Gall. *La Saphène*. A. *The saphene*.

SAPHATUM, est exulceratio crustosa in capite, non absimilis Achori. Vide *Achor*.

SAPHYRUS, est Gemma cæruleo colore, pellucida & diaphana. Sunt aliquæ colore cæruleo albidæ, æliæ cæruleo saturo : hæ mares, illæ fœminæ appellantur; aliæ omni colore carent, albæque vocantur. Orientales inveniuntur in Calecut, Cananor, Bisnagar, Zeilan, & præstantissimæ in regno Pegu. Occidentales, variis in locis reperiuntur. Confinia Bohemiae, & Silesiæ satis præstantes ferunt. Præstantiores tamen sunt orientales, Color in igne facile aufertur. B. *Sapphir*. G. *Ein saphir*. Gall. *Saphir*. A. *Sapphire*.

SAPIENTIAE DENTES, vide *Dentes*.

SAPINUS, est Abies, sive ipsius arboris infima pars, quæ enodis est.

SAPONARIA, Planta officinalis, lychnidis species, quæ plures habet caules tenues, rotundos, nodosos, rubicundos, valdè teneros : folia sunt ampla, nervosa, Plantaginis foliis similia, sed minora : flores crescunt in summitate ramorum umbelliferi ; pentapetali, ut plurimum coloris pulchrè purpurei, interdum rosei, aliquando albi, odoriferi : floribus succedunt fructus plurimis seminibus tenuibus, obrotundis, rubris, fæti; radix est longa, rubra, nodosa, obliquè repens in terra : sic dicitur, quod

quod saponis loco substitui potest ob succum ei insidentem verè saponaceum. Gr. Στεφθιον, aliis *Radicula*, & *Lanaria*. Vide *Struthium*. B. *Zcep-kruud*. G. Waschkraut, seiffen-kraut, speichel-wurtzel. Gall. *Saponaire*, *Herbe à Foulon*. A. Saop-wort.

SAPONEA, est linctus ex amygdalis confectus.

SAPo, est compositum ex Sale alcalino & oleo expresso vel destillato, coctione unitis, & redactis ad materiam consistentem vel planè solidam, virtutis miscendi oleosa aquosis, & abstergendi quasvis sordes, qui cum oleo expresso fiunt *Vulgares* sunt: qui cum destillatis oleis, saponēs philosophorum nuncupantur. B. *Zcep*.

SAPOR, vide *Gustus*.

SARACENICA SOLIDAGO, à nonnullis corrupta voce *Cartafilago*, vel magis depravata *Filago* nominatur, cum dicendum esset Ceratophylace, quia nimirum partem oculorum corneam seu ceratoida defendat, salutique percussam ac læsam restituat. Dicitur etiam *Herba Fortis*, vel quibusdam placet *Sortis*, fortè à Saracenis reperta fuit. B. *Heidens-wond-kruud*. G. Der Heidnisch wundkraut. Gall. *Verge dorée*. A. Confound of saracyns.

SARCITES, idem quod *Anasarca* & *Leucophlegmatia*.

SARCOCELE, est Hernia carnosa testiculorum, quando processus peritonæi vasa spermatica in se continens intumescit, & increfcit in carneam substantiam, figuræ farciminalis, cumque eodem, ac Herniæ, loco fiat, καὶ η̃ν vocata fuit, quamvis hic Hernia propriè non adfit, ex σάρξ caro, & καλῆ tumor. B. *Ten blees-bzeuf*. G. Carnueffel, fleisch-bruch. Gall. *Sarcocèle*.

SARCOCOLLA, est lachryma gummea in granulis, mannæ seu pollini Thuris similis, colore subruffo vel flavo, sapore amaro, dulcedinemque glycyrrhiæ amulantem post se relinquentem, profluit ex arbore quadam exotica, spinosa & nodosa, ejusdem cum lachryma nominis, quæ tum spontè, tum sauciata lachrymam illam profundit. Adfertur nobis ex Persia, ex σάρξ caro, & κόλλα gluten, quia dicitur ossa conglutinare, vel potius carnes; Osteocolle ossa agglutinare dicitur. B. *Bleis-lym*. G. Fleisch-leim. Gall. *Colle chair*, ou *Sarcocolle*. A. Idem.

SARCOEPIPOCELE, est Hernia carnosa omentalis, quando omentum in carneam substantiam accrescit, & in-

duratur, five circa umbilicum, five in scroto fiat, ex *καρὸς* caro, *ἐπιπλοίων* omentum, & *κύλη* tumor. B. *Gen nabels vleis-bruch*. G. Des nabels-fleisch-bruch. Gall. *Hernie charnue du nombril, ou sarco-epitrocele*. A. A fleshy omental rupture.

SARCOMA, est carnis in naribus, vel alio corporis loco p.n. excreſcentia. Item molarum in utero productio, à *σάρξ* caro, & *κομίζω* porto, afferō. B. *Gen vleisig uitwas*. G. Ein fleischern auswachs. Gall. *Sarcome*. A. Fleſhy excreſcency or mole.

SARCOMPHALUM, est carnoſa in umbilico excreſcentia, ex *σάρξ* caro, & *ὀμφαλὸς* umbilicus.

SARCOPHAGUM, idem quod *Catharticum*.

SARCOSIS, vide *Sarcoma*.

SARCOTICA, five carnem generantia ſunt, quæ moderato calore & vi deterſoria, ſordes è vulneribus & ulceribus tollendo auferunt ſimul impedimentum illud, cujus virtute impediēbatur efficacia illius cauſæ, per quam omnia in nobis nutriuntur, à *σαρκόει* incarno. B. *Middeelen die vleis deen groejen*. G. Fleiſch machende mittel. Gall. *Sarcotiques*.

SARDIUS LAPIS, ſeu SARDA, est Gemma ſemidiaphana, loturæ carnis, ſeu carni ſanguinolentæ ſimilis, unde *Carneolus*, vel corruptè *Corneolus* vocatur. Non omnes uniuſmodi inveniuntur coloris, alii enim ſunt rubri, alii exiguâ ſanguinis rubedine. Laudatiſſimus Carneolus in Sardinia invenitur, hinc in Epyro & Ægypto, ſed Babylonius cæteris præfertur, Indici & Arabici etiam non contemnendi, ut nec Europæi. Nam in Bohemiâ, Sileſia, aliſque regionibus præſtantes inveniuntur. B. *Zardus carneol*. G. Ein carneol. Gall. *Cornaline*. A. A Sardis ſtone, Carneol.

SARDONIUS RISUS, est riſus præter voluntatē nobis adveniēns, ex convulſionibus ortus, cum labiorum oris diductio. Eſſe in inſula Sardinia fontes dicunt, circa quos maximè *Herba Sardonia* ſucereſcit, Apio ſimilis, quæ comēſta veſcentium nervos contrahit, riſtu ora diducit; ut, qui ita moriuntur, ridentium facie intereant.

SARE, idem quod *Effere*.

SARMENTA, prælongæ ſunt vitium virgulæ, in quas vitis luxuriāns ſpargitur, hoc eſt, vitis ipſius, brachio-
rum

rum & caulium ligna, tam dum sunt in ipsa vite, quam dum exsecta vel exempta sunt. Gall. *Sarment*.

SARSA PARILLA, Radix est ferè insipida, lignosa, fibrosa & uniformis. Color externus obscure griseus, vel aliquantulum flavescent. Adfertur ex nova Hispania, Peru, aliisque locis Americanis, quam maximè Similacem asperam referre asserunt. Præscribitur in podagricis doloribus, Lue venerea, aliisque morbis. B. *Salsa parille* / *schende winden*. G. *Sarsa parille*. Gall. *Sarcepareille*. A. *Salsa Parille*. Dicitur & *Zarzapillo*.

SARTORIUS MUSCULUS, sive **FASCIALIS LONGUS**, est inter eos qui tibiam flectunt. Hinc interiori Ilii ossis tuberculo affixus, decussatim cæteris superstratus musculis anteriori sub genu tibiæ ossis acutæ eminentiæ implantatur. B. *Der Windel-spier* / *inner-spier*. G. *Der windel-mausz*. Gall. *Le Couturier*. A. *A siwadle Muscle*.

SASSAFRAS, arbor est prægrandis, nascens in Florida, folio ficulneo, cortice ex fulvo nigricante, aliquantum acri sapore sed aromatico, odore ferè fœniculi & cinamomi mixto redolente. Dicitur & *Paname*. Cortex & lignum in morbis podagricis & Lue venerea in maximo usu sunt, præsertim si ex radice fit, quippe radix reliquis partibus prævalet, adeoque & ejus cortex. B. *Sassefraghout*. G. *Fenchel-holtz*. Gall. *Sassafras*. A. *Idem*.

SATURANTIA, sunt quæ acidum è corpore nostro absorbent. Vide *Absorbentia*.

SATURATUS, terminus est Chemicus, usurpatur quando salia duo cum invicem effervescentia, affunduntur sibi pedentim eâ copiâ, donec unum aut alterum sal non magis prædominetur, vel effervescentia inter ambo observetur.

SATUREIA, sive **CUNULA**, est herba aromatica, quæ habet caulem parvum, rotundum, acutum, lanuginosum, rubicundum, ex uno pedunculo plures tales caules nascuntur: folia angusta, parva, oblonga, Hyssorum referentia, aliquantulum lanuginosa, multis foraminibus pertusa, quæ non penetrant, odoris Thymi, sed debilioris & minùs penetrantis, saporis acuti, grati: flores sunt parvi, in alis foliorum sparsi, non in capita congesti, nec verticillatim dispositi, in pedunculis ramosis crescentes, galeâ erectâ, bifidâ, barbâ trifidâ, segmento medio cre-
nu.

nulato : semina minima , ferè rotunda , in capsula , quæ floris calix fuit , inclusa : radix minima , simplex , lignosa : hæc planta in hortis colitur ; putatur à saturando nomen habere ; sed alii à Satyris nomen traxisse putant , quod sc. marcescentes ad coitus stimulet. *Theoph.* ὀσμυρὸν fortè ἀπὸ τοῦ θύειν ob fragrantiam. B. *Heule / kunnre / kunnreke / boon-kruud*. G. Sengen-kraut , garten-yfop , faturrey. Gall. *Saviette , sardrée , savorée*. A. Savory.

SATURNUS , per eum intelligunt Chymici *Plumbum* Unde *Saturnina* , quæ ex plumbo parantur.

SATYRIASIS , SATYRIASMUS , PRIAPISMUS , vel SALACITAS , est nimia in Venerem propensio , hinc Saturaialis dicta , quod Satyri tales esse creduntur. *Priapismus* autem est Priapus sive virilis membri invita erectio , etiam absque appetitu congressus , convulso & Tetano diu affecto pene , quod non sine dolore fieri solet , ita ut tensio à coitu peracto non remittat , uti in Satyriasi accidere solet ; licet & in hac mox nova erectio , eaque sæpius subsequatur ; habet tamen Priapismus id quoque , quod subindè remittat , mox iterum revertatur , unde partim convulsio , partim motus convulsivus est : Reperiuntur verò hi affectus complicati cum aliis morbis , & quidem Satyriasis cum Elephantiasi , Priapus cum Gonorrhœa , & Salacitas in iis qui multi roboris sunt , in hernia , colica cum multis flatibus , Calculo , Epilepsia , & cæteris aliquando incidit Priapismus , subsequente pollutione , id quod etiam in animi deliquio & iis evenit , qui laqueo suspenduntur : huc quoque spectat *Pollutio* dicta *Nocturna* , quæ etiam diurna est , ac verius diceretur somnosa , id est , in somno & insomnio contingens. Dicitur & *Tentigo Veretri* , à σάτυρος simius silvestris hominem referens , & venerem summopere appetens , vel à σάβην membrum virile. B. *Wenus quelling / schagts-stevigheid*.

SATYRIASMUS , idem quod *Satyriasis*.

SATYRION , hujus plantæ sunt variæ species , variæque nomina , à Satyris nomen sibi invenisse putatur , qui primi sylvestres Dii colludentes Nymphis per sylvas & antra ad firmiorem venerem herbam hanc invenerunt. Vel dicitur παρὰ τὴν σάβην , τὸ αἰδοῖον. Gr. Σάβην enim est pudendum virile , & αἰδοῖον inguen , pudendum. Vide *Orchis*.

SAURE , Gr. Σαύρον , putatur esse Nasturtium , quod instar lacertæ mordeat sua acrimonia.

SA-

SAXIFRAGA, SAXIFRAGUM, & SAXIFRAGIA, est herba, quæ habet caulem minimum, tenerum, rotundum, villosum, ramosum, purpureum : folia obrotunda, in margine incisa, Hederam terrestrem ferè referentia, sed succulentiora & magis alba, pediculis mediocriter longis & villosis adhærentia : flos est rosaceus, pentapetalus, calici quinquefido innatus ; post florem apparet fructus obrotundus, qui in duo loculamenta per maturitatem dehiscit, fundens semina minima, rubicunda, longiuscula : radix est fibrosa, cui adhærent tubercula instar seminum Coriandri crassa, coloris partim purpurei, vel rubicundi, partim albi, saporis amari ; hæc tubercula vocantur ut plurimum semina saxifragæ : hæc planta crescit in locis incultis, ut circa montes, quâ dicitur saxa seu renum calculos posse frangi : dicitur etiam *ἰσπετρεον*, quoniam in saxis proveniat. Gall. *Saxifrage*.

SAXIFRAGA, seu LITHONTRIPTICA, sunt ea medicamenta, quæ valent calculum in renibus vel vesica hærentem frangere, & expellere ex corpore. B. *Steinbrechende middelen*. G. *Steinbrechende mittel*.

SCABIES, est durior cutis aspretudo, levisque exulceratio pruriens, & interdum rodens, in hac pustulæ oriuntur modò humidiores, modo sicciore : his ruptis ulcus fit ; id purgatâ sanie crustula tectum obdurefcit, eo autem gravius malum est, quo magis cutem asperat, quoque prurit magis, & quo plures occupat partes, & quo somnum magis aufert : pravis ea radicibus, quæ talis est, nititur, magnoque negotio tollitur, itaque hanc Græci *ἀργία*, id est feram nominaverunt : scabies aliis quidem ex toto desinit, aliis certo anni tempore revertitur ; ægerimè autem in senibus sanescit, pessimaque in capite esse solet, Gr. *χώρα*, vel potius *ζυμοδς* : scabies est humida vel sicca ; humida est cutis inæqualitas ab obstructione vasculorum lymphaticorum, cum pustulis humidis & purulentis cum prurigne quadam conjuncta : Sicca est quadruplex, Pruritus, Impetigo, Pfora & Lepra ; de quibus suo loco. B. *Schurfst*. G. *Die ræudigkeit, grind, krætzte, schebigkeit der haut*. Gall. *Gale, Rogne*. A. A Scab, scabbie, vel scabbednesse.

SCABIOSA, est planta, quæ folia habet ex radice erumpentia oblonga, ampla, villosa, formâ Valerianæ
ma-

majoris, profundius subindè laciniata, aliàs minùs, sapore subacri : ex his erumpunt caules rotundi, villosi, cavi, foliolis quibundam cincti inferioribus similibus, sed minoribus : flos est flosculosus, plurimis scilicet flosculis inæqualibus constans, calice communi comprehensis : horum autem alii, qui medullium occupant, quadrifidi, aut quinquefidi, cæteri ad oram positi, bilabiati sunt. singuli embryonis supremæ parti coronatæ insident, & calice proprio comprehenduntur, qui deinde abit in capsulam vel simplicem vel infundibuliformem, semine factam coronato, quod prius embryo fuit : radix est longa : crescit in arvis, in segetibus planis, & levioribus passim obvia : Herba hæc appellatur vel à scabro herbæ habitu, vel quod scabiei medeatur. B. *Schorst-kruud*, apostrem-kruud. G. Apostem-kraut, grind-kraut. Gall. *Scabieuse*. A. Scabious.

SCALA, est instrumentum Chirurgicum, quo articuli dislocati restituantur, dicitur quoque *Ambe*. Gr. κλίμαξ. B. *Ein ledder*, ladder. G. Ein leiter, stegen. Gall. *Eschelle*. A. A Ladder. Item sic vocatur lamella partim ossæa partim membranacea, quæ cochleam auris internæ dividit bifariam, ita ut ejus dimidia cavitas cum altera non communicet. Vide *Cochlea*.

SCALENUM, est pars musculorum cervicem extendentium ; oritur à prima thoracis costâ vertebrarumque cervicalium processibus transversis, anteriori tamen parte fibris obliquis adherentes in ipsis finem suum consequuntur. Perforati sunt ut nervis cervicalibus ad brachium tendentibus, venis & arteriis viam præbeant. B. *Die ongriske dyckochige spier*. Gall. *Le Scalene*.

SCALPELLUM, vide *Scalprum*.

SCALPELLUM UMBILICARIUM, Gr. ομφαλομήτης. *Poll.* Est cultellus, quo oblitrix præcidit infantium umbilicos.

SCALPRUM, est cælum, quo non tantum digitorum, verum etiam cubiti & radii capita amputantur. B. *Ein beitel*.

SCALPRUM CHIRURGICUM Celfo, *Scalpellus* eid. *Phlebotomum* Isidor. Φλεβοτομον, Μαχαίρις Ammonio, Μαχαίρις, Ο ξυβολής Hippocr. Galenus Φλεβοτομον vocat. Idem Μαχαίριδα Στηθοειδή nominat, quod Σμιλίων Γαστροειδής Galenus ; nimirum cujus medius alvus latior sit & ventricolior.

For. Vide *Lancetta*. B. *Blpm / laat pzer / lancet*. G. Ein Hietmesser, laszeisen, ein lanzet. Gall. *Lancette*. A. *Launcet*.

SCALPRUM RASORIUM, idem quod *Raspatorium*.

SCAMMONIUM, **SCAMMONEUM**, **SCAMMONIA** & **SCAMMONEA**, est succus inspissatus ex lactescente radice alicujus convolvuli, Scammonea dicti; Extrahitur succus vel radicem adhuc crescentem incidendo, eandem (dubio procul cum foliis & caule) prælo submitiendo. Planta similax est, & flosculos producit albos. Estque Planta Syriaca, Monspeliaca, Valentina &c. Optimum est quod ex Antiocha adfertur, dein Armenium, Europæum omnino prævium est. Probatum quod nitidum, splendidum; (instar Gummi) rarum, citò liquefcens, friabile, colore, cum frangitur, fulvo, non valde ponderosum, tactu linguæ lactescens, nec vehementer eam calefaciens, (nimirum hoc Tithymalli admitti signum est) purgans est egregium. Scammonium cum cydoniis præparatum dicitur *Diacrydium*, quasi diceret *δακρυδιον*, sive lachrymulam. Gall. *Scammonée*.

SCAMNUM HIPPOCRATIS, est Instrumentum longitudine sex ulnarum seu cubitorum, membris luxatis & tractis restituendis, accommodatum. B. *De bank van Hippocrates*. G. Ein schemel van Hippocrates. Gall. *Le Banc d'Hippocrate*. A. Bench of Hippocrates.

SCANDIX, est planta, quæ habet folia longis pediculis appensa, Coriandri divisura tenui, sapore subdulci, subacri, & nonnihil nausæoso; caules habet tenues, ramosos, villosos, superius virides, inferius rubicundos: flos est rosaceus & umbellatus, plurimis scilicet petalis constans in orbem positus, & calici insidentibus; is autem abit in fructum compositum ex duabus partibus acum referentibus semine fætis: radix est digiti minimi crassitudine, simplex, alba, saporis dulcis: est *Pecten Veneris*, aut *Gingidium*: an à *σκιον*, id est *σκω* feco, quia semen ei acutum. Vide *Pecten Veneris*. Gall. *Peigne de Venus*.

SCAPHA, est fasciarum species capiti propria, inferviens venæsectioni in fronte institutæ. B. *Schuit-zwag-tel*. G. Schislein-windel. Gall. *Le Scafa*.

SCAPHA, dicitur Cavitas, quæ inter bina Anthelicis cornua excavata est, & versùs anteriora, Helicis portione terminata.

SCA-

SCAPHOIDES, est tertium os tarfi in pede, *Naviculare* dictum, à scaphæ seu cymbæ similitudine: connectitur cum talo, & tribus ossibus posterioribus. Gall. *l'Os Scaphoïde*.

SCAPUS, est caulis qui in styli modum sursum proreptat, aut in altum fertur, dicta à columnaribus scapis similitudine.

SCAPULA, vide *Homoplata*.

SCARIFICATIO, est incisio cutis scalpello vel phlebotomo, quæ fit cum vel sine cucurbitulis; sine cucurbitulis fit in membris & partibus gangræna corruptis, ut viva pars à mortua separetur, & liquores stagnantes inferius atque perpetuò putrescentes, liberiùs exhalare queant. Cum cucurbitulis autem fit, ut extrahatur sanguis ex vasculis cutaneis, inservitque loco Venæ sectionis. Gr. *ἐν χόρματι καταχασμός. Ἀπόσκηψις Hippocr. Ἀποχασμός. B. Einschnidde / scarificering / vliemen / schrabben. G. Das schräpfen, kopffen, auffbickung der haut. Gall. Scarification. A. Idem.*

SCARIFICATORIUM; est instrumentum, quo scarificatio sive incisio fit. B. *Gen schers-pzer. G. Das schräpfeyßen. Gall. Scarificateire. A. Ferè idem.*

SCARIOLA, vox *Arabum Interpretibus* usurpata, pro endivia vulgari; penult. corr. quia specie diminutivi sese infert, ut Tulliola, areola, filiola, palliolum, &c. Idem imitatur lavendula, pruneola, calendula, passulæ, coculi, &c. vide *Seriola*.

SCARLATINA FEBRIS, hæc à Sydenhamo descripta invadere solet tempore æstivo imprimis infantes, maculis parvis rubris, crebrioribus & multò latioribus magisque rubentibus, sed non tam uniformibus quàm in Morbillis, cutis universa inficitur, quæ ad 2 vel 3 dies persistunt, postea evanescunt, cuticula squammatim decedit, quod bis vel ter abit reditque. Gall. *Fievre Pourprée*.

SCARLEA, idem quod *Sclarea*.

SCAURUS, est is cui tali sunt extantes.

SCELERATA, vide *Batrachium*.

SCELETUM, est ossium totius corporis arida compages, arte anatomicâ articulis suis conjuncta, & locis debitis reposita, à *σκελεω* arefacio. B. *Gen been geraamte. G. Ein beincörper, ein scelet. Gall. Un Squelette. A. A Skeleton.*

SCELO-

SCELOTYRBE, est cruris perturbatio, nunc ad hanc, nunc ad illam partem inclinans, sæpe ex scorbuto proveniens, ex Σκίλον crus, & τὸ ἐξ tumultus, undè aqua sce-
lotyrbitis, quæ adversus scorbutum usurpatur. B. **Blauw-
schuyp**. G. Mund-faule, der scharbock. Gall. *Scorbut*. A.
Scurvy.

SCHESIS, est corporis dispositio : undè schetica fe-
bris, quæ in dispositione est, non in habitu, à σχηματίζω
dispono, effingo.

SCHETICA FEBRIS, opponitur Hæctica, schetica
quippe in sanguine ita modo radices egit, ut facile curam
admittat; Hæctica verò in ipsa ἡξί five partibus solidis ita
altius radicata est, ut non nisi difficulter medicamentis cu-
retur.

SCHIDACEDUM, est fracturæ species, per ossis lon-
gitudinem, non per transversum factæ, quæ καυληδὼν vo-
catur. Vide *Cauledon*.

SCHISMA, est scissura in dura vel molli parte, à χίζω
findo : strictè de pudendo muliebri dicitur.

SCHIATICA, vide *Arthritis*.

SCIRRHOSIS, idem quod *Scirrhus*.

SCIRRHUS, & **SCIRROMA**, Barb. *Sclirofis*, est tu-
mor durus, lividus, renitens, & doloris expertus, in par-
te glandulosa, oriundus à quacunque causâ materiam in
folliculo glanduloso hærentem inspissante vel comprimen-
te, ut exire nequeat, inflammationem prægressam plerum-
que habens. à σκίρρω induro. B. **Verhard gezwel** / **cen-
knoest-gezwel**. G. Hærte, ein geschwulst, das hart iit
geworden. Gall. *Scirrhe*. A. Idem.

SCHOENANTHUM, & **SCOENANTHUM**, junctus
est arabicus, qui & foenum Camælorum appellatur, est
valdè aromaticum, & ferè roseo sapore, altitudine unius
pedis; flosculos etiam aromaticos in summitate gerit, cres-
cit in Arabia, uti hic loci graminum species. B. **Camels-
hop** / vel **hemels strop**. G. Camels-heu, camel-stroh.
Gall. *Schœnante*, ou *jonc odorant*. A. Camels-hay, ex Σχοί-
νον foenum, & Ἀρόστος flos, vocatur & *Squinanthum*.

SCHOENOS, Gr. Σχοῖνον, est junctus, παρὰ τὸ χοῖν, id
est retinendum, ligandum, junco enim vincitur. Vide
Juncus.

SCHOENOPRASUM, est porrum junceum, ex χοῖνον
C c c jun.

juncus, & *πεύρον* porrum. B. *Wies-look* / *bies-parreij* / *yonds-look* / *ast-look*. G. Schnitt-lauch, brysz-lauch, vintzen-lauch, astlauch, ablauch. Gall. *Petit poireau*, *ap-petits*. A. Porret, cive.

SCILLA, est planta quæ habet folia longa, ampla, lata, carnosa; viridia, succum viscosum & amarum habentia : flores Ornithogalo vel Ilyacinto stellari similes : in spica crescentes, antequam folia apparent : fructus est rotundus, trigonus, fætus seminibus nigris : radix bulbosa, maxima, pugnum crassa, cepacea, ex plurimis tunicis vel lamellis compacta, inferius multis crassis fibris prædita, saporis acris, amari, odoris nullius : hæc planta crescit in Hispania, Lusitania, & Sicilia circa mare; nomen accepit vel quod inter hanc & marinum testaceum piscem, à tunicata squammarum compactili serie, *Scyllam* vocatum, magna similitudo. Vel *ἀπὸ τοῦ σκληρότου*, id est, *Ariditate*, quod in fabuletis marinis, sole retorridis oriatur, dicitur etiam *Squilla*. B. *Zee-ajuin*. G. Meer-zwiebel. Gall. *Scille*. A. Squills, Sea onion.

SCINCUS, animal est quadrupes, oviparum, magnitudine & figurâ lacerti viridis, squammis exiguis & frequentibus tectum, coloris sublutei, in Arabia, & circa mare rubrum reperiundum; ingreditur Mithridatium ob vires alexipharmacas. Gall. *Scinc*.

SCIRPUS, est *Juncus*, sic fortè dictus, quasi sine scrupulo, hoc est sine nodo; hinc nascitur proverbium in meticulosos & nimium circumspicientes, nodum in scirpo quærit, quia scirpus nullos nodos habet. Vide *Juncus*.

SCLAREA, seu **SCARLEA**, Gallitricum, Orvala, Tota Bona, est Horminum, dicitur quod oculos claros reddat; est planta, quæ habet caulem duos circiter pedes altum, digitum minorem crassum, lanuginosum, quadratum, fortem, medulla alba repletum, in alas aut ramos sibi invicem oppositos divisum : folia magna, ampla, lanuginosa, rugosa, albescentia, aspera, in basi sua magis ampla, deinde in apicem obtusum desinentia, in margine incisa, caulibus longis adhærentia, inprimis inferiora, quæ ex radice erumpunt, alia bina sibi invicem opposita juxta longitudinem caulium & ramorum : flores in summitate caulium crescunt verticillati, in spicas longas congesti, galea longa, falcata, adunca, barba tripartita, segmen-

mentum medium, bifidum, & cavum; galea major labium pedemque Leonis referens: semina satis crassa, polita, subrotunda, rubicunda, in capsula, quæ flori tanquam calix intervivit, inclusa: radix est lignosa, longa, fibrosa, coloris fusci, saporis non ingrati, sed qui os quali inflamat; tota planta habet odorem penetrantem, & saporem amarum: notandum, quod vina, vel cerevisiæ, in quibus vel per se, vel cum floribus sambuci fuit infusa, citò inebrient, capitisque dolores insignes excitent: nomen etiam habet à *σκληρός* durus, ficcus, quia hæc planta habet caulem durum & ficcum. B. *Scarlei/ algoede*. G. Scharlach, scharleyen. Gall. *Orvale, toute bonne*. A. Clary.

SCLERIASIS, est alicujus partis induratio, à *σκληρός* induro: propriè de palpebrarum interiori duritiæ dicitur.

SCLEROMA, idem quod *Scleriasis*.

SCLEROPHTHALMIA, est Lippitudo dura, cum dolore, motu oculorum tardo, rubedine & siccitate, à *σκληρός* durus, & *ὀφθαλμία* dolor oculorum. B. *Hardigheis der oog-schelen*.

SCLEROSARCOMA, est abscessus progerminans plerumque in gingivis, carneus, durus, interdum galli coronam vel cristam, interdum ostracodermi carnem referens, differens aliquantum ab Epulide.

SCLEROTICA, vide *Cornea*, à *σκληρός* induro.

SCLEROTICA, siue indurantia sunt, quæ partes firmius inter se conjungunt: idque vel tenues & molles dissipando, vel eas interdum retinendo. Illud fit, ubi per nimis calefacientia scirrhus induratur; hoc, ubi, per sempervivum, solanum, portulacam, vel lentem palustrem, aliave refrigerantia & astringentia, pars ex. gr. oedematosa duritiem acquirit. Ideoque horum materia, in calefacientibus, & refrigerantibus, ac astringentibus, est quærenda, à *σκληρός* induro. B. *Verhardende middelen*.

SCLERUNTICA, idem quod *Sclerotica*.

SCLIOSIS & SCLIROMA, idem quod *Scirrhus*.

SCOLIASIS, est spinæ dorsi, in hoc aut illud latus distortio, à *σκολίω* intorqueo.

SCOLOPENDRIA, **SCOLOPENDRUM**, siue **ASPLENIUM**, planta officinalis est, dici putatur, quod ejus folia scolopendræ animalis similia sint. B. *Herts-tong*. G.

Hirsch-zunge. Gall. *Langue de Cerf*. A. Harts-tongue.

SCOLOPOMACHÆRION, est cultellus chirurgicus, quo vulnera thoracis angusta dilatantur, magnis item tum moribus aperiendis summopere convenit; abdominis item aperturæ maximè utilis, ex σκολόπαξ gallinago, & μάχα-
ρα culter.

SCOLYMUS, est *Cinara*, seu *Articocalus*: appellari volunt à σκολύττειν, hoc est κολύειν, & ἐκτίλλειν λειμὸν, quòd famem arceat, cohibeat, extinguat, vel à σκόλη spina. Vide *Articocalus*.

SCOPTULA, idem quod *Scapula*.

SCOPUS, in vegetabilibus est racemosum id, è quo dependent acini.

SCORBUTUS, est morbus omnibus accollis maris septentrionalis frequentissimus, & endemius, quâ manus, pedesque, maculis sæpè lividis conspurcantur, ac accedit item crurum debilitas, & tumor eorum accedens & recedens, oris fætor, dentes vacillantes, sanguinem manantes gingivæ, spasmi, dolores, arthritidesque vagæ, colica & sexcenta alia; prædominantem acrimoniam in toto corpore habens vel acidam, alcalinam, vel muriaticam & sanguinem ita afficiens, ut partim sit acer & ferus, partim crassus, ita ut V.S. eductus scateat mucò flavo-viridi &c. Antiquitati hunc morbum non fuisse incognitum liquet ex *Hippocrate*. Lib. 2. Cap. 42. Ubi Scorbuti symptomata enarrat evolvitque, ut & ex aliis auctoribus liquet. B. *De scheurbuik/ blaauw-schuit/ schimmelziekte/ blaauw-zugt*. G. Schurbuck, scharbock, schorbock, schor-mund. Gall. *Scorbut*. A. Scurvie.

SCORBUTICA, sunt medicamenta acrimoniam scorbuti emendantia, & causam mali ex corpore eliminantia quæ proin pro varia acrimonia variant. B. *Scheurbuiks middelen*.

SCORDIUM, est planta, quæ habet caulem ramosum, quadratum, repentem, villosum; folia mollia, villosa, in margine incisa, oblonga, albescentia: flores sunt parvi, labiati, quinquesidi, in alis foliorum crescentes, coloris rubri: flori succedunt quatuor semina tenuia, rotunda, in capsula, quæ floris calix fuit, inclusa: radix fibrosa, oblique repens in terra: est herba *Allium olens*: à Σκόρδον ab Allio nomen habet: vel propter Allii acrimoniam. B.

Water-look. G. Waffer-batchnig, lachen-knob-lauch. Gall. *Scordion*, *Germandrée d'eau*; *Chammaraz*. A. Water germander.

SCORIAE, sunt crecrementa metallica, five partes metallorum, quæ in fusione, vel in cudendo, vi ignis corroduntur in massam mortuam, non sulubilem ampliùs; & quæ à vivis partibus spontè separantur. B. *Schümi der metalen / flek / hamerslag*. G. Schlacken, metallen schaum. Gall. *Ecume*, *Impuritez*, *scories*. A. Dross, Rust or refuse of Metals, Scories.

SCORDOTIS, est planta Marrubio non absimilis: an verò sit Scordium? An Alliaria, quia allium olet, an ejus, ut videtur, species, in medium relinquo? Videtur derivari à *Σκόροδο* Allium.

SCORODON, est Allium: dicitur quasi *σκαίδον ῥόδον*, id est, rudis rosa, quòd aspere supra modum redolet, & olfacientium nares offendat, vel à *σκάωρ ῥόζειν*, quòd *sædè oleat*, tanquam stercus. Vide *Allium*.

SCORODOPRASUM, est planta inter Allium & Porrum media. *Σκίροδο*, est allium, & *πράσον* porrum. B. *Look-parei*. G. Acker-knob lauch. Gall. *Ail poireau*. A. Leek schallot, Italis *Rocobole*.

SCORPIO, **SCORPIUS**, five **DORONICUM**, est Aconiti species, cujus radix scorpii caudæ similis est, à *σκορπιζειν* à spargendo veneno.

SCORPIOIDES, est parvula planta, quæ habet caules tenues, angulosos, aliquantulum villosos, in latitudinem se extendentes, repentes: folia oblonga Bupleurum vel Perfoliatam referentia, sed pinguiora & magis nervosa, saporis acidiusculi: flores sunt exigui, leguminosi, flavi; post florem sequitur siliqua villosa, longa, hispida, articulosa, Cochleæ aut Erucæ ad instar eleganter in se convoluta, continens in singulis articulis semen ovatum: radix est exigua: hæc planta crescit in regionibus calidis, præsertim in locis aridis: est legumen, cujus siliquæ scorpii similitudinem habent, ex *σκορπίου* scorpius, & *ειδὸς* forma. Gall. *Chenille*.

SCORPIURUS, est Heliotropii species, cujus summitates caudæ scorpionis similitudinem habent, ex *σκορπίου* scorpio, & *εὐδα* cauda.

SCORSONERA vel **SCORZONERA**, est planta, quæ

habet caulem rotundum, striatum, cavum, in plures ramos longos divisum, levi lanugine obductos: folia sunt longa, satis ampla, Tragopogoni foliis similia, polita, basi caulem amplectentia, aliquando parùm crispata & sinuosa, nervosa, in acumen satis longum desinentia, coloris virido-obscuri: flores in summitate ramorum nascuntur, semisflosculosi, calice oblongo, tenero, squammoso comprehensi: his succedunt semina longa, tenuia, alba, pappis instructa: radix longa, digiti vel pollicis crassitie, simplex, foris nigra, intus alba, tenera, fragilis, carnosa, succulenta, lactea, subdulcis ac grati saporis, odoris nullius: Hispanis *Scurzonera*, ab Hispanica voce *Scurzo*, quod est vipera: hinc dicitur *Viperina*, *Viperaria* vel *Serpentaria*: ita dicta quòd hujus plantæ radix habeat eximias vires contra viperarum morsum. B. *Wist-wortel* / *flange-wortel* / *adders-kruud*. G. Schlangen-mord. Gall. *Sorzonere*, *Cercifi d'Espagne*. A. *Vipersgras*.

SCORTUM, idem quod *Scrotum*.

SCOTODINOS, idem quod *Scotomia*.

SCOTOMA, idem quod *Scotomia*.

SCOTOMIA, VERTIGO, Gr. *Διῶ*, "Ιλιγξ", "Ιλιγί", *Σκότωμα*, *Σκοτωμαδικὸν Πάθος*, *Ægin*, *Σκοτόδιον* *Hippocrat.* *Σκοτοδινία* *Platoni*, est illa oculorum conditio mala, quâ objecta externa videantur circumrotari, orta à quavis causa sanguinem vehementius determinante ad caput; vel spirituum animalium fluxum in nervos opticos tumultuatum excitante, undè retinæ villi nervosi nimis concutuntur, & imagines per radios lucis depingendæ, non placidè per aliquot puncta temporis super eosdem villos retinæ pinguntur, sed omni momento super alios vicinos; quare mens hos motus percipiens, judicat imagines moveri, veluti olim per similes motus factum verè cognoverat, à *σκοτώ* obscuro. B. *Wapinge in 't hoost* / *suise-linge* / *zwpmelinge* / *hoost-zwpmel*. G. Der haupt schwindel. Gall. *Vertige*, *tournement de tête*. A. A turning round, vel giddiness in ones head.

SCRIPTULUS, vide *Scrupulus*.

SCROBICULUS CORDIS, idem quod *Anticardium*.

SCROFFA, idem quod *Scrophula*.

SCROFULA, seu STRUMA, CHÆRES, Gr. *χοιράδες*, quia porcas infestare solent, sunt tumores p.n. glandu-

dularum colli, vel aurium, renitentes, propriâ tunica contenti, oriundi à materia secreta in folliculis glandulosis, stagnante in cavo ob frigus, ductus emittentes constringens, & partes indurans, vel quia materia exitui inepta, orbatur tenuissimo suo vehiculo. *B. Klieren / Krop-zweren.* G. Ein kropf, oder schlier am halse. *Gall. E-crouelles.* A. The kingsewill.

SCROPHULARIA, seu **SCROFULARIA**, planta officinalis, quæ habet caulem rectum, quadratum, coloris purpurei nigricantis, intus excavatum, in summitate in ramos, in alas se extendentes, divisum: folia oblonga, acuta, ampla, in margine incisa, urticam urentem referentia, sed ampliora, obscuriora, non urentia, caulium nodis sibi invicem opposita: flos est anomalus, monopetalus, utrinque patens, ferè globosus, quasi ollam rotundam repræsentans, parte anteriori bilabiatus, superiori binis folliculis constans, tecto inferiori trifido: post florem succedit fructus, vel capsula semi-rotunda septo medio distincta continens semina exigua: radix est crassa, inæqualis & nodosa: tota planta habet odorem ingratum, & saporem amarum, sic vocatur, quod strumosa radix ex multis granorum frumenti grumis videtur coaluisse, vel quod strumis, quas imitatione Græcâ, scrofulas vocant, medeatur. *B. Speen-kruid.* G. Braunwurtz, feig-wartzen-kraut, knotten-kraut, faue wurtz. *Gall. Scrophulaire.* A. Scrophulary, Fig-wort, Pile-wort, Celandine.

SCROTOCELE, est Hernia scroti. Vide *Hernia*.

SCROTUM ut & **BURSA**, Gr. ὄρχις, τὰ ὄρκα, Ποι-
εν *Nicand. Schol.* Πήνις & Πανίς ὀσφιδάν, invenio apud *Erotianum*, fortasse rectius Πυρίξ, sunt duo sacculi distincti, in medio ubi sutura decurrit ad invicem accreti, qui singuli testiculum virilem vaginis suis inclusum possident, constantes cuticula, cute, Tunica cellulosa, Tunica dartos, quæ musculosa Scrotum corrugat, & ab interiori parte juxta Malpighium est glandulosa, facit hæc membrana quasi duo scrota, & ex hac duplicatura oritur septum medium scroti. *B. Het klood-zakje / bal-zak.* G. Der hoden sack. *Gall. Le scrotum, la bourse des testicules.* A Sack of the stones or cod.

SCROTUM CORDIS, vide *Pericardium*.

SCRUPULUS, est tertia pars drachmæ, continet scrupul-

pulus grana viginti seu obolos duos, vocatur item *Scriptulus* & *Scripulus*. B. *Ein scrupel*. G. Ein scrupel. Gall. *Scrupule*. A. Idem.

SCUTALIS CARTILAGO, idem quod *Ensiformis*, item idem quod *Thyroides*.

SCUTIFORME Os, idem quod *Mola Genu*.

SCUTIFORMIS CARTILAGO, vide *Ensiformis* & *Thyroides*.

SCUTUM, idem quod *Mola Genu*.

SCUTUM, item est emplastrum *Scutum* referens, quod stomacho, cordi, aliisve locis applicatur. B. *Ein schild-gelphe pleister*. G. Ein schild pflaster. Gall. *Ecusson*, *Emplastre scutiforme*. A. Shield-like plaister. *Scutum* quoque significat patellam seu molam genu, ideòque *Os Scutiforme* appellatur, vide suo loco.

SCYBALA, sunt excrementa alvina in globulos formata, velut ab ovibus aut capris excernuntur.

SCYPHO, est infundibulum in cerebro: item meatus palato pituitam, ab osse cribriformi adducentes, sic appellatur, quod Scythæ simili vase vinum bibebant.

SCYTALIDES, vocantur ossicula digitorum singulorum terna, excepto pollice qui duo habet, mutuo inter se colligata, & ordine succedentia, veluti in acie, turma equitum, quæ *σκυτάλη* vocatur. Latine *Internodia*.

SCYTHICA RADIX, vide *Glycyrrhiza*.

SEBEL, idem quod *Pannus Oculorum*.

SEBESTEN, prunorum species est, dicuntur & *Myxa* & *Mixaria*. Crescunt in Ægypto pruni instar, folia obrotunda, in margine dentata; flores parvi, albi, pentapetali, rosacei in racemos congesti, & Geranio proximi, à quibus fructus crescunt parvis rotundisque prunis similes, quorum nuclei tricostrati cernuntur, viscosi sunt admodum masticati, exterius, siccati nigri: pro tussi assumuntur. B. *Wozst prunien / sebesten*. G. Brust beerlein. Gall. *Sebesten*. A. Idem.

SECACUL, dicitur sigillum Salomonis, est vox Arabica.

SECALE, est planta, quæ habet caules valde altos, hominis altitudinem superantes, rectos, firmos, folia gerentes pauca, longa, sed tritici foliis angustiora: flos apetalus, per fasciculos in spicam dispositus, singuli nempe flores

flores plurimis staminibus constant ex calice surgentibus; piltillum autem abit dein in semen oblongum, tenue, farinaceum, gluma, quæ floris calix fuit, obvolutum; hanc tamen facile deponit: singuli fasciculi axi dentatæ affixi spicam, tritici spica magis compressam, constituunt: grana sunt triticeis longiora, strigosiora, tenuiora, & intensius flavescentia, aut fusca, saporis farinacei, subdulcis, est frumenti species, à secando dici videtur, quod messis tempore falce secari solet, dicitur & *Farrago, Rogga, Siligo, Briza*. B. *Rogge*. G. *Rocken*, korn. Gall. *Segle*. A. *Rye*.

SECTIO CÆSAREA, vide *Hysteromotia*.

SEC. NAT. significat Secundum naturam, vide infra suo loco.

SECUNDÆ, idem quod *Secundina*.

SECUNDINÆ, sunt tres membranæ, Chorion, Alantois & Amnion, quæ unâ cum placenta uterina & lochiis ex utero post partum excluduntur. B. *De nageboorte*. G. *Nachgebur*t, asster geburt. Gall. *l'Arriere fais*. A. *The secundine*.

SECUNDUM NATURAM, res sic fieri dicuntur in corpore animali vivo, quando sese debito modo habeant, ut in statu sanitatis. Cui opponitur *Præter Naturam*, in eo statu omnia malè aut pessimè sunt, vide quid de *Natura* dixerim.

SECURIDACA, est planta, quæ habet caules ex radice erumpentes, ramosos, repentes: folia oblonga, plura uni costæ adnascencia: flores sunt leguminosi, flavi, in umbellam radiatim dispositi: post florem sequitur filiqua longa, plana, recta, angusta, articulosa, annulata, carinata, in singulis articulis continetur semen Rhomboideum introrsum emarginatum, coloris rubicundi, saporis amari; filiquæ securim militare exhibent, ut veterum Dacarum, vel gladium Hungarorum: radix longa, alba, fibrosa: hæc planta crescit in locis incultis, est *Hedysari* species; sic appellatur ad formam ejus seminis securim referentis. B. *Wplheng-fruid*. G. *Beil-kraut*. A. *Axede*, *Axwurt*.

SEDIMENTUM URINARUM, sunt particulæ, quæ in urina natantes, tandem suâ gravitate præponderante subsident; suntque pro vario morbo, ejusque statu diver-

ſo variae formæ, gravitatis, coloris, & Naturæ. Gr. γράσας. B. *Zetzel* / *grond-zetzel*. G. Das dicke, daß ſich im urin auff den boden ſetzt. Gall. *Sediment*. A. Sediment, ſubſtence.

SEDUM Majus, eſt planta, quæ habet folia ſucculenta, oblonga, acuta, craſſa, carnoſa, tenerimæ ſtructuræ, pulpoſa, terræ ac radicibus proxima, ſemper viridia, in latum ſe extendentia : ſlos eſt roſaceus, polypetalus, coloris purpurei : caulis eſt rectus, & craſſus, folia habens anguſtiora & acutiora; calix multiſidus; floribus ſuccedit fructus ex plurimis veluti capſulis vaginalium æmulis, in capitulum quoddam collectis compoſitus, ſeminibusque ſætum ut plurimum exiguis; radix parva & fibroſa : eſt *ſemper Vivum*, ſeu *Barba Jovis* : eſt planta ſeſſilis, nam ſupra ejus radicem ſedere videtur, datur & ſedum minus. Gall. *Trique madame*. B. *Wuis-loek* / *don-der-baard*. G. Hauſz-lauch, hauſz-wurtz. Gall. *Joubarbe*. A. Hous leek.

SELENITIS, eſt *Lunaria*; dicitur à Luna, quæ Gr. eſt Σεληνη. Vide *Lunaria*.

SELIBRA, eſt libræ dimidia pars, ſive uncia ſex. B. *En half pond*.

SELINUM, vocatur *Apium*: dictum ſcribunt ab ἑλιν, à *Palude*, quod in locis paluſtribus libenter naſcitur : alii à Σεληνη diducere volunt, quod epilepſia laborantibus obſit ac novum paroxyſmum creët, aliis quaſi ἑλιν σινόμενον, hoc eſt paludibus impulſum : paludoſis enim gaudet, & in iis enatum lætiùs exurgit. Vide *Apium*.

SELLA EQUINA, ſeu **TURCICA**, eſt cavitas oſſi ſphenoidis inſculpta, interius intra cranium conſpicua, quatuor protuberantiis ad angulos eminentibus gaudens, quæ continet glandulam pituitariam, & rete mirabile in brutis. B. *Het ſaal-been*. G. Das ſattel-bein. Gall. *Selle ſphenoidale*, *selle de Turquie*, ou *Foſſe Pituitaire*. A. Saddle bone.

SELLA SPHENOIDIS, vide *Sella Equina*.

SELLA TURCICA, vide *Sella Equina*.

SEMEIOSIS, idem quod *Diagnosis*.

SEMEN VIRILE, eſt humor albus, calidus & ſpirituofus, craſſus, viſcidus, ſubſaluſus, ex ſanguine tenuiſſimo & liquido nervoſo mixtis, in teſtibus & Epididymidi-

ribus elaboratus, qui ad generationem fœtus, per vias proprias in uterum muliebrem ejaculatur, constatque infinitis numero anguillulis viventibus, rapidissimè in alio liquido natantibus, capite grandiore caudâ tenuiori donatis, per microscopium facillè conspicuis: & in semine omnium animalium hætenus observato talia animalia insunt; in nullis verò aliis humoribus totius corporis simile quid reperitur: est & in *fœminis* alia materia, semen appellata, ea enim ex lacunis, prostatic glandulosæ vaginæ substantiæ insertis, provenit, quod non rarò in lascivientibus prorumpit & foris emittitur; facit plurimùm ad titillationem, ut concupiscibilis esset coïtus, Secus in fœminarum ovariis sive testiculis, in quibus ova reperit *Insignissimus de Graaf*, quæ maturitatem adepta, à Tubis & foliaceo ornamento comprehenduntur, uteroque materno traduntur. Vocatur item Genitura *Plin.* semen genitale, Urina genitalis. Gr. Σπογὰ, Σπέρμα, Δεός. Aristoph. γονή, Οογός, Οογή, *Arctæo*: in vegetabilibus semen est plantæ Embryo cum placenta uterina seu cotyledone simplici, duplici vel multiplici, cui fune umbilicalinectitur embryo. B. *Zaad*. G. Samen. Gall. *Semence*. A. Seed.

SEMEN, in officina minutiores plantarum fructus denotat, ex quibus similè nasci potest.

SEMICONGIUS, est dimidium congii, est nomen mensuræ liquidorum, continens aquæ libras quinque, olei libras quatuor cum dimidia.

SEMICOTYLE, est dimidium cotylæ. Vide *Cotyla*.

SEMIMEMBRANEUS, seu SEMIMEMBRANOSUS MUSCULUS, est inter tibiæ motores: ab eadem, cum bicipiti meta provectus, in tibiæ usque ossis involucrum tendinis, lati productione extenditur; hic à dissimili tendinum, supra carneam superficiem, inflexione tendinis respectu, membranæ præ se fert speciem. B. *De half vliezige spier*. G. Der haut gleiche mause. Gall. *Muscle Demi-Membraneux*. A. The semimembranous muscle.

SEMINALIS, vide *Polygonum*.

SEMINERVOSUS MUSCULUS, eandem hic cum semimembranoso sortitur alligationem, præterquam quod posterius paulò atque inferius, tibiæ affigitur, usque etiam ad ossis medium provehitur, antequam tendinis arripit occasionem: hujus tendines separatas, cum teneant carneas

claf.

classēs, musculum constituunt, intuitu primo, in duos divisum, cū revera unus idemque maneat. B. *De half zenuwagtige spier*. G. Der halb sehnige mausz. Gall. *Muscle Demi-Nerveux*. A. The seminervous muscle.

SEMIOBOLUS, est oboli dimidium, vide quantitatem *Oboli*.

SEMIOTICA, est par Medicinæ, sanitatis & morborum signa tradens, à σημείω significo, vel signa exhibeo.

SEMIS vel SEMISSIS, est uncie demidia pars, & scribitur S. vel ʒ. β.

SEMISIDERATUS, idem quod *Hemiplegia*.

SEMISPECULUM, est instrumentum Chirurgicum, ad dilatandum vulnus in collo vesicæ, ut lithotomus forcipem facilius inducere valeat, quæ cū sit magna, dilatationis ope tamen per parvam incisuram ingredi potest. B. *Ein halbe spiegel*.

SEMISSIS, vide *Semis*.

SEMISPINATUS MUSCULUS, est dorsi musculus, oritur à spinis ossis sacri & lumborum, omnibus apophysis lumborum transversis, spinisque vertebrarum thoracis omnibus affigitur, easque amplectitur, donec in spina thoracis prima sibi ponit terminum, dorso movendo unā cum aliis musculis & extendendo destinatus. B. *De half gratige spier*. G. Der halbe rueckgrads mausz. Gall. *Le Demi-Epineux, ou Transversaire du dos*. A. Muscle semispinate.

SEMIUNCIA, seu SEMUNCIA, est uncia dimidia, vide *Semis* & scribitur ʒβ. B. *Ein half once*. G. Ein loth. Gall. *Demie Once*. A. Halfe an Ounce.

SEMPERVIVUM, Gr. Ἀνζωον, id nominis sibi vendicat, quoniam ejus folia semper vireant. Vide *Sedum*.

SEMPERVIVUM MARINUM, vide *Aloës*.

SEMUNCIA, idem quod *Semiuncia*.

SENECIO, est Erigerum, est planta, quæ habet caulem rotundum, excavatum, striatum, aliquando rubicundum, ramosum, habentem folia uncialia & longiora, pediculo vidua, hirsuta, circumrosa, sapore aliquantulum acido, colore obscure viridicante: calix admodum oblongus, simplici petalorum vallo constans: flores flosculosi sunt in summitate ramorum, singuli umbellam habentes, radiati: floribus succedunt semina pappis instructa: radix fibre-

fibrosa : nascitur passim in hortis, in agris secus vias, syl-
volisque gaudet & arenosis locis, sic appellatur, quod
flores capillorum ritu vere canescant, sive senectutem in-
duant, dicitur etiam *Senetio*. Vide *Erigerum*. B. *Kruis-
kruid* / *kruis-wozel* / *grind-kruid*. G. Kreutz-wurtz,
grind kraut, bald greisz. Gall. *Senegon*. A. Grounfell.

SENTIS, est *Rubus*: dicitur quod à tangentibus quam-
primùm sentiatur. Vide *Rubus*.

SENNA, est duplex Alexandrina, quæ & Orientalis,
Ægyptiaca, & Syriaca dicitur, quæ habet folia acuta, &
ea est præstantissima: vel Italica, foliis magis obtusis, quæ
priori substituitur. Appellatur & *Sena*, est planta, quæ
habet caules lignosos, ex quibus erumpunt folia oblonga,
acuta, coloris subflavescentis: flores sunt rosacei, penta-
petali: flori succedit siliqua plana, crassa, carnosâ, valdè
succulenta, incurva, bivalvis, membranosa, coloris ob-
scuri, continens semina instar gigartorum renem figura re-
ferentes, à se mutuo distincta parvis sepimentis, nigra
aut alba: hæc arbuscula crescit in regionibus calidis, præ-
sertim in Indiis Orientalibus, in Alexandria, Ægypto &
Arabia, ut & in Italia; virtute purgante folia sunt celeb-
bria. B. *Zenebladen*. G. Senneblætter. Gall. *Senné*.

SENSORIUM COMMUNE, est illa pars in cerebro
ubi sensuum nervi terminantur vel incipiunt; olim à *Car-
tesio*, hæc assignata fuit glandula pinealis; ab aliis Initium
medullæ oblongatæ; hic enim omnes motus corporis per
nervos delatos afferri, & ab anima percipi voluerunt; ve-
rùm quamdiu veram originem nervorum ignoramus, nihil
certi stabiliri & probabilia multa dari poterunt. Gr. τὸ πρῶ-
τον Αἰσθητήριον. Vide *Aistheterium*.

SENSUS, Gr. Αἴσθησις, est receptio, quâ motus à cor-
pore aliquo objecto, fibrillis nervorum impressus senso-
rio communi, vel potius animæ, mediantibus spiritibus
animalibus in nervis existentibus, communicatur. Vide
Aisthesis. B. *Zin* / *bevat*. G. Empfindlichkeit, der sinn.
Gall. *Les Sens*. A. The sense, perceiving.

SEPARATIO, Chirurgis est, quando caro emortua,
à sana, & caries ossis ab integro osse, arte separatur. B.
Scheidunge. G. Absonderung, das scheiden. Gall. *L'ex-
foliation*, *separation*. A. Separating.

SEPARATORIUM, seu **HYPOCLEPTICUM**, est
vas

vas Chymicum vitreum oleis ab aqua separandis destinatum. Est vas transmittens quodammodo uniforme, oblongum, orificio ad capacitatem auricularis digiti aperto, cui materia infunditur, & fundo, in modum acus acuato materiam rursus emittendi gratiâ, præditum : in Medio ventricosum est, ad capiendam materiæ sufficientem capacitatem. B. *Schei-glas / schei-tuig / schei-trechter*. G. Der scheid-trichter. Gall. *Un séparatoire, Vaisseau propre à separer*. A. Separator by sisting.

SEPIRUS, est inflammatio alicujus partis indurata.

SEPIÆ Os, vide *Os Sepiæ*.

SEPLASIARIUS, à foro Capuæ in Italia nomen habet *Seplasia* dicta; erant ii, qui odoramenta & unguenta aromatica divendebant. Tunc temporis circumforanei ita vocabantur, & Pharmacopœis illud nomen, sed improprie, quoque attribuitur.

SEPTA, idem quod *Septica*.

SEPTANA, dicitur de febre, quæ septem diërum spatio periodum absolvit. An detur dubitandum? B. *Zeven, daagse koozè*.

SEPTICA, sive PUTREFACIENTIA, sunt, quæ calore & acrimoniâ malignâ, carnem tenuem colliquant, putrefaciunt, & corrumpunt, à *σάπν* putrefacio.

SEPTIFOLIUM, vide *Heptapleuron*.

SEPTUM AURIS, est membrana Tympani. Vide *Tympani membrana*.

SEPTUM CORDIS; est carnosum interstitium Ventriculorum dextrum à sinistro dividens, sic apparet inspicientibus; verum concipiendum est Cor sinistrum, quasi unum corpus cavum, rotundum; cui externè accrescit semisacculus, qui est Cor dextrum; undè septum cordis propriè est paries ipse Cordis sinistri, nec quidquam distinctum inter sinistrum & dextrum Cor. B. *Het harte schot*. G. Der hertz zaun. Gall. *La Cloison du Cœur*. A. The middle parting of the Heart.

SEPTUM LUCIDUM, est sepimentum, propter tenuitatem diaphanum, cerebri ventriculos distinguens. B. *Het dooyschynende spiegelvlies*.

SEPTUM NARIUM, est Sepimentum illud partim cartilagineum, partim osseum, membrana glandulosa obductum, quo nares ab invicem in duo foramina dividuntur.

tur. B. *Het neusschot*. G. Der nazen zaun. Gall. *La Cloi-
son du Nez* ; *L'entre deux des narines* A. The Middle-
part, or Bridge of the nostrils.

SEPTUM TRANSVERSUM, vide *Diaphragma*.

SEPTUNX, est pondus unciarum septem.

SERAPIAS ORCHIS, est Satyrionis species : dicitur
quod hujus flores infecta quædam referant lasciva & fœ-
cunda, tanquam à Serapide Ægyptiorum idolo nomen
habentia, cujus in Canopo Ægypti urbe, magnificum
templum erat, ubi lascivis & impudicis cantibus, & sal-
tationibus colebatur. B. *Dosse-kulleheng* / *vlieg-bloem*.

SERAPIUM, idem quod *Syrupus*.

SERICUM, est tegmen bombycinum. Illud crudum &
integrum folliculi serici dicuntur, qui Hyacinthorum con-
fectionem ingrediuntur. B. *Zpde*. G. Seiden. Gall. *Soye*.
A. Silke.

SERIOLA, idem quod *Seris*.

SERIPHIMUM ABSINTHUM, dicitur marinum Ab-
sinthium : à Seripho insula nomen habet, in qua copio-
sissimè crescit.

SERIS, SERIOLA, est *Intubus*, sive *Endivia* ; no-
men quidam à ferendo derivant, quia cum sylvestris sit
planta ferendo melior fiat : alii quod aqua tacta, quasi re-
center sata foret, virescat, sed nomen non Latinum sed
Græcum est, & originem potius à *σαίρειν* vel *σάειν*, *Mun-
dare*, *Purgare* ; non quod purgandi vim obtineat, sed
quod uti mundata & purgata, inanis & vacua sit, à caulè
itaque cavo nomen potius habere videtur. *Seris* itaque à
σαίρειν *Inanis sum*. Vide *Endivia*.

SERPENTARIA, dicitur Scorzonera, quod serpen-
tum morfibz venenatis medeatur. Item sic Bistorta appel-
latur, sed quare, nescio. Ita quoque Ari species vocatur,
ob nigras & purpureas, quas habet caulis, maculas. Vi-
de *Dracontia*, & *Centum morbia*.

SERPENTARIUM LIGNUM, vide *Colubrinum*.

SERPENTINA, est Stellariæ species, sed latere fa-
teor me ejus nominis Etymon, quia proserpit & folia Stel-
læ in modum explicat ?

SERPIGO, vide *Lichen*.

SERPILLUM, est Thymus sylvestris, est planta, quæ
habet plures caules quadratos, duros, lignosos, rubicun-
dos,

dos humiles, parùm villosos, quosdam rectos, alios repentes, folia Thymi latiora, cætera cum Thymo planè conveniunt. Gr. *Ε'ερικλλον*, à serpendo tam Græcis quàm Latinis dictum : quoniam si quæ ejus particula terram attingit, inibi radices demittit. Gr. *Ε'ερω* enim est serpo. B.

Quendel / wilde thym / onzer vrouwen bedstroo. (Gr.) Quendel, hunerhohl, kuenlein, kumel, wild poley. Gall. *Serpolet*. A. Mother of thyme, wild-time.

SERRA, est Instrumentum Chirurgicum lamellâ dentatâ constans, quâ ossa serrando auferuntur. Gr. *περίων*. B. **En 3aag.** G. Eine säge. Gall. *Scië*. A. A sawe.

SERRA VERSATILIS, est instrumentum chirurgicum, tympanis duobus, iisque dentatis præditum ; utile maximè ad intercідenda duorum vel trium, modiolis factorum, interstitia. B. **Diapp-3aag.**

SERRATA, vide *Chamædrys*.

SERRATULA, est planta, quæ habet folia oblonga, ampla, Betonica majora, incisa : caulis ad altitudinem duorum pedum crescit, rectus, striatus, rubescens, in parte superiori in multos ramos divisus, folia gerentes instar scabiosæ incisa, & ab inferioribus diversa : flores ut in jacea ; his succedunt semina pappis instructa : radix est fibrosa, saporis aliquantulum amari : hæc planta crescit in sylvis, in pratis, & in locis tenebricosis & humidis. Planta sic vocatur à foliis primum è terra erumpentibus, ferramque æmulantibus. Vide *Chamædrys*.

SERRATUS MUSCULUS, quadruplex est, *Postici*, habentur duo & totidem *Antici*. *Posticus Primus Superior*, tenui ac membranoso principio, à tribus inferioribus vertebrarum colli posticis processibus, primaque spinæ productus, post in descensu carnosus ad tres quatuorve superiores costas fertur, prout duobus aut tribus dentatis productionibus præditus fuerit, costas fursùm trahere videtur. Alter *Posticus Inferior*, non minùs dorso quàm lumbis adhæret. Ab ilii ossis margine, sacri posteriore fede, spinosisque lumborum processibus ortus, à costis, quibus omnibus inferiùs duplici tendineâ insertionem, trium circiter digitorum à spinis spatio alligatur, maximum fibrarum accipit acervum. Alterum par *Anticum* est. Istius inferior musculus major est, latus & undique carnosus, cum abdominis obliquo descendente ferratam compagem efficit.

efficit. Oritur carnosus ex basi interna scapulæ, alii à costis duabus supernis usque ad claviculam, quæ costæ videntur immobiles. Porrigitur tendineis quinque inæqualibus extremis ad costas quinque superiores, nonnunquam & ad inferiores seu breviores duas, quas attollit. Alterum par *Superius Anticum Minus*, sub pectorali musculo latens. Costis superioribus quatuor, prima excepta, totidem extremitatibus adnascitur, hinc ad scapulæ processum coracoidem implantatur. Antrorsum ad thoracem scapulam adducit. B. *De zaagspier*. G. Der sægen gleiche maufz. Gall. *Muscles Dentelés*. A. The Sawe Muicle.

SERRIOLA, vocatur endivia, ut & lactuca sylvestris: sic dicitur quòd ejus foliorum costa media, à posteriore parte, spinis ferræ in modum, sit aculeata. Vide *Endivia*.

SERTULA CAMPANA, vide *Melilotus*.

SERUM, Gr. ὀρός, est sanguinis humor aqueus, tenuis, subflavus, & subsalsus, constans ex plurima aqua, mediocri sale & paucò sulphure; usus est ut sit vehiculum sanguinis rubri, seu alimenti, deindè ut sanguinem diluat, ut per vasa minima fluat, ea nutriat, & ex illo tenuissimi corporis liquores segregentur. Apud Hippocratem vocatur ὄχμα τὴν τροφὴν. B. *De wei van 't bloedt*. G. Schotten, molcken, floret, maticken. Gall. *La Sero-fité du Sang*. A. Whey.

SESAMOIDEA OSSA, sunt ossicula, 16, 19, 20, & plura aliquando, à figura sesami seminis dicta, quæ in internodiis manuum & pedum reperiuntur, ut ossium tendines hæc superascendentes majorem vim in elevanda parte acquirant. B. *De zaadbeentjes*. G. Die saamen beinlein. Gall. *Les os Sesamoides*. A. Seed bones.

SESAMUM, planta hæc nomen habet à σῆμα, quod quandoque σῆμα denotat, *Concutio*, *Impello*; & ἀνάω *Meto*, quod subito & quasi impetu ad messem propelleretur. Vel, nomen accepit ab Ægyptiis, Syrisve fortè Indis. Ægyptiis *Sempsem* dicitur. B. *Wag-dotter*. G. Leindotter, flachs-dotter. Gall. *Jugeoline*, *Sufame*. A. Sefamy.

SESCUNCIA five SE SQUIUNCIA, continet unciam unam & semissem, five drachmas duodecim. Sic notatur ʒi β.

SESELI, SESELEOS, & SESELIS, planta est offic-

cinalis, dicitur & *Sesedi*, hinc manavit vitium lectionis vulgatæ *Sili*, sed haud scio an vox *Sili* sit rejicienda. *Silatum* Antiqui dicebant, quod nunc jentaculum dicimus, eo quod tum jejuni, vini sili herba conditum, absorbebant, Veteres etiam *Seli* vocabant, dicitur & Faniculum tortuosum, quod est planta, quæ habet caulem striatum, medulla alba repletum, qui statim ubi ex radice erupit, dividitur in plures ramos, firmos, tortuosos, nodosos, satis crassos, dispersos: folia faniculi foliis similia, sed aliquantulum crassiora, breviora, duriora, & magis à se invicem remota, coloris similis fere Anethi foliis: flos est rosaceus & umbellatus, pentapetalus, coloris albi, interdum purpurei: flore deciduo calix fit fructus compositus ex duobus seminibus oblongis, ab una parte gibbis, fulcatis, planis, ab altera parte figura ad Faniculi semina accedentibus, coloris grisei albi vel pallidi, odoris valde aromatici, saporis acerrimi: radix est longa, digiti interdum crassitie, alba: tota planta odorem habet fortem, & gratum, crescit in locis arenosis & in regionibus calidis. Gall. *Seseli de Marseille, ou Fenouil tortu.*

SESQUI, vocabulum cum aliqua mensura vel modi, vel numeri vel temporis collocatum, non integrum modo id cui jungitur explicat, sed integrum & semis. Sic sesquilibra libram unam & semissem significat. Sesquimensis integrum mensum & semissem.

SESQUIHEMINA, est Hemina una & dimidia.

SESQUILIBRA, est libra una & dimidia.

SESQUIOBOLUS, est obolus unus cum dimidio sive grana quindecim.

SESQUICYATHUS, est Heminae quadrans, vel sextans cum uncia dimidia.

SESQUIPLUM, est libra una cum dimidia.

SESQUISEXTARIUM, est sextarius unus cum dimidio.

SESQUIUNCIA, idem quod *Sescuncia*.

SETACEUM, à seta dictum, pertinet ad Operationes Chirurgicas, est, cum cervicis cutis perforante utrinque acu compungitur, vulnusque per setas aut ligulam apertum servatur, ut per id vitiosi humores evacuentur. Sed intentio illa nullius est momenti, nam per illud ulcus nihil evacuatur quam pus in ipso ulcere generatum, ideoque

que materia morbifica non exantlatur : Et si quis attentus fuerit ad rem, nunquam experietur, morbos hoc modo, nisi casu, vel ab aliis medicamentis, aut bona diæta, curari; idem sit dictum de *Fonticulis*, hæc enim circuiti Sanguinis contrariantur. B. *Æn seton*. G. Idem, uti & Gall. & A.

SEUTLOMALACHE, vel SEUTLOMACHIUM, quidam Betam, alii Spinachiam esse tradunt. Gr. Σεύτλον enim vel τεύτλον enim Beta est, & Μαλάχη Malva.

SEVUM, est pinguedo duriuscula, sumiturque à folis quadrupedibus corruptis.

SEXCUNX, idem quod *Semiuncia*.

SEXTANS, est libræ sexta pars, uncias duas continens.

SEXTARIUS, mensuræ Romanæ genus est; quod si melle repleatur, pendet uncias triginta; si oleo, uncias octodecim; si verò aquâ repleatur, pendet aquæ uncias viginti. Capit (ut alii dicunt) mensurales uncias viginti olei: pondere verò habet uncias sedecim, Drachmas quinque & scrupulum unum, continet duas heminas vulgo, seu uncias decem & octo. Dicitur sexta pars Congii. Aliis est vini libra cum unciis octo, & olei libra una cum semisse. B. *Æn halbe mate*. G. Ein nösel. Gall. *Setier*.

SEXTULA, pendet scrupulos quatuor.

SEXUNX, est pondus sex unciarum, sive libra dimidia.

SEXUS, sive CUNNUS, est differentia inter marem & sceminam. B. *Æsragt / kunne / sere*. G. Geschlecht, oder art. Gall. *Sexe*. A. A Kind, or sexe.

SIAGONAGIA, est arthritis Maxillarum, à σιαγών maxilla, & ἀγρεύω capio. B. *t fterecjn der hake*.

SIALAGOGA, sunt Medicamenta, quæ salivam movent.

SIALISMUS, idem quod *Ptyalismus*.

SIALOCHUS, idem quod *Ptyalismus*.

SIALON, seu SIELOS, idem quod *Saliva*, à σιερίζω salivam emitto.

SIBILUS AURIS, idem quod *Tinnitus Auris*.

SICILICUS, seu SICILIUM, ponderis nomen veterinariis usitatum, pendens unciam dimidiam sive drachmas quatuor; alii putant esse quartam unciae partem.

SICYS & SICYOS, est *Cucumer*: dici volunt à σείω & κίω moveo: quia cucumeres citò crescunt: hinc

Σίκυα Cucurbita ; alii à *σείσθαι* concitari & *κύν* osculari, vel utero gerere, quoniam dicunt eo cibo venerem accendi; sed hoc verum esse nequit, nisi à contrario veritas eluceat. Vide *Cucumber*.

SIDA, alii Althæam volunt : sed alii Malum punicam ejusque fructum; alii quid simile putant : nomen est à *Sida* Bœotiae oppido.

SIDERATIO, idem quod *Sphacelus*, & *Apoplexia*.

SIDERITIS, dicitur Herba judaica, aut Millefolium &c. Est planta, quæ habet caulem lanuginosum, quadratum, flavum; folia sibi invicem opposita, oblonga, in margine incisa, lanuginosa, rugosa, saporis adstringentis, aliquantulum acris: flores verticillati, in alis foliorum plerumque incisurum congesti, coloris albi, subflavescentis, punctis rubris notati; singula pars horum florum sustinetur à duobus foliis subrotundis instar cristæ galli incisæ, quæ folia multum ab aliis foliis in parte infirma crescentibus differunt: semina sunt oblonga, nigricantia, in capsula, quæ floris calix fuit, recondita: radix lignosa: hæc planta odore *Lamium* refert; crescit in montibus, locis siccis & incultis. Latinis *Ferraria*, quia vulnera ferro icta firmiter conglutinat. *Σιδνε* est ferrum, ensis. Gall. *Crapaudines*.

SIEF ALBUM, est Collyrium ficcum. Vide *Collyrium*.

SIELISMUS, idem quod *Salivatio*, à *σιελίζω* iputum emitto.

SIELOCINETICA, idem quod *Salivantia*, ex *σιελον* sputum, & *κινω* moveo.

SIGILLUM SALOMONIS, sive *POLYGONATUM*, planta est sic dicta ob characteres sigilli modo radicibus impressos. Vide *Polygonatum*.

SIGMOIDES, sunt Apophyses ossium semilunares; ut processus Ancyroïdes scapulæ, & sinus ossis radii, Græcorum antiquorum C. referentes.

SIGMOIDES, sunt valvulæ tres arteriæ magnæ, circa cor foris spectantes, sanguinem ex ventriculo sinistro in Aortam quidem admittentes, sed illi regurgitare conanti suo explicatu & immediata clausura resistentes, dictæ à littera C. seu sigma & *ειδ* forma. Vide *Valvula*.

SIGNUM MORBI, Gr. *σημεϊον*, est, quidquid sensibus nostris est obvium, vel aliquid ad ipsum pertinens, quod

quod potest indicare, quare id quod ad curationem necessariam pertinet, indicatur. Signum est morbi causa vel Symptoma: signum est proprium vel commune: hoc separabile; proprium inseparabile sive Pathognomonicum, Synedreum, Epiphainomenon, Bonum, Malum, Certum, Incertum, Salutare, Lethale &c. *Signa Sanitatis* sunt, Actiones integræ, Qualitates convenientes, excreta & retenta benè convenientia. B. *Zeichenen der zichte*. G. Die zeichen der kranckheiten. Gall. *Signe de Maladie*. A. A Token of the disease.

SILER, est Ligustici species, & dicitur *Montanum*, hinc corruptâ voce, in omni lingua, *Sermontaine* appellatur; derivant nonnulli à saliendo, sed quare, me latet: est planta, quæ habet caulem valdè altum ad hominis quidem altitudinem, ramosum, pedunculos longos projicientem, qui habent folia ampla, magna, in alas extensa in plures partes divisas, quibus tria adhærent foliola ut in Meliloto, sed angustiora & molliora, aliquantulum odora, ubi contunduntur: flos est rosaceus & umbellatus, pluribus scilicet petalis constans in orbem positus, & calici insidentibus: is autem abit in fructum compositum ex duobus feminibus sibi invicem adhærentibus oblongis, hinc gibbis & sulcatis cum liris veluti foliaceis: inde verò planis, odoris ingrati: radix crassa, longa, rugosa, alba, odora, Pastinacæ similis: crescit inprimis in locis calidis in montibus. Gall. *Livèche ou Sermontaine*.

SILIGO, est tritici albissimi species. Gr. σ'λυσσα, & σ'λινγνις vel σ'λινγνις, putant derivari ab Hebræica voce *Scheley*, nix, ob farinæ ejus albedinem.

SILIQUEA, Gr. κερατιον, seu KIRAT, est dimidium lupini, & siliquæ sex pendent scrupulum. Semen autem in siliqua contentum, non tota siliqua, intelligitur, & id mediocre, non enorme & habitus; neque strigosum & emaciatum, quare hordei aut tritici grana usurpamus, quæ hodie minimum pondus faciunt, velut olim grana lentis, nonnullis est pondus quatuor granorum.

SILIQUEA, est folliculus sive integumentum, cui grana, leguminum vel herbarum semina concluduntur. Nam non modò Legumina, sed & complures quoque & herbæ & frutices siliquas proferunt.

SILIQUEA, est etiam *Folliculus* sive Integumentum, cui grana leguminum includuntur. Ddd 3 Si-

SILIQUEÆ DULCES, quarum arbor *Ceratonia* appellatur; quæ est mediocris magnitudinis, habens plurimos ramos, magnos, duros, in latum se extendentes: folia pinnata, oblonga, carnosæ, nervosa, dura, ad rachin communem cum impari extremo: flores sunt apetalæ, numerosis staminibus constantes ortis ex calicis fissura; in calicis centro fit filiqua oblonga, compressa, paululum intorta, crassa, digito longior, pollice latior, fusca, splendens, coloris obscuri, rubicundi, dorso elatiore includens pulpam carnosam, rufam, dulcem, sub qua intra membranaceos loculos latitant semina plana, subrotunda, compressa, fusca, lucida: dulcedo major in pulpa quam in cortice: Crescunt in Regno Neapolitano, insula Creta, Syria, Hispania &c. Fructus sunt filiquæ instar oblongi & plani, extus colore castanei; intus semina ferè continent, ut cassia fistula; fructus ipsi dulces sunt, ideòque in morbis pneumonicis usui veniunt. B. *St. Jansbrood*. G. St. Johannis-brodt. Gall. *Carouche*. A. S. Johnsbread.

SILICUASTRUM, seu piper Brasilianum, est Capfici species, à filiquis siliquastrum dictum: est arbuscula, quæ habet ramos à se invicem distantes, corticem purpureum, nigricantem habentes: flores sunt papilionacei, ante folia verè erumpentes, leguminosi, purpurei, plures simul juncti, pedunculis brevibus & nigris adhærentes, quinquesidi, ex quibus duo in inferiori parte positi superiores exsuperant magnitudine: post florem sequitur filiqua longa, plana, membranacea, purpurea, seminibus reniformibus & duris facta: folia sola & alterna nascuntur rotunda, Asfarum referentia, sed majora, nervosa, in parte superiori viridia, in inferiori albescentia, alæ vexillo supereminent: crescit hæc arbuscula in regionibus calidis circa flumina. Gall. *Gainier*.

SILLO, est is, qui habet nasum resimum, hoc est, sursum versus repandum, more simiæ. B. *Hamuis neug*. G. Rumpffnasz, der eine übergestilpte nasen hat. Gall. *Camus*.

SILPHIUM, est ex genere ferulacearum. Cyrenensibus *Σίλφι*, aut *Σίλφι*, item *Σίλφι*, unde Gr. *Σίλφιον*, Lat. *Sirpe*, *Silpe* & *Serpe*, atque porrò *Lac Serpicium*, unde *Laserpicum*. Vide *Laserpicum*.

SIMILARES PARTES, sunt, quæ sibi ubique per totum similes sunt, nec variationem aliquam ullibi obtinent, tales autem partes solæ sunt fibrillæ ultimæ, solidæ, non magis vasculosæ, omnium partium firmarum corporis animalis, hæ enim sunt meræ expansiones longitudinales, & firmæ; ac ubique in tota longitudine eadem, oriundæ & compositæ ex meris particulis elementaribus, antea fluidis, nunc consolidatis; fibræ hæ erunt proin sibi similes; verum omnes partes de quibus Anatomici tam sollicitè agunt suis divisionibus in *Similares* & *Dissimilares*, non ubique sunt similes, sed ex plurimis componuntur: veluti *Os*, constat substantia durissima, sed ubique habet vasa sanguinea, membranas in cancellulis suis, glandulas, medullam, ductus medullares &c. Undè id minimè pars similis dicenda erit. B. *Geendaantige deelen / enkele deelen / simile deelen*. G. Theile die einander gleich seyn. Gall. *Les Parties Similaires*. A. The simple Parts, similar Parts.

SIMPLICES PARTES, vide *Similares Partes*.

SIMPLICIA, sunt medicamenta unius generis & nominis, ex quibus seorsim collectis componitur materia medica, ut sunt radices, herbæ, semina, flores, gummi, succi, partes animalium &c. B. *Enkele genees-middelen*. Gall. *Des Simples*.

SIMUS, est cui nares depressæ superius. Gr. *σιμὸς*. B. *Namuis*. G. Schaff nasz, der eine flache, oder mitten eingedruckte nasen hat. Gall. *Camus*. A. Flat nosed.

SINAPI, & **SINAPIS**, est planta, quæ habet folia Rapæ, sed minora & magis aspera; caulis quatuor vel quinque pedes altus est, rotundus, villosus, in multos ramos divisus: flores quadrifidi, cruciformes, flavi, post florem sequitur siliqua oblonga, brevis, angulosa, acuta septo intermedio (cui valvæ utrinque adhærescunt) in duo loculamenta divisa, seminibus facta ut plurimum subrotundis, rubicundis, aut nigricantibus, parvis, saporis acris, fervidi; siliqua in cornu quoddam fungosum simili semine prægnans plerumque desinit: radix est lignosa, fragilis, alba, fibrosa. Gr. *νάπυ* vel *σίγηπι*, ejus nomen venit è Græcia in Latium, censeturque dici, *ὅτι σίνεται τὰς ὀπας ἐν τῇ ὀσμῇ*, hoc est, quod olfactu luminibus officiat, ergo à *τίνα* lædere, & *ὦψ* oculus, vel à *νὶ* & *πάω*, quod

parum pascat, vel à $\nu\iota$ & $\pi\iota\omega$, quod ob acrimoniam non possit bibi. Pleraque Græcia *Napy*, nominat, quasi *Naphy*, quod sit acris, & proinde incommoda. Alii *Napy* per privationem videlicet $N\acute{\eta}\pi\iota\omega$, quali immitè dici volunt, quoniam acrimonie vehementis particeps sit. B. *Prostaart*. G. Senff. Gall. *Montarde*. A. Mustard.

SINAPISMUS, est medicamentum, ardorem, ruborem, doloremque cuti, cui applicatur, inducens; forma ejus est similis cataplasmati, vel massæ duriori. Paraturque, ex *Sinapi*, *Raphano Silv.* *Sale* & *Fermento Acido*, à $\sigma\iota\nu\eta\pi\iota$ sinapi semen. B. *Sen mostert-pap*. G. Eine artzney von senff, damit man die haut auffbeitzet. Gall. *Sinapisme*. A. Mustard Cataplasme.

SINAPIUM, est embamma vel intinctus, ex semine sinapi paratus.

SINCIPUT, Gr. $\beta\epsilon\rho\gamma\mu\alpha$, est pars anterior cranii, à fronte usque ad futuram coronalem excurrent. B. *t Boortste been des hoofts*. G. Der halbe kopff, die vordere theil des haupts. Gall. *Le Devant de la Tête*. A. The fore Part of the Head.

SINGULTUS, Gr. $\lambda\acute{\upsilon}\gamma\mu\acute{o}\varsigma$. & $\lambda\acute{\upsilon}\gamma\zeta$ à $\lambda\acute{\upsilon}\zeta\omega$ singultio. Est convulsio fibrarum muscularium cesophagi, quâ diaphragma, cui annectitur inter transeundum, & ipsum ventriculum, ubi desinit, fursum trahit validâ vi; dum simul eodem tempore ipsum diaphragma deorsum convellitur, undè ex compressione ventriculi, aer fursum pulsus sonitum aliquem edit, & si diu durat malum, partes quibus diaphragma annectitur, uti cartilaginee sunt ensiformis & costarum spuriarum dolent, quod tam validè intus trahantur. Laborant autem Singultu, qui cibo aut potu non satis bono se impleverint; maximè autem nonnulli febricitantes, Hystericâ affectione afflictæ fœminæ: imò sæpè ii, qui Pleuritidem, Colicam, Nephritidem, Iliacam passionem, gravem Vomitus, alvi fluxum vel Dysenteriam patiuntur: quinimò cum aliis convulsionibus incidit, & à vomitoriis & catharticis, aut julapiis refrigerantibus perperam datis, à cibis nimis celeriter ingestis sæpe efficitur; quinetiam moribundos exercere solet. Deniquè reperitur singultus non lethalis, qui per aliquot hebdomadas perseverare solet. B. *De nikk / hok*. G. Das schlucken, der hetsch, hecker. Gall. *Le Hoquet*. A. Yexing, Hicket, Hiceough. St

SINUS, est, cum abscessus & ulceris initium satis angustum apparet, profunditas verò se in latitudinem diffundit. Gr. κόλπωμα, ἡ νόσος ἐλκω Diof. B. *Bogt-gezweer / boesent-zweer*. G. Ein eiterstock, ein schwær so sich in die kruemme zieht. Gall. *Fistule*. A. Bosome of an ulcer.

SINUS MENINGIS, sunt cavitates, quas Galenus ventriculos crassæ membranæ vocat; non enim sunt Arteriaræ, vel venæ, sed inter ambas jacent intermediae, quare meritò alio nomine donantur: primus & secundus sive laterales inter cerebrum & cerebellum situm habent, & desinunt in sinibus vertebralibus; tertius ab ossè cribriformi incipit, & in medio priorum sinuum finem consequitur; quartus à glandula pineali oritur & in medio lateralium sinuum desinit: quorum insertio vocatur *Torcular Herophili*: cranio egressi partim venis jugularibus continuantur, partim per totam medullæ spinalis partem ad os sacrum usque descendunt, usus est venarum vicem agere, nam omnem sanguinem à cerebro & cerebello accipiunt ex venulis tenuissimis, & brevissimis, valvula semper in hos terminatis, & partim in venas jugulares, partim in sinus vertebrales se exonerant. B. *Boezem-hollen / hockhollen*. G. Die kruemme, oder busen der hirnhäutlein. Gall. *Sinus de la dure Mere, entre les quels on comprend le Torcular Herophili, c'est à dire le Pressoir d'Herophile*. A. Cavities of the meninx.

SINUS OSSIUM, sunt cavitates, quæ capita aliorum ossium admittunt.

SION, & SIUM, est planta, quæ habet caules crassos, angulosos, striatos, excavatos, in ramos divisos, quatuor vel quinque pedes altos: folia conjugatim adnata uni costæ, in margine incisa, crassa, oblonga: flores in umbellas crescunt, ex quinque petalis albis constantes, in orbem positæ; floribus succedit fructus ex duobus seminibus compositus subrotundis, minimis, hinc gibbis & striatis, inde verò planis: habitus reliquus hujus plantæ est instar Pastinacæ: radix est parva, fibrosa, nigra: tota planta odorem bituminis habet, est Becabunga seu Anagallis aquatica & Laver quibusdam, aliis verò Phellandrium, vel Nasturtium aquaticum &c. Nomen sibi adscivit à concussu, quod Gr. à σίειν derivant: nam excutienti vim nactum est, utpotè quod à renibus calculos pel-

lat, urinam & menses ducat. Vel ut aliis placet ab eodem *criv*, quod in aquis vacillando, ab aquis præterlabentibus succitiatur. Vide *Laver*.

SIRENES, idem quod *Sirones*.

SIRIASIS, est cerebri & meningum, ab ardore solari, inflammatio, seu (rectius) incalcentia; pueris propter tenuitatem cranii, vel fontanellam tenuissimam frequens, à *siè* & cavitas scincipitis. G. Das blatfallen, schiesßen, oder eine entzündung am hirn und hirnhäutlein der kleine kinder. Gall. *Sorte de maladie causée par l'Inflammation des membranes du cerveau, qui arrive souvent pendant les jours caniculaires par les grandes chaleurs*.

SIRONES seu CHIRONES, sunt pustulæ, quæ in vola manûs & pedum plantis oriuntur, in quibus minutissimum quoddam vermiculorum genus sub cuticula latet. G. Seurn, reitläuse.

SISARUM, & Siser, est planta, quæ crescit ad altitudinem duorum circiter pedum: folia plura uni costæ adhærent ut in pastinaca, sed minora, viridiora, & molliora, leviter in margine incisa: flos est rosaceus, & umbellatus, parvus, quinque petalis ut plurimum constans albis, in orbem positis, odor: hunc sequitur fructus parvus ex duobus seminibus compositus, oblongis, paululum Petroselinii seminibus majoribus, angustis, hinc gibbis & striatis, inde verò planis, coloris obscuri: radices ex uno capite plures pendulæ, glandulosæ, teneræ & fragiles, rugosæ, cortice tenui, pallidoque obductæ, pulpâ candidâ, digitali crassitudine, pedales quædam, quædam breviores multo, dulci & grato sapore nonnihil aromatico: dicitur esse radícula saccharea: vocatur nonnullis, quòd singulæ radices colli ac summi pectoris ornamenta, quæ ex auro, argento, gemmisque quondam fiebant, mentirentur. Sed malunt alii à sio & sione. Sunt qui extritis prioribus literis diminutrice formâ *Servillum* aut *Servellam*, aut *Chervillam*, pro *Siserculo* nominent. B. *Suiker-wortel*. G. Gierlein, zucker-wurtzel, klingel-rueblein. Gall. *Chervi*. A. Scirrets.

SISYMBRIUM, est planta aquatica, quæ habet caules tres pedes altos, striatos, aliquando rubicundos, excavatos: folia oblonga, acuta, profundè laciniata, dentata, alternatim caulibus adhærentia: flores in summitate ra-

mo-

morum crescentes, pedunculis longis & tenuibus adhaerentes, quadrifidi, flavi, cruciformes: flori succedit filiqua exigua, brevis, divisa in duos loculos continentes semina obrotunda ferè: radix oblonga, alba, acris, minimi digiti crassitie: hæc planta crescit in paludibus, & locis aquosis, est Cardamine, ut & Mentha aquatica: dicitur à sisymbrio, quæ fuit Veteribus in comœdiis meretricula, appellatur etiam *Corona Veneris*: vel quod ob odoris suavitatem, quam præ se fert, eo juvenus quæ amoribus gaudet coronata, in commestrationibus suis blando odoris oblectamento suas illecebras commendaret. Vel potius, quod Sisymbrii caulis articulatum per internodia verticillato florum ambitu concinnè coronatur.

SISYRINCHIUM & SISYRICHION, est Iridis species, seu bulbus esculentus: dicitur vel à pabulosa atque carnosa radice: vel à rostrata forma hujus plantæ, rostro fuillo simili. σῦς, est porcus: & σίτη fovea in usum Granarii excavata. Gall. *Comme qui droit Groin de Cochon*.

SITANION, est frumenti species, à σίτη frumentum.

SITIS, est defectus humoris (salivæ nempe) ad irrigationem oris, linguæ, labiorum, faucium, dein partium internarum, necessarij; quo sensus inde excitatus sibi imaginatur potum esse in auxilium vocandum, ut id incommodi, quod corpus ex defectu humoris patitur, tollatur. Sitis etiam est ordinaria, quæ homini sano obtingit; vel præterordinaria & nonnunquam depravata quæ aegris. Gr. Δίψη. B. Dürst. G. Der durst. Gall. *La Soif*. A. Thirst.

SIUM, vide *Sion*.

SMILAX, nomen hoc variis plantis imponitur; ut Sarsaparilla vocatur smilax aspera Peruana; convolvulus dicitur smilax lævis, Phaseolus smilax filiqua sursum rigente: & unifolium dicitur smilax unifolia humillima: smilax verò aspera est planta, quæ habet caules longos, duros, striatos, ramosos, flexiles, scandentes, spinis instructos, arbusculas vicinas & arbores apprehendentes: folia sigilli B. Mariæ foliis ferè similia, sed longè crassiora, rigida, nervosa, spinis non tantum per margines horrentia, sed & secundum nervos, nunc ampla & viridia, modo angustiora, & albis maculis conspersa, acrimoniam aliquam habentia: flores hexapetali, nudi, albi, exigui, in
spi.

spicas digesti, inodori : Ovarium in fundo floris sphaericum, brevi tubâ instructum sit bacca sphaerica, mollis, post maturitatem rubicunda, sub tenui pellicula recondens semina sphaerica, lævia, mollia, exterius coloris rubri obscuri, intus albi; saporis ingrati : radix parva, perennis, repens, fibrosa, alba, saporis subdulcis : hæc planta crescit in sylvis, Gr. *σμίλαξ* & *μίλαξ*, Lat. *Convulvulus* : est nomen puellæ, quæ amore Croci pueri capta extabuit, mutataque est in fruticem sui nominis, quæ similis est Hederæ. B. *Winde*. G. *Winde-kraut*. Gall. *Liferon*, *Lifet*. A. Bind-weed.

SMILE, est *Scalpellum*, sive instrumentum chirurgicum, quod utrinque aciem habebat, & lineas utrasque, utrinque curvas; sed alteram concavam, alteram verò illi oppositam, gibbam. Cuspis autem acuta erat; diversi generis erant; aliud magnum, aliud parvum, aliud mediocre. Gall. *Bistouri*.

SMYRNA, idem quod *Myrrha*.

SMYRNIUM, est planta, quæ habet caulem tres pedes altos, ramosos, striatos, aliquantulum rubicundos : folia Apii foliis similia, sed majora, incisa in partes magis rotundas, odoris aromatici, saporis Petroselinum referentis : flores rosacei & umbellati, parvi, albi; pentapetali : his succedit fructus ferè globosus compositus ex duobus seminibus sibi invicem junctis crassiusculis, obrotundis, striatis, nigris, saporis amari, odoris Myrrhati : radix mediocriter magna, circularis, alba, succum amarum gustui præbens, & saporem & odorem Myrrhæ habens : nomen accepit, quòd radix lacrymam emittat Myrrhæ similem : vel, quòd huic idem odor sit, qui Myrrhæ : *σμέρνη* enim est Myrrha. Vulgò vocatur *Levisiticum*; quibusdam *Ligusticum*. Gall. *Maceron*.

SOCOTORINA ALOE, vide *Succotrina*.

SODA, idem quod *Cephalalgia*.

SODA, idem quod *Ardor ventriculi*.

SODA, sunt cineres ex herba kali usti, quibus vitra conficiuntur.

SOL, quid sit notum. Sed à Chymicis fumitur pro *Auro* : adeò ut Medicamenta solaria sint ex auro parata.

SOLANUM, vulgare sive hortense, est planta, quæ habet caulem sesquipedem circiter altum, ramosum : fo-

lla oblonga, acuta, fatis ampla, mollia, nigricantia, aut virido obscura, quædam angulosa, altera crenata, quædam integra, saporis herbacei, insipidi, succum viridem habentia : flores sunt monopetali, quinquefidi, stellæ instar expansi, coloris albi, in medio pluribus staminibus donati : calix est monophyllus, quinquefidus, stellatus non vesicarius : flori succedit bacca initio viridis, per maturitatem fit mollis, succulenta, ovata, vel globosa, nigricans, sæta feminibus planis, exiguis, flavis : radix longa, fibrosa, albescens : hæc planta crescit juxta vias, ejus Plantæ variæ sunt species, plerumque somnum concilians : dicitur & *Solatrum*, *Cuculus*, *Uva Lupina*, *Uva Vulpis* & *Morella*. Gr. $\tau\epsilon\rho\chi\iota\sigma$, vel $\sigma\tau\epsilon\rho\chi\iota\sigma$, fortè à solamine dictum, quòd dolores intensos sopiendo sistat : hinc Gr. $\tau\epsilon\rho\chi\iota\sigma$ vel $\sigma\tau\epsilon\rho\chi\iota\sigma$ mollis, lenis, quòd emolliat, leniatque dolores arduos. B. *Nacht-schade* / *bol-kruud*. G. *Nacht-schatten*, *fau-kraut*. Gall. *Morelle*. A. *Night-shade*.

SOLDANELLA, & SOLDANA, aliàs *Convolvulum Marinum*, est *Brassica Marina*, quæ est planta habens caules tenues, flexiles sarmentosos, rubicundos, repentes : folia obrotunda, polita, splendentia, *Chelidonium* minus referentia, sed crassiora, succo lacteo repleta, caulibus longis adhærentia : flores sunt ut plurimum campaniformes, monopetali, ora repanda; his floribus succedit fructus obrotundus, membranofus, includens semina angulosa, nigra, aut alba : radix minima, fibrosa : tota planta habet saporem amarum, & salsum : crescit circa mare, nonnulli à voce *Solidus* Etymologiam trahunt, sed ratio non videtur suadere, an à solidandis vulneribus ? An à Belgica fictitia voce *Sautenelle*, vel *Soutenelle*, quasi diminutivum à *Saut*, *Sal*. B. *Zee-winde* / *zee-kool*. G. *Meer-winde*. Gall. *Soldanelle*, *Chou marin*. A. *Sea-kole*, *sea-bind-weed*. Gr. $\kappa\rho\acute{\alpha}\mu\beta\eta\ \tau\acute{\alpha}\lambda\alpha\sigma\sigma\iota\alpha$.

SOLEN, Chirurgis est instrumentum oblongum, intus cavum, in quod membrum fractum, crus aut femur, imponitur, aut continetur.

SOLEUS MUSCULUS, est latus & tibiæ fibulæque ossis commissuræ posterius insertus robustissimus existit, suræque maximam constituit molis partem. Variam ob tendinum connexionem, varios fingit, ut *Gastrocnemios*, *muf-*

musculos. B. **De 3ool-spier.** G. Der sohlen gleiche mausz. Gall. *Muscle Soleaire.* A. The sole Muscle.

SOLIDAGO SARACENICA, vide *Saracenica Solidago.*

SOLIDAGO, est Herba vulnera consolidans : derivatur ergo à solido, sano. Gr. *σύνεφυτον.*

SOLIDUM, est Antiquorum pondus pendens scrupulos quatuor.

SOLUTIO CHYMICA, est operatio quâ corpus quodcunque vel naturaliter, vel arte variis aliis heterogeneis partibus constans, in sua principia, Spiritum nempe, Salem, Acidum, Sulphur, Aquam & Terram, ex quibus omnia mista conflata sunt, resolvitur & reducitur. B. **Ontdoening der scheikunst.** G. Die entbindung durch die chimie. Gall. *Solution.* A. Idem.

SOLUTIO CONTINUI, est separatio partium antea cohærentium in unione à quacunque causa facta, in vulneribus, ulceribus, fracturis &c. B. **En scheiding des geheels.** G. Das auflösen, die entbindung der theilen. Gall. *Solution de Continuïte.* A. Solution of the parts.

SOLUTIVA, à solvendo, quia humores intestinales solvunt, idem quod *Laxantia.*

SOMNAMBULO, vide *Noctambulo.*

SOMNIFERA, Gr. *ὑπνοτικά*, sunt, medicamenta quæ valent somnum producere, & plerumque agunt duplici de causa; nimirum 1. per causas naturales tollendo impedimenta somni naturalis, qualia plerumque sunt Objecta externa, Dolores, Calores, sudor, animi curæ, & quæcunque sanguinis circuitum augent, his igitur sublati per varia varii generis medicamenta, quæ tamen omnia vocari solent *ὑπνοτικά*, sequetur somnus: 2. agunt per causas nonnaturales, opprimendo scilicet causas naturales vigiliarum, & impediendo fluxum spirituum animalium per nervos; quare hoc medicamentorum genus maximè in Cerebrum & nervos agit. B. **Slaapmiddelen.** Gall. *Remedes Somniferes.*

SOMNIUM, Gr. *ἐνύπνιον.* *Insomnium*, est quando dormiendo nobis varia videntur occurrere, eodem modo ac si essemus vigiles, estque regulare, quando apparentiæ seu phantasmata connexionem quandam habent; vel irregulare, quando contrarium evenit. B. **En dream.** G. Ein traum. Gall. *Songe.* A. A Dreame.

SOM-

SOMNOLENTIA continua, est assidua in somnum procidentia & inclinatio; oritur, quod pori extremi corticalis substantiæ cerebri viscositate quâdam obliterantur, vel clauduntur quacunque ex causa comprimente, ita ut liber transitus spiritibus animalibus denegetur in musculos voluntariis actionibus inservientes. Gall. *Assoupissement*, *envie de dormir*.

SOMNUS, est pororum cerebri & nervorum confidentia & angustatio, à quiete vel defectu, vel impedito fluxu spirituum animalium à compresso Cerebro orta, quâ sensus externi ab operationibus externis desistunt. Somnus dicitur *Naturalis* vel *Præternaturalis*, qui iterum divinus vel diabolicus, vocatur item *Sopor* & *Quies*. Gr. ὕπνος. B. *Slaap*. G. Der schlaf. Gall. *Sommeil*. A. *Sleepe*.

SONCHITES, vide *Hieracium*.

SONCHUS, duæ dantur species generales, una quæ est lævis, altera aspera; prior est planta, quæ habet caulem sesquipedem altum, intus excavatum, tenerum, purpurefcentem: folia longa, lævia, serè glauca, dentis Leonis divisura, latiora, incisa vel laciniata, alternatim disposita, alia pediculo longo, alia nullo gaudentia, sed latiore basi caulem amplectentia, in circuitu quasi dentata, in quibus vel nullæ spinæ vel molles, lacte prægnantia, falsa, amara: flores semisflosculosi, plurimi scilicet semiflosculis constant embryoni infidentibus, & calice crasso comprehensis, qui per maturitatem conicus serè evadit: embryo autem abit deinde in semen pappis instructum, thalamoque affixum, oblongum, rubicundum: radix minima, fibrosa, alba. Sonchus verò asper habet folia sonchi lævis crassiora, obscurius viridia, in crebras lacinias divisa, ad Endiviæ folia accedentia, basi suâ caulem inanem amplectentia, spinulis longioribus, & rigidioribus aspera, (quin etiam folia extrema & laciniae in angustiores & acutiores mucrones desinunt) lac fundentia salsum & amarum: cætera quæ de soncho lævi dicta fuerunt, huic conveniunt, dicitur παρὰ τὸ σῶν χλεν, quod salubrem succum de se fundat; vel nuncupatur quasi σονφῆς ab inanitate caulium. Lat. *Cicerbita*, *Lactuca Leporina*, *Lactucella* & *Lactero*, quia lac fundit, & nutricibus lactis copiam præbet. B. *Haze-latouw* / *haze-zalade* / *Ronp*
nen-kruid / *ganzen-distel* / *hazen-struik* / *dauw-distel* /

stel / melsi-wepe. G. Hasen-kohl. Gall. *Palais de Lievre*, *Laiteron*, *Laiteron epineux*. A. Sow-thistle.

SOPHIA CHIRURGORUM, est nasturtium sylvestre, quasi Chirurgorum sapientia : quia fortè ad illam plantam, ob salubres effectus, solebant effugere, ac si illorum tota sapientia in istius herbæ usu consisteret. A. Flixweed.

SOPHRONESTERES, sunt sapientiæ dentes. Vide *Dentes*.

SOPORARIÆ ARTERIÆ, idem quod *Carotides*.

SOPORIFERA, idem quod *Somnifera*.

SORA, idem quod *Effere*.

SORBETUM, vulgo *Serbet*.

SORBITIO, est ea actio, quâ clausis naribus interiùs velo palatino, ore anteriùs arctato, ut fiat parvum foramen, vacuum excitatur Boylianum in ore, dum lingua aërem in eo contentum suo applicatu ad palati fornicem versùs posteriora pellit, & genæ gingivis appositæ omne liquidum prohibent, quâ fit, ut applicata ori liquida unâ cum aëre intrantia, speciem soni excitent. B. *Slozping*.

SORBUS, SORBUM, est fructus sorbi fativæ pyrum moschatellinum parvum æquantes, turbinati, umbilicati, magis minusve rubentes, prout solem sensere, carne flavescente, & antè maturitatem adeò austero succo, ut strangulet, colore in rutilum transeunte, at ubi velut fermentatione quâdam emolliti fuere, vix mutato interno colore, dulci satis & vescâ carne non sine adstrictione : hujus arbor est magna, ramosa, truncum habens rectum, cortice aspero & pallido obductum : lignum est valdè durum, compactum, rubicundum : folia sunt oblonga, plura uni costæ adnata instar Fraxini, in margine dentata, villosa, mollia, inferiùs alba, saporis styptici : flores sunt parvi, albi, plures sibi invicem juncti, pediculo ex foliis enato adhærentes ; quinque foliis in orbem positis constantes ; his deciduis succedit fructus suprà dictus : ita vocatur vel à sorbendo, quòd fluxus alvinos absorbeat : vel, quòd fructus ore absorbeatur, vel quòd diu servetur. Gr. *ὄζον*, vel *ῥα*, & fructus *βοῶν*, & *βοῶν* ab ovi forma. B. *Zorben-boom / spze-boom / spzeuw-bezien-boom / haver-elzen*. G. Sperber-baum, spier-baum, sparr-baum, speiren. Gall. *Sorbier*, ou *Cormier*. A. Sarvicetree.

SORGUM, est frumenti seu Milii species : ab Italica voce

voce *Sorgi* nomen habet : vocatur etiam *Melica*. B. *Sorg-zaad*. G. *Sorg-saamen*. Gall. *Blé Barbu*. A. *Sorgh feed*.

SORY, est minerale lapidosius & vehementius compactum quàm *Chalcitis* aut *Misy*, sed & crassissimum, fricatum scintillas *Miseos* emittens, *Chalcitis*, *Misy* & *Sory* mineralia sunt, inter se origine & viribus conjunctissima. Nimirum ex *Sory* fit *chalcitis*, ex hac *Misy* : in Ducatu Brunsviciensi inveniuntur. Gall. *Sory*.

SPAGYRICA CALCINATIO, vice *Calcinatio Philosophica*.

SPAGYRICA MEDICINA, quam vocem nonnulli ἀπὸ τοῦ σπᾶν & ἀγείρειν, à segregando, & conjungendo, quod heterogenea separet, & homogenea iterum conjungat, deductam putant, idem quod *Hermetica Medicina*, quæ nimirum fundamenta sua medica, & mutationes corporis animalis, humorum, statum morbi, & actiones medicamentorum ponit & explicat ex mutationibus, quæ inducuntur corporibus aliis ope vulgaris ignis, adeoque analogicè ubique & in quocunque corpore sic fieri itauntur : à σπάω traho & ἀγείρω congreco.

SPANACHIA, vide *Spinachia*.

SPARADRAP, sive *SPARADRAPUM*, est linteam utrinque unguento spisso vel emplastro tinctum, & hoc modo fit ; post liquationem unguentorum vel emplastro-
rum, linteam penitus immergitur, quod tinctum extrahitur, extenditur & in usum medicum asservatur, dicitur etiam *Tela Gualteri*, seu *Emplastrum ad Fonticulos* Gall. *Toile Gautier*, *Sparadrap*.

SPARAGUS, idem quod *Asparagus*.

SPARGANIUM, est gladiolus aquatilis, vel platana-
ria : est planta aquatica habens caulem rotundum, tres circiter pedes altum, politum, tortuosum, medullam albam habentem, in multos ramos divisum : folia longa, angusta, acuta, aspera, scindentia, saporis subdulcis : flores mares polypetali, herbacei, numerosissimis staminibus fecundi, arctissime congeruntur ad caulem in formam globi : ovaria nascuntur in eodem caule, sed infra priores flores masculos, suntque tubæ incurvæ, parvæ, filiculosæ, quæ maturæ fiunt capsulæ seu officula, unicap-
sularia, vel bicapsularia, nucleo quodam farinaceo plerumque sæta, colliguntur & hæc ovaria in globos instar

nodorum : radix fibrosa, nigra, repens : hæc planta crescit in locis humidis : an à *Σπάργανον* fascia, vel *Σπαργάνιον* fasciola, quòd foliis ejus pro fasciis uterentur nutrices ? Vide *Platanaria*.

SPARGANUM, vide *Fascia*, à *σπαργανόν* fasciis ligo.

SPARGANOSIS, est mammarum, à nimia copia lactis, distensio, à *σπαργανόν* fasciis distendo.

SPARGIRIA, idem quod *Spagirica*.

SPARSI MORBI, vide *Sporadici Morbi*.

SPARTUM, SPARTIUM, est Arbuscula, cujus duæ dantur species, una dicitur spartium primum Clus. Hisp. habet caulem pollicis crassitie, sesquipedem circiter altum, cortice aspero & striato obductum, in plures ramos divisum, virgulas exiguas, tenues, flexiles, instar junci virgularum germinantem, folia exigua, oblonga in initio habentes, quæ folia floribus apparentibus cadunt : flores sunt leguminosi, exigui, flavi, inodori, pediculis adherentes, qui è virgularum lateribus producuntur : flori succedit siliqua brevis, oblonga, aut rotunda, turgidula, cartilaginea, sæta semine reniformi, duro & nigro : radix est dura, lignosa : altera species spartium secundum Clusii Hispanic. est : utraque species provenit in regionibus calidioribus præsertim Hispania, locis sabulosis, & sterilibus : est Genistæ species ; ita dicitur quòd funiculi ac vinculi usum in alligandis vitibus præbeat, à *σπειράω*, quia in spiram flecti & convolvi potest.

SPASMA, idem quod *Spasmus*.

SPASMODICA, sunt medicamenta spasmus pellentia, influxum spirituum vel sanguinis inordinatum vel corrigendo vel acre quodcunque stimulans & in musculo hærens tollendo, vel sensum partis nervorum compressu hebetando. B. *Kramp en stuip-middelen*. G. *Krampff stillende mittel*.

SPASMOLOGIA, est de contractione nervorum & tendinum enarratio, à *σπασμός* contractio, & *λέγω* enarro. B. *Verhalinge der kramp*.

SPASMUS, & SPASMA, ut cum *Doctiss. Willisio* loquamur, denotat quemlibet motum convulsivum in genere : nam *Cardanus* affectus convulsivos dividit dupliciter, in Tetanum & Spasnum ; per illum contractionem constantem, quæ membrum rigidum & inflexile evadat ; per hunc

hunc verò motus celeres & concussiones, quæ interjectâ quiete, alternatim cessent redeantque, intelligit. Spasmus fit cum acri dolore in artubus, crure, sura, pede, &c. Spasmus fit, qui aut momento uno aut altero, aut aliquot horis perseverat; accidit verò ægris & iis qui utcumque sani sunt; in febribus, scorbuto, crapula, & sæpe in somno: ac cui semel evenit, ei solet sæpe contingere, ita ut somnus interrumpatur. Hujus species sunt, spasmus in vulneribus, spasmus cynicus, Strabismus, Risus sardonius &c. à *σπᾶω* contraho. B. *De kramp / de klem.* G. Der krampf, der einen zeuckt. Gall. *Spasme.* A. Crampe.

SPASMUS CYNICUS, sive CANINA CONVULSIO, est convulsio musculorum oris. Hoc est, quando musculi maxillares convelluntur, & os, nasus, oculus, atque adeo dimidii faciei pars in obliquum & rugas torquetur, imò & irati canis effigiem repræsentant, ita ut qui correpti, efflare aërem, aut humorem expuere nequeant, saliva ex ore fluente. B. *Honds trekking / honds kramp.* G. Hunds krampf. Gall. *Ris Sardonien.* A. The doggs Crampe.

SPATHA, Gr. *Σπάθη & Ελάτη*, est integumentum fructus palmarum; à *σπαθᾶω* texo.

SPATHA, est instrumentum oblongum, ex argento, chalybe, cupro aut ligno confectum: inferius latum, quo electuaria vel conservæ & emplastra absque manuum inquisitione commodè tractantur, Chirurgis & Pharmacopæis, familiare. Vide *Spatula*. B. *En spatel.* G. Ein spatel. Gall. *Une Spatule.* A. A spatule.

SPATHOMELA, sive SPECILLUM LATUM, vide *Spatha*.

SPATILE, est species alvi lubricæ.

SPATULA, vel SPATHULA, est instrumentum minori formâ, quàm *Spatha*. Significat quoque *Scapulam*, à *σπᾶω* traho, ut putatur. B. *En spateltje.* G. Ein spatel. Gall. *Spatule.*

SPATULA FOETIDA, est Iridis species: à foliorum figura ita dicta, *Spata* enim gladium significat. Est enim illi folium ancipiti novaculæ similis, acutiore acie, & tenuiore, rigidioreque quàm gladioli aut iridis mucrone. *Fætida* cognominatur, quod gravem exhibet odorem. Gr. *Ζυγί*, gladius, novacula. B. *Wand-luis-kruid / stinken-*

de lig. G. Wandt-laufz-kraut. Gall. *Espatule* ; *Glayeul puant*. A. Stinking gladwin.

SPECIES, seu **PULVIS**, dicuntur in officinis simplia (ingredientia) pro compositis conficiendis coördinata. Sic dicuntur species theriacæ, id est ex quibus theriaca compilatur : sic sunt & species decoctorum usualium, præ reliquis tamen hoc nomen sibi vendicant pulveres nonnulli, tum aromatici, tum cathartici. Forſan quia ordinati fuerint olim, ut inde conficerentur electuaria, morſuli vel rotulæ, ſic ſunt ſpecies aromatic. roſac. Species Diaturbith cum rhabbaro, &c. B. **Poeder**. G. Pulwer, ſtaub. Gall. *Poudre*. A. Powder.

SPECIFICA MEDICAMENTA, ſunt, quæ vi ſpecificâ tantum in eam cauſam agunt, quæ morbum in corpore producit, partem affectam tantum movendo, & mutando, nihil verò in reliquas corporis partes efficiendo ; ſic oleum viperinum applicatum morſui viperæ ; Cortex peruvianus in febribus intermittentibus ; Opium in conciliando ſomno & quamplurima alia ſunt : ſolet tamen plus de aliis jactari, quàm quidem ſana ratio, & genuinus candor concedunt.

SPECILBUM, eſt instrumentum chirurgicum, Spithamæ longitudine, tenue ex argento, vel chalybe, ab una extremitate latum, rotundum & nonnihil incurvatum ; ab altera verò rotundum nodulum habet ; ſpecillis vulnerariis, vulnerum, fiſtularumque altitudo pertentatur. Videtur eſſe diminutivum à *Specium*, quo uſus eſt *Pacuinus*. Μήλη, Τραυματικὴ Μήλη *Galeno*, Ἰχνη *Hippocr.* à tentando imperitum vulgus *Tentain* vocat. B. **Gen tintel-pzer / tenten-pzerken / pjobet / wond-pzer / pzoef-pzer / zondeer**. G. Ein ſuch-eiſen, wund eiſen, pruffeiſen. Gall. *Sonde*. A. A Lancette.

SPECULUM ANI, eſt instrumentum chalybeum, quo Chirurgi anum dilatant, & ſpinas, aliaque inhærentia extrahunt, vel innata abſumunt. B. **Gen aargſpiegel**. Gall. *Speculum Ani*.

SPECULUM LUCIDUM, idem quod *Septum Lucidum*.

SPECULUM OCULI, eſt *Aranea Tunica Oculi*.

SPECULUM MATRICIS, vide *Dilatatorium*.

SPECULUM ORIS, G. Mund-ſtuck. Matricis &c. Vide *Dilatatorium*.

SPEL-

SPELTA, Gr. *ζέα* : nonnullis *Far.* Vox videtur descendere à *Spelta Italarum*, quæ est Frumenti species. B. **Spelt.** G. Dinckel & duenckel-korn. Gall. *Speautre*, *Blé locular*, *Froment locar*, *Froment rouge*. A. Spelst.

SPERAGUS, idem quod *Asparagus*.

SPERGULA, dicitur etiam *Πολύγαλα*, an à *σπείρω* fero, semino, spargo, & *γάλα* lac : quia ejus semen lactis gratiâ spargitur, nam creditur vaccis lac augeri, si illa planta vescatur. B. **Spuriæ.** G. Spergel. Gall. *Especce de Morgeline*. A. Franke or spury.

SPERMA, idem quod *Semen*.

SPERMA CETI, quid propriè sit, necdum constat. Alii Balænæ semen putant, & mari instar spumæ supernatans. Alii alicujus Ceti Macrocephali cerebrum, lixivio peculiari purificatum autumant. Alii adipem collectam in cervice piscis alicujus ex balænarum genere, quæ vocatur. B. **En potvisch** / autumant : sed verosimiliùs videtur esse oleosa materies, quæ reperitur ingenti copiâ in cavo maxillæ inferioris istius animalis, quæ inservit istius partis motui ; non est cerebrum, sed est oleosum quid, olei enim dotes refert, est pingue, molle, recens verum olei saporem habet, & ubi diu asservatur, rancescit instar olei, & flavescit ; fluit & ardet in igne ; aquæ non miscetur sed cum ovi vitello dissolvitur. Post artificiosissimas præparationes massa producta est substantia pinguedinosa, facilè flammam suscipiens, alba, adipis ferè odore. B. **Walschot.** G. Walrath. Gall. *Nature de Baleine, ou Blanc de Baleine*. A. Parmacity, Seed of the whale.

SPERMATICÆ PARTES, sunt venæ & arteriæ, sanguinem à testiculis abducentes & adducentes. *Item*, vas seminis excretoria. *Item*, partes albidæ, quæ olim propter albedinem censebantur ex semine duntaxat generari, ut nervus, membrana, os, cartilago &c. Verùm omnes partes ex semine successivè generantur, quia ex ovo, quod totius fœtûs rudimentum continet, generantur : imò & omnes partes, quotquot habentur ; si sanguis aliquæ succi eluantur, etiam albidæ apparent. Hinc omnibus illud nomen ex æquo competit. Ex *σπέρμα* semen. B. **Zaad-delen.** G. Saamen theilen. Gall. *Les Parties spermaticques*. A. The Spermatick Parts.

SPERMATOCELE, impropriè ita dicitur, quia non

femen, sed vas seminis ejaculatorium corrugatum in Scrotum delabatur, ex σπέρμα semen, & χήλη tumor.

SPERMATOPÆA, medicamenta sunt, quæ liquidi prostaticarum, Vesicularum seminalium, & Testium generationem & elaborationem augent in maribus, ita ut deficiens ex ægritudine semen restituatur, & quæ in faminis humores ad suscipiendum requisitos elaborant. B. *Zaadmakende middelen.*

SPERNIOLA, seu SPERNIOLUM, vocatur *Sperma Ranarum*; est enim mucilaginosæ quædam substantia, aquis innatans. B. *Wiskvoorsch schot.* G. Der saamen der fröschchen. Gall. *Frais de Grenouilles.* A. Seed of Frogg's.

SPHACELODES, est quid sphacelo simile, ex σφακελός sphacelus, & εἶδος forma.

SPHACELUS, est Sideratio, sive sensûs & vivificationis in quacunque parte extinctio, ad ossa usque plerumque penetrans: à σφάττω interficio. Gr. Σφακελός, σφακελισμός, τέλεια νέκρωσις. B. *Het heet vuur.* G. Der kaltebrand, die vœllige ersterbung. Gall. *Sphacele*, *Mortification.* A. Sphacele.

SPHACELUS, vide *Salvia.*

SPHÆRITIS, quasi planta globosa, seu capite globoso, quia capitula habet rotunda & globiformia, à σφαῖρα globus.

SPHÆROCEPHALUS, est cardui species, capitula habens rotunda, à σφαῖρα globus, & κεφαλή caput.

SPHAGITIDES, sunt venæ jugulares in collo, à σφαιγίζομαι jugulo, mactō.

SPHATULA FOETIDA, idem quod *Spatula Fœtida.*

SPHENDAMNOS, sic vocatur Acer. Gr. σφένδαμνος dicitur durus, firmus, ob ligni duritiem.

SPHENOIDEA OSSICULA, vide *Cuneiformia.*

SPHENOIDES, vide *Cuneiforme Os.*

SPHENOIS, sive SPHENOIDES, vide *Cuneiforme Os.*

SPHENOPHARYNGÆUS, est par musculorum, à sinu alæ internæ ossis cuneiformis ortum ducens, atque obliquè deorsum inclinans, in œsophagi latera extenditur; gulam dilatat, ex σφην cuneus, & φάρυγξ œsophagi caput sive fauces. B. *Wiggebeens strotspier.* Gall. *Muscles Spheno-Pharyngiens*, ou *Spheno-Salpingo-Pharyngiens.*

SPHINCTER, hoc nomine in variis partibus musculi

gau-

gaudent qui hanc proprietatem habent, ut circulariter ambientes partem rotundam mollem, vim hanc planè constringendi possident, uti est musculus constrictor œsophagi, Ani, Vesicæ &c. à σφιγγω constringo. B. *Sluitspier*. G. Der schliesmausz. Gall. *Muscle Sphincter*. A. *Muscle Sphinctere*.

SPHONDYLIIUM, est planta, quæ habet caulem duos vel tres pedes altum, rectum, rotundum, nodosum, villosum, striatum, excavatum: folia sunt ampla, laciniosa, in multas partes divisa, lanuginosa, saporis dulcis: flores in summitate ramorum in umbellas crescunt, singuli ex quinque foliis constant; liliacei, coloris ut plurimum albi, aliquando purpurei, sed rarò: flore deciduo calix fit fructus ex duobus magnis seminibus compositus, compressis, striatis, marginatis à parte superiori, in dorso striatis; ubi se invicem tangunt duabus lineis nigris notantur; radix est simplex longa, perennis, altissimè depacta, & sat crassa, carnosa, inordinatè divisa, succo flavo prægnata, saporis acris; idem quod *Spondylium*. Gall. *Berce*, ou *Branc Ursine batard*.

SPYGMICA, est pars Hygieinæ, agens de pulsibus, à σφύζω pulso.

SPHYGMUS, vide **PULSUS**.

SPICA, in frumento dicitur totum illud quo granum continetur, & ad similitudinem plurimæ plantæ, earum summitates spicatae spica nominantur, ut lavendula, spica celtica, indica &c. *Spica* dicta quasi *Specu*, à spe, nam quum fruges in spicam exeunt, spem præbet hominibus. Aliis dici putant à figura spiculi, quam refert, ubi primum è folliculis erumpit. Tria verò continet, Granum, glumam & aristam. Spica mutica est, quæ non habet aristam, & *Mutica* quasi mutila nominatur. Gr. στάχυς à στήξ ordo, quia certos habet granorum ordines, vel à σταῖς & χύω fundo. Seges suo stat caule, & spicæ fluitant quasi à vento fusæ alii derivant, quòd verticillato ambitu florem & orbibus spicarum caules cingentibus coronetur. Gall. *Epy de Blé*.

SPICA CELTICA, sive **NARDUS CELTICA**, crescit in Liguria, Carinthia, Styria, in Alpibus Tyrolis, montibusque Pyrenæis, ad spithami altitudinem: folia ferè falici similia habet, undè *Salimca* fortè dicitur.

sed minora, erigit spicam, huc mittuntur folia cum radice fibrosa, aromaticum spirant odorem. B. **Celtische spikenard**. G. Celtischer narden. Gall. *Spica nard*. A. Celtick Spikenard.

SPICA INDICA, vide *Nardus Indica*.

SPICA, deligationis species est unius vel utriusque humeri luxati, alia est, cujus fascia ab una extremitate voluta est; alia quæ ab utraque.

SPINA, vide *Acantha*.

SPINA DORSI, Vocatur Columna illa ossea, à capite ad anum usque extensa, spinalem medullam continens. Vide *Acantha*.

SPINA VENTOSA, Barbaris vocatur *Flatus*, seu *Ventus*. *Spinæ*, & *Ventositas spinæ*. Est exulceratio circa articulos cum ossis sphacelismo cum doloribus in initio magnis, ab inflammatione membranæ medullam in cancellis ossium continentis, subsequente tumore molli, indolente, ex quo aperto ichor acris, ferofusque cum corrupto osse exit, quod malum imprimis corripit infantes. Vocatur & *Caries Ossis*, *Teredo*, *Pædarthrocace*, vide suo loco. B. **Een beenvreter / winddoozn**. G. Beinfresser, beinfæule. Vide *Caries*.

SPINA, est pars scapulæ acuta, ob figuram sic appellata.

SPINA ALBA, Gr. *Ἀκανθα λευκή*, nomen herba hæc ab albis foliis seu lacteis maculis, quibus folia conspersa sunt, accepit. Officinæ *Bedegarim* seu *Bedeguar* poeno nomine appellant. Gall. *Chardon commun*, ou *Artichaut sauvage*, ou *Epine blanche sauvage*.

SPINA CHRISTI, sive SPINA JUDAICA, est Paliiurus, sic dicta, quia creditur coronam, quâ Christus à Judæis coronabatur, ex Paliuro fuisse contextam. Vide *Paliiurus*.

SPINA JUDAICA, idem quod *Spina Christi*.

SPINACHIA, & SPINACIA, est planta, quæ habet folia ampla, acuta, incisa, angulosa, tenera, mollia, succulenta, pediculis longis adhærentia, coloris viridis, obscuri: caules rotundos, fistulosos, ramosos: flores sunt apetalii, plurimis scilicet staminibus constantes calici quadrifido infidentibus, sed steriles; embryones enim innascuntur speciebus spinaciæ, quæ flore carent, & deinde
abeunt

abeunt in semen turbinatum, in capsula nunc ejusdem formæ, nunc cornuta, vel angulata, reconditum : radix est simplex, tenuis, alba, parvis fibris instructa : hæc planta colitur in hortis; est olus vulgò notum, sic vocari videtur à spinoso semine; vel quòd ejus folia in acumen desinant. Gr. *σπανάχια*. Arabicæ factionis Principes *Hispanach*. hoc est, *Hispanicum Olus* nominant Spanachiam. haud dubiè ab oleris raritate dixerunt Græci; rarò enim illo utebantur Medici, quòd cibo magis forsitan, quàm Medicinæ nata esset, nec quicquam illustre sortita. B. *Spinagie*. G. Spinet, spinat, binetsch. Gall. *Espinars*. A. Spinach, spinage.

SPINALIS MEDULLA, vide *Medulla Spinalis*.

SPINATI MUSCULI, duo habentur in cervice, inter spinas totam cervicem occupant, suntque longi & ampli. Oriuntur à quinque spinis vertebrarum colli, septemque thoracis. In totam inferiorem spinæ secundæ vertebræ partem validæ implantantur. Usus est, extendere vel in posteriora flectere, & obliquè movere. B. *Graatspieren*. G. Der stachel mauß. Gall. *Muscles epineux*. A. Muscle spinate.

SPIRÆA, est arbuscula humilis quæ crescit ad altitudinem trium circiter pedum, plures ramos tenues germinans, cortice rubro obductos; folia per ramulos sparsa, longiuscula, & angusta instar salicis, per ambitum serrata, supernè dilutiore viriditate prædita, infernè veluti æruginè aspersa, exsiccantis cum quadam amaritudine conjuncti gustus: calix est monophyllus, quinquefidus, stellatus; flos rosaceus pentapetalus, ex calicis margine interiore ad interstitia segmentorum nascuntur petala & stamina valdè numerosa: ovarium in fundo calicis sit fructus compositus ex quinque filiquis fætis semine oblongo, exiguo, compresso, flavescente: Arbuscula hæc colitur in hortis & locis præsertim umbrosis, nomen invenit ἀπὸ τοῦ σπείρας, quod frutex sit lentus, & vitilis, ita ut in spiram torqueri possit: σπείρα enim est spira. B. *Quissjes wilge*.

SPIRITUS, dicuntur triplices; *Animalis* in cerebro: *Vitalis* in corde; *Naturalis* in Hepate, dichotomiam amant, & dicuntur *Animales* in cerebro, sed *Vitales* & *Naturales*, qui idem sunt, in massa sanguinea collocantur.

Alii hunc numerum respuentes, unicum tantum agnoscunt, & reverâ rem benè intuenti, apparet quod unicus modo datur succus cerebrialis: cui notus est sanguinis circuitus, etiam non ignarus erit, per arterias carotides sanguinem in cerebri corticalem substantiam vehi, quæ glandulosa est, & ab illis glandulis succum tenuissimum ex sanguine in medullarem seu fibrosam substantiam transcolari; qui latex tandem ad nervos penetrans totum corpus irradiat. Hinc satis liquet, unicum tantum esse spiritum, vel potius succum *Cerebralem*, qui & *Nervosus Succus* dicitur, spiritus enim dici non meretur. Ille succus, qui jam in omnes partes influxerit, partim exhalavit, partim iterum per vasa lymphatica in ductum thoracicum revehitur. Sunt igitur hi spiritus, tenuissima, elaboratissima, agilissima sanguinis pars, nam in nervis vel Cerebro vix deprehenditur, nisi mador aliquis albus pellucidus, subtilissimè exhalans, nullo modo igne concrefcens: undè sunt multò subtiliores quàm lympa, neque ignem alunt uti facerent spiritus fermentati vegetabilium, neque acres sunt, eroderent enim nervos illicò, quare optimè comparari possent cum Aqua subtilissima; licèt tamen id non sint, uti origo eorum evincit. Usus istius succi est sensibus non tantum inservire, sed & actionibus, sive motibus tam voluntariis, quàm involuntariis, imò & nutritione. Gr. πνεύμα. B. Geesten vel Herzenzap / zenuwzap. G. Die geister, sennader feucht. Gall. *Esprits*. A. Spirits.

SPIRITUS CHYMICI, sunt liquores, qui distillando non tantum tenuissimi sunt reddit, sed incorruptibiles & majoris efficaciae. Sunt triplices, *Sulphurei*, *Acidi* & *Salis*. *Sulphurei* sunt, qui facillè flammam concipiunt, atque post plenariam vegetabilium fermentationem producti sunt, ac inter destillandum decurrunt striatim juxta latera capitelli; leviores & mobiliore sunt quàm aqua, & constant ex particulis oleosis, ut est spiritus vini & omnes spiritus ardentes ex baccis ribium, fragorum, sambuci &c. *Acidi* sunt qui constant ex particulis acidis & aqua, ut sunt spiritus vitrioli, sulphuris, salis &c. Qui veri spiritus non sunt. *Salini* sunt, qui ex sale volatili & aqua constant, ut spiritus salis armoniaci, spir. urinæ, fuliginis &c. Alii sunt simplices, ut jam recensiti; alii *Compositi Sulphurei*, ut spir. aromatici, spiritus diuretici. *Acidi Compositi*, ut Aqua for-

fortis, spiritus nitri dulcis, aqua regia &c. *Salini Compositi*, ut sal volatile oleosum, spir. salis armon. acidus &c. B. *Geesten*. G. Subtile geister, oder spiritus. Gall. *Esprits*. A. Chymical Spirits.

SPLANCHNICA, sunt Medicamenta, adversus morbos intestinorum, à *σπλαγχνύω*, exta in manus sumo.

SPLANCHNON, est viscus, sive pars organica, in magna cavitate contenta. Vide *Intestina*.

SPLEN, sive **LIEN**, Gr. *σπλήν*, est infimi ventris viscus, à parte sinistra situm, post ventriculum, rubrum seu sanguinolentum quidem, sed & sæpè lividum, adeò ut obscurè rubeat. Pars ventriculum spectans sima est, ubi & vasa sanguinea cum nervis & vasculis lymphaticis conspiciuntur. Ab altera parte gibba, & lumbis & diaphragmati, & peritonæo adhæret. Interior substantia constat ex plurimis vesiculis seu sacculis, quibus glandulæ interspersæ sunt, qui vicem venarum gerunt, plantæ pedis non absimilis est, in vaccis & bobus bovinam linguam asilbre refert. Usus est à sanguine lympham segregare, eandemque in cisternam chyli ablegare, & sanguinem præparare, ut ex eo inde ad Hepar delato bilis generetur; hinc lienes tam obscurè rubent; nam sanguis lymphâ suâ orbatus, intensum colorem amittit. Hinc olim putarunt receptaculum esse humoris melancholici. Sive ut alii excrementorum salforum & terrestrium, ut ibi mediantibus spiritibus animalibus volatilifentur, & sanguine denuò ad ulteriorem fermentationem inspirentur. Sed hoc verum non est, & si liveat, & atro sanguine turgeat, casu hoc factum aut à morbo & incrassato sanguine puta. Cum Lien non habet emissarium, ut alia viscera, per quod humorem singularem suâ fabricâ factum emittat, sed effert omnia mitta simul per ingentem venam lienarem, apparet, quòd omnis hujus actionis fructus ipsi neutiquam interserviat: verum quum omnis, sic confectus humor eat in unam venam Portarum, & hepar; patet usum splenis inservire hepati bilem paranti. B. *De milt*. G. Die miltz. Gall. *La Rate*. A. The Milt. *Lienis Morbidi*, valdè obstructi & tumentes, etiam vocantur, *Lienes*. à *σπλάγγον* viscus, vel à *σπῶν λείαν* contraho valdè. B. *Milt gezwollen*. G. Miltz krancheit, miltz-sucht. Gall. *Ratelenx*, *Mal de Rate*. A. A Disease in the milt.

SPLE-

SPLENETICA, sunt Medicamenta, adversus splenum morbos. B. *Milt middelen*.

SPLENIA, **PLUMACEOLI**, seu **PLACULÆ**, componuntur ex linteo, ter, quater & quinquies duplicato, ita ut *Spleni* crassitie quadret, quæ vulneribus, ulceribus & fracturis imponitur. Sic à figura & crassitie lienis, dicta plumaceola antiquis, quia vulgò ex pluma inter duos pannos consulta constabant à splenis figura, splenia dicuntur. Item pulvilli, quòd pulvinaris formam referant. Differunt ratione figuræ, longitudinis, latitudinis & crassitie. Figura triplex est, pro positionis sc. eorundem modo. Quidam enim parti secundum longitudinem rectè, quidam obliquè, quidam verò transversè imponuntur, & quidem nunc singuli, nunc plures; pro usu parti affectæ debito, ad deligationem firmandam, membra crassitudine inæqualia, aut partes graciles & concavas æquandas & explendas, ut tota deligatio æqualis evadat; partes item à fasciarum & vinculorum onere defendendas & saniem ichoresque exprimendos & imbibendos. Imponuntur interdum sicca vel liquore aliquo imbuuntur & madefiunt. B. *Plumezolen / compzessen / wondkussentje*. G. Plumefole, trucktuch, compressen. Gall. *Plumasseaux, Compressés*. A. Bolsters.

SPLENICA, sunt, quæ validius attenuando, incidendo, & volatilizando, obstructionibus splenis corrigendis conducunt. B. *Milt-middelen*.

SPLENII MUSCULI seu **TRIANGULARES**, sunt, origine geminâ, partim à quinque spinis vertebrarum colli inferiorum, partim à totidem apicibus vertebrarum thoracis superiorum prodeunt: atque obliquatis nonnihil fibris inseruntur; caput ad posteriora trahunt: sic à laterum figura nomen inditum est. B. *De spalk-spieren*. G. Die lœnglichte mœuse. Gall. *Muscles, Splenius, ou les Mastoïdiens postérieurs*. A. The Spleen Muscles.

SPLENION, est Scolopendriæ species, dicitur spleni, seu lienis mederi. Constatque sic inventum, cum exta super eam projecta essent, fertur adhæsisse lienis, eumque exinanisse. Ob id à quibusdam *Splenium* vocatur. Narrant sues, qui radicem ejus edunt, sine splene inveniri. Vide *Asplenium*. B. *Steen-baren / milt-kruit*. G. Stein-farn, miltz kraut.

SPLENITIS, est Inflammatio, vel obstructio arterias splenicæ occupans, cum tumore, dolore ardente obtuso, febre acuta : vel cum sensu ponderis in sinistra hypochondriorum parte. Gall. *Inflammation, ou Obstruction de la Rate.*

SPODIUM, est favilla eadem ac *Pompholyx* ob gravitatem in pavementum decidens. Dicitur *Spodium Græcorum* ad differentiam *Spodii Arabum*, quod nihil aliud est, quàm radix Alcannæ combusta, & Officinæ nostrates *Ustum Ebur* ejus loco substituunt. *Spodium Græcorum* uti specie à *Pompholige* non differt, ita & viribus inter se conveniunt. Gr. Σποδίου & Σποδίου, Lat. *Spodium Græcorum*, Offic. *Nil* vel *Nibili Gryseum*. B. *Grauwe tutia / spodium*. G. *Grau nichts*. Gall. *Tutie Grise*. A. *Spodium*, Grey *Tutey*.

SPONDYLIS, vel **SPONDYLIUM**, est Panacis *Heraclæi* species, nomen habet à vertebriis vel verticillis fusorum : sed alii malunt ab odoris gravitate, à *Spondyle* sc. infecti specie odoris gravis.

SPONDYLUS seu **VERTEBRA**, **VERTICILLUS**, sunt ossa triginta capiti subjecta, in medio excavata pro transitu medullæ spinalis, variis processibus, pro insertione muscutorum, & foraminibus, pro vasorum & nervorum transitu, prædita. Septem collo; duodecim dorso, quinque lumbis, & sex ossi sacro tribuuntur. Connectuntur per *ginglymum*. Gr. Σπόνδυλος, Στεροφίς, Α' στέργαλος Hom. κύβοι, Σπόνδυλον deducunt, à σφίγγω, quod vertebræ inter se constrictæ sint : alii à σπᾶν δύειν, quod altera alteram quasi attrahat & subingrediatur. B. *Werbel-been*. G. *Die gelencke im rueck-grade*. Gall. *Vertebre*. A. *Bak bone* *Chine bone*.

SPONGIA, spongas inter vegetabilia Antiqui olitores vocarunt radículas illigatas & connexas. Hinc *Asparagi sativi* & *atilis* radices multis irretitæ capillamentis coalescentes, & inter se implicatæ, ac quasi in unitatem coeuntes spongiolæ, & spongiæ, spongiosæque appellantur. Sic aliquando muscus quidam comosus est, in meditullio continens alveolos præduros, vermiculari sobole instructus, ex variis fibrillis villosis constans, ut in *Cynosbato* fieri inquit Cl. *Hagedorn*.

SPONGIA, est Musci marini species rupibus adnascens, sive plantæ species mollis, levis, porosa, quæ fungum

gum refert, in mari rupibus adhærens, coloris nunc albicantis, flavescentis & spadicei, odore & sapore carens; omnes ferè adferuntur ex mari Mediterraneo: est Insula quædam in Asia Icaria dicta, ubi in magna copia inveniuntur, ibi juvenes, qui uxorem ducere volunt, in mare se immergunt ad spongas educendas, & qui plus in mari degit, illi virgo præmii loco datur: qui mos indè est ortus, quia Turcarum Domino, has spongas tanquam tributum dare debent: si microscopio lustretur spongia, vera planta videtur, totum quod apparet spongiosum, è mare extractum, apparet limoso corpore plenum; hujus natura fungis est proxima, de vegetabilium marinarum genere, combusta tamen ad partes animalium accedit, & dat odorem cornu cervi calcinati, per destillationem dat ingentem copiam olei & salis volatilis: aquam quasi attrahunt spongiæ, & tunc in omnem dimensionem extenduntur, & deindè aquam attractam diutissimè retinent, & nisi exprimatur, non facilè dimittunt: recentes è mari emersæ graves satis sunt ob limum in earum foraminibus contentum; verà radice firmantur in fundo maris, & quamdiu ibi hærent, habent motum quasi systoles & diastoles, contrahuntur, & tunc difficulter avelli possunt; motum inesse negari non potest, si extracta ex mari, pars una in aqua, altera verò sit in aëre, pars sub aqua motum contractilem & distractilem retinet: duo genera spongiarum constituit Dioscorides marem atque scæminam, marem densioribus atque minoribus foraminibus constare docet, scæminam majoribus & rotundis; alii tertium addunt, in quibus lapides nascuntur duriores, qui credebant spongiam esse animal, dicebant esse calculos in ejus corpore generatos. Gall. *Pierre d'Eponge*; vivunt spongiæ scropulis, testaceis & arenæ radice affixæ; avulsa à sua radice repullulant, & ut aliæ plantæ crescunt: dicitur *παρὰ τὸ σπᾶν τὰ ὕγρὰ*, quòd liquida attrahat & combibat. Gall. *Eponge*.

SPONGIOSUM Os, idem quod *Cribiforme Os*.

SPONGIOIDEA OSSA, vide *Cribiformia Ossâ*.

SPORADICI MORBI, sunt, qui specie differentes, plures homines simul uno tempore, & in una regione infestant: item venarum propagines hinc indè palantes, à *σπέρμα* sero. B. *Verstreichende ziekte*. G. Eine *seuche*.

Gall.

Gall. *Maladies epidemiques*. A. Sprinckling disease.

SPURII MORBI, ut febres spuriae, pleuritis & angina spuria &c. sunt qui ordinarium rhythmum non absolunt, item *Costæ* breves, dicuntur *Spuriae*. Vide *Nothæ Costæ*.

SPUTUM, est liquor saliva paulò crassior, ab Amygdalis &c. in os effusus. Gr. πτύελον. B. *Spog* / spouzel. G. Speichel. Gall. *Crachat*. A. Spitte.

SQUAMMOSA SUTURA, vide *Lepidoides*.

SQUILLA, bulbus est, ex Italia vel Hispania huc allatus, non procul à mari crescens, Floribus subalbidis, ad sulphureum colorem, quantum memini, nonnihil vergentibus. Exindè componuntur trochisci pro Theriaca, & acetum scilliticum; dicitur & *Scilla* & *Cæpa marina*. Vide *Scilla*. B. *Zee-ajuin*. G. Meer zwiebel. Gall. *Scille*, *Oignon marin*. A. Sea-onion.

SQUINANTHIA, barbaro vocabulo dicitur Angina. Vide *Angina*.

SQUINANTHUM, idem quod *Schœnantum*.

SRINT, morbi apud Hungaros familiaris nomen, quo omnis tumor in ore, gutture vel ano inflammatorius indigitatur.

STACHYS, dicta quod verticillato florum ambitu, & orbibus spicarum caules cingentibus coronetur. Vide *Spica*.

STACTE, sive gutta, à στάζω stillo, sunt guttæ alicujus gummi, ut styracis, myrrhæ &c. Item significat lixivium per cineres guttatim destillans. G. Zimmet und mhrchen faßt.

STAGMA, sunt latices, qui destillationi exponuntur, à στάζω stillo.

STALAGMA, est id quod à stagmate destillatum est, à στάζω stillo.

STALTICA, idem quod *Sarcotica*.

STAMINA, in plantis sunt qui in medio calycis erumpunt apices: sic dicta, quod veluti filamenta ab intimo floris sinu profiliant, Stamina autem utpotè nobilissimæ plantarum partes (quamquam vilissimas abjectissimasque Celeberrimus Tournefortius habuerit) inter alia generationis organa non ultimum fortiuntur locum: mascula quippe in his & multiplicandæ proli idonea virtus eminet, haud secus ac in animalium maribus fieri observatur, ubi
simil-

simillimæ his partes simili quoque scopo inserviunt. Componuntur hæc stamina Capitulis, quæ vulgò Apices dicuntur, & caudis quæ filamenta & columnæ vocantur.

STANNUM, est metallum, post plumbum molliissimum, flexile, ductile, facillimo igne liquefcens & avolans fumos edens sulphureos, à parte metallica facile separandos, & ferè combustiles, per se vix sonorum, candidi coloris, & metallorum levissimum, nempe gravitatis respectu aquæ, ut 7321. ad 1000. crudum proprio cum adhærente sulphure à sola aqua regia solvitur, calcinatione à sulphure purius & aceto liquefcit, minimumque solventis requirit: plumbo & Antimonio adeo resistit in tigillo documastico, ut quàm difficillimè indè separari queat, & ne sic quidem absque auxilio Cupri. Chemicis vocatur Jupiter. B. Tin. G. Zinn, weißbley. Gall. *Etain*, *Plomb blanc*. A. Tin, Piuter.

STAPES, est ossiculum parvum in aure interna positum; est ultimum quatuor ossiculorum auditus si situs spectetur, à Vesalio Græcorum literæ Δ ac triangulo ob similitudinem comparatur, stapedis nomen habet, quia stapedem equestrem exactissimè refert: articulatur extremo apici convexo rostri incurvi processus longioris incudis, seu potius lateri posteriori convexo ovalis ossiculi sylvii (ligamento parvo tenui membranoso totam hanc articulationem ambiente, firmante, ossiculum sylvianum includente.) Mediante parvâ cavitate capitulo stapedis insculptâ, cui os orbiculare superpositum est: hujus sc. stapedis bina crura, seu latera, tenera, ad capitulum unita, sensim magis à se invicem recedentia, incurva, quâ parte se invicem respiciunt fulcata, versùs interiora elongata, efficiunt, ut stapes quasi horizontaliter introrsum procedat, & ad intima tympani pertingat, ubi basios suæ ellipticæ latæ, planæ, tenuis, teneræ, non foraminulentæ, sed in pluribus iisque minimis locis præ tenuitate pellucens, parte convexâ interiora spectante (cum altera capitulum respiciens concava sit) foramen à figura ovale dictum, in parte posteriori & superna conchæ internæ è regione membranæ tympani positum, habens situm ipsi parallelum, & configurationem stapedis basi respondentem, replet, & membranulæ tenuissimæ, tenerrimæ illud occludenti accrescit, servatâ interim mobilitate requisitâ, cum hæc

hâc membranâ in adferendis sonis contremiscit. B. *De
Hufbeugel*. Gall. *L'Etrier*.

STAPHIS AGRIA, delphinii species est, quæ habet caulem sesquipedem vel duos pedes altum, rectum, rotundum, nigricantem, ramosum : folia sunt magna, ampla, in plures partes profundè incisa, viridia, Ricini vel Platani folia referentia, pediculis longis adhærentia : flores sunt polypetali, anomali, ex plurimis nempe petalis dissimilibus constantes, quorum superius in caudam tenuatur, excipitque aliud petalum bifidum, & pariter caudatum ; pistillum medium occupans abit in fructum, in quo veluti in capitulum colliguntur vaginæ secundum longitudinem dehiscences, seminibus factæ instar parvorum pisorum crassis, triangularibus, rugosis, asperis, arcte sibi invicem junctis & unitis, extus nigris, intus albescentibus aut flavescentibus, saporis acris, urentis, amari, valdè ingrati : semen, quod piper Murium aut Glirium appellatur in usu est ; ad pediculos arcendos & abigendos, pulvis ejus capiti & vestibis inspergitur : nomen à foliorum divisuris accepit, quibus vitem imitatur sylvestrem : vocatur & *Pedicularis*, quia enecat pediculos : & *Pituitaria*, quia manducando salivam pituitosam elicit. B. *Huig-kruid*. G. *Læusf kraut*, *speichel-kraut*, *biszmuent*, *mæuse-pfeffer*, *ratten-pfeffer*. Gall. *Herbe aux pouilleux* vel *aux poulx*. A. *Staves ager*.

STAPHYLE, idem quod *Cion*.

STAPHYLEPARTES, est instrumentum chirurgicum, quo uvula laxior elevatur & attollitur, dicitur & *καρδαμύκη*. B. *Gen huig-ligter*. G. *Ein zæpfleins-zange*. Gall. *Pincettes pour la luvette*. A. *The roslifo*.

STAPHYLINOS, est *Pastinaca*, à *σταφίς* uva, sed cur, divinare nequeo, cum pastinaca uvas non ferat : neque folia vitis similitudinem habent.

STAPHYLODENDRON, Arbor est vel arbuscula densa, cujus lignum flexile, medullâ albâ repletum : folia ut plurimum quinque aliquando septem uni costæ adnascuntur, sambuci folia referunt, sed aliquantulum minora sunt, in margine dentata : flos est rosaceus, pentapetalus, erectus velut in campanam, staminibus quinque fætus : ovarium in fundo calicis tubis duabus præditum, fit fructus membranaceus, inflatus instar vesicæ, divisusque in locu-

lamenta facta feminibus Nucibus Avellanis similibus, cortice ligneo obtectis, sed tenui, coloris rubicundi, fragili; horum substantia est viridescens, saporis subdulcis, insipidi, & nauseosi: gaudet locis humidis præsertim in Helvetia: est nux vesicaria, ferens nuces in vesiculas elevatas. Σταφίς uva est, sed hic potius nucem denotat, & δίδρον arbor. B. Pimpernoten. G. Pimpernus. Gall. Nez Coupez. A. Bladder-nut.

STAPHYLOMA, est oculi vitium, quando cornea rupta, & tunica uvea ei subiecta, acini intar excidit, & σταφίς uva, Latinis *Uvatio*. B. Quif gezwel. Gall. *Staphylome*.

STATER, est nomen ponderis unciam semis pendentis.

STATUS MORBI, vide *Acme*.

STEATOCELE, est tumor scroti sebaceus, ex σίαξ sebum, & κύλη tumor. B. Kloot zak-s-spek gezwel.

STEATOMA, est tumor propria tunica contentus, originem trahens à materia sebo simili, ejusdem ubique coloris, mollis, ab exiguo principio augmentum paulatim fumens, digitis difficulter cedens, ab iis remotis facile ad primam magnitudinem rediens, in folliculis panniculi adiposi plerumque originem habens, ex σίαξ sebum. B. Een spek-gezwel. G. Ein speck geschwulst. Gall. *Steatomie*. A. Idem.

STEGNOSIS, est porrorum constrictio & constipatio à στενω constipo.

STEGNOTICA, idem quod *Astringentia*.

STELLÆ HERBA, idem quod *Coronopus*.

STENOTHORACES, vocantur homines dispositi ac Phthisin, qui sunt angusto & breviori Thorace, quia brevius est intervallum à claviculis usque ad extremum sterni, vel quia pectus anterius est nimis planum, ac proinde capacitate angustius.

STERCUS, est excrementum crassum, ab alimentis residuum, bile permixtum, & nutritioni inutile, quod per intestinum rectum & anum excernitur, vocatur item *Excrementum Alvi*, *Alvus*, *Merda*, Horat. Gr. Σκαρ κόπη A ποκάτημα, Α' ποδουσις, Πύραθ Nicandro, Στατίλη Aristoph. Πάτ, Σκύβαλον, Α' φόδιον Γαργίς Nicandr Α' φόδιωμα, Διαχάρημα. B. Stront / dze / unt pgj. l. G. Roth, dreck, mist. Gall. *Estron*, *merde*, *fiente*, *ordure*. A. Dung, Excrement. STE-

STERILITAS, idem quod *Agonia*.

STERNOHYOIDES, est musculorum par ossis hyoidis quod recto ductu deorsum movet, à supremo sterni exteriorius profectum, in basin ossis hyoidis ascendit, à *sterni* pectus, & *hyoidis* os Hyoidis. B. *Congbergs bröstspieren*. G. *Brust-blats maulz*. Gall. *Muscles Sterno Hyoidiens*. A. The breast bones muscle.

STERNOIDEI MUSCULI, idem quod *Triangulares Musculi*.

STERNOTHYROIDES, est par musculorum cartilaginis scutiformis, eamque deorsum trahens, à superiore atque interna parte profectum, inferiori scutiformis cartilaginis lateri inferitur, ex *sterni* pectus, & *thyroidis* scutiformis. B. *Schild-wurze-krake-beens bröstspieren*. Gall. *Muscles Sterno-Thyroidiens*.

STERNUM, est os quod in anteriore thoracis parte costarum cartilaginibus adnatum est & internitur, unde *Sternum* dici putant; constat nunc ex quatuor ossibus, in adultis sæpè in unum solidum os facescit: inferius ei cartilago ensiformis adhæret. B. *Het bröst-been*. G. Das Brust-bein. Gall. *l'Os de la Poitrine, le sternum*. A. Breast Plate. The breast bone.

STERNUTAMENTUM, idem quod *Sternutatorium*. Vide *Ptarmica*.

STERNUTATIO, Gr. *πταγμός*, à *πταγέω* sternuto. Est fortis ac subita aëris inspirati & diu retenti efflatio per nares potius quam per os: sed ita, ut in altum sublatis visceribus abdominis, imò altius quam solent, per convulsionem musculorum abdominalium, tum etiam & pulmonibus fortius constrictis, valida ac subita extiratio subsequatur cum forti pænè totius corporis concussione, atque ita fit sternutatio, quæ rarò unâ vice, plerumque bis vel pluries successivè contingit, sed cum sæpius reperit, admodum molesta est non modò naribus, à quarum vellicatione incipit, sed toti corpori & maxime ventri ex illa concussione, aliquando cum tussi illis in morbis reperitur. Sunt etiam sani, nares humiditas habentes, qui sæpius de die sternutant. Sic à sternutatoriis frequens est sternutatio. B. *Niezinge*. G. Das niesen, brausen. Gall. *Eternnement*. A. Neeling, sneezing.

STERNUTATORIUM, STERNUTAMENTUM,
Fff 2 Cic.

Cic. Gr. *πταρμικόν*, est medicamentum quod naribus inditum, membranæ Schneiderianæ nervos in motus convulsivos concitando per sternutationem quicquid in lacunaribus propinquis hæret, expurgat. B. *Nies-pouder*. G. Nies-pulver, nies-kraut. Gall. *Sternutatoire*. A. Sneefing Powder.

STERTOR, Gr. *ῥόγχο* à *ῥίγχο* sterto, est sonus insolitus, qui inter respirandum auditur, maximè vexat quosdam moribundos, cum viribus detritis, loquela abolita est. Sed etiam multi inter somniandum stertunt, sic ut alios secum dormientes excitent; iisque molesti sint. In Asthmate verò, Apoplexia & Epilepsia frequens est stertor. Sed Asthma nunquam sine stertore, aut si gradus minor sit, sinè sibilo, sive sonitu paulo arctiore respiracionem difficilem facit: cum tussi deniquè etiam, stertor sæpè auditur, & tum Asthmatis initium; & in tussi etiam sonus auditur, qui tamen non est stertor. B. *Rouking / snozking*. G. Das schnarchen. Gall. *Rouflement, le Rale*. A. Snoring, snorting.

STIBIALIA, sunt quæ ex stibio seu Antimonio parantur.

STIBIUM, quod & *Stibi* & *Stimmi*, Gr. *Στίμμι*, idem quod *Antimonium*.

STICHAS, idem quod *Stæchas*.

STICA, sunt astringentia externa, ut bolus, sanguis draconis &c.

STICTICUM EMPLASTRUM, est vulnerarium, fortificans, desiccativum, consolidans.

STIGMA, est cicatrix undè cutis deformatur, à *σιζω* pingo. B. *Gen lid-teiken / brandmerk*. G. Brand-mal, brandzeichen. Gall. *Cicatrice, ou Marque de quelque Playe*. A. A Skarr, gash, marke.

STILLICIDIUM SUPRA PARTEM, vide *Embroche*.

STILLICIDIUM URINÆ, idem quod *Stranguria*.

STIMULANTIA, sunt medicamenta, quæ motus oscillatorios fibrarum motricium vasorum augent, tum motu magno, tum frequentia hos accelerando, undè per vasorum crebriores & majores contractiones liquida intus contenta velocius propelluntur; undè stimulantia non movent liquida nisi per secundam causam. B. *Prikkelen de middelen*.

STI-

STIPES, est pars plantæ inter radicem & ramos, idemque quod caulis.

STIPULÆ, sunt folia culmum ambientia.

STOEBE, est species Scabiosæ, Jaceæ &c. dici volunt à *σπιβάζειν* instipando, cogendo : fortè quia juxta vias calcandas succrescat.

STOECHAS & STICHAS, est planta Arabica spicata, arbusculam referens, plures habens caules vel virgas sesquipedem vel duos pedes altas, lignosas, in ramos divisas : folia Lavendulam referunt sed non tam magna, angusta, spissa, crassa, densa : flos monopetalus est, labiatus, cujus labium superius erectum est, bifidumque, inferius verò tripartitum, sic tamen secantur ambo, ut primo aspectu flos quinque partitus videatur, flores varia serie disponuntur in capitulis squamosis, è quorum cacumine aliquot foliola eminent visui grata, quæ Clusius membranaceas ligulas vocat : ex calice autem surgit pistillum, posticæ floris parti ad instar clavi infixum, ac quatuor veluti embryonibus stipatum, qui deindè abeunt in totidem semina ferè rotunda, nigricantia, in capsula, quæ floris calix fuit inclusa : radix lignosa : tota planta est odoris aromatici, saporis acris subamari : colitur in hortis. Stichas nomen accepit à Stœchadibus ex adverso Massiliæ sitis Galliæ insulis, in quibus provenit, Arabicæ factionis Authores patriam stichada reliquis omnibus prætulerunt, hinc sequaces illorum gentili cognomento *Arabicam* nuncuparunt. Sunt qui rectius *Stachyn*, quasi spicam, dici existiment. B. **Stæchas bloemen**. Gall. *Stecas Arabique*.

STOLONES, vocatur coliculorum soboles, inutilisque è radicibus fruticatio, quibus evulsis plantantur Coryli &c. Vide *Nodus*.

STOMA, Os, seu cavitas, lingua, dentibus, palato &c. præditum. Item, oscula vasorum dehiscencia, dicuntur *Stomata & Ora*. B. **Mundekens**. G. Mundlein.

STOMACACE, est scorbuti symptoma, illud ob oris malè olentis & putridi vitium cum gingivarum erosionibus, & spontaneis hæmorrhagiis ex vasculis gingivarum, tum & in illis gangræna, dicitur. B. **Scheurbuphs stinckende aasse**. G. Durch-seuele.

STOMACIA, idem quod *Stomacace*, & *Scelotyrbe*.

STOMACHICA, sunt medicamenta, adversus stomachi

morbos. B. *Maagmiddelen*. Gall. *Remedes Stomachiques*.

STOMACHUS, quandoque sumitur pro toto stomacho, verum strictè refertur ad sinistrum & superius ventriculi orificium quod est Oesophagi terminus in ventriculum, sive Oesophagus continuatus, situm est magis ad undecimam thoracis spinæ vertebra, quam cartilagini ensiformi propinquius, perpendiculari lineâ ventriculi medio ferè incumbit; estque cibis recipiendis destinatum, & plurimis nervis ex ramo paris vagi & intercostalis intertextum, ex *στόμα* os, & *χέω* fundo: vel à *σώμα* os, & *ἄγχι* coarctato: aliis à *εὐρύς* & *μακρός*, angustus & longus. B. *Krop der maag / de linker mond des maags*. G. Das unterste an der speise-röhr, der magen. Gall. *l'Estomac*. A. The stomak.

STRABILISMUS, idem quod *Strabismus*.

STRABISMUS, seu **STRABILISMUS** & **STRABOSITAS**, est oculi spasmus, quo pupilla versùs nares, vel tempora, vel frontem, vel genas trahitur: ita ut objecta cerni nequeant è directo, sed in contrarium flexo oculo. Est verò hic spasmus plerumque perpetuus, vel in uno tantum, vel in utroque oculo, atque iis versùs unam partem, vel altero versùs contrariam, contortis. Hinc evenit, quod objecta dupliciter repræsentantur. Causa non tantum à spasmo sed à relaxatione, paralyfi, nimia musculorum oculos moventium longitudine, aut brevitate &c. à *στραβίζω* sum oculis distortis. B. *Scheel-oog / dubbelt gezigt*. G. Das schielen, ein schielender. Gall. *Louche*, *Bigle*. A. Asquint.

STRABOSITAS, idem quod *Strabismus*.

STRAMONIA, *Pomum Spinosum*, *Malum Spinosum*, *Nux Methel*, *Datyra*, synonyma sunt: est planta, quæ habet caulem duos circiter pedes altum, digiti crassitiæ, in ramos divisum: folia ampla, lata, angulosa, acuta, folanum referentia, sed majora, mollia, pingua, graveolentia, summam narcosin spirantia: flores sunt monopetalii, pentagoni, infundibuliformes, oblongi: pistillum fit capsula seminalis aculeis donata, quadrangularis, in quaterna loculamenta divisa septo cruciformi, in quorum singulis est placenta, cui semina adnascuntur plurima, reniformia: colitur in hortis. B. *Stech-appel*. G. Stech-äpfel, rauch-äpfel. Gall. *Pomme epineuse*. A. Thorn apple.

STRAN-

STRANGURIA, five **URINÆ STILLICIDIUM**, est, quando urina guttatim cum dolore & ardore stillat, cui adest indefinens mingendi conatus, fit autem vel ex potu, &, ut passim creditur diverso, unâ vice hausto; vel gonorrhœa, in dysuria, vesicæ calculo, & causâ est, quod materia mycosa, quæ naturaliter oblinat internè vesicam, ne ab acrimonia urinæ erodatur, abrafa sit à tunica vesicæ, vel secerni impediatur ex sanguine, undè nuda hæc tunica ab acrimonia urinæ exeditur, & sensum hunc excitat molestum, &c. ex ζεῶνς gutta, & ἕρως urina. B. *Dröppel pis. de houde pis.* G. Kale pißle, der harnwinde. Gall. *Strangurie, difficulté d'uriner, retention d'urine.* A. The strangury.

STRATIFICATIO, est corrosio per pulveres corrosivos; fit cum crucibulum, metallo laminato & pulveribus corrosivis repletur faciendo S. S. S. hoc est ponendo aliquid de pulvere corrosivo in crucibulum, & huic supersternendo tenuem laminam corporis metallici, & sic perendo, donec vas repleatur, postea ponuntur carbones per circuitum, vel datur ignis reverberii paulatim augendo, ut res postulat.

STRATIOTES, vide *Millesolium*.

STRATIOTES, vide *Militaris*, à στρατιώω milito. Στρατιώτης est miles.

STRATUM SUPRA STRATUM, vide *Stratificatio*.

STRIÆ, in plantis partes sunt quædam quæ protuberant & eminent. Hinc striatus caulis, qui hujusmodi striis seu fibris longitudinalibus eminentibus est præditus, aut striaturis est exasperatus. *Strigiles* etiam, si Vitruvio credimus, appellantur.

STRICTOR seu **CONSTRUCTOR**, idem quod *Sphincter*.

STROBILUS, est Articalus seu scolymus: sic dicitur quod ejus capitulum structili nucleorum serie pineam nucem referre videtur, à Στροβίλος vertex, turbo. Vide *Articalus*.

STRUMA, idem quod *Scrophula*.

STRUTHIOFERA, est Filicis species; sic dicta, quod ejus folia avem struthium referant.

STRUTHIUM, vocatur *Ostruthium*; sed Theophrastus aliam plantam innuere videtur, quâ fullones utuntur.

Nomen non habet à *σευδιζεσθαι* quòd lanas purget, candidasque reddat: sed vox *σευδιζεσθαι* à *σευδης* derivata est, quod herbâ hâc lanæ mundarentur. Verisimiliùs nomen illud impositum à floris pulchritudine & similitudine alarum passeris, quàm situs foliorum struthii præ se fert. Vide *Saponaria*, à præcipua & utiliore parte *Radicula* Romanis est appellata.

STRYCHNOS, STRYCHNON, dicitur & Στρυχνόν, vide in *Solanum*.

STRYPHNA, vide *Astringentia*.

STUPEFACIENTIA, idem quod *Narcotica*.

STUPHA seu STUPA, est linteum liquori intinctum & parti dolenti admotum, idem quoque quod *Laconicum lalneum* vel *Sudatorium* aut *Vaporarium*.

STUPOR, est sensus tactus obtusus, inductus à Nervorum compressione vel obstructione, ita ut spiritus animales functionibus suis fungi non possint, ut in Paralyfi: vel quando quis ex casu, lapsu aut alia plaga in caput stupet, & talis stupor vocatur. Gr. *ἔκστασις*. Idem fit in *Hæmodia dentium*. Vel quando pes, brachium, diu in eodem situ retinentur, & posticè musculos premendo, influxus sanguinis & spirituum in musculos non benè processerit, dicuntur dormire, & quando remittuntur, punctiōis sensus subsequitur. B. *Doof-geboelig / een slapend geboel*. G. Erstarrung, erstummung. Gall. *Engourdissement*. A. Numneff.

STUPPA vel STUPA, vide *Stupha*.

STYLUS, vide *Pistillum*.

STYLOCERATOHYOIDES, sunt musculi ossis Hyoidis oblique fursùm trahentes, oriuntur à Styloformis appendice externo, qui in ossis Hyoidis cornua porriguntur, ex *σῦλον* stylus, & *κερατοειδής* cornuformis. B. *Priem-wpze tong-beens hoozn-spieren*. Gall. *Stylo-Hyoidiens*.

STYLOGLOSSUM, est par musculorum linguam atollens, à styloformi appendice natum, quod circa linguæ medium inseritur, ex *σῦλον* stylus, & *γλῶσσα* lingua. B. *Priem-wpze tong-spieren*. Gall. *Les Stylo Glosses*.

STYLOHYOIDES, idem quod *Styloceratohyoides*.

STYLOIDES, seu BELENOIDES, sunt processus ossi styloformes, posterius basi ipsius cranii infixi, ex *σῦλον* stylus, & *ἰδέον* forma.

STY-

STYLOPHARYNGÆUS, est pars musculorum gulam dilatans; ab appendice styloformi descendens, in gulæ latera exporrigitur, ex *σῦλον* stylus, & *φάρυγξ* gula. B. *Des præmiwzigen racheh-spier*. Gall. *Les Stylo-Pharyngiens*.

STYMMA, est spissamentum seu crassamentum rerum (florum, rerumque aliarum) quod remanet post macerationem & expressionem oleorum.

STYPTICA, idem quod *Astringentia*, à *σῦψω* astringo.

STYRAX, sive **STORAX**, est *Siccus & Liquidus*, siccus dicitur *Calamita*, à cannarum calamis sic dicta, in quibus olim ex Pamphilia apportabatur. Est gummi alicujus arboris Betulæ vel Cydonio non absimilis, sed folia habet minora, oblonga, firma, superius viridia, inferius alba, & lanuginosa: flos est monopetalus, albus, parte inferiore tubulata, superiore multifida, instar stellæ expansilibus laciniis: ovarium ex centro calicis dentati, multifidi, ampullosi, fit fructus subrotundus, Avellanæ Nucis magnitudine, albus, cortice carnosio obtectus, saporis aliquantulum amari, uno vel altero ossiculo plerumque factus, in quo continetur nucleus medullosus, oleosus, odoris ut gummi styracis, saporis ingrati: ex cortice stilat illud gummi seu resina, quæ concrescens odoris est suavissimi. Fertur ad nos non in cannis, ut olim, sed in globulos concretus. Venit ex Syria, Silicia, Pamphilia &c. Debet esse pinguis, lentus, fragmentis albicantibus rufescens, vel flavus, odore perseveranti, qui dum molitur, melleum liquorem reddit: *Styrax* porro *Liquidus*, instar Terebinthinæ spissus est & graveolens. Unde veniat necdum ita planum: quidam putant esse factitium quid, alii quod ex fructibus & corticibus ejusdem arboris exprimatur: Alii esse Myrrhæ stacten. Gr. *Στὺραξ* dicitur tela seu canna, in quibus olim solebat colligi & conservari. Gall. *Storax*.

SUBACTIO, est, quando res quædam manibus tractatur; & dicitur de mistione & emollitione Emplastro-
rum ceræ & similium massarum, manibus vel in mortario cum pistillo facta, vox hæc etiam usurpatur, dum cibos in ventriculo solutos, & cum omnibus liquoribus tum ingestis externè, tum interius hospitantibus permistos tam benè conspiciamus, ut modo una massa uniformis appareat:

sic etiam chylus in sanguinem infusus, integrè cum eo mistus, vocatur subactus. B. *Ønderbzenging*. G. Aufweichen, erweichen. Gall. *Subaction*. A. Idem.

SUBCARTILAGINEUM, idem quod *Hypochondrium*.

SUBCLAVIA VASA, sunt venæ & arteriæ quæ sub clavicula transeunt, & majores sunt, qualis est illa utrinque vena, in quam unam hiat Ductus Thoracicus infernè & sinistrorsùm, modò & supernè Vena jugularis; tum & omnes venæ brachiorum; & qualis est illa Arteria utrinque, quæ ex aorta oriunda prospicit mammis & brachiis. B. *Ønder sleutelbeens vaten*. G. Des unterschluesselbeins gefässe. Gall. *Vaisseaux Souclaviculaires*, & *Souclaviers*. A. The Vessels under the Channel Bone.

SUBCLAVIUS MUSCULUS, ita dictus quòd sub clavicula situs sit, spacium replet inter claviculam & primam costam. Oritur carnosus à parte interiore & inferiore claviculæ: inseritur carnosus in partem superiorem primæ costæ, quam sursùm & extrorsùm trahit. B. *Ønder sleutelbeens spier*. G. Der schluesselbeins maulz. Gall. *Muscle Souclavier*. A. The under Muscle of the Channel Bone.

SUBER, est Arbor mediocris magnitudinis Quercui fatis similis, parùm ramosa, sed truncus est crassior, & corticem habet multò crassior, valdè levem, spongiosum, coloris ex griseo flavescens, facilè fissilem, & ab arbore separabilem, quia à supposito novo cortice propellitur foras: incolæ regionum, in quibus suber occurrit, circumscindunt arborem, quâ stipes telluri committitur ad lignosam usque materiam, aut usque ad novum subitis nascentem corticem, pariterque in summis humeris, antequam in brachia dividat sese arbor, mox à summo ad imum finditur & detrahatur cortex. Hic deindè in frusta dissectus diversæ magnitudinis, & crassitiei aquæ committitur, lapidibusque oneratur, ut hoc mediante quasi prelo densior minùsque porosus evadat, & admodùm planus reddatur. Quo factò exsiccatur, & per omnem ferè terram distribuitur & divenditur: Arbores interim non intereunt, sed novo cortice teguntur, qui in tantam crassitiem excrescit, ut ulnam & ultra, si fides authoribus est habenda, superet: dicunt à subire, quòd mergi nequeat, vel à Græca voce σόφας, sive corium, nam cortex est;

vocatur etiam *φελλς* à *φελλεύειν* à levitate, quòd aquis semper innatet, nec obruatur. B. *Korck-boom* / *blot-hout*. G. Korck-baum, pantoffel-holtz-baum. Gall. *Liège*. A. Cork, an à *σῦφαρ*, cortex exuvium.

SUBETH AVICENNÆ, idem quod *Coma*.

SUBLIGACULUM, idem quod *Bracherium*. Vide *Amma*.

SUBLIMAMENTUM, idem quod *Enæorema*.

SUBLIMATIO, est sicca subtiliorum partium per ignem in sublime elevatarum, & vasi adhærentium destillatio. Uti sunt Mercurius dulcis &c. significat quoque exaltationem alicujus rei, quando à debiliore statu res in statum majorum virium elevatur. B. *Opheffinge* / *verheffinge*. G. Erhöhung. Gall. *Sublimation*. A. Idem.

SUBLIMATORIUM, est instrumentum vitreum vel figulinum, instar cucurbitæ cum capitello non rostrato, in quo res volatiles & siccæ in altum elevantur, uti sunt Mercurius sublimatus, cinnabaris flores, salis armoniaci &c. nomen habet à sublimando, indè *Sublimatum*, materia ignis ope elevata; & *Sublimatorium*, instrumentum quo elevatur. B. *En sublimmeer-tuig*. G. Ein sublimiergefæsse. Gall. *Sublimatoire*. A. Sublimatorie.

SUBLIMATUM, est res elevata per ignem, uti flores sulphuris &c. B. *Sublimaat* / *bloem* / *opheveling*. G. Sublimat. Gall. *Sublimé*. A. Idem.

SUBLIMIS MUSCULUS, idem quod *Perforatus*.

SUBLINGUALES GLANDULÆ, sunt duæ sub lingua positæ, à Bartholino inventæ, quæ ad apicem linguæ ductum in os apertum emittunt, per quem salivam in sua fabrica secretam emittunt. Gall. *Glandes Sublinguales*.

SUBLINGUALES PILULÆ, sive Hypoglottides, sunt quæ sub lingua collocantur, ad bonum halitum, ad tussim &c.

SUBLUXATIO, sive elongatio, est quando os paululum tantum promovetur à sinu: ita ut non omninò ex illo exciderit; vel est ossis alicujus de loco suo aliqualis dimotio. B. *Derbzinging*. G. Das verrencken, verrucken. Gall. *Luxation*, *Dioflocation*. A. Idem.

SUBSCAPULARIS MUSCULUS, vide *Infrascapularis*.

SUBSIPENTIA, idem quod *Hypostasis*, & *Sedimentum*. SUB.

SUBTILISATIO, Chymicis dicitur dissolutio, quæ partes crassiores à subtilioribus separantur. Illa est quando corpora brevi temporis spatio dissolvuntur, estque iterum duplex, *Elevatio* vel *Descensio*. Hæc dicitur, quæ tempore longiore res dissolvit. Estque *Exaltatio Digestio*.

SUBVOLA, idem quod *Hypothenar*.

SUCCAGO, vide *Apochylifina*.

SUCCEDANEUM, idem quod *Antiballomenon*.

SUCCENTURIATI RENES, vide *Capsulæ Atrabiles*.

SUCCIDUS, idem quod *Oesypus*.

SUCCINUM, à quibusdam inter mineralia recensetur; alii tamen illud pro terebinthina habent, quæ æstivo tempore ex arboribus (quæ juxta aquas crescunt, in aquam, & ex ejusmodi sortis arboribus, in terram, quæ certis temporibus, maris nempe fluxu & refluxu, aquâ marinâ obducitur) destillat; postea hinc & inde aquæ superficiem innatans, vel potius fundum petens, in succinum mutatur. Colore differt, habetur enim *Album*, *Flavum* sive *Phalernum*, *Citrinum* sive *Cereum* & *Nigrum*, quod omnium vilius est, sed album præ omnibus est præferendum. Chymica Analysis docet, *Succinum* ex multo oleo, pauca aciditate, & magna salis volatilis parte constare, illud oleum & sal volatile, optima sunt medicamenta: sed ipsum succinum crudum tanti non est æstimandum, juxta nonnullos succinum ex arboribus stillat, & ratione originis est lacryma aut refina arborum resiniferarum Pini, Abietis, Alni, Populi, in mare defluens & ab eodem congelata & ad littora delata: sed melius videntur judicare illi, qui statuunt succinum esse bituminis subterranei speciem scaturientem vel è fundo maris, vel in prope positis locis, potissimum invenitur in regionibus ad mare Germanicum & mare Balticum sitis, Prussia præprimis, & hinc Pomerania; ut & versùs Pillaviam: in primo ortu succinum liquidum est, quod testari videntur varia animalcula, quæ involuta in eo reperiuntur, uti muscæ, culices, araneæ, festucae &c. uti inter rariora mea videre est: in rarioribus habetur etiam frustum, in cujus cavo liquidum, mobile, bituminosum datur, undè evidenter patet succinum in sua origine fuisse liquidum, & sulphuris bituminosi esse progeniem, nam in igne ardet & fluit; docet in-

super Analysis Chemica Sale acido liquido, imò & con-
 crescente in glebas, adeoque formâ solidâ, constare, tum
 & oleo fossili, quod quàm proximè Petroleum refert. Di-
 citur *Ambra*; *Electrum*; *Chrysoelectrum*; *Carabe*; *Gles-*
sum; (*Gentarium* Prussorum, *Smalternium* Scytharum;
Sacul Ægyptiorum putatur) Paracelfo. B. *Amber*/ *barn-*
steen/ *enimer*. G. Agstein, bernstein, gentar, bornstein,
 brennstein. Gall. *Succin*; *Ambre jaune*. A. Amber.

SUCCISA, est *Morsus Diaboli*, sic dicta, quod ejus
 radix semper quasi succisa & commorsa existat. B. *Qui-*
belg beet. G. Teuffels-abbisz, abbisz. Gall. *Succisa*. A. De-
 vils bit.

SUCCOLLATA, vide *Chocolata*.

SUCCOTRINA ALOE, dicitur quibusdam quasi con-
 stans ex succo citrino, quia pulverem præbet crocei colo-
 ris; vel denominatio venit ab insula *Socotra* ubi copiosè
 crescit.

SUCCUBUS, est *Incubus* mulieribus noctu adveniens,
 putantes se cum incubu rem veneream habere. Idem quod
Epiates, vide *Ephialtes*.

SUCCUS, succi in officinis vocantur expressi liquores,
 seu expressæ essentiae ex radicibus, foliis, floribus, fru-
 ctibus &c. succi aliquando in spissam condensantur consi-
 stentiam, evaporando nempe, ut succus glycyrrhizæ, aca-
 ciæ, hypocistidis, &c. item, qui ex arbore, vel frutice
 fauciata emanat, ut succus vitis, betulæ &c. B. *Sap*. G.
Safft. Gall. *Suc*, *Jus*. A. Juice.

SUCCUS CEREBRALIS, vide *Spiritus*.

SUCCUS NERVOSUS, *Spiritus*.

SUCCUS PANCREATICUS, vide in *Callicreas* &
Ductus Pancreaticus.

SUCCUS NUTRITIUS, idem quod *Chylus*.

SUCTIO, est ea actio, quâ infans ore papillam uberis
 materni amplectens, velum pendulum palatinum per Mus-
 culos pterygostaphilinos applicat foramini narium interno,
 idque exactè claudit; tum genas gingivis immediatè appo-
 nit, lingua aërem in cavo palatino contentum deglutit,
 eam palato adducendo, tum os anterius vacuum Boylea-
 num habens, lac ex uberibus maternis in hunc locum mi-
 nus resistentem pulsum ab aëre externo recipit. Gr. *Μυζα-*
ρε. B. *Zupgen*,

SU-

SUDAMINA, Gr. ἰδρώματα, sunt exanthemata in summa cute corporis hærentia, granis milii simillima, quæ ἰδρώματα cutem exasperant, à *Plinio* papulæ sudorum appellantur. Affectus familiaris est pueris & juvenibus, præsertim temperamento calidioribus, qui ætatis tempore nimis moventur, & exercentur, in collo, scapulis, pectore, brachiis, & femoribus, frequentius tamen circa pudenda & anum accidens. B. *Zweet-zweetjes* / *water-puisjes*. G. Grubel-fucht, schwuelen, schweisz-flecke. Vide *Hydroa*.

SUDATIO, est sudoris eruptio, hoc est, materiæ fluidæ ex vasculis quibusdam parvis extus in cuticula totius corporis terminatis, sub specie parvarum guttularum, quæ fit à morbo, ab exercitio, aut medicamentis diaphoreticis. Gr. ἰδρωσις. B. *Zweetinge*. G. Das schwitzen. Gall. *Suement*. A. A sweating.

SUDATIONES, idem quod *Sudamina*.

SUDOR, est humor aquosus, ex plurima aqua, mediocri sulphure & sale constans, caloris & motus corporis vehementioris ope, interdum quoque & sanguinis fluiditate & tenuitate per cutis poros, sive glandulas, aut tubulos lymphaticos, expulsus, qui in cute in guttas colligitur. Istum humorem, cutis glandulæ, si calor fuerit paulò intensior, à sanguine separant, qui deindè per lymphatica vasa, & tubulos foras erumpit. Gr. ἰδρώς. B. *Zweet*. G. Schweiß. Gall. *Sueur*. A. Sweat.

SUDOR ANGLICUS, sive **HYDRONOSOS**, & **HYDROPYRETOS**, in Anglia febris est species, quâ quis unico die liberatur vel moritur, vagabunda est & contagiosa, finitur ut plurimum per sudorem, undè & febrem etiam *Sudorem* appellant incolæ. Quibus per sudorem solvitur, ferè omnes evadunt, sin minus, maxima pars perit. B. *Zweet-koofts*. G. Schweiß fieber. Gall. *Fievre Suante*. A. The Sweating fever.

SUDORIFERA, vide *Hidrotica*.

SUFFERSURÆ, dicuntur exanthemata, vel pustulæ, quæ pueris ex calore solent evenire, interdum sicciiores, interdum humidiores.

SUFFIMENTUM, idem quod *Suffitus*.

SUFFITUS, est pulvis crassiusculus, ex plurimis odoriferis paratus, qui super carbones vivos injectus, non ingra-

gratum odorem & fumum à se diffundit. Infervitque vel aërem inquinatum depurando vel morbos quosdam profligando; sic per suffitum rerum adstringentium curantur hæmorrhoides externæ, Coryza narium, odontalgia, &c. nonnulli quoque per suffitum mercurii salivationem excitare soliti fuerunt. Vocatur & *Suffimentum* Plin. *Suffitio* *Abidem*, *Suffimen* Ovidio. Gr. *ὀψίαμα*, *ὀψιζοις*. B. *Koosling*, G. Das räuchern, beräuchert. Gall. *Parfum*, *Parfumement*. A. A Perfuming, fumigation.

SUFFOCATIO HYPOCHONDRIACA, vide *Hysterica Passio*.

SUFFOCATIO UTERINA, vide *Hysterica passio*.

SUFFERUTICES, sunt plantæ quæ compluribus ramulis, furculisque lignosis scatent, sed minutis constant foliis.

SUFFUMIGABULUM, est instrumentum, quo utimur in suffimentis accendendis. B. *Œen rooktuig*. G. Rauch-zeug. Gall. *Encensoir*. A. A Censor, smoaking vessel.

SUFFUMIGIUM, vide *Suffitus*.

SUFFUSIO, vide *Hipochyma* & *Cataracta*.

SUGILLATA, vide *Enchymoma*.

SUGILLATIO, vide *Enchymoma*.

SULPHUR, est resina, sive terræ pinguedo vitriolica, aciditate gravis, igne liquefscens & in aëre aperto inflammabilis, totum deslagrans cum flamma cærulea, & vapore volatili, animalibus lethali: in vase clauso totum & immutatum ab igne elevatur sulphur, Aquæ non miscibile; neutiquam malleabile, & in forma sicca friabile. *Nativum* seu *Vivum* prostat in officinis & *Factitium*. *Nativum* ex terra effoditur, purum, solidum, interdum scissile & ignis expers. Habetur & *Solare Americanum Pelucidum*, quam speciem inter alia sulphura reservo. *Factitium* vel ex vivo sulphure impuriori vi ignis educitur, vel ex aquis sulphureis excoquitur. *Sulphur Caballinum* fæces sunt è coctione sulphuris vivi impurioris relictæ & in urceos admixtis nonnunquam squammis martis transfusæ. Adhærescunt quoque interdum quædam striæ sulphuræe camino, ubi vitriolum ex sua vena excoquitur, quæ nihil aliud sunt, quam sulphuris flores ex vitriolo, dum excoquitur, elevati. Horum copiam exhibet Suecia sat magnam. Exhibet chymia & artificialia sulphura, ex Antimonio, cinnabare &c. sulphur stillatitium, nitidissime figu-

figuratum, & purissimum, inter *κεραιήλαια* mea referivo. Eligatur colore optimè flavescent, facile inflammabile, luculenter ardens, fumumque magis cæruleum halans. Gr. *Θείον*. Arab. *Cibut*, *Chybut*, *Crybit*, *Rabrie Albusao*. Chym. *Akiboth*, *Abusfal*, *An*, *Anerit*, *Anerick*, *Alnerick*, *Kibrith*, *Kaprihi*, *Lamave*, *Tifasum*, *Tin*, *Ufifur*. B. *Zwavel* / *solphur*. G. Schwefel, *schwefel*. Gall. *Soufre*. A. Brimstone, sulphur. Omnia etiam olea, resinae, Adipes & pinguedines Chymicis sub nomine sulphuris veniunt, sive ex vegetabilibus, sive ex animalibus; imò omne, quidquid est inflammabile, sulphur habet. Sulphur propriè constat ex particulis ramosis, facile aliis adhærentibus.

SULPHUR COELESTE, est Alcohol vini.

SUMACH, est vox Arabica: idem quod *Rhus*.

SUMMITATES, seu COMÆ, aut CORYMBI, sunt cacuminula herbarum, *Summitates* dictæ, & dicuntur de herbis foliorum minutiorum, aut absinthii, centaurii &c. B. *De opperste topjes*. G. Der wipffel, das oberste ann kräutern. Gall. *Le Sommet*. A. The tops.

SUPERBUS MUSCULUS, est is qui oculum attollit, superius locatus & ex quatuor rectis unus: oritur juxta foramen ubi nervus opticus oculi orbitam intrat, venter ei carnosus est & teres: finis tendo tenuissimus est ad corneam porrectus. B. *De hobaardige spier*. G. Der hoffærtige mausz. Gall. *Muscle Superbe*, ou *Releveur*. A. High minded muscle.

SUPERCILLUM, dicitur quod *Super cilium* sit. Gr. *Ἐπισκαύιον* & *Ὀφρὺς*. *Supercilia* sunt duo arcus circa oculi orbitam superiorem, compositi ex pilis conicis, rigidissimis, radices habentibus versùs nares, apices versùs tempora: radices eorum inhærent glandulis sub cute sitis bulbosis, ex ultimis nervorum finibus producuntur; excipiunt quæcunque corpora à capite defluunt, ne in oculos delabantur. B. *Wpnbzauwen*. G. Die augenbrane, augen wimpren. Gall. *Les Sourcils*. A. An eye browe. Partes ad sinuum orbem instar labrorum circa ossa prominentes, & sinûs cavitatem augentes, *Supercilia* quoque dicuntur & *Labra*.

SUPERFOETATIO, seu EPICYEMA, est cum post conceptum fœtum, intercurrente aliquo tempore, ex congressu

pressu iterum novus concipiatur, unde partus quoque non uno, sed diverso tempore horum duorum evenit, cuius exempla apud *Sennertum* aliosque prostant. B. *Ober hebrugging*. G. *Über empfangung*. Gall. *Superfetation*. A. Idem.

SUPERGEMINALIS, idem quod *Epididymus*.

SUPERHUMERALIS, idem quod *Epomis*.

SUPERIMPRÆGNATIO, idem quod *Superfetatio*.

SUPERLIGAMEN, idem quod *Epidesmus*.

SUPERLIGULA, idem quod *Epiglottis*.

SUPERPURGATIO, vide *Hypercatharsis*.

SUPERSCAPULARIS SUPERIOR, idem quod *Supraspinatus*.

SUPERSCAPULARIS INFERIOR, idem quod *Infraspinatus*.

SUPINATOR MUSCULUS, est duplex, amboque movent radium. Primus est *Supinator Longus*, ab extremo humeri ossis tuberculo, ad radii apicem tendine membranaceo, funiculoso ac valido descendit ad inferiorem. Alter *Brevis & Supinator*, ab extremo brachii processu emergens, circa radii medium tendineus ut supra, definit. Hi ambo radium extrorsum movent. B. *De achter omkeerende spier*. Gall. *Muscle Supinateur*.

SUPLANTALIA sive HYPOPEDIA, sunt Medicamenta externa, quæ in formam cataplasmatum pedibus alligantur: componuntur ut plurimum, ex fermento acido, sinapi, raphano silvestri, sale, sapone, pulvere pyrio &c. B. *Oet-pappen*. G. *Fusz-umschlag*. Gall. *Supplantaes*. A. *Feet pulstise*.

SUPPOSITORIUM, à *Supponendo*, dicitur & *Glans & Balanus*, est Medicamentum rotundum, longitudine digiti medii in adultis: in pueris digiti minimi aut paulò minus, ex melle, sale, & speciebus purgantibus, ut plurimum confectum, quod ano inseritur. B. *Een zetpil*. G. *Stulzæpflein*. Gall. *Suppositoire*. A. *Suppositorie*.

SUPPRESSIO MENSIIUM, est, quando mulierum mensium expurgatio cessat, sive à morbo, sive ab imprægnatione, aut lactatione. B. *Ophouding van de vrouwe zuivering*. G. *Stillstand der monatflusses*. Gall. *Suppression de mois*. A. *A stopping of the menstrual fluxe*.

SUPPRESSIO URINÆ, idem quod *Ischuria*.

SUPPRESSIONIS IGNIS, est terminus Chemicus, quando vas destillatorium in arena positum, non tantum excipit ignem infernè, sed majoris effectus ergò ponitur quoque ignis supra arenam.

SUPPURANTIA, sunt ea quæ alicujus loci vascula à suo liquido obstructa, rumpunt, liquidum effundunt, idque cum solidis fractis miscent, liquidissimum dissipant, reliquum movent & coquunt in materiam albam, crassiusculam, pus dictam. B. *Rippende nuddeln*. G. Eiter machende mittel. Gall. *Suppuratifs*.

SUPPURATIO, vide *Abcessus*.

SUPRASCAPULARIS, idem quod *Infraspinatus*.

SUPRASPINATUS MUSCULUS, sive **SUPERSCAPULARIS SUPERIOR**, aliis *Rotundus minor*, supra axillam carnosus & oblongus implet cavitatem inter costam scapulæ superiorem, & ejusdem spinam, è qua nascitur. Inferitur verò tendine lato & valido cervici humeri ad articuli ligamentum, articulum primum supervectus. Brachium ad exteriora circumagere retrorsum videtur. B. *Wobengraadtspier*. Gall. *Muscle Sus-Epineux*.

SURÀ, est posterior, intra genu & pedem infimum, maximè carnosà & extuberans pars. Gr. *Γαστρονομία*. B. *De brape / de kuit*. G. Die waden am schenkel. Gall. *Le Gras de la Jambe*. A. The Calfe of the Legge. Item *Os* significat *Fibulæ*. Vide *Fibulæ Os*.

SURCULUS, est quod ex ramis simplex ac individuum oritur, estque velut germen quoddam ex ipso trunco vel caudice productum.

SURDITAS, idem quod *Cophosis*.

SUSPIRIUM, est cum magno nixu profunda respiratio sit, rursumque cum sonitu efflatur susceptus aër. Hoc evenit tristibus & iis, qui sæpè contristantur, in consuetudinem transeunt, ut etiam inscii, & sine tristitia suspirant in morbo quoque Melancholico, in Cachexia, in debili valetudine, & maximè cum quis ab animi deliquio revertitur: foeminæ quoque magis suspiriis afficiuntur quàm viri. Gr. *Στεναγμός* & *Στεναχή*. B. *Zugting*. G. Seuffzer. Gall. *Soupir*. A. Sigh.

SUSURRUS, idem quod *Tinnitus*.

SUTORIUM ATRAMENTUM, idem quod *Vitriolum*,

SUTURA OSSIUM, est connexionis species, imitans compagem duarum ferrarum, vel vestium ex plurimis pannis laceris compositionem. In cranio suturæ sunt Coronalis. B. *Ἰσθμὸν-ναῶν*. G. Scheytel-nath. Tum Sagittalis, Lambdoides & Mendosa. Commissuræ cranii item vocantur. Gr. *Ῥάφαι*, *Συμβολαὶ*, *Γεαμμαὶ*. B. *Ἐν-ναῶν*. G. Eine fuge, nath. Gall. *Suture*, *Jointure*. A. Suture.

SUTURA, est connexio labiorum vulneris aut aliarum partium mollium, quæ duplex est; *Actualis* quæ fit acu triangulari, cannulâ & filo cerato. Sutura autem hoc modo fit: in medio vulneris acu duplex filum trahente, si vulnus sit magnum, vulneris labia transfiguntur, & facto nodo filum paulò supra nodum refecatur, deindè in mediis utrinque spatiis alii punctus simplici filo fiunt, & facto nodo similiter filum abscinditur, idque continuandum donec labia vulneris rectè confuta sint. Quæ sutura intersecta vocatur, quod post singulos punctus factò nodo filum abscinditur; prospiciendum ne nimis rara nec nimis crebra fiat, monendum, futuras ita faciendas esse, ne ore ipsæ extorto se contingant, ut si quid intus humoris concreverit, sit, quâ emanat. Unde Chirurgi turundas vel penicilla unguentis illita, immittere solent. Est & alius suturæ modus, qui prorsus eâ ratione perficitur, quâ pelliones pelles consuere solent, vulneratis intestinis & venis & arteriis dissectis accommodatus. Aliam describit *Celsus* quæ fit duabus acubus. Et *Potentialis*, sive emplastro firmiter conglutinante, quæ vocatur sutura per glutinum, est in hac apparatus talis: lintea comparantur valida, æqualia, mollia, quadrangularis, triangularis, vel alterius figuræ, prout vulneris situs & membri, cui applicari debent, constitutio requirit, quæ in parte, quâ vulnus respiciunt, complicantur vel suantur subtiliter & fila per latitudinem eorum aliquoties trajiciantur: linteis illis annectuntur ansulæ è filo duplicato vel multiplicato & contorto cerâ oblito, eâ distantia, quam suturæ habere solent, aut etiam minore: linteis istis inducatur glutinum ex medicamentis astringentibus & viscosis compositum, qualia sunt *Albumen Ovi*, *Bolus Arm. Thus*, *Mastix*, *Sarcocolla*, *Farina Volatilis*, *Gypsum*, *Tragacantha*, *Gummi*, *Resina pinguis* &c. Sutura hæ, circa corpora aut vulnera tenera adhibentur, quæ acum non ferunt. B. *Ἐν*

hægtung. G. Eine fuge, nath, hæftung. Gall. *Connexion, Conjunction, Suture.* A. Suture.

SYCAMINOS, & SYCAMINEA, est *Morus*; volunt dici quasi *σύκω ἀμύνω*, quòd fructum ferat, *Qui Ficus Melius Sapiat.* Sed alii à *παρὰ τὴν σιν* sive *σινεῖν καὶ κάμινον* & *Movendo, Expellendo* & *Colore*: quòd lignum cum sit validissimum & firmissimum; unâ nocte, magno cum impetu expellat germina, florem, fructumque, adeo ut sonitum etiam excitet. Quidam derivant à particula *σὺ* & *κάμινος*, quasi dicerent, tu nigra es morus. Vide *Morus*.

SYCE, Gr. *συκη, Συκέη*, ficus arbor, *Σῶκον* ficus fructus, à *σύνω* quod celeriter crescat. Alii à *συνεῖν* concitari, & *κύειν* osculari & uterum gerere.

SYCOMA, idem quod *Sycosis*.

SYCOMORUS, sic dicitur, quòd cum ficu & Moro similitudinem habeat.

SYCOSIS, SYCOMA, MARISCA, seu *FICUS*, est carnis excrefcentia circa anum à fici similitudine appellata. Est etiam ulcus, quod à fici similitudine *συκωσις* à Gr. nominatur, quia caro in eo excrefcit: & id quidem generale est. Sub eo vero duæ species sunt. Altera ulcus durum & rotundum est: altera humidum & æquale. Ex duro exiguum quiddam & glutinosum exit: ex humido plus & mali odoris. Fit utrumque in iis partibus, quæ pilis conteguntur: sed, id quod callosum rotundum est, maximè in barba; id verò quod humidum, præcipuè in capillo, à *συκή* ficus. B. *¶ Een vppgezwell.* G. *Feigwartz.* Gall. *Fic, Sarcome, Fungus, ou Champignon, ou le mal de st Fiacre.* A. Fig tumour.

SYDERATIO, vide *Apoplexia*.

SYLVÆ MATER, vide *Matrisylva*.

SYMBEBEGOTA, sunt accidentia sanis contingentia: nam Symptomata ægris obvenire dicuntur, à *συμβάλλω* accido.

SYMMETRIA, est bona temperies, sive pars sanitatis, in conveniente qualiatum constitutione consistens, ex *σὰν* cum, & *μέτρον* mensura. B. *¶ Een gematigtheit.* G. *Mæszigkeit.* Gall. *Temperament.* A. Temperance, Temper.

SYMPASMA, idem quod *Catapsma*.

SYMPATHIA, est morbus ab alio morbo dependens.

Ut

Ut si quis nephritide laboret, per consensum sæpè vomitus est. Sic à Pleuritide, spirandi difficultas subsequitur, à *συμπάχω* compatiatur. B. *Medelpidighid.* G. Mitleiden. Gall. *Sympathie, Accord, Convenance.* A. Consent.

SYMPATHETICUS, dicitur de vitriolo pulvere, quo vulnera sanantur, modo sanguinem attingat, sed hæc nugæ sunt, nam vulnera absque illo pulvere, simplici deligatione, ne ab aëris injuriis afficiantur, sanantur. Porro, an habeant astra, lapides, signa quædam fictitia, consensum, influxum, aut symphaticum nobiscum, esset inquirendum, ad me quod attinet, nego. De pulvere Sympathetico integrum librum scripsit *Kenelmus Digbæus.* Gall. *Poudre de Sympathie.*

SYMPEPSIS, est humorum in abscessum abeuntium coctio, à *συμπιπτω* concoquo.

SYMPHONIA, idem quod *Harmonia.*

SYMPHYSIS, est ossium coalitio, quæ fit absque motu, & duo tamen ossa se invicem tangunt, vel ad se mutuo appropinquant; estque vel absque medio, ut *Rhaphe, Harmonia, Gomphosis*: vel per medium, ut in cartilagine, ligamento, carne, à *συμφίω* concreresco. B. *Maugraeping.* G. Anwachs. Gall. *Symphysé.* A. Joining.

SYMPHYTON, vide *Emphyton.*

SYMPHYTUM, est *Consolida* major: est planta, quæ habet caules duos vel tres pedes altos, digiti crassitie, villosos, asperos, excavatos: folia quædam ex radice erumpunt, alia juxta caules, sunt ampla, longa, acuta, aspera, lanuginosa, coloris viridis obscuri: flos monopetalus, infundibuliformis, oblongus, & quasi campaniformis, ex calice secto surgit pistillum, quatuor veluti stipatum embryonibus, qui abeunt in totidem semina capitis viperini æmula, splendentia, nigra in calice ampliato maturefcentia: radix pollicem crassa, oblonga, nigra, intus alba, furculosa, fragilis, succum glutinosum, in quo ejus virtus inest, in se habens tam magnum, ut ex hujus usu nimio damnum sæpè irreparabile inferatur. Saporis subdulcis, mucilaginosi & visceridi; odoris nullius: hæc planta crescit in locis humidis, dicitur à *συμφίω* concreresco, conglutino, quia vulnera citissimè consolidat. *Solidago* & *Consolida*, è consolidando etiam appellatur. Vide *Consolida.* Gall. *Grande Consoude, ou Confiere.*

SYMPTOMA, five **ACCIDENS**, est res contra fanitatem in corpore nostro à morbo profecta. Estque vel morbus à morbo ortus, vel morbi causa à morbo nata: vel Symptoma simplex. Hoc postremum est actio læsa, excrementorum vitium, qualitas corporis immutata, à συμπίπτω accido. B. *Ten toebal* / *ten accident*. G. Ein zufall, accident. Gall. *Symptome*, *Accident*. A. An Accident, Chance or Symptom.

SYNACTICA, sunt Medicamenta contrahentia, à συναίγω contraho.

SYNAITIA vel **SYNÆTIA**, vide *Continens Causa*, ex συν cum, & αἰτία causa.

SYNANCHE, est Anginæ species, quæ dicitur vel à suspendii similitudine, quod non secus, quam laqueus præfocans enecet. Gr. Ἀγχόνη enim laqueus est; vel à συνίχειν, quod spiritum continendo respirationem inhibeat, ut *Aurelianus* inquit, est anginæ species, sive inflammatio p. n. in musculis faucium exterioribus. Vide *Angina*, à συναίγω coarcto. B. *Quade heel*. G. Brauene, kalen geschwar, halswehe. Gall. *Esquinancie*. A. The quinsy.

SYNARTHROSIS, est articulatio duorum ossium cum invicem, cum motu parvo & obscuro, interveniente cartilagine, uti ossium carpi & metacarpi &c. à συναρθρώ. B. *1 Samen-leding nauw in malkander geslote leding*. Gall. *Synarthrose ou Coarticulation*, c'est adire, *Articulation conjointe*. Vide *Articulatio*.

SYNCAMPE, est flexura, sive locus, ubi pars brachii inferior committitur cum superiore, & ad hanc inflectitur.

SYNCAUSIS, est combustionis species, quando excrementa, æstu quasi febrili, indurata sunt.

SYNCHONDROSIS, est ossium interveniente cartilagine concretio uti in ossibus pubis ad anteriora connexis observatur ex συν cum, & χόνδρος Cartilago. B. *Hraak-bienſ verceniginge* / *hraak-bien binding*. Gall. *Synchondrose ou Symphyse cartilagineuse*.

SYNCHYSIS, est sanguinis aut humorum confusio p. s. in oculo, à συγχύω confundo.

SYNCIPUT, vide *Sinciput*.

SYNCOMISTUS, vide *Antopyrus*, item est cataplasma ex pane cibario paratum, à κομίζω conveho.

SYN-

SYNCOPE, est magna omnium virium cum pulsu debili aut deficiente & motus sensusque privatione conjuncta prostratio, à *συνκοπτω* concido. *Defectio Animæ Celsò. Deliquium Animi. Præceps Virium Lapsus.* Vide *Deliquium Animi*. B. Ohnmacht zwörmüſſige hert-bang. G. Eine schnelle und groſſe ohnmacht, das beschweimen. Gall. *Defaillance.* A. Feebleness.

SYNCRITICA, sunt medicamenta relaxantia.

SYNDESMUS, idem quod *Ligamentum*.

SYNDROME, est congressus variorum symptomatum in uno morbo concurrentium. Gr. *Συνδρομή* concursus.

SYNEDREUONTA, sunt signa communia, quæ unà cum morbo invadunt: hæc cum morbis necessariò non coherant, nec fluunt ab eorum essentia, declarant tamen aliquid circa morbum: magnitudinem sc. durationem, morem &c. à *συνερεῶ* confideo.

SYNNEUROSIS, est ossium nexus seu alligatio, quæ fit interventu partium, ligamentorum sc. ut os femoris cum tibia &c. ex *συν* cum, & *νεῦρον* nervus. B. Band-heftung / bandige t'zamenböeging. Gall. *Syneurose ou symphyse ligamenteuse.*

SYNNYMENSIS, est talis connexio, quæ fit ope membranarum, ut in recens natis ossa sincipitis junguntur cum osse frontis, ex *συν* cum, & *ὑμὲν* membrana.

SYNOCHIA, est Febris continua, quæ continuò intenditur & remittitur, quæ ad plurimos dies extenditur, cum insigni ardore & nonnunquam putredine conjuncta. Estque vel quotidiana, tertiana, vel quartana, à *συνόχῳ* una veho, sustineo. B. Ein geduurige verminderinge in verh. ſſende hoozts.

SYNOCHOS, est febris continens, nullas remissiones habens, quæ ad plurimos dies quandoque extenditur, nec gravia secum fert symptomata: Estque *Simplex* vel *Putrida*, prout intensius vel mitius sæviat, à *συνίχω* continuo. B. Ein geduurige hoozts zonder verminderinge.

SYNOVIA, est liquor glutinosus intra articulorum commissuras, majori copiâ collectus hærens. Item, recensetur inter species luis venereæ quando ille succus acris fit factus, membranas & ossa erodat &c. B. Lid-wasser. G. Glied-wasser. Gall. *Synovie.*

SYNTASIS, est partium, à tumore vel aliàs, distensio, à *συντίνα* distendo. Ggg 4 SYN.

SYNTENOSIS, idem quod *Syneurosis*.

SYNTERETICA, est pars *Hygieinæ* quæ præsentem sanitatem tuetur.

SYNTEXIS, *Plin. Consummatio Ciceroni*, est contabescencia & colliquatio corporis, quâ mollis primùm caro tabescit, mox etiam solidarum partium substantia, à *συντήκω* colliquo. Vide *Marasmus*.

SYNTHESIS, est totius corporis structura & compages : sed stricte pro ossium compositione anatomica accipitur, à *συντίθημι*, compono. Gall. *La Charpente osseuse du corps humain*.

SYNULOTICA, vide *Cicatrifiantia*, à *συνυλόν* cicatricem infero.

SYPHILUS, idem quod *Lues Venerea*. Ex *σῦς* porcus & *φιλέω* amo : vel ut alii ex *συν* cum & *φιλία* amor. B. *Verheng-lust*.

SYPHON, idem quod *Syringa*.

SYRINGA, est instrumentum, quo liquores in anum, uterum, & aures, &c. injiciuntur. Item, vas fistulosum, ut arteria aspera. B. *En spuyt / spring*. G. Eine spruette. Gall. *Syringue*. A. A spout or syringe.

SYRINGA, Arbuscula est pulchra, in latum se valdè extendens, caules & rami sunt nodosi, & cortice rubicundo obtecti vel cinereo, medullâ fungosâ albâ, repleti : folia sunt oblonga, lata, venosa, in margine leviter dentata, acuta, Pyri foliis ferè similia, sed asperiora, sibi mutuo opposita, saporis aliquantùm acris : calix est monophyllus, quadrifidus, segmentis magnis expansis : flos est rosaceus, pentapetalus, staminibus plurimis fætus : ovarium in fundo calicis instructum quatuor tubis erectis, apiculatis, fit fructus turbinatus, quadrilocularis, niger, quadrifariam dehiscens, fætus seminibus exiguis, & oblongis : radix in multos ramos est divisa : colitur hæc Arbuscula in hortis, derivatur à *σύνγωξ* fistula, quòd ex illa arbuscula fistulæ fiant, vel quòd fistulis utilis sit, sed quòd inanis sit & totus concavus, ad fistulæ instar, minimumque habeat carnis & ligni.

SYRINGOMATA, sunt cultelli chirurgici, quibus fistulæ incidunt, quibus variæ sunt formæ pro loco vario & ipsa differentia ulceris, quos vide apud Scultetum, aliosque Chirurgos. B. *Fistelmessers / ppp-spyders / fistel.*

fistel supders. G. Ein fistelmesser. Gall. *Syringotome*. A. Idem.

SYRINGOTOMIA, est Fistularum incisio, ex σύριγξ fistula, & τέμνω feco.

SYRINGOTOMUS, est culter, quo fistula inciditur: vel is qui fistulam incidendo accomodat, ex σύριγξ fistula & τέμνω feco. Gall. *Syringotome*.

SYRONES, vide in *Phthiriasis*.

SYRUPUS, SERAPIUM, Gr. Δρόσατον Nic. Σεράπιον Actuario, aliis Συρπτις, quasi κύριος ὀπός, ut cuidam placuit. Aliis à σύρω traho & ὀπός succus, vel à *Sirab* voce Arabica significans potionem. *Serapium* fortassis à *Sirapa*, quam vocem adulta Latinæ linguæ ætas, quæ *Columellam* tulit, agnovisse videtur, pro usitato quodam condituræ olivarum genere: unde ad similes condituras translata sit vox; est medicamentum internum fluidum, ex decoctis, succis, vel infusione, cum addito saccharo vel melle, in eam consistentiam coctum, ut gutta in marmore non diffluat: estque simplex vel compositum: item Alterans, Purgans, ad Tussim, Confortans, Stomachicum, Nephriticum, Scorbaticum, &c. B. Een syroop. G. Sirup. Gall. *Syrop*. A. Syrup.

SYSSARCOSIS, est connexus ossium mediante carne, ut in Hyoidis ossè conspicitur. Ex σὰν cum, & σαρκὸς in carno. B. Olies-band / bleis-hegting. Gall. *Syssarcofe ou symphyse charnue*.

SYRINCHIUM, vide *Sisyrrinchium*.

SYSTEMA, idem quod *Synthesis*, à συνίημι constituo.

SYSTOLE, est cordis contractio, ejusque ventriculorum commissio, quâ cruor in arteriam aortam expellitur, à συστέλλω committo. B. Toesluiting des hertsz. G. Das zusammen drucken des hertz. Gall. *Systole, contraction du cœur*. A. Contraction of the heart.

SYSYGIA, est debita temperies, ex σὰν cum, & σιῶ γινῆσθαι jugum.

T.

TABACUM, est Petum; nomen habet ab insula Tabago. B. *Cabak / toubak / bilzen-fruid van peru*. G. Indianisch-bein welle, Indianisch-wund-kraut, Heilich wund-kraut, toback. Gall. *Tabac*, *Nicotiane*, *Herbe de la Reine*, *de l'Ambassadeur*, *Petum*. A. Tobacc.

TABELLA, est medicamentum internum, solidum, ex pulvere & triplo vel quadruplo sacchari, in liquore accommodato soluti, ad spissam syrupi consistentiam cocti & supra lapidem marmoreum in orbiculos effusi, confectum. B. *Stoekjes* / vide *Morsuli*. G. Kuechlein, morsell. Gall. *Tablette*. A. A Morsel.

TABES, vide *Atrophia*.

TABES DORSALIS, ex spinali medulla præcipue vere recentes sponfos & libidinosos corripit: hi agri Febris sunt expertes, benè comedunt & colliquantur, quod si ita affectum percuncteris, afferent, sibi videri ex superioribus partibus à capite velut formicas in spinam demitti, cumque urinam aut stercus reddunt, semen genitale copiosum & liquidum eis effluit, neque generatio fit, & inter dormiendum, cum uxore dormiant, nec ne, veneris ludibria patiuntur. Cumque alias, tum præcipue cum per locum arduum iter fecerunt aut cucurrerunt, anhelosi, & imbecilles evadunt, caput gravatur, & aures sonant. Sic temporis progressu vehementibus febribus correpti pereunt ex lipyria febre. B. *Kugge tiring*. G. Schwindfucht, ruecken darre. Gall. *Consumption*. A. A Consumption in the spinal marrow.

TABULA, vide *Tabella* & *Morsuli*.

TABUM, est sanies tenuis vari sæpè coloris, aliquando subfanguinei è malo ulcere exiens. B. *Water g b'och*. G. Wæfferich blut, dicker oder zehar eyter. Gall. *Sanie*. A. Waterish blood.

TACAMAHACA, resina est, ex Hispania nova huc allata. Colligitur ex vulnerata arbore instar Populi proceræ, admodum odorata, cujus fructus rubet, pœoniæ semen æmulans. Resina autem colore accedit ad Galbanum, unguibus est albis, uti Ammoniacum, odorum ac saporem gravem refert, cutique tenaciter adhærescit.

TAC-

TACTUS, est sensus, quo tactiles quorumvis corporum tactilium qualitates, ex diverso motu nervorum, per totum corpus diffusorum, (& præcipuè eorum, qui ad digitorum apices tum manûs, & pedis, cutem transeuntes, retis in modum expanduntur, & suis villis prominentibus in theculis cuticulæ defenduntur, qui ut ibi copiosissimi ob accuratiorem sensum, sic alibi per totum corpus pauciores sic dispositi erunt) communi sensorio offeruntur, ibique percipiuntur; vel Tactus est rei tactæ, mediante cute, per nervos sensorio communi oblata, ibique perceptæ, sensus. B. *t. Gevoel.* G. Das fuehlen. Gall. *Le Tact, l'Atouchement.* A. The sense of touching.

TÆNIÆ, sunt lumbrici lati, vide *Lumbrici*, ubi *Cucurbitini* vocantur.

TAGETES, planta est, cujus plures dantur species; habent caulem plus minusve altum, & crassum, nodosum, ramosum, plurimâ medullâ albâ repletum: folia Tanaceti foliis fatis similia, oblonga, acuta, in margine dentata, viridia, plura supra unam costam disposita terminatam per unum foliolum; odoris nec valdè gravis, nec grati: flores radiati, quorum scilicet discus ex plurimis flosculis multifariam incisus, corona verò ex semiflosculis componitur, embryonibus insidentibus & calice monophyllo & tubulato comprehensis: Embryones autem deinde abeunt in semina longa, angulata, nigra, capitulo foliato instructa, & thalamo affixi: radix ex multis fibris tenuibus, & mollibus constat. Etymon vide in Tanacetum. Gall. *Oeillet d'Inde.*

TALPA, est tumor ita dictus, quod sicut talpa sub terra repit, hic sub cute cranium depascit dum sæpè materiam albam in se continet: referri potest ad species atheromatis. B. *Gen blint gezwel.* G. Eine blinde geschwulst. Gall. *La Taupe.* A. Mole tumour.

TALPARIA, idem quod *Talpa*.

TALUS, vide *Astragalus*.

TAMARINDUS seu **THAMARINDUS**, est arbor Praxini aut juglandis, castaneæve amplitudine; Folia sunt folsequia, noctu se contrahentia, interdium se explicantia, minutim incisa, vere formâ & virore ciceris arietini, palmi magnitudine: flores fert albos & odoratos mali aurantii floribus perquam similes, è quorum medio exeunt quatuor

tuor fila alba & tenuissima, ex quibus filiquæ crassæ producuntur; primo virides, tandem maturæ cineritiæ, quæ intus nonnulla semina crassa, rubentia, dura, & inæqualia, lupinorum magnitudine, pulpamque nigram gustui acidam, continent, per totam Indiam orientalem ferè. *Tamar* Arabibus & *Tamar Indi* idem vult ac *Dactylus* Indi, quamvis dactylum vel glandem non referat. Gr. *ὄζυφόν* & *Palmula* acida: fructus conditi ad nos vehuntur. B. *Tamarinde*. G. Tamarinden. Gall. *Tamarins*. A. The Tamarind-tree.

TAMARISCUS, TAMARICE, TAMARIX, & AMARIX, Est arbor mediocriter alta; cortex est asper, extus griseus, intus rubicundus: lignum est album: folia sunt parva, longa, rotunda, tenuissima, cupressi foliis ferè similia coloris viridis pallefcentis: calix est exiguus: flores in summitate ramorum crescentes, exigui rosacei, pentapetali, albi, & purpurei: ovarium est capsula oblonga, membranacea, bivalvis, seminibus papposis & nigris plena: radix crassa, lignosa, in multos ramos divisa: crescit hæc arbor in regionibus calidis circa flumina, hujus fruticis cortices in usu medico adhibentur, vi adstringendi maximè pollentes: nomen ex Gr. factum volunt à *Μυρίχα*, præposita syllaba *τα*, & *υ* littera mutata in *α* *Tamarica*. Lat. dum Tamaricem nominant, non aliud dicere videntur quàm adstrictas & minimè luxuriantes aquarum divitias; quæ è *Tammer-ryk*: amat enim loca aquosa. B. *Tamarischboom*. G. Tamarischen-holtz. Gall. *Tamaris*. A. Tamarisk wood.

TAMUS vel **TANUS**, est vitis sylvestris seu Bryoniæ species: est planta, quæ habet fermenta exigua sinè capreolis serpentina, & plantas vicinas amplectentia: folia caulibus longis adhærentia, & alternatim disposita, cyclaminis folia figura ferè referunt, coloris viridis splendentis, saporis viscoli: flores ex alis foliorum erumpentes, hexapetaloidei, nudi, stellati, sex parvis staminibus præditi, è latere interno flosculi enatis ad intermedia segmentorum, coloris flavi, viridescantis, aut pallidi: hi flores sunt hermaphroditi; sed & sunt flores mares, absque ovario nati simili modo in aliis plantæ locis: flores digeruntur in racemis: finis pedunculi sustinet ovarium, quæ est bacca oblonga, ovata, pulposa, rubicunda, aut nigricans,

cans, continens tubam longam, membranaceam, cylindricam, in fastigio trifidam, segmenta iterum bifida, incurva, villosa, fætam feminibus subrotundis: radix est magna, crassa, tuberosa, ferè rotunda, extùs nigra, intùs alba, profundè in terra depressa; dantur duæ species Tamni; Tannus racemosa flore minore luteo pallescente, cui hæc descriptio inprimis convenit; altera Tampus baccifera flore majori albo. Etymologiam non inveni. Ejus baccæ sunt rubicunde coccineo colore & uvæ Taminæ dictæ: an à Minio? Vel an à *Tanus*, qui est in Peloponneso fluvius per Argiam fluens? Vel, an à monte Siciliæ ejus nominis? B. *Wilden-wyngaart*. Gall. *Sceau de Notre Dame, ou Racine Vierge, ou Couleuvrée Sauvage*.

TANACETUM, est planta, quæ crescit ad altitudinem duorum vel trium pedum; caules sunt rotundi, radiati, medullofi: folia magna, longa, instar alarum extensa, & in margine dentata, coloris virido-flavescentis: flores sunt flosculosi, in summitate caulium crescentes & in capitulum quoddam congesti; coloris aurei splendentis, rarò albi, calice squammoso & quasi hemisphærico comprehensi: his succedunt semina parva, oblonga, per maturitatem nigra: radix longa, lignosa, divisa in multas fibras repentes: tota planta est odoris ingrati, & saporis amaricantis: dicunt esse corruptum nomen à voce *Tagetes*; vel derivant ab *Athanasia*, quasi immortalis, quia ejus flores longæ sunt durationis. Alii à tannaco, quo nomine Parthenium appellatum fuit. *Tagetes*, an à *ταγίσω* primus sum, quia primas partes in Medicina habeat? B. *Worm-kruud / rein-baar* G. Reinfarn, wurm kraut. Gall. *Tanéfie*. A. Tansey, Tanfie.

TAPSUS BARBATUS, est *Verbascum*: putatur dici à voce *Taxus*, quia animal Taxus à serpentibus morsus illâ plantâ se restituere potest, sic ergò dicitur quòd Toxicis adversetur: & *Barbatus* à Lanugine. Vide *Phlomos*.

TARAXICUM, est *Dens Leonis*, sive cichoreum sylvestre: est planta, humilis, quæ ex radice habet folia erumpentia longa, mediocriter ampla, repentia, utroque margine profundis incisuris, veluti per lacinias, divisis, cichorei sylvestris æmula, sed læviora, cuspidata, saporis amaricantis: flos est semiflosculosus, plurimis scilicet semiflosculis constans embryoni insidentibus, & calyce com-

comprehenfis ; embryo autem abit deindè in ſemen pappiſ inſtructum, in capitulum globolum collectum, & thalamo affixum : radix in plures ramos diviſa, minimi digiti craſſitie, tenues, lacteo ſucco turgentes, amaricantes : hæc planta in omni parte habet ſuccum amarum & lacteum, ſed non tantum ac ipſum cichoreum : creſcit ubiſvis in campis, pratis, hortis, agrorum marginibus ; à *ταράσσω* altero, quia ſanguinem alterat. B. *Paarde-bloemen / hengſte-bloemen / papen-kruid / hanker-bloemen / honds-rozen / ſchoof-bloemen*. G. Pfaffen-blat, muench-kopff, kohl-kraut, pfaffen-orlein, lewen-zahn. Gall. *Piſſe en Liſt, Dent de Lyon*. A. Dande lyon, dent de Lyon.

TARAXIS, eſt humorum oculi, ventriculi, aut alvi perturbatio, à *ταράσσω* turbo.

TARSUS, eſt palpebrarum extremitas cartilagineſa, ex qua pili erumpunt, eſt ſegmentum circuli cartilaginei poſitum in extremo margine palpebrarum, ab angulo minori ſeu temporali procedit uſque ad angulum majorem, quem non abſolvit, finitur membrana tenuiſſima ; à Latinis *Gilium* dictum. Item octo oſſa pedis poſteriora, cratium more ordinata. Gr. *Στῆθος* Rufo *Πρόσθιος*. B. *Doorvoet*. G. Die fuß biega, der riefz auf dem fuß. Gall. *Le devant du pied, Tarſe, Le cou du Pied*. A. Inſtep.

TARTARUS, & TARTARUM, ſignificat illum Salem, qui rubri vel albi coloris, vini doliis inſtar lapidis accreſcit ; & verus ſal eſſentialis plantæ eſt : ſed & latius deducitur ad quodvis ſabulum in rebus fermentantibus, imò ad craſſamentum ſabuloſum in corpore humano. B. *Wynſteen*. G. Weinſtein. Gall. *Tartre*.

TATURA, vide *Datura*.

TAXIS, ſivè reductio, eſt vox familiaris iis, qui Her-nias reſtituunt.

TAXUS, eſt Arbor, quæ Abietem refert, lignum eſt valdè durum rubicundum ; folia abietis foliis ſimilia : flos eſt amentaceus, plurimis nempè apicibus plerumque fungiformibus conſtans, ſed ſterilis ; embryo autem deindè abit in baccam concavam ſeu campaniformem, ſucci plenam, & ſemine ſætam : occurrunt quandoque & fructus glandiformes, cupula ſcilicet donati, ſemen complectentes : videtur derivari à *τοξικόν* venenum, quia eſt arbor ve-

venenata, præsertim in Hispania : vel à τάρσῳ ordino, quod folia ejus in ordinem sunt disposita. B. *Iben-booni*. G. Eiben baum. Gall. *If*.

TECMARSIS, est morborum conjectura, cum ob intricatas causas, mira & anomala symptomata medicus morbi genium ignorat, adeoque de dignotione, prognosi & cura conjecturas suas probabilissimas format, à τεκμαίρω conjicio.

TELEPHIUM, idem ulcus est cum *Chironio*, ita à *Telepho* dicitur, qui tali ulcere longo tempore afflictus fuit.

TELEPHIUM, five CRASSULA, aut FABARIA, est planta, quæ habet caules crassos, rotundos, politos, in parte inferiori rubicundos : folia Portulacæ foliis similia, sed majora, carnosa, succulenta, plurima in margine leviter incisa : flores in summitate caulium crescunt in umbellas, sunt polypetali, rosacei, coloris flavi, pallidi : post florem sequitur fructus triangularis, femina ferè rotunda includens : radix in plurima tubercula alba dividitur : hæc planta crescit in locis arenosis, & vocata sic fuit, quod ulceribus malignis & deploratis, quibus Telephus Mysiæ Rex ab Achille vulneratus confenuit, (quæ etiam ob rem *Telephia* dicuntur), auxilietur. B. *Smeer-wortel* / *hemel-sleutel*. G. Wund-kraut, knaben-kraut, donner bonen, fette henne. Gall. *Jonbarbe des Vigneës*, *Orpin*, *Réprise*, *Grafette*, *Fève epaisse*. A. Orpyne.

TEMPERAMENTUM, est qualitas ex unione & mixtione elementorum, resultans. Vide *Crafsis*.

TEMPERANTIA, sunt ea quæ acria prædominantia in corpore nostro immutando, diluendo, vel obtundendo temperant. Vide *Absorbentia*.

TEMPERATA, sunt, quæ nec nimis calida, nec nimis frigida sunt, nec suâ acrimoniâ nocere possunt.

TEMPERIES, idem quod *Crafsis*.

TEMPORALIS MUSCULUS, Gr. κροταφίτης dictus. Nomen fortitur à situ, nam Temporum cavitatem occupat. Ejus exortus circularis est è temporum regione, pericranio obductus infra os jugale descendens, sensimque suis fibris veluti radiis coëuntibus ad centrum, attenuatus in tendinem brevem atque validissimum, maxillæ inferæ.

ferioris acuto processui inferitur, cui elevando est destinatus. Musculus hic levissimo negotio in varios ac multiplices secundum longitudinem, id est, à circumscriptio-
ne ad tendinum punctum vergentes findi potest. Secun-
dum latitudinem in duos sive biventrem; non solum re-
spectu intermediæ tendinosæ membranæ, sed & carnea-
rum fibrarum apparentiæ dividendus est. Horum enim
tendinosæ & motrices fibræ membranoso septo ab invicem
distinguuntur. B. *De slaap-spier*. G. Der schlaf mausz.
Gall. *Muscle Crotaphite, Muscle temporal*. A. The tem-
ples Muscle.

TEMPUS, Gr. *Κρόταφον*, est pars cranii lateris inter
oculos & aures media, ossis temporum magnitudine desi-
nita: in qua emplastra cephalica ad odontalgiam & cepha-
læam applicantur. B. *De slaap of slag van 't hooft*.
G. Die schläfe. Gall. *La Tempe*. A. Temporal.

TENACULUM, idem quod *Forceps*.

TENDO, est musculorum continuata pars, coloris al-
bi, durior, tenuior, parti movendæ annexa, constans ex
fibris muscularibus hic tenuioribus & magis compactis
redditis, ac proin liquidum tenuius tantum admittentibus
sunt igitur fibrarum hic ultimi fines, quæ cum nervis ori-
ginem suam, debere videntur, dictæ fuerunt ἀπορεύσεις
id est, nervorum fines. Gr. *τείνειν* à *τίειν*, tendere. B. *Ein
pees*. G. Eine fennader, spanader, die fenne, das geæder
der fleisch mausz; haarwachs. Gall. *Tendon*. A. A tendon.

TENESMUS, TENASMUS, Gr. *Τητισμός* & *Τεινισμός*,
est continua confidendi cupiditas, quâ tamen nihil præter
pauca cruenta, mucosa aut purulenta excernitur: aliquan-
do Vermes & præsertim Ascarides in causâ sunt. Hic mor-
bus sæpè diuturnus esse solet, & in gravidis non rarè
abortus est causa, *Tenesmus* dicitur ἀπὸ τάσεως, id est con-
tentione & nisu, qui tum fit cum vehementi cupiditate
egerendi, & lassî crebrò exurgere coguntur. B. *Der sing/
krupinge/ dzukkinge/ waan-stoelgang/ lang-eubel/
dwang tot stoelgang*. G. Das trucken oder treibende
noth des stuhlwang, mit wenig wirckung. Gall. *Tenes-
me*. A. Idem. Lusitan. *Pucho*.

TENTA, idem quod *Mela*, vel quod *Turunda* aut *Pe-
nicillus*.

TENTIGO, idem quod *Priapismus*.

TEN-

TENTIPELLUM, est Medicamentum, quod cutim explanat, rugasque, videtur ex *Tendere*, sive *Extendere*, & *Pellus*, sive *Cutis* derivari.

TEPHRION, est collyrii nomen.

TEREBELLUM, idem quod *Modiolus*.

TEREBINTHINA, in officinis duplex est *Veneta* & *Vulgaris*. Veneta quæ etiam dicitur *Chia*, & *Cypria*, est liquidiuscula, referens Balsamum, sive Oleum crassiusculum, colore ex albo flavescent, sapore acris, lenta, cutique tenaciter adhærens. (Avicennæ est *Gluten Albotin*.) Paracelsus *Lorchet* appellat. Optima debet esse clara, pellucida, alba, vitrei coloris in cæruleum vergentis, acris & odorata. Venit ex Chio, Lybia, Cyprio, Ponto, Syria, Judæa, Arabia &c. Ipsius arbor non admodum procera est, multos emittit ramos, cujus folia instar Fraxini fere divisa sunt, & singuli nervi habent septem, novem vel plura folia, ut in fraxino, rosis, sambuco &c. videre est. *Terebinthina Vulgaris* depromitur ex Larice arbore, ideoque & *Laricea* appellatur, & ex aliis plurimis arboribus resiniferis, ut Abiete, Pinu &c. obtinetur; vulnerantur nempe hæ arbores terebra ad cor usque, sic exstillat Terebinthina. Hæc quanto priori similior, tanto quoque præstantior. Pollet viribus cum priori, ast non est adeo pellucida. Gr. *Τερίνδιον* & *Τέρμινδιον*. An nomen à serpente, quod ejus corniculum in modum serpentis, contortum sit? B. *Terpentyn* / *termentyn*. G. *Terpentin*. Gall. *Terebenthine*. A. Idem.

TEREBRUM, vide *Modiolus*.

TEREDO sive **CARIES** ossis, vocatur & *Teredum*, Gr. *Πεδάρθροκα*, & ab Arabibus, *Spina ventosa*. Idem quod *Caries Ossis*. B. *Wcen-lycter*. G. *Bein-fresser*. Gall. *Carie*, ou *Vermoulissure des Os*. A. Worm-eating of Bones or Caries.

TEREDUM, idem quod *Caries*.

TERENIABIN, vide *Manna*.

TERES RADII MUSCULUS, vide *Pronator Rotundus*.

TERETRUM, vide *Modiolus*.

TERGUM, vide *Dorsum*.

TERMINTHUS, est tumor in cruribus supra quem pustula nigra eminet, fructus terebinthini magnitudine. G. Die braune blatter, hunds-blatter. Hhh **TER-**

TERRA DAMNATA, idem quod *Terra Mortua*, & *Caput Mortuum*.

TERRA JAPONICA, vide *Catechu*.

TERRA MORTUA, quæ post destillationem, vel combustionem ignis aperti, dein diutinam elixiviationem residua, omnibus salibus oleis, & facultatibus efficacibus destituta. B. *Woode aarde*. G. *Todte erde*. Gall. *Terre Morte*. A. *Dead Earth*.

TERRÆ PANIS, vide *Cyclamen*.

TERRÆ TUBER, vide *Cyclamen*.

TERTIANA FEBRIS INTERMITTENS, est febris, quæ tertio quovis die (id est, uno tantum die vacuo inter duas exacerbationes) ægrum invadit, & detinet per 12. plerumque horas, tum planè remittit, & post diem liberum unicum rursus invadit: distinguitur à medicis in *Vernales* & *Autumnales*, quod hæ diu durent & vix nisi arte curentur; illæ brevi & spontè cessent; suntque vel *Exquisite*, quæ modò per 12 horas ægrum detinent; vel *Nothæ* quæ per plures horas excurrunt. Gr. *Τριταΐς*. B. *De anderendaagse koozts*. G. *Dreitagiges fieber*. Gall. *Fievre Tierce*. A. *A Tertian Fever*.

TESSELLÆ, idem quod *Rotulæ* aut *Tabellæ*.

TESSERÆ, vide *Cuboides*.

TESTES MULIEBRES, dicuntur *Ovaria*. Vide *Orchis*.

TESTES VIRILES, sunt duo ovalia corpuscula Scroto inclusa, in quibus semen generatur: exteriùs variis tunicis obducuntur. *Colei* Cic. & Mart. *vasa* Plauto, *ὄρχις*, *Δίδυμοι*, *Μίτρα* Hesiodo, & *Μήδεια* Hom. *ὄρχιδια*, *ὄλκοι* Oppiano, *Poma Amoris* quibusdam. Vide *Orchis*. B. *Ballen*. G. *Mænliche hoden*, *hœdlein*. Gall. *Testicules*. A. *Testicles*, *Stones*.

TESTES CEREBRI, sunt prominentiæ duæ posteriores cerebri ob similitudinem testes dictæ, propè glandulam pinealem, & adhærentes duabus majoribus protuberantiis, quæ nates vocantur.

TESTICULUS, vide *Testis* & *Orchis*.

TESTICULUS VENEREUS, est, quando testis post contagiosam Venerem valdè intumescit, indurescit, non sine doloris sensu. B. *Sand-kloot* / *venus-kloot*. G. *Sand-balle*, *venus-balle*, *venus-hoden*. Gall. *Testicule Venerien*. A. *Swiling of the Stones*.

TE-

TESTUDO CEREBRI, vide *Fornix*.

TESTUDO, est tumor magnus, mollis, vel non valde durus in capite, latiore forma in modum testudinis, à cuius similitudine accepit nomen, in principio in castanea, postea verò in formam ovi excrescit, in quo mollis materia, tunicâ quâdam obducta, continetur, (undè ab authoribus ad Melicerides refertur) quæ calvariae ita inhæret, ut ipsam plerùmque vitiet, ipsique cariem inducat.

B. Een schijldpat gezwel. G. Ein schildkrœt geschwulst.

TETANUS, est convulsio sive tensio ex Emprosthotono & Opisthotono composita, contractis utrinque musculis extensoribus, proin antagonistis in cervice, spina & artubus: ita ut corpus rigidum efficiatur & inflexile: quo ipso patet Tetanum esse Rigorem vehementem, qui à communi rigore vehementia differt & duratione; tum etiam quod alter ille febrilis Rigor plus affligat fibras in cute, seu panniculo carnofo. Tetanus verò musculos utrinque, ita tamen ut semper vel Emprosthotonus, vel Opisthotonus, nonnihil excedat. Aliquando quoque *Par-ticularis* est, qui membrum quoddam, vel articulum privatum respicit, à τεινω extendo. B. Kramp-trekkinge / regt-styvigheid / spanning. G. Die halz starre. Gall. *Convulsions*. A. Constant Contraction.

TETARTÆUS, idem quod *Quartana*.

TETRADRACHMON, sunt quatuor unciae.

TETRAPHARMACUM, est Medicamentum ex quatuor ingredientibus constans, ut est unguentum Basilicum; ex τέτρας quatuor, & φάρμακον medicamentum. Gall. *Onguent Basilic*.

TETROBOLON, est pondus quatuor drachmarum.

TEUCRIUM, est Arbuscula ut plurimum satis parva & humilis, aliquando ad hominis altitudinem crescens: caulis est minimi digiti crassitie, cortice albo obtectus, & in ramos albos divisus, quorum duo sibi invicem oppositi: folia oblonga aut obrotunda, in margine incisa, chamædrios foliis paulò majora, quæ verò virgularum fastigia ornant, ad Hormini folia quodammodo accedunt, nequaquam per ambitum incisa, & circa basin latiora, in acumen delinunt, saporis acriusculi, cum amarore non ingrato: flores sunt labiati, albi, calice albo comprehensî; his succedunt quatuor semina obrotunda: hæc planta

semper est viridis, & crescit in regionibus calidis, ut in Italia circa mare : aliis *Chamaedrys* : ita à Græcis pariter ac Latinis, quòd Teucer Ajacis frater hanc herbam invenit ; cum exta in sacrificio super eam projecta fuissent, lieni adhæsit, eumque exinanivit ; proinde quod casus ostenderat, observatumque à Teucro fuit, ad æternum humani beneficii decus & famam illa accrevit. B. G. & A. *Gama declin.*

TEUTION, Gr. Τεύτων σέυτων, est beta, à σέω con-
cutio, agito, ab impulsu nempe, quod facile excreseat.
Vide *Beta*.

THALAMI NERVORUM OPTICORUM, sunt 2.
protuberantiæ magnæ in Cerebro, supra quas nervi optici
decurrunt, & ab iis tanquam Thalamis sustentur. Gall.
Les Couches des Nerfs Optiques.

THALICTRUM seu THALICTRUM : est planta,
quæ habet caules ad hominis altitudinem crescentes, ri-
gidos, striatos, ramosos, quasi angulosos, intus excava-
tos, coloris ut plurimum rubicundi purpurascens, & ali-
quando viridis : flos est rosaceus, plurimis scilicet petal-
is in orbem positis constans, ex cujus meditullio surgit
numerosa staminum congeries pistillum cingens, quod
deindè abit in fructum, in quo velut in capitulum colliguntur,
capsulæ modò alatæ, modò alis carentes, femi-
nibus sætæ singularibus, ut plurimum oblongis : radix fi-
brosa est, repens, coloris flavescentis, saporis amarican-
tis, ingrati : dictum volunt ἀπὸ τοῦ θαλλεῖν virere, quod
dum germina protrudit, eleganter vireat : tamen ita non
est, cum sint punicei purpurei coloris. Fortè sic dictum,
quod folia, cum primum expanduntur, ac præsertim mi-
nora eleganter vireant. Verisimilius dicitur ἀπὸ τοῦ θαλλεῖν
vel θαλλεῖν furculo, ramulo, καὶ ἡ γένεσις geniculo, quòd cauli-
culos seu furculos geniculatos proferat. B. *Water-ruit /*
poel-ruit / valsche-rhabarber. G. Wiesen raute. A. Ba-
stard rubard, meadow rue.

THAMAR, Arabibus *Dactylum*, palmæ arboreis fru-
ctum significat ; undè confectio quædam *Diathamaron*,
corruptè *Diacamaron*.

THAMARINDUS, vide *Tamarindus*.

THAMNOS, *Thammion*, *Thamniscos*, *Thamnoides*,
est *Frutex* ; videtur dici, quasi creber ramis, à θαμνός,
creber & quasi densus.

THAP-

THAPSIA, est planta Ferulæ similis, foliis tenuiter dissectis: flos est rosaceus & umbellatus, plurimis scilicet petalis constans, in orbem positus, & calici insidentibus: is autem abit in fructum, ex duobus seminibus compositum, longis, striatis, ala cinctis anaplastissima, foliacea, utrinque introrsum plerumque emarginata: in usu medico adhibetur radix, quæ violenter purgat. Vocatur à Thapso insula, in qua primum creditur inventa. Gall. *Tapsie*, ou *Turbith batard*. A. Deadly Carrots.

THAPSUS, vide *Tapsus Barbatus*.

THEE, Frutex est Chinesibus, Japonensibus, & Tartaris indigena; dicitur & *Châ* vel *Chiâ*. Folliculum amygdali foliis fere similem, obscure viridem profert. Estque virgultum quod in ramulos varios aut virgulas sese diffundit. Flores fert Cisti feminae & Gossipii mediam faciem referentis, quinis foliolis albicantibus aut pallidis constantes, staminulis multis medium florem occupantibus. His demum succedunt fructus, dum adhuc vigent, ut ferunt, virides, reliccati autem cortice magis rugoso, ex spaciode fusco vestiti; Figura saepe globosa est, magnitudine globuli lusorii, semen tantum unicum continentes: Alii contra geminati, sive in duos loculos seu scrotum caninum dispersi: Alii vero trigoni, & tria semina continent. Folia porro hujus fruticis colligunt, & ignis calore in sartaginibus reticant, quæ postea, urgente siti, aquæ fervidae injiciuntur, quorum tinctura tunc ex vasis myrrhinis sorbillando ebibitur: Folia masticata leviter astringunt, & non ingratum saporem relinquunt. B. & Gall. *Thé*.

THELYGONOS, sic dicuntur plantæ, quæ sunt ex foeminino sexu. Gr. *Θήλυς* est foemineus, & *γόνος* soboles, generatio.

THELYPTERIS, vide *Filix*.

THENAR, est unus ex musculis pollicem abducentibus, qui oritur à ligamento annulari, & inseritur in totam superficiem primæ phalangæ, & parti superiori secundæ. *Thenar* quoque habetur pro cavitate omni interiore manuum & pedum, quæ dicitur *Vola*: item pro *Planta*: suntque carnotæ portiones sub digitis manuum & pedum, sed strictè sumitur pro *Vola Manus*, sive *Palma*. B. *The hand-palm*. G. Die flache hand. Gall. *Le Thenar*, ou *la*

Paume de la main, ou la Plante du pied. A. The palme of the hand.

THEODORETOS, quod & *Διανακαρδίων* vocatur, est Antidotus, ad frigidas capitis affectiones.

THEOPHILION, est collyrium quoddam.

THEOPHRASTICI, sunt Sectatores *Paracelsi*.

THEOREMA, vide *Theoria*.

THEORETICA, vide *Theoria*.

THEORIA, est pars Medicinæ, quæ ratiocinando agit de fabrica partium corporis humani, tam solidarum, quam fluidarum; de earum naturali constitutione, usibus vel publicis vel privatis, effectibusque solidorum in fluida, horumque in illa, juxta regulas quasdam in aliis scientiis demonstratas, & huc assumptas, uti hæ scientiæ imprimis spectant huc Mechanica, Chemia, & Anatomia, à *θεωρία* contempler, undè Theorema, quod est speculatio: & Theoretica, quæ ad Medicinam speculativam pertinent.

B. *Bespiegelende deel der medicynen.* Gall. *Theorie*.

THERAPEUTICA, est pars Medicinæ, quæ materiam medicam intruit ex variis medicinis, vario tempore & observatione notatis, quarum quoque ritam præparandi methodum, ut scopo proposito satisfaciant, edocet: diætæ observandæ regulas tradit: Tandemque veram medendi methodum, sive manuum operam, sive remedia pharmaceutica requirat, à *θεραπεύω* sano. B. *Genezende deel der medicynen*.

THERENIABIN, sive Tereniabin, est Manna orientalis; quæ *Drosomeli* & *Aëromeli* Gr. dicitur. Gall. *Manne liquide*.

THERIACA, est medicamentum venenum expellens, à *θηρ* fera, quia ferarum morsibus medetur: vel quia viperinæ carnes ejus compositionem ingrediuntur; ab *ἀκρίον* sano. B. *Thiakel*. G. Theriac. Gall. *Theriaque*, *Antidote*. A. Treacle.

THERIOMA, est ulcus ferum, carcinomati simile, à *θηρ* in ferinam indolem degenero.

THERMÆ, sunt balnea, vide *Balaneum*, à *θερμαίνω* calefacio.

THERMANTICA, sunt Medicamenta calefacientia, à *θερμαίνω* calefacio.

THERMINTHUS, vide *Terminthus*.

THER-

THERMOMETRON, est calor debitus qui ex pulsibus deprehenditur, à θερμάινω calefacio, & μέτρον motus. B. Vulgo **De natuurlyke warmte**. G. Die naturliche hitze. Gall. *Chaleur naturelle* A. Natural heat. Est etiam fistula vitrea cum vitreo globo, vini spiritu plena, qui calore & frigore rarefactus vel condensatus, gradus quoque eorum docet, hinc utilissima est machina in calore febrium ardentium &c. dimetiendo. B. **Gen weer-glas**. G. Ein wetter-glasz. Gall. *Termometre*. A. Idem.

THLAPSI, est planta, quæ habet caules rotundos, ramosos, villosos: folia habentes sine pediculis, instar minimi digiti longa, ad basin ampla, & sensim ad apicem acuta facta, dentata, coloris viridis, saporis acris: flores sunt exigui, albi, Bursam Pastoris referentes, cruciformes, quatuor scilicet petalis constantes: post florem sequitur fructus, seu capsula feminalis orbiculata, compressa, ora plerumque foliacea & suprema fissâ, in duo loculamenta divisa septo intermedio, respectu valvarum, ad perpendiculum obliquè posito; seminibus sæta parvis, oblongis, compressis, rufis, saporis acris & fervidi: radix est satis crassa, & fibrosa, lignosa, alba, aliquantulum acris: hæc planta crescit in locis desertis. Gr. Θλασπιδιον, Σιννπι Α'γγελιον, item *Capsella* & *Scandulaceum*. Sunt hujus temporis Herbarii qui *Nasturtium Tectorum*, & *Sinapi Rusticum*, quod digitis fricatum sinapim suboleat, appellant. Alii *Bursam Pastoris* vocant, non sanè quod sit vera ejus herbæ species, sed quod ad formam illius quamproxime accedat. Propriè est nasturtii species. Græci à fructûs forma dictum volunt, qui nasturtio similis est, sed latior velut infractus & contusus. Θλάσσει enim iis contundi est & infringi, infringendoque, quod globosum tumidumve erat malleo, lapide, pedeve cum dilatazione exæquare.

THLIPSIS, est vasorum compressio, à causa externa, quâ eorum interna cavitas tollitur, ac proin liquidi transmittendi fluxus impeditur, à θλίβω comprimo.

THOLUS DIOCLETIS, est fasciarum species, quæ vulneribus circa aurium regiones applicatur. B. **Sluitz balg** zwagtel / ooz zwagtel. Gall. *Tolus de Dioclete*.

THORA, est Napelli species: dicitur & Phthora, Vide *Phthora*.

THORACICA, sunt medicamenta adversus pectoris mala.

THORAX, sive medius venter, est totum id, quod circumscribitur superiore parte, à claviculis; inferiore, à Diaphragmate; parte antica, sternò; postica, ab ossibus dorsii; lateribus à costis; ovalis figuræ est, continet cor, & pulmones, intus membranâ pleurâ circumtenditur; ab *Hipp. & Aristotel.* pro thorace sumebatur totum id quod à claviculis, ad pudenda usque excurrit, hoc est, medius & infimus venter, à *Θωρείω* salio, quia in eo cor continuo salit. B. *De boystholligeid.* G. Die ganzte brust. Gall. *La Poitrine.* A. The bulke, breast.

THOREXIS, est vini generosioris potus, pectus calefaciens & quasi loricis circumdans, à *Θωρείσζω* lorico.

THROMBUS, est sanguinis, aut lactis in grumos coagulatio, à *Θρομβίω* grumescio. B. *Geronne bloed.* G. Geronnen blut. Gall. *Grumeaux de sang, ou sang caillé* vel *Coagulé.* A. Clodded boud.

THRYALLIS, est Verbasci species, ex quo Elychnia solebant fieri. *Θρυαλλίς* enim est Elychnion, à *Θήρω* & *ἄλ-λομαι*: quod *Caleat & Surgat*: quod convenit Elychnio accenso.

THUS, sive **OLIBANUM**, Gr. *Λιβανόν* & *Λιβανωτόν*. Resina est duriuscula, obscure pellucida, profluens ex arbore Arabica, quæ, ut ajunt, lentiscum appositè refert, quod tamen incertum. Genera thuris traduntur duo, *Masculinum* sc. quod propriè *Olibanum* vocatur, seu *Melax*, Arab. *Melafon*: & *Fæmininum*. *Masculinum* ex albo flavescit, & testiculorum instar rotundum est, guttarumque formam referens, candidum intus & pingue: *Fæmininum* magis resinofum est ac molle, citò ardens & flavum. Præfertur *Masculinum*, ut quod ex arboribus montanis colligitur. *Cortex* etiam in usu est, debet esse crassus, pinguis, odoratus, recens, minimè scaber. *Manna Thuris*, sunt micæ fragmenta, pollen ac farina Thuris, quæ ex collisione, dum in fassis vehitur, colliguntur. Dicitur *Tus*, à tufis glebis: sed potiùs à græco verbo *θύω* sacrificio nomen habere videtur, quod Veteres Thure sacrificabant & supplicabant. Gr. *Λιβανόν καὶ δινδρολίβανόν*: quemadmodum lachryma *λίβαντος*, quæ Hippocrati *λίβανωτι* κατὰ πρός dicitur, *Λιβανόν* à *λίβω* stillo: licet Græci fabu-

len-

lentur à Juvene Affyrio hujus nominis, quòd Deos studiosè coleret, ab invidis occiso & in hunc fruticem converso dici : hinc Diis Thure gratius nihil esse. B. *Weyrauch*. Gall. *De L'Encens*. A. Frankincense. Arab. *Lovan*, *Conder*, *Thus* vel *Tus* oriri putent à tundendo.

THYMA, idem quod *Edhyma*.

THYMBRA, est herba aromatica, fortè ἀπὸ τοῦ θυμῶν *Odores Accendere*, idque ob fragrantiam : vel à *Thymus* ob similem fortè odorem.

THYMELÆA, est Arbuscula, cujus truncus sæpe instar pollicis crassus est, plures habens virgulas vel ramos sesquipedem circiter longos, pulchros, rectos, foliis Lini foliis ferè similibus instructos, sed majoribus, latioribus, semper viridibus, viscosi quidquam, si dentibus atterantur, præbentibus : flos monopetalus, utcunque infundibuliformis, quadrifidus : ovarium in centro floris fit fructus ovatus, succi plenus, fætus semine oblongo, habente pelliculam nigram, splendens, fragilem, sub qua invenitur medulla alba fervidi saporis : radix longa, crassa, dura, lignosa, externè grisea, aut rubicunda, internè alba; in initio dulcis, sed postea acris & caustica : hæc planta crescit in locis incultis : quibusdam *Chamælea* : dictam volunt quasi Tithymelæam, ex tithymali & oleæ mixta facie. Sed malunt alii nomen esse compositum, ex Thymo & olea : ast Thymum non olet, neque eam, ut Thymum, consecretur apes, dicitur potius quod oleæ fert folia, & tithymali instar alvum solvat : vel quòd foliis sit oleaceis, angustis, admodum viscidis, pinguibus, inter Tithymalum, Cyparissium & Paralium. Gall. *Garou*.

THYMIAMA, idem quod *Suffitus*.

THYMION; est verruca minor super corpus in cute eminens; ut *Acrochordon*, tenuis, supra latior, subdura & in summo aspera. Idque summum colorem thymi præsentat floris, à quo denominatur, habet magnitudinem fabæ Ægyptiacæ. Modò unum, modò plures nascuntur in palmis, talis & plantis pedum : pessima sunt in obsce- nis locis, maximè ubi sanguinem fundunt.

THYMUM, THYMUS, est planta, quæ habet caulem tenuem, lignosum, album : folia parva, opposita, tenuia, angusta, albescentia, vel virido obscura, saporis acris : flo-
res

res sunt in capitula collecti, minimi, purpurei, galea surrecta plerumque bifida, barba tripartita : semina quatuor obrotunda his succedunt in capsula, quæ floris calix fuit. inclusa : ab odore, etiam dici videtur à *θυω* suffio : quod eo Veteres primum usi sint in sacris, quæ accenso igne fiebant, vel à *θυμὸς* animus, quia ejus odor corroborat : quodque iis adhibitur, qui animi deliquium patiuntur B. *Thym.* Gall. *Thym.*

THYMUS, est tuberculum p. n. carnosum, quod supra corpus instar verrucæ eminet, florem thymi referens : unde ei nomen impositum est. Item est glandula conglomerata, sita in superiori parte Thoracis, antè immediatè sub jugulo, & extensa secundum longitudinem aortæ & venæ cavæ inferioris usque ad pericardium, quæ, quo animal est magis juvenile, eo major est, secernit lympham à sanguine, quam per peculiare ductus pulmonum vesiculis pro obliniendo infundit. B. *De hofst-klier.* G. *Brust-druesen.* Gall. *Thyme.* A. The breast glandule.

THYROARYTÆNOIDES, est par muscutorum, ortum habens à cartilagine scutiformi, antè in latera Arytænoidis conscendens, laryngis rimulam astringit, ex *θυρεῖς* scutum, *ἀεὺω* aërem haurio, *ἀνοίγω* aperio, & *ἰδοῖς* forma. Gall. *Muscles Thyro-Arytenoidiens.*

THYROIDÆÆ GLANDULÆ, sunt numero duæ, substantiam habent viscidam, solidam, sanguineam, vasis omnis generis communibus, membranæque durioris mirè perfusam, ovi gallinacei ferè magnitudinis atque figuræ, sitæ circa laryngis sedem humiliorem, ad latera cartilaginum, thoracis, cricoidis, primorumque aliquot annulorum asperæ arteriæ, quibus partibus immediatè incumbunt, ita tamen ut facillimè ab iis separentur, nisi, ubi pertinacius adhæreant circa principium & finem; per ductus peculiare intra asperam arteriam suam oblinientem humectantemque liquorem effundentes. Gall. *les Glandes Thyroïdiennes.*

THYROIDES, est *Scutiformis* seu *Clypealis Cartilago*, laryngis omnium maxima, & antice in collo prominens. Item foramen ossis pubis, ex *θυρεῖς* janua, scutum, & *ἰδοῖς* forma. B. *Det schild-gelyke kraakbeen.* G. *Das schildgleiche knorpelbein.* Gall. *Le Cartilage Thyroïde.* A. Shield like gristle.

THYR-

THYRSUS, est caulis, idque nomen sibi vendicavit, quod virgulæ in modum, vel teli in rectitudinem assurgat.

TIBIÆ OS, Gr. κνήμη, est pars inter genu & talum : ossibus duobus constat ; unum exterius quod *Focile Minus*, alterum interius & majus, totius nomine donatur & *Tibia* dicitur, κνήμη aliis *Focile Majus*, *Canna Major* &c. superius processum habet à femoris cavitate exceptum, & sinus binos oblongos, pro femoris capitibus, quorum finium profunditatem auget annexa per ligamenta cartilago, mobilis, mollis, lubrica & humore unctuofo delibuta, in ambitu crassa, centrum versùs attenuata, undè lunata dicitur, antèrìus aspera veniunt ligamenta, quæ cartilaginee lunares augent. Anterior pars acuta & longa, spina dicitur inferius, adest processus ex interno latere gibbus & prominens juxta pedem, diciturque malleolus internus. Anterior pars *Crea* & *Ocrea* quibusdam dicitur. B. *Det scheen-been*. G. Das schein-bein. Gall. *Le Tibia*, un des os de la Jambe. A. A Shin, Shin-bone.

TIBIÆUS MUSCULUS, idem quod *Tibialis Musculus*.

TIBIALIS MUSCULUS, *Anticus* dicitur & *Posticus*. *Primus* flectit pedem antrorsum. Tibiæ fibulæque ex parte ossis superiori extremitati alligatus, tibiæque involucro lateris exterioris affixus, sub annulari pedis ligamento proVectus tarfi ossis pollicis subjecto ligamentaceo ligamento, ut plurimum adhæret, bifido namque nonnunquam tendine metatarfi, ut & innominato pedis ossi affigitur ; inferior hic tendo ubi sub extimo fibrarum fasciculo, ossiculum abscondit minusculum, Sefamoideum appellatum. Alter, sive *Posticus*, Tibiæ fibulæque ossa interlocatus horumque involucris, ubi dehiscunt, penniformiter sive radiatim affixus, juxta interioris malleoli posteriora, tendinem tarfi ossis, quod tesseræ conterminum est, ligamentaceo integumento inseritur : atque hic inter obliquè moventes & adductores & ab aliis inter extensores numeratur. B. *Scheen-spieren*. G. Der schien-mausz. Gall. *Le Jambier antérieur & postérieur*, *Muscles de la Jambe*. A. The Shin Muscle.

TIGILLUM, idem quod *Crucibulum*.

TINCTURA, seu **ELIXIR**, est Coloris, qualitatis & virium alicujus rei, mediante convenienti menstruo, extractio.

tractio. B. *Derffel/ afverffel/ uittreffel*. G. Die farbe, färbung, ein tinctur. Gall. *Teinture*. A. A Tincture.

TINEA, est scabies capitis, cutem erodens cum squamis & crustis, pilorumque evulsionem, colore cineritio; odore fætido, orta ab acrimonia sanguinis in glandulis subcutaneis hærente, Triplex ejus datur species 1. squamosa, dum enim scalpitur multas furfuraceas squammas de se remittit. 2. ficosa dum hæc crusta suâ flavâ denudatur, apparent vivæ rubræque carnis grana ficuum interioribus granis similia cruentam materiem ex se emittentia. 3. est Achor, quem vid. supr. morbus hic infantes, sed plerumque adultiores invadit: dicitur *Tinea* quia haud rarò in eo latent vermiculi copiosi, vel pediculi, vel quia proserpit erodendo ut *Tinea* in vestibus. B. *Quaad zeer/ Dzooge schurft*. G. Eine schabe, motte, kinder wurmer im leib. Gall. *Tigne*.

TINEARIA, dicitur etiam Ageratum, & Stichas citrina, ita vocatur, quòd ejus flores, vestes cistis asservatas, à Tineis arceat, conservetque.

TINUS, **TINNUS** & **TYNNUS**, est Arbuscula, quæ habet virgas longas, quadratas, ramosas: folia magna, ampla, bina, juxta ramos sibi invicem opposita, nigra, splendentia, aliquantulum lanuginosa, semper virentia, inodora, saporis amari cum aliqua adstrictione: caliculus est geminus, inferior trifidus, superior quinquesfidus, uterque monophyllus: flos est monopetalus, rotatus, quinquesfidus, infra breviter tubulatus, quinque staminibus ex pariete interno tubuli floris ortis: ovarium in fundo calicis, tubâ longâ, triquetra, scabrâ instructum, fit fructus olivæ similis, umbilicatus, fætus semine unico pyriformi: hæc Arbuscula crescit in locis saxosis. Est *Laurus sylvestris*: Gr. *Δάφνη Ἀγρία*. Gall. *Laurier-tein*.

TINNITUS AURIUM, sive **SIBILUS**, est susurrus quidam aurium, ab obstructione arteriarum membranarum tympani perreptantium, vel re intus vel extus aurem irritante, quâ aër in auris cavo ab arteriis pulsantibus continuo movetur & tympanum leviter verberatur, unde susurrus & bombus producitur. B. *Kuischinge in het oor/ oortuiting/ oortuiffing*. G. Das fausen, und brausen, das klingen der ohren. Gall. *Bruit dans l'Oreille, Tintement*. A. The noise of the ears in Ohren.

TIN-

TINTINABULUM TERRÆ, est *Pyrola*, dictum à floribus ejus *Tintinabulo* similibus.

TIPHA, vide *Typha*.

TITHYMALUS, est planta, quæ habet unum pluresve caules, sesquipedem altos, rotundos, minimi digiti crassitie; folia dura, oblonga, *Amygdali* minora: ex summitate ramorum nascuntur ramusculi gerentes flores nigros, monopetalos, campaniformes, globosos, multifidos, & duobus foliolis cinctos, quæ calicis vice fungi videntur: flori succedit fructus exiguus, trigonus, & in tria loculamentata, singula unicum semen oblongum continentia, divisus: radix dura, lignosa, lacte acri, mordicante turgidula; ubique ferè sat copiosè provenit in locis aridis, incultis, sterilibus, *Lactaria*, *Lactuca Caprina*, à τῆθος *mamma*, quia lac fundit & μαλακὸν tener, quasi tenera *Mamma*; vocatur etiam *Characias* *Dioscoridi* id est *vallar*is à χαρᾶκος *vallo*, dicitur & *Euphorbia*, & *Esula* major, vid. *Esula*. **B. Groote spurge / groote wolfs-melk / groote duibels-melk.** Gall. *Titimale*. A. *Graat Spurge*.

TITHYMELÆA, idem quod *Tithymelæa*.

TITILLATIO, est in voluptatis sensu gradus, propè dolorem proximus: nam ut voluptatem percipiamus, cum organum sensus ita concutitur, vires uti sint ad resistendum majores: ita, si concussio fiat aliquantulum major, minor verò vis, quæ resistat, oritur *Titillationis Sensus*, qui cum habet aliquam conjunctam molestiam, proximè ad dolorem gradum struit, quare ad morbos referri debet: solet autem maximè sentiri in latere, & sub planta pedum, ubi nudissimi jacent nervi, & in iis, quibus cutis tenera est, & non assuevere titillationi. Gr. τῆγναλ. B. *Ititzlinge*. G. Das kuetzeln. Gall. *Chatouillement*. A. *Tickling*.

TOETICA, idem quod *Attenuantia*.

TOMENTUM, Latinis omne id quod culcitrae ad molliorem & calidiorem quietem infarcitur, dicitur, sive id lana sit sive pluma, sive quod voluerit aliquis, excipiendis molliter & fovendis calore corporibus nostris aptum. Sic dictamni folia, quod mollia videntur esse, tomentitia & lanea dicuntur, hoc est γναφλοειδῆ: ita ex graminis *Eriophori* lanuginosis summitatibus *anaclinteria* seu culcitrae fiunt. Gall. *Duvet*.

To-

TOMICI DENTES, vide *Dentes*.

TOMOTOCIA, idem quod *Hysterotomia*, ex τέμνω feco, & τόκος partus, à τέκω pario.

TONICA, sunt quæ membris foris illinita, nervis & tendinibus robur conciliant, à τείνω porrigo, tendo.

TONICUS, idem quod *Tetanus*.

TONOTICA, idem quod *Tonica*.

TONSSILLÆ, vide *Paristhmia* & *Antias*.

TOPASIVS, idem quod *Chrysolithus*.

TOPHUS, Gr. πῶς, est concretio quædam lapidosa, seu gypsæa, calci non ablimilis, in quacunque parte, præfertim ossibus, excitata. B. *Kalk-builen / Kalk-knobels*.

TOPIARIUM, opus est, quod ex arbore, frutice vel herba ad decorem componitur in testudines aut cameras fornicatum. Hinc *Topiariæ* dici merentur arbores vel herbæ, quæ nimirum huic operi, quod flexiles sunt, ac suo lentore sequaces, accommodantur.

TOPICA, sunt medicamenta externa, quæ medentur singulari corporis parti, actione quâdam illi parti propria, v. gr. Emplastra vulneribus; Epicarpia febribus; &c. à τὸπος locus. B. *Plaats middelen*. G. *Platz-mittel*. Gall. *Remedes Topiques*. A. A *Topike*.

TOPINARIA, idem quod *Talpa*.

TORCULAR, vel TORCULUM, est prælum, quo olea vel succi exprimuntur. B. *En pers*. G. *Eine kelter, presse*. Gall. *Un pressoir*. A. *Press*.

TORCULAR, est instrumentum, quod chorda duobus bacillis, circumagitur, in extirpandis membris, ut vasa sanguinea constringantur. B. *Wæjer*. G. *Ein crott, ein drehtoch*. Gall. *Un Tourniquet*. A. A *presse*.

TORCULAR HEROPHILI, est ille locus ubi quatuor sinus crassæ meningis cerebri conjunguntur. B. *De pers van Herophilus / herffen persbali*. G. *Die presse von Herophilus*. Gall. *Le Pressoir d'Herophile*. A. *Press* of Herophil.

TORDYLIUM, est Sefeli creticum, sive planta, quæ habet caulem pedem circiter altum, striatum, villosum: folia sunt oblonga, obrotunda, aspera, villosa, dentata, plura uni costæ adnata & disposita: flos est rosaceus & umbellatus, plurimis scilicet petalis constans inæqualibus,
cor-

cordiformibus, in orbem positis, & calici insidentibus : is autem abit in fructum ferè orbicularem, ex duobus seminibus compositum, planis, margine elato, ut plurimum denticulato, involucrum facile deponentibus : radix tenuis, lignescens, alba, simplex & annua : nomen ei impositum, quòd semen ferat copiosum, circinatum, quasi Toreumatis elaboratum, orbiculatum, compressum, geminisque valvulis conflatum, clypeoli speciem referens, dicitur etiam *Torgylium*, *Tordilium* & *Tordylon*. A. Heartwort.

TORI, sunt in vegetabilibus prominentes partium calli & in se pulparum modo collecti ; Gr. κοινδύλας vocant. Hinc κοινδυλώδης, id est, torosus, quod idem Latinis est ac nodi formam præ se ferens.

TORMENTILLA, Gr. Επταφύλλον, sive SEPTIFOLIUM, quia ejus folia ex septem constant incisuris, sic dictam volunt, quod tormentum cruciatumque dentium sævissimum placet, atque venenatarum quarundam rerum compescat furorem, & cruciatum. B. *Zeven-blad*. G. Birk-wurtz, roth-heilwurtz, roth-guntzel, blad-wurtz, ruhr-wurtz. Gall. *Tormentille*. A. Tormentill.

TORMINA, vide *Dysenteria*.

TORMINA ALVI, idem quod *Colica Passio*.

TORMINA HYSTERICA, sunt hystericae *Passiones*, vide *Hysterica Passio*.

TORMINA INFANTIUM, sunt dolores infantium ventris.

TORMINA POST PARTUM, sunt dolores, quos puerperæ post partum patiuntur, quando nempe lochia ritè non procedunt, vel adhuc qui torminibus partus sunt nonnunquam planè similes ; post laboriosissimos partus etiam sæpè dolores aliqui remanent. B. *Pawern*. G. Nachwehe. Gall. *Douleurs apres l'Accouchement, ou l'Enfantement*. A. Pangs, or throwes afer Child bearing.

TORREFACTIO, idem quod *Tostio*.

TOSTIO, est actio quâ medicamenta igne torrentur, ut vires mutantur, uti fit in tostione Rhabbarbari, quod cum ante fuerit purgans, nunc fit adstringens ; torrentur quoque turundæ nonnullæ ; quæ orificiis ulcerum ad dilatandum intruduntur, ut sic tostione imminutæ, per aluentia ulceris liquida tumere eo plus possint.

TOXI-

TOXICA, sunt Medicamenta venenata, quibus Barbarorum sagittæ illiniebantur.

TRACHEA, idem quod *Aspera Arteria*.

TRACHELAGRA, est Arthritis cervicis.

TRACHELIUM, est Campanulæ species: Lat. *Cervicaria* fortè dictum, quòd cervicis & colli malis medetur. Gr. *Τράχηλος* est collum. B. *Wals-kruud*. G. *Halzkrout*. Gall. *Gantelet*, *Ganteletz*. A. Throat wort.

TRACHOMA, est, quando palpebræ invertuntur, densiores & inæquales factæ; vel cum asperitate etiam ruben cum pruritu & pustulis, instar milii granorum; vel cum inveterato malo, insuper à parte interiore exulcerantur cum fissuris & callis, à *τραχύνω* aspero. B. *Kouwe oog scheelen*. Gall. *Dartre des Paupieres*.

TRACHOMATICUM, est Collyrii species, quæ olim in usu erat.

TRAGACANTHA, seu **TRAGACANTHUM**, est Gummi fruticis ejusdem nominis pellucidum, album, subdulce, leve ac sincerum, in granis plerùmque fragmentisve contortis: ejus frutex pumila admodum est, habetque ramos lanuginosos, spinisque instructos, rigidos, firmos; lentis ferè folia & pallida, pinnata, velut conjugata, costæ adhærentia, abeuntia in mucronem albescentem: flos est papilionaceus, ex cujus calice surgit pistillum quod deinde abit in siliquam secundum longitudinem divisam, bicausularem, brevem & quasi ovatam, continens semina reniformia. Frutex hirsuta est, unde nomen *τράγος* Hircus, & *ἄκανθα* spina, hic dicitur *Spina Hirci*. Gall. *Barbe-Renard*, ou *Epine de Bouc*. Exudat hoc gummi radice incisa, vel ut alii volunt, sponte suâ. Præstat pellucens, gracilis, levis, sincera & subdulcis. B. *Tragant*. G. *Tragant*. Gall. *Gomme Adragant*. A. Gum-Dracant, tragacanth.

TRAGANOS, & **TRAGOS**, est uva marina: à *τρώγειν* comedo: quia fructum edilem fert.

TRAGOPOGON, est planta, quæ habet caulem sesqui pedem circiter altum, rotundum, solidum, in plures ramos divisum: folia longa, angusta, acuta, croci folia referentia, sed breviora, & latiora: flos est semiflosculus, plurimis scilicet semiflosculis constans, embryoni insidentibus, & calice comprehensus multifido, sed nequaquam squammoso.

squammofo, in multas lacinias divifo, quæ ita longæ funt, ut ipfum florem recondant : embryo autem deinde abit in femen membrana feu involucro obvolutum, pappis inftructum, thalamoque affixum : crefcit in paludibus & locis aquofis, eft *Barba Hirci* ; ex τράγος Hircus, & πώγων barba. Nomen fibi adfcivit, quod è calycis fùmmo, floribus evanefcentibus, pappofa prodeat cæfaries, feu comofa lanugo, cui cum hirci barba nonnulla fimilitudo. Vel ita vocarunt propter ramulos florum fœtura racemofa amictos, in prælongas quali comantes barbulas effigiatos, aruncos fpirillofque caprarum imitantes : candore niveo, puniceo, rofeoque colore intermixto, vifù & odoratu per-jucundo. B. *Boks-baard* / *Jofeph's-bloemen* / *morgen-fter.* G. Bocks bart. Gall. *Barbe de Bouc.* A. Buckes-bearde, goats beard.

TRAGEÆ, non differunt à pulveribus, nifi quod tenuiffimè adeo Medicamenta, ex quibus parantur, haud terantur, & vel externè adhibentur corpori, appofitæ aut in fumum refolutæ; vel facculo lineo inclufæ in vino aut alio liquore detinentur, ut vires fuas liquori communi-cent. Aliquando tamen componuntur etiam ex speciebus Antidotorum, odoratifque aliis rebus & medicamentis fimplicibus in pulverem redactis, faccharo addito. In his conficiendis communiter capitur uncia una facchari, ad fingulas drachmas specierum, præfertim amariorum & minus gratarum. Fortè τράγηννα à τράγος Hircus, caper, lacte quippè caprino in infula Rhodo educatus Jupiter : videtur dici quafi *Panis Jovis*. B. *Hoekjes.* G. Pfaffen futter, kuchlein. Gall. *Dragées.* A. Cake.

TRAGEMA, idem quod *Trageæ*.

TRAGI, TRASI, vel TRASSI : vocatur & *Dulcichinum*, & *Cyperus* : eft nomen origine Italicâ.

TRAGIUM, vocatur Fraxinella : à τράγος Hircus, quia Hircum olet.

TRAGOCEROS, eft *Aloë*, ob folia cornuformia, Hirci cornibus fimilia, à τράγος Hircus, & κέρας cornu.

TRAGOS, eft *Caprificus* ; à τράγος caper. Vide *Caprificus*.

TRAGOPYRUM, fic aliquando vocatur *Fagopyrum* : quafi Hirci frumentum, ex τράγος Hircus, & πύρρον frumentum. Vide *Fagopyrum*.

TRAGORCHIS, est satyrion Hircidum vel caprinum ex *τραρχος* hircus, caper, & *ἄρχος* Testiculus.

TRAGORIGANUM, est origanum Hircinum. Non alia forsitan ratione sic dictum, quàm quòd ejus pabuli voluptate animal hoc caperetur, ex *τραρχος* hircus, & origanum.

TRAGUS, seu Hircus est auris eminentia, quæ tempora spectat, posita sub Helicis exortu, erecta, formæ triangularis pilis aliquot hispida, in quibusdam densam hirci barbulam exprimens. B. *Le bœuf*. G. Der bock. Gall.

Le Tragus, ou le petit bouton antérieur, qui est au dessous de l'extrémité antérieure du pli de l'oreille. A. Bucke.

TRANSFUSIO, est deductio sanguinis vivi & in vasis animalis fluentis, ope tubulorum sibi continuatorum in vasa alterius animalis vivi; in scopum vasa inanita languentis animalis replendi, sanguinem mutandi, morbos curandi, vitamque longiorem ducendi; quod in majoribus animalibus, & ipsis hominibus, postquam circulatio sanguinis inventa fuit, sæpè tentatum est; aliquando felici, sæpè infortunato successu; vasa enim in uno animali suæ capacitati proportionatum liquidum continentia, non respondent robori, magnitudini &c: vasorum in alio animali; liquida pariter vel sunt nimis solida, crassa, & alterius indolis, vel nimis fluida, facilius resolvenda in uno quàm alio animali, adeoque, quod uno animali conveniebat salubre liquidum, in alio est lethiferum, atque hæret in minimis, obstructions irresolubiles excitat; vel si liquidum tenuius fuit, ex vasculis omnibus excretoriis effluit, neque viribus vitæ sustinendis par est; undè hæc medicinæ methodus jure exoluit. B. *Bloedbysenging uyt 't rene diet in 't auder.* Gall. *Transfusion.*

TRANSPIRATIO, idem quod *Diaphoresis*.

TRANSVERSALES MUSCULI, primum par exhibet sese membranoso principio, ab ipsis tranversis lumbalium vertebrarum processibus, ossè item ileum cartilaginosoque: præterea costarum confinio interius protectum, peritonæo subjecto inhæret, & ad eandem cum cæteris abdominis metam fertur. Alterum par cervici extendendo vel in posteriora flectendo destinatum, oritur à sex aut septem primarum vertebrarum processibus externis, & inferuntur exterius in omnes vertebrarum cervicis transversos

fos processus. B. *Owers spieren*. G. Der zwerch-mauß.
Gall. *Muscles Transverses, ou Transversaires, ou Trans-*
versaux. A. Over Thwart Muscle.

TRANSVERSUS MUSCULUS HUMERI, idem
quod *Rotundus Minor*.

TRAPESIUS MUSCULUS, sic dictus à figura Geo-
metrica. Vide *Cucullaris Musculi* descriptionem.

TRAULUS & TRAULOTES, est blætitas, five vi-
tium in L & R pronunciando, à *τραυλιζω* balbutio. B.
Lispense / een lisper of lisperaar. Gall. *Begayer*.

TRAUMA, vide *Troma*.

TRAUMATICA, sunt, medicamenta quæ in decoctis
& potionibus assumpta, serosos & acres humores seu suc-
cos è corpore educunt; vel mitigant, sanguinemque ni-
mis torpidum movent, vel nimis motum retardant, nimis
fluidum inspissant; nimis crassum ita attenuant, ut in par-
tes vulneratas, ruptas vel contusas commodè propelli pos-
sit; & quibusdam partibus adstringunt, & detergent:
hinc videmus quod vulneraria medicamenta specifica nul-
la sunt, quæ in omni conveniunt ægro, verum quod da-
to ægro accommodanda sunt pro ægri viribus, statu, &
liquidorum ac vulneris conditione: ista lapsis, contusis,
& vulneratis conducentia, *Vulneraria* nuncupantur, à
τραυματιζω vulnero. B. *Wond middelen*. G. Wund artz-
nei. Gall. *Remedes Vulneraires*. A. Wound remedy.

TREMOR, Gr. *τρεμου*, à *τρεω* tremo, est motus con-
vulsivus minus vehemens, in quo contractiones & alter-
næ sunt & crebriores, sed non ita violentæ versùs princi-
pium, quare Motus convulsivus plus habet de convulsio-
ne, at Tremor plus de motu ordinario. B. *Schuddinge /*
bevinge. G. Das zittern, schaudern, beben. Gall. *Eris-*
son, Tremblement. A. Trembling, Quaking.

TREPANATIO, est operatio Chirurgica, quâ Trepa-
no five Modiolo hominis viventis cranium perterebratur,
cùm vel fractum & intropressum fuerit cranium, vel spi-
næ osseæ abruptæ pungunt cerebrum, vel extravasatus
sanguis ex vasis ruptis, qui comprimit cerebrum, &c. ut
hæc cuncta ex foramine factò educi possint. B. *Trepane-*
ringen. G. Trepanirung. Gall. *Trepan*. A. Trepanation.

TREPANUM, idem quod *Modiolus*.

TRIANGULARE OSSICULUM, est illud os quod
iii 2 in

in Cranio inter futuram Lambdoidem & Sagittalem situm est ; quod ad epilepsiam quoque conducere ferunt. Gall. *Os Triangulaire.*

TRIANGULARES MUSCULI, est aliquando unicuſ, ſed non ſemper, à ſummo cubiti ortus, & circa medium ejuſdem carnoſo, anguſtoque fine deſinens. Verum *Cafferius* putat ſe inveniſſe duos parvulos, circa articulum cubiti exiles, & oppoſito modo incedentes, atque inſtar trochleæ pronum & ſupinum radium moventes. Sunt & alii Triangulares muſculi, dicti Sternalidei, ſub ſterno oriuntur è medio ſternoidei muſculofi faſciculi, pro parte triangulari linea circumſcripti, ſi oblique coſtarum extremis partibus ut & cartilaginibus quatuor, quinque & ſex ſuperioribus alligantur, cum intercoſtalibus tam indiſſolubili nexu ſæpè cohærent, ut alterutrorum faſciculi ſine laceratione ſeparabiles non exiſtant : imò verò, nonnunquam radiata ſolummodò intercoſtalium muſculorum fibrarum veſtigia longè ab invicem remota inveniuntur, atque hoc in caſu, pleura ſub ſterno ſolito craſſior reperitur. B. *Boſt-beens ſpier / dyphantige ſpier.* G. Der bruſtbeins mauſz, der dreifchrœtige mauſz. Gall. *Muſcle Triangulaire ; les Muſcles Sternal coſtaux communement le Triangulaire du ſternum.* A. Idem.

TRIBULUS, terreſtris eſt planta, quæ habet caules ſemipedem circiter longos, repentes, rotundos, nodoſos, villoſos, rubicundos, in ramos diviſos : folia pinnata Lenticulæ, incana, piloſa : flores ſunt roſacei, plurimis ſcilicet petalis in orbem poſitis conſtantes, lutei : ex horum calice ſurgit piſtillum, quod deindè abit in fruſtum, quodammodò cruciformem vel turbinatum, ex pluribus partibus plerùmque compoſitum, muricatis, in capitulum collectis, & ſeminibus fætis, ut plurimum oblongis, in loculis nidulantibus : radix fibroſa ; hæc planta creſcit in pratis præſertim in regionibus calidis ; dici volunt ἀπὸ τοῦ τριβειν à *Terendo, Tundendo*, quòd attritum, tactumque non admittat ; lædit enim ac pertundit, vel παρὰ τὸ τρίβειν, quòd moleſtus ac infeſtus ſit, affligit enim & vulnerat tangentem. Vel dicitur quaſi τρις βολῆν à *Triplici Cuſpide*, ad ſimilitudinem ferreorum muricum, qui forma trigona ſunt, vel παρὰ τὸ τρις βάλλειν, quòd fruſtu ſuo tria vulnera inſtigat, vel quòd cuſpidatum trifariam feriat. Malunt alii

alii à seminis triquetra figura tribulo bellico instrumento simili. B. *Angels / nunk-pzerg / boet-angel*. G. Waffer-nusz, weiher-nusz, stachel-nusz. Gall. *Tribule*.

TRICA INCUBORUM, est plicæ polonicæ species. G. Marenflechte, schroetleins zepff, maren læck, vel moren-lock.

TRICHIASIS, est ciliorum introreflexio, ita ut pili oculum pungant; quod sit vel phalangosi, vel cum alia pilorum succrescit series. Item Urina pilosa, cui ab humoribus pituitosis, pili innatare videntur, à *τριχ* pilus. Gall. *Trichiafe*.

TRICHISMUS, est fracturæ ossæ quædam species tenuissima, & veluti pilaris, plerumque juxta ossis longitudinem excurrent, rimæ tenuis instar, ita ut sensum ferè effugiat, hinc etiam mortis aliquando causa existit, quia se non facile prodit, admodum dolorifica, & magnis cum symptomatibus: à *τριχ* pilus. B. *Hair-scheur*. Gall. *Fente Capillaire* A. Hair-cleft.

TRICHOMANES, planta est, quæ plures parvos caules habet rotundos, fragiles, nigricantes, quibus adhærent folia minima obrotunda, leviter crenata, tenera, ordinatim disposita, in dorso habentia multa corpuscula minima, quæ microscopii ope apparent esse fructus hujus plantæ, in quibus occurrunt capsulæ sphericæ funiculo vi elasticâ donato instructæ, qui contractione suâ has capsulas semina minutissima includentes, aperit: radix est filamentosa, & nigra: hæc planta crescit in petris & muris juxta fontes & rivos; totâ hyeme viret, *Filicula, Capillaris, Polytrichum*, dici volunt, quòd fluentem capillum expleat, & subnasci faciat: *μανὸν* enim rarum vocant, & *τριχὰ* capillum: hinc quoque *Capillaris* vocatur. B. *Weder-dood / vrouwen-hair / steen-breeke*. G. Wieder-todt, stein-brech, abthon. Gall. *Politric*. A. Maiden-hair, Venus golden locks.

TRICHOPHYLLON, sunt plantæ cujus folia capillorum similitudinem habent, ut fœniculum, corallina &c. ex *τριχ* capillus, & *φύλλον* folium.

TRICHOSIS, idem quod *Trichiasis*.

TRICOCCOS, est Mespili fructus, sic vocatus à tribus nucleis quos continet, à *τριχ* tria, & *κόκκος* nux, bacca, granum.

TRICONGIUS, est mensura octodecim sextariorum.

TRICUSPIDES VALVULÆ, sic vocantur tres membranulæ, figurâ tricuspidis, variis lacertulis præditæ, ante ostium venæ cavæ in Corde locatæ; sic sitæ ut sanguinem ex vena cava quidem admittant in Cor, non verò remittant; sed à sanguine ex Corde contracto egredi conante explicantur, viam omnem intercipiunt, undè in arteriam pulmonalem solam impellitur. B. *Tricuspide* *tilapblezen*. Gall. *Valvules Triglochines ou Tricuspidés du ventricule droit du cœur*.

TRIENS, est tertia pars libræ medicinalis, continens uncias quatuor. Continet quatuor cyathos.

TRIFOLIUM, est planta, quæ caules habet sesquipedem circiter altos, tenues, rotundos aliquando parùm lanuginosos, quosdam rectos, alios repentes: folia terna, raro quaterna aut quina, nunc rotunda, nunc oblonga, acuta, villosa, interdum spiculatis lineis albis notata, nonnunquam obliquis candicantibus striis virgata: flores sunt exigui, albi, papilionacei, simul cum ovario vagina fimbriata obvoluti, in spicam congesti: ovarium sit capsula calice recondita, & facta semine ut plurimum reniformi, rubicundo, per maturitatem arctè adhærente capsulæ: radix parva, fibrosa, tortuosa, lignosa, alba: hæc planta crescit in pratis. Gr. *Τριφύλλον*, planta vocatur à tribus, quæ habet, foliis. Ejus sunt in pratis variæ species. B. *Trilabr*. G. Klee. Gall. *Trefle des Prez*. A. Trefoil.

TRINITAS, idem quod Trifolium: à tribus nempe foliis. *Viola Tricolor* etiam vocatur *Trinitas*, ob tres diversos colores.

TRIOBOLON, est pondus drachmæ dimidiæ, sive trium obolorum.

TRIORCHIS, est Satyrion species, quæ non duabus, sed tribus testiculatis radicibus in terra nitatur, ex *τρεῖς* tres, & *ὄρχις* testiculus.

TRIPHYLLON, est trifolium, à tribus foliis sic dictum, ex *τρεῖς* tria, & *φύλλον* folium.

TRIPLOIDES, est instrumentum Chirurgicum, sic ob triplicem basin, *Trioides* dictum, in usu fuit si Cranii depressio tam magna est, ut cæteri vectes, ob infirmitatem, non sufficiant. B. *Trivortig hest uig*.

TRIPOLIS, vel Terra Tripolitana, est substantia terrea,

rea, facilè friabilis, coloris citrini intensi, saporis adstringentis, cruta ex fodinis. B. *Trappel-steen*. A. Englisch oker.

TRIPOLIUM, est Asteris species; dictum quod ejus flos ter de die colorem mutare perhibetur: ita ut manè candidus, meridie purpureus, vesperi puniceus aspiciatur: idque fortè, cum flores omnes non simul, sed particulatim & sensim floreat, & perficiantur, facilè contingit, tres florum colores conspici incipientium, completorum & deficientium, ex *τρίς* ter, & *καλὴ* muto, verso. Sed alii, quasi dicas ter causum seu canescens: *πολὶς* canus est. B. *Zee-sterre-kruud* / *blauwe kamille* / *blauwe matblieven*. G. Meer-sterne-kraut. Gall. *Espargoute de Mer*. A. Sea star-wort.

TRIPSIS, est contritio, sive contusio, à *τρίσω* tero.

TRISMUS, est dentium stridor: sive convulsio violenta & invita musculi Temporalis & Masseteris, quâ dentes tam validè contra se invicem contrahuntur, ut ad minimum motum obliquum supra se invicem, exteriùs vel interiùs per musculos pterygoideos factum, sonus acutissimus oriatur & ingratus auribus, qui stridor vocatur, à *τρίσω* strido. B. *Knirsenge der tanden*. G. Das knirschen der zähne. Gall. *Grincement des dents*. A. Grinding of the teeth.

TRISSAGO, & *TRIXAGO*, vocatur Scordium, & ob similitudinem cum Trixagine, sive Chamædri, Trixago vocatur.

TRITÆOPHYES, est febris continua remittens, quæ tertio quoque die exacerbatur, ex *τρίταιος* triduanus, & *φύω* cresco. B. *Een geduurige anderendaagsche koorts*.

TRITÆUS, idem quod *Febris tertiana intermittens*.

TRITICUM, est planta, quæ plures habet caules vel culmos quatuor vel quinque pedes altos, fatis crassos, rectos, per intervalla nodosos, excavatos, foliolis quibusdam longis, angustis instar graminis instructos: flores sunt hermaphroditi, apetalii, constantes staminibus masculinis, simplicibus, ferentibus suos testiculos tenues, gracilescque; intra hos positum est ovarium binis, recurvis tubis instructum: utraque hæc defenduntur binis foliis petaloidibus, sæpè aristatis, per appendicem longam, acutam, gracilem, jam pilosam, alias glabram; cinguntur rursum

duobus foliolis cavis carinatis calicis vicem præstantibus : sustentantur hæc uno pedunculo , qui cum aliis accretis uni-axi facit spicam densam : semina sunt magna , oblonga , gibba , unâ parte fulcata , extus coloris flavescentis , intus albi , farinosa , nutrimenti optimi : radix tenuis , filamentosa : est frumentum , dictum , quod ex spicis fit tritum , vel , quod trituræ destinatur. Gr. *πυρὸς* & *πυρὸν* quasi *σπυρὸν* vel *σπορὸν* , ἀπὸ τοῦ σπείρειν feminando dictum volunt , vel nomen habet ab acutie , aut à similitudine , quam cum nonnullorum fructuum granis , vel Gygartis habet , quæ *πυρίναι* dicuntur , vel *πυρὸς* à flavo rutilantique igneo colore ac fulgore , dicitur & *Σίτρον* , cibus , quæ vox omnibus Cerealibus convenit. B. *Tarw* / *terwe* / *weit*. G. Weitzen. Gall. *Froment* , *Blé*. A. Wheat.

TRITORIUM , idem quod *Infundibulum*.

TRITURATIO , est contusio , quâ medicamenta in pulverem rediguntur , ut eo aptius cum aliis misceri , vel virtus eorum extrahi possit.

TROCHANTER , idem quod *Rotator*.

TROCHISCI , est medicamenti interni & sicci genus , nempe sunt rotulæ seu orbiculi signati : fiunt ex pulveribus cum mucilagine exceptis , & in pastam redactis , ex qua orbiculi in umbra siccandi formantur , à *τερόχον* rota , vocantur item *Pastilli* , *Δακτύλιοι* Hippocr. ab annuli specie , *Ἀρτισκός* , quod panem referat , *Κυκλίσκος* à circuli figura. B. *Roekijck*. G. Kuechlein , trozifchten. Gall. *Trochisques*. A. Troches.

TROCHLEA , vide *Bathmis* , & *Trochlearis Musculus*.

TROCHLEARIS MUSCULUS , est Musculus oculi obliquus superior , sive major , & omnium tenuissimus , habens tendinẽ longissimum , oculum circumagit ad angulum internum : nam communi principio , cum primis quatuor ortus , ad internum angulum recta fertur , ibi per trochleam cartilagineam intra anteriora orbitæ sitam transit , & recto angulo adscendit ad eum locum , ubi quintus inferebatur. Dicitur *Trochlearis* , quia quasi per trochleam circumrotatur , quæ trochlea cartilago est in oculo propendens , sita ad os Maxillæ superioris juxta internum oculi angulum. Hic cum altero obliquo , *Amatorius* appellatur. *Trochlea* venit è *τεροχίζω* torqueo. B. *Katrolspier*. G. Der rollen-mausz. Gall. *Muscle superieur de l'Oeil* ,

l'Œil, ou le Muscle Trochleateur. A. The Pully Muscle.

TROGLODITICA MYRRHA, est ea quæ optima est, & in Trogloditi patria nata. Vide *Myrrha*.

TROMA, est vulnus, à causa externa inflictum, à πτεῖσσω vulnero.

TROMBOSIS, est coagulatio lactis, vel sanguinis in corpore humano. Vide *Coagulatio*.

TROMOS, idem quod *Tremor*.

TRUNCUS, dicitur illa pars arteriæ magnæ & venæ cavæ, quæ descendit à corde ad vasa iliaca, verum hoc in genere; verum specialiter attribuitur ramulis majoribus, qui è trunco magno emittuntur ad viscera speciatim, ut truncus splenicus, hepaticus &c. B. *De stam.* G. Ein stamm. Gall. *Le Tronc.* A. The Trunc.

TRUNCUS, est totum animalis corpus, exceptis capite & artubus adhærentibus. B. 't *Upp/ romp.*

TRYPANUM, idem quod *Modiolus*.

TRYSMUS, vide *Trismus*.

TUBA EUSTACHIANA, est canalis amplus, tenuiorem calamus scriptorium admittens, apertus, ad palati extrema vel narium posteriora tendens, ortus à tympani parte anteriori & inferiori, propè tympani membranam, principio ampliori, patente, elliptico, mox iterum sensim coarctatur perfectè tubæ instar, sic conum ellipticam basin habentem referens, obliquè deorsum versum interiora, inferiora, anteriora delatus, ante canalem osseum arteriam carotidem internam continentem situs, post trium circiter vel quatuor linearum progressum in plures partes inæquales, rupta quasi spatia ellicientes, desinit, hætenus osseus est, & osli petroso insculptus, sensim interim in circulum mutata ellipti. Huic apponitur dein canalis alius, priori continuatus & similis, sed eo duplo longior, angustus admodum in suo principio, multoque angustior quam est canalis osseus (tota enim tuba eo in loco quasi arciore sulco excavata videtur) sensim dilatatus, hinc etiam conicus, inversus, tandem ad finem multò rursus, quam est ossea pars, amplior, constans partim substantiâ cartilagineâ, respiciente occiput, & constituente partem superiorem, lateralem, posteriorem pro majori, lateralem anteriorem pro minori parte, & maximam partem labrum orificii, partim membranacea, respiciente foramen

auris, constituyente & absolvente reliquum tubæ partem, sic supplente cartilaginis defectum. Denique cartilaginea hæc pars, ad extremum tubæ finem præcipue verò ad posteriora latescens, expansa, incrassata, reflexa, constituit marginem semilunarem, cartilagineum, robustum, extuberantem, cornua sua in interiora narium procurrentia habentem, formantem labra orificii ampli, patuli, elliptici conniventis, nunc aperti, nunc iterum valvula hac cartilaginea (quæ fini tubæ quasi janitor præfecta videtur) adducta claudendi, eaque semper muniti, quo tandem totus hic canalis desinit ad latus internum alæ internæ pterigoidei processus ossis sphœnoïdalis, à latere foraminis postici narium, supra palatum mobile, velum pendulum palatinum vulgò dictum, ubi supra uvulæ basin terminatur. Hujus necessariam existentiam primus intellexit Aristoteles, dixit enim, quòd ex aure in oris palatum usque semita pertendat: ut &, quod Alcmaeon capras aliquando auribus spirare, observaverit: cæterum veteribus incognitus, ab accuratissimo Eustachio inventus & descriptus, à *Stenone*, du *Verneyo*, multisque aliis, præsertim Gallis Aquæ ductus vocatur; sed ad evitandam confusionem cum Aquæ ductu Fallopii, cum quo à multis docente *Schelhammero* passim confunditur, nomine à similitudine inventorisque cognomine desumpto, & à *Valsalva* excogitato, Tuba Eustachiana potius appellandus. B. *De Trompet van Eustachius*. Gall. *La Trompe d'Eustachius*.

TUBA UTERI, idem quod *Tuba Fallopianæ*.

TUBÆ FALLOPIANÆ, sunt duo canales ferè conici, tortuosi, membranosi, ex binis superioribus foraminibus uteri exeuntes, utrinque unus, ex angustatata capacitate circa matricem sensim dilatati, in hemicyclos cellulosos flexi, VI. VII. vel quandoque VIII. circiter digitos longi; horum amplitudo circa medium ferè parvum digitum æquat: pervii sunt; si enim per tubulum in eorum principium immissum flatus versùs extremitatem propellatur, per eam illicò erumpet, quod in omni animalium genere semper observavit Graafius: extremitas utero juncta & in ejus cavum hians minima est, fetam enim tantum aut stylum tenuem transmittit; at in progressu sensim dilatatur, & circa medium latissima: altera verò extremitas

tas in abdomine fluctuans quartam solummodò digiti auricularis crassitie partem admittit, fimbriisque multis muscularibus ornata est, ovario, quando opus est, se applicantibus. Tubarum substantia membranacea est, duplicique constant membranâ, quarum interna originem habet aut saltem communis est cum illa quæ internam substantiam uteri cingit, hæc glandulosa est, intusque rugosa, & lubrico humore imbuta : externa verò membrana communis est cum ea, quæ externam uteri substantiam obvelat, estque propè uterum crassior : vasa copiosissima corpus cavernosum intra membranas earum efficientia, ut erigi sive rigidæ reddi queant, quando ovario applicandæ; à quibus etiam humectantur : si diligenter aperiuntur & dilatentur, tubæ cujusdam æneæ extremum orificium expriment. Usus est, ut ova à testibus recipiant, & in uterum deferant, secundum Doctiss. *R. de Graaf* : ex inspectione cuniculorum &c. Nunc hæc veritas manifesta est. *B. Trompetten / eper-leiders. G. Fallopianische mutter röhre. Gall. Trompette de Fallope. A. The Fallopian pipe or duct.*

TUBERCULA, idem quod *Phymata*.

TUBEROSA, est *Hyacinthus Indicus tuberosus*, flore *Hyacinthi orientalis* : nomen à tuberosâ radice ab Italis datum. Vide. *Tuberosè*. *Tuberosa* etiam dicitur radix, quotiescunque veræ radici, quæ in medio est, multa undique & magna satis adnascuntur tubera, quæ perperam vulgò pro radicis partibus habentur, quum potius gemmarum species dicendæ sint, novam enim (ut certis constat experientis) plantam in se continent, imò propriis fibrosis, undè nutriuntur, gaudent radicibus ab inferiori parte sibi appositis, ut in *Asphodelo* & *Pæonia* observatum fuit : hyeme verò perit omne plantæ capillitium, & remanent sola cum crassioribus radicibus tubera, quæ sequenti anno germinant : sic ratio in promptu est, quare radices officinales, quæ eo modo constructæ sunt, hyeme, saltem antequam vigere incipiant, effodi & colligi debeant, quia tunc scilicet radix totam jam futuram plantam, omnesque ejus vires concentratas & collectas continet, quæ radicem deinceps pro maxima parte destituunt, & per omnes plantæ partes disperguntur.

TULIPA, est planta, quæ habet caulem unicum, rotundum.

tundum, medullosum, duobus vel tribus foliis longis, latis, crassis, duris, in margine undosis, acutis, instructum : flos est liliaceus, hexapetalus, formâ quodammodo urcei, nudus, in fastigio caulis, unicus, erectus, sex staminibus præditus : ovarium, quod sit fructus oblongus; trifariam dehiscens, in tria loculamenta divisus, feminibusque sætus planis bino ordine sibi incumbentibus : radix est bulbosa interdum brevior, nonnunquam oblongior, crassa, foris vel flavescente vel magna ex parte, nigricante membranâ obducta, quæ internâ parte lanuginosa est, castanearum corticis instar, aliquando autem adeo denso tomento plena, ut mollissimè recubet bulbus, qui solidus est, firmus, & velut albumen ovi coctum candidus, gustanti dulcis, saltem non ingratus : nomen accepit à Pili Sclavonici similitudine, qui Turcis dicitur *Tulipant*, *Dulpant*, *Dublent*. Hunc pileum videtur hic flos forma exprimere. B. *Tulp.* G. & Gall. *Tulipe*. A. *Tulip.*

TULUS, idem quod *Callus*.

TUMOR, Gr. *οὔγκη*, *οἰδήμα*, est Morbus quo partes humani corporis præter solitum modum ampliantur, & extenduntur, per affluxum plurium liquidorum, vel concretionem solidorum, ita ut destinatam operationem perficere, ut par est, nequeant. B. *Gen gezwel*. G. *Schwulst*, *geschwulst*. Gall. *Enflure*; *Tumeur*. A. A Swelling.

TUNETANUS FLOS, est Flos Africanus aurei coloris, sic dictus, quod in regione Africae Tunetenſi crescat. Hinc *Theunis* / & *S. Anthonis bloem*.

TUNICA, inter vegetabilia est tenuis cortex & veluti membranaceus, quo vel arbor, vel radix investitur. Sic cæpe folliculis est tunicatum.

TUNICA, est Betonica, detractis duabus litteris prioribus : eo nomine etiam veniunt flores caryophyllei : fortè ob odoris florum similitudinem.

TUNICA, idem quod *Membrana*.

TUNICA CORNEA, vide *Cornea Tunica*.

TUNICA RÉTIFORMIS, vide *Retina* & *Amphiblestroides*.

TURBITH, seu *TURPETUM*, putatur esse radix purgans alicujus convolvuli Indici, quæ vario, longoque reptatu ad tres quatuorve cubitos ascendit. Radix pollicem & amplius crassa, lignosa, in aliquot ramos divisa, cras-

crasso fuscoque cortice tecta, qui ruptus, stillat succum lacteum, glutinosum, & pallidè flavescentem resinam, illicò concrefcentem. Folia habet althææ, floremque monopetalum convolvuli vulgaris magnitudine, & forma candidum. Adfertur nobis ex Guzarata, Canara, Goa, Cambaja, Dio insula, Bacia &c. in officinis eligitur non cariota, intus alba, & resinosa. Fortè species erit scammonii, cujus radix etiam resinosa, & ejusdem indolis: aliqui à turbando deducunt, quòd propter magnam violentiam, purgando corpus turbet. B. *Turbit-wortels*. Gall. *Turbith*.

TURBITH MINERALE, seu TURPETHUM MINERALE, est pulvis flavus ex Mercurio præparatus. Gall. *Turbith-mineral*.

TURBO, inter vegetabilia dicitur quidquid ex acumine tendens in amplius spaciatur. Hinc turbinatum, quod ex angusto continenter in latius prodit. Sic turbinata conspicitur pyrorum forma. Permulta etiam herbarum folia in mucronem turbinantur. Gall. *Ce qui va en pointe*.

TURGESCENTIA HUMORUM, idem quod *Orgasmus*.

TURIONES, sunt teneritates summitatum ipsarum arborum, quæ singulis annis crescunt.

TURPETHUM, vide *Turbith*.

TURRITIS, TURRITA, est Nasturtii species; sive planta, quæ habet folia ex radice erumpentia, oblonga, villosa, sinuosa, repentia; caulis ex his nascitur solidus, rotundus, habens folia exigua, acuta, instar acetosæ, sine pediculis: flores in fastigium turris instar assurgentes, exigui sunt, albi, quadrifidi, cruciformes: flori succedit filiqua compressa, continens semina exigua, rubicunda, saporis acris: radix est fibrosa, alba: hæc planta crescit in pratis, sic dicta, quòd caulis ejus se turris in modum erigat.

TURUNDA, idem quod *Turundula*.

TURUNDULA, seu TURUNDA Varr. *Linamentum* Celsi, *Pannus* Colum. *Μοτὸς*, *Εμμοτον*, est linteam concerptum, quod unguento illitum, ulceribus imponitur. B. *En wieke*. G. Die wiecken, turundlein. Gall. *Turonde*, *Charpie*, *Tente*. A. Idem. *Turundula oblonga*, B. *Haas-pittel-stokjen*.

TUS,

TUS, idem quod *Thus*.

TUSSEDO, idem quod *Tussis*.

TUSSILAGO, est *Farfara*, est planta, quæ plures habet caules tenues, qui in summitate habent florem radiatum, citissimè caducum, cujus discus ex flosculis corona ex semiflosculis componitur, embryonibus insidentibus, & calice multifido comprehensis: embryones postea abeunt in semina pappis instructa: flos ante folia mense Martio vel Aprili erumpit: radix est saporis subacris cum levi lentore, odoris nullius: folia ex radice erumpunt magna, ampla, angulosa, circularia ferè, supernè viridia, infernè alba: crescit in locis humidis, quod hæc planta tussientibus medeatur, appellationem habet. **B. Hoefblad / paardsg-hlauw.** **G.** Kofz-huff, brand lattich, hufflattig. **Gall.** *Pas d'Asne*, *Tussilage*. **A.** Colts-foot, Folefoot.

TUSSIS, Gr. Βῆξις à Βήρω, tussio. Est motus convulsivus musculorum & motricium fibrarum, quibus respiratio peragitur, ita ut exspiratio variis vicibus interrupta, iterumque repetens, aërem expellendo è pulmonibus, & repellendo contra latera ramorum Asperæ arteriæ, tandem post aliquot ictus, & nifus cum sonitu graviore, vel acutiore, non sine vi, & sæpè humoris vel phlegmatis excretionem peragitur: hinc ex tussi perindè ut in iternutatione concussio corporis fit, adeò ut in vehementiore tussi non levis labor sit, & motus suffocationis, ideòque facies & oculi rubore & livore afficiuntur, atque à tussi aliquot horas durante identidem, repentinè vires admodum franguntur, & venter, pectus atque caput dolore affliguntur, præsertim in *Sicca tussi*; aliquando etiam vomitus subsequitur, aut ex illa concussione viscerum, Hernia in inguine, vel umbilico fit. Verùm Tussis comitem agit in Asthmate, Pleuritide, Hydrope, Empyemate, vulneribus pectoris, malo Hypochondriaco, Hæmoptoë, gravedine, phthisi &c. Dividitur in *Tussim siccam* in qua nihil, vel parum excernitur, uti omnis tussis in Principio est. In *Humidam* in qua sanguis, pus, pituita vel tenuis liquor excernitur, sed ea ex accidenti fit. In *Nocturnam* & *Infantium convulsivam*, quæ & etiam ex accidenti est. Dicitur quoque *Tussedo*. **B. Den hoest.** *Sicca* dicitur **Hink-hoest.** **G.** Der husten. **Gall.** *La Toux*. **A.** Cough.

TU.

TUTIA, five **CADμία FACTITIA**, est corpus densum, ex fuligine æris, dum in fornace conficitur, concretum, adhærens lateribus, camerisque fornacum, vel & in partem infimam delabens. Triplicis id sit generis, nominibus à re, quam repræsentare videtur, sumptis. *Botritem* appellant, quæ uvæ speciem refert: *Ostracitem*, quæ testis similis est: *Placitem*, quæ crustis. *Botritis* reperitur in fornacis parte media. *Ostracitis* in infima; *Placitis* in editiore. Sunt qui *Capnitē* & *Calamitem* addunt. *Capnitē*, quæ in ipso fornacum ore reperitur, tenuissima, exusta & nimia tenuitate simili favillæ. Verum hac à Pompholige vix vel parum differre videtur. *Calamitem* vocant, figurâ calami, quam à pertica ferrea acquirit. Nimirum decutitur hæc à ferreis perticis, quibus cadmia, dum æs fustum iis agitur, adhærescit. Optima est *Botritis*, densa, modicè gravis & in lævitatem magis inclinans, racemosâ facie, quæ fracta cinerulenta est. Vulgò in officinis dicitur *Tutia*, vel *Cadmia Græcorum*. Gr. Καδμεία. Arab. Climia, vel Chlimia. B. Tutie / niet / kleimet / poquiet. G. Augen nicht, huettenrauch. Gall. Tutie. A. Tutty.

TYLOMA, idem quod *Callus*.

TYMPANIAS, idem quod *Tympanites*.

TYMPANITES, **TYMPANIAS**, *Aqua intercus sicca*, est tumor abdominis fixus & constans, æquabilis, durus renitens, & à pulsione sonitum edens, plerumque in fatigium assurgens, absque gravitatis multo sensu; oriundus ex paralyti partis Intestini, & à flatu intercepto summo perè dilatati: vel ab humoribus in abdomen exhalantibus, non resorbis, sed putrescentibus, & aërem sic ex se veluti generantibus; vel à vermibus peredentibus Intestinorum tunicas, undè aër tum abdomen intrat, calore expanditur, & tumorem excitat; dicitur quoque *Hydrops sicca*, à τυμπανίζω tympani instar sono. B. Trommel-water / wint-water / wint-zucht. G. Windig wasser sucht, trucken-wasser-sucht. Gall. *Hydropisfe Tympanite*. A. Tympany.

TYMPANI MEMBRANA, ita dicta, quia subjectæ cavitati tympani nomine insignitæ superinducta est, sita ad finem meatûs auditorii, quem terminat, claudit, à tympano separat, & sic aërem internum ab externo hic loci

loci secludit, & corpuscula quæcunque per aërem volitantia, infecta, cæteras aëris externi injurias, & similia ab interioribus arcet, & ita tandem apprimè defendit: situs ejus non perpendicularis, sed valdè obliquus, ita ut ad superiora meatus inclinet, ab inferioribus excurrat, hinc ad superiora & posteriora obtusum, ad inferiora & anteriora acutum cum meatu angulum format, sic auget superficiem plus, quàm si ad perpendicularum apponeretur, hinc locum facit ampliorem pluribus radiis sonoris incurrentibus, inprimis autem efficit, ut incurrant radii præcipuè in medium hujus membranæ centrum, ut sic facilius & validius tremat. Accipit sic etiam figuram ellipticam, quæ aliàs esset circularis, ut in Leone & Fele testante *Perraulto*; estque sua circumferentia elliptica infixæ sulco cuidam paris figuræ, parietibus meatus ossi ad marginem interiorem insculpto, non integram ellipsin absolventi, sed in suprema suæ peripheriæ regione paululum deficienti, qui idem est cum crena, parti interiori annuli, jam descripti, in fætu & junioribus incisa, satis profunda, ampla, tympani membranam excipiente quæ cava est à parte meatûs auditorii, convexa à parte ossis petrosi: est hæc membrana in omnibus junioribus, adultis, senibus, etiam brutis quibuscunque, semper integra, nunquam foraminulenta, aut etiam quodam aperto & naturaliter patente foramine pertusa; sed ablato musculo mallei externo, verum foraminulum ibi adest, oritur enim ille extra tympanum, ut illud intret, transit inter os & membranam tympani ad superiora, ubi annulus in fætu, in adultioribus meatus auditorius finis deficere observatur, hinc dictam membranum ibi quasi perforat, undè hoc ablato foramen conspici debet, & naturaliter musculo transeunte, nullum adesse debet, sed in quibusdam casibus verè morbosis, laxatis partibus, locus ille magis dilatatus & ampliatus esse poterit, & sic satis facilè fluidam materiam, præsertim pressam transmittere. Membrana hæc est tenuissima, hinc pellucida, etiam minimè aspera, undique foris ac intus lævis, polita, interim tamen non ex una simplici, sed ex tribus distinctis lamellis, sibi invicem applicatis, unitis, connexis, ut in fætu optimè patet, constans: dum cutis meatum auditorium investiens, sensim tenuior facta, ad finem meatus tenuissima, det lamellam
externam

externam attenuatissimam, meatus cavum respicientem; cui internè similiter applicatur lamina admodum tenuis, tympani cavitatem spectans, quæ duræ matris, in tympani cavum protractæ, illudque intus obvestientis, propago est; inter quas binas intercepta est cellulosa quædam substantia, flatu immisso detegenda, & in cavernulas elevanda, collapsa laminam membranaceam tenerrimam referens, nullam unquam pinguedinem continens, à membrana cellulosa, meatum investiente, & sub cute hærente, hic protracta, expansa, oriunda, vasculosa admodum, dum extremæ lamellæ vix vasa habent, accipiens, transmittens, ordinans, vasa arteriosa & venosa, hic elegantissimo, & singulari reptatu, prorsusque diverso ab eo, qui in aliis partibus, etiam in membrana tympani cavum obvelante, conspicitur, dispersa, dum ramulus arteriæ carotidis externæ, ut ipsa valorum artificiosa repletio docet, accedens ad malleum, secundum ejus manubrium pergens, ad centrum tympani membranæ delatus, emittat undique numerosos minimos, arteriosos ramusculos, à centro ad peripheriam radiorum instar distributos, & sic densissimâ ramificatione totam membranam stelliformi decursu perreptantes. Hæ tres lamellæ ad dictam crenam pertingentes, eam ingrediuntur, ejus substantiæ ossæ annectuntur, in sulco firmanitur, inde iterum emergunt, sibi invicem applicantur, uniuntur, concresecunt, & sic membranam tympani formant, quæ per totum annuli intermedium spatium extensa est, sic cum externa & interna aure quam maximè communicans, & simul ab hac compositione plurimum roboris accipiens. B. *Het trommel-blics*. G. *Das trummel hæutlein im ohr*. Gall. *Le Tympan de l'Oreille*. A. The drum of the ear.

TYMPANUM, est cavitas ponè tympani membranam versùs interiora, temporalis ossis parti petrosæ insculpta, ampla, lata, cæteris cavitatibus, in eodem ossè petroso etiam reperiundis, major; habens superficiem asperam & inæqualem admodum, cavernulis, eminentiis, sinibus, foraminibusque maximè interruptam; hinc sortita figuram valdè irregularem, ad ellipticam tamen optimè accedentem; parte suâ anteriori clausa membrana tympani; per sinuositatem mastoideam, in parte posteriori & superiori tympani sitam, communicans cum mamillaris ossis tem-

porum processus cellulis multis, magnis, amplis, cavis, in se invicem patulis, in infante recenter nato non inveniendis, sensim cum tempore formatis, tympani cavo unitis, illudque quam maximè augmentibus, ampliantibus, complementibus, hinc ab eo non distinguendis, præsertim cum in iis animalibus, in quibus hi cancelli non adsunt, ipsa tympani cavitas multò amplior observetur. Hujus autem cavi interna facies tota obducta est membranâ quâdam tenui, tenera, à dura matre, per commissuram inter os temporale, & partem petrosam occurrentem tympanum ingrediente, ibique sese expandente, suppeditata; hinc falsò à Vesalio, aliisque, pro nervi auditorii expansione habita; cavernulas mastoideas etiam ingrediente & investiente, sic verum periosseum hic efficiente; ditata interim vasculis arteriosis quam plurimis à carotide duram matrem perreptante oriundis, mirabili & prorsus singulari reptatu hic distributis, ut artificiosâ horum vasorum repletionem detexit primo dextrerrimus Ruyschius: hæc vascula videntur ex ultimis suis ramulis per fistulas minimas laterales emissas, nullo mediante glanduloso folliculo in cavum tympani hiantes, ibidem eructare liquidum tenuissimum, aqueum, ad membranam omnia investientem irrigandum, humectandum, obliniendum, laxandum. Tympanum dicitur hæc cavitas ob aliqualem cum bellico hoc instrumento similitudinem, ab aliis Concha interna (sed minùs rectè ob confusionem cum Cochlea externa & vestibulo, quod quidam etiam concham vocant. B. *De trommel*. Gall. *La Caisse du Tambour*, *le Tympan*.

TYPHA, seu **TIPHA**, est planta palustris, quæ habet plerùmque caulem unicum, rectum, politum: folia longa, angusta, crassa, spongiosa, subdulcia; quædam ex radice, alia ex nodis caulium erumpentia: flos mas, folis staminibus nudis, valdè pulverulentis constans, flores in gracilem densè compacti congeruntur spicam: ovaria in spicam densissimam composita hærent sub spica priori, sunt tenuia, multisque instructa filamentis: utræque spicæ in formam clavæ per eandem continuatam longitudinem porriguntur: radix repens, internè albissima, saporis insulsi: à τῖφ palus, locus uliginosus. B. *Tis-dod-de / donsen / dullen / polsen / papen-hul / zots-hap*.

G. Kolben rohr, narrenkolben, liefs-knospen. Gall. *Masfe*. A. Cattys-tayle, Reede Mase.

TYPHODES, est febris symptomatica continua & ardens in qua primo statim die ægri copiosè sudant, sudore ipsò parùm aut nihil allevante; hinc sudorifera vocatur; velut ab inflammatione viscerum, ex τύφῳ funius & εἶδος forma.

TYPHOMANIA, est delirium cum phrenesi, & Lethargo, ex τύφῳ incendo, effero, & μανία furor. Vide *Coma Vigil*.

TYPHONIA, idem quod *Typhomania*.

TYPUS, five **PERIODUS** & **CIRCUITUS**, est ordo febrium, constans ex intensione & remissione, à τύπτω verbero, tundo.

TYRIA, idem quod *Ophiasis*.

TYRIASIS, idem quod *Elephantiasis* & *Satyriasis*.

TYROIDES, vide *Thyroides*.

TYROSIS, est quando lac comestum, in materiam caseosam coagulatur, à τυρός caseus. B. *kaas-achtighid*.

V.

VACCARIA, est planta in pratis proveniens: fortè nomen à vacca, quod à vaccis adametur. B. *Deurwas / deurblad*. G. Durchwachs, bruchwurtz. Gall. *Perfoliate*. A. Thorouw-waxe, Cow basil.

VACCINIA, **VACCINIUM**, sic vocatur viola, quæ nomen habet ab Io, quæ in vaccam mutabatur: atque Io significat vaccam, undè Vaccinia illud nomen sibi etiam adscivit uva urfi, five Myrtillus: idque à baccis *Bactinia*, & mutato. B. in V. *Vaccinia* manet. Vide *Viola*.

VACUATIO, vide *Evacuatio*.

VACUI DIES, sunt, quibus rarissima & imperfecta ac mala crisis plerùmque contingit: iique sunt 6. 8. 10. 12. 16. 18; quibus nonnulli addunt 22. 23. 25. 29. 30. 32. 33. 35. 38. 39. Hi Medicinales appellantur, quod in iis medicamenta exhiberi possint, verùm illi dies hic loci non observantur tam exactè.

VAGA ARTHRITIS, vide *Arthritis Vaga*.

VAGINA UTERI, dicitur & *Matrix*, uteri ostium, uteri cervix, Α' ἰδοῖον, Γαυμικῖον, Κόλπος Γαυμικῖος. Est

meatus ille , cui virilis in coitu penis inditur , non aliter quàm vaginæ gladius aut culter ; sita est in regione pubis , figura oblonga ; magnitudo , pro ætate & Veneris usu variat. Crassities ejus in superiori parte latitudinem straminis adæquat , in inferiori verò propter accretionem , eandem duplo vel triplo superat. Latitudo , qualis recti intestini , internè nervea & rugosa. Perforatur plurimis porulis , præsertim in inferiori parte circa meatus urinarii exitum , lacunæ , ut circa urethram , ita & in tota vagina , uterique cervice hinc inde reperiuntur , fetas sæpè admittentes , & liquidum mucosum excernentes. B. *De scheede der lpsnoeder*. G. Die scheide der mutter. Gall. *Le Vagin , ou le grand Conduit de l'Uterus , ou le col de l'Uterus*. A. The sheath of the womb.

VAGINA PORTÆ, idem quod *Capsula Glissonii*.

VAGINA HEPATICA, idem quod , *Capsula Communis Glissonii*.

VAGINALIS TUNICA, vide *Elythroides*.

VALERIANA, est planta , quæ habet caules tenues , rotundos , excavatos , ramosos ; folia conjugata , quædam integra , alia profundè laciniata : flores monopetali , infundibuliformes , multifidi , in summitate caulium , in umbellas vel spicas congesti sunt : post singulum florem unicum semen nascitur , ut plurimum oblongum ferè planum , pappis instructum : radix est oblonga , rugosa , digitum crassa , superficie geniculata , foris ex cinericeo fusca , intus pallida , numerosis fibris dotata , saporis acris , aromatici , odoris fragrantis & gravis , qui ad Nardum accedit. Gr. φζ, & Νάργισ A'γία , à *Valere* sibi nomen adscivisse videtur : quia eâ utentes se à venenis defendunt : insignibus enim & plurimis pollet viribus. *Nardus dicitur* ab odore radices. G. Ratzen-kraut , & augen-wurtzel , quòd sc. catti odore radices ejus , quo eorum oculi roborantur , intensè delectentur. Vide *Phu*. Gall. *Valeriane*.

VALERIANELLA, est planta , quæ habet caulem debilem , rotundum versùs terram repandum , rubicundum , striatum , excavatum , nodosum , ad singulos nodos ut plurimum in duos ramos divisum , & hi rursùs in alios minores ramusculos : folia sunt oblonga , tenera , delicata , colore herbaceo , nullo pediculo appensa , interdum ferrata superiora , sapore subdulci & insipido : flos est mono-

pe-

petalus, infundibuliformis, & calici insidens; qui abit in fructum monospermon, semina continentem compressa parumper, in summo acuta, & per obliquum rugis quibusdam exornata, albicantia, satis magna pro plantulæ modo: radix parva, fibrosa, alba: crescit hæc planta in regionibus calidis, est diminutivum à *Valeriana*.

VEEL GUTTA, est Oreoselinum: quasi diceret *Multibona*: est vox composita ex duabus Belgicis vel Germanicis: à *Veel goed* / vel viel gut; quia planta est ad plurimos morbos utilis.

VALETUDINARIUS, est is, qui optimâ sanitate non fruitur, verum continuo morbis obnoxius est. Gr. Νοσάδης. Νοσηματινός. B. *Ziekelph.* G. Einer der immer siecht und kranckt. Gall. *Maladis, Valetudinaire, Infirme, sujet à être malade, mal sain.* A. Sicklie, subject to Sickness.

VALGUS, est is, cui pedes vel crura extrorsum versa sunt. Vide *Blæsus*.

VALETUDO, est partium nostri corporis qualiscunque sive bona sive mala agendi dispositio. B. *Welbarendeheid / gezondheid.* G. Gesundheit. Gall. *La Santé, une bonne Santé.* A. Health.

VALVULÆ, sunt membranulæ tenues in vasis aut corde sitæ, valvam referentes, à varia figuratione variam denominationem acceperunt, ut *Sigmoides, Semilunares, Tricuspides, Mitrales* &c. reperiuntur in venis, arteriis, vasis lymphaticis, lacteis, & juxta me in fibris musculosis, quas nostra curiositas primo detexit, usus est sanguinem & alios liquores à regressu impedire. B. *Klap-bliezen.* G. Fall-häutlein. Gall. *Valvules.* A. Idem.

VALVULÆ, etiam reperiuntur in intestinis, in tenuibus & crassis, præsertim in jejuno & circa initium intestini ilei, quæ à figura semicirculares vocantur. Hæ valvulæ, non uti priores in corde integrum canalem claudunt, sed sunt modò eminentes plicæ, quæ quo propius accedunt ad ileum, paulatim incipiunt magis magisque obliquari, & in principio ilei minus obliquantur quam in progressu ejusdem. Similiter propè finem jejuni, plicæ sensim longius ab invicem distant: & in ileo similiter quo ulterius descendit, adhuc longius. In principio & medio jejuni vix semi pollicem distant; in ileo, pollicem integrum

& ampliùs. Digito impulsæ aliquantulùm cedunt, & huc atque illuc mobiles sunt. In principio coli valvula carnosâ & circularis est, & præter hanc varias adhuc obtinet colon. *Usus* est cibos nonnihil remorari, ut melius miscantur cum succo pancreatico, bile, liquore gastrico, mucò Intestinali, itaque ut ulteriùs assimilentur humoribus nostris, attenuentur, & quasi fermententur, chylus in lactea distribuatur, adjacentes partes calore foveantur, postremò ne iterùm adscendant. B. *Dal-bliezen / klap-bliezen*. G. Fall-hautlein. Gall. *Valvules*. A. Idem.

VAPORARIUM, sive ÆSTUARIIUM, est, cùm non in liquore sedet æger, sed vapor ex sella perforata exhibetur. Ollâ subditâ, decocto calente ex rebus morbo curando convenientibus, quantitate sufficiente parato plenâ, quo frigido, aliud infunditur. B. *Zweet-stoof, bad-stoof*. G. Bad-stub. Gall. *Bain de Vapeur*.

VARICIFORMES PARASTATÆ, epididymidibus continuæ sunt, ita nominata vasa, quòd varicum instar flexuosa, contortaque spectentur, ad majorem, ut putant feminis elaborationem. Præ cæteris nervosa est, atque tangenti duriuscula deprehenduntur, hisce continua sunt vasa semen ad vesiculas feminales deferentia.

VARICOSUM CORPUS, dicitur ille plexus vasorum sanguineorum, qui testiculos ingreditur. Dicitur & *Corpus Pampiniforme*, ut & *Corpus Pyramidale*.

VARIOLÆ, est morbus contagiosus, plerùmque Epidemicus, infantes imprimis corripiens, febre acutâ continuâ incipiens, cum dolore capitis & lumborum, anxietate & inquietudine conjunctus: succedentibus 3. vel 4. die punctis parvis rubris instar morsus pulicum, quæ faciem, manus & brachia, tum totum corpus deturpant, quæ suppurantur deindè post 3. 4. ve dies, & sub epidermide cutem exedentes, non rarò fædissimas profundas foveas in facie relinquunt: oritur hic morbus ex contagio infecti communicato, vel ex aëris contagioso & ignoto statu, quo nunc mitius, nunc ferociùs, sævit. Arab. *Bothor*, *Lusitanis Besigas*. Gr. *Έξανθήματα*. B. *Itinder-pokjes*. G. Die kindsblatters, die purpulen à colore rubro, bocken, pocken, urschlechten. Gall. *Les Petites Veroles*. A. Small Poxe.

VARIX, vide *Circos*.

VARUS, vide *Jonthus*. *Varus* quoque fumitur pro *Arthritide vaga*; vide suo loco, item pro eo, cui pedes introrsum flexi sunt, & valgis oppositi.

VASA, sunt canales cavi, ex convolutis in se membranis compositi, conici, vel cylindrici, per quos liquores transeunt in nostro corpore ad omnes partes; ut sunt vena, arteria, vasa lymphatica, ductus chyliiferus, ductus salivales &c. *Vas*. Gr. Ἀγγεῖον, Ἀγγείον. B. *En vat*. G. Gefäß. Gall. *Vaisseaux*, *Canaux*. A. Vessels.

VAS BREVE, vide *Breve Vas*.

VASA CAPILLARIA, vide *Capillaria Vasa*.

VASA DEFERENTIA, dicuntur, quæ semen ex testiculis in vesiculas feminales deferunt, ex teste singulo emittitur unum, quod coloris albi, instar nervi crassioris, sursum fertur per processum peritonæi cum vasis spermaticis, quæ deferit circa abdominis introitum, & reflectitur ad posteriora vesicæ urinariæ, tandemque vesiculis feminalibus inseritur. B. *Zaadaanbrengende vaat*. G. Röhre die den Saamen anführen. Gall. *Les Vaisseaux deferents*.

VASA LACTEA, sunt vasa tenuia in mesenterio; ab intestinis præsertim tenuibus principio minimo orta, plura minora coeunt ad angulos acutos, creant majorem fluvium, iterum à se mutuo recedunt, iterumque, facta insula, coeunt in canalem unum, qui mox cum similibus eadem patitur, ut inde fiant majores fistulæ, quæ omnes valvulis plurimis, ubique ferè interstinctæ, deinde, recta, obliqua, decussata, divisa, via, tendunt ad glandulas vagas, in mesenterio sparsas, valde molles, eo concurrunt, has intrant, velant, cingunt, sed iterum exeunt, minus ramosæ, quæ sunt primi generis; deinde quæ secundum generis sunt ab istis glandulis ad sacculum chyliiferum deducuntur; *Uusus* est chylum ab intestinis ad sacculum chyliiferum & ductum thoracicum vehere. Eorum inventor primus *Asellius* est, in quibus postea dexterimus *F. Ruifchius* valvulas detexit, quæ sunt utriculares, geminatae semper, suâ parte convexâ receptaculum chyli, parte concavâ venam subclaviam respicientes: præter has valvulas etiam semilunarem, aperturæ ductus thoracici in venam subclaviam appositam, ita ut cornua ejus venam subclaviam respiciant, admittentem liquidum ex

ductu in venam subclaviam, sed regressum ipsi negantem, pingit Lower. B. *De melk-aderen / melk-baten / chyl-baten*. G. Die milchadern. Gall. *Les Veines lactées*. A. Milkey vessels.

VASA LYMPHATICA, vide *Venæ Lymphaticæ*.

VASA PRÆPARANTIA, vide *Præparantia Vasa*.

VASA SEMINARIA, dicuntur venæ & arteriæ ad testiculos euntes. Vulgò *Præparantia*. B. *Zaad-baten*. G. Saamen-gefässe. Gall. *Vaisseaux Spermatiques*. A. The Preparing vessels, seed vessels.

VASA SPERMATICA, idem quod *Vasa Seminaria*.

VASA UMBILICALIA, sunt duæ arteriæ & una vena : arteriæ oriuntur ab hypogastricis, quarum primi rami sunt; decurrunt primo per latera pelvis; post à lateribus vesicæ urinariæ, sub peritonæo : dein obliquè umbilicum versùs, inter peritonæum & transversos abdominis musculos : toto hoc decursu in hærent substantiæ cellulossæ, quæ exteriori parti peritonæi adhæret, cujusque interventu cum peritonæo partibusque vicinis cohærent : procedunt ad umbilicum & ibi cum vena umbilicali coeunt, & substantia cellulosa connectuntur in se : unà dein exeunt umbilico; & primo lineam albam quasi perforant; linea alba, quæ ex conjunctione tendinum transversorum & obliquorum abdominis musculorum fit, in umbilico foramen habet rotundum, tendinei marginis, quo vasa exeunt; hoc foramen tam magnum est, ut non stringat vasa, nec tam facillè elabi sinat intestina : neque multum metuendum erat, ut elaberentur, quoniam, cum factus non respiret, neque tam validè, neque inæquabiliter premuntur : cum perforarunt lineam albam immergunt se funiculo umbilicali, is propriè cuti circa umbilicum continuatus est, quamquam & epidermis in ejus superficiem externam abeat; sed substantia ejus planè singularis est, ipsique propria, homogenea, duriuscula, obsequiosa tamen, per hanc decurrunt vasa ad placentam usque, sic ut eam sibi circumfusam habeant, & undique adnexam : undè vasa toto tam longo decursu, & conjuncta sunt in unum funiculum, & sustinentur, ne facillè collabantur aut comprimantur : indè & firmior ille funiculus, è quo pendet embryo primis temporibus, quem diversimodè premit grandior foetus : non recta autem per funiculum de-

decurrunt hæc vasa, sed se quasi in spiræ modum contorquent, tanquam si triplex filum torqueretur, ut unitas fieret; undè per totum hunc decursum arteriæ venam contingunt, juvantque sanguinis per venam fluxum: ubi funiculus ad membranas ovi, Amnion & Chorion desinit; arteriæ penetrant ad superficiem externam Chorion, & ubi penetrant, statim in ramos abeunt, qui tanquam ex centro radii, quaquâversum decurrunt per exteriora Chorion, & in ramos minores minoresque paulatim se spargunt specie radicularum: in Chorion autem superficie arteriarum venarumque ramuli mutuâ implicatione quâdam laxâque cohæsiōne placentam efficiunt, quæ adnexa utero, cujusque interventu ovum fœtus, atque adeò ipse fœtus cohærent cum matre; & quo vasa hæc propiora illi superficiēi placentæ, quæ utero adnexa, eo ramosiora & subtiliora, ultimoque ad totam illam superficiem in myriades vasorum subtilium desinunt, quæ infixæ utero; & videntur ultimi arteriarum venæque umbilici ramuli se cum venis & arteriis uterinis, ad superficiem internam uteri desinentibus conjungere, & ita quidem ut ex arteriis placentæ humores penetrare in venas uteri possint; ex arteriis uteri in venulas placentæ: sed notandum quod ubi vasa umbilicalia ad placentam pervenere, primum ab externa superficie funiculi abscedit Amnios, post ipsa funiculi substantia se explicat, efficitque Chorion, per cujus deindè externam superficiem nudi vasorum ramuli, quo dictum est modo, decurrunt, sic ut majores ramuli ipsi Chorion substantiæ adhæreant, & quasi inhæreant; minores autem qui à majoribus illis producuntur, quique sensim fiunt ramosiores, efficiant placentam. B. *Naveis aderen.* Gall. *Vaisseaux umbilicaux.*

VASTI MUSCULI, extendunt tibiam, quorum *externus* à radice tota trochanteris magni, & cruris ossē subiecto: *internus* à trochantere parvo, utrinque paulò patellam infra ad latus Recti inseruntur. B. *De vaste spier.* G. Der starke mausz. Gall. *Muscles Vastes externes & internes.* A. The great Muscle.

VECTIS, est instrumentum Chirurgicum, quo in fine perforationis cranii utimur, nam labiis incisi ossis immittitur, ad ossiculum hinc indè movendum, ut vacillet, & volsellæ parte dentatâ auferri possit. Item instrumentum,

quod in depressionibus cranii elevandis usurpamus. B. *Hef-boom / been-lichter*. Gall. *Levier*.

VEGETABILE aut VEGETANS, ita vocatur Corpus Hydraulicum, variis vasis diversos humores gerens, quod parte quâdam suâ externâ alteri corpori adhæret, undè per hanc partem haurit materiem nutrimenti & incrementi sui: Vegetabilia proindè sunt omnes plantæ molles, frutices, arbores, mucagines, lichenes &c.

VEHICULUM, vide *Ochema*.

VELAMENTUM BOMBICINUM, est lanuginosa quædam substantia interiorē ventriculi, Æsophagi, Intestinorum partem, crustæ instar, aut musci villosi succingens. Alii *Vermicularem crustam* vocant; in intestinis si membrana villosa levi in aqua tepida maceretur, & crebro abluatur, & lubrica visciditas concavæ intestinorum parti adhærens detergetur, & tunc intestinum invertatur, & in liquore limpidō suspendatur, tota interior intimæ tunicæ facies nitidum quasi holosericum mentitur; dum scilicet microscopio in sole examinata, innumera quasi filamenta pendula totam illam superficiem obsidere videntur; ex injectionibus & variis præparationibus liquet, maximam partem horum villorum esse tantum arteriolas & venulas minimas, ex vasculis, quæ per cellulosam internam sive juxta alios nervosam membranam decurrunt, & ad internam tunicam copiosè accedunt, oriundas, accepta ab illa vagina, productas intra cavum intestini, ibidemque pendulas; omnibus simul ad extremum finem abscissis quasi & patulis. B. *De sluweele darmrok*. G. Das sammetgleiche darm hæutlein. Gall. *Tunique ou membrane veloutée*. A. Veluet Membrane of the Guts.

VENA ARTERIOSA, est Arteria pulmonalis, cujus ope sanguis ex dextro cordis Thalamo in pulmones ducitur, tres obtinuit valvulas cuspidales, ne sanguis regurgitet, è dextro cordis ventriculo oritur, ferè directè sursum ascendit, & ad curvaturam Aortæ in duos ramos laterales dividitur, quorum unus dexter vocatur arteria pulmonalis dextra, alter verò sinistra dicitur, dextra sub curvatura, aortæ procedit, hinc major est sinistra: ambæ toti pulmoni impenduntur & mirè se dividunt. B. *De long-slagader / de slag-aderlyke ader*. Gall. *La veine arterieuse, ou l'Artère Pulmonaire*.

VENA CAVA, Gr. Φλὶψ, Εἰπανθισμός *Eudoxo*, Δεξ-
 μένη *Hesychio*, species sunt Vena Cava, Portæ, Lympha-
 ticæ, & Lactææ. Arteriæ aliquando pro venis sumuntur.
 Constant ex quatuor tunicis, nervosa sc. glandulosa, mus-
 culari & membranosa, & additur *Cellulosa*. Vena cava
 propriè vocatur truncus ille magnus, in quem omnes ve-
 næ se exonerant ab Iliacis usque ad sinum venosum Cor-
 dis dextri, dein à venis jugularibus usque ad Locum eun-
 dem : ejus rami superiores vocantur. Venæ jugulares;
 quæ ad Brachia tendunt *Axillares* ; in cor, vasa *Corona-*
ria, in pulmones *Pulmonaria* ; sic dicitur *Hepatica*, arte-
 ria in hepate ; *Phrenica* in diaphragmate ; in cruribus *Cru-*
ralis ; in renibus *Emulgentes* seu *Renales* , & sic à varia
 ramificatione variam denominationem accepit, hæc format
 amplum, atque membrana arteriosæ simili obductum si-
 num, qui in cava auris dextræ cordis, & in thalamum
 dextrum partim, definit. B. ~~De~~ *hohle ader*. G. Die hohle
 ader. Gall. *La Veine Cave*. A. The great vein.

VENA AZYGOS, vel SINE PARI, aut JUGO, vi-
 de *Azygos*.

VENA PORTÆ, est vena ex Venis lienis, ventricu-
 li, mesenterii, Intestinatorum, pancreatis, & omenti com-
 posita, Hepar transeuns, ibique arteriæ formam induens,
 ejusque crassitiem, & omnem sanguinem à dictis visceri-
 bus per Hepar ferens, tandem in venam cavam definit. B.
~~Pfort~~ *ader*. G. Die pfort ader. Gall. *La Veine Porte*. A.
 The Port veine.

VENA UMBILICALIS, oritur ab uno trium magno-
 rum ramorum, in quos se vena portarum hepar ingressura
 dividit ; decurrit ad umbilicum, exit eo cum arteriis, cum
 quibus & per umbilicalem funiculum pergit, penetratque
 ad superficiem Chorii externam, inque ramos, earum ad
 exemplum, ipsis etiam in universum comites abit ; vena
 multò major est arteriis, unitatemque ejus natura com-
 pensavit magnitudine ; imò major est utrisque arteriis si-
 mul sumptis ; & quidem juxta Cl. *Roubaultum* diameter
 venæ ut plurimum est quatuor linearum, cujusque verò
 arteriæ tantum duarum : descendit, recta petens umbili-
 cum : cum itaque ramus venæ portarum à quo oritur, in
 dextra parte abdominis situs sit, umbilicus autem in me-
 dio ; à dextris descendit obliquè sinistrorsum : primum
 au-

autem decurrit sub hepate, utpotè sub quo oritur; ibique in hepate sinus primum oblongus, per quem decurrit, factus, ne hepatis moles eam comprimeret; illeque sinus amplior est, quàm venæ requirit magnitudo, quo fit ut hepar situm suum paululùm mutare possit, ut mutat variâ inclinatione corporis, nec tamen premat venam: dein pergit per fissuram, quam unam habet hepar hominis, in imo tenui margine suo; atque hoc etiam factum est, ut liberior sit ab omni pressione; post pergit ad umbilicum per geminatum peritonæum, ad similitudinem mesenterii: cum enim, ubi ab hepate recedit, distet aliquantùm à partibus continentibus abdominis, ne indè ad umbilicum usque quasi vaga esset, produxit natura proximam partem peritonæi, eaque circumdedit venam: constat hæc peritonæi productio è duabus lamellis, quæ sibi invicem applicatæ sunt; mediaque substantia cellulosa cohærent, per quam vena incedit. Gall. *Veine umbilicale*.

VENÆ, vegetabilium sunt costæ, quæ in plantarum foliis, imò & fructibus apparent, & ramulos & humorem habentes.

VENÆ, sunt canales similes ferè arteriis figura & distributione; sunt amplitudine majores, numero fortè plures; membranis omnibus longè tenuiores, inertiores; valvulas habent, solitarias ferè oblongas, digitabuli formâ utcunque, ad loca insertorum in truncum majorem ramorum, & binas ut plurimùm junctas in venarum majorum truncis rectis, à corde remotioribus, atque perpendiculariter fursùm vehentibus cruorem, quæ sic factæ sunt, & cavis canalium applicatæ, ut humorem ex minori ramo in majorem truncum admittant, retrogressum caveant corde contracto, molemque ferant. Ea verò vasa ipsa vitæ actione non micant, neque saliunt; habent extrema sua varia, ut in arteriis observatur, initia radicum venularum vel ex bibulis cuticulæ osculis, vel à reforescentibus in membrana omni interiore positis, vel ex arteriæ sine in venulam porrecto, vel ex similibus quibusdam singularibus, ut in pene, clitoride, liene, vel ex pulpa fortè glandulosa. B. *Aderen*. Gall. *Veines*.

VENÆ LACTEÆ, vide *Vasa Lactea*.

VENÆ LYMPHATICÆ, vascula sunt parva, pellucida, alba, nodosa ubique ob binas valvulas elevatiles, ca-

cavitatem exactè claudentes, quæ suam lympham à vasculis arteriosis lymphaticis, vel à glandulis conglobatis accipiunt, hanc in venas sanguineas, vel in chyli cisternam exonerant. B. *Water-vaten*. G. *Wassergefäße*. Gall. *Veines Lymphatiques*. A. *Lymphatik vessels*, *Lymphatik ducts*.

VENÆ SECTIO, est sanguinis, qui in vasis continetur, per venam arte sectam, evacuatio. B. *Än aderlassing*. G. *Das aderlassen*. Gall. *Saignée*. A. *Letting of blood*, *opening of a vein*.

VENENUM, Gr. *Φόρουακον*, est omne illud quod corpori nostro communicatum, illud destruendo, sive solida erodendo, sive fluida circulationi inepta reddendo mortem adfert, ut sunt Arsenici genera, & pleraque Mercurialia deleteria qualitate prædita. B. *Jeunyn*. G. *Gift*. Gall. *Poison*, *Venin*. A. *Venom*, *poison*.

VENEREA LUES, vide *Lues Venerea*.

VENERIS OESTRUM, idem quod *Clitoris*.

VENTER, dicitur triplex *Infimus* sumitur pro Abdomine. *Medius* pro Thorace, & *Supremus* pro Capite. Vide *Cavitates*. Sed strictè sumitur pro Abdomine. B. *Bauch*. G. *Bauch*. Gall. *Ventre*. A. *The Bellie*.

VENTER EQUINUS, Chemicis dicitur & *simus* equinus, in quo, ob lenem calorem, suas tincturas & essentias collocant. B. *Paarde-mist*. G. *Roszmist*. Gall. *Fumier de Cheval*. A. *Horse-dung*.

VENTER INFIMUS, vide *Hypogastrium*.

VENTOSA, vide *Cucurbitula*.

VENTRES, vide *Cavitates*.

VENTRICULUS, est viscus membranosum, situm in abdomine sub diaphragmate inter hepar & lienem, hepar quidem à dextris ipsum ad unguem complectitur, lien vero à sinistris sima suâ parte adjacet: Os superius connectitur diaphragmati, mediante gulâ: quæ foramine factò superiorem partem musculi inferioris & sinistri diaphragmatis penetrans ventriculo continuatur, tunicæ nerveæ suos infigens terminos: Os inferius duodeno: Fundo ejus adhæret ala anterior omenti. Posterior est aorta: subjacet Colon & pancreas; huic tanquam molli pulvinari incumbit: tibiam utricularem figura eleganter exprimit, præsertim Oesophago intestinoque adhuc connexus; ab angusto

gusto enim ore in latam capedinem sinuatus, rursus in angustum definit; in sinistro tamen latere multò amplior, quàm in dextro; ut & infernè quàm supernè: dividitur in dorsum, fundum, & orificia. Dorsum vocatur illa pars inter orificia superior. Fundus illa inferior pars multò amplior & sinuosa. Orificiorum quidem alterum superius, alterum inferius nuncupatur. Superius in sinistro latere, non quod elatius situm, cum ambo sint in ventriculi superiore regione, sed eo, quòd cibum & potum prius admittat, quidam veterum cor appellarunt: vocatur & stomachus: inferius alterum in dextro latere situm, ratione officii *πυλωρὸς*, sive janitor vocatur, quoniam portæ in modum ea, quæ excreturi sumus, emittit: constans ex plurimis tunicis, prima, est illa externè lævis membrana, quæ totum ambit ventriculum, pro sobole Peritonæi ab omnibus agnita anatomicis, undè ipsi ventriculo non est propria, videtur hæc nata ad ventriculi robur, & firmitatem: secunda est carnosà sive musculosà, plurimis fibris triplici sèrie distinctis constans, prima sèries transversarum statim avulso peritonæo se prodit; hæc satis numerosæ ac invicem contentæ à summo orificio incipiunt, & in pylorum terminantur: altera sèries est orbicularium; quæ itidem ab ore summo incipientes ad pylorum progressæ, orbiculariter vel spiraliter ventriculi cavum ambiunt; tertia sèries constat ex duplici fibrarum ordine, oriuntur juxta superius orificium, idque ambiunt, & à sinistra parte dorsi ipsius ventriculi, undè aliquæ per idem dorsum recta feruntur ad inferius ostium, quod & ambiunt, sed pleræque ad fundum versùs idem ostium inferius: hæc cingitur & tegitur cellulosa *Ruyfchiana*, quæ oleum supeditat fibris musculosis laxandis, lubricandis, necessarium; tunc sequitur nervea dicta à *Willisio*, sive potius vasculosa, & in non admodum distento ventriculo rugosa, quæ in convexa parte donatur mira textura vasorum, cui adhærent glandulæ sive potius cryptulæ quam plurimæ, quarum excretoria in concava parte ceu tot punctula atque meatus se produnt; præterea in hac concava parte conspiciuntur (præsertim si in aqua calida aliquantisper demersus fuerit ventriculus) innumeri villi penduli, qui videntur tantum esse extremitates arteriarum, venarum, & nervorum; qui ultimi famis sensum vacuo ventriculo

exci-

excitare videntur. Officium in genere est cibos accipere & concoquere ; vocatur item Stomachus , Aqualiculus. Gr. *Γαστήρ*, ἡ *Ἀνώ Κοιλία*, *Στόμας Κοιλίας*. B. *De maage*. G. Der *magen*, der *bauch*. Gall. *Le Ventricule*, *l'Estomac*. A. The *stomack*.

VENTRICULI CEREBRI, sunt quatuor cava in Cerebri medulla; duo anteriora distinguuntur per fornicem, tertium versùs cerebellum à fornice bifurcato constituitur, quartum autem sub Cerebello medullæ oblongatæ insculpitur, in his cavis colligitur continuò lymphæ, ea humectans, quæ per pelvim deducitur partim ad glandulam pituitariam, partim per venas plexûs choroidei reformatur. B. *Holligheden der herssenen / herssengroefjes*. G. Die *hœhlen im hirn*. Gall. *Ventricules du Cerveau*. A. The *Ventricles of the Brain*.

VENTRICULI CORDIS, duo sunt cava magna, circiter liquidî ʒij capientia, in medio corde reperiunda: ventriculus primus sive Dexter sanguinem è vena cava & auricula sua dextra, dum contrahitur, recipit & pulmonibus tradit: Alter sive sinister à pulmonibus sanguinem refluentem in saccum venosum & Auriculam sinistram recipit, & per arteriam magnam in totum corpus propellit. In contractione ventriculorum sive Systole, apex cordis attollitur & accedit ad basin ejus latiore, cor pallet, brevius fit & durius, fibræ musculares ventriculorum cava ambientes spiralliter in se recedunt, cava imminuunt, & sic in iis contentus sanguis exprimitur: in Diastole seu expansione & dilatatione, sanguis recipitur & admittitur. B. *De holligheid des herts*. G. Die *hœhle im hertzen*. Gall. *Ventricules du Cœur*. A. *Ventricles of the Heart*.

VENUS, vide *Cuprum*, *Æs*.

VERATRUM, est Helleborus: dici volunt, quod mentem motam in sanitatem convertat. Vide *Elleborus*.

VERBASCUM, sive Tapfus Barbatus, est planta, quæ habet caulem satis altum, ramosum, durum, lignosum, crassum, lanuginosum, rotundum: folia sunt magna, longa, ampla, mollia, villosa, lanuginosa, alba, quædam repentia, alia caulibus alternè adhærentia, latiora, & hirsutiora sunt Blattariæ foliis: flores monopetali, multifidi, rotati, & tamen profundè incisi, ut ex quinque petalis constare videantur, in arctiores spicas quàm Blattariæ flores

res congeſti : poſt florem ſuccedit capſula ovato acumina-
ta, lanuſinoſa, ſepto intermedio in duo loculamenta di-
viſa, ſemina exigua, nigra, & anguloſa continentia : ra-
dix eſt oblonga, ſat craſſa, alba, lignoſa : hæc planta creſ-
cit in locis arenofiſ : puto dici quaſi *Herba Barbata* : vi-
detur mihi vocem eſſe contractam : ſunt qui *Candelam
Regis, Candelariam, Lanariamque* nominent, quia cauli-
bus ejus adipe, ſevo vel aliquo pingui illitis, nonnulli
pro lucernis utantur. Vide *Phlogmos. B. Molle-kruid.
Gall. Bouillon blanc, ou Mollaine, ou Bon homme.*

VERBENA, eſt planta, quæ habet caules anguloſos,
duros, aliquantulum villoſos, interdum rubicundos, ra-
moſos : folia profundè incifa, oblonga, rugoſa, ſaporis
ingrati & amari : flos eſt monopetalus, labiatus, cujus
labium ſuperius ſurrectum & plerumque biſidum eſt. in-
ferius verò tripartitum, ſic tamen ſecantur ambo, ut flos
quinque partitus, primo aſpectu videatur : ex calice ſit
capſula, continens ſemina tenuia, oblonga, ſibi invicem
juncta : radix eſt fibroſa, oblonga, craſſiuſcula, ſaporis
amaricantis; creſcit in locis incultis : *Verbenaca, Colum-
baris, Columbina*, dicitur quaſi *Herbena*, ab *Herba*, quia
Antiqui propriè non *Verbenam* intellexerunt, ſed quaſi-
bet herbas in Sacrum uſum deſtinatas. Vide *Periſteron.
G. Pzer-kruid / pzer-hard. G. Eiſen-krout, eiſen-reich,
eiſen-hart, dauben-krout. Gall. Vervéne. A. Vervain, Fren-
gies.*

VERETRUM, idem quod *Penis* ſeu *Membrum Virile*.

VERMES, vide *Lumbrici*.

VERMICULARIS CRUSTA, eſt interior tunica In-
teſtinorum villoſa & gyroſa, ſeu rugoſa, reliquis longior,
vide *Velamentum Bombycinum*.

VERMICULARIS, eſt ſedum minus, à ſimilitudine
nempè foliorum, quæ rotunda ſunt, & figuræ ovalis, ut
vermiculos putes, undè & *Cratula* minor appellatur. B.
*Kleine donderbaart. G. Kleine hauſz wurtz, kleine
donderbaar. Gall. Petite joubarbe. A. Trick-madam.*

VERMICULATUM, in plantis eſt, quod roſæ mo-
dò, quaſi purpurifſo, rutilat.

VERMIFORMIS PROCESSUS, eſt prominentia ce-
rebelli, ſic à figura dicta. B. *'t Woymwys uitſteekſel.
Gall. Appendices Vermiformes. A. Wormlike Proceſſes.*

VERMI-

VERMIFORMIS APPENDICULA, est canalis parvus crassitiæ instar vermis oblongi, qui hiat & accrevit Intestini Cæci fundo; substantia tunicarum est satis crassa; supra Colon se contorquet veluti vermis, & peritonæi membranæ annectitur, extremitate verò suâ Reni dextro; à mesenterio autem est liber, longitudinis est quatuor digitorum, latitudinis digiti unius, intus angustissimæ capacitatis, sæcernens copiosissimam lympham ex suis glandulis, quæ obliniendis sæcibus inservit; fortè quoque absorbet quicquid tenuis bonique chyli huc cum sæcibus devolutum est, qui lactea vasa præterivit nimis subitò. Gall.

Appendice vermiculaire.

VERMIFUGA, à *Verme* & *Fuga*, idem quod *Anthemintica*.

VERMIS CEREBRI, vide *Febris Ungarica*.

VERNACULUS MORBUS, idem quod *Endemius*.

VERNIX, quod & *Vernisum* & *Sandarache*, sive *Gummi Juniperinum* vocatur. Sed aliquando vocatur sic compositio quædam liquida, inserviens obducendæ crustæ aliis rebus ne corrumpantur; sic ex lacca, mastiche, Copal, Succino, simplicibus vel mixtis in alcohole vini, oleo Terebinthinæ, aut lini, coctis & solutis fit propriè *Vernix*. B. *Dernis*. G. *Vernisz*. Gall. *Vernis*. A. *Varnish*.

VERONICA, est planta, quæ habet caules exiguos, longos, nodosos, repentes, lanuginosos, rotundos: folia sibi invicem opposita, juxta caulis longitudinem nascuntur, Pruni foliis similia, villosa, in margine incisa, saporis amari & acris: flores sunt monopetali, rotati multifidi, ex quorum calice fit fructus membranaceus, in duo loculamenta divisus, plurima semina exigua, rotunda, & nigricantia continens: radix est fibrosa, hinc inde in terra sparsa & repens; hæc planta crescit in locis petrosis & arenosis: quamvis alia sit herba quàm vulgaris *Betonica*, tamen à *Betonica* videtur descendere *Veronica*, mutato B. in V. & t in r quod lapsu temporis ut & ab rerum ignaris facilè fit. B. *Ehr-en-preis*. G. *Ehren-preisz*, grundheil. Gall. *Veronique*. A. *Luellin*, *Fluellin*.

VERRICULARIS TUNICA, idem quod *Amphiblestroides Tunica*.

VERRUCÆ, sunt species tuberculorum; Gr. *Ἀκροχορδῶνες*. *Acrochordones* dicuntur, eo quod si vertices horum

tuberculorum inspiciantur, similes sunt refectæ chordæ *Celsus* hujus appellationis eam causam videtur attulisse quod in fundo sint angustiores, in summo latiores; adeo ut pendere videantur, ideoque à plerisque verrucæ penfiles appellantur. Dicuntur Porri, eo quod si inspiciantur summitates ipsorum, videntur æmulari breviam illa capillamenta porrorum. Est tuberculum durum, eminens, e cute erumpens, callosum, parvum, & in omnibus corporis partibus nascens, imprimis ubi inæqualis pressio & attritus fieri solet. B. *Gen watzte / werte*. G. *Wartzen*. Gall. *Verruë*. A. A wart.

VERRUCARIA, dicitur *Heliotropium*, quia creditur ea verrucas abigi. Sic etiam vocatur *Tithymalli* species, cujus succo lacteo verrucæ decidunt. B. *Zonne-wende*. G. *Sonnen-wende*. Gall. *Tournefol*, *herbe aux verrues*. A. *Turn-sole*.

VERUMONTANUM, vide *Caput Gallinaginis*.

VERTEBRA, idem quod *Spondylus*.

VERTEX, est pars capitis inter fynciput & occiput media altissima omnium & gibbosa. Gr. *κερυφι*. B. *De kruin*. G. *Der wirbel auf dem haupt*. Gall. *Le Sommet*. A. *The Tope of the Head*.

VERTICILLI, idem quod *Cotyledones*.

VERTICILLUM, in plantis florum vel foliorum ambitus, qui cauliculos aut ramulos herbarum coronat, existit; ab instrumenti muliebris similitudine dictum, quod fuso vertendi gratiâ solitum est adhiberi.

VERTIGO, vide *Scotomia*.

VESANIA, est furoris species vel delirium ex nimio amore.

VESICA, est pars membranacea cava, in qua liquor excernendus colligitur & continetur: ut Vesica urinaria Biliaria, Seminaria. Gr. *κύστις*, *ὄργανόν* *κύστις*. B. *Gen blaas*. G. *Die blase*. Gall. *Vessie*. A. A bladder.

VESICA ÆNEA, est cucurbita magna cuprea, destillationi plantarum inserviens.

VESICA BILARIA, est Vesicula ad figuram pyri accedens, sita in parte hepatis concava, parvo ovo gallinaceo ut plurimum similis; fundus, nobis erectis deorsum, collum verò fursum spectat, habetque quasi sphincterem peculiarem, incumbit vesicula Colo, illudque suo colore

tin-

tingit; constat ex quatuor membranis: 1°. communi: 2°. valculosa; 3°. muscolari, ex fibris rectis, obliquis & transversalibus 4°. nervea, intus rugosa seu reticulata, humore unctuofo imbuta, in qua subinde minimæ glandulæ apparent, quæ fabrica ductibus biliariis communis esse videtur; exit in ductum qui cum poro biliario ad angulum acutum jungitur, & sic uniti faciunt ductum communem majorem prioribus; obliquè descendente, qui ad angulos acutos appositus duodeno, penetrat exteriorem ejus tunicam, dein inter hanc & alteram descendens, mox perforata & hæc, inter secundam & tertiam longo itinere progressus, foramine rotundo in cavum intestini libere exit, idem quod *Folliculus fellis*.

VESICA DESTILLATORIA, est vas æneum sive alienum cupreum, superius capitello cum tubo donatum, qui inseritur tubo serpentinis ductibus incurvato; inservit destillationibus plantarum aquosis, spirituosis, decoctis &c. B. *En blaas*: per vesicam destillare, *En blaas distilleren*.

VESICA URINARIA, Gr. κύστις: est ea, quæ in viris posterius intestinum rectum habet: in sceminis verò uterum, cujus vaginæ alligatur, semper extra abdomen in loco tutissimo à concursu ossium sacri, Ileon, Ischion, & Pubis formato, & mediante supra expansa peritonæi lamellâ, cui fundus vesicæ accretus, à contentis abdominis separato, hæret; qui pelvis dicitur: habet hæc vesica tres membranas, externa peritonæo ortum debet, hujus officium est vesicam investire: media membrana est muscularis, fibris longitudinalibus, & spiraliibus prædita, huic in toto corpore similis non reperitur, valdè explicabilis, & magnâ vi elasticâ prædita: intima membrana glandulosa est, valdèque sensibilis, si microscopii ope conspicitur, deteguntur infiniti exigui folliculi, rotundi, humore mucoso instar olei amygdalarum pleni; undè hæc membrana tam lubrica est, ut attractiones digitorum eludat; quo vesica contractior, & minus stimulat, eo dicti folliculi magis clauduntur, humorem mucosum colligunt, & ad usum reservant; quo verò magis dilatatur & stimulat, eo oscula folliculorum patentiora redduntur, & humor ille majori copiâ fluens vesicam ab irritante quocunque acri vel stimulante defendit: tandem ne urina continuò efflue-

efflueret ex vesica appositus est superiori cervici vesicæ sphincter. Accipit urinam ex renibus per ureteres, eamque per urethram, quæ in viris quàm foeminis longior est, deponit. B. *De pis blaas*. G. Harnblase, die blase. Gall. *La Vessie*. A. The urine bladder.

VESICARIA, vocatur Alcea veneta, ut & Alkekengi, quia ejus fructus & semen in vesiculis continetur: vel quoniam vesicæ & calculis prodest.

VESICATORIA, sunt medicamenta, quæ externè cuti applicata, in locum determinatum tumorem quendam ex liquido ibi ante non hærente conciliant, illud liquidum nempe eo hæc vi derivando, ut per illud ultimum vasculum nimis distentum rumpatur, adeoque in locum fracturæ liquidum exeat, communique cavitae colligatur; Veluti fit à Cantharidibus. Vocantur quoque *Attrahentia*, *Derivantia*. Gr. *Ἐπισπαστικά*. B. *Bleintrekkende Dingen* / *spaanse vliegpleister*. G. Ein pflaster von spanischen fliegen; blatter machende mittel. Gall. *Vesicatories*. A. Vesicatorie.

VESICULÆ ADIPOSÆ, vide *Sacculi Adiposi*.

VESICULA FELLIS, idem quod *Folliculus Fellis*.

VESICULÆ SEMINALES, sunt receptacula quædam, seu intestinula cæca in gyros, cryptas, recessus, complicata, quæ collo vesicæ à parte posteriori nectuntur per membranas; solummodò in viris reperiuntur, nunquam in foeminino sexu; sedem habent inter vesicam urinariam & intestinum rectum, duæ sunt & constant ex membrana satis tenui, & avium minorum intestinorum instar variis modis contortæ sunt, nisi quod hinc inde varicum adinstar mirum in modum dilatatae & internâ cavitate magis contractæ conspiciantur, in has desinit vas ejaculatorium sensim latius & sinuosum, rursus angustius ubi incurvatum ingreditur ferè recto itinere in hæc intestinula versùs horum fundum capacissimum: quæque vesicula prædita est alio canale emissorio cum priori ad angulos acutos juncto, qui bini emissorii in urethra ad angulum obtusum junguntur, & in unum canalem emissorium in urethram patentem desinunt, qui medius & unus, inter alios binos longè minores, & altiores, ab utroque ejus latere appositos, locatur; ut ita per tria distincta oscula seminalis humor huc expellatur: interimque ambæ hæ

hæ vesiculæ membrana musculosa colligatæ sunt, & semen asservant, & tempore orgasmi venerei, excernunt. B. *Zaad-blaasjes*. G. Saamen-bläslein. Gall. *Vesicules Seminales*. A. The Seed Vessels.

VESPERTILIONUM ALÆ, sunt ligamenta duo lata & membranosa, utrinque unum, quibus uteri fundus ossibus Ilii laxè connectitur: *Aretaus* Vespertilionum alis assimilat. B. *De vleermuis gelpke banden*. G. Die flader mausz gleiche nasen bänder, die beide seitlein zu unterst an der nasen. Gall. *Ailes de Chauve souris*. A. Bats-wings.

VESTIBULUM, in aure dicitur pars media inter labyrinthum & inter cochleam; est verò cavitas ossæ, superficie inæqualis; ejus pars anterior obducitur membrana fenestræ ovalis, opposita pars spectat membranam Tympani, in eo hiant novem foramina 1. fenestra ovalis 2. duo foramina nervorum. 3. quinque foramina canalium trium semicircularium, 4. superior pars cochleæ à parte facièi huc aperitur. B. *Het poortaal van 't doolhof*. Gall. *Le Vestibule*.

VETERINARIA MEDICINA, est ea ars quæ de Medicatione circa jumenta & pecudes agit, vulgò *Mulo-medicina*.

VETERNUS, vide *Lethargus*.

VETONICA, *Vettonica*, *Vettonicum*: est Betonica, sic ab inventoribus Vetonibus, Hispaniæ populis, nominata est. Gr. *Κίσπος*, idque à varietate & copia remediorum dicta est. Vide *Betonica*.

VIBEX, vide *Enchymoma*.

VIBRATIO, est agitatio & motio corporis & membrorum involuntaria, ut conquiescere non liceat, etiamsi strenuè renitaris. B. *Schuddingen*. G. Das erschuettern, schwingen, wackeln. Gall. *Branlement*, *Agitation*; *secousse*. A. Shaking, Quaking.

VIBRISSÆ, dicuntur pili, qui è naribus excrescunt. B. *De neus-hairen*. G. Die nasen-härlein. Gall. *Le Poil des Narines*. A. The haire in the nose.

VIBURNUM, est arbuscula, cujus rami longi, digitum crassi, valdè flexiles, corticem albescentem habentes: folia ad Alnum vel potius sorbum Alpinam accedunt, lata, sublonga, crassiuscula, in ambitu crenata, hirsuta, & pulvisculò albo, maximè infernâ parte, quæ ob id etiam

magis candicat, conspersa, gustu adstringente: flos est monopetalus, rotatus, quinquefidus, umbellæ in formam digestus, staminibus quinque præditus: ovarium in ora superiore coronatum caliculo quinquefido, instructum tubâ erectâ veluti triglobosa, abit in fructum seu baccam mollem, succi plenam, unico semine osseo, compresso, striato, factam; hæc arbuscula crescit in locis incultis, saxosis, & montibus: à *Viendo*, id est, *Ligando*, dictum, quo rustici utuntur ad colligendos fasciculos. Vulgè *Viorne*.

VICIA, est planta, quæ caules habet angulosos, villosos, excavatos: folia oblonga, angusta, villosa, bina, quasi conjugata, costæ innascentia, in claviculas abeuntia: flores sunt leguminosi, purpurei aut cærulei: flori succedit siliqua villosa, facta seminibus subrotundis, aut angulatis, nigris: fortè & secundum veri similitudinem à *Gr Bixia* vel *Bixior* nomen habet. Dici videtur à vinciendo, quòd item ut vitis capreolos habeat, quibus fursùm versus serpit, vel quòd inter frumenta vitium sit. B. *Dit sen / Wicken*. G. *Wicken*. Gall. *Vesse*. A. *Vetch*.

VICTORIALIS, dicitur *gladiolus*, ut & *allium montanum*. B. *Victori-Wortel* / *das-look* / *veld-look*. G. *Sieg-wurtz*. Gall. *Ail Serpentina*. A. *Victory root*, wild & broad garlick.

VICTORIOLA, vide *Laurus Alexandrina*.

VICTUS RATIO, est modus vivendi, quo sanitas per convenientia alimenta, quibus in humano usû vulgò utimur, conservatur & morbus propellitur: consistit in recto usu rerum necessariarum, estque in Morbis triplex. Crassa, Mediocris, Tenuis: item est tenuis simpliciter, tenuior & tenuissima, vide *Dieta*.

VIGILIA, est spirituum animalium in cerebro & per nervos facilis agitatio, quâ per organa sensuum nostrorum motus objectorum sensorio communi, facili negotio, offeruntur. Si nimis hi spiritus agitantur, vigiliam pervicacem inducunt. B. *Waken*. G. *Das wachen*. Gall. *Veille*. A. *Watching*.

VIGILIA NIMIA, idem quod *Agrypnia*.

VIGOR MORBI, vide *Acme*.

VILTRUM, idem quod *Filtrum*.

VINACEI, grana sunt acinorum, *πλῆκτα* Gr. nominantur.

nantur, quæ pressis uvis cum folliculo abjiciuntur.

VINCA PERVINCA, vide *Clematis Daphnoides*.

VINCE TOXICUM, est Hirundinaria, seu Asclepias: quidam dici putant Νικητοξικόν, quòd illi adversus venena insignis vis insit. Derivatur à *Vincere* vel νικᾶν quod idem est, & τοξικόν venenum. Vide *Hirundinaria*.

VINUM COS, est vinum Colore, odore & sapore pol-
lens; Gall. *Vin Theologal*. Anglorum Schola Salernitana
nitorem addit hoc versiculo:

Vina probantur, odore, sapore, nitore, colore.

VINUM HIPPOCRATICUM, est cui saccharum &
aromata infusa fuerint, quæ post per manicam Hippocra-
tis colantur. B. *Hippocras-wijn / specerwijn*. G.
Hippocras. Gall. *Hippocras*; *Vin d'Hippocrate*. A. Wine of
Hippocrates.

VINUM MEDICATUM, est vinum, cui medica-
menta infusa sunt in usum ægrotantium. Præsertim quan-
do cum musto ad fermentandum reponuntur. B. *Genees-
wijn*. G. Kräuter-wein. Gall. *Vin Medicinal*.

VIOLA, est planta, cujus folia ex radice erumpentia,
sunt obrotunda, ampla, in margine incisa, viridia, cauli-
bus longis adhærentia: flos est pentapetalus, anomalus
papilionacei floris æmulus, hujus enim duo petala supe-
riora vexillum, duo lateralia alas, inferius verò, quod in
caudam definit, carinam quodammodò repræsentant, co-
loris purpurei aut cærulei, odoris suavis & grati: post
florem apparet capsula, per maturitatem in tres partes di-
visa, continens semina exigua, obrotunda, albescentia:
radix est fibrosa: putatur dici ab Ion, quòd Nymphæ quæ-
dam Ioniæ, florem illum Jovi primum dederit muneri:
sed alii, quòd cum Io in vaccam à Jove conversa esset, ter-
ra florem illum pabulo bovis ejus fuderit. Latini quoque
detrita. t. litera, violam quasi vitulam imitatione Gr. videri
possunt appellasse: alii dici volunt ἀπὸ τοῦ ἰέναι; quoniam
prius cæteris floribus veris tempore proveniat. Hinc ejus
folia *Violaria* vocantur. B. *Viola*. G. *Viole*. Gall. *Violette*.
A. Violet.

VIOLA MATRONALIS, vide *Matronalis Flos*.

VIORNA, seu vitis alba, sed Fuchio vitis nigra: vi-
detur corrupta vox à *Viburno*: fortè sic dicta quòd prop-
ter

ter flexibilitatem, clematis in modum, omnes adstantes plantas circumligat, vinciatque.

VIPERINA, vide *Echium*

VIRGA PASTORIS, vide *Dipsacus*.

VIRGA, vide *Penis*.

VIRGA, in vegetabilibus est, quæ ex radicibus, aut caudicis lateribus exit; à nonnullis virgæ appellatæ sunt soboles.

VIRGA AUREA, & solidago saracenica, est planta, quæ habet caules rectos, rotundos, striatos, firmos, & medullâ albâ repletos: folia sunt oblonga, acuta, in margine incisa: flos est radiatus, caulium suprema fastigia floribus abundant, qui quasi in spicas colliguntur, quæ rursus in adunatam quasi virgam conjici solent; sunt flores coloris flavi aurei, calice tubiformi & multifido comprehensi: his succedunt semina pappis instructa: radix fibrosa, saporis aromatici. B. *Heidens wondkruid / gulden roede*. G. Heidnisch wundkraut. Gall. *Verge Dorée*. A. Consolide Sarasine, Golden Rod, Saracens Confound. A. Sort of Red Comfrey.

VIRGINALE CLAUSTRUM, vide *Hymen*.

VIRIDE ÆRIS, vide *Ærugo*.

VIRGINEUS MORBUS, vide *Chlorosis*.

VIRGULTUM, furculus is est, qui terræ committitur, ut in arborem infurgat.

VIROSUS, est, in quo *Virus* sive *Venenum*; sæpè etiam pro teterrimo & graveolente sopore aut odore sumitur.

VIRUS, est humor fluens, & accipitur quoque pro *semine*: *venenum* etiam significat, nec non *ichores* ex ulceribus manantes.

VISCARIA, est floris Amerii species, quæ & *Muscipula* vocatur, muscas ob foliorum viscositatem, irretiens.

VISCERA, sunt organa, in cavitatibus majoribus contenta, quæ elaborant aliquem humorem in usum publicum & toti corpori inservientem; sic ventriculus & Intestina elaborant cibos nutrituros universum corpus, sic Cor compingit, comminuit, movet sanguinem, undè postea omnes liquores fiunt & secernuntur &c. vocantur item *Extra*, *Interranea*. Gr. *Σπλαγγνὰ*, *Ἐγκάτα*. *Ἐγκοιλία*. B. *Ingewanden*. G. Das eingeweide. Gall. *Entrailles*. A. Bowells, Entrailles.

VISCUM, vel **VISCUS**, est frutex peculiaris in arborum quarundam ramis enatus, semper virens : uti est viscus quercinus, dicitur etiam lignum sanctæ Crucis ; species est fruticis, quæ ad altitudinem duorum circiter pedum crescit, caules habet ut plurimum digiti crassitiæ, duros, lignosos, compactos, graves, extus coloris fusci, rubri, intus albi, flavescentis : plurimos germinat ramos lignosos, flexiles, intricatos, cortice viridi obtektos : folia sunt bina opposita, oblonga, crassa, dura, Buxi foliis fatis similia, sed aliquantulum longiora, venosa, coloris viridis flavescentis : flos est monopetalus, pelvisiformis, quadrifidus, verrucis conspersus, tanquam apicibus pulverem effundentibus : ovarium alio à flore loco natum, tenerum, quatuor foliolis succinctum, fit bacca subrotunda, glutine plena, mollis, alba, splendens, sæta semine plano & cordiformi, per totam hyemen viret hæc planta. Mira de hujus visci generatione narrantur : quidam cum Theophrasto & Plinio credunt, quod tantummodò nascatur ex semine baccarum per alvos turdorum palumbarumque, & aliarum avium, postquam acinorum pulpam concoxerunt, reddito, undè & cum Plauto dicunt de Turdo, quòd ipsi sibi avis mortem creat, & Turdus exitium sibi cacet, ob gluten, quod ex eo fit, quo postea aves capiuntur : huic sententiæ autem uterque Bauhinus & Scalliger se opponunt acriter, qui viscum ex arboribus, quasi cornua ex ossibus animalium educi persuadere volunt : sed R. J. Camerarius in Eph. Nat. Cur. demonstravit, baccas visci deferri posse ad ramos arborum, tam delapsu raptuque ventorum, quàm ab avibus non solum devoratas, & redditas per alvum, sed rostro delatas ; nec sphaerica sua figura à ramulis rotundis tam faciliè decidere, quàm ruptas vel spontè vel ab avibus, suo glutine adhærere : adhæret viscus non tantum quercui, sed & aliis arboribus, abieti, tilia pyro, pomo, corylo &c. Gr. ἰξυς & ἰξία. B. ~~Marentakken~~. G. Mistell. Gall. Guy. A. Missel or Misseltoe.

VISUS, est sensus, quo ex materiæ lucis in retinam sani oculi impingentis motu, lumen & colores ab anima percipiuntur. Gr. ὄψις. B. ~~Gezigt~~. G. Gesicht. Gall. *Vue*. A. Seeing, Sight.

VITA, in animali perfecto, est præside ac movente

anima, continuus fluxus ac refluxus, plus minusve sensibilis, aëris, sanguinis, & spirituum animalium, per organa & ex organis vitalibus, satis probè constitutis, & mutuo atque alternè plus minusve sensibilibiter agitis & agitantibus: in animali verò nondum perfectò vita non requirit aëris actionem in pulmones respiratoriam, quare in hoc erit vita modò circulatio sanguinis per viscera vitalia, & motus spirituum Cerebelloforum per nervos à Cerebello oriundos: de his lege *Lancisium* de mortibus subitaneis. Gr. Βίη, Ζωή. B. Leben. G. Leben. Gall. *La Vie*. A. Life.

VITALIA, idem quod *Cardiaca*.

VITALIS FACULTAS, est actio in corpore excitata, quâ mediante homo vivit, quæque peragitur ipso vel infcio, vel involuntariè; qualis est motus Cordis, Arteriarum, respiratio; quæque dependet maximè à Cerebello, & nervis ab eo oriundis, vel in eo terminatis.

VITALIS INDICATIO, est cognitio conditionis viscerum & virium vitalium, quæ in homine, cui medicinam facit medicus, nunc præsens est, simul cum scientia remediorum, quæ vel augendis, minuendis, vel conservandis, aut restituendis viribus vitalibus conducunt pro scopo præsenti requisito; habetur autem cognitio illius conditionis ex pulsu perspecto, & respiratione observata. B. *Met lebens inzicht*.

VITEALIS, vide *Helxine Cissampelos*.

VITELLINA BILIS, vide *Bilis*.

VITEX, est *Agnus Castus*; est arbuscula, quæ habet ramos longos, flexiles, fractu difficiles, cortice cinereo tectos: folia sunt longa, angusta, acuta, lanuginosa; flores sunt monopetali, tubulosi, in spicas congesti: his succedit fructus sphaericus, in quatuor loculamenta divisus, continens semina obrotunda, grisea, Coriandrinis ferè paria magnitudine, coloris grysei, saporis acris aromatici. Gr. Ἀγνός, id est, Castus: item Ἀβύς vimen, propter invictam ferè ramorum exilitatem, undè fortè nomen viticis, à vico. Vide *Agnus Castus*.

VITICELLA, vide *Bryonia*.

VITICULÆ, non palmites aut sarmenta sunt, sed flagella, quæ vitis modò repentina longè latèque vagantur, ac vicinos frutices nacta sic intricant eos, ut iis perinde quasi pedamentis abutantur: vel scandentia suis irretiunt
cla-

claviculis, quibus quasi digitis adhærent, quales in nasturtio indico, cucurbitis & plerisque aliis inveniuntur.

VITILIGO, vitiliginis tres species sunt. Gr. *Α'λφ*, ubi color est albus, serè subasper, & non continuus, ut quædam quasi guttæ dispersæ esse videantur. Interdum etiam latius, & cum quibusdam intermissionibus serpit. *Μελας* colore ab hoc differt, quia niger est, & umbræ similis. Cætera eadem sunt. *Λευκή* habet quiddam simile *Alpho*, sed magis albida est, & altius descendit, in eaque albi pili sunt, & lanugini similes. Omnia hæc serpunt, sed in aliis celerius, in aliis tardius. *Vitiligo* volunt dici vel è vitio, vel à vitulo, Festo teste. B. *Witte ruidigheit*. G. *Weisse ræudigkeit*. Gall. *Gratelle blanche*. A. White leprosy.

VITIS, est Arbuscula, quæ habet caulem tortuosum, obductum cortice fissò, rubicundo; sarmenta plurima longa veluti brachia dimittentem, quibus vicinas arbores & pedamenta apprehendit: folia sunt ampla, variè laciniosa, ut ficus, alia majora profundius incisa, quandoque ad pediculum usque in lacinias acutas divisa; alia tenuiora, alia crassiora, alia viridia, alia rubentia, alia maculata, alia ad tactum duriora, alia molliora, alia lævia, alia subhirsuta: flos est rosaceus, pentapetalus, staminibus quinque præditus: ovarium in fundo floris natum, tubâ brevi, pilosâ, instructum, fit bacca mollis, pulposa, succulenta, rubra, aut alba, seminibus plurimis, plerumque quatuor, fætâ: fructus & flores in racemos congeruntur: à vinciendo, quòd arbores &c. claviculis vinciat: vel quòd invitetur ad uvas pariendas: vel dicitur à vino ferendo. Gr. *Ἀμπελ*, ab *ἄμα Una*, & *πηλὸς Jon.* pro *οἶν Vinum*, hinc *Ὀινόφειρον Vinum Gerens*: ab *οἶν Vinum*, & *φείρω fero*. B. *Wpngaard / dzuibe-boom*. G. *Weinstock*, *wein-reben*. Gall. *Vigne*. A. *Wine*, vel *grape bearing*, *veine tree*.

VITIS IDÆA est Arbuscula, quæ habet ramos tenues, cortice viridi obductos: folia sunt oblonga, ampla, in margine leviter incisa, saporis adstringentis, flores monopetali, campaniformes, globoso ovario innati, coloris albi, subrubicundi: flori succedit fructus mollis, seu bacca umbilicalis succo plena, juniperino serè similis, per maturitatem violacea potius, quàm nigra, sapore grato & acido

acido primulum degustata, quæ tamen paulò post aliquid nauseabundi in ore relinquit, purpureo violacea satisque pertinaci tinctura, cui grana immerguntur multa, parva, albescentia vel rubentia: radix lignosa, tenuis, repens. B. *Myrtil*. G. Heidelberg, standelbeer, bickbeer oder bickelbeer. Gall. *Airelle*, ou *Myrtille*. A. Shrub like Myrtle-tree.

VITIS ALBA, seu VITALBA, contractâ voce, dicitur non modò quòd Vitem sativam foliis utriculisque referat, verùm etiam, quòd fructum in exiguæ uvæ similitudinem, acinis licet raris confirmatum producat. Vide *Bryonia*.

VITIS NIGRA, Gr. ἡ μύρτις μέλαινα; nigra dicitur vitis à radice nigra, & quòd vitis similitudinem obtineat.

VITREA TABULA, vide *Diploë*.

VITREUS HUMOR, vide *Humores Oculi*.

VITRIOLUM, est sal minerale metallis proximum, ac præcipuè cupro &c. varia sunt ejus genera pro indole mineræ, quam in se continent, differentia; præcipua autem, quorum hoc tempore est existimatio, sunt primo *Ceruleum*, Sapphyri instar, compactum, ut saccharum candum, tactu siccum, *Hungaricum* vocant, vel *Cyprium*, aut *Gallicum* ex agro Lugdunensi; Secundo *Subviride*, herbacei coloris, magis granulatum, grumosumque instar salis communis, paulum unctuosum, manuique tangentis adhærens, quale *Gostariense*, *Suecicum* &c. Tertio *Album*, in formam parvulorum panum effictum, tactu siccum. *Eduardus Brouw*, etiam de *Rubro* mentionem facit. *Ceruleum* & *Album*, de cupro participat, *Viride* autem de ferro. Vitriola sunt vel nativa sive fossilia; vel artificialia, sive factitia: nativa duplicia reperiuntur, alia ex ferro, quæ colore viridi præstant, ex ære alia, quæ cærulea plerùmque amænitate commendantur: cætera metalla vix soluta in fodinis apparent, quia illorum solventia, nitri acida, vel marini salis spiritus haud reperiuntur in fodinis; undè Auri, Argenti vivi, plumbi, stanni, succi soluti vel concreti nunquam ferè inveniuntur, utique non multa. Sed tamen metallica plumbi levi acido solvi posse, ut constat, ita simul difficillimè in cristallos cogi posse, ars Chemica docet, sed statim ferè in pulverem cerussæ, excussio iterùm acido, verti; id & de stanno ita verùm.

Om-

Omne ergo fossile vitriolum, quod erutum hactenus, ex solo ferro aut ære habetur: tamen ramenta fortè vel pulveres aliorum metallorum soluto vitriolo, inter concrescendum immisceri posse nihil vetat; sed eodem solvente soluta alia metalla, iis intimè nupta esse, necdum constat: solvens Martis & Veneris idem acidum, igne violento inde separandum titulo spiritûs aut olei vitrioli; quod ipsum ex alumine exprimitur arte, aut de sulphuris accenli fumo colligitur; imò vitriola & sulphura eâdem matrice concipiuntur, foveantur, eduntur, lapide scilicet Pyrite dicto effosso, aëri exposito, sulphuri abundanti liberato, contuso, in aqua soluto ad bacillos ligneos crystallisato; aut etiam ex Misfy veterum naturali solutione & cristallificatione ilicò producitur: undè vitriolum est quintuplex. 1. Viride ex solo ferro & spiritu sulphuris, medicatis viribus laudatum, atramento optimum. 2. Cærulescens, ferro plurimo, pauciori cupro, per spiritum sulphuris soluto, constans; cujus solutio aqua facta lamellas ferri immixtas rubro æris colore tingit, sic parùm admixti æris demonstrans. 3. Vitriolum album videtur parùm differre à vero viridi, fortè paulò majori calori originem debens, ut in factitio apparet: namque omni cæterum dote idem omnino exhibet. 4. Chalcites, verum Chalcanthum, vel vitriolum rubrum, quodque simillimum viridi, in eadem resolvendum; fortè & aliquid admixti æris capiens: inprimis ferro & acido sulphuris compositum videtur. Cyprium vel Hungaricum, cæruleum penitus; solo cupro fit, & eodem acido sulphuris liquore. Factitia fiunt, quoties sales solventes, acidi inprimis, discerpsèrunt metalla in ramenta minima, atque iisdem arcè adhaerescencia, concrescunt unà in glebularas, in aqua dilui aptas integrè, sine ulla fæce omnino, quamdiu nimirum hanc vitrioli veram formam obtinent: talia igitur numerantur auri, argenti, plumbi, mercurii, martis, veneris, stanni vitriola, quamdiu acido solvente idoneâ parte aquæ, metalli particulis, ita certâ proportionem adunatis constant, ut maneant perspicua, & liquida, cristalli aut vitri instar. Quo autem uberius copia acidi solventis metallo in vitriolum coacto affunditur, eo semper facilius illud in aqua deindè dilui poterit: quando autem aqua calore leni diffatur ex vitriolo, ut jam opacæ evadant glebulæ, tum solent ilicò dispo-

poni partes metallicæ ita , ut dein in aqua adeò facile dissolvi nequeant , quàm quidem prius : imò verò si continuatur hæc cristallorum exsiccatio , tum tandem materies evadit penitus dissolvi impos ; licet interim multum acidi solventis retinuerint in se : igitur omnibus nativis vitriolis ferrum & æs , basin dat , acidus sulphuris succus solvens præbet , aqua verò diluens acidum , glebulaſque metalli ordinans , figuram dat & perspicuitatem : undè pro varia proportionè horum trium omnis diversitas in his intelligi videtur. Gr. *χάλκαιον*. Arab. *Cancantum*, *Calcant*, *Alcalcadis*. B. *Ditriool* / *kopperood*. G. *Vitriol*, *kupfferroth*, *kupfferwasser*. Gall. *Vitriol*. Vitriolum nomen accepisse videtur à vitro , quia vitrum aliquatenus , modò purum fuerit , refert.

VITTA, dicitur pars tunicæ Amnios , quæ capiti infantis , cùm in lucem prodeat , adhæret , atque hoc locum habet in sexu foemino , verum in masculis *Galea* appellatur. Vide *Galea*.

ULCERATIO, vide *Exulceratio*.

ULCUS, est solutio continui , à materia erodente ortum ducens , in mollibus corporis partibus , cum imminuta magnitudine : differt igitur à vulnere , quòd ibi sit solutio recens & cruenta , hic verò plerumque purulenta aut ichorosa , ibi sit causa solvens illicò , & externa , scindens ; hic autem causa lentius solvat , interna , & erodens inveniatur , vulnus igitur antiquum & purulentum , erit ulcus. Gr. *ἔλκος*. B. *Ein zwerlinge*. G. *Ein geschwuer*, *eiterstock*, *eiterbeule*. Gall. *Ulcere*. A. *Botch*, *Sore ulcer*.

ULMARIA, est planta , quæ habet caulem tres pedes circiter altum , rectum , angulosum , ramosum , excavatum , coloris rubicundi , purpurascens : folia oblonga , in margine incisa , rugosa & superius viridia instar Ulmi , inferius alba : flores sunt parvi , rosacei , pentapetali , in racemos congesti , odoris grati ; pistillum floris sit fructus , ex plurimis vaginulis membranaceis intortis , & in capitulum congestis compositus , semineque fætus ut plurimum singulari & exiguo : radix digiti crassitie est , odora , extus nigra , rubro-fusca intus , plurimis fibris rubris instructa : crescit locis udis juxta flumina & similia loca : sic vocatur ob ulmi foliorum similitudinem : alias *Regina* vocatur *Prati* , idque quia ob folia explicata , ut & flosculos

nitidos caput inter prata extollit. B. *Reinette / geitenbaart*. G. Geis-bart. Gall. *Reine des prez*. A. Mede-wurte, Mede sweete, Meadow-sweet.

ULMUS, est Arbor valdè procera, valdè ramosa, cuius truncus est crassus, cortice fisso, aspero, flexili, obductus, extùs coloris cinerei, intùs albidì; lignum durum, flavum: folia sunt satis ampla, rugosa, venosa, oblonga, in margine incisa, acuta: flos est monopetalus, campaniformis, staminibus instructus: pistillum in centro floris sit fructus membranaceus seu foliaceus veluti cordiformis, in cuius meditullio capsula pyriformis posita est; membranacea pariter, semine fæta ejusdem formæ. Gr. *πελέα*. Ejus semen *Samera* vocatur. Vermiculi crescentes in seminum folliculis *κίπες* dicuntur; Lat. quandoque *Culiones*, & *Culices*, ast quia culices ex aquis originem habent, ut *Ephmera*, non credo posse dici culices, sed muscæ erunt. Putatur dici, quia si viminibus salicis aut ulmi ligaveris, increscens vitis se ipsam præcidit. Quidam dici putant ab uligine, quia circa uliginosa loca crescit. Vel ab ὕλη materia, quia fabris lignariis materiem præbèt. B. *Elm-boom / pyen-boom*. G. Almen, ilm, lind bast, rust-baum, Iffen-holz. Gall. *Orme, ormeau*. A. Elm-tree.

ULNA, *Focile Majus*. Gr. *πῆχὺς, Προπήχιος*, est os inter brachium & carpum, parte superiori cum humero per *γίγγλυμον* articulatur: ideò habet ibidem processus & sinus. Processus sunt duo oblongi, & quasi triangulares, asperi, ut ligamenta articulum validè ambiant. Dicuntur *κορῶναι* id est rostra seu glandes. Anterior & superior minor, humeri sinum subit: posterior crassior & amplior in obtusum angulum definit, & humeri sinum posteriorem subit. Vocat *Galenus* ὀλίκρανοι *Hippocrates* Ἀ'ρχῶνα, Latini *Gibberum*, in medio horum est magnus sinus seu cavitas instar semicirculi, undè dicitur *Σιγμοειδής*, habet adhuc alium sinum lævum externum, lateralem pro radii capite. Parte inferiore articulatur cum carpo, tum per mediam cartilaginem, tum per processum acutum, ideoque styloidem dictum: undè ligamentum oritur, cubitum carpi articulo firmans. B. *De groote elle-ppp*. G. Ellen bein, elle, das fordertheil am arm. Gall. *l'Os du Coude*. A. The el bow.

ULNARIS MUSCULUS, vide *Cubitæus*.

ULO-

ULOMELLA, est totius membri integritas, ex ὅλον integer, & μέλος membrum.

ULVA, est herbæ palustris species: dicitur fortè ab uliginosis, seu aquosis locis, in quibus reperitur. B. Zee-mos / wicr. G. Wasser-mosz. Gall. Feuille de mer. A. Sea grass, Sedge.

UMBELLA, est floris, feminifve pedamentum, in plures digestum longiores pediculos, qui simul ex fastigio eodem orti, in latius continuò radiantur, singulique vel florem, vel semen sustinent, in orbem circumactum. Græci hunc floris habitum σκιάδιον, Latini verò, quoniam umbellæ, quâ mulieres vultum vindicant à sole, & æstum arcent, circinatam effigiem gerit, umbellam dixerunt.

UMBILICALIS FUNICULUS, continet præter Urachum, tria notabilia vasa sanguinea, duas scilicet arterias, atque unam venam, cujus diameter ad minimum unius cujusque arteriæ duplum est, insuper corpore spongioso, quod ipsis tutum transitum præbet, componitur: hoc corpus spongiosum, subcartilagineum satis mobile & non facile comprimendum, secundum plurimos anatomicos, duplici membranâ constat, externa, quæ à panniculo adiposo, interna, quæ à peritonæo ortum ducit; secundum alios verò ab epidermide, cute, & panniculo adiposo: sed D. Rouhault illum unicâ solummodò membranâ tenui succinctum esse invenit, sub qua infinitarum cellularum compages se prodit, in quibus humor pellucidus, viscosus, quem Warthon gelatinam nominavit, magna copia reperitur; quo continuò affluente, hujus funiculi flexibilitas, quæ fætûs motui obsequi debet, conservatur: in hujus funiculi umbilicalis longitudine, quæ non semper eadem est, conspiciuntur aliquot quali varices sive vesiculæ sanguine plenæ, nodorum similitudinem habentes; ex quorum copia, inquit Harvæus, obstetrices de futuræ sobolis numero divinare solent, & si nulli ejusmodi nodi adfuerint, steriles in posterum fore pronuntiant puerperas: ex eorundem quoque ab invicem distantia de puerperiorum intervallo; & ex colorum varietate de sexûs discrimine aniliter hariolantur: Natura eos non paravit, ut hâc arte caveret, ne sanguis in fætum confertim refluat, ut vult Harvæus: verùm obstetrix, dum funiculum umbilicalemprehendit, eumque tanquam filum Ariadnæum

riadnæum ad placentam usque sequitur, ut tuto eam ab utero separare possit, variis eum in locis comprimit, eo-que exprimit sanguinem è locis compressis, cogitque in minus compressa cedere quæ indè intumescunt: quâprop-ter similes vesiculæ in arteriis umbilicalibus quoque inve-niuntur, sed minores; poterunt simili modo oriri à vaso-rum umbilicalium contorsione: sic autem produci appa-ret, si vasa umbilicalia aquâ, aliove idoneo liquore im-pleantur; statim enim ita evanescent, ut æquè inani opera nodos in his vasis, quàm in scirpo, quæri possunt: hujus funiculi crassities circum circa digitalis est, aliquando ta-men tenuior, vel crassior. Vid. Funiculus Umbilicalis; & vasa Umbilicalia.

UMBILICUS, Umbo, ὀμφαλός, Πίζα γαστρός *Aristo-teli*, est umbo in medio abdominis situs, cui in foetu in-testinulum umbilicale conjungebatur, quod post partum abscinditur. B. *De navel*. G. Der navel. Gall. *Le Nom-bril*. A. The navel.

UMBILICUS MARINUS, est testaceum quiddam, planum, ab una parte rubrum, ab altera fuscum: haben-tur majora & minora. B. *Zee-navel*. G. Meerbonen. Gall. *Nombril Marin*. A. Sea-navel.

UMBILICUS, id in pomis est, quod in iis medium vel prominet, vel conditur.

UMBILICUS TERRÆ, vide *Cyclamen*.

UMBILICUS VENERIS, & cæteræ herbæ, quæ umbilici nomen ferunt, dicuntur sic à foliorum similitudi-ne cum umbilico humano.

UNCIA, est duodecima pars libræ medicinalis; conti-net uncia drachmas octo. Gr. ὀνχία. B. *En once / twee lood*. G. Ein untze, zwey loth. Gall. *Once*. A. Ounce.

UNCUS, idem quod *Hamus & Hamulus*.

UNDEMI, idem quod *Oedema*.

UNEDO, putatur esse Mespilus; quidam tamen illud nomen Arbuto attribuunt. Gr. Ἐπιμηλὶς, quæ etiam ab Italis rusticis vocatur *Unedo*, estque quasi Malus Sylve-stris. Indè nomen habens quod plures edi non possunt.

UNGARICUS MORBUS, sive HUNGARICUS, est species febris Epidemicæ malignæ, plerumque cum nimio capitis dolore, delirio, aut angina periculosissima inva-dens, aliquando cum petechiis, sive maculis pulicaribus.

UNGUENTUM, ab UNGUERE, est Medicamentum externum, quod consistentiam linimento paulò crassiorē habet, vocatur etiam *Unguen* Plin. Gr. Ἀλειμα & Ἀλειφαρ. B. Zalf. G. Salbe. Gall. *Onguent*. A. Ointiment.

UNGUICULI, idem quod *Alabastr*.

UNGUIS, Gr. ὄνυξ, est pars corporis animalis flexilis, alba, dura, digitos ab externis injuriis defendens, & quodammodò exornans, eorum extremitati dorsali imposita; radix ejus ligamento cuidam jungitur, & ob vicinos adstosque ei tendines, sensilis est. Constitui videtur, ex collectione minimarum fistularum, densè sibi invicem adhærentium & in longitudinem excurrentium. Ubi incipiunt, inveniuntur quædam fibræ nervosæ in modum papillarum elongatarum, quarum elongatæ partes ad unguem usque conspiciuntur. Si autem vi abrumpantur, foramina diversa relinquuntur. Ita ut cornea unguium substantia retis figuram obtineat. Hisce accedit corpus papillosum ungui subiectum, unà cum suis vasis excretoriis. Apices unguium sunt, qui ultra carnem exseruntur, Ἀκρωνυχία sive Extremitates; partes quæ præciduntur, *Segmina unguium* dicuntur; partes sub ungue, Κρύπτα, pars alba & semilunaris radici proxima, Ἀνατολή, sive exortus, & Ἀργεμῶ ab albedine, ipsa initia eorum cuti adnata, Πῖττονες, unguium radices vocantur; latera Πῶγες καὶ Κορυφαί, rima & vertex; anguli, Γονίαι, maculæ albæ, Νεφέλια, nubeculæ & cicatrices albæ. B. *Nagelen*. *Unguis* etiam dicitur *Pterygium*, oculi quoddam vitium, vide *Pterygium*. B. *De nagel*. G. Ein nagel. Gall. *Ongle*. A. A Nail.

UNGUIS ODORATUS, vide *Blatta Byzantia*.

UNGUES, in rosis & foliatis floribus intellexerunt Veteres imas suorum foliorum partes, quibus in capite suo cohærent, decoloresque dependent, vel unguis infima pars foliorum rosæ alba appellatur.

UNGULA, ὄνυξ *Hippocr.* est uncinus seu Hamus educendo mortuo foetui comparatus. Embryorectes *Tertuliano*, dicitur lib. de Anima, nisi placeat eo loco reponere ex *Galeno* Ἐμβρυοθάλασσης, sic enim ille nominat, aut Ἐμβρυολκός quâ voce *Hippocrates* utitur, à quo idem instrumentum etiam Ἐλκυσηρ, item Πίετρον, lib. de mulieribus, & Ἰχθύη dicitur. Gall. *Un Crochet*.

UNGULA CABALLINA, est Tuffilago seu Farfara: sic

fic dicta sc. quòd istius plantæ folia equinæ ungulæ perfamilia sint. Vide *Tussilago*.

UNGULA OCULI, idem quod *Pterygium*.

UNICORNU, sæpè à Medicis maximoperè laudatur, verùm, an verum detur necdum demonstratum est, nuperrimè frustum dimidii spithami ostensum est, quod quia striis carebat, non videbatur mihi esse de dente piscis in Groenlandia *Narbval* dicti. Intùs erat albi coloris & sine medulla. Sed si daretur, quis diceret, tantis viribus valere, ut ignota Medicorum turba clamat : facile est credere non aliis virtutibus, quam cornu rhinocerotis, aut cornu cervi gaudere. Quod pro eo venditant, est dens alicujus piscis Groenlandici, *Narbval* dicti : Piscis iste in juventute duos habet dentes, quod illi mihi narrarunt, qui illas regiones frequentarunt, imò & stigma & locuni sive foramen, in quo collocatus fuerat, vidi : cum adoleverit sinister excidit, & locus evanescit, verùm dens dexter, qui remanserat, ut esset pisci æquilibrium, non recta via enascitur, sed sinistram versùs partem magis ac magis inclinat. Asini cujusdam Africani cornu pro vero monocerate sæpè divenditur. Cornua illa, sive potiùs dentes, aliquando sex pedes superare vidi : albi sunt instar eboris sed cochleæ in modum striati. Gr. Μονοκερὸς. B. *Enghooren*. G. Einhorn. Gall. *Unicorne*. A. Unicorn.

UNIO seu MARGARITA aut PERLA, est Gemmæ maritimæ quædam species, in ostreis, musculis & fortè aliis conchis nascens. Ob vires insignes valdè laudatur. Sed si res intimiùs inspiciatur, nihil aliud faciunt quàm acidum temperare, uti & mater perlarum, & omnia conchilia faciunt. Vide *Margarita*.

VOLA, est postbrachialis pars interna manuum, *Palma* dicta, Gr. Δᾶρον, Κοῖλον χειρὸς, Οἶναρ, Pind. Schol. Item vola est concavitas pedis. Gr. Κοτύλη, Κοῖλον ποδὸς. B. *Het hol van de voet / of hand*. G. Die hœhle an der hand oder fusz. Gall. *La Paulme de la main*. A. The palme of the hand.

VOLATICA, idem quod *Lichen*.

VOLATILIA, sunt, quæ faciliè avolant, uti sunt omnes spiritus & salia volatilia, Mercurius &c.

VOLSELLA, seu VULSELLA, & ACANTABOLUS, Gr. Μυδισηρόν, Τριχολαβὶς : Τριχολάβιον, est instru-

mentum, quo pilos prehenſos radicitus è corpore extirpant; ſeu forceps chirurgica, quæ pro vario uſu varia forma eſt. B. *Gen hair-trekker / nyptang / koren-tang*. G. Kornzanglein, rauffzanglein. Gall. *Pincettes*. A. A Paire of Pincers.

VOLVA, eſt ſpecies fungi, ovi vitellum referens: volva dicitur, ceu in ovo eſt Luteum, Italis *Boloccioli* & *Ovole* dicuntur, quòd ovorum vitellum referant.

VOLUBILIS, dicitur planta, quæ ſub ſmilacis nomine venit, cujus ſunt variæ ſpecies: à circumvolvendo ergo nomen habet, quod juxta creſcentibus plantis, ſtipitibus &c. circumvolvendo adhæret.

VOLVULUS, vide *Iliaca Paſſio*.

VOMICA, eſt tuberculum in Pulmone natum p. n. membranâ propriâ incluſum, pure plenum: ortum à quacunque cauſa partem pulmonis priùs inflammante, dein ſuppurante, ſed tamen ita, ut in membrana quadam, quæ ſimul creſcit ac extenditur, contineatur: nec ſputo excernatur; aliquando in initio nec tuſſim nec febrem inducit; poſtea verò cum ſenſim aucta, vaſa Sanguifera vicina comprimit, quin ſanguini præterfluenti effluvia ſua imprimit, proindè febricula, cum inquietudine & marcore ſuccedit, tandem illa ad plenitudinem aggeſta & diuturnâ concoctione in pus ſincerum maturata, cyiſtin ſeu nidum diſrumpens vel ſolvens, pus ſolum vel ſacculo incluſum ejicitur. B. *Longe 3weer*. G. Lungen geſchwer, eiterbeule. Gall. *Vomique*; *Abcès dans le Poulmon*. A. Im-poſtume of the lights.

VOMITORIUM, eſt Medicamentum internum, cujus vehementi irritatione materia in ſtomacho contenta, violento motu per gulam in os & ex eo ejicitur, adeoque motus periltalticus planè invertitur, vide quid de vomitu mox dicetur. Vide *Emetica*. Gr. *ἑμετικόν*. B. *Gen bzaak bzanke*. G. Ein ſpeytranck, artzney, davon man ſich brechen muſz. Gall. *Un Emetique*, *Vomitif*. A. A Vomiting Drinke.

VOMITUS, Gr. *ἑμετός*, ab *ἑμῖα* vomo. Eſt ventriculi & æſophagi & muſculorum abdominalium convulſivus motus, quo verſus ſuperiora contrahitur ventriculus, Pyloro occluſo & fundo ac lateribus in ſe coactis verſus ſiniſtrum oriſicium, & compreſſis omnibus vi muſculorum

rum abdominalium, undè per partes convulso etiam œsophago ab imo ad fauces, contenta, si quæ sint in cavitate, expelluntur in os & ultra; Hinc Anxietas, Dolor in cordis & ventris regione, Respiratio nonnihil est impedita, facies rubet & tumet sæpè, caput distenditur, labia tremunt, sudor exprimitur, si vomitus diu durat, & identidem repetit, ut solet: nam convulsio hæc per vices repetit, undè contentorum ejectio unâ vice major, alterâ minor est: neque enim Respiratio concedit diuturnam convulsionem, & quasi Tetanum, sed fursùm actus ventriculus ab Inspiratione aliisque causis, brevis deorsum urgetur, licèt mox revertantur convulsionem, quæ rursùm remittunt: atque in tali vicissitudine vomitus fit. Hujus species sunt, ab Ebrietate, Fastidio, cibis vel potibus acerbis, venenis, Emeticis, Catharticis, in gravidis, vulneribus cerebri, viscerum inflammatione, eorumque dolore, ut in colica, ileo, nephritide, Febribus, &c. Estque vel rei ingestæ, sanguinis &c. B. *Braking / spoutwing / geubeling*. G. Das brechen, ubergeben, speyen. Gall. *Vomissement*. A. Vomiting, Casting, Spewing.

VOPISCUS, dicitur is, qui ex duobus conceptibus, uno abortu exclusa, ad partum legitimum reducitur.

URACHUS, est canalus in fœtibus exilis, membranosus, figuræ depressæ, crassitiæ circiter acus textoriæ, coloris placenta obscurioris, à fundo vesicæ exeuns, transeuns infra amnion, recta usque ad cervicem allantoidis, pervius, vel saltem transitum urinæ permittens, intra aliquot dierum spatium, ex substantia mucosa in veram membranam mutatus: est verus ductus urinarius, transmittit enim ex vesica in Allantoidem urinam à sola vesica fœtus in Utero hærentis per tantum temporis spatium non retinendam; hic verò post fœtus editionem in substantiam ligamentosam facessit, & vesicæ pro suspensorio cedit. Conjungitur umbilico & vesicæ fundo. Græc. *ὐραχός*. B. *Watervat / blaas-band*. G. Der blasen-band. Gall. *Urache*. A. Urinary passagie, urakus.

URANIA, est iridum nomen, à colore & figura Iridis cælestis: *ὐρανός* enim cælum est.

URCEOLARIS, & URCEOLA, vocatur Parietaria, quòd detergendis Urceolis vitreis polleat. Vide *Helxine*.

URENTIA, vide *Pyrotica*.

URETER, est vas fistulosum & membranofum ab utroque rene emissum, ex ejus pelvi oriundum, ferè conicum, ut plurimum inæquale, scilicet in diversis locis angustius; constatque tribus membranis; externa est proles peritonæi, media est muscularis, fibris motricibus prædita, tertia & intima similis est membranæ vesicæ interiori: hic canalis in statu sano nullam præternaturalem extensionem passus valdè angustus est, undè fit ut sibi commissus ob tunicam muscularem ferè clausus existat, donec materia secreta in pelvim continuò stillans sensimque augescens, ad superandam vim contractilem satis virium acquirat; undè liquor secretus non ilicò ex pelvi effluere potest, quod in hunc finem factum videtur, ne liquor ipso momento, quo in pelvim stillat, effluat, sed ibidem continuò adsit, ut papillarum oscula hunc liquorem stillantem humectet, & impediat, ne præ siccitate concrecant, aliàs de Urinæ secretionem brevi actum esset, hinc liquor hic in pelvi retardatus instar balnei fovet, & humectat, papillas suis osculis in pelvim hiantes à concretione præservat: hæc fistula, ut ad vesicam, in quam terminatur, perveniat, utitur primo recto, mox verò ad anteriora flexo itinere, sub peritonæi lamella decurrens, in posteriorem vesicæ partem, duorum digitorum ab alterius renis inserto uretere, uti & à cervice distantia; ergò in talem locum, ubi mutationibus vesicæ modò plenæ, modò vacuæ minimè obnoxius est, inseritur: tunc obliquè deorsum inter tunicas vesicæ spatio parvi digiti procedit, & ibi intima vesicæ membrana penetrata suam urinam infundit: hæc mirabilis insertio nullo operculo vel valvula prædita, retrogressum urinæ ex vesica in ureterem omnino impedire valet, obliquè intra vesicæ membranas se aperiens; undè urina à renibus, vesicæ traditur. Vena alba *Celfo* dicitur, ab ὑποῦρῳ, *urina*. B. *En pis-leider* / *pis-huis*. G. *Harn-gänge*. Gall. *l'Urethere*. A. *Urine-pipp*, the ureter, urinary Passage.

URETHRA, vel FISTULA, Gr. οὐρηχός, οὐρηθεα, πύξῃ οὐρητικός, est meatus urinarius; quo ex vesica per penem, vel vulvam sive pudendum muliebri, urina excernitur. Item, inservit seminis ejectioni. In initio suo per duo foramina vesiculæ seminales, quum opus fuerit, se exonerant, iisque prostata glandulosæ, etiam plurimis fo-

foraminibus circumfistunt : quibus caruncula apponitur : Canalis est miræ structuræ ; constat binis membranis, ubi primò ex vesica, cujus protractio tantùm videtur, sed his deindè interponitur corpus cavernosum sive fungosum, quod inter binas has lamellas decurrit, ad latera sensibilius quàm in medio, inter finem prostatæ & unionem corporum cavernosorum est crassissimum, dein toto decursu gracilius, ad anteriora penis crassescit, & extrorsum flexum, linit in medio apertum os urethræ, in glande, deindè verò constituit superficiem externam spongiosam glandis, terminatam in eminenti ejus fimbria circa nexum præputii ; in cavum suæ fistulæ recipit emissaria obliqua ex glandulis Cowperianis confectum humorem blandum præcipuè flaccido veretro dimittentia in usus necessarios superficiëi interiori urethræ ; tum & plurima hic patent oscula majora, minora, hæc fines sunt canaliculorum sub urethræ membrana, eructantes humorem blandum, quo lubricatur meatus, & à concretionem defenditur : urethræ progressus non est rectus, sed singulari modò progreditur, imprimis in viris, ubi per anfractus descendit, assurgit, incurvatur, descendit ; & variis sui decursus locis in latitudine sua etiam variat ; ab ὑγρὴν urina, vel ὑγρὴν urinam reddo. B. *Et pig. gang / de schaft. G. Harn rœhre. Gall. l'Urethre, Conduit de l'Urine. A. The urinary Passage.*

URETICA, idem quod *Diuretica*.

URINA, vide *Uron*.

URINA PERICARDII, vide *Aqua Pericardii*.

URINALIS HERBA, dicitur *Linaria*, quia urinam pellit sic vocatur.

URINARIA FISTULA, idem quod *Urethra*.

URINOSA, sunt Medicamenta Urinam pellentia, ut spir. Urinæ, salis armon. &c. ea poros cerebri dilatant & excitant, undè in affectibus comatosi laudatissima sunt.

URINA, est magna Veterum mensura, continens vini quadraginta libras, & triginta quinque olei circiter.

UROCRISIS, idem quod *Urocritica*.

UROCRITERIUM, est judicium de urina, ex ὑγρὴν urina, & ὑγρὴν judico.

UROCRITICA, sunt signa quæ ex urinis observantur, ex ὑγρὴν urina, & ὑγρὴν judico.

UROMANTIA, vide *Urocriterium*.

UROMANTIS, est qui ex urinis aliquid divinare valet, ex ὕρον *urina*, & μάστις *vates*.

URON, *Urina*, *Latium*, οὔρον & οὔρημα, est excrementum serosum à sanguine in renibus, cum multo sale, pauco sulphure, terra & spiritu, per ureteres ad vesicam delatum, donec convenienti tempore & loco excernatur, ab ἔριω *urinam reddo*. B. *De pis.* G. Der harn, bruntz, wasser. Gall. *Urine*, *Pissat.* A. *Urine*, *Pisse*.

UROSCOPIA, est urinæ inspectio, ab ὕρον *urina*, & σκοπέω *inspicio*.

UROSCOPIUM, idem quod *Matracium*.

URTICA, est planta, quæ habet caules plùs minùsve altos, quadratos, rigidos, lanuginem pungentem habentes, excavatos, ramosos : folia in caule bina opposita, oblonga, plùs minùsve ampla, Melissam referentia, acuta, in margine incisa, spiculis urentibus obsita : flos est apetalus, stamineus, mas, calici tetrapetaloïdi, cruciformi insidens ut plurimum ; in medio caliculi habens stamina aliquando quatuor, quandoque plura ; testiculi in foliacea plana diffiliunt : fructus plerùmque in planta non florifera fit vel capsula bivalvis, semine facta, & aliquando in globulos congesta, vel vossella semen comprehendens, tuba filamentosa instructa, & caliculo, sed & ovaria in planta mare inveniuntur : undè fiunt urticæ mares, fæminæ & hermaphroditæ : radix fibrosa, repens, coloris flavescentis ; plures dantur urticæ species, maxima, minor, & Romana sive mas cum globulis : planta hæc dicitur ab urendo, quod pruritus pustulasque igni similes excitet. Gr. Ἀκαλίφη ab α priv. καλή & ἀφῆ, quia non bona tactu, & pruriginem excitet. Item κνιδη vocatur, à κνίζειν quòd vellicet, pungat, à suo morfu sensum laceffat. B. *Meteln.* G. *Brennessel.* Gall. *Grande Ortie*, *Petite Ortie*, *Ortie Romaine*. A. *Nettles*.

URTICATIO, est Operatio Chirurgica, quâ membra corporis urticis recentibus percutiuntur, ad calorem nempe revocandum.

USNEA, est muscus ossibus vel arboribus adnascens. Propriè tamen sumitur pro musco calvariis humanis crescente, est vox Arabica. B. *Mosch.* G. *Mosz.* Gall. *Usnée humaine*, ou des *plantas*. A. *Mosse*.

USTILAGO, ab urendo dicitur. Vide *Rubigo*.

USTIO

USTIO, est, quando res in cineres rediguntur, ut arte salis ex vegetabilibus elixivatio fiat. Vel ut res melius in pulverem redigantur, uti fit in cornu cervino calcinando. *Ustio* Chirurgis quoque familiaris, quando cauteriis urunt. B. *Branding*. G. Verbrennung. Gall. *Brulure ou action de bruler*. A. Burning.

UTERI ASCENSIO, idem quod *Hysterica Passio*.

UTERI LIGAMENTA, vide *Ligamenta Uteri*.

UTERI OSCULUM, vide *Osculum Uteri*.

UTERI PROCIDENTIA, vide *Procidentia Uteri*.

UTERUS, *Loc*i, *Matrix*, Gr. Δελφύς, Ὑστέρη, Μηδὺς Hesiod. & Homer. Γονή Hippocr. Μήτρα, Ἀγγείον κυητήριον Galeno. Est pars organica in abdominis inferiori parte, pelvi dicta, mulierum sita, quæ in fundum, collum & vaginam dividitur. Ligamenta duo lata & totidem teretia habet. Substantiam obtinet nervosam & fibrosam; crassities variat pro ætate, & tempore gestationis foetus. Intus in fundo osculum habet, ex cujus cavitate menses profluunt, in quo & conceptio & generatio contingit: anteriùs vesicam habet, posteriùs intestinum rectum, & sic homo inter stercus & urinam nascitur. B. *De moeder / de lypf-moeder*. G. Der leib, die barmutter. Gall. *La Matrice*. A. The Wombe, Matrice.

UVA, idem quod *Cion*.

UVA CRISPA, frutex est: volunt dici ab intortis, ferèque in circulum versis, (*Crispam* alii vocant) foliis & acinis quos producit. Latinius fortè *Uva Intorta* nuncuparetur. B. *Kruis-bezie-boom / stichel-bezien / kroes-bezien / knoezelen*. G. Kreefs-beer, krausel-beer, kloster-beer, krausel-beer, stichel-beer. Gall. *Großeilles*. A. Goose-berry.

UVEA TUNICA, dicitur & *Uviformis*, vide *Rhagoides*.

UVEA MEMBRANA, ACINIFORMIS TUNICA, sive CHOROIDES, est hæc tunica posteriùs oriunda à pia matre Nervi optici, & bulbum oculi ambiens immediatè sub Sclerotica, anteriùs ubi illa pellucida Corneam facit, ab eà reflectitur intus paulum, & perforatur apertura pupilla dicta, quæ ope muscularium longitudinalium & circularium fibrarum Iridis contrahi & dilatari potest. B. *Wupf-bezie-blies*. G. Dastrauben häutlein. Gall. *l'Uvée*. A. The Grapelike membrane. Mmm 5 Uvu-

UVULARIA, vide *Laurus Alexandrina*.

VULNERARIA, vide *Traumatica*.

VULNERARIA, est planta, quæ habet caules pedem altos, tenues, rotundos, villosos, aliquantulum rubicundos, incurvatos : folia bina, costæ adhærentia, Galegam referentia, sed magis medullosa, in parte inferiore villosa, in superiore albescentia, flavescentia, viridia, saporis dulcis, subacris : flores in summitate ramorum crescentes in umbellam dispositi, leguminosi, flavi : calix tubulatus, turgidulus, lanuginosus, coloris argentei : flori succedit filiqua brevis fatâ semine subrotundo, in calice membranaceo floris recondita : radix longa, recta, lignosa, nigricans, saporis leguminosi : hæc planta crescit in montibus. Gall. *Vulnereaire*.

VULNUS, solutio est continui, externo aliquo instrumento, scindente &c. recens in parte facta, cum cutis apertione : estque varium, tam ratione loci & partis affectæ, undè aliud nervi est, aliud carnis : quàm instrumenti infligentis, undè si ab aliquo acuto cæsim illud fiat, *Scissio* vel *Incisio*, si verò ab acuto punctum fiat, punctura, vel punctio dicitur. Gr. *Τεαῦμα* & *Τεῦμα*. B. *Gen monde*. G. Eine wunde. Gall. *Playe*. A. A Wound, a Hurt.

VULSELLA, vide *Volfella*.

VULTUS, idem quod *Facies*.

VULVA, est *Pudendum Miliebre*, sive foramen majus dicitur, infra os pubis positum, vide *Cunus*.

VULVA CEREBRI, est fovea quædam, inter eminentias cerebri, oblonga.

UVULA, vide *Cion*.

UVULÆ CASUS, vide *Cion*.

X.

X. ζ. In quibusdam scriptis Medicis denotat unciam.
XANTHIUM, est planta, quæ habet caulem sesquipedem altum, angulosum, villosum, punctis rubris notatum, ramosum, in latum se extendentem : folia Bardanæ, sed minora, viridia, in margine incisa leviter, saporis acris & aromatici : flores sunt flosculosi : fructus oblongus, aculeatus, vestibis adhærens, in duos acutos, rigidosque mucrones desinens, qui distinctis oculis duobus totidem grana oblonga condit : radix parva, alba, fibris

bris satis crassis instructa : hæc planta crescit contra parietes, & in paludosis locis exsiccatis. B. *Kleine Klitten*. G. Klein kletten, betterläuse. Gall. *Petit Glouteron*. A. Burdock the less. est Lappa minor seu Lappa inversa, sic dictum quòd ξανθὰς, hoc est, flavos capillos faciat.

XENEXTON, idem quod *Zenechdon*.

XENICON, Gr. ΞΕΝΙΚΟΝ, sic appellatur venenum, quod olim teste Aristotele, utebantur venatores Celtæ, quod tam præsentis erat virtutis, ut quamprimum cervus vel animal sagitta hoc lurido veneno tincta læderetur, concideret, & confestim accurrere venatores necesse haberent; ne virus illud penitus per totum corpus dispergeretur, carnemque circum adjacentem telo exciderint; quam effodere solebant circumquâque circa vulnus ad spithamæ latitudinem, ut tuti essent à veneno; hoc experimento itaque clarè evincebant quòd loca in corpore humano à venenatis animalibus læsa illicò largiter undiquâque excissa, non habeant venenum tam citò dispersum, ac proinde hoc modo optimè curabilia sint : veneni hujus antiphar-
macum dicuntur esse *folia querci* vel *sagi*, aut *coracina* applicata illicò locis vulneratis.

XERAPHIUM, est medicamentum adversus capitis & menti exanthemata utile.

XERASIA, est capillorum vitium, quando lanuginis instar apparent, & velut pulvere conspersi. Inter species Alopeciæ referri debet.

XEROCOLLYRION, est collyrium siccum.

XEROMYRUM, est unguentum desiccans, sive compositio ex aromatis, pro suffitu, amuletis &c. constans, utimur quoque adversus fætorem axillarem.

XEROPHTALMIA, est arida & sicca lippitudo, ex ξηρὸς aridus, & ὀφθαλμία oculorum dolor. B. *Ξερογενήντε οogen*.

XEROTES, est sicca corporis dispositio, à ξηρὸς siccus.

XIPHIUM, sive GLADIOLUS, est juncus floridus, à foliorum similitudine dictus, à ξιφῆ gladius, habet folia longa, lata, mollia, coloris viridis, pallidi, aut albescentis : flos & fructus sunt Iridis : radix bulbosa, externè nigricans, internè alba, saporis dulcis : crescit hæc planta in regionibus calidis ut in Hispania.

XIPHOIDES, est cartilago pectoris mucronata, inferiùs ster-

sterno adhærens, ipso tenuior & flexilior, in acumen ex lato abeuns, adeoque ensi similis, ex ξίφος ensis, & εἶδος forma.

XYLAGIUM, est lignum sanctum.

XYLOALOEES, est lignum aloës, vide *Agallochum*. G. Aloes holtz. Gall. *Du Bois d'Aloes*. A. Aloes Tree.

XYLOBALSAMUM, est frutex vel sarmentum aut surculus Balsami. Amputabatur enim ab incolis, & vænibat propterea, quod eo decocto in unguentis vice Opobalsami multi uterentur; etiamsi ex toto Balsamo minima illi inesset odoris gratia. Vide *Balsamum*.

XYLOCASSIA, sive CASSIA LIGNEA, vide *Cinnamonum*.

XYLON, est Gossipium. Barbaris & Arabibus *Cotum* & *Bombax* seu *Bombasum*. Linum ejus *Cotonium* vulgò vocatur, sicut lanugo ipsa *Cotonum*, ab hujus generis planta *Vestes Xylinae*, & *Lina Xylina* nominata sunt. Jurisconsulti *Lanam* hanc *Ligneam*, nuncupant, ξύλον enim lignum est. Vide *Gossipium*.

XYLOSTEUM, est Arbuscula, Periclymeno satis similis, habens caules mediocriter crassos: lignum est album; rami rotundi, corticem initio rubicundum postea albescentem habentes: folia sunt oblonga, mollia, viridia, albescentia, aliquantulum lanuginosa; pedunculi finis format calicem constantem binis foliolis majoribus, quatuorque brevioribus; quorum duo hinc inde majoribus interponuntur: calici huic gemina ovaria innascuntur rotunda, in apice suo coronata caliculo quinquefido, emittuntque ex centro sui fastigii tubam longam, apice globosam donatam: flos apici ovarii, intra calicem innatus, monopetalus, oblongus, tubulosus, campaniformis, quinquefidus, expansus, quinque staminibus ex pariete interno tubulosæ partis floris enatis præditus: flori succedunt baccæ gemellæ, molles, semineque fætæ compressæ & subrotundo; hæc Arbuscula crescit in montibus & sylvis, quasi lignum osseum, est cerasus canina, ex ξύλον lignum, & ὀστέον OS.

XYMPHYSIS, idem quod *Symphysis*.

XYNTASIS, idem quod *Syntaxis*.

XYRIS, quasi rasorium cultrum; sic appellantur folia gladioli, ob rasorii vel ensis figuram, à ξηρέω rado.

XY-

XYSTER, est scalprum rasorium, radendis ossibus aptum, à ξίω rado.

Z.

Z Olim significabat *Sescunciam*, plerisque octavam unciæ partem, si *Denarium*, hoc est *Drachmam*, vel *Semiscilicium*, ex veteri quadam ænea tabella contat *Duellam* fuisse, quæ tertiæ unciæ pars octonis scrupulis terminatur.

ZAPHARA, vel **ZAFFERA**, est materia mineralis ex *Bismutho*, ad *Smaltha* vel *Amausa* pertinens, quæ tingit vitrum cæruleo colore, undè figuli utuntur ad tincturam cæruleam vasis obducendam.

ZARATHAN, species est Cancris mammas occupantis, undè vocatur *Cancer spurius*: propriè enim est tumor durus, tactui inæqualis ob scabrosa cacumina, & valles, dolorem comitem habens nunc remittentem, nunc verò exacerbatum, & ardorem molestum nonnunquam simul; videtur itaque hoc nomine indigitari Cancer mammarum quidem verus, at non exulceratus, in quo interdum dolor percipitur, quando nimirum materia stagnans à causa quacumque resolvitur in ichorem, acris fit, & de novo partem nondum mortuam aggreditur & exedit, dum verò illam priùs inflammat, ardoris sensum excitat.

ZARSA PARILLA, est *Smilacis asperæ* species, à similitudine nomen accepit, quam cum *Smilace aspera* habet, quæ Hispanis *Zarca-parilla* dicitur, quæ rubus viticula dicitur. *Zarsa* enim iis est *Rubus*, *Parra* verò vitis, *Parilla* *Viticula*.

ZEÄ, Gr. ζέα & ζία, vocatur etiam *Spelta* Italis: Latinis *Semen*, idque à præstantia frugis appellarunt: dictum quoque ab Homero ζιδαρον ἀρεσσαν, alii derivant, ἀπὸ τοῦ ζῆν quod vitam sustentat: nonnulli à ζίω ferveo, quod dum solis ferverescit vi, mortalibus donet omnia: *Quibusdam* à B. *Zieden*. Vide *Spelta*.

ZEDOARIA, est radix è China & extremis Indiæ finibus allata, quæ est tuberosa, brevis, compressa, foris cinerea, intus candida, quando cortex exterior est detractus, paucis fibris intertexta, saporis amaricantis aromatici, odoris fragrantis, ad camphoram aliquantum accedentis: folia ad curcumæ folia accedunt, suntque palmæ magni-

magnitudine ; fert florem in peculiari spica ut *Galanga* , quos flores sequuntur loculamenta terna. Habetur *Longa* & *Rotunda* , quæ promiscuè usuales. Item *Tuberosa Nigericans* & *Geiduar* minùs usitatæ. Priores species externè cinerei coloris , intùs verò fusci sunt. Odor & sapor aromaticus valdè & acris. Quoad vires non differunt, dicitur & *Zerumbet Serapionis* , & à quibusdam *Anthora*. B. *Zedear*. G. *Zitwer*. Gall. *Zedaire* , *Gingembre Sauvage*. A. *Zedoary* , *Setwal*.

ZENECHDON seu *ZENEXTON*, est vox arabica, & idem est , ac si dicerem *Diarfenicum* , seu compositio ex arsenico , arsenicum enim cum Arabum *Arsenes* , *Zenech* & *Zene* idem sonat : per aphæresin , senium pro Arsenicum , *Zenech* pro *Arsenech* ; & sic *Zenechdon* , pro *diazenech* dicitur. Idem quod amuletum.

ZENEXTON, idem quod *Zenechdon*.

ZENICON, Gr. *Ζηνικόν*, sic appellatur Venenum, quo olim utebantur venatores Celti Galli, quibus tum audiebat *Venenum cervarium*, quod tam præsentis erat virtutis, ut quamprimum cervus vel animal sagittâ hoc lurido veneno tincta læderetur, concideret, & confestim accurrere venatores necesse habuerint ; ne virus illud penitus per totum corpus dispergeretur , carnemque circum adjacentem telo exciderint ; quam effodere solebant circumquaque circa vulnus ad spithami latitudinem, ut tuti essent à veneno ; hoc experimento itaque clarè evincebant quòd loca in corpore humano à venenatis animalibus læsa illicò largiter undiquaque excissa , non habeant venenum tam citò dispersum , ac proindè hoc modo optimè curabilia sint : Veneni hujus antipharmacum dicuntur esse *folia querci* vel *Fagi* , aut *Coracina* applicata illicò locis vulneratis.

ZEOPYRON, est frumenti species inter *Zeam* , & *πυρόν* sive *Triticum*.

ZERNA, idem quod *Lichen*.

ZIBETHUM, est liquor pinguis felis zibethicæ , vesiculis glandulosis , intra penem & testes collocatis , emanans , qui premendo exprimitur & colligitur ; & quod hic videntur esse vesiculæ zibethicæ , easdem in *Castore Castoreum* dicerem : liquor hic gravis est odoris , nisi adsit pauca quantitas. Dicitur & *Civetta* & *Zibetta*. B. *Cibet*. G. *Ziebeth*, Gall. *Civette*. A. *Civet*.

ZIN-

ZINGIBER, radix est tuberofa, ramofa, brevis, & paululùm compreffa, pallida, fibris crebrioribus dotata, faporis aromatici acerrimi fervidi, inftar piperis, odoris aliquantulùm fragrantis, geniculatis repit internodiis; fingulis annis folia habet iridis, aut gladioli in modum, crefcit copiofè in India Orientali, undè & ad nos portatur; variæ funt fpecies Zinziberis, quæ tantùm differunt ratione fibrarum, quo verò plures fibræ, eo ignobiliùs, quo pauciores, eo præfantiùs: eft radix plantæ, quæ habet folia cannacori: flos in fcapo fingulari, pentapetalus, difformis, quafi bilabiatus, infidens ovario trigono, triloculari; radix colligitur foliis plantæ arefcentibus, & postmodùm ad folis ardorem aut in fornacibus exficcat: à quibusdam luto, creta, aut rubrica obducitur, ut eo meliùs præfervetur, hinc proftabat Zingiber album & rubrum ita dictum, non quòd fint duæ diftinctæ fpecies, fed tantùm coloris externi ab afperfa creta vel rubrica provenientis ratione. Dicitur quoque *Zinziber*, *Gingiber*. B. *Gamber*. G. *Ingber*, ingwer. Gall. *Gingembre*. A. *Ginger*.

ZIRBUS, Arab. idem quod *Omentum*.

ZIZANIA, Lat. *Lolium*. Gr. quoque ἀίλα, & ζιζάνιον, eft frumenti vitium: derivatur itaque nomen à αἶμα & ζιζάνιον quòd frumento infideat.

ZIZIPHA, idem quod *Jujube*. Vide *Zizypha*.

ZIZYPHA, **ZIZYPHUS** & **ZIZIPHUS**, eft jujubarum arbor: cujus truncus eft tortuofus, inftitutus cortice afpero, inæquali, ftriato; rami duri, fpinofi: folia funt oblonga, aliquantulùm dura, obtufa, coloris viridis, fplendentis, leviter in margine incifa: calix monophyllus, quinquefidus: flos eft rofaceus, pentapetalus, ftaminibus multis præditus: ovarium in fundo calicis inftitutum tuba longa, donata apice globofo, fit fructus olivæ magnitudine, callo pulvinato, minùs fpiffo, ficcioze, condens officulum rugis minùs profundis ornatum, in quo nucleus plerùmque unus, utrinque acuminatus, inclufus pulpæ molli, fungofæ; faporis mellei & vinofi: ex Barbaricis tractibus in Italiam translata eft: Italis *Sufne*, undè procul omni dubio *Zizyphus* derivari debet. Vide *Jujuba*.

ZONA, à ζώνω cingo, eft ea pars corporis, quâ cingimur. Item Herpetis feu Eryfipelatis fpecies, tantùm eo loci

loci quo corpus cingitur. B. **Den roden omloop**. G. Der feurige umlauff. Gall. *Zone*. A. Idem.

ZOOGONIA, est animalium perfectorum generatio, quâ vivi foetus excluduntur, ex ζῷον animal, & γονή genitura.

ZOOTOMIA, est animalium artificiosa sectio, ex ζῷον, animal, & τέμνω seco.

ZOPISSA, vide *Pix*.

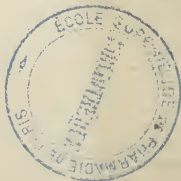
ZOTICA, est facultas vitalis, à ζάω vivo.

ZURUMBETH & ZERUBETH, est species Zedoariae quæ radicem habet rotundam & globosam, & afferitur cum Zedoaria Longa. Vide *Zedoaria*.

ZYGOMA, est os jugale circa tempora situm; ac partim à processu ossis Temporum, partim à primo ossē maxillæ superioris compositum, & prominens ac extans extra os Temporum. à ζυγός jugum. B. **Het jok-been**. G. Das Joch-bein. Gall. *Le Zygoma*. A. Yoke bone.

ZYTHOGALA, idem quod *Poffetum*.

Υψίστη μόνη δόξα καὶ τῇ Θεῷ.

AUTHORES

Qui huic Lexico partem contulerunt.

A Benzoar.	Blasius.
Acta Societ. Regiæ in	Boeclerus in Hermannum.
Anglia.	Boerhaave.
— in Gallia.	Bontius.
Ægineta.	Boyleus.
Agellius.	Budæus.
Agricola.	Calepinus.
Ammonius.	des Cartes.
F. ab Aquapendente.	Cardanus.
Arantius.	Cassianus.
Aretæus.	Castellus.
Aristoteles.	à Castro.
Asellius.	Celsus.
Athenæus.	Charleton.
Averrhoës.	Cicero.
Avicenna.	C. Clusius.
de Back.	Columbus.
Bapt. Porta.	Columella.
Barbette.	Coles dictionari.
Casp. Bartholinus.	Comelini Cat. Plant.
Th. Bartholinus.	Conringius.
Barckhausen.	Cordus.
Bauhinus.	Deusingius.
Beguinus.	Diemerbroekius.
Beverovicus.	Dodonæus.
Bidloo.	Entius.
	Nnn
	Ephew.

A U T H O R E S.

Ephem. Germ.	Journal des Sçavans.
Erotianus.	Isidorus.
Euripides.	Junius.
Eustachius.	Johnfonus.
Fallopious.	Kircherus.
Fannius.	Kœmpfferus.
Fernelius.	Krollius.
Foefius.	Kyperus.
Fontanus.	Langius.
Foreftus.	Laurentius.
Fuchsius.	Lemery.
Galenus.	Lidelius.
Gemma.	L.de Bils.
Gliffonius.	van der Linden.
Gorrhæus.	Lowerus.
Gorter.	Marchette.
de Gradibus.	Malpighius.
Grammatici.	Martialis.
de Graaf.	Massarias.
Guido.	Matthirolus in Diofc.
Harvæus.	Mœbius.
Heifter.	Mercurialis.
Helmontius.	Minficht.
ab Heers.	Munting de Plantis.
Herodotus.	Needham.
Herophilus.	Nicander.
Hefychius.	A. Nuk.
Hefiodus.	Oribafius.
Hofmanni Lexicon.	Ovidius.
Otto Heurnius.	Owenus.
Joh. Heurnius.	Pacuinus.
Higmorus.	Pancratius Bruno.
Hildanus.	Paracelfus.
Hippocrates.	Paræus.
Hobokenus.	Passeratius.
Hofmannus.	Pavius.
ab Hogelande.	Pecquet.
Hollerius.	Philoteus.
Homerus.	Pifo.
van Horne.	Pindarus.
Horftius.	Pinæus.

A U T H O R E S.

Platerus.	Schroderus.
Plautus.	Scultetus.
Plempius.	Senguerdus.
Plinius.	Sennertus.
Plutarchus.	Severinus.
Pollux.	Simfon.
Primerofius.	Spigelius.
Portal.	J. Sylvius.
Quercetanus.	D. Le Boe Sylvius.
Regius.	Stenonius.
Renodæus.	Suida.
Reufnerus.	Swaluwe.
Rhodiginus.	Swammerdam.
Rhodius.	Swelfer.
Riolanus.	Tertullianus.
Riverius.	Theophrasti Erefii com- mentatores.
Rolfinkius.	Tulpius.
Rondeletius.	Valfalva.
Rouffettus.	Valverda.
Rubekkius.	Varro.
Ruifch.	Verney.
Sala.	Vefalius.
Salius Diverfus.	Veflingius.
Sanctorius.	Virgilius.
Santorinus.	Walleus.
Saxonia.	Wekkerus.
Scaliger.	Whartonus.
Scapulæ Lexicon.	Willifius.
Schenkus.	Wormius.
Scheinerus.	
Schola Salernitana.	& alii plures.

A A N W Y Z E R

der

NEDER-DUITSE G E N E E S- KONST-WOORDEN

In't vorige Werk begrepen.

A.		— — — — — der ziekte.	480
A al.	61	Manwas der oogschee-	
Albezien.	739	len.	57
Aambeelt.	476	— — — — — des tongriems.	
Aambofstig.	110		57
Aambofstigheid.	62	Manwaffing.	362
Aan een gewaſſen oog-		Manwys.	354
ſcheelen.	250	Manwyzende.	476
— — — — — verknogte ziek-		— — — — — daagen.	476
te	254	— — — — — van 't geen ge-	
— — — — — groeijing.	241	ſchieden moet.	476
Aangenomene.	16	Hardappel.	98. 296
Aangewafte been.	362	— — — — — aakers.	154
— — — — — oogblics.	17	— — — — — bezien.	401
Aangezigt.	381	— — — — — boom.	89
Aangroepſel.	17	— — — — — bzoed.	98
Aangroeijing.	837	— — — — — nood.	79
Aanſtonds helpend mid-		Harde / die aarde	
del.	330	ſchzoomt te raken.	115
Aanbal	644	— — — — — gal.	202
		Harde	

A A N W Y Z E R.

Aard leeuw.	569	Afgang	306.712
— nooten.	98.154	— ban onverteerde	
— olie.	613	— spys	512
— rook.	404	Afgieting	304
— veil.	432	Afhangfel woymwys	84
Aarg.	75	Afhookfel	84
— billen.	591	Afleidig	700
— darm.	725	— der vogten	732
— krabber.	63	Aflosing	700
— maeyen.	104	Affschilling	304
— spiegel.	804	Affschuuring	116
— spieren.	421	Affsnedig	3
— toegroeijing.	114	Afstrekking	74
— woymen.	104	Afsvagende middelen	5
Abeelboom.	691	Afverffel	860
Accident.	838	Afwasffchinge	250
Adams appel.	689	Afwelkzel	478
Aders kruid.	774	Afzettinge	80.379
— tong.	616	Afzetting	379.700
Adelaar-fteen.	21	Afzietzel	84
Ademhaling.	624.730	Afzoeting	340
— gemakkelijke	374	Agaat	9
— - regtoverend	624	Agrimonie	24
— hyging	62	Agtter-bzein	207
— stinkende	396	Agtter-hand	567
Aderen	892	Agtter-herffenen	207
Aderberst	668	— hooft	605
Aderbzeuk met water	456	— omkeerende	spie-
— gebozfen	235	ren	833
— lating	668.893	— peng	2
Aderlyk bloed	285	— voet	568
Aderlyke flag-ader	97	Agtterwaartse spanning	
Ader-fpat	235		618
— uptgerekt	235	Ajuin	161
— zonder paar	124	Akeleien	87
— vlies	223	Akkerziekte	507
Afgaande koozts	482	Alabafter	28
	639	Alant-woztel	434
— — — — —	639	Alchimie	226
			alim.

A A N W Y Z E R.

Alembek	33	anker gelpke uitsteekfel	58
Aifstranken	334	anthonisbloem	876
Algemeen geneesmiddel	197.634	anthonis vuur	368
— — — buikzuiverend	634	antimonie	72
— — — middel	634	antoffelg	68
— — — fcheibogt	30	anps	63
Algemeene ziekte	635	apenhoofst	73
Algoede	144.771	apofteemkruid	766
Alkanne-woztel	31	apofteun	83
Alloë	29	apotheecker	665
— — — hout	22.924	apotheeckkonst	665
Alpzoos	504	apotheeckers winkelboek	325
Alffem	4	apozema	84
Alf	4	appetpt	85
Albleis	163.635	appelboom	539
Albleisbups	333	appel van de wange	413
Aluin	42	appel zalf	689
— — — pluim aluin	47	arabife gom	87
— — — rotg aluin	42	arendsteen	21
Almandelen	70.642	arm	147
— — — boom	51	armband	95.572
— — — melk	51	armdwale	572
ambeeltbeen	476	armzwaagtél	572
amber	829	armenie-fteen	94
— — — bal	689	artichokken	100
— — — grps	45	artpk	99
ambeien	429	artzenp-bereider	665
ameldonk	51	— — — bereiding	665
amethift	47	— — — konst	665
ammoniak-gom	48	asar-woztel	104
anacarden	52	affehe	231
anatomie	56	afchgat	258
anderendaagse koozs	384.850	afchmakinge	231.474
andozn	547	aspergies	106
angelband	294.430	astlook	770
angelieren	188	atlas	113
angels	869	aberrone	3
		aber	

A A N W Y Z E R.

aberruit	3	Baring	644
are	123	Barnsteen	829
azpn	9	Basilich	606
azpnige zuiker	630	Basf	272
—— honing	630	Basfagtige substantie	272
		Basfaard pleuris	682
		—— razende kooze	640
		—— ribben	274.600
		—— fassraan	114
		—— tandbleis	364
		—— bleis	405
		Bederving	318
		Bedieninge van 't lig-	14
		haam	399
		Bedriegtang	132
		Beckboom	625
		Been	64
		—— agtige ring	513
		—— band	627
		—— beschryping	574
		—— booz	192.400
		—— bzeuk	768
		—— geraamte	346
		—— hefter	376
		—— indrukking	376
		—— inbzigting	377
		—— knobbels	890
		—— lichtcr	627
		—— lpm	makende middelen
		——	627
		—— merg	556
		—— pyn	627
		—— samenbzigting	99
		—— schilfering	312
		—— uitwaffing	377
		Been-	

A A N W Y Z E R.

Beenblieg	657	Beschryping van besmet-	
—— water	182.631.808	telpke ziekte	524
	849	—— — der beenen	627
Beerenklauw	6	beschryping der zenuwen	596
—— look.	90	—— — van kwaak-	
—— ooz	120	middelen	348
Beerwoztel	569	beslag groot en klein	84
Beet	135	besloote winden	145
Begin van 't lange merg	478	besmetfel	569
	481	besmettelphheid	260
Begrip	481	besmettelphke ziekte	524.
Begroeping bebozderen			661
de middelen	259	besneden	76.726
Beharnassing	525	bespiegelende deel der me-	
Behoozphke dingen	729	dicpne	854
Beitel	766	bestuur	726
Bek	744	besuikerde zaaden	257
Bekken	478.650	betonie	136
Bekkeneel	165.278	betting	364
Beker die ruikt	323	bevat	878
Beleid van genezing	568	bevatting	27
Belemmert	60	bevende kooz	671
Belette doo/waseming		—— oogen	446
	16	bevergeil	191
Belroos	368	—— zwjn	191
Benzoen	134	beving	867
Berberisse-boom	135	beukenkoom	382
Bereidende vaten	695	beunhaas	26
Berglook	616	beurs-spier	156.547
Berkenkoom	136	bewaring der gezondheid	456
Bergopebaar	428		646
Bergpeeper	503.569	beweeging des gemoeds	604
Bergrood	232		124
Bergroos	504	bezetentheid	739
Bernagie	145	bezie	208
Beroertheid	82	bezien over zee	694
Bersten	735	bier	bies-
Bertramkruid	714	biermelkjen	
Beschikking	608		

A A N W Y Z E R.

bieflook	770	blind gezwel	843
— parrei	770	blinde kop	291
bieft	252	blinngout	224
biezen	489	bloet	757
bil	421	bloedige etter	759
billen	591	bloed ingewanden	641
bilnaad	656	bloedig oog	427
bilsen kruid	457	bloedgang	335
bilsen kruid van peru	842	bloeding	429
bindhout boom	755	bloed-kruid	428
bingelkruid	565	— lating	668
bindruig	427	— making	428
biffchops miterg klap		— omloop	657
bliezen	363	— overbrenging	866
bismuth	544	— rpk	681
blaaren	669	— fpuwen	429
blaartreckend middel		— fteen	428
	670.745	— ftempend middel	
blaas	898		352
— band	917	— ftempel	429
— infpuiting	197	— fterking	180
— peilder	197	— ftoppende middelen	
blaazing	341		486
blaauwe gal	486	— vin	406
— kamillen	871	— waterig	467
— madelieven	871	— wortel	428
blaauwigheid	353	— zuiger	446
— oog	462	— zuivering	41
— fchuit	769.772	— zuiverende drank	
blaauwe vlekken	337		37
— zugt	772	— zwoer	406
bladen wolligheid	498	bloem	394.827
blanketzel	274	— des lydens	238
bles	165	— van damast	443
bleintreckende middelen		— van notemufcaat	
	900		533
blikaars	483	bloempjes in 't hair	598
blinden darm	246	bloemen / witten	394
blindheid van ouderdom		bloefel	489
	696	Nnn 5	blug

A A N W Y Z E R.

blutſkooꝝ	662	— buis	332
blpdschap	412	— holligheid	856
bocheyel	301	— ingewanden	695
bochbunge	132	— klier	858
boekſwꝝze ligatuur	383	— middelen	132. 377
boekwꝝt	382		647
boeltjengſ-kruid	372	— pꝝuimen	489. 776
boezemhollen	793	— ſpier	647
— zweer	793	— ſproop	314
bogtgezwꝝer	793	— vlieſ	681
bok	866	boꝝt	220
bokſ- baard	865	boſboom	157
— boon	528	boter	157
bokſ- dooꝝn	530	boterbloem	722
bollen	126. 154	— tanden	310
bolkruid	797	botte	413
bolligheid onder d'oogen	455	botten	607
bombazꝝn	144	buttertanden	696
hoog	486	bovenſchouder- blad-	
— hout	7	ſpier	478
boom	88	— 3ꝝde buikſgezweel	460
— armen	146	— zwagtel	359
boomigheid	428	bobifſt	620
— klaber	493	borbaard	446. 865
— lack	494	braadbarcken oog	570
— des leebengſ	88	braak-belettende midde-	
— baaren	688	len	67
— wol	144. 422	— beſchꝝpbinge	348
boonen	380	— drankje	916
boonkruid	764	— middel	348
booꝝt	220	bꝝaam-bezien	747
booꝝſchꝝf	574	— boizen	747
booꝝtuig	653	bꝝading	109
boꝝragſ	145	bꝝaking	917
boꝝſekengſ-kruid	156	bꝝand	746
boꝝſt	539. 647	bꝝandende kooꝝſ	200
— been	819	— middelen	196. 199
— beengſ ſpier	868	bꝝander	227
		bꝝauꝝ	

A A N W Y Z E R.

branding	200.380.643.	buik hegting	412.
	921	— klier bedde	163.635
brandmerk	820	— middelen	43
brandoog	61	— opening	639
brassen	278	— fndding	412
brape	834	— fteeking	639
breede windelfpier	562	— water	104
brem	414	— wee	220
bzeuk	152.441	— zuivering	197.712
— der kloodaders	234	— zuiverende midde-	
— der leifinoeder	441	len	712
— band	47	— zuiverende pillen	
bzeien	208		193
bzoft	144	— 3pde ppn	460
bzommel-bezien	747	buil	672
bzood van meel zo als 't		buisjes	495
van de molen komt	122	buitenkoozfigheid	85
— ongebuil	122	— 3g zelfe	339
— ongehevelt	124	buizen	168
bzood ongezuurt	124	burboom	157
— pap	634	bydag ziende	436
— gehonigde	100	bpe	77
bzune	703	bpen-kruid	559
bzunellen	703	bpherfeneu	207
bzuids traanen	236	bplkenskruid	777
bzuine	702	bptinge	271
bzuinettekens	17	bperpozing	358
bzug van Barolius	690	bpoet	97
bze	193	bpreiende	585
bypuijt	113		
buksboom met doorn		C.	
	716		
buksdoorn	716	Calcinatione / philoso-	
bult	300.620.	phifche	162
bultagtig na boren	525	Calmoes	12
bux	419	Campher	168
bufte	716	Candelizeering	170
buik	43.893	Candpsuiker	170
— glas	143	Carneool	762
		Ca-	

A A N W Y Z E R.

Castagne boom	191	Confiet de grein	559
Cataplasme	193	Conserf	80
Catarn	195	Conserve	256
Catheter	197	Conserben	342
Cellerjes	201	Conserf van dalen	317
Celtische spicenard	808	Consistentie	259
Centaurie.	202	Consumaat	260
Ceroen	209	Contusie	262
Ceruig	210	Corpulentigheit	688
China wortel	217	Corrosp	271
Chzisolpt	225	Curcuma	294
Chirurgie	218	Cyperwortel	300
Chirurgyn	218	Cypresboom	300
Chriftus oogten	510		
Chpl	225	D.	
Chplbaten	888		
Chpmie	226	Daaamen	429
Chymist	227	Daaauw	742
Chymische artzeney	665	— distel	799
————*boortgang	698	— boerder	332
Chymiste geneeskunder	466	— wortm	442
Cicerg	228	Dadelboom	632.670
Cichorep	228	Dadelen	302
Cinnaber	232	Dadelpk brand pzer	200
Circulcerglas	234	— vuur	469
Curoen	236	Dag blind	602
———— kruid	559	Dagelpkise kooz	719
Citrullen	62		384
Civet	926	Dalen	302
Clpsteer ppp	240	Damastbloemen	550
———— spuit	356	Damasten	550
Colpk	248	Dampige bozst	110
Collectie	249	Darmbeen	471
Complexie	254	— beenspier	471
Compositie	255	— blinde	246
Compres	324	— breuk	356
Compreffen	812	— endel	355
		Darmen	355
		— king	221.470
		Darnu	

A A N W Y Z E R.

Darmnugtere	468	Distributie	326
— omgewonde	471	Doctoꝝ ordonnantie	
— regte	355		399
— scheels pgn	248	Dokkeblaaden	662
— scheurſel	152	Dol appel	536
— ſcheil	565	Dolheid	455.480
— ſlinger	221	Dolie honds beet	298
— ſpm	581	— verlieftheid	77
— ſpoeling	240	Dolligheid	541
— uitval	356	Dolwoſtel	642
Daſlook	90.902	Donderbaard	129.484.
Dapen	302		778
Deeg	548	Donder-goud	224
Deel	644	— kruid	259
Deſenſief	305	— ſteen	531
Dekriet	101	Donker geſigt	45
Denneboom	2	Donzen	882
Deſhlegmeeren	311	Doode aarde	850
Derdendaagſe kooꝝs	384	— kop	178.248
	717	— neetelen	497
Deſtillering	312	— overſhot	178
Deſtilleren in 't bad	127	Doofgeboelig	824
— dooꝝ de blaas		Doofheid	264
	899	Doofhof des ooꝝs	493
Deur blad	654.883	Doofborende ſpier	654
— was	654.883	Doof eeting	52.314
Diamant	15	Doofgaans in ſwang	
Digerering	321	gaande ziekte	359
Dikke herſen-blieg	549	Doofgang	551
— buik	362	Doofgebooꝝde ſpier	654
Dikte	259	Doofkleinfing	653
— der oogleden	707	Doofknaging der baten	
Dikmakende middelen			315
	474	Doofn	6
Dil	59	— appel	822
Diſſolutie	325	Doofnen	14
Diſtilleren dooꝝ een		doofntang	5
blaas	899	doofſchynend ſpiegel	
Diſtillering	312	blieg	782
		dooꝝ	

A A N W Y Z E R.

doofsuikering	257	dzoegbad	495
doorwaassening belet	16	—— jekende oogen	923
—— sigtigheid	198	—— kraussel	512
—— zygging	653	dzooge schurft	860
—— seigfel	247	dzooge stoving	643
—— zpgtuig	247.392	dzoom	356.798
—— swelging	305	dzooppelpis	823
doobe neetelen	409	dzuiking	848
dozft	795	dzuiping uit de herffen	274
dzaadjes	388	——	921
—— in de blom	173	—— geswel	818
dzaaper	364.862	dzuiffes wilgen	809
dzaaping in 't hooft	774	dzuipert	422
dzaapfaag	784	dzuibeboom	907
dzaahgesweer	330	—— kruid	146
—— woym	330	dzuibenbries	735
dzagant	864	dubbele haartjeng	der
dzagme	329	oogfcheelen	326
dzaagon	329	dubheid gefigt	822
dzaagt	415	—— flaande pols	320
dzaakenbloed	329.757.759	—— vat	323
dzaank	84.684	dubbelde verfwangerin-	
dzaankjen	431	ge	359
dzaavig	19	dullen	882
dzek	376.818	dulle herbef	229
—— bzaaken	221.470	—— peterceli	229
dzaakel	854	dult	620
dzaehoofdige fpiet	308	dunne herffen bries	550
dzaekantige fpiet	868	dunmakende middelen	724
dzaepuntige klapbriesen	870	duini	322
dzaeboetig heftuig	870	duinbefieboom	735
dzaift	621	duitfche-gember	101
dzainkfpiet	139	duibe herbef	404
dzaefgeeftig	557	duibels beet	577.829
dzaefheid	23	—— bzood	405
dzaeffem	381	—— dzek	103
—— van olie	50		dui-
dzaogift	96		

A A N W Y Z E R.

duivelſ melk	652	Getuſt	621
— — — — — oog	17	— — — — — trage	335
duiven voer	660	Getucht	155
duiſend blad	571	Edele raket	368
— — — — — grein	442	Edik	9
— — — — — gulde kruid	202	Eenbeel gewicht	51
— — — — — knoop	687	Eggerigheid	428
— — — — — koozn	442	Elementen	343
— — — — — kruid	203	Electuarien	342
— — — — — ſchoon	94	Element ſcheider	90
dwang tot ſtoelgang	848	Elephants ſichte	343.
diversbruk	199		345
— — — — — ſpieren	867	Elſe	40
dyebeen	386	Elleboog	57. 298
dyebeens draperſ	744	— — — — — ſpier	288
— — — — — innerlſk	deel	Elleppſpier	719
	386	Elſenboom	38
		Ennier	829
E.		Endeldarm	355. 725
		Endeloos	368
Ebbenhout	493	Endivie	354
— — — — — boom	336	Engboſtig	110
Eckels	126	Engelſe ſichte	734
Eelt	164	Engelwoſtel	60
Eeltmaking	692	Engſoet	688
Eenblad	438	Engte	487
Eendaagſe koozſ	357.	Enkelen	111
— — — — — ſichte	384	Enkele	538
— — — — — ſichte	575.	— — — — — deelen	791
Eendaantige deeltjes		— — — — — genesmiddelen	
— — — — —	447		791
— — — — — deelen	791	Enklaaw	111
Eendengroen	505	Eppe	79
Eenhooren	915	Erſſichten	440
Een voor 't ander	718	Erbaring	349
Eenſpidege hoofdpn	575	Erweten	367
Er en pps	897	— — — — — kleine	606
Erſte bogt	450	— — — — — ſpaanſe	609
Erſtunthpekkende blaas		— — — — — geniene	606
deren	489	Er	

Erweten heere	606		
— — — — — ronde	606		F.
Erwtagtige pig	624		
Eſchenboom	402	Fakkelhkruid	208
Eſjenkruid	401	Fenpn	893
Etenluſt ſlappe	473	Filtreering	392
— — — — — onluſt	105	Filtreertug	392
— — — — — walg	105	Fioolglas	50
Etmaal	602	Fiftel	392
Etter	713.759	— — — — — meſjes	840
Etterboſt	351	— — — — — ſnyders	841
Etterdragten	397	Fifticen	677
Ettergeſwel	83	Fiftulcuſe ulceratien	461
Etterhol	392	Flaawte	307.519
Etterloſſer	716	Flreepn	99
Ettermakende	dingen	— — — — — der kaken	787
	321	— — — — — middelen	67
Exteroog	461	Flierboom	756
Evel	381	Floop-kruid	270
Ebene die gebaard is	19	Fluweel bloemen	44
Ebenveel gewigt	51	Fluweele darmrok	890
Eujen	161	Fluimen	668
Eulſap	618	Focli	533
Exteroogen	436	Fontanellen	397
Extirpatie	80.379	Fontenel des hoofds	397
Ep	628	Fonteynkruid	694
Eperleiders	875	Fpk	406
Epgen gematigheit	468		
Epgeniſſe	478		G.
Epgenloſdig	468		
Epgenſchap der	ſiekte	Gaande en komende	
	468	ſiekte	482
Epgen teeken	646	— — — — — koozs	384
Epkboom	718	Gagels	416
Epke met bittere	ekelen	Gal	140
	209	— — — — — blaawe	486
Ephenbaaren	688	Gal'agtig	140.220.674
Epenboom	911	Galantwoztel	434
Eſtkong	687	Galblaas	396
			Galbzaken

A A N W Y Z E R.

Galbzaken	220	— koper	118
Galenifche medicijnen	409	— oker	605
Galiga	408	Geele fteenbzeek	559
Gallender	219.693	Geelzugt	468
Galnooten	409	— wortel	294
Ganzen distel	799	Geers	750
Ganzerph	66	Geest	90.411
Ganzen boert	660	Geesten	810
Gaperkens	73	Geestmaking	683
Gaping	625	Geesten fap	810
Gasthuif	600	Geuwwing	625
Gat het ronde en het ep:		Gehonigde broodpap	
wpze gat in het tpm:			100
panum	398	Gehooz	116
Gatbzandend middel	469	— gat	552
	240	Gehoozmiddelen	12
Gatfpoeling	240	Geheugenis	727
Gebaarde ebene	19	Geheim	89
Gebieder	477	Geiten baard	911
Gebocheld	90.300.415	— blad	175.515
Gehooztehoek	679	— kruid	409
Gehooften ader	235	— oog	18
Gebzandheit	46	Gekheid	480
Gebzooken	356	Gekookte most	305
Gecomponeerde confers	617	Geleding	100
	85	Gelcerde in de genees:	
Gediffileert water	185	konst	554
Gedzaapde wicken	871	Gelei	410
Gedurige anderendaag:	384	Geloutert goud	604
se koozs	384	Geluw	468
— koozs	384	Gemakkelpke dood	374
— koozs zonder	260	Gematigtheid	278.836
vermindering	260	Gember	927
— met verminde:	260	Gemeene doos van glif:	
ring	707	fon	177
Geduurig fpuwen	468	— erwteten	606
Gele	513	— leevens	regel
Geel hair		— zin plaats	27

A A N W Y Z E R.

Gemoeds beweging	646	Geblekte lazzerpe in het	
Genees-bier	208	aangezigt	563
— heer	554	Geblogten net	223
— konst	554	Gebocel	843
— middel	122.553	Gebouwen band	324
	666	Geubeling	917
— Koninklyk	130	Gewas	413
— wpn	236.903	Gewaterde wpn	453
Genezende deel der mediz-		geuzigt	100
cyen	854	gezicht	905
— inzicht	477	gezondheid	456.885
Genezing	293	gezwel	876
Geolide suiker	341	— agter 't ooz	643
— wpn	609	— blind	843
Geprobeerd middel	653	gierenbek	425.744
Geraaktheid	82	giethroes	263
Geraante	768	giste	329
Geronnenbloed	856	giftwoztel	262.774
Gerst	449	gigt	99
Gerstendrank	707	gift	381.411
Gerstemelk	448	gistinge	386
— waater	454	glas	486
Geruwe	571	glasagtig bogt	451.452
Gerwe/ wilde	391	glaskruid	642
Geschapentheid	257	glit	520
Geschubde lazzerpe	563	godendrank	593
Gescheurde zweer	734	godenspyt	46
Gescheurt	356	godsgenade	424
Gescheurtheid	441	godsgunste	424
Geschabde wieken	185	goed	192
Geslagt	727.787	't goed hebben	563
Gespe	389	goedaardige ziekte	134
Gest	411	goeden appetit	374
Gesteltheid des lighaems		goede getempertheid	371
	443	— Hendrik	144
Gesting	245.386	— ingewanden	374
Getempertheid	254.278	— koking	372
Gevenstert naaiappje		— maag	374
	172	goedsappig	371
		goed	

A A N W Y Z E R

goed teiken	374	groffpbigheit	688
goede boeding	375	grond	130
gom	426	gronoffels	188
— ammoniack	48	grondsop	381.462
— arabife	87	— zetfel	778
— fagapeen	752	groot beflag 't groot en	
gozgel	500	klein	84
gozgeldzank	411	— boomklaber	493
— gezwel	149	— elleppp	394.911
— ppp	106	— eppc	446
— waater	411	— herfenen	208
goztig	211	grootthoofte	533
goud	122	groote ingewanden	556
goudsbloem	163	— klier	163.635
goudglit	520	— fpurge	861
goud fourceerfel	145	— wolfs melk	861
gouwwe	215	— duibels melk	861
gouwwoztel	215	— klierfgebuis	333
graad	423	— patich	445
graatfpieren	809	— flag ader	75
gzaadtang	5	— waereld	533
graawe loop	246	grobe majolein	622
graawoogig	418	grpzecom	404
graawe tutia	813	grpshaid	171
grafnaald	263	guichelheil	53
granaat	423	gulden ader	429
— appel	423	— appel	536
gras	156.423	— roede	904
grabeel	91.595.749	guldeftrek	711
grabeelig zand	704	gulzigheid	16
grabeelsteen	594	gpl	225
grabinnen kruid	270	gplleider	332
grein	424	gplboeder	332
grieks hoop	396	gplzak	751
griekfe lazerpe	508		
grind kruid	781		
groejende kooz	356		
groene ziekte	158		
groenwafch	423		

H.

Haag appelboom 89
Haak 430
Haan

A A N W Y Z E R.

Haan	211	waardg	351
Haanebeuk	185	Halbe anderendaagse	
haaffen	690	hoorſ	438
—— ader	691	Halbe maat	787
—— ſpier	690	—— ronderings gewo-	
Haafſtige ziekte	15	ze gaten in 't oor	169
Hadig	337	—— ſpiegel	780
Hagedoorn	629	Hamertjen	538
Hair	281.675	Hamerſlag	773
—— pzerſ	119	Hand	543
Haartjes	388	Handekens kruid	632
Haireloosheid	39.91	Handenbel	217
—— — middel	704	Hand ſtercepn	217
Hairſcheur	173.869	Hand gods	82
—— ſplytinge	320	Handſigt	217
—— trekker	916	Handſpiking	217
—— uitryping	534	Handſpik konſt	445
—— uitval	39	Handpalm	632.853
—— uitballing	91	Handbang	217
—— uitballend middel	704	Handbol	542.708
—— wozm	370.442.512	Hanehammen	33
Hairige baatjes	173	Hanehammetjes	393.615
Half anderendaagſe		Hanehamsbeen	282
hoorſ	438	—— wpyzige uitwas	282
Halfgratige ſpier	780	Haneboet	722
Half pond	778	Hardigheid der oogſche-	
—— ounce	780	len	771
—— ſcrupel	604	Hardſpighheid	43.264
—— vierendeel loots	437.528	Harſ	729
—— blieffige ſpier	779	Harſwoztel	209
—— zenuwagtige ſpier	780	Hart	180
Hals	209.249.	Haber	117
Halſterband	174	Haber-elzen	800
Halsdragt	655	Habereſſche	623
Halskruid	209.864	Habik	7
Hals der ſpinoeder	249	Habikhuizen	445
Halsſpanning	voor-	Hazelaar	273
		Hazelwoztel	104
		Ha-	

A A N W Y Z E R.

Hazelatouw	799	Hermodactyls	441
Hazemont	491.496	Herffen bekken	165.278
Hazelnooten	117	— beschermex	562
Hazehooten boom	273	— gestel	353
Hazen oogen	496	— groefjes	895
Hazen poot	496	— holligheeden	895
— salade	799	— merg	555
— struik	799	— pan	278
— voet	496	— persbak	862
Heelkonst	218	— sap	810
Heelmeester	218	— tafels	324
Heelbleis	163	— blies	549
Hemst	41	Herstelling	728
Heerdig	630	Herte	265
Heere erweten	606	Hert	180
Heesheid	724	— beevinge	633
Heester	403	— beursje	655
Heet koude kooys	109.	— buile	406
— buur	358.519	— dekzel	355
Hefboom	411.806	— gespan	180
Heftuig	346.890	— holligheid	895
Hegting	246	— hoozn	270
Hei	836	— hoi	105
Heidens wondkruid	366	— klopping	634
—	761.	— ooren	121
Heilig been	904	— opening	319
— bitter	752	— pcesjes	252
— kerst kruid	445	— pilaartjes	252
—	346	— putjen	70
Heldere drop	44	— ppn	181
Helm	33.182.408	— schot	782
Hemelsleutel	228.697.847	— sluiting	839
Hengste bloemen	846	— spongie	143
Hennen hoofd	177	— sterking	180
Herderstas	156	— stikking	180
Herfst	122	— tonge	141
Herik	484	Hertstong	771
Herleebedignaking	732	— wanne	143
Hermetise medicynen	440	— vang	839

A A N W Y Z E R.

Hertswater	86	hol der kaken	152
— wee	181	holkeele	488
— zakje	655	holppp	172
Hervatting	247	hol van de voet	915
Heul	638	holwortel	93
heupe	478	holle zweren	76
heupenbeen 277.471.	487	hom	495
heupe gicht	487	honds band	298
heupenbeens hol	276	— beet	299
heupontvzigting	377	— dood	80
hyacinth	452	— dzaf	432
hiel	165	— gras	423
hyging	62	— gonger	298
hik	792	hondkens kruid	620
hinnebezien	747	hondskramp	803
hypocras	236	— kullekens	299
— moutw	541	— look	770
— wezen	381	— roze	299.846
— wpn	903	— tanden	299.310
— zak	541	— tonge	299
hirs	570	— trekking	803
hpsop	463	honger	382.621
hitte	90	hongerloosheid	66.82
— in 't aangezigt	715	honing	556
hoedanigheid	717	— dauw	543
hoedtje	675	— gezwel	558
hoefblad	878	— hoeken	560
hoekhollen	793	— blekken	637
hoender beet	577	— waater	454.558
hoepelbloem	94	hoofd	177
hoest	878	— ader	204
holle ader	891	— beschermster	755
hol van de hand	915	— dzagend werbel	
holligheden	199	— been	113
— der herffenen	895	— hair	173
holligheid	246	— kap	174
— des herts	895	— middelen	204
— des heupen		— pan	870
— beens	8	— ppn	204.443
		hoofd	

A A N W Y Z E R.

hoofd ppen een Ep groote	629	— druifjes	739
— scheel	165	— eubel	361
— schotel	165. 278	— kruid	97. 459
— stoffen	343	Tanpottagie	26
— wassing	174	Tasimyn	466
— zugt	39	Tbenboom	847
— zwaarheid	181	Telei	80
— zwagtel	174	Tenever boom	490
— zweer	204	Tenibers	739
— zwymel	774	Tesempn	466
hoogte	259	Tenebergom	756
— tot een hoogte te		Teugdigheid	23
hoken	259	Teukte	703
hoop	7	Tigt	99
hoornagtig vlieg	268	Tn de blam zetten	305
hoornen des moeders	206. 268	Tnademing	351. 480
hoop	395	Tnbeelding	664
— grieks	396	Tnbzanding	353
hop	528	Tnbzandende middelen	715
hovaardige spier	832	Tncisie mes	474
hulpbeen	17	Tndiaanse saffraan	294
hulst	24	— dooyn appel	561
humcure	451		129
hup	790	Tndoopsel	129
huid	295. 650	Tndrukking des beeng	376
huig	233		309. 471
huigligter	817	Tnduikeling	200
huishouding	608	Tneetend middel	140.
huislook	129. 778	Tngeboren warinte	350
huizenblas	467	— lugt	21
		Tngewanden	904
I.		— goeden	374
S. Jacobs kruid	465	— grooten	556
S. Jans bezieen	739	— daar bloed	641
— brood	790	dooz loopt	645
— gordel	97	— kleine	Tn

A A N W Y Z E R.

Ingewands hol	469	Joukken	277
———— beweging	658	Judas ooren	120
Ingewortelde hooft-		Juffertje in 't groen	598
zweer	203	Juffrouw markt	79
Ingroen	153	Jujuben	489
Inhoek van 't schouder		K.	
been	131	Kakeflerecyn	787
Inleiding	353	Kaakspier	152
Inmondung der vaten	55	Kaalhoofdigheid	165
Innerlyk deel der dpe		Kaarden	324
	386	Kaarsjes ruikende	125
Innerlyke stop spier	547	Kaasagtigheid	883
Inplanting	480	Kaasjes bladen	539
Inschieting	422	Kaawing	548
Inspydning	354.768	Kaawmiddel	548
Inspuiting	478	Kaawspieren	548
———— in de blaas		Kaawtandens tonge-	
	197	spier	584
Instrument om af te		Kaf	15
haalen	348	Kakebeen	540
———— moeder ver-		Kakelaar	126
wpderend	323	Kakenhol	152
———— wond ver-		Kakhielen	659
wpderend	323	Kakkooys	157
Intentie	354	Kalcinatie der Philoso-	
Intrekking der oogen		phen	162
	340	Kalfsbek	73
Inboeging	422	Kalfsmuil	73
Inwzigting der beenen		Kalfsucus	73
	319	Kalfsnuit	73
Inzigt	354.476	Kalfsvoet	101
Ioodenkruid	532	Kalk	165
———— lpm	107	Kaliffishout	420
———— steen	488	Kalkbranding	162
Iokbeen	928	Kalkbuilen	862
Iokboom	185	Kalkknobbels	862
Iokhout	185	Kalkmaking	162.469
Iosephs bloemen	446.	Kalk der tanden	608
	865	Kals	

A A N W Y Z E R.

Almeisfeen	161	Heelkruid	514
Amiergang	712	Heel ontfteeking	61
Amullen	213	Heelscheur	149
Amperfoelie	176	Heelspoeling	411
Ampernoeljen	405	Heizers kroon	472
Amuis	791	Heemelghals	569
— neus	790	— hop	769
Amariezaad	664	— strop	769
Amdeel	236	Heerbezien	748
Amdelizeering	170	kennip	171
Amdspuker	170	kenteiken	316
Amdeel	231	kermillen	213
Amkerbloemen	738.846	— frinkende	155
— gezwel	178	kerffe	591
— in de mond	600	— boom	205
— waterkanter	600	kerffouwe	134
Amon	172	kerbel	210
Amel	293	— dulle	229
Amppittelftokjen	877	— wilde	587
Ampperboom	175	ketel	26.157
Amardinaals muts	192	keukenkruid	710
Amarmozjn	242	keukenschelle	710
— boom	470	keule	764
Amaroten	189	kevels	416
Amarteldarm	251	keikens	94.582
Amatern	195	keizerlyke sneede	464.645
Amatrol	50	keizers kroon	472
Amatrolspier	872	kicheren	62
Amattekruid	194.594	kikbozs aders	722
Amattenooogen	602	— gezwel	132.461
Amatteftaartjes	601	— fchot	806
Amattoen	144.422	kin	564
Amatzelboet	447	kind / dat in 't baaren	
Amawoerden	291	met de voeten voor	
— zaat gelpke		komt	25
Amozmen	291	kinderglas	50
Amel / onregte	500	kinderpokjens	886
Amelgat	666	king	110.221
		kinghoest	206.878

A A N W Y Z E R.

kinnebakken	540	kleine scheil	566
kins tongspieren	414	— spurgie	370
— tongbeens spieren	414	— stem	489
kittelaar	239	— waereld	569
kitteling	861	kleinbaningewanden	645
kibitseieren	402	kleins doek	252
klaarmaking	237	klier	417
klaaroog	374	— groote	635
klaare waarheid	123	— op een getaste	259
kladden	499	— vatagtige	259
kladpapier	214	klieren	775
klapmuts	408	kliergezwel onder d'ore	637
klapooz	151	len	431
klapooren	637	klim	42.742
klapperrozen	738	klipaluin	499
klapbliezen	856.885	kliffen	154
— mitergelpke	363	klister	621
ne	236	klootjes	234
klaretten wjn	236	— brenk	234
klarep	870	— zwellling	695
klaver	553	— baaten	775
klaver rupfen	8.37.630	— zakje	818
klaverzuring	175	— zakis spek gezwel	735
klawieren	76	klooven des fondaments	240
kleefkruid	803	klpsteer	271
klem	93	knagend middel	73
klep	879	knapvand	73
kleimei	84	— kruid	537
klein beflag	896	kneeding	588
kleine donderbaard	394.720	kneevels	150.
— elleppp	606	knierffen der tanden	871
— erweten	207	kneufing	262
— herfens	179	knie	415
— kardamom	923	— cubel	422
— klitten	570	— schpf	574
— oog	561	knocst gestwel	769
— ooztent	561	knocst	
— pzoet			

A A N W Y Z E R.

knoeselen	921	kool	148
knoikelen	257	kookfel	84
knol	722	koon	413.535
knoop	100.410.413	koozd	221
— der nek	601	koozn	403
— gras	687	— blom	296
— swellen	257	— bzand	746
knoppen	27	— tang	399.916
knorbeen	185	— rosen	738
kobalt	241	kooztg	384
kockles	245	— anderendaagse	384.850
koedil	155.276	— beschypving	714
— honger	155	— dagelphse	384
kockjes	577.842.865.872	— derdendaagse	384
koekoeks brood	8.37.630	— eendaagse	384
— look	630	— gaande en ko-	
koeldrank	489.707	mende	384
koelvat	726	— geduurige	384
koeroogen	155.276	— geduurig vermin-	
koliander	267	derende en verheffende	839
kollebloemen	738	— geduurig sonder	
koloquint	250	vermindering	261.839
kolph	249	— opklimming	117
koken tot sekere dikte	260	— sweetkooztg	830
koking	245.346	— middelen	384
kolf zppglas	290	— uptdzoegende	431
koim	293	— uitterende	431
komkommerg	290	— vpsdaagse	651
kompres	324	koot	111
kompu	292	koper	19
koningsken	727	kopglaasen	292
koninkhaarsje	170	koppen	292
koninklyk genees middel	130	kopperroest	19
koniginne kruid	372	— rood	910
konings nagelen	188	koraal	266
konpuen kruid	799	koralkruid	106
konserf	259.342	— mosch	266
— van dalen	317		102

A A N W Y Z E R.

korentang	399.916	kramp beschryving	802
koriander	267	—— middelen	802
kozl	11	—— trekking	263.851
kozhboom	827	krankte	576
koemoeljeboom	269	krankzinnigheid	577
kozt	369	krappe	745
koztadening	110	kreeftband	169
—— armig	409	—— geswel	178
—— bondige spreek	77	—— oogen	169
koztboztig	110	kreupel gras	687
kozte elleboogs spier	148	kreveling	220
—— ribben	274	kriekjens over zee	36
—— vat	148	kring om de tepel	429
kozt	148.275	kristal	288
kout geswel	609	kristallisatie	287
koude pis	823	kryftalline vogt	287.451
—— pfing	449	kristalmaking	257
kouwen	383	krobbe	687.692
kraajebeck uitsteekfel		kroesbesien	425.921
	269	krombeen	525
kraajenboet	270	—— hals	732
kraakbeen	186	kronkel	470
kraam	523	—— darm	251
—— vrouw	708	kroon	562
—— suivering	523	—— der Ipmoeder	626
kraanebek	399.425	—— naad	269.835
kraakbeenige band	220	—— nagelen	188
—— beenbinding	838	kroontjes kruid	304.433
—— beens vereeniging	838	kroontje der tepel	485
krabbenklaaw	570	kroonbaten	269
krabbe quaad	491	krooft	505
kragt	90.381	kropader	488
kragteloosheid	354	—— been	237
kragtige wpn	687	—— van de maag	180.
kragtigste der medica-			822
menten	369	—— slagader	184
krakinge	304	—— zweeren	775
kramp	803	krullende hairwozel	234
		kruid	440
		kruid	

A A N W Y Z E R.

kruidbereider	665	Laborant	227.492
kruidenier	96	Laborateur	227
kruidkenning	146	Lachtanden	310
— mengkoust	665	Ladder	766
— menger	665	Lammigheid	640
— mengfel	666	— des ganschen ligz	
— mutſjen	290	haams	640
— nagelen	188	— aan eene 3pde	438
— wjn	236	— ſchaaps	135
kruiden tegen de moer		Lamnekens ooz	144
	464	Lamblies	48
kruidſe roer my niet	128.	Lancet	498.668.767
	472	Landloopers	350
krvine	165	Landſiekte	354
kruin	898	Langduurige ſiekte	223.
krupinge	848		685
kruijpende mier	399	Langeubel	221.470.848
kruiſbeſienboom	921	Lange merg	555
— boom	740	Langſame koking	147
— diſtel	368	Langſte rugſpier	525
— doornſ	425	Lapidil	499
— kruid	781	Laſbui	151
— wortel	368.781	Laſklier	151
kullekengs kruid	620	Latouw	494
kunne	787.764	Lavas	511
kunneke	764	Lavendel	502
kurkuma	294	Laurierboom	503
kusvaten	55	— kers	503
kuiſboom	23	Lazerep	343.345.507
kuit	8.412.834	— griekſe	508
— been	389.659	— - geblekte	563
— ſpicren	412	— witte	40
		Lazuurſteen	504
		Leden	100
		Ledenkrankheid	99
		Leedenſtyving	192
		Leedenzugt	55.99
		Leeder	766
		Leeding / loſſe	319
		Leem	

L.

Laage eiken 213
 Laat koppen 292
 Laatmeſ 668
 Laatpſer 498.668.767

A A N W Y Z E R.

Teem	529	Lidteeken	820.227
Teenigmakende midde-		Lidwaater	839
len	504	Lieffelpke reuk	433
Teepel	244	Lieffhebber der Artseney	667
Teepoogig	519	——— der Chymie	667
Teeschzoef	419	Lieffen	478
Teeven	906	Liesbzeuk	152
Teevens' insigt	906	Lieszwelling	152
——— manier	316	Lighaams gesteltheid	443
——— wet	316	——— bedieninge	14
——— wyse	316	——— zfelwerking	63
Teever	438	Ligte	709
——— aader	130	Ligtbzenger	670
——— doozloop	394	Ligtghoofdigheid	308
——— kruid	24.439	Liguster	514
——— ——— van steenen	511	Likstokjes	125
——— middelen	439	Likking	338
——— ontsteking	439	Lil	410
——— poort	693	Limoen	515
——— blekken	533	——— drank	516
——— bloed	394.439	——— kruid	559
Teewater	551	Linie / witte	517
Teewenblad	506	——— voorzeggende	517
Teewenboet	32.506	Linkermond des maags	822
Tekruig	392	Linnenkruid	519
Tell	233	Linse	505.663
Telspiereu	707	Lippen	492
Telletjen van 't ooz	523	Lippen der vrouwljkheid	28.492
Telietjes vanden daalen	515	Lips'boozreken	495
Telie	514	Lisch	485
Tenden	527	Lisdodden	882
Tendegigt	526	Lisven	141
Tendeppn	526	Lispende	867
Tendenspiereu	705	Lisper	141.867
Tendenbang	734	Lisparaar	867
Tid	100.562		lit:
Tidbad	565		

A A N W Y Z E R

litten	100	luig ziekte	671
logt gaten	726	luig zucht	671
lombartſe linſen	253	lydens bloem	238
longen	709	lydende zenuw	646
longader	97	lydinge	646
longſlagader	890	lyf	873
longebloem	684	lyfmaaking	474
— dzyppen	523	lyfmoeder	921
— ppp	106. 150	— byenk	441
— pppjes	149	— hals	250
— zweer	672. 916	— ſcheede	884
— zugt	657	lyfwater	55
lood	334	lykdoorn	237
loodberwige colour	650	lykdoornen	436
— — — ſpier	522	lym	248. 410
loodwit	210	lymſap	420
loofwerk	396. 622	lynſteen	531
loog	523	lyſterbezie	423
loogzout	523		
look	37		
lookparep	773		
look zonder look	37		
loop	319		
loofe	709		
loot	683		
lopig kruid	744		
lozkenboom	500		
lozken zwamme	22		
loſſigheid der tanden	421		
loſſe leding	319		
lubber	621		
lubbing	191		
lugt	21		
lugtader	106		
luhtpppies	691		
luheid	674		
lupe hendzik	112		
luig	648		
luigkruid	817		

A A N W Y Z E R.

Maankruid	527	Marsstrik	178
—— ziekte	361.527	Maſſe	548
Maat	563	Maſtbloemen	550
Madelieven	134	Maſtboom	2
—— blaauwe	871	Maſtik	549
Magneetſteen	535	—— boom	506
Magt	381	—— kruid	239
Magtelooſheid	114.307	Materie	713
Majer	143	Matras	550
Mapdzank	37	Matten	489
Majolein	535	Mazelen	576
—— grobe	622	Medelpdentheid	259
Makkelyke ademing	374	Medelpdigheid	837
Makkelyk berdzag	373	Mediaan ader	553
Maldergeer	415	Medicament	666
Malloten	559	Medicinale honighoekjes	560
Malrow	547	—— oblien	604
Maluwe	539	Medicynne regelmatige	327
—— witte	41		
Mammen	539	Meer	745
Mamſchpf	92	Meede	454.558
Mamwpze uitſteekſels	539	Meekrappe	745
Mandagers kruid	541	Meel	383
Mank	237.377	Meelagtige pijs	280
Manna	523	Meerbladen	603
Mannelpkheid	651	Meerdaantig	443
Mannelpke roede	651	Meerdaantigheid	65
—— hooft	126	Meefterpoeder	534
Mannetjes panboor	548	—— ſtuk	534
Mansblond	59	—— wortel	472.627
Man-vrouw	440	Melkdzank	37
—— wpf	58	Melaatſheid	343
Marcaſite	544	Melde	115
Mare	475	Melizoen rood	335
Marentakken	905	Melk	493
Margrieten	134	Melkje	352
Marmelade	546	Melkaderen	888
Marmerſteen	546	—— buizen	407
		Melking	

A A N W Y Z E R.

Melking	495	middelschat der neus	488
Melk kooz	495	middelste longeypp	150
Melkmakende middelen		middelbinger	322
	407	het midden des navel	
Melkbaten	888		14
Melkweie	800	middernacht	566
Melissen	559	micrgelpke pols	399
Meloen	560	— kruipende pols	399
Meloendistel	561	milt	811
Meloten	559	— gezwollen	811
Memmekens kruid	176.	— kruid	108.812
	515	— middelen	812
Mengsel	277.573	— zucht	460
— van olie en water		minderbezin	207
	453	— drank	143
Menie	572	minne gewigts	571
Mensch beschryping	69	mineraal	571
Merg	265.555.709	minkezer	869
— herffenen	555	minnedrank	668
— ruggen	556	misbaaring	3
— in de steenen	545	misdragt	3
— der steenen	555	miserieboom	569
Mes tot de tongriem	58	miskraam	3
— tweefpndend	50	— middelen	45
metaal	567	mispelboom	566
— konst	226	misval	3
— quikking	43	— makende dingen	
— scheiding	226		340
— werker	568	mitridaat	572
mepbloemen	515	mpnstof	572
mept	6	moeder	921
middel booz veele ziekten		— ader	760
	685	— banden	514
— ader	553	— hoozng	268
— hooven buks	360	— hoek	679
— lpsband	193	— konstige outleding	
— punt	202		464
— rift	318	— kruid	550
— schot	318. 553	— maal	533

A A N W Y Z E R.

moeder nagelen	188	mottenkruid	23.142
— ontleeding	464	mostaart	792
— pillen	661	— pap	792
— remedie	461	mout	157
— ppn	463	muggekops oog	584
— snee	464	munniks kapjes	589
— spiegel	323.399	munt	564
— trechter	569	muskel	583
— verwpderaar	322	muskus	579
— blekken	533.589	muur	40
— zetfel	590	— bloemen	510
moerbezien boom	578	— kruid	40
— drank	577	— peper	471
moernagelen	68.188	— violetten	510
moer	464	mustentong	623
moerstikking	464	muis	583
moesjelpke adem	336	muisendoozn	748
— baring	336	— oog	120.585
— pissen	336	— met staarten	154
— spraak	130	mynstoffen	572
— verbauwing	335	myntwerker	568
mogelpke bzanding	200	myrthe	587
mollekruid	740	myrtenboom	588
mond	152.625	myrtel	908
mondekens	821		
mond der lysmoeder	626		
mondspiegel	399		
mondspoeling	314		
mondsstinkende kanker	600		
monnikkaps spier	289		
monster	576		
monthout	514		
moordjaar	65.238		
mozgenster	446.865		
moztier	578.674		
moscaat noot	579		
mosch	583.920		
mosachtige klier	258		

N.

N aad	835
N aadstouf	656
N aageboorte	679.777
N aageboortens binnenste	
blies	248
— buitenste blies	223
— water	451
N aakte vrouwen	248
N aalde	15
— kerbel	646
N aaw in malkander ge-	
flooien leeding	838
N a	

A A N W Y Z E R.

Nagel	188.706.914	Nek	209.601
— bloemen	452	Nekput	601
Nagelen	188.914	Neyte	594
Nagelhout	189	Nest	394
nagelwortel	187	Net	363.614
nagtdrukking	475	— bzeuk	356.362.615
— gezwollen	361	— en darmbzeuk	356
— maar	684	— gelyk	223
— merrie	475	— vaaten	412
— schaade	797	— vlies	732
— schoon	466	— — des oogſ	50
— wandelaar	599	— wps geblogten bleg-	682
Nahand	567	ting	920
Nardus	598	Neetelen	497
— zaad	558	— dooven	497
Natertong	616	— verkeerde	591
Natuur	592	Neus	429
Natuurlyke dingen	729	— bloeding	590
— warmte	855	— gaten	901
— werking	592	— hairen	783
Navel	913	— ſhot	419
— aderen	889	— ſpits	737
— bzeuk	356.363.615	— ſpeut	252
— middelen	13	— ſteunſel	28
— pleiſter	364	— vleugels	631
— ſtreng	405	— zweer	595
Navelſ uytbulting	377	Nier	728
— uytputting	377	Nieren	650
Navelbleisbzeuk	762	Nierbekken	176
Natween	863	— doogjes	594
Neederſtooting	695	— hout	176
Neederige ſpier	450	— klieren	352
Neederwaards drukken	658	— baten	595
de beweging	69	— wee	346
Nergenoog	305	Nieſkruid	706
Neerdruktuig	313	— middelen	820
Neerdrukking	385	— poeder	367
Neerzakſel	920	— water	689.879
Neetelen		Niet	Nier

A A N W Y Z E R.

Niet natuurlpke dingen		Onderbrenging	826
— wel te pas zpn	729	Onderbuick	460
Niezing	563	Ondergraat spier	478
Nigelle	819	Onderhaave	432
Nip	598	Onderkin	152
Nipte	594	Onderpalm	462
Nisk	194	———— spier	462
Noodzakelpke dingen	792	Onderschoouderblads	
		spier	477
Notemuscaat	579	Onderfcutelbeens	spier
Noppen	79	———— baten	826
Nuchtere darm	468		826
nydnaagel	643.726	Onderftelling	462
nyptang	916	Onderfteunfel	130
		Onderzoeking	561
O.		Onderzwagtcl	460
		Oncendaantige deelen	
O			325
Oblen / medicinale	604	Ongebuilt bzood	122
Ockernoot	488	Ongebaanheid	158.510
Oeffening	376	Ongeburtige jigt	99
Oleander	595	Ongehevelt bzood	124
Olie	613	Ongeel	16
Olfsboom	612	Ongeelpke driehoekige	
———— wilde	276	spier	766
Oliphants ziekte	345	Ongeelpke pols	160
Olive	613	———— voeding	39
Olmboom	911	Ongematigheid	13.481
Ondrpfglas	234	Ongeuefelpke	zweeren
Ongewonden darm	471		335
Omkruiling des ooghds		Ongenocnde	oogbeen
	436		479
Omtrek	657	———— oogrok	479
Omloop des bloeds	657	———— vogt	479
Onbezugtheid	24	Ongeregelde pols	101.
Onbeweglijkheid	11		339
Once	913	Ongeftalte	334
Onderband	460	Ongetempertheid	13.481
		On-	

A A N W Y Z E R.

Ongeboeligheid	53	ontfoppende middelen	730
Ongeboelige pols	108	ontastbaar poedermas-	
Ongezuurt brood	124	king	496
Onguuren honger	236	ontrekking van sppze	477
Onlust tot eeten	66.105	ontbelling	483
Onnagt	307.839	ontwrigting	529
— om te bewegen	334	onverteering	76
Onmatigheid	13.334	onverzadelpke honger	155
Onpasseghheid	192	onvolkmassc vrugt	348
Onpatientig	335	onwillige zaadloozing	685
Onrechte keel	500	onzer vrouwen bedstroo	784
Onrypheid der ziekte	285	onzinnigheid	65.480
Ontbasting	376	onzuiverheid	381
Ontbinding	54.325	oost	448
Ontdeeltje	114	— vrugten	448
ontdoening	54.325	oog	607
— — der schepekonsf	798	— appel	712
ontfanger	725	— beevende	446
ontfangbupzen	352	— bewaarder	294
ontfanging	256	— bloedig	427
ontfermt u nipner	221.470	— hoog	486
onthouder	4	— vraad barkenogg	570
ontleeder	56	— fiftel	18.393
ontleding	54.56	— dzoogjeukende	923
— van kinderen	348	— geiten oog	18
— der moeder	464	— gezwel	617
ontleedkundige	56	— hapren	229
ontlid	375	— hapt gelpke band	513
ontploffing	313.378	— hoek	172
ontschorffing	304	— hoekjes	446
ontfluiting der baten	55	— kliertje	186
ontsteking	669	— lap	637
— — der keel	61	— leden	633
— — der longe	657	oog	
— — in d'oogens	362.227		

A A N W Y Z E R.

oogleedens bevoigtigers	332	ooz spuit	628
— leep	519	— supffing	860
— middelen	617	— top	676
— niet	879	— tupting	860
— ontfteeking 227.	362.	— zeep	210
	617	— zwagtel	738.855
oogscheelen	633	ooben	405
— dubbele haprt-		— om naar laag te,	
jens	326	distilleren	313
— aanwas	57	opblaazing	349.477
— hardigheid	771	opbrupffing	340
— omkrulling	436	opdoogend middel	312
— rouwe	864	opeen getafte klier	258
— verrottinge	250	opeeten der beenen	182
oogfchemering	45	openende dingen	76
— tanden	298.310	— middelen	55. 76.
— trooft	374		730
— verminktheid	250	• opening des herts	319
— vogten	451	— in de longeyy	149
— water	250.456	— der baten	60.375
— winkel	172.446	— der Vrouwlyk-	
— zenuw	619	hepd	400
ooz	121	opgerolde band	324
oozdeel	281	opgefting	340
— dagen	283	opheffing	375.827
— uit zweeten	444	opheveling	827
oozgat	41	ophouding der vrouwe	
— gezwollen	643	zupbering	833
— klieren	643	opiaat	617
— lappen	119	opklimming van kooz	
— lapjen	523		117
— middelen	628	opligtende fpiet	509
— pyn	627	opper gencesheer	90
— rand	435	— hoofdsbeen	148
ooren van 't hert	121	— hupdjen	295
ooz fmarkt	546	— klootjes	360
— opperfte	28	— rib	191
— fmeer	210	opperfte topjes	832
		opripzing	747
			op

A A N W Y Z E R.

opfchoztende fpiereu	279	Paardsklaaw	878
opftgginge	464	Paardemiff	893
opboeding der kinderen	631	— flaat	366.445
	340	— triakel	320
opwelling	340	Paards pzer	387
opzieding	336.340.346	Paerel	545
oranje appelen	118	— moer	549
orant	73	— fupker	543
ozdentelpke dingen	729	— zaad	521
— — pols	374	Paasbloemen	527
ozder	664	Paasch lelp	599
ozdonnantie	399	Paddebloem	155
orego	622	— bzood	405
organik deel	621	— floelen	405
offchzrke	66	Palletten	377
— tong	56.153	Palep	709
offerlucie	93	Palm	157
overbebzugting	359.833	— des hands	632
— eenkomft	430	— fpiet	633
— treeding	566	Pan van 't hooft	165
— bal	644	— hooz	574
— boerende beweeging	567	— vlies	656
— matige bukhzupbe-		Panik hoozn	636
ring	458	Pap	193
ouderdom	20	Papegaapsbek	399.744
oud gefigt	696	Papenhout	372
orel	28.122	— krupd	846
— bloedvaten	123	— kul	882
— hape	446	Papgezweel	113
opebaar	229	Papier riet	638
opebaars bek	415	Paradys grepn	179
		— hout	22
		— hoorn	179
		Parep	692
		Parfche raap	589
		Paffiebloem	238
		Paffinaken	645
		Patick	498.630
		Patientie	498
		Peele	

P.

Paaling 61
Paards bloem 557.
Paar zig 101

Ppp 4

A A N W Y Z E R.

Peete	655	Pillen buikzupberende	193
Peerenboom	716	Piment	146
Peetze	81.848	Pimpernel	675
— knoop	410	Pimpernoten	818
Pek	679	Pink	322
Pellicaan	399.650	— ader	575
Penning bloemen	154	Pinsternakelen	645
— kruid	527	Pip	668
Penszak	154.203	Pis	920
— scheuten	658	Pissebedden	687.692
Penyn supker	698	Pisblaas	900
Peonie	651	— buis	918
Peeper	685	— dypvende middelen	326
— koozn	676	— erwtagtig	624
— krupd	662	— gang	919
Pepoen	507.677	— glas	550
Pers	653	— leider	918
— van Herophilus	505.862	— ontstoppende midde-	487
Persik boom	862	len	487
— krupd	659	— opschorting	487
Persing	660	— opstopping	487
Pest	848	Pissen	326
— buyl	661	Pisschepping	326
— kool	151	Pisbloed	314
Pestilentie wortel	69	— vlies	37
Peterolpe	662	Pistassieboom	677
Petersepe	662	Pit	265.369
— dulle	229	— der medicamenten	369
— van Alexandrien	446	Plaatsmiddelen	523.632
Peule	655	Plant	680
Philosoophs Ep	629	— kenning	673
— kalkmaking	162	— spier	680
Phioolglas	667	Platlugzen	577.671
Pik	679	Platten erweten	502
— boom	679	Pleuris	682
— plepster	331	— bastaart	682
Pillen	675		Plep

A A N W Y Z E R.

Plepster	248.351.427	Popje	599
Plompen	603	Popjes	752
Plumezolen	812	Porceleyn	58.693
Plukfel	185.579	poortaal van 't doolhof	901
Pluym aluyn	47	Potafsch	42.231
Podde hayr	498	Potten	292
Poeder	804	Potloot	575
— making	711	Potbifch	805
— ontaftbaar	496	Prangwoztel	66
Poeirupt	852	Prepareersteen	692
Pokhout	426	priemwper ragchen fpiet	825
Polep	709	— tong fpiet	824
Pols	710	— tongbeens hoozn	824
— allengfjes vermin-		fpiet	824
derende	108	priemwps uitfteekzelt	33
— ongevoelig	108	prikkelende middelen	820
— die tegen de gemeene		proefkundige medicynen	350
reegel is	640		
Polfen	882	Proefpzer	804.556
— dubbelc	flaande	Probet	488.804.556
	320	Prupm boom	703
— mtergelpke	399	Pulep	709
— zonder order	101	Punt van 't hert	581
— ongeregelde	101.	Purgatie	197.712
	339	Purgeermiddelen	712
— ozdentelpke	374	Purgeer doorn	445
— plepfters	358	Purper koozs	712
Polypftbezien	108	purnfteen	711
— tupp	505	pupften / burige	339.375
Pompoen	653		713
Pond	511.571.690	pplnaad	753.604
Pooztader	891	ppn	328
Pooztier	713	— in de beenen	627
Pootjes	99	— appelboom	676
Popelaar	691	— appeltje	255
Popelhoen zelf	691	— appelklief	255
Populier boom	691	— boom	676
— zelf	691		ppn
Popelfpe	82		

A A N W Y Z E R.

ppn distel	100	Quickberepdzels	569
— stillend middel	65	— zilber	123.453.564
ppp	197.392	Quinantie	61
— cassie	189	Quintessencie	369
— krupd	229	Quylmiddelen	754
— snyders	840	— wortel	714

Q.

R.

Quaadaardig zeer
217.860
— — — — — zweer
159.335.600

Quaadbloedighepd	159
Quade dzift	159
— gal	159
— gplmaking	159
— keel	61.838
— pols	160
— sappigheid	159
— boedzaamhepd	159
— boeding	160
— bogtighepd	159
— uptspzaak	159
— willige ziekte	537
Quaalboom	623
Quabbe	523
Quackzalver	26.350
Qualikte	117.519
Qualster	623
Quartel bezien	151
— bezie	623
Quastjen	651
Queeappelboom	275
— boom	275
— peerenboom	275
— bleis	546
Quendel	784

R aap	722
Raawe gplbloed	246
Racchen	383
Radyg	723
Raket	367
— edele	368
— vzeemde	729
Raming	281
Rammelatzen	723
Rand van 't ooz	435
Raponticum	736
Raspe	724
Rasper	724
Ratelaar	691
Rabensbek	399
— spier	266
— uptsteeksel	265
Ratelen	33.393
Razenthepd	541
Razende honger	155
— koozs	671
— moer	406
Recept	399
Regenboog	485
— — — — — huprige kring	697
Regeering	726
Regeer pppen	726
Regelmatige medicpne	327
	812

A A N W Y Z E R

Regtmatige medicyns		Kioolen	168
Regte darm	327	Kisping	747
— spier	355	Kitsigheid	406
Regtſtpvighepd	725	Kobbzefts krupd	415
Reimette	851	Koedens hooft	126
Reiniging	911	Koedeland teegens wil	
Reynbaar	523		696
Reſtauraat	845	Koerkrupd	390
Retort	260	— ſtok	749
Reverbercer vuur	732	Koest	746
Reuk	469	Kogge	777
Reukhal	608	Kolle	297
— lieffelpke	689	— zalf	534
Reukwerk	433	Komp	873
Reuzel	608	Kommeling	747
Rhabarber van Mechoa-	123	Konde erweten	606
ca	552	— ſkier	258
— balse	852	— ſpier	745
Rhodes hout		— woymen	526
Rhyonbezieboom	737	Rond hol in 't oog	246
— bloemen	735	Rondom bezetting	72
— willige	23	Ronking	820
Ribben	514	Rode balblyes	369
— vlyes	274	— bloemen	563
Ridderspooren	681	— heul	738
Riekende beeker	308	— onloop	928
— ſpecerpe	323	— patich	757
Riet	96	— ſteenbreke	391
Rietgras	101. 156. 162	— vlek	534
Ring	680	roodhond	143. 638
— beenagtige	234	roodjonk	143. 745
— vinger	64	roodjong	638
Rings ſchildbeens ſpie-	322	roodjook	638
ren	280	rooloope	335
— ſpleet ſpiere	280	— melizoen	335
Ringwys kraakbeen	280	roodmakende middelen	670. 745
— upſteefſel	63	roodvonk	143. 638
Ringwoym	473	roking	55. 404. 831
			rook

A A N W Y Z E R.

rooktupg	831	rpk	727
roo melizoen	335	rypende middelen	834
roomfche boonen	666	rypmakende middelen	551
roo ridder	757	rypwerding	551
roog	368.738	ryft	624
roogagtig	369	ryzing	386
roofter	279		
rofmarn	743	S.	.
rots alupn	42		
rotte	745	Sabbelaar	126
rottenkrupd	96	Saffraan	284
rotterdamsche foop	462	— baster	114.240
rouwe oogfcheelen	864	— indiaanfe	294
roozen	742	— pleyfter	629
rozedrup	426	Salade	495
rozeneek	630	Sal armoniak	95
rozenhoning	738	Salie	756
rozenhout	737	Salivatie	754
roze laurier	595	Salomons zegel	686
— der lyfmoeder	626	Salpeter	598
rozenolie	737	— fchupm	78
rozenfupker	738	Salpeterige maagko-	
rozenwozel	737	lung	597
rubyn	746	Samen geftelde dingen	254
rug	568.600	— gebogde fpiere	254
rugdrupbende middelen	728	— leeding	838
ruggegraat	6	— inboeging	416
ruggegraads fpiere	734	— punting van fuur	256
rugge merg	556	en fout	255
— teering	842	— ftemmend mid-	241
rug geel	757	del	111
rusping	747	— trekkend	111
rute	749	— trekkende midde-	111.162
rupkbal	645	len	111.162
rupkende kaarsjes	125	— verknogte fiekte	254
rupterskrupd	570		254
rupfching in 't oog	860		254
rupbe	722		254

A A N W Y Z E R.

Samenwas	701	Scheetje	282
— wzigting	99	— op 't oog	448
Santorie	202	Scheeve rupts swagtel	
Sap	829		738
Sappleister	314	Schelkens krupd	215
Sapphier	760	Schellack	494
Sardus	762	Schenckel	286
Sassefras hout	763	— spier	286
Sauceboom	135	Scherf pfer	768
Savie	756	Scherpe siekte	15
Sabelboom	749	Scheurbuph	772
Scarlep	771	— middelen	772
Scarificeering	768	Scheurstinkende aeffem	
Schaanibeen	363.708		821
— hape	708	Scheute	297
Schamelhepds spler		Schepding	781
	741	— der baten des	
Schaapsclammighepd		onderbuphs	470
	135	— des geheels	202.
— tong	56		798
— suuring	526	Schepglas	782
Schaar	399	— konst	226
Schaft	919	— konstige krundz	
Schagts stevighepd	764	menger	665
Scharlaken besfen	491	— reegel	77
— boom	470	— trechter	460.782
— couleur	746	— turg	782
Scherde der Tpsmoeder		— vogt	30.563
	884	Schepl	566
— vlieg	347	— klepn	566
Scheefbeen	525	— baaten	565
Scheele hoofstweer	437	Schifting	695
Scheel oog	822	Schiltagtige kraakbeens	
Scheenbeen	859	spieren	457
— spieren	859	Schildgelpke plepster	
— smallen	422		776
Scheepbeentjen	592	— pad geswel	851
Scheerling	229	— gelpke kraakbeen	
Scheermeg	601.724		858
		Schildz	

A A N W Y Z E R.

Schildwysse krakebeens		Senebladen	781
borst spieren	819	Serpentpusteen	617
Schilfering der beenen		Serpent look	616
	312	Serpent's tonge	420. 752
Schimmel siekte	772	Seton	787
Schlosser	115	Seugen	687
Schoon vleys	635	Seutzel	123
Schorst bloemen	846	Sere	787
Schouder	405	Sigmaarts krupd	31
Schouderbeens hooft	13	Sikkel	382
———— blad	448. 614	Similaare deelen	791
———— flereepn	614	S. Anthonis' bloem	876
———— inhoek	131	S. Jans' brood	790. 206
———— gigt	614	———— eubel	361
———— top	13	———— krupd	459
———— uytsteeksel	707	S. Joris' krupd	672
Schorste	294	S. Pieters' krupd	697
Schrabben	768	Siring	642
Schraapmes	505	Slaa	8
Schrypfen	162	Slaap	799
Schubagtige Lasery	562	———— van 't hooft	848
———— pis	661	———— bolle sproop	314
Schubwaad	507	———— bol	246
Schudding	867	———— kooz's	508
Schuddingen	901	———— middel	594. 798
Schulp des oir's	256	———— slagader	184
Schurft	765	———— spier	848
Schurftheid	10	———— siekte	187. 193. 253
———— des hoofds	10	———— sugt	187. 193
———— der oogen	705	Slapeloosheid	26
———— krupd	766	Slapend gevoel	824
Schupmagtige pis	689	Slagaderlyke ader	890
Schupm der metaalen		———— buys	169
	773	———— bzeuk	60
Schupminge	312	———— groote	75
Schupswagtel	767	Slagaders opening	98
Schupthielen	659	———— snyding	98
Scrupel	776	Slag van 't hooft	848
Sebesten	776	Slangenhooft	338
		Slan-	

A A N W Y Z E R.

Slangenhout	252	smelttinge	307.407
— krupd	338	smeltkroes	285
— tong	752	smertfel	483
— wortel	774	smettelyke siekte	524
Slapheyd	114	smorende sinking	195
Slappe eetens lust	473	snoef	736
Sleep prupmen	5	snoeking	820
Slek	773	snot	142.581.588.668
— been	244	— ontfanger	584
Sleutelbeen	237	snuf	274
— bloemen	697	snupt	744
Slikking	338	super spier	763
Slikmarkt	338	sufkonst	56
Slinboet	525	— mes	474.
Slingerband	404	solphur	832
— swagtel	404	— wortel	663
Slokdarm	610	sondeer	804
— hooft spier	204	spaansche erweten	228
Sloeping	800	— pokken	526
Sluptsier	609.807	— vliegen	172
— balks swagtel	855	— blieg plepster	900
Spm	580.668	— weegbree	447
— dypvende middelen	668	spaansgroen	19
— geswel	609	spalken	387
— klier	417	spalkspieren	812
— ptop	688	spanader	57.400
— sugt	510	spanning	851
— supberend	81	spanning in de schagt	422
Spmig setfel	668	spargies	106
Spmige menschen	668	spatel	803
Sootjes	495	spateltje	803
Smaak	426	specerpe	96
Smak	739	— wyn	903
smalle schernspier	422	speekfel	754
Smeer	16	— making	754
— wortel	259.847	— baaten	333
— sakjen	750	speenader	429
Smeering	518	speenen	2.429.638
		spee	2

A A N W Y Z E R.

sperningen	2	spier / kuptspier	418
speenkrupd	775	— langste rugspier	525
speerkrupd	330.616.672	— lei	707
— wortel	330	— lendenspiereu	705
spek aposteum	592	— loodberwige	522
— geswel	818	— monnikkaps spier	289
spelt	805	— nahaalende	15
spiegel / hars	252	— neederige	450
spier	583	— ondergraat	478
— ahsalende	2	— onder palm spier	462
— aarskrabber	63	— onder schouderblads	477
— boobengraadt	834	— onder sleutelbeens	525
— boobenschouderblads	478	spier	525
— breede windel	562	— ongelyke diehockige	766
— breedste spier van de		spier	766
rug	63	— opschortende	279
— diekantige	868	— plant spier	680
— diehoofdige	308	— priemwypze racchen	825
— dzink spier	139	spier	825
— dwers	867	— priemwypse tong spier	824
— dpebeens dzaper	744	— priemwypse tongbeens	824
— elleboog	288	hoorn spier	266
— elleppp	720	— ravensbek's spier	725
— graat	809	— regte spier	280
— ha'sgratige	780	— rings schildbeens	280
— halfvuesfige	779	spier	280
— halfzenuwagtige	780	— rings spleet spier	745
— hobaardige	6.832	— ronde spier	734
— innerlyke stopspier	547	— rugge graads spier	254
— haakspier	153	— samen geboegde	859
— haawtandens tonge-		— scheen spieren	286
spier	584	— schidagtige krake-	457
— hatrolspier	872	beens spieren	819
— king tongspieren	414	— schidwypse krake-	
— king tongbeensspie-		ren	
ren	414	— korte elleboogs	148
— korte elleboogs	148	beens bozst spier	

(spier/)

A A N W Y Z E R.

spier / slaapspier	848	spinagie	447.809
— stokdarms hooft		spinnekop	88.642
spier	204	— web's vlieg	88
— stupt spier	609.807	spit	526
— smalle scheren spier		spitsband	294
	422	— glas	72
— spalk spieren	812	— der neus	419
— tarbot's gelpke spier		spleet	392.741
	738	— der schameleypd	741*
— tongbeens bozt spier		spleetjen des strotten	
ren	819	hooft's	741
— tongbeens raven		spleetmakende kraakbe-	
bel's spieren	265	nen	101
— tongbeens hoozt		splatinge des haps	320
spieren	206	spodium	813
— tong's neerdrukkers		spoelinge	250
	130	spoelwater	250
— tuffen beenige spieren		spog	815
	483	spongicus vleisch	459
— twee buykige	321	spoufel	815
— twee hoofdige	139	spouwing	917
— vaste	889	spakelooshepd	77
— verontwaardiger	477	spreeboom	800
— vierdubbelde	717	spreeken moesjelt	130
— vierkantige	717	spreeuw bezieboom	800
— vleugels spieren	35	springkrupd	501
— vleugel wyze spieren		spzoeten	357.663
	707	spzouw	78
— vlieg spier	562	spzupte	297
— vooz om keerende	700	spurie	805
— water-voozt-dzppers		spurgie	501
	7	spuyt	392.840
— wiggebeens strot		— zetting	240
spier	806	spys	502
— woemgelpke spieren		spysse	35
	526	spysloop	246.512
— zaag spier	785	— lust	85
spies glas	72	— ontrekking	477
spicanard van Indien		spys-	
	590	Q q q	

A A N W Y Z E R.

spps verbanding	241	— baren	108.812
— walg	82	— saad	521
— walging	66	— sout	413
st. Anthonis bloem	876	stcentjes in de vruchten	625
— Tans bezien	739	steertbeen	242
— Tans brood	790	— peper	288
— Tans drupfjes	739	stekeblind	44
— Toris kruid	672	stkelbesien	425.921
— Dieters krupd	697	stekende winden	763
staal	211.547	stekraap	589
staar	194	stem / kleine	487
staartbeen	242	— swaare	335
— peper	289	stemmeloosheid	77
stads dochter	90	sterk purgeer middel	342
stakrupd	66	sterke wjn	687
stam	199.873	stern	402
stampre	678	sterre benaming	112
stameling	127	— kruid	109
stank	396	— kunde	112
standelkrupd	620	stietbeen	242
starkost	591	stikking des lpsmoer	464
stekende palm	748	stikziende	585
stekmesje	498	stilstand	658
— pillen	661	— der siekte	13
— plepster	618	stinkende adem	396
steel	199.648	— dingen	335
steen	162.520	— gouwe	215
— been	521.662	— kermil	155
— breeke	869	— lig	804
— bzeckende middelen	521.765	— neusweer	631
— knoop	419	stoehas bloemen	821
— koolen	520	stoelgang	712
— krupd	107	stof by een bzenger	227
— leepel	499	— scheider	227
— olie	613.662	— scheiding	226
— snyder	522	stokjes	125
— snyden	522	stoksuiher	170
— snyding upt de nier	595	stomp gesigt	584
		stone	

A A N W Y Z E R.

sonden	192.563	springe	356.840
bloet	563	sproop	841
stoof	459	van slaapboeren	314
stookplaats	492	van waater	455
stobbinge	364.397	voor de borst	314
stopspieren	605	stokjes	125
stukjes blies aan de oog-			
scheelen	680		
strampn	252	T.	
streekmiddelen	632	Taals belemmering	57
stremming	241	Taarlingbeem	289
striemen	353	Tabak	842
strik	499	Tack	722
front	818	Tafel	562
frontje	211.282.448	Tafelscheydsels	324.555
strotappel	500	Tamarinde	844
strottenhoofst	500	Tamarischboom	844
strotlapje	360	Tanden	311
strotsnee	149	halk	608
strottongske	360	Tandshollen	578
strupk	199	kassen	41
strupking	518	Tandeloos	593
strupmiddelen	802	Tanding tyd	311
strupptrekking	263.580	Tandachtig	608
stuptbeen	242	berbels	695
stpsbeugel	817	poejer	311
stpsfel	51	ppn	607
stppe	448	middelen	608
stpvigheid	740	trekker	399.607
sublimaat	827	blesch	416
sublimeerglas	41	bastert	365
sublimeertupg	827	woztel	714
sukkel	8	sweer	607
supkerp	228	Carbots band	738
supker	750	gelyke spieren	738
bewaarfel	256	swaartel	738
woztel	794	Carm	
supfeling	774		
swamstrupd	694		

A A N W Y Z E R.

traangooten	249
traankliertje	353
traan oog	18
trechter	218. 353. 478
trechterfchypfig kraak-	
been	101
trekling	261
trektang	5
trektangen	399
tremelle	218. 478
trepaan	574
trepaneering	867
trommel	882
— water	879
— vlies	881
— hooft	221
trompet van Eufachius	874
trompetten	875
tryppefteen	871
tulp	876
turbit-wortels	877
turfke boonen	666
tuffen beenige fpiere	483
— beyde komende	
daagen	481
— knoppingen	482
— latijng	482
— naajng	483
— ribbige fpiet	482
— ribbige zenuw	482
— ruynte	91
tuffchen tyd der koozfen	85
tutie	879
tuygeltuyg	427
tuylkens	94
tydeloofen	248
typloos	589

twaaalfvingerige darm	327
tweebuikige fpiet	321
tweehooftige fpiet	134
twice lood	913

V.

Vaandel	716
Vaardige mediep-	
nen	374
Vaaren	391
Vaaten des onderbuiks	470
Valeriane	672
Valkende fiekte	361
Valfche rhabarber	852
Valvliefs	194
Valvliefsen.	886
Van een fcheuring	83
Vafte dingen	393
Vafmaking	393
Vafmakende middelen	390
Vafte fpiet	889
Vat	887
— inmording	55
— doozknaging	315
— ontfuyping	55
— opening	60
— met twee ooren	323
Vatachtige flier	258
Vederik	532
Veel bloed hebbende	681
Veelbaantige	443
Veeldeelighed	65
Veelcting	687
Veelgoed	885
Veelvoeding	689
Veelvoet	688

A A N W Y Z E R.

Veelzadig	688	Verdikking	256.480
Veerdigheid in de ont- leedhant	353	Verdikkend middel	241
Veerende kragt	341	Verdonkerthejd	44
Veefelen	388	Verdozven honger	236.
Veil	431		536
Vel	650	Verdobende middelen	
Velddajuin	623		590
Veldcypres	214	Verdobing	590
Vellerjen	295	Verdozpinge	326
Veldlook	902	Verdozpende middelen	
Veldmakende medica- menten	227		325
Velroodmakend middel		Verdunnende	115
	670	— middelen	322
Velblieg	562	Verdunning	115
Venkel	395	Verduwing	245
Venster	386	Verenigende middelen	
Venusberg	575		259
— buyl	151	Verffel	860
— — hant 16. 174.	688	Verfrigzalf	12
— — kloot	441.850	Vergetelhejd	604
— — nabelkrupd	7	Vergruyping	40
— — quelling	764	Vergulding	304.473
Veranderbyank	37	Verhaal der ongefond- hejd	646
Verandering der zaaken		Verhardende middelen	
	567		771
— van fiekte	568	Verhard gefwel	769
Verbaafthejd	339	Verhemelte des monds	
Verbeetering	271.725		632
Verbinding	306	Verheffing	644.827
Verbozgen hoedanighee- den	605	Verhoedende infigt	477.
— fiekte	605		696.700
Verbyandhejd	352	Verhoedmiddel	305
Verbyand. oog	69	Verhooging	375
Verbyzeling	56	Verjups	614
Verbupfthejd	278	Verkeerde keel	500
Verdikkende middelen		Verkalking met ftof	201
	256	Verkeerde neetelen	497
		Verkensbyood	98.297
		Ver-	

A A N W Y Z E R.

Verkensdood	660	verfcompende	middelen
— gras	687		605
— lust	840	verstopthepd	604
— venkel	663	verstopping	349
Verkleurthepd	12	verteerlooshepd	76
Verhouthepd	274	verbogtigende	middelen
Verlamming	727		449
verlenging	347	verbzinging	326.827
verlepdng	312	verbzpegende	fiekte
verliefthepd / dolle	77	verbzoegen	van de fiekte
vermagering	378		70
vermeerdering	116.117	verwarminge	397
vermilioen	232	verwaffing	75
vermoeidheid	264. 305.	berwerffel	bzeuk
	501	berwyderend	instrument
vermogelyk	bandyzer		322
	200	berwydering	322.727
— vuur	469	berfagtende	middelen
vermozfeling	56		309.349.536.641
verniewing	247	berfameling	249
vernis	756.897	berfeegeling	529
verouderde	fiekte	berfen	165
verontwaardiger	fpiet	berfwearing	83.380.910
	477	bet	16
berplaatfing	van	— van ongewafften	wol
	568		610
berpofing	358	— blieg	561.636
berrigting	616	berpl	431
berrotte oogfcheelen	250	bervictorieelwoztel	902
berrotting	713	bervierdubbelde	fpiet
berrukking	van	— hoofdige	windel
	finnen	— kante	fpiet
	378	bervierendeel	716
berfcherpen	14	— loots	329
berfchikking	339	berbiltkrupd	294
berfchpnfelen	663	berbinget	322
berfpzeidende	fiekte	— hoeds	krupd
berftand	481		321
berftandelooshepd	65	bervinkoozde	238
berfterkende	infigt	berviole	903
	477	Qqq 4	bervifch

A A N W Y Z E R.

bifchlym	467	bliesband	841
bitfen	902	— fpiet	562
bitriool	910	bloed	699
blaarboom	756	— witte	394
blam	393	— wekkende midde.en	349
blaffen baard	498		200
blasdotter	785	bloefingen	736.737
— krupd	516.519	bloeijing	660.705
bleernups	441	blookrups	827
bleernups gelpke ban-	901	blothouc	668.767
den		blpm	225
blees	183.709	boerdend fap	115
— bzeuk	761	voedens gebzek	36.602
bleeffig uitwas	762	voeding	35
— blies	183.636	voedfel	121
bleys	709	voermans band	130.660
— hegting	841	voet	869
— lpm	761	— angelz	648
— makende middelen	681.762	— bad	99.684
bleiffige heubeltjes	187	— cubel	684
— misdzagt	574	— fterecpn	833
— blies	636	— pappen	680
blegt	683	— zool	40
blekken als bloopbeeten	369	vogelkrupd	303
blek	484	— nef	623
bleugelfpieten	35	— tong	623
— wpe uptftekfels	28.707	— voet	451
— fpieten	707	vogten	324
bliegbloem	783	volders kaarden	668
bliegenet	582	volgt my naa	686
bliegende jigt	99	vol melk	681
— wind	589	volfappig	686
bliemen	768	vol zog	298
blierboom	756	boozarni	699
blies	561	— gaande oozaak	185
— ader der nageboorte	223	— hand	208
		— herffenen	402
		— hooft	403
		— middel	403
		—	403

A A N W Y Z E R.

hoozhyud	356.695
— ken in de opperste lip	495
— kenning	699
— lippen	700
— looper	699
— naame siekte	702
— omkeerende spieren	700
— obertrekking	351
— standers	702
— vast stelling	462
— voet	846
— waardse halsspanning	351
— wasch	701
— seggende spier	517
— segging	700
hoozste been des hoofds	792
— vinger	476
— leeden	567
hoozkrupping	46
— teeling	413
— trekkende oozaak	697
hozsehen beet	578
hossenstaart-gras	39
hosskulkens	783
hzeemde raket	729
hzet	178.600
hzouwelikhed	293
hzouweshair	16. 174. 688.869
— mantel	32
hzucht	396.644
— onbolwassen	255
— ontleding	255
hzugten	403

hze tpd	85
hzyfsteen	692
hzyfster siekte	218
hzyding	402
huilighed	534
huur dat uit de oogen springt	545
— bloem	685
— woztel	714
huurige pupfen	340
hpfdenaagse hoozs	651
hpfvingerkrupd	652
hpfde wefenthed	369
hpgboonen	528
— gefwel	836
— werten	390
hpt	643
hpfel	578

U.

Ungerse pest	385
urimaal	550
uptademing	378
uptberfting	317
uptbluffing	379
uptbottende blakke	375
uptbulting des nabels	377
uptdamping	371
uptdeeling	326
uptdzooging	312
uptdzoogende hoozs	431
—	544
uptdzyvend middel tot de woztel toe	737
uptdzyfel	314.376.818
uptgaan van 't hpf	698
uptgerekte ader	235
Qqq 5	upt

A A N W Y Z E R.

upthalinge	375
—— doo? warmte	321
upthangen des endel-	
darms	698
uptleeding	529
uptleeging	370
nptpupling der oogen	
	377
upttrekking	55.636
uptrypsen des hairs	534
uptsteekfel	13.81
uptsterkend van schou-	
derbladen	707
uptteerende kooz?g	431
—— siekte	544
uptteering	93
upttrekkende	116
upttrekking	55.325.347
—— des hupds	339
upttrekzalf	331
upttreksel	379.860
uptrval	306
—— der lpsmoeders	
	696
uptrballen des hairs	39.
	534.664
—— der winkbzawen	
	54
uptrbloefels	82
uptrboering	616
uptrwaasseming	317.318
	371
uptrwaassemende midde-	
len	317
uptrwas	81
—— des moeders	207
uptrwassing des beens	
	377
uptrwerpsels	314

uptrwyking der oogen	338
uptrfinking	306

W.

W aakende slaap-	
sucht	254
Waailwoztel	259
Waanstoelgang	848
Wareid / groote	533
—— kleine	569
Waken	26.902
Walg	85
—— hoors	109
Walging	593
—— van sppg	82.105
Wainoot	488
Walschot	805
Walsteen	627
Walstroo	410
Walvisch	210
Wandluiskrupd	803
Wange	413.535
Wangedaante	158
Wangedaantig	157
Wankoleurig	10
Wanstal	158
Wanbrugt	3
Wapen verbinding	448
Warmte / ingebooren	
	140.350
Wasch	205
—— rupd	209
—— pleyfter	206.209
—— smeersel	208
—— salf	206
Wassinge	525
Water	85.104.455.531
Wa	

A A N W Y Z E R.

Water afdzypbende mid-		Waterig bloed	467.842
delen	453.455	oogvogt	451
bad	125	vogt	453
blaasjes	452	Weder dood	869
bloedig	467	dzyping	233
bzeuk	454	komende siekte	632
bunge	132	overhaling	247
en Eek	629	overtrekking	247
en olie mengfel	453	stuptuur	469
eppe	456	Wederich	532
gedistilleert	85	Wee	328
gooten	249	Weede	418
hoofst	454	Weed	486
kanker	215.600	koleurige gal	486
kers	132	afch	231
kloot	454	Wergzee	95
linsen	505	Werk aan de fpden	459
look	773	buikighepd	43
loop	86	van de buik	470
meloenen	62	Weelig vleis	405
of reid mente	161	teeragtig lighaam	271
naabel	454	Weerdzypbende middeelen	539
in de nageboorte	451	Weere	164
oog	455	Weerglas	855
pap	634	Weerkouw	718
patich	445	Weeromstuptuur	469
peper	455	Weerstupt, oven	732
pupst	669	Weg	551
pupstjes	830	distel	509
rosen	603	scheetje	211
rupt	852	bzeetende middeelen	366
vaaren	626	wagte	228
vat	917	wyfer	257
vaten	893	Wegewaart	228
vrees	455	Welddoowaassenen	371
sugt	104.455	Weiffel	400
in de pispor	513	Welz	

A A N W Y Z E R.

Welgestelthepd der sap-	—	wpngaart	151.845
pen	371	— wprupt	430
Wel in 't vleys	374	wild vlag	516
Welrickende klaveren	559	— vuur	669
Welbarendhepd	885	wilgenboom	755
Wenne	592	windbloem	59
Werde	13	— bzeuk	683
Werkhups	612	— — in de nabel	684
— plaats	612	— doorn	808
— tugg	533	— dypvende middelen	183
— tuggig deel	621	winde	796
Werkinge	354.616	windelspier	763
— van 't lighaam	14	— woelm	383
Werte	484.898	winden	394
Wervelbeenen	813	winding	383
Wey van 't bloet	785	windgat	364
Weyhing	532	— oven	59
wept	872	— houtboom	755
wesenthepd	369	— water	879
wicke	877	— sugt	879
wielboom	185	windsel	383
wier	34.912	winkel	612
wierook	857	— — boek der Apothe-	
wiggebeen	130.292	kers	325
wiggebeentjes	292	— naad	496
wiggebeens strotspier	806	wintergroen	715
wikken	902	— hielen	659
wikwpgstugg	505	— ling	229
wilde gerwe	391	wit van 't ey	30
— heul	738	— van 't oog	29
— herbel	587	— lidreiken op 't oog	510
— komkommers	342	witte bloemen	394
— mostaart	484	— laserp	509
— olfsboom	275	— linie	517
— saffraan	240	— mechoacanna	552
— thpm	784	— oogblek	29
— vygenboom	175	— ruidighepd	907
		— viltkrupd	514
		wit	

A A N W Y Z E R

witte vlieg	29	wozmgelpke spieren	526
— bloed	394	— gewpse afgangfel	84
— wegdiftel	509	— krupd	760.845
— woztelen	645	— middelen	435
— fugt	510	— wps uitsteckfel	896
witmakinge	303	— siekte sonder naam	643
— niet	689	wozstblieg	37
— toeberepdsel	510	wouw	529.418
wolenthepd	480	wzang	122
wolf 178.442.528.	663	wzang viltkrupd	294
wolfsbeet	529	wzatte	13.898
— bezie	642	— krupd	220
— gebeer	530	wzigting	100
— kilaauw	530	wurmkrupd	71.760.845
— veest	620	wpnbesien	739
— woztel 12. 530.	589	— bzaauwe	832
wolk	594	— gaard	907
wolken in de pig	352	— parep	49
wolkjes	601	— pupsten	426
woleblaaden	669	— rankig gelpke lig-	634
— met de poekken	611	haam	175
— krupd	669.896	— vaatjes	749
wollighepd der blaaden	498	— rupt	846
wond	922	— stren	322.476
wonderboom	740	wpsbinger	
— net	730		
wondkuffentje	812	Y.	
— meester	218		
— middelen	867	Ylhoofdighed	308
— plepster 618.	678	Ypenboom	911
— teekien	227	Ysbeen	277
— pzer	804	Yfop	463
wozgeswel	61	Yzer	386.547
wozmen	526	— hard	896
— ronden	526	— krupd	896
— als kawoerde			
zaad	291	Z.	

A A N W Y Z E R.

Z.

Z aad	779
— aanbrengende	
vaten	887
— beentjes	785
— blaasjes	901
— deelen	805
— doosjes	177
— hupsje	165
— lak	494
— loop	422
— makende middelen	
vaten	806
— vaten	695.888
Zadelbeen*	358.778
Zadeloosheid	24
Zaag	784
— spier	785
Zaalbeen	778
Zalf	351.914
— rolle	297
— verkooper	587
Zagtkrupd	574
Zagte purgatie	459
— purgeer middelen	
—	339
— uptdrypende mid-	
delen	504
— waszalf	206
Zak	750
Zakje	599.662
Zalve voor vermoetheyt	
—	12
Zalsaparil	763
Zamenleeding	838
Zamenwas	701
Zand	749
Zandagtigheid in de pis	
—	704

Zandbad	92.703
Zandigheid	91
Zandrak	756
Zanikel	759
Zandkloot	441.850
Zathepd	278
Zabelboom	749
Zavic	756
Zauceboom	135
Zeeajupn	770.815
Zeebeen	370
Zeehool	797
Zeelbast	569
Zeemog	912
Zeenabelg	913
Zeepp	761
— krupd	761
Zeeschupn	626
Zeefterrekrapd	871
Zeevenblad	439.863
— boom	749
Zeevenkel	283
Zeverzaad	760
Zeewinde	797
Zedoar	926
Zegegroen	153
Zelf	756
— beweging	122
— roersel	122
Zemelagtigheid	405
Zemelagtige pis	678
— — — schurft	705
— — — vel	678
Zenebladen	781
Zenuw	410.596
— beschrijving	596
— achtig lighamen	
—	270
— knooping	682
—	782

A A N W Y Z E R.

Zenuwknop	410	— verplaatſing	568
— middelen	596	— gaande en komen-	
— ſap	810	de	482
— ſteek	711	Zielwerking	63
— vlegten	682	Ziſte	279
— vlegtknop	682	Ziſtinge	279
— waater	531	Ziſber	92.527
— zelf	547	— glit	520
Zetpil	833	— krupt	66
Zetzel	462.778	— ſchoon	66
Zebendaagſe koozſ	782	Zin	781
Zeugen	692	Zinking	195.736
— brood	98	— deſ Ipſmoeders	698
Zepſteen	535	— in de ruggegraat	195
Zieden	925		27
Ziekhelyk	885	Zinnen	27
Ziekenhups	600	Zinplaats	27
Ziekte	576	— vang	192
— aan een verknogte	255	Zode	91.241
— algemeene	635	Zoethout	420
— in zwing gaande	359	Zog gebrek	22
— die op zig ſelven	702	Zomerszoeten	505
— beſtaat	468	Zondigende dingen	729
— epgenschap	134	Zonnenbrand	637
— goedaardige	15	— daauw	744
— haaltige	11	— volgende wolfs-	
— hoogte	537	melk	434
— quaadwillige	15	— wende	434.898
— ſcherpe	643	Zoolſpier	798
— ſonder naam	13	Zorbenboom	800
— ſtilſtand	336	Zorgzaad	801
— ſwaar te geneezen	11	Zotſkap	882
— top	568	Zout	753
— verandering	605	Zugtig	157
— verborzene	73	Zugting	834
— verouderde		Zuur	11
		— boom	135
		— bekende middelen	4
		Zuur	

A A N W Y Z E R.

Zuurbronnen	125	Zwarte doosjes	176
Zuuring	8	----- middelen	557
Zuurmatigende middelen	-----	----- kunyn	598
	67	----- patich	757
Zuure oprisping	12	----- winden	436
Zuurzout	355	Zweeren die hol 3pn	76
Zupget	574	Zweeringe	910
Zupgen	629	Zweertagtig kraakbeen	355
Zupberen van water	311		830
Zupberend middel	352	Zweet	830
Zupberende dingen	582	Zweeting	692
Zupbering 250. 312.	582	Zweetgaten	830
Zupberzout	31	----- hoors 347. 444.	830
Zwaar bespzaakt	574	----- middelen	444
Zwaardenkrupt	417	----- pypsjes	444
Zwaarhertig	336	----- pypjes	692
Zwaarhoofdighepd	204.	----- stoof	886
	274	----- stoppende medicynen	351
Zwaarhoorig	334	----- zweertjes	830
Zwaarhoorighepd	130	Zwelling der klootheaders	234
Zwaarmoedig	557		694
Zwaare slaperighepd	197	Zwemkrupt	519
----- stem	335	Zwemclighepd	774.
----- ziekte	336	Zwemeling	839
Zwaabel	832	Zpde	783
Zwagtel	855	----- boovenbupks	459
----- worm	383	----- des bupks	470
Zwakhepd 304. 354.	471	----- we	682
Zwaluwe woxtel 105.	447	Zvgdoek	247
Zwarte gal	558	Zppglas	290

REGISTER

DER

FURNEMHSTER

KUNST-WOERTER

Durch gantze Buch hien zu finden.

A Artskratzer	63	Abthon	869
Abbisz	829	Abtrennung	83
Aberwitz	308	Abtreckende mittel	312
Abfuehrende augen	maufz	Abwaschung	2
	477	Abziehen	311
Abgang	306.712	Accident	838
Abgießung	304	Achfel	28.123
Abgeschabete haut	483	— blut adern	123
Abgefottener tranck	84	— haar	446
Ablaffung von fieber	85	Achse	123
Ableitung	74.312.732	Ackeley	87
Abnemen	115	Acker eychlen	154
Abreißung	83	— — knoblauch	49.773
Ab Schaumung	312	— — zwibel	623
Abschelung der rinde	304.	Adams apffel	689
	374	Aderbruch	235.668
Abscheuliche krætze	705	— häutlein	223
Abschneidung	80.379	— lassen	668.893
Ablauch	770	Ader ohne paar	124
Absonderung	781	Adlerstein	21
Abtreichende mittlen	5	Adonisblum	17
		R r r	Aer-

R E G I S T E R.

Aerfel	158	Ambofz gleiche beinlein	476
Affodil	108	Amethift	47
Affrufch	3	Amethyft	47
Affterburt	679.777	Ammel mehl	51
— darm	355.725	Ammoniack	48
Ageley	87	Anwachs	837
Agley	87	Anatomie	56
Agrefst	614	Anatomift	56
Agftein	829	Anbrennen	352
Ahorn	7.681	Anbrennende mittlen	715
Alabafterstein	28	Anckergleiche aufzwachs	58
Alantwurtz	434	Anfall	644
Alat	42	Anfang des marcks im	479
Alaun	42	rueckgrad	449
Alberbaum	691	Anfeuchtende mittlen	62
Albkraut	372	Angbrufftig	440
Albfchofz	531	Angebohrene gebrechlichkeit	589
Alembick	33	Angebohrene wärme	350
Allgemeine artzeney	634	Angel	430
— kranckheit	635	Angelick wurtz	60
— platz der finnen	27	Angeficht	381
— fcheidfeucht	30	Angewachfene	17
— feuche	635	— — häutlein	17
— fchlag des gant-	640	Anhencke an halfz oder	655
zen leibes	640	arm	17
Allerley obft	448	Anhang	des bauchs häut-
Almen	911	leins	698
Aloes holtz	22.924	Anhörung	116
Alp	475	Anys	63
— flecke	99	Anifz	638
— ros	504	Ancker gleiche aufwachs	58
— mare	475	Anfteckent	569
Alraun	541	— feuche	524
Aelfteraug	436	— kranckheit	260
Alter	20	Anftofz	644
— gruenend	23	Anfchieffende blätter	489
— rebeftock	700	Ant-	
— thum	20		
All zu ftarcke purgation	458		
Amber	45		

R E G I S T E R.

Antlitz	381	Artzney königliche	130
Anwachsung	362	— vermengte	254
— der augliedern	57	— die das niesen	
— des zungriems	57	— bringt	367
— des fiebers	117	— mit zucker	257
Anzeigung	354.476	— wider gift	33.34.71
Apfel salbe	689	— von senff	792
Apostem	83	— von queckfilber	565
— kraut	766	— da von man sich	
Apotecker	665	— brechen mu�z	916
— buch	325	— kunst	554.665
— kunst	665	Artzt	554
— taxe	325.665	Aspen	691
Arabischer gum	87	Aschen	231
Arbeiten	644	— loch	258
Arm	147	— saltz	31
— band	95	Aschmachung	231.474
Armenier stein	94	Ast	146
Arm�chiene	720	Astlauch	770
Arz	75.421	Athemholen	351.480.730
— backen	591	— beschw�rt	62
— darm	355.725	— leichter	374
— maufz	421	— ziehen	480
— nath	656	— zuge	730
— wuermlein	104	— zuenglein	233.360
— zugewachsen	114	Atlas wirbel	113
Art	787	Attig	337
Artzney 71.122.329.553		Aufbickung der haut	768
— 557.666		Aufblasen	349
— welche schlaff brin		Aufblasung	477
— gen	590	Aufgeblasene	235
— wider die mutter		Aufheber	346
— krankheit	464	Aufhebende maufz	509
— die fur alles hilfft		Aufkochen	336.340
— 634		Auflösen	798
— wider alle krank-		Auflösung	54.325
— heiten	197	Aufschneidung	56
— die man kauet	548	Aufschwellen unter den	
— bier	208	— augen	455
— gegen das fieber		Aufsteden	340
— 384		Aufsteigung	55

R E G I S T E R.

Auffsteigung der dunsten	82.	Aufzbreitung	322
		— dempfen	371
Auffsteigen der mutter	464	— dem gliedern	529
Auffweichen	826	— gelencke gegangen	529
Auffriedung	346	— fall	306
Auge	607	— fällen des haars	39. 91.
Augapffel	712		534. 664
Augen artzney	250	— des mastdarms	698
— brawen	229. 832	— fuehrung	370
— entzündung	362	— fuehrende artzney	197
— feuchte	451	— geprester safft	342
— fistel	19. 393	— gezogen ist	379
— flusz	18. 519	— fleschung	379
— haarband	513	— nehmung der beinen	312
— hærlein	229		507
— lieder	633	— fatz	507
— lieder wasser		— schneiden des lenden-	595
roehre	332	steins	191
— nicht	847	— pannung der haut	339
— reudigkeit	705	— spuelung	250
— schlieren	186	— theilung	326
— fennader	619	— treibende artzney	116
— trieffen	519	— trueckung	312
Augentrost	374	Aeufferste hætutlein	295
— umkehrunge	436	Aeufferste am ohr	523
— wächter	294	Aufzstreckung	322. 326
— wasser	250. 456	Aufzwachs	81
— wehe	617	— des zahnfleisches	365
— winckel	172. 446	— der bærmutter	207
— wimpren	832	— griffelgleiche	133
— wurtzel	884	— der beinen	377
— zæhne	310	Aufziehung	375. 379
— zæhn	298		
Aufzblasung	378		
— brechung	317		
— breitend instrument	322		

REGISTER.

B.		Baumbonen	493
		— farn	688
		Baumwol	144.421
B Achbungen	132	Beben	867
Backen	152.535	Bebende augen	446
— maufz	152	Becken	650
— zähne	310.574	Beeren	124
— zähnen zung maufz	584	Beerkopff	413
	126	— wurtz	569
Backer	126	Beer-baum	470
Bad	347.480	Begierd zu effen	85.621
— in 't bad diffillieren	127	Beyfufz	97
— kopff	292	Beilkraut	777
— kraut	511	Beimstein	711
— ftube	125.886	Bein	625
Bähren-cörhlein	120	— bruch	192.400.627
— bluft	504	— coerper	768
Bald greifz	781	— feule	182.808
Baldrian	672	— freffer	182.631.808.
Balfam	128.129		849
— apfel	575	— holtz	514
Band	513	— fchienen	387
Bänden der bærmutter	514	— well	259.627
Bærlipp	530	Beiffer zahne	310
Bærmutter	920	Benedicten wurtz	187
Bærndil	569	Bengelkraut	565
— fenchel	569	Benigroen	685
— wurtzel	569	Benzoin	134
Barth	129	Beræuchert	831
— haar	498	Beræuchung	56
Bafilge	606	Berberos ftand	135
Bappeln	408	Bereit gefäffe	695
Bathengel	212	Bergblaw	94
Bauch	43.893.895	— knapp	568
— flufz	246.319.512	— in der hand	567
— glafz	143	— meifter	568
— grimmen	248	— munfz	622
— nath	412	Bernstein	829
— fchneidung	412	Berften der erfrorenen fernen	659
— wehe	248		714
Baum	88	Bertram	714
		Rrr 3	Ber-

R E G I S T E R.

Berzehrung	53	Bintzen	490
Befchaffenheit	717	Bircken baum	136
Befchirm mittel	305	Birckwurtz	439.863
Befchmierung	518	Birnbaum	716
Befchnitten	76.726	Bifem	579
Befchreibung der beinen	627	Biffen	144
—— der fpeytrancken	348	Bifzmuent	817
—— der menfchen	69	Bitterfufz	334
Befchweimen	839	Bitterwurtz	415
Befchwerung des haupts	274	Blackfifch	626
Befeßener menfch	604	Blattermachende mittel	900
Bestreichung	518	Bladwurtz	863
Betonien	136	Blakkittel	626
Betterläufe	923	Blancketsel	274
Beutel	752	Blafen	669.898.900
—— maufz	156	—— band	917
Bewährte artzney	374	—— ftein	162
Bewahrte artzney 330.350		Blatfallen	794
Bewegung des gemuehs	646	Blatter	438.339.713
Beyfufz	97	—— lein	713
Bibergeil	191	—— machende mittel	900
—— kraut	202	Blattern	375.277.669
—— nell	675	Blätteren zierd	622
Bibinell	675	Blat-zierd	396
Bickbeer	908	Blau aug	462
Bickelbeer	908	Blau flecken	337
Bienfang	560	Blaue gall	486
—— fchienen	387	—— ftriemen	353
Bier	208	Blähungen	394
—— molcke	694	Bleiche farbe	381
Bilfamen	457	Bleyfarbige maufz	522
Bilfenkraut	457	Bleyweiß	210
Bilfen	457	Blinde darm	246
Bindel wuerm	383	Blinde gefchwulft	843
Binde	383	—— köpff	291
Binetfch	809	Blöed geficht	584
Bingelkraut	565	Blumen	394.563
Binfe	490	Blumenblätter	661
		Bluft an hafel ftauden	489
		Bluth	681.285.757
		—— flecken	662
		Bluth	

R E G I S T E R.

Blutsäubering	41	Boese	59.537.558
Blutflusz	523.429	— spitziqe räude	442
— flusz unter sich	429	Boesewehe	361
— gang	335	Bofer zustand	481
— gefässe im unterbauch		Brand	46.380
	470	— im korn	746
— geschwær	406	— in auge	69
— kraut	676.687	— lattich	878
— machen	428	— mal	820
— reich	681	— zeichen	820
— reinigung	523	Branen	571
— tranck	37	Bratung	109
— speyen	429	Bræune	702.838
— stein	428	Braunwurtz	775
— stillende mitlen	352.429	Brausen	386.819.860
— stopffende mittel	486	Brackend-distel	368
— tropffe	94	Brechen	917
— wurtz	428	— mittlen	67
Blutig	681	Brennen	200
— aug	427	Brennendes feuer	469
— eiter	759	Brenn helm	127
Blutigel	446	Brenneisen	200
Bock	866	Brennende mittel	196
Bocken	375.576.886	— raach	368
— wurtz	217	Brennessel	920
Bocks bart	446.865	Brennung	313
— horn	530.396	Brennofen	405
Bokspeterlein	676	Brennstein	829
Boden	130	Bretspiel blnm	402
Bofist	620	Breunkraut	669
Bohrerlein	574.653	Brey geschwulst	113
Bomesin	422	Breyen	126
Boretzsch	145	Breite zæhne	320
Borer	548	— wartze	587
Bornstein	829	Brocken	144
Borras	145	Brodt bruche	634
Böse duewung	159	Brombeer	747
Boese ding	643	Bromen	747
Boez geschwær	159. 217.	Bruch	441
	334.600	— wurtz	654
Boese kranckheit	361.537	— band	47
		Bruch-	

R E G I S T E R.

Bruch der gedärme	356	Busen der hirn häutlein	793
— in den gemächen	152	Butzen	581.584.588
— kraut	109.442	Buxbaum	157
Bruchstein	627		
Bruchwurtz	883	C. -	
Brucke von Varolius	690	C Amelsheu	769
Brunellen	703	Camelstroh	769
Brunnen kreff	132	Canel	231
Brunst 305.380.900.920		Carbunckel	69
Brusch	748	Cardamœmlein	179
Brust	539.647	Carbunckel	69
— artzney	132	— — — blat	69
— beerlein	489.777	Carnueffel	761
— bein	819	Carneol	762
— beinsmaufz	868	Carten distel	324
— blats-maufz	819	Carthuefer bluemen	94
— druefen	858	Cassien	189
— fell	318.553.681	Cassiefistel	189
— geschwär	682	Catheter	197
— kanal	332	Cauterie	200
— gleicher aufzwachs	539	Celtischer narden	808
— maufz	647	Cement	201
— fyrop	314	Cerraichel	209
— wærtzlein	638	Cerz eichel	209
— windel	193.293	Chamil	213
— wurtz	60.169	Cholerisch	674
Bryfz lauch	770	Cholerische feuchtigkeit	140.
Bubenfist	620		220
Bubenkraut	498	Chrysolith	225
Buchampffer	37.526.630	Chyl	225
Buchfzbaum	157	Chymey	226
Buchbaum	382	Chymist	227
— brot	630	Chymischer artz	467
Buechfe	716	— — artzney	665
Buche	382	— — arfzeney stucke	698
Buchsdorn	716	Circulier glasz	234
Buchklee	630	Citrullen	62
Buckel	300.416	Clapper rosen	738
Burrefz	145	Claret	236
Burretsch	145		158
Burtzelkraut	58.693		Cal-

R E G I S T E R.

Clarificirung	237	Das sich am grunde fetzet	
Clystier	240		462
Colick	248	Dafz hol im ohr	256
Coloquinth	251	Datteln	302
Complexion	254	—— baum	632. 670
Compressen	812	Dauben kraut	896
Confeit, mit zucker einge-		Dauluvelt	141
macht	257	Daum	322
Conferf 80. 257. 259. 617		Daufentschoen	44
Consumat	259	Denngrafz	687
Corallen	266	Dhannen-baum	2
——— moff	266	Dicke	259. 778
Crisis	281	—— auff den grund	385
Crot	862	Dickbauch	362
Cryftall	288	—— hirnhæutlein	549
Cryftalline feuchtigkeit		—— machen	259. 480
	287. 451	—— machung	256
Cryftallizirung	287	Dicke haut	164
Cubeben	288	—— machende mittlen	
Cucurbit	290		474
Cucummer	290	—— und dunckel harn	
Cur	293		280
Cyperwurtz	300	—— so sich auff den grund	
Cypressen-baum	300	setzt	534

D.

D Amastblum	550	Die	27
Da man sich nicht be-		Digerirung	321
wegen kan	334	Dyllenhoch kraut	59
Da man was ein taucht	129	Dinkel	805
Dæmpf mittel	305	Dinne hirnfell	550
Danne	2	—— hirnhæutlein	550
Darmbein	471	Distillirung	313
Darmbeins maufz	471	Distillirer	227
—— bruch	356	Distillier-platz	492
—— gicht	221. 248. 470	—— zeug	324
—— netzlein	363	Distillieren in bad	127
—— winde	248	Distilliert wasser	85
Darre	115. 672	Dodten-kopff	178
Das	27	Doll apfel	536
		Dol kraut	452
		—— kœrner	245
		—— wurtz	12 642
		Rrr 5	Don-

R E G I S T E R.

Donner bart	129	Durchseule	821
— bonen	847	— schlag	247.252
— gold	224	— schlechten	576
— wurtz	259	— wachs	657.883
Dorn	6.14	Duerre	544
Doerrung	93	Durr wurtz	259
Dosten	622	Durft	795
Drachenblut	329.330.759	Duetlein	539
Drachgeschwær	330	Dutten	638
Drachme	329		
Drachwurm	330	E.	
Drachenwurtz	330	E Benholtz-baum	336
Dragon	329	Eckel	66.593
Dravich	19	— zum essen	105.473
Dreck	818	Egel kraut	203
Drehstoch	862	Ehren preisz	897
Dryeckige fuge des hirn-		Ehfenhutlein	12
fchedels	496	Ey	628
Dreyhauptige maufz	308	Eibifchkraut	41
Dreifchrœtige maufz	868	Eychapffel	410
Drytægige fieber	384	Eichbaum	718
Dreitægiges fieber	805	Eichel	126
Druesen	151.417	Eyeritenaug	436
— geschwulst	637	Eigenschaft der krank-	
Dunckelheit der augen	45	heit	468
Duenckel korn	805	Einbildung	664
Duenner eiter	759	Einer der immer siecht und	
— fcheinbein maufz		kranckt	885
— zarte haut	561	Einbeer	642
Duenmachende mittlen		— blät	438
	115	— brennung	353
Dunsten	16	— fallen der beinen	
Durchbohrende maufz	654		376
— brennende mittlen		— gebohren warmte	140
	199	— geweide	355.904
— freffung	314	— geplantzte wärme	350
— gebohrte maufz	654	— weyd	355
— lauff	319	— horn	915
— feihung	247	— legen	700
— feigen	653	— taucht	129
		Ein	

R E G I S T E R.

Eingemachte sachen	256	Endivien	354
— schneidung	354	Engelfueßz	688
— spruetzung in die blate	197	Englische fichte	734
— spruetzung	240	Engelwurtz	60
— tagige fieber	357	Enzündung am hirn	794
— tauchung	309	Entbindung durch die Chi-	
— wässern	532	mie	798
— weicht	129.478	— der theilen	798
— weichen	472.478.124	Entfarbt	10
Eisen	386.547	Enthaltung von speisen	477
— hart	896	Entledigen	370
— huettlein	12.589	Entwehnung	2
— ktaut	896	Entwerffung	462
— reich	896	Ertzuendung	644.669
Eiter	713	Enzian	415
— aufzläfzer	716	Entzuendung der augen	362.227.519
— aug	461	— — des halbes	61
— beule	910.916	— der mandlen	70
— brust	351	Epf	79
— machende mittel	321	Epflich	79
— stock	793.910	Epgenleutige krancheit	468
— machende mittel	834	Ephau	431
Eiterige materie im brust	351	Eppich	79.431
Elasticitat	341	Erbfeil	135
Element	343	Erbkranckheit	440
Elephanten laufz	52	Erd-apffel	98.297
Elixir	346	— beer kraut	401
Elle	911	— eychlen	154
Elnbogen	57.72.289	— feygen	154
— pfeiff	720	— gall	202
— maufz	288.719	— hartz	107
Ellenbein	911	— keften	154
Ellernbaum	38	Erdenkrentzlein	432
Empfangerfz	584	Erdepheu	432
Empfängnußz	256	Erdnußz	154
Empfindlichkeit	27.781	— pumedrig	214
Emullion	352	— rauch	404
Engbruettig	110	— schwebel	107
Engbruettigkeit	110.336	— wurz	98
		Erfahrung	349
		Er-	

R E G I S T E R.

Erhaltung	35	Falich hunger	536
Erhöhung	375.827	Fallende kranckheit	361
Erlenbaum	38	—— fuchtag	361
Ernchren	35	Fallen des zapfleins	233
Ernährung	35	Fall häutlein	885.886
Eröffnung der aderen	55	Fallopianische mutter roch-	
—— des bauches	639	re	875
—— der gefäßen	60	Farbe	860
—— der gurgel	149	Farb anstreichende mittlen	
Eröffnende mittlen	55		274
Ersecknungen	663	—— fucht	218
Erschrecknuß	339	Färbung	860
Erschuettern	901	Fäselein in blumen	173
Ertarrung	339.824	Faszachtige trusen	258
Erste anschießende blätter		Faul fleißel	411
	489	Faulheit	674
Ersten bart haar	497	Fauler heintz	112
—— feuchtigkeit	450	Fäserlein	388
Erst verdawte speise	225	Fausen	860
Erstarren vom frost	740	Fech welscher hirs	636
Erstickende flusz	195	Federkraut	73
Erstummung	339.824	—— weiß	47
Ertzgräber	568	Feigenbaum, wild	175
Erwärmung	397	Feigen	390
Erweichen	826	Feigwartzen	429.775.836
Erweichende mittel	349.	—— bohnen	528
	536	Felgwartzen	257
Erweitern	727	Feinste von ein ding	32
Eßchenbaum	402	Feist eingeweydt	2
Eßschlauch	126	Feisterdarm	2
Eßcherwurtz	401	Feißte	16
Eßig	9	Fell	650
—— meth	630	—— über dem auge	706
—— sucker	630	Felberbaum	755
Etterhohl	397	Feldroszlein	17
Ettich.	672	—— fucht	507
Eußliche mittlen	523	—— saffran	114
		—— zwibel	623
F.		Fenchel	395
F Ackel kraut	208	Fenchel holtz	763
Fahren-kraut	391	Fenster	386
		Fær-	

R E G I S T E R.

Färber baum	739	Flader maußz gleiche nasen	
—— rœthe	745	bänder	901
Ferber wutz	745	Flechten	399.512.563
Ferßen bein	111	Flecken	589
Fette henne	847	Fleck-kraut	219
Fett	16	Fleck fieber	662
— sække	750	Fleisch	183
— häutlein	562	—— häutlein	183
Feuchten	451	—— blumen	557
Feurige umlauff	928	—— bruch	761
Feur das aus den augen		—— maußz	583
springt	545	—— mæutz	583
—— blæterlein	340	—— machende mittel	681.762
—— stett	394	—— leim	761
Fickeyfen	200	Fleischige	709
Fieber	384	Fleischern auswachs	762
—— das nur einen tag		Fleischerne häutlein	637
wæret	575	Fliegende gicht	99
—— kraut	202	—— wind	589
—— das da ablæffet	381.	Fließen	737
	482	—— des samens	422
Figierung	393	Fließend papier	214
Filtz	392	Fliete	668
—— kraut	294	Flietmesser	767
—— læufz	671	Flœh-kraut	660.705.709
Filtrirung	392	Floret	785
Fichten-baum	676	Flœr amor	44
Finger kraut	321	Flugeln von das keilbein	28
—— hut	321	—— maußz	35
—— wurm	643	—— des ohrs	28
Fischbein	626	Flußz	99.200.274.699.
Fisteln	392.461	394.736.737	
Fistelmesser	841	—— des haupts	195
—— der augenwinckel	393	—— im ruckgrad	195
Flache hand	632.853	—— loch	392
hand maußz	633	Fontancle	397
Flachtz-feyden	294	Fœrdere theil des haupts	792
Flachslein	50.519		
kraut	519	Forderste gelencke der fin-	
—— dotter	785	ger	567
Flache nasen	791		For-
Flæmma	393		

R E G I S T E R.

Fordertheil am arm	911
Förderste zähne	310
Forenholtz	676
Fortpflanzen	700
Frantzosen	526
Frantzosen holtz	426
Frassigkeit	16
Frauen ader	760
— haar	16. 174. 688
— kraut	275
— roeslein	530
— zeit	192. 563
Fressende geschwure	46
— wurm	442. 600
Froschen-bisz	578
Frösch adern	722
Frosch pfeffer	722
— eppich	456
Frostbeulen	659
Fröwde	412
Fruchten	396. 403. 644
Fuchs schwantz	636
Fuechsen schwanz	40
Fuge	835. 836
— der hirnschalen	269
	394
Fuehlen	843
Ruhrmans windel	121
Führender mäuff	2
Fuenff blad	652
— finger-kraut	652
Fuernemster artz	90
Furnemste krafft	90
Fusz	660
— bad	648
— biege	846
— fohlen maufz	680
— umschlag	838

G.

Gæbelein	175
— gleiche gefaßz	
lein	175
Gæfern	754
Gæhnen	625
Gall	140
— apffell	410
— blase	396
— gang	219
— kranckheit	220
— lenleiter	693
— suechtig	220
Galenische artzeney	409
Galerte	410
Galgant	408
Galmey	161
Galmeystein	161
Gæmbfen wurtz	328
Gang	551
— des ohrs	552
Ganße brust	856
Ganßefusz	660
Garbe	571
Garbenkraut	571
Garmanderlein	213
Garten eppich	662
— yfop	764
Garthaglen	3
Gauch brot	630
— heil	53
— klee	630
Gaume	632
Geæder der fleisch maufz	848
Gebæren	413

Ge-

R E G I S T E R.

Gebeine	709	Gekochter most	305
Geberung	644	Gekroese	565
Gebissen von einen tollén		Gekroesz gedrusé	635
hunde	298	Gelbsucht	468
Gebluet	757	Gelbwurtz	294
Gebochelt	90	Gleiche theile	51.447
Gebrauchliche mittlen	534	Gelencke des halses	364
Gebrech von milch	22	— im fusze	538
Geburt	644	— der hand	185
— glied	293	— im rueck-grade	813
Gedächtnus	727	Gelind feuer	469
Gedärm	355	— sinplaatz	27
Gedeyen	375.602	Gelinde purgation	459
Geelsucht-wurtz	294	Gemurmél	145.747
Gefährliche kranckheit	15.	Genesung	293
	537	Genesz mittel	553
Gefäßz	887	Genick	219
— lein	223	Genferich	66
Geflochten fennader		Gent	414
knopff	682	Genster	414
Gefräiz	178	Gentar	829
Gegenbock	74	Gerberrinden	739
— bruch	261	Geronnen blüt	856
— Crayfz	68	Gersten	449
— gift	71	— bruehe	707
— itreckung	74	— milch	448
Gehäge	318	— gleicher schwulst	
Geheimnus	89		448
Gehirn	208.209	— wasser	448.454
Gehoer	116	Gert-wurtz	3
— mittlen	12	Geruch	608
Geiffer	754	Geflecht	787
— fafze	333	Geschmack	426
— treibende mittel	754	Geschwollene aderen	234.
	714		233
— wurtz	714	Geschwur auff der zungen	461
Geisbart	911		83.910
Geisb blatt	176	Geschwar	83.910
— kraut	409	Geschwulst	672.876
— aug	18	— das hart ist gewor-	
Geister	810	den	769
Geistmachung	683		Ge-

R E G I S T E R.

Gefchwur unter die zunge		Gleiche theile	51.447
— hinter den ohren	132	Glied	562
	643	— bad	565
Geficht	905	— maſſen	100
Gefalt	257	— ſchwamm	405
— des leibes	440	— waſſer	531.839
Gefäeltnuſz	254	— wehe	99
Gefträuch	403	Glieder	100
Gefundheidt 371.456.885		— kranckheit	99
Getoefs	378.747	— ſpannen	580
Getoefz im leibe	145	Gliederung	319.353
Getränck	84	— def beinen	100
Gewächs	680	Gloſſecom	419
Gewöelb	400	Gold	122
— bruch	166	— ader	429
Gewiſſe maſz einer artzney		— apfel	536
— ordnung mit eſſen	329	— finger	322
und trincken	316.317	— glette	520
Gewuertz	96	— kieſz	544
— wein	236	— wurtz	216
Gicht	99	Golmar-kraut	53
— ſtillende mittelen	67	Gottes gnad	415
Gierlein	794	— hand	82
Giefz kunſt	226	Gotsheil	703
Giefzfaz gleiche knorpel		Goetter ſpeiſz	46
— mauſz	101	Grad	423
Gieſpuckel	263	Gran	424
Gift	893	Granat	423
— gallig	140	— apffel	423
— kraut	12.530	Gras	423
— wurtzel	262	— blumen	188
Gilgen	485.515	Grat-zanglein	5
Gylfuehrer	332	Grauen	593
Gylſack	751	Grawblaw	418
Gläſerne feuchtigkeitt 451.		— haar	171
	452	— nichts	813
Glaſz krautz	491.642	Greifen ſchnabel	425
Glatze	165	Greiffig	211
Gleichſoermige theile	447	Grenſich	66
		Griſiſche auſſatz	508
		Griefz	91.704.749
		Griefz-	

R E G I S T E R.

Greifzholtz	252.594	—— geschwulst	149
—— stein	594	—— wasser	411
Griffel gleiche aufzwasch		Gurtelkraut	530
	133	Gusz	407
Grimmen	248.470	Gut	640
Grind	369.765	Gut appetit	374
—— kraut	766.781	—— temperament	371
—— wurtz	498.630	—— zeichent	374
Grippeln	643	Guter Heinrich	144
Groltzer	747	Gute hœlden	99
Grosie darm	251	—— verdauung	374
—— druse	163.635	Guter magen	374
Grosz epfich	446	—— fafft	371
—— kopff	533		

Grosz oder wild pappeln 41

Grosze und kleine zurue-
ftung 84

Groser hunger 155

—— puliz ader 75

—— rueck bein 752

—— welt 533

—— zæhne 310

Grubel fucht 830

Grueblein auff der brust 70

Grund 130

—— eychlen 154

—— heil 897

Gruen span 19

—— wachs 424

Guck-gucks 242

—— hugs klee 630

—— gauch klee 37

Gucken gleiche maufz 289

Gummi 426

Gundelreben 432

Gunderman 432

Gundelrab 432

Guntzel 153

Gurchen 62

Gurcke 290

Gurgel 150.500

H.

H Aar 281.675

—— ausfallen 91

—— von korn 94

—— kleine gefæfzlein 173

—— ftrang 663

—— wachs 848

—— wurm 370.442

Hærlein 388

Haber, wilde 19

Habern 117

Habicht kraut 445

Haek 348.431

Haft 389

Hæftung 836

Hæfftlein 389

Hagapffel baum 89

Hagedorn 629

Hagel geschwulst 211

Hahn 211

Hanenkambs gleiches aufz-

wachs 282

—— bein 282

Haken 430

Halbe kopff 792

Halb man halb weib 58

S ff Halbe

R E G I S T E R.

Halbe rueckgrads maufz		Harnwinde	823
	780	Haarftang	663
Halb quentlein	437.528	Haar von korn	94
— fehnige maufz	780	— wurm	442
Halbe fchlag auf einer fei-		Hærte	769
ten	438	Hartz	729
Halßz	249	Hartzbaum	676
Halßzader	488	Harte beutzel	643
— bein	237	Harzthawe	105
— gefchwær	61	— hoerung	130.324
— gefchwulft	61	Hartleibig	43
— kraut	864	— leibigkeit	264
— mandlen	70	— riegel	514
— itarre	851	Hærlein an den augenliede-	
— wehe	838	ren	229
Hammer	538	Hafen ampffer	630
Hamhechel	66	— augen	496
Hand	543	— brot	19
— voll	542.708	— fufz	496
Hanen buchen	185	— klee	37.496.630
— kambs bein	282	— kohl	800
— kambs gleiches aufz-		— lippen	491.496
wachs	282	Hafel minich	104
— fufz	722	— nufz	117.273
Harnen	326	— papel	104
Harn	920	— wurtz	104
— aufzfuehrende pfeiffe		Hafen pappeln	539
	197	Hafen fcharten	491.496
— blafe	900	Hafelstrauch	273
— flufz	314	Haupt	177
— gænge	918	— ader	204
— glafz	550	— artzneyen	204
— hæutlein	37	— grind	405
— mit griefz	704	— gruend	370
— kraut	442.516	— haar	173
— roehre	919	— kranckheit	308
— ftrenge	336	— pein	204
— fucher	488	— reinigende mittelen	
— treibende mittel	326.		204
	487	— fchedel	165
— wænde	336	— fchwindel	774
		Haupt-	

R E G I S T E R.

Hauptwaschung	174	Heitz kalte fieber	519
— wehe	181.204	Heilung	293
— wehe an einer seiter		Helter-dropff	44
	437.443.575	Helm	33.408
— wehe von trincken		Hehle geschwære	461
	278	Heraufz fallen der barmut-	
— wehe von langer zei-		ter	698
ther	203	— stehen der schulter	
— windel	174		707
Haushaltung	608	— wachsen der augen	
— laub	129		377
Haußz lauch	778	— wachsen des nabels	
— wurtz	129.778		377
Haufenblasen	467	Herbe	428
Haut	295.650.658	Hermetische artzney	440
— bedeckende die hodlein		Herstellung	728
	347	Heerd	394
— gleiche maußz	779	Hertz	180.265
— machende artzney	227	— angst	519
Häutlein	295.561	— bündel	655
— der beine	657	— bebung	633
Hamhechel	66	— blat	355
Hecker	792	— erstickung	180
Hederich	368.484	— gefässe	269
Hetsch	792	— gespan	180
Hefen	381	— gesperr	218
Hefen von dele	51	— haufzlein	655
Heydel pfenich	636	— klopfen	634
— beer	908	— senæderlein	252
Heide	366	— sterckend trancklein	
— bluemlein	94		180
— korn	382	— wasser	86
— wund-kraut	761.904	— wehe	181
Heilige bein	752	— wurtz	603.695.
— bitter	445	— zaun	782
— feuer	368	Herumfuehrende maußz	
— holtz	426		700
— wundkraut	842	Herzufuehrende maußz	15
Heilfutter	553	Hefen	381
Heischerkeit	724	Heu	395
Heisse brand	411	Heufft-bein	277
		Hew	

R E G I S T E R.

Hew	395	Hitze in angeſicht	715
Hyacinth	452	— des magens	91.241
Himmel	663	Hitz pocken	669
— brot	543	Hocker	300.416
— brand	669	Hoden	621
— honing	543	— aufſchneidet	621
— kraut	669	— hangmaufz	279
— ſchlueſſel	697	— ſack	347.775
— ſchwertel	485	Hædlein	621.850
Hinckend	237	Hoffærtige maufz	832
Hindbeeren	747	Holderbaum	756
Hinbeeren	747	Holderſchwamm	120
Hindleufft	228	Höhlen	199.246.352
Hinder	75	— ader	891
— theil des haupts	605	— des armbeins	131
Hinter bleibung des harns	487	— am fußz	915
Hinthertheil des hirns	207	— geſchwäre	76.392
Hinweg führender mauff	2	— an der hand	915
Hippocras	236.903	— dar in ſig die beine	8
Hirn	208.353	fugen	8
— beſchirmer	562	— dar in ſich das hufft-	276
— fell	550.549	bein fueget	276
— hæutlein	656	— dar in ſich die	352
— lein	207	feuchtigkeit ſammlet	352
— ſchale	165.278	— im hertzen	895
— ſchal bruch	166	— im hirn	895
Hirns arſbacken	591	— der ohren	41
Hirz	570	— leib	469
Hirſchen	570	— von das armbein	131
Hirſch brunft	143	— der zähne	41.578
Hirſch zunge	772	Hollunder baum	756
Hirſch ſchwamm	143	— ſtande	756
Hirtz guntzel	372	Holtz-mangolt	715
Hirtzenklee	372	Hol-wurtz	93
Hirſch wurtz	209	Honig	556
Hitz blatterlein	143.444.	— flecken	637
Hitze	90	— geſchwulft	558
Hitze	90	— kuechlein	560
Hitze	90	— pappe	100
Hitze	90	Hopffen	528
Hitze	90	Horn	

REGISTER.

Hornharte häutlein	268	Indianisch wundkraut	842
Hornungs-blum	589	Ingber	927
Hospital	600	Ingruen	238
Hueftbein	471.487	Ingwer	927
—— wehe	487	Inwendige am obern schenck-	
Huflattig	878	kel	386
Huelffe	122	—— beschaffenheit	468
Huelfen	655	Irrgang im ohr	493
Hunbramen	747	Iſop	463
Hunds-band	298	Iſpen	463
—— blum	155	Ivenblad	560
—— dill	155	Jacobs blum	465
—— hunger	298	—— kraut	465
—— knaben	299	Jasmin blumen	466
—— knoblauch	90	Jedes gemengtes eſſen	577
—— krampff	803	Je lenger je lieber	214.334
—— kraut	334	Jeldroſzlein	17
—— kuerbs	151	Jochbein	928
—— roſen	299	Johannis beer	425.739
—— todt	80	Johans gurtel	97
—— zung	299	—— kraut	59.459
Huener auge	436	Jucken der hant	703
—— bißz	40.577	Jueden pech	107
—— bruehe	510	Judenſtein	488
—— darm	40	—— zoeffe	683
—— hohl	784	Jungfern augen	571
—— laub	504	Jungfer ſiechte	218
Hunger	382.621	Jungfraufchafft	456
Huſten	878	Jungling	23
Huettenrauch	96.879		
Hyacinth	452		

K.

L.

I Biſch	41
Iſſen holz	911
Igels knoeffe	680
Ilm	911
Indianiſch beinwelle	842
—— blat	536
—— ſpicanarden	590

K Adden	99
Kayzers Cron	472
Kalb ſchnabel	73
Kalck	165
—— brennung	469
—— machung	162
—— machen mit ſtaut	201
—— ſaltz	31
—— der zähne	608
Kähle	

Sff 3

R E G I S T E R.

Kähle	610	Kerst wurtz	615
Kihle	165	Kertzen-kraut	669
Kälen gefchwær	838	Kessel	26. 157
Kalte	384	Keuchen	336
— brand	806	— kraut	710
— fieber	109	Keusch baum	23
— wehe	384	Kicher	228
Kale pisse	823	Kichren	228
Kamilien	213	Kinbacken	540
Kamomillen	213	Kinbacken maufz	548
Kampffer	168	Kind betterin	708
Kanæle	168	— in mutterleibe	348
Kanarien-kraut	664	Kinholt	676
Kandy zucker	170	Kinds blatters	576. 886
Kandelizirung	170	Kind dafz mit dem fueffen	
Kapeli	293	vor auff komt	25
Kappenblumen	589	Kinds noeth	644
Kappern baum	175	Kinder noethen arbeiten	
Käsz-pappeln	539		644
Katzaugen	602	Kinder wuermer	526
Katzen muntz	194	Kinder wurmer im leib	860
— kraut	194	Kinnen zungbeins maufz	
— wurtzel	672		414
Kæuw maufz	548	Kinn	564
Kænen	548	Kirchbaum	206
Keilbeinlein	292	Klapperstein	21
— gleiche bein	292	Klarheit	198
Kayfer fchmit	464. 645	Kleben und tuenchen der	
Kelen gefchwulft	61	retorten	525
Kellers-hals	503. 569	Klebkraut	76
Keller wurm	687	Klee	870
Kelmen	297	Klev	15
Kelter	862	Kleine augen	570
— im gehirn	505	— donderbaar	896
Kehle	500	— elnbogen pfeiff	720
Kentzeichen	316	— erbsen	606
Keyten	194	— finger	322
Kerbel-kraut	210	— flecken	369
Kermes koerner	491	— gekræfe	566
Kermfine	746	— haufzwurtz	896
Kern	625	— kletten	923
			Klei-

R E G I S T E R.

Kleine stim	487	Kohl	69.148
— welt	569	Kolb am schwantz	126
Kleister	420	Kohr	101
Kletten	499	Kolbles kraut	676
Klingel rueblein	794	Kolb	290
Klingen der ohren	860	Kolben rohr	883
Klystier röhre	356	Kolbwurzel	154
Klotter-beer	921	König	727
Knabenkraut	299.620.847	— blum	685
Knäten	537	— kertze	669
Kneaug	276	— liche artzney	130
Knebelbart	588	Kopff	126.177
Knedtdil	276	Köpffen	292.768
Knie	415	Korall	266
— buege	690	Körbel	210
— buegen mauß	690	— kraut	210
— buegen ader	691	Koriander	267
— scheibe	574	Korck baum	827
Knie uebel	422	Korkkraut	846
— zipperlein	422	Korn	424.777
Knirschchen der zähne	871	Kornblume	296
Knöbel	567	Kornel-baum	269
Knoblauch	37	Kornlein	11
— kraut	37	Kornrosen	738
Knoch	111	Kornzänglein	916
Knod	111	Körffel kraut	210
Knoden	257	Kos huff	878
Knöpfle	27	Krachen	304
— an den planten	100	Krayenfusz	270
Knötlein	599	Kraey-schnabels aufzwachs	269
Knorpel	186	Krafft	354
Knorrelichte zusamen fue-		Krafftloß	354
gung der beinen	220	Krafft mehl	51
Knorren	538	Krampff	803
Knotten-kraut	775	— der einen zeucht	263
Knötgen	413	— ader	235
Knubel	257	— hinterwertz	618
Knüttel	151	— stillende mittel	302
Kuenlein	784	Kranckheit	576
Kobalt	241		
Kochung	524		

R E G I S T E R.

Krancheiten die nicht weg gehen	336	Kreumme der Bärmutter	268
— wan die am heftig- sten ist	11	Krumm hælsicht	525
— gefarliche	15	Kuechlein	842.865.872
— geschwinde	15	Kuechenschelle	715
— wie der aufsatz	343	Kuehlfaß	726
	345	Kuhe hunger	155
Kramet-baum	490	Kuehl tranck	489
Kratzen	402.765	Kuemmel	292.598.784
— ums kin	563	Kuemmich	292
Kranichs schnabel	425	Kuenlein	784
Kräuselbeer	921	Kunigund kraut	372
Kraut	440.680	Kupfericht angeſicht	426
Kräuter mutßlein	290	Kupfler	19
— wein	903	Kupfler gruen	19
Kraut kennung	146	— roth	910
— ſtengel	413	— waffer	910
Kraufel-beer	921	Kurbel	210
Krebs	178.600	Kurbis	291
— geſchwær	178	Kurbis	290.291
— windel	169	Kurbs. ſamen gleiche wur- men	291
Kreeß-beer	921	Kurker baum	269
Kreſſe	592	Kurtz von armen	409
Kreutz baum	740	Kurtze ellebogen maufz	148
— blum	632	Kurtze geſaß	148
— beer	425.735	— rippen	274
— wurtz	415.781	Kurtz geſicht	585
Kryſtallmachung	257	Kurtzer ſpruch	77
Kroenlein um den augapffel	486	Kuttel-kraut	3
Kropff	775	Kuttenbaum	275
Kreepffel bein	186	Kuetzeln	861
Krœtendill	155.276	L.	
Krotten flachs	516	L Aborant	492
— kraut	146	L Lachen knoblauch	773
Krummbein	409.525	Lallender troß	126
Krumfuß	525	Land kranckheit	354
Kruemme im ohr	256	Lallender troß	126
— des hirnhäutlein	793	Land kranckheit	354
		— fahrer	350
		Land-	

R E G I S T E R.

Land fahrer	26.350	Leib	921
— fireicher	26	Leibwaffer	55
Lange darm	471	Leichter athem	374
— marck	555	Leidende spannader	646
— ruckmaufz	525	Leim	248.420.529
Länglichte mäufe	812	Leindotter	785
— lauch	616	— kraut	516
— fame kochung	147	Leiter	766
— fames fieber	505	Lenden	527
— wirrige krankheit	73.	— krankheit	734
	223.686	— kraut	498
Lancet	498.668.767	— maufz	705
Laſzeyfen	498.668.767	— pein	526
Lathwerge	338.342	— wehe	526
Lattich	495	— ſtein	595
Lauch	692	Lerchen baum	500
Lauffende	99	— dannen	500
Lauffende ſchmertzen	99	— ſchwam	22
Lauge	523	Leere gedärm	468
— ſaltz	523	Leufz kraut	33.569
Laus	648	Leuchel	37
— kraut	393.817	Leuwen fuß	32
— fucht	671	Lewen zahn	846
Lavendel	502	— maul	73
Laxierende mittel	43.504	Liddorn	436
Lazur ſtein	504	Lieblicher geruch	433.608
Leben	906	Liebtöckel	511
Lebens baum	88	Liebtrunck	668
Lebkuchen	560	Liecht trager	670
Leber	438	Liefz knolpen	883
— ader	130	Lilgen	515
— fäzlein	177	Lilie	515
— flecken	533	Limonien	515
— fließung	394	Lindbaß	911
— flußz	439	Lindernde artzney	536.
— kuechlein	679		641
— kraut	439.512	Linien im hände	517
— pforte	692	Linze	505.663
Leb-kraut	410	Lippen	492
Leck faßß	338	— der weiblichen	
Leßzen	492	ſchaam	492
		Lip-	

R E G I S T E R.

Lippen an der ſcham	28	Mæhler kraut	37
Liſpeln	141	Majer	143
Lœchlein	201	Majoran	535
Lœffel	244	Malbaum	623
Lorbeer baum	503	Maltz	157
— — kirſchen	503	Maltzey	343. 346. 507
— — roſen	595	Mann und weib zugleich	440
— — ſtand	503		443
Loth	334. 780	Manchfaltig	443
Lœwen blat	506	Mandeln	70. 642
— — fußz	32. 506	— — baum	51
Luchsſtein	531	— — milch	51
— — loch	726	Mangolt	135
— — kœhr	106	Manier zu curiren	568
— — ein und aufz ziehen	730	— — zu leben	316
Lung	709	Mænliche glied	651
— — ader	97	— — hoden	850
Lungenblume	684	Manne	543
— — geſchwer	916	Mannſtreu	368
— — ſucht	672. 657	Marcaſit	545
Luft zu unnuetzen ſachen	536	March	709
— zur ſpeifz	621	Marck	265
— zum eſſen	85	— in beinen	555. 556
		— im hirn	555
		— im ruckgrad	556
		Marenſlachte	683
		— — lock	683
		Marmelat	546
		Marmelſtein	546
		Mare	475
		Maßz	563
		Maſeran	535
		Masbeer	623
		Maſern	576
		Maßzholder	681
		Maßzholder baum	7
		Mæſſigkeit	278. 836
		Maſſufelen	134
		Maſtdarm	355. 725
		— — korner	429
		Maſtix	549
		Ma-	

M.

M Aal	510
Macht	381
Mægdleins hæutlein	456
Magen	822. 895
— — drucken	181
— — pulßz-ader	246
— — faßt	411
Mager werden	378. 544
Magerheit	378
Magiſtrantz	472. 627
Magnetſtein	535
Magſamen	638
Magſamen faßz	618

R E G I S T E R.

Mastix baum	506	Melancholey	557
— kraut	239	Melisse	559
Materialist	96	Melonen	560
Maticken	785	Melthaw	746
Matzlieben	134	Mengelwurtz	498.630
Maul	625	Mensch beschreybung	69
— beerbaum	578	Mispelbaum	566
— — tranck	577	Messer	50
Mauerkraut	642	Metall	567
— pfeffer	471	Metallen schaum	773
Mäufflein zwischen den		Meth	558.454
rippen	482	Milch	493
— zwischen der bei-		— in den fischen	495
nen	483	— adern	888
Mauz-œhrlein	120	— fieber	495
— der speizroehre	609	— gebrech	22
Mäuse pfeffer	817	— gefässe	407
— dorn	748	— haar	498
— ohrlin	585	— säugung	495
— der kinbacken	548	— stoffung	2
— des rueckgrades	734	Milten	115
Median ader	553	Milz	811
Meerbonen	913	Miltszader	755
— grasz	34	— krankheit	811
— hirsche	521	— kraut	812
— linsen	505	— sucht	460.811
— most	266	Mineral	571
— fenchell	283	Mineralen	572
— sternkraut	871	Miszgeburt	3.45
— winde	797	Mist	818
— zwiebel	770.815	Mistell	905
Megelkraut	676	Mitesser	281
Mehl	383	Mittel	553
— fleck	40	Mitleiden	259.837
Meilz wehe	460	Mitle gegen augenwehe	617
Meyer	143	Mittel punct	202
Meyen-bluemlein	515	Mittel gegen zahnwehe	608
Meyer kraut	109.574	Mitgeborhne lufft	21
Meisterpulver	534	Mittelen gegen das brechen	67
Meisterwurtzel	472.627	Mittle	
Melaun	560		

R E G I S T E R.

Mittle gegen leberzucht		Mund der barmutter	249
— vor fieber	439	— von dem magen	180
— gegen faur	73	— der mutter	626
Mittelbauch	67	— faule	769
— fell	360	— holtz	514
— finger	553	— lein	821
— punct	322	— voll	144
— von der nabel	202	— ftuck	804
Mitternacht	14	Muentz	564
Moehn	566	Muschat blum	533
— haupter	638	— nufz	579
Mohren kummel	246	Muskel der ohren	256
Molcken	303	Mutter flecken	533
Molten	785	— bruch	441
Monatbluemlein	115	— gewächs	574
Monatliche reinigung	134	— kalb	574
	192.	— kranckheit	464
Monatzeit	563	— kraut	464
Mondkraut	192.563	— kugel	574
— viole	154.527	— maal	533
Monfuechtig	154	— næglen	68
Mondkalb	527	— nelcken	188
— kind	574	— pein	463
Mord jahr	574	— fpiegel	323
Morenlock	65.238	— schnitt	464
Moerfellen	683	— trichter	569
	578.674.	— wurtz	569
	842	— zæpflein	661
Morfellen	577.604	Mutzen hæutlein im hertze	363
Mofz	583.920		587
Motte	860	Myrrhen	588
— blume	23	Myrtenbaum	588
— kraut	23.142	— gleiche	bislein
Mucken pulver	241	— fleifch	187
— kraut	660		
Muedigkeit	264.305.501	N.	
Muffel	285		
Mummelken	603	N Abel	913
Munckenkraut	455	— bruch	356.363.
Muench kopff	846		615
Mund	625	— fleifch bruch	762
		Nabel	

R E G I S T E R.

Nabel kraut	7	Natur	592
— pflaster	365	Natuerliche sachen	729
— riem	405	— hitze	855
— windbruch	684	— wurckung	592
Nacht blattern	361	Nebenwachs	701
— brandt	669	Negenkrafft	662
— geburt	679.777	Niederfchlagung	695
— geschwulst	361	Nelcken	188
— griffe	99	— holtz	189
— lassen	727	Nestelfucht	369
— lauffen	668	Netzbruch	362
— mænlein	475	— und darmbruch	356
— wandler	599	— hæutlein	732
— schatten	797	— des eingeweids	363.614
Nachwehe	863	— gleiche gefäzlein	223
Nacken	209.601	— — geflochtene blut	
— kraut	209	gefäse	682
Nagel	914	Netz und magen-gefäße	
— blumen	188		412
— geschwær	643	Nerven zwifchen den rip-	
— zwang	726	pen	482
Nagelein	188	Neun	665
— blumen	188	Neunziger	665
Nachtschatten	797	Nicht durch brennende	
Nahrung	602	cauterie	200
Narben	227	Nicht all zu schwere krank-	
Narcifz	589	heit	134
Narduskraut	598	Niederdrucker	305
Narrenkappen	12.589	Niederdruckende augen	
Narrenkolben	883	maufz	450
Nafe	591	Niederwertz diftiliren	307
— bluten	429	Nieren	595.728
— gefchwuer	631.688	— becken	478.650
— hærlein	901	— fäse	352
— lœcher	584.590	— facke	176
— fæule	252	— wehe	595
— fpruetze	737	Nieder holder	337
— zaun	783	Niefen	819
Naterwurtz	141	Niefzkraut	706.820
Nath	836.835	Niespulver	820
Natter zeunglein	616	Niefzwurtz	346
		Nœtiel	

R E G I S T E R.

Nœfel	787	Ohrspritze	627
Notz	142	Olcander	595
		Oliven	613
O.		Olivenbaum	612
		Omeisz	399
O Ber eingeweide die		Ondermennig	24.372
gegend da das hertz		Opiat	617
grueblein ist	695	Ordentlicher pulschlag	374
Obenschenckels umdreher	744	Ordnung	664
		Ostherlucci	93
Oberste des haupts	165	Ostfritz	472.627
— hoedlein	360	Overste theil des schulter-	
— ann kräutern	832	blats	13
— rippe	191		
Ocher geel	605		
Ochsenbrech	66		
— zunge	56.153.338		
Oelbaum	612	P	
Oel	613	Aißel beer	135
Ofen dar in man unter sich		Pancreatifche kanal	333
treibt	312	Pantoffelholtz-baum	827
Ofen	405	Papp	193
Ofen genant fauler Heintz	112	— von hoenig und brodt	100
Offinende mittlen	76	Pappeln	41.539
Oefinung der aderen	668	Pappelbaum	691
— des herz	319	Pappen	420
— der pulzader	98	Paralyfz	640
Offt widerholtes distilli-		Paradeifz koerner	179
rung	233.247	— holtz	22
Ohnmacht	113.114.307.	Passions blume	238
		Pastenach	646
Oehr	519	Pastel	418
Ohren-druefen	121	Pech	679
— fluegel	643	Pech-pflaster	331
— an das hertz	28	Pellican	399.607.650
Ohrlaeplein	121	Penyzucker	651
Ohrpein	28.523	Peonie	685
Ohr-rand	627	Pergamentgleiche maufz	562
Ohren schmaltz	435	Perlen	545
Ohrenschmerzen	210	— mutter	549
	627	Pex.	

R E G I S T E R.

Perlen zucker	543	Pieffen	135
Pestilentz	661	Pillulen	193.675
—— wurtz	662	Pimpernusz	818
—— blätter	69	—— baum	677
Pest kohl	69	Pinsel	651
Peterfilg	662	Pyramid gleiche mausz	714
Pfaffenfutter	865	Platte erbsen	502
—— blat	846	Plafzmittel	862
—— orlein	846	Plauderer	126
—— pint	101	Pleister	248
Pfanne	157	Pluckfel	185
Pfeben	560.653	Plumezole	812
Pfeffer	676	Plutzel	653
—— kraut	507.677	Pocken	886
Pfeilnath	604.753	Poley	709
Pfeil-kraut	752	Polier messer	505
Pfench	636	Porpel	713
Pfenich	636	Portulak	693
Pfennig kraut	203.527	Poffet	694
Pferdschwantz	365	Potafche	231
Pfersich-baum	659	Præcipation	695
Pfifferling	405	Preparierstein	692
Pfingst rosen	685	Presse	862
Pfinnig	211	—— von Herophilus	862
Pflantze	680	Pressueng des luffts	72
Pflaster	351	Probierte artzney	350.653
—— rolle	297	Probier eisen	556
—— von spanischen flie-		Pruff eisen	804
gen	900	Pfillienkraut	705
—— da wachs bey ist	209	Pflaumen baum	703
—— von wachs	206	Puley	709
Pfortner	713	Puls	710
Pfort ader	891	—— adren auffpannung	60
Pfriemen kraut	414	—— ader kanal	169
Pfund	511.690	—— pflaster	358
Philosophische brennung	162	Pulwer	804
		Pulvermachen	710
Philosophisch Ey	629	Purgation	197.712
Phiole	667	Purgierende artzney	712
Phosphorus	670	—— oblaten	604
		Pur-	

R E G I S T E R.

Purper fieber	712	Rauchzeug	831
Purpulen	576, 886	Rauckenkraut	367
Putzen	142	Räude	369
		Rauflzænglein	916
		Raufchen	378
		Rautengleiche maufz	738
		Raute	749
		Rebaug	607
		Recept	399
		Rebblat gleiche thiel	634
		Receptackel	725
		Recipient	725
		Rechte maufz	725
		Recken des leibes	636
		Rectificiren	725
		Regelmæßige artzney	327
		Regenbogen gleiche haar	treifz 698
		Regierung	726
		Reiben	402
		Reibstein	692, 711
		Reich	727
		Reiffung	551
		Reinfarn	845
		Reinigen	582
		Reinigung	237, 712
		Reinweiden	514
		Reifz	700
		Reiffende gicht	99
		Reitgrafz	182
		Rettig	723
		Retorte	732
		Reudigkeit	705, 765
		—— des haupts	10
		Reudigkeit der augen	705
		Reumte zwifchen den ge-	fäßen 55
		Reverbirer ofen	732
		—— fuer	469
		Rhapontick	736
		Rheyn blumen	23
		Rhur-	

Q.

Q	Ueck filber	123, 453, 564
	Quendel	784
	Quetschenbaum	703
	Quintessenz	346, 369
	Quintlein	329
	Quitten apffelfleisch	546
	—— baum	275
	—— lattwerg	546

R.

R	Æbaug	413
	Rabenichnabelsmaufz	266
	—— gleiche aufzwachs	265
	Rachen	666
	Rahrung	35
	Raspel	724
	Rafz wurtzel	151
	Rattenpfeffer	817
	Rattenpulver	96
	Ratzen klee	496
	—— kœrbel	404
	—— wadel	446
	—— fufz	447
	—— kraut	594
	—— net	594
	—— muntz	594
	—— kraut	884
	Rauch-apfel	822
	Raucken	367
	Ræuchern	831
	Ræucherung	404

R E G I S T E R.

Rhurkraut	390	Rosen wurtzel	737
Ribbenfell	681	Rosmarin	743
Riebesel	739	Roszmist	893
Riem	400	Roszfchwantz	365.446
Riefz auf dem fufz	568.846	Rost	279
— der fchamen	741	Rostung	109
Rinden am baum	272	Rœthe	745
— gleiche theilen im		— bocken	426
gehirn	272	— finnicht	426
Rindswurtz	457	— - flecken	534
Ring	234	— guntzel	863
— gleiche aufzwachs	63	— heilwurtz	863
— gleiche knorpelbein	280	— lauffskraut	415
— blumen	163.165	Roth	376.813
— maufz	280	— lauff	368
Rinne	241	— pastenach	189
Rifz	741	Rother steinbrech	391
Rittersporen	308	Rothritter	445.757
Rocken	777	Rothe ruben	189
Rœdel	33.393	— ruhr	335
Roden-distel	368	— tropf	426
Rodifer holtz	737	Rœtheln	745
Rœhre	162.168.356	Rœtteln	745
— geichwære	392	Rotz	581.588.668
— im untern fchenckel		Rueben	722
	389.659	Rubin	746
— die den faamen anfuhr-		Ruech kieglein	645
ren	887	Ruecken	329.568.600
— wunden	392.461	Rueckader	429
— lein	172	— darre	842
Rollen maufz	872	— grad	6
Rœmifche ruebe	151	— grades maufz	734
Rosen	368.738	Rufe	369
— ader	760	Ruhr	319
Rosesse	368	Ruehrhacke	749
Rosenezig	630	Ruhrpistill	678
— holtz	737	— wurtz	863
— honig	738	Rultzer lassen	747
— huet	33	Rumpffnafz	790
— oel	737	Runckel	135
— zucker	738	Rund fläschlein	50
		T t t	Run-

R E G I S T E R.

Runde maufz	745	Samen	779
— trufen	258	— beinlein	785
— spitzlein an der na-		— theilen	805
fe	419	— der fröfchen	806
Ruftbaum	911	Samlung	249
Rueftung	533	Sammetblumen	44
		— gleiche darm häut-	
		lein	890
		S. Johannis brodt	206.790
		Sand	91.749
		— bad	92.703
		— balle	850
		— dorn	735
		— körnlein	704
		— fein	627
		Sanikel	759
		Sanikle	759
		Sanct Johannis kraut	459
		Saphir	760
		Sarfaparille	763
		Saar	78
		Sattelbein	358.778
		Saturey	764
		Sæubern	582
		Sæuberung	312
		Sæuber faltz	31
		Sæubrodt	297
		Saufenchel	663
		Sauffer maufz	139
		Saukraut	797
		Saur-ampffer	8
		— brechende mittlen	4
		— bronnen	125
		— mittlen	67
		— faltz	355
		Saurerklee	37.630
		Saurick	135
		Sauewurtz	775
		Sæwbon	457
		Sæuern	386
		Sawre kopper	747
		Scha-	
S. Amen	779		
— blæflein	901		
— beinlein	785		
— fæfzlein	177		
— flufz	422.685		
— gefæffe	695.888		
— theilen	805		
Saar	78		
Sack	750		
Sæcklein	599.662.752		
Sadebaum	749		
Safft	829		
— kraut	37		
— pflaster	314		
Saffran	284		
— pflaster	629		
Sæge	784		
Sagelloch ftrick	178		
Sægengleiche maufz	785		
Salat	495		
Salbe	914		
— vor muediteit	12		
— von wachs	208		
Salben kramer	587		
Salben zoepff	683		
Salbey	756		
Salivation	754		
Salmiac	95		
Salniter	598		
Salpeter	598		
Salpeterfchaum	78		
Saltz	753		

R E G I S T E R.

Schabe	860	Schemel von Hippocrates	
Schaben-kraut	142		767.419
Schaafripp	571	Schenckel	286.386
— garbe	571	— mauß	286.605
Schaaffen häutlein	48	Scheermesser	601.724
Schaffthew	446	Schießen	794
— nafz	791	Schieferweiß	47
Schæfflein	687	Schielen	822
Schafernufz	154	Schielender	822
Schaffthau	446	Schienmauß	859
Schaffhusten	206	Scheinbein	859
Schaffinule	23	Schießen des zapfleins	233
Schaffzunge	96	Schiffgleiche beinlein	592
Scham am leib	478	Schiflein windel	767
Scham-bein	363.708	Schilfkohr	101
— haar	708	Schiltbeins mauß	280
— zuenglein	239	Schildgleiche knorpelbein	858
Scharbock	769.772	Schiltgleiche knorpels	
Scharbockische gicht	99	— mauß	457
— — zipperlein	99	Schild-kroet geschwulst	851
Scharbockische glieder		— pflatter	776
kranckheit	99	Schirlinck	229
Scharlach	470.771	Schitwurtz	151
— beer	491	Schlacken	773
Scharleyen	771	Schlase	799.848
Scharpfen	14	— fieber	508
Scharpffinnigkeit	198	— kraut	214.457
Scharfach	724	— mauß	848
Schaudern	867	— mittel	459
Schauten	449	— pulß ader	184
Schebigkeit der haut	765	— fucht	187.193.253.
Scheiden	781		508
Scheid feucht	563	Schlag	82.640
— kunft	226	— auf einer feiten	438
— trichter	460.782	— des gantzen leibes	640
— wasser	563	Schlangen-kraut	330
Scheytel-nath	835	— mord	774
Scheide der mutter	884	Schlarper	115
Scheis fieber	157	Schlehdorn	4
Schelkraut	216		
Schelwurtz	216		

R E G I S T E R.

Schleim	580.668	Schorwurtz	3
—— aufreibend mittel	81.668	Schœfflein der kräuter	297
—— druesen	417	Schofstein	531
Schleim der dærme	581	Schotten	785
Schlier	151.417	Schramm	227
—— geschwulst	637	Schreibfeder	162
—— an den nieren	174	Schrœpfen	292.768
—— am halfe	775	Schrœpffeisen	498.768
Schlies-maufz	807	Schroteisen	724
Schlucken	792	—— meifel	724
Schlund	666	Schrœtle	475
Schlupffer	115	Schrœtleins-zœpff	683
Schluesselbeins maufz	826	Schrunden an hænden	735
—— blum	697	Schuiffel	8
Schmaltz	16.123	Schulter	450
—— blum	722	—— blat	448.614
Schmeer	16.123	Schulter bein	614
Schmeltzung	407	Schulterflufz	614
—— kunft	226	Schulter heraufz stehen	707
Schmerbauch	1.478	Schuppeche haut	343
Schmerbel	144	Schupnath	507
Schmertz	328	Schurbuck	772
Schmertzen der beine	627	Schuffel des hufftbein	276
Schmertzen	641	Schwacher puls	101.399
Schmertz stillende mittlen	65	Schwachheit	354.471
Schmitz tiegel	285	Schwær so sich in die	
Schnabel	744	kruemme zieht	793
Schnarchen	820	Schwalben kraut	216
Schnecken klee	553	—— wurtz	105
—— gleiche beinlein	244	—— wurtzel	447
Schneidmesser	474	Schwæmm	78.405
Schnelle ohnmacht	839	Schwammicht fleisch	459
—— treibung	621	Schwamm-gewächs	409
Schne-knopff	410	Schwangern weiberluft	236
Schnitlauch	770	Schwantz-beinlein	242
Schnuppen	274	—— pfeffer	288
Schuur von der nabel	407	Schwartz coriander	558
Schormund	772	—— flecken	484
Schorbock	772	—— gebluet	558
		—— häutlein des augs	
		umb den stern	735
		Schwartz-	

R E G I S T E R.

Schwartzzer kuemmel	558..	Schwinden der glieder	115
—— kimmel	598	Schwindfucht	115.431.
—— ftaar	598		672.842
—— weitzen	44	Schwindfucht am halfe	
—— winde	557		672
Schwefel	436	Schwingen	901
—— wurtz	832	Schwits fieber	347
Schwein brodt	663	Schwuelen	830
—— fucht	98	Schwulft	876
—— todt	115	Schwulft an den augen-glie-	
Schweiß	660	dern	448
—— blätter	830	Scarterkraut	109.660
—— fieber	444	Scelet	768
—— flecke	444.830	Screpff	292
—— löcher	663.830	Scrupel	676
—— mittlen	692	Seebium	603
Schwellen	444	Seelbatt	569
Schwemme	349	Segen-ftänder	67
—— kraut	405	Sehnen	513.596
Schwære arbeit im geburt	694	Sehr erfahren in der Ehimie	
—— athem	336		16
—— noth	62.110.336	Sehnen artzney	596
—— muthig	361	Sehr starck fuer	469
—— schlaff fucht	336	Seiden	783
Schwere zu fprechen	197	—— kraut	294
	130.	Seih tuch	247.252
	159.335	Seiffenkraut	761
Schwerlich von reden	60	Seiten	221
Schwerdgleiche knorpel		—— gleiche fennader im	
	355	ohr	221
Schwertel	417	—— ftechen	682
Schwefel	832	—— wehe	682
Schwitzen	830	Senf	792
Schwiele an fuffen	164	Sengenkraut	764
Schwiellharte theil des ge-		Senne	848
hirns	271	Sennader	848
Schwindell	267	—— artzney	596
—— kraut	328	—— theile des männli-	
Schwinden	405.512.544.	ches glieds	270
	563	—— feucht	810
		—— flich	711
		Sen-	

R E G I S T E R.

Senneblätter	781	Sonthau	744
Sennfalb	547	Sonnenbrand	637
Serapinfafft	752	— flecken	357.505
Serpentinstein	617	Sonnenwende	898
Seffelkraut	209	— wendel	434
Säu-brodt	98.297	Sorgsaamen	801
Seuche	260.354.576.635.	Spalt	392.741
	814	— der gurgel	741
Seuche die an einem ohrt		Spæn	429
regieret	359	— gruen	19
Seuffzer	834	Spange	389
Seuren	671	Spannen	261
Seutodt	660	— des halz	351
Sevenbaum	749	Spannader	81.513.596.
Sibenbaum	749		848
Sich selbst bewegende	122	Spanische kranckheit	526
Sichel	382	Spannung des schwantz	422
Sichen kraut	368	Spargen	106
Sicht-kraut	415	Sparrbaum	800
Sichten	279	Spatel	803
Sicht-rofen	685	Specerey	96
Sieb	279	Speck geschwulst	592.818
Siebung	279	— gilgen	176
Siebgleiche bein	370	— lilien	515
Siech-haus	600	Speichel	754.815.
Sieden	336	— kraut	817
Siegwurtz	616.902	— rœhre	333
Sieg enthalt van Wein	4	— wurtz	714.761
Sigmars kraut	31	Speiren	800
Sigmunds wurtz	31	Speisz rœhre	383.610
Singruen	238	— rœhrs haupt maufz	204
Sinn	27	— sack	751
Sinnen benehmung	192	Sperberbaum	800
Sipffels	79	Spergel	805
Sirup	841	Speyen	917
Sode	91.241	Speytranck	348.916
Sohlen am fusse	680	Spierbaum	800
— gleiche maufz	798	Spiegel-hartz	252
Sommerflecken	357.506.	Spiez-glasz	72
	663	Spinat	447.809
Sondauw	744		Spin-

REGISTER.

Spindel im arm	720	Steckrueben	589
— baum	372	Stegen	766
Spinet	809	Stein	520.625
Spinnewebs häuflein	88	— alaun	742
— netlein	50	— bein	521.627
Spiritus	811	— brech	869
Spitziger beutel	541	— brechende mittel	521
Spitze des hertz	581		765
— an den ähren	94	— buchen	185
Spifz-zähne	298.310	— dacht	47
Splitter der hirnschale	173	— eiche	470
Sprachlosigkeit	77	— farn	812
Sprev	15	— flachs	47
Springköerner	501	— flechten	512
— kraut	472.501	— harte-bein	662
Springende gicht	99	— klee	559
Spruetze	356.840	— löffel	499
Spühlwuermer	526	— marck	545.555
Staar	194	— nagel	94
— fell	194	— oehl	613.662
Stabwurtz	3	— peterlein	676
Stachel	6.14	— faltz	413
— maufz	809	— faamen	521
Stäck flufz	195	— fchneiden	522
Stachelnufz	869	— fchneider	522
Stahl	211.547	Stendelwurtz	620
Stalkraut	66	Stengel	199
Stamm	873	Stern in dem aug	712
— eines baums	199	— kraut	109
Stammeln	127	— kunft	112
Stande	403	Stete	223
Standelbeer	908	— krancheit	686
Starck fuer	469	Statzwehrende hauptwehe	
Starcke maufz	889		203
— purgerend mittel		Stich	682
	342	— pflaster	618
Statt artzt	90	Stichelbeer	921
Stæt-fieber	260.384	Stickwurtz	151
Staub	804	Stillstand der monatflusses	
Stechapfel	822		833
— palmen	24	Stinckender athem	326

R E G I S T E R.

Stinckender fachen	335	Tag blind	602
Stirn	402	Tage die was anzeigen	476
— artzney	403	Tagen der kranckheiten	
Stobil dorn	100		283
Stockzähne	310	Tägliche fieber	260. 384.
Storcken-schnabel	732		719
Stoessier	678	Tamarinden	844
Strecken des leibes	636	Tamarischen-holtz	844
Streyßwurtz	498. 630	Tappenstein	531
Streichkraut	529	Taschen gleiche mauß	547
— masen	337	Tasschenkraut	156
Streiswurtz	445	Täschlein	655
Strick	499	Taub-fieber	671
St. Anthoni kraut	703	Tauben-fuß	660
St. Peters kraut	642	Tauben-kropf	404
— schluessel	697	Tauben koerbel	404
St. Antonius feur	368	Taubheit	334. 264
St. Johans Gurtel	97	Taube neffel	409. 497
St. Jacobs blum	465	Taubsucht	480. 671
— kraut	465	Tausendblat	571
Stuecke pflaster	534	— guldenkraut	202
Stulzæpflein	833	— kornet	442
Stube	459	Terpentin	849
Stuhlgang	306	Teig	548
Sublimat	827	Teuffels abbisß	577. 829
Sublimier glasz	41	— augen	457
— gefäße	827	— dreck	103
Subthileste geist	90	— kirsz	151
Subtile geister	811	— klau	530
Subtilizierung	115	— milch	652
Sucheisen	804	Thau	742
Sueßz-holtz	420	Theil	644
— wurtzel	420	— bestehend auß vielen	
Sueßz fahren	688	anderen	621
— machen	340	— die einander gleich	
Suker saßß	371	fein	791
Sympathie	259	Theriack	854
Synauw	32	Thränen löcher	249
		— kanal	333
T Afel	562	Thuerhueter	713
Tag und nacht	642	Tinctur	860
		Ty-	

R E G I S T E R.

Tyriaks kraut	87	Trummel häutlein im ohr	881
Tifch	562	Trusen	51. 385. 417
Toback	842	Tuffelswurtz	589
Tobfucht	541	Tuttlein gleiche fchlieren	187
Todte erde	850	Turundlein	877
Todtern	294		
Todte kopff	178. 248		
Tode nessel	409. 497		
Töedliche ohnmacht	108		
Tollheit	480		
Thorheytt	577		
Torfchen kraut	208		
Tragant	864		
Tragen	416		
Trageknops	607		
Trägheit	674		
Tragt	416		
Trähnen	494		
—— löcher	249		
Tranck	431. 478. 694		
—— wie milch	352		
Trancklein	434		
Traubenkraut	146		
—— häutlein	735. 921		
Traum	356. 798		
Taurigkeit	23		
Trichter	218. 353. 478		
Treibende noth des ftuhl-			
zwang	848		
Treib köerner	501		
Trepan	548. 653		
Trepanirung	867		
Treugende	312		
Trockenbad	495		
Tropff	82. 640		
Troffelbein	237		
Trozifchten	872		
Truch-tuch	324. 812		
Trucken des ftuhlzwangh			
	848		
Trucken waffer fucht	847		

U.

U	Ebel aufzehn	381
——	leibs befchaf-	
fenheit		158
——	der gallen	159
——	gefärbt	10. 12
——	pulßz	160
Ueberbein		377. 410
——	empfangung	833
——	empfangene frucht	
		359
——	geben	917
——	geftilpte nafen	790
——	natuerliche fachen	
		729
——	fhulterbeins maußz	
		478
——	tretung	567
——	wurff	607
Uebung		376. 377
Umfang		657.
Umb fich freffende ge-		
fhwure		46. 178
Umgang des bluts		657
Unaufhörendes fieber		260
Unbeftändige fieber		384
Umkehren der auglieder		
		436
Unterschlueffelbeins ge-		
fäße		826
Unbeweeglichkeit		11
Undauligkeit des magens		
		335
		Unemp-

R E G I S T E R.

Unempfindlich machen	590	Unter bauch	1.460
—— pfindlichkeit	54.192.	—— maufz des daumens	462
—— ——— ———	590	—— fchlueffelbeins gefäße	826
—— ——— ——— der zähnen	428	—— fchulterbeins maufz	477
Unflat	314.376.534.581	—— theil des leibes	152.478
—— durch die nafen	142	—— ——— des fchenckels	165
Unfruchtbarkeit	24	Unterfte an der fpeife röhr	822
—— gedeyen	160	Untze	913
—— gedultig	335	Unzeitige geburt vereurfa-	
—— gehuffelt	124	chende mittlen	340
—— gemeine dicke	688	—— ——— frucht	348
—— genannte augen häutlein	479	Unzettige geburt	3
—— ——— bein	479	Unzertrenlich ftucklein	114
—— ——— feuchte	479	Unwitz	308
—— ——— am finger	726	Urfchlechten	886
Ungersche fichte	385	Urtheil	281
—— gewafchene wolle	611	Urtheilen aufz das fchwit-	
—— gezaurt brod	124	zen	444
—— gleich	443	V.	
—— ——— theilen	325	V Acillen-kraut	283
—— ——— flagende pulz	160	Venusballe	850
Unholden kertzen	669	—— berg	575
Ungeleiche ernehrung	39	—— bluemlein	484
Unmäßigkeit	13.481	—— hoden	850
Unholden kraut	595	Veränderung	567
Unluft zum effen	82	—— ——— gefaltnis	334
Unmuth	23	—— ——— der kranckheiten	568
Unnatuerliche fachen	729	Veranderte farbe	12
Unordentlicher puls	339	Verbesserung	271.375.725
Unruhigkeit	13	Verbindung	306
Unruhe	480	Verborgene gestalten	605.
Unfer-frauwen bettfroh	410	—— kranckheit	605
Unfer-frauwen flachs	516	Verbrennen	380
Unfinnigkeit	65.480	—— brennung	46.305.921
Unflat	534	—— dauung	245.372
Unterbacke	152	—— derbung	318
—— band	460	—— fallung	93.544
		Ver-	

R E G I S T E R.

Verfaulen	713	Verwirrete zu fammen ge-	
— geffenheit	604	wickelte kranckheiten	
— gifz mich nicht	213. 214		254
— gähren	386	Vierfache maufz	717
— gulden	473	— hauptige windel	404
— gueldung	304	— fchröetige maufz	717
— haltung des harns	478	— tægige fiber	384. 717
— hinderte aufflauf	16	— theil	716
— kochung	76	Vierte theil eines loths	329
— lauch	90	Vintzen-lauch	770
— lengung	347	Viole	667. 903
— lutierung	529	Viol reben	464
— mehrung	116	— wurtz	485
— menge artzeney	254	Victriol	910
— mengung	277	Vœrderfte zähne	696
— mifchung	255. 277. 573	Vœllige erfterbung	806
— mifchen	474	Vogelbeer	623
— mifchte artzeney	254	— fufz	623
— mögen	381	— kraut	40
— nifz	897	— zung	623
— pueffung	313	Voll blut	681
— renckung	375. 529	— mit fleifch	374
— der huefft	377	— van galle	674
— rencken	827	— von gutem fafft	371
— rucken	827	Volkommener fpruech	123
— fchlingung	305	Von der milch ftoffung	2
— fchluckung	305	Vorbott	699
— fehrung	380	— gebogen	525
— fen	165	Vorgehen defz maftdarms	
— fenckung	309	— der bærmutter	698
— ftand	481	— urfach	699
— ftändige artzney	328	Vorhaut	356. 695
— ftopffung	349. 604	Vorläefftzen	700
— treibende mittlen	325	— læuffer	699
— wachfung	75	— legeglaßz	725
Verwundung	380	Vorlippen	700
Viekleee	553	— fagen	700
Vielfutz	688	— ftänder	702
— gefaltig	65	— ftofz	701
— gut	885		

R E G I S T E R.

W.

W Achen	902
Wacholder baum	490
——— stände	490
——— schwinden	701
Wachende schlaffucht	254
Wachs	205
——— drusen	151
——— kraut	209
Wackeln	901
——— der zähnen	421
Waden	412
——— bein	389.659
——— mausz	412
——— am schenckel	834
Wahnwitz	308
Wagfame köepff	246
Wahrſagen aufz den händ	217.445
Waldt cucummern	342
——— diſtell	24
——— flachs	516
——— gilgen	176
——— hopff	105
——— knoblauch	90.616
——— kol	715
——— mangolt	715
——— oelbaum	275
——— winde	513
Walnuß	488
——— rath	805
——— ſtein	627
Wall-wurtz	259
Waldſtroh	410
Wann die krankheit am hefftigſten iſt	11
Wandlauß kraut	804

Wand der naſen löcher	488
Wangen	413.535
Wahrſagen aufz den händ	217.445
Warmes tuch	364.397
Wartzen	13.390.898
——— kraut	220
Wartlein	220.638
Wärtzlein kreißz	92
Waſchen	525
Waſch-kraut	761
Waſſer	531.920
——— batehnig	773
——— bitter	570
——— blaſen	452
——— blätterlein	452
——— blutig	467
——— bruch	454
——— bultz	669
——— bungen	132
——— dohl	86
——— donderbar	570
——— doſt	372
——— eppich	456
——— farn	626
——— furcht	455
——— gang	86
——— geſäſze	893
——— krebs	215
——— lilien	603
——— merck	456
——— moſz	912
——— in der nachtgebur	451
——— nuß	869
——— pfeffer	455.660
——— ſucht	104.510.455
Waſſerſucht im auge	455
——— des haupts	454
——— ſyrup	455
Wal-	

R E G I S T E R.

Wasser säubern	311	Wein stock	907
—— treibende mittlen	326.453	—— vermifcht mit oel	609
—— und ezig	629	Weyrauch	857
Wasser treibende artzeney	455	Weisse andorn	547
Waforan	535	—— anlatz	60
Wäfleriger aderbruch	456	—— augenfell	29
Wäfleriger gefchwulft	609	—— augen hautlein	29
—— gebluet	467.842	—— betonie	697
—— feuchtigkeit	451.	—— bley	816
	453	—— diptam	401
Wäfleriger nabelbruch	454	—— fleck am auge	510
Weberkarten	324	—— flufz	394
Weckfel jahr	238	—— haar	171
Wegerig	95.96	—— huener brueche	510
Wegendorn	735	—— in augen	29
Wegerkraut	410	—— im ey	211
—— gras	687	—— linie	517
—— fenff	368.484	—— machung	303
—— ftroh	410	—— malfzen	40
—— krit	687	—— aufatz	509
—— weifz	228	—— nicht	689
—— weifer	257	—— räudigkeit	907
Weiberfift	620	—— rhabarber	552
Weibliche fcham	293	—— ruben	646
Weiche gegen dem bauch	470	—— fucht	510
—— der feiten	459	—— wegdiftel	509
Weichleibig	43	—— wurtz	686
—— machende falbe	206	Weitzen	872
Weydt	18.486.755	Weyeran	535
Weidaſche	231	Welfche bohnen	666
Weidenbaum	755	—— kirschen	269
—— dorn	735	—— linfen	253
Weyderich	532	—— nufz	488
Weihernufz	869	Welchſene-baum	253
Wein-blattern	426	Wenn man keine luft zu	
—— raute	749	effen hat	335
—— reben	907	Wenn man am leibe ab-	
—— ſtein	846	nimmt	544
		Wengel-wurtz	445
		Wen man nicht ſchlaffen	26
		kan	Wir.

R E G I S T E R.

Wirbel auf dem haupt	898	Wind im leibe	394
Wermuth	4	— ofen	59
Werckladen	612	— treibende mittel	183
Werckstätte	612	Windel	383
— zeug	533.621	Windig wasser-fucht	847
Werren	448	Windel-maufz	763
Wertzel-blummen	452	Winter-gruen	715
Wesen	369	Wipffel	832
Wetfchen-baum	703	Wirckung	354.616
Wetterglafz	855	Wifzmuth	544
Wichtel zoepf	683	Wolcken.	594
Wiecken	877.902	Wolcklein	601
Wickeln	383	Wolcklein in dafz wasser	352
Widergift	34.71.72.138	Wolffs-milch	434
— wertigkeit	72	Wolff	178.528.663
Wiederholte diffillierung	247	— beer	642
— — todt	869	— bifz	529
Wiederum lebendig wer-		— bohnen	528
den	732	— fift	620
Wiefen raute	852	— geberden	530
Wilde mohren	646	— kraut	12.530
Wildt aurin	424	— wurtz	530.589
— dil	569	Wolgemuth	622
— poley	784	Wolliche ankräutern	498
— feigen-baum	175	Wolriechendes becherlein	323
— feur	669	— kertzlein	125
— fleifch	411	Wullkraut	669
— garbe	391	Wunde	922
— haber	19	Wund-artz	218
— gaw	543	— artzney	218.867
— kerwel	587	— eifen	488.556.804
— mangolt	498	— heilende artzney	227
— ochfen zung	338	— kraut	847
— faffran	240.248	— mal	227
— fenff	484	— pflaster	678
— zitwan	151	— reinigende mittlen	5
Winden	383	— fcherling	229
Windblum	59	Wunderbaum	740
— bruch	683	— geburt	576
— kraut	796		Wun.

R E G I S T E R.

Wunder netz	730	Zange	399
Wuerckung	14	Zæpfleins-zange	817
Wuerckung von der seele	63	Zæpflein im hals	360
Wuerffelbein	289. 298	—— kraut	461
Wurgen	593	Zæpfsteins mæufz	707
Wuermer	526	Zapff-zuenglein	233
Wurm am finger	726	Zæferlein	388
Wueterich	229	Zæhren	494
—— gleiche anhang	84	Zaumbinde	427
—— maufz	526	Zeefenckel	283
—— kraut	845	Zehar eyter	842
—— lein	347. 526	Zeitigende mittel	551
—— tod	4	Zeitlang blaftender kranck-	
—— todtente mittlen	435	heit	482
Wurmtriebende mittlen	436	Zeichen	214. 663
Wurmfamen	760	—— der kranckheiten	789
Wurft hæutlein	37	Zeidelbaft	569
—— kramer	96	Zeiger	322. 476
Wuetende geilheit	406	Zeilant	503. 569
—— liebe	77	Zeitlofen	248. 589
—— mutter-kranckheit	406	Zerknirfchung	262
—— unfinnigkeiten	541	Zelt-lein	577
Wutſcherling	229	Zermalung	56
		—— des metals mit quick-	
		ſilber	43
		Zernagung	53. 271. 314
		—— gende mittlen	271
		Zerreiffung	441
		Zerſtoffung	262
		Zewgen	413
		Zeuling	176
		Ziebeth	926
		Ziegeuner-kraut	457
		Zimmet	231
		—— faſt	815
		—— trinde	231
		Zinn	490. 816
		Zinober	232
		Zipperlein	99
		—— der händen	217
		—— an den fueffen	684
		Zi-	

R E G I S T E R

Zifer erbsen	228	Zuesammendrucken des	
Zittern	449.867	hertz	841
Zitternde fieber	671	— fuegung der beinen	99
Zutermahl	399.442.473.	— gebogener maufz des	254
	512.563.638	haupts	241
Zitterwurtz	630	— geloffen	430
Zitwer	926	— gefuegte kranckhei-	
Zu wensamen	760	ten	254
Zu aschen verbrennen	231	— rinnen	256
Zubel apffel	255	— stimmung	241
Zucker	750	Zuesammen vermengung	
— wurtzel	794	Zuesammen wachfung	701
— vermischte artzneyen	257	Zuesammen ziehen	264
— kandey	170	Zuesammen ziehende artz-	
— mit oele	341	ney	111
Zufall	838	Zwacheit	304
Zunehmen	375	Zwerrhbruch	199
Zunge	518	Zwerchmaufz	867
Zungbein	457	Zwerckfell	318
Zungbeins horn-maufz	206	Zweybauchige maufz	321
— rabenſchnabel maufz	265	Zweyfach fafz	323
Zungenblat	461	Zweyhenklicht fafz	139
— niederdruckers	130	Zweykœpffige maufz	913
Zungriem	400	Zwey loth	161
— meſſerlein	58	Zwifchennath	483
Zurueck treibend mittel	80	Zwifchenweite	327
— treibende mittel	728		
Zufammen backen	474		
Zufammenfuegung	416.422		

T A B L E

Des

TERMES FRANCOIS,

Dont il est fait mention

Dans cet Ouvrage.

A.

A <i>Bcés</i>	83	— difficile	336
— dans le Poulmon		<i>Acetabule</i>	8
	916	<i>Accroissement</i>	116
<i>Abducteurs, muscles</i>	2	<i>Ache</i>	79
<i>Abortifs, remedes</i>	2	— d'eau	456
<i>Abouchement des vaisseaux</i>		<i>Acide</i>	11
	55	— (remedes contre l')	67
<i>Abricotier</i>	94	<i>Acier</i>	211.547
<i>Abfinthe</i>	4	<i>Aconis</i>	12.530
<i>Absorbantes, remedes</i>	4	— (espece d')	68
<i>Abstergants, remedes</i>	5	<i>Acorus</i>	12
<i>Abstinence</i>	477	<i>Acromion</i>	13
<i>Acacia</i>	5	<i>Action</i>	14
<i>Acante</i>	6	<i>Adducteurs, muscles</i>	15
<i>Accelerateurs, muscles</i>	67	<i>Adducteur de l'Oeil, muscle</i>	
<i>Ache de montagne</i>	511		139
<i>Acces</i>	644	<i>Adeptes</i>	16
<i>Accidens</i>	663.838	<i>Adiante</i>	16: 174
<i>Accord</i>	259.837	<i>Adonis, espece de Renoucu-</i>	
<i>Accouchée</i>	708	le	17
<i>Accouchement</i>	644	<i>Adoucissement</i>	340
		V v v	Ad.

T A B L E.

<i>Adstringens (remedes)</i>	III	<i>Air ethique</i>	381
<i>Aegyptiac, espece d'Onguent</i>	19	— inné, ou celui qui est dans l'interieur de l'oreille der-	
<i>Æthiops mineral</i>	21	riere le tympan	21
<i>Affection</i>	646	<i>Airelle</i>	908
— <i>hysterique</i>	463	<i>Aiselle</i>	28. 113
<i>Affliction</i>	21	<i>Aubour ou Aubier</i>	30
<i>Agacement des dents</i>	428	<i>Alambic</i>	33
<i>Agaric</i>	22	<i>Alantoide, membrane</i>	37
— <i>mineral</i>	545	<i>Alaterne</i>	29
<i>Agathe</i>	9	<i>Albâtre</i>	28
<i>Age</i>	20	<i>Albugin'e, membrane</i>	29
<i>Ageraton</i>	23	<i>Alcabeft</i>	30
<i>Agglutinatifs, remedes</i>	23	<i>Alcali</i>	30
<i>Agitation</i>	901	<i>Alcalisation</i>	31
<i>Agnus castus</i>	23	<i>Alcée</i>	31
<i>Agonie</i>	23	<i>Alchymie</i>	32
<i>Agoniser</i>	24	<i>Alcohol</i>	32
<i>Agraffe</i>	389	<i>Alcyon</i>	31
<i>Agripayne</i>	180	<i>Algoroth Poudre (d')</i>	34
<i>Aide</i>	122	<i>Algue</i>	34
<i>Aigre</i>	11	<i>Alhandal</i>	34
<i>Aigre, remedes qui tempe-</i>		<i>Alienation d'esprit</i>	65
<i>rent ou corrigent, (f)</i>	4	<i>Aliment</i>	35
<i>Aigreur</i>	12	<i>Alkekenge</i>	36
<i>Aigremoine</i>	24	<i>Alkermes confection (d')</i>	36
<i>Aigrette</i>	135	<i>Allaiter</i>	495
<i>Aiguille</i>	15	<i>Alleluia</i>	8.526.630
— <i>à Cataracte</i>	15	<i>Alliaire</i>	37
<i>Aiguiser</i>	14	<i>Aloë</i>	39
<i>Ail</i>	37	<i>Alongement</i>	347
— <i>poireau</i>	49.773	<i>Alopecie</i>	39
— <i>serpentin</i>	616.902	<i>Alose</i>	40
<i>Ailes des apophyses de l'os</i>		<i>Alveoles des dents</i>	41.578
<i>sphenoide</i>	28		695
— <i>de Chauve souris</i>	901	<i>Aludel</i>	41
— <i>de l'oreille</i>	28	<i>Aluine</i>	4
— <i>du nez</i>	28	<i>Alun</i>	42
<i>Aimant</i>	138.535	— <i>de plume</i>	42
<i>Aine</i>	478	— <i>de roche</i>	742
<i>Air</i>	21	<i>Amalgame</i>	43
		<i>Aman-</i>	

T A B L E.

<i>Amandier</i>	51	<i>Antagoniste</i>	67
<i>Amarantbe</i>	44.343	<i>Antidote</i>	33.34.71.72.74.
<i>Amas</i>	7		854
<i>Ambre gris</i>	45	<i>Anthelix</i>	68
<i>— jaune</i>	829	<i>Anthrax</i>	69
<i>Ambrette</i>	2	<i>Antimoine</i>	72
<i>Ambrosie</i>	46	<i>Antipatie</i>	72
<i>Ametiste</i>	47	<i>Antiperistase</i>	72
<i>Amiante</i>	47	<i>Anus</i>	75
<i>Anmi</i>	48	<i>Aorte</i>	75
<i>Anome</i>	49	<i>Apepsie</i>	76
<i>Annios (la membrane)</i>	49	<i>Aperitifs, remedes</i>	55.76
<i>Amollir</i>	536	<i>Aphthes</i>	78
<i>Amphore</i>	50	<i>Apium</i>	79
<i>Ampoule</i>	50	<i>Aphorisme</i>	77
<i>— ardente</i>	340	<i>Apocyn</i>	80
<i>Ampouilles</i>	339.713	<i>Aponcurose</i>	81
<i>Amulette</i>	50.655	<i>Apophyse</i>	82
<i>Amydon</i>	51	<i>— coronöide</i>	269
<i>Amygdales</i>	70.642	<i>— coracoide</i>	265
<i>Anacarde</i>	52	<i>— mammiforme</i>	539
<i>Analise</i>	54	<i>— styloide</i>	133.424
<i>Ananas</i>	54	<i>Apophyses Pterygoides</i>	28
<i>Anastomose</i>	55	<i>Apoplexie</i>	82
<i>Anatomie</i>	56	<i>— remedes contre l'</i>	82
<i>Anatomiste</i>	56	<i>Aposeme</i>	84
<i>Ancolie</i>	87	<i>Apostume</i>	83.351.713
<i>Anchylose</i>	56	<i>Apothicaire</i>	665
<i>Ancylotome</i>	58	<i>Apparitions</i>	663
<i>Anemone</i>	59	<i>Appareil</i>	306
<i>Anet</i>	59	<i>— (le grand & petit)</i>	
<i>Aneurisme</i>	60		84
<i>Angelique</i>	60	<i>Appendices du Peritoine</i>	698
<i>Angle de l'œil</i>	172.446	<i>Appendice vermiculaire</i>	897
<i>Angoisse</i>	23	<i>— vermiforme</i>	690.
<i>Anguille</i>	61		896
<i>Anneau</i>	234	<i>Appetit</i>	85.382.621
<i>Année Climacterique</i>	65.	<i>— (bon)</i>	374
	238	<i>— depravé</i>	236
<i>Anis</i>	63	<i>— desordonné</i>	535
<i>Anodin, remede</i>	65	<i>Appetit devorant</i>	152

T A B L E

<i>Apré</i>	7.126	<i>Artiste</i>	492
<i>Aqueduc</i>	86	<i>Ascarides</i>	104.526
<i>Arachnoïde (membrane)</i>	88	<i>Asclepias</i>	105
<i>Aragne</i>	88	<i>Ascite</i>	104
<i>Araignée</i>	88	<i>Aspalat (bois)</i>	106
<i>Arbouffier</i>	89	<i>Asperges</i>	106
<i>Arbre</i>	88	<i>Asphodele</i>	108
— <i>de Diane</i>	88	<i>Aspic</i>	502
— <i>de vie</i>	88	<i>Aspre Artere</i>	106
— <i>de tiéfle</i>	493	<i>Assa fetida</i>	103
<i>Arbrisseau</i>	403	<i>Assation</i>	109
<i>Archangelique</i>	89	<i>Assimilation</i>	109
<i>Ardeur d'Estomac</i>	91.241	<i>Assistance</i>	122
<i>Areole</i>	92.429	<i>Assoupissement</i>	590.799
<i>Argent</i>	92.527	<i>Asthmatique</i>	110
<i>Argentine</i>	66	<i>Asthme</i>	110.624
<i>Argille</i>	93	<i>Astragale</i>	111
<i>Aristoloche</i>	93	<i>Astrologie</i>	112
<i>Arucnoïde cartilage</i>	101	<i>Atelles</i>	387
<i>Armoniac (sel)</i>	95	<i>Athanor</i>	112
<i>Armoires & Armoiries</i>	94	<i>Atherome</i>	113
<i>Armoise</i>	97	<i>Atlas</i>	113
<i>Arreste bæuf</i>	66	<i>Atome</i>	114
<i>Arriere-faix</i>	679.777	<i>Atrabile</i>	557
— <i>— saison</i>	122	<i>Atrape-mouches</i>	582
<i>Arroche</i>	115	<i>Attenuant (remedes)</i>	115
<i>Arsenic</i>	96	<i>Attenuation</i>	115
<i>Arteres carotides</i>	184	<i>Attouchement</i>	843
<i>Artere</i>	97	<i>Attractifs (remedes)</i>	116
— <i>caliaque</i>	246	<i>Avant bras</i>	185.289
— <i>(dilatation de l')</i>	60	— <i>courreur</i>	699
— <i>(ouverture de l')</i>	98	<i>Avoine ou Aveine</i>	117
— <i>pulmonaire</i>	890	<i>Aubepine</i>	629
<i>Artere veneuse</i>	97	<i>Aubifoin</i>	296
<i>Arteriotomie</i>	98	<i>Aubours</i>	493
<i>Artichauts</i>	100	<i>Avelines</i>	117
<i>Artichaut sauvage</i>	808	<i>Aveuglement de jour</i>	436
<i>Articulation</i>	99.482		602
— <i>conjointe</i>	838	<i>Aulne noire</i>	401
— <i>en forme de charnie-</i>		<i>Aune</i>	38
<i>re</i>	416	<i>Année</i>	434
		<i>Aver-</i>	

T A B L E.

<i>Avortement</i>	3	<i>Barbe de l'épy de blé</i>	94
<i>Avortifs, remedes</i>	45	<i>Barbotine</i>	760
<i>Aurone</i>	3	<i>Bardane</i>	499
<i>Austere</i>	122	<i>Bas-ventre</i>	1
<i>Automate</i>	122	<i>Basé</i>	130
<i>Automne</i>	122	<i>Basilic</i>	606
<i>Aux d'Ours</i>	90	<i>—— sauvage</i>	239
<i>Axiome</i>	123	<i>Basio-Glosse ou muscle qui</i>	
<i>Azyme</i>	124	<i>abaisse la langue</i>	130
		<i>Bassin</i>	650
		<i>Bassin ou bassinet des rein</i>	478.650
			26
B <i>Acile</i>	283	<i>Bastieur</i>	
<i>Baguenaudier</i>	253	<i>Batracos</i>	132.461
<i>Baillement</i>	625	<i>Baume</i>	129
<i>Bain</i>	125.147.347.480.	<i>—— blanc ou vrai baume</i>	128
	525		
<i>—— de sable</i>	92.703	<i>Beasme verd.</i>	424
<i>—— de vapeur</i>	886	<i>Bayes</i>	124
<i>—— Marie ou de vapeur</i>	127	<i>Bec</i>	744
<i>—— pour la tête</i>	174	<i>—— de grue</i>	425
<i>—— pour les Piés</i>	648	<i>—— de Lièvre</i>	491.496
<i>—— pour une seule partie</i>		<i>—— d'oye</i>	66
	565	<i>—— de griffon</i>	425
<i>—— sec ou de vapeur</i>	495	<i>—— de grue ou de cigogne</i>	415
<i>Balaustes</i>	126	<i>Beconguille</i>	484
<i>Balle</i>	15	<i>Begayer</i>	867
<i>Balon</i>	725	<i>Begayement</i>	127.141
<i>Balsamine, espece (de)</i>	472	<i>Begue</i>	141
<i>Banc d'Hippocrate</i>	767	<i>Belcnnite</i>	133
<i>Bandage</i>	383.359	<i>Belles de nuit</i>	406
<i>—— de figure Rhomboi-</i>		<i>Benjoin</i>	134
<i>de</i>	738	<i>Benoite</i>	187
<i>—— restreintif</i>	47	<i>Berce</i>	807
<i>Bandelette de Charretier</i>	121	<i>Berle</i>	132.456
<i>—— de tête</i>	174	<i>Betoine</i>	136
<i>—— pour la poitrine</i>	193	<i>Bette</i>	135
<i>Bandes</i>	383	<i>Bezoar</i>	138
<i>Bande à quatre Chefs</i>	404	<i>Biceps, muscle</i>	139
<i>Barbe</i>	129	<i>Bigle</i>	822
<i>—— de bouc</i>	446.865	<i>Bile</i>	140
		<i>Bile</i>	

T A B L E.

<i>Bile noire</i>	558	<i>Bonnet cephalique</i>	290
— <i>verte</i>	486.159	— <i>de prêtre</i>	66.372
<i>Bilieu</i>	140.674	<i>Borax</i>	145.224
<i>Biere medecinale</i>	208	<i>Barborygmes</i>	145
<i>Bismuth</i>	545	<i>Bord de l'oreille</i>	435
<i>Bistorte</i>	141	<i>Bosse</i>	300
<i>Bistortier</i>	678	— <i>en devant</i>	525
<i>Bistouri</i>	474.796	<i>Bossu</i>	416
<i>Bitume judaïque</i>	107	<i>Botanique</i>	146
<i>Blanc de Baleine</i>	805	<i>Boyaux</i>	355
— <i>manger</i>	510	<i>Boyaux Culier</i>	725
<i>Blanchissage des cheveux</i>	171	<i>Bouche</i>	152.625
<i>Blanchiment</i>	303	<i>Bouchée</i>	144
<i>Blattaire</i>	142	<i>Boucle</i>	389
<i>Blaveole</i>	296	<i>Bouffron</i>	626
<i>Blé</i>	872	<i>Bouillon blanc</i>	669.896
— <i>barbu</i>	801	<i>Bouis</i>	157
— <i>ocular</i>	805	<i>Bouleau</i>	136
— <i>noir, ou sarrafin</i>	382	<i>Boulimie</i>	155
— <i>noir, de vache, ou de</i>		<i>Bourande</i>	66
<i>bœuf</i>	557	<i>Bourg-Epine</i>	445.735
<i>Blettes</i>	143	<i>Bourgene</i>	401
<i>Bluet</i>	296	<i>Bourgeons</i>	79.413.638
<i>Boîte pour les onguens</i>	716	<i>Bourrache</i>	145
— <i>de l'Ischium</i>	8	<i>Bourse</i>	775
<i>Bois couleuré</i>	252	— <i>à berger</i>	156
— <i>d'Aloë ou de Perroquet</i>	22.924	<i>Bour soufflure</i>	349.477
— <i>de Gerosle</i>	189	<i>Bout de la Mammelle</i>	638
— <i>de Roses</i>	737	— <i>de l'oreille</i>	676
— <i>Nephretique</i>	594	— <i>du nez</i>	419
— <i>saint</i>	426	<i>Boutique</i>	612
— <i>de serpent</i>	252	<i>Boutons</i>	100.339.413.484
<i>Boiteux</i>	237	— <i>rouges</i>	607.669
<i>Bolus</i>	144	<i>Branc urfine</i>	426
<i>Bon Henri</i>	144	<i>Branc-urfine bâtarde</i>	6
— <i>homme</i>	669.896	<i>Branches</i>	807
— <i>suc</i>	371	<i>Branlement</i>	146
— <i>temperament</i>	371	<i>Bras</i>	901
<i>Bonnes Dames</i>	125	— <i>courts</i>	147
		<i>Breuvage</i>	409
			431
			<i>Bri-</i>

T A B L E.

Bride	427	Calament	161
Brion	266	Calamine	161.689
Britannique	148	Calamus	12
Broiement	56	Calaneon	165
Bronches	149	Calcination	162
Broncocale	149	—— de chaux	469
Broncotomie	149	—— philosophique	162
Brosse	651	Callebasse	291
Brouillard	10.594	Callus	164.436
Bryone	151	Calvitie	165
Bruit	145	Cameleon blanc	183
—— dans l'oreille	860	Cameline	584
Brûlure	46.380.746.921	Camomille	213
Brunelle	702	—— puante	275
Bruyere	366	Camphre	168
Bubon	151.637	Camus	790.791
Bubonoccele	152	Canal arterieux	169
Bugle	153	Canaux	168.887
Buglossé	153	—— demi circulaires	169
—— sauvage	338	Cancer	178.663
Bugrande	66	Candifation	170
Buis	157	Canelle	231
—— épineux	716	Canne	101.162
Bulbes	154	Cannule	172
Bulbonac	527	Capeline	174

C.

C Abaret	104	Capillaire	16.174
Cacao	159	Caprier	175
Cachectique	158	Capsules atrabilaires	177
Cachexie	158	—— féminales	177
—— remede contre	(la)	Capsule de la veine porte, ou	
	70	de Glisson	177
Cachou	196	Carboncle	746
Cacochymie	159	Cardamine	179
Cadmie naturelle	241	Cardasse	619
Cæcum	246	Carie	182.849
Caffé	247	Carline	183
Caille lait	410	Carminatifs	183
Caisse du tambour	882	Carottes	189
		Carotte sauvage	303
		Carpene	184
		Carouche	790

T A B L E.

Carougiér	206	Centaures	202
Cartilage	186	Centinode	687
— Enſiforme ou xiphoi-		Centre	202
de	355	Cephaliques	204
— Thyroide	858	Cephalo-Pharyngiens (muſ-	
Caruncule	177	cles)	204
— lachrymale	186.353	Cerato-gloſſes (muſcles)	206
Caruncules myrtiformes	187	Cerats	206.208.209
— papillaires	187	Cerciſi d'Eſpagne	774
Caſtor	191	Cercle	234
Castration	191	— offeux	64
Caffe en baton, ou laxative		Cerſeuil	210
	189	Cerc	209
Cataplaſme	193	Cerſier	206
— compoſe de miel &		Cerveau	208.353.555
de pain	100	Cervelle	208.353
Cataracte	194	Cervelet	207
Catarrhe	195.736	Ceruſe	220
— de la moëlle de l'epi-		Ceterac	108
ne	195	Chair	183.709
— ſuffocatif	195	Chaleur	90
Catheretiques	196.199	— au viſage	715
Catheter	197	— de la fièvre	20
Catochæ	192	— naturelle	140.350.
Cavitez	182.199		855
— des dents	695	Chambre de l'Oeil	166
Cavite	246	Chammaraz	773
— de l'os, ou il ſ'emboë-		Champignon	405.836
te avec un autre os	276	Changement de maladie	568
— de l'os ſphenoide	358	— d'indication	567
— du bas ventre	469	Chancre	178.600
— pour les boyaux	469	— au jambes	528
Cauſe antecedente	699	Chandelles odoriferantes	125
Cautere	200	Charvre	172
Caustiſques	196.199	Chaperonniere	662
Cauteriſation	200	Chapiteau	408
Cedre	201	Caractere	214
Cellules des inteſtins	201	Charbon	69
Cendre	231	Chardon à cent têtes	368
— gravelee	231	— argentin	509
Cendrier	258	— commun	808
		Char-	

T A B L E.

— de Foulon, ou à bon-		Chirurgien	218
netier	324	Chirurgie	218
— Roeland	368	Chlorose	218
— nerette	183	Chocolat	219
Charlatan	26.350	Chorion, membrane	223
Charnu	185.374.688	Choroïde, membrane	223
Charpente offeufe du corps		Choses contre nature	729
humain	840	— naturelles	729
Charpie	184.185.580.877	— non naturelles	729
Chartre	115.734	Chou marin	797
Chasse bossé	532	— marin sauvage d'An-	
Chassie	519	gleterre	278
Chateignier	191	Choux	148
Chaton de noyer	489	Churles	623
Chatouillement	861	Chyle	225
Châtreur	621	Chylification vitiée	159
Chaud (le) de la fièvre	20	Cicatrice	227.820
Chaude pisse	422	— blanche sur l'œil	510
Chaudron	157	Cicatrizants	227
Chausse d'Hippocrate	541	Cichorée jaulne	445
Chaudière	26	Cichorée sauvage	228
Chaudron	26	Cicutaire	587
Chauvreté	165	Cigogne	229
Chaux	165	Cigue	229
— des dents	608	Cils des paupieres	229
Chelidoine	216	Cine	297
Chêne	718	Ciment	201
— vert	470	Cinabre	232
Cheville	773	Circée	233
Cheveux	173.281.388.675	Circonférence	657
— cheute (des)	39	Circoncis	76.726
Chevestre	174	Circosèle	234
Cheville	538	Circulation chimicale	233
Chevre feuille	176.515	— du sang	657
Chervi	794	Cirè	205
Chignon du cou	209	— de l'Oreille	546.210
Chimie	226	— vierge ou Propolis	740
Chimiste	227	Ciron	6
Chine	217	Ciseaux	399
Chinorrhodon	299	Ciste	235
Chiromantie	217.445	Citerne lactée	756

T A B L E.

<i>Citise</i>	301	<i>Colonne du Nez</i>	252
<i>Citronier</i>	236	<i>Colonnes charnuës du cœur</i>	252
<i>Citrouille</i>	62.653	<i>Colophone</i>	252
<i>Civette</i>	926	<i>Coloquinte</i>	251
<i>Clarification</i>	237	<i>Colubrine</i>	151
<i>Classe</i>	237	<i>Combat</i>	23
<i>Clavicule</i>	237	<i>Complexion</i>	255
<i>Clitoris</i>	239.602.611	<i>Composition</i>	255
<i>Cloportes</i>	687	<i>Compresse</i>	324.812
<i>Cloison du cœur</i>	782	<i>Compression de l'os</i>	376
— du nez	488.783	<i>Concoction</i>	245
<i>Clou</i>	406	<i>Concombre</i>	290
<i>Clous de Geroffle</i>	188	<i>Concretion</i>	256
<i>Chystere</i>	240	<i>Condensation</i>	256
<i>Coagulation</i>	241	<i>Condrille</i>	220
<i>Coalescente</i>	241	<i>Conducteur</i>	257.488
<i>Coalition</i>	701	<i>Conduit auditif</i>	116.552
<i>Coarticulation</i>	838	— commun du fiel	219
<i>Cobaltum</i>	241	— de l'urine	919
<i>Coccis</i>	242	— de l'uterus	884
<i>Cochemars</i>	475	— pancreatique ou de	
<i>Cocles</i>	59	<i>virfung</i>	333
<i>Cocquelicoc</i>	738	— thoracique ou du	
<i>Coëffe</i>	165.614	<i>chyle</i>	332
— qui couvre les intestins	363	<i>Conduits</i>	168
<i>Cœur</i>	265	— aqueux ou lymphati-	
<i>Cobobation</i>	247	<i>tiques de l'œil</i>	332
<i>Coignassier</i>	275	<i>Conduits des points lacri-</i>	
<i>Coin de l'œil</i>	172	<i>maux</i>	249
<i>Collection</i>	249	— lachrymaux	333
<i>Col</i>	249	— laitoux	407
— de la matrice	250	— salivaires	333
<i>Colature</i>	247	<i>Condylome</i>	257
<i>Colchique</i>	248	<i>Confection</i>	257
<i>Colique</i>	248	<i>Consiere</i>	259.837
— (remedes contre la)	70	<i>Conformation</i>	257
<i>Colle</i>	248.420.552	<i>Congelation</i>	257
— chair	761	<i>Conife</i>	259
— de poisson	467	<i>Conjonctive (la) membrane</i>	17
<i>Collyre</i>	250.456	<i>Con-</i>	

T A B L E.

Connoissance des signes des maladies	316	Corde de la membrane du tympan	221
Conque	256	Cordial	180
Conserve	80.259	Cordon ombilical	405.913
Consistence	259	Coriandre	267
Consummé	260	Cormier	800
Consomption	93.544.842	— sauvage	623
— (remedes contre la)	71	Cornatine	762
Consoûde	259	Corne de cerf	270
— moyenne	153	Cornée	268
Constipation	254	Cornes de la matrice	268
Constitution	278	Corneille	532
Contraction	261	Cornier	269
— du cœur	841	Cornue	732
Contre fente fissure ou con- tre coup	262	Cornoullier	269
Contrayerva racine	261	Corps calleux	271
Contre extension	74	— caveux	270
— poison	33.34.71.72	— Pampiniforme	634
Contusion	262	Corpulent	688
Convenance	259.837	Correctifs	271
Convulsion	264.851.351	Correction	271
— du cou & de l'épine		Corrosifs	271
en arriere	618	Corrosion	52.271.314
Convulsions (remedes contre les)	74	Cors	13
Coq	128	Corruption	318
Coqueluche	206	Costus Arabique	275
Coquemar	26	Côtes	274
Coqueret	36	Cotignac	546
Coquelourdes	59.710	Coton	144.422
Coques du levant	245	Cotonneux	498
Coquille de l'oreille	256	Cou	250
Coquiote	19	— de la matrice	250
Cor	237.436	Couches des nerfs optiques	852
Coracoide, apophyse ou emi- nence	58	Coucou	697
Corail	266	Coude	57.289
— de jardin	176	Coudrier	273
Coralline	266	Couler ou passer quelque li- queur	653
		Couleur (qui a une mauvai- se)	10.12
		Cou-	

T A B L E.

<i>Denté ou Dentelé</i>	608	<i>Dictam de Candie ou de Crete</i>	320
<i>Dentifrice</i>	311		
<i>Dents</i>	311	<i>Diète</i>	316.477
— <i>canines ou oeilleres</i>	298	<i>Dierefe</i>	315
— <i>incisives</i>	310.696	<i>Difficulté de parler</i>	130.159
— <i>molaires ou machelieres</i>	310.574	— <i>de respirer</i>	336
— <i>æilleres</i>	310	— <i>d'urine</i>	336.823
<i>Dephlegmation</i>	311	<i>Digestion</i>	245.321
<i>Depilatoire</i>	704.311	— <i>(bonne)</i>	372
<i>Depuration</i>	312	— <i>difficile</i>	335
<i>Derivation</i>	312	<i>Digitale</i>	321
<i>Derriere de la tête</i>	605	<i>Dilaceration</i>	317
<i>Defechement</i>	312	<i>Dilatation</i>	322
<i>Descente</i>	306.356.441	— <i>des orifices des vais-</i>	
— <i>l'anus</i>	698	<i>seaux</i>	55
— <i>dans l'aîne</i>	152	— <i>du cœur</i>	319
— <i>de la matrice</i>	441.698	<i>Dilatatoire</i>	322
	464	— <i>de la matrice</i>	323
— <i>des intestins & de</i>		<i>Dilayans</i>	322
<i>l'epiploon</i>	356	<i>Diploë</i>	324.555
<i>Description des remedes vo-</i>		<i>Discontinuation de la fièvre</i>	85
<i>mitifs</i>	348	<i>Discussifs</i>	325
<i>Desopilatifs (remedes)</i>	76	<i>Dislocation</i>	529.827
<i>Despumation</i>	312	— <i>de la hanche</i>	37
<i>Desquamation</i>	312	<i>Dispensatoire</i>	325
<i>Desiccatif</i>	312	<i>Disposition du corps</i>	443
<i>Dessous du pié</i>	568	<i>Dissection</i>	56
<i>Detonation</i>	313	<i>Dissolvant</i>	563
<i>Devant de la tête</i>	792	— <i>universel</i>	30
— <i>des levres</i>	700	<i>Dissolution</i>	54.325
<i>Diabete</i>	314	<i>Distension</i>	326
<i>Diagnose</i>	316	<i>Distillation</i>	313
<i>Diamant</i>	15	— <i>par defaillance</i>	307
<i>Diaphragme</i>	310.318	<i>Distribution</i>	326
<i>Diaphoretiques</i>	310	<i>Drivison</i>	326
<i>Diarrhée</i>	319	<i>Diuretiques</i>	326
<i>Diarthrose</i>	319	<i>Doigt Annulaire</i>	322
<i>Diastole</i>	319	— <i>du milieu</i>	322
<i>Dictam blanc</i>	401	— <i>Indice</i>	322.476
		<i>Dompte venin</i>	105.447
			Dg.

T A B L E.

<i>Doronic</i>	328	<i>Eau miellée</i>	454.558
<i>Dorsal (le grand)</i>	63	— <i>que l'on trouve dans l'ar-</i>	
<i>Dorure</i>	304.473	<i>rière faix</i>	451
<i>Dos</i>	329.568.600	— <i>suçée</i>	458
<i>Dose</i>	329	<i>Ebene</i>	336
<i>Douleur</i>	328	<i>Ebullition</i>	336
— <i>continuelle de tête</i>		<i>Ecarlate</i>	242
	203	<i>Ecorce</i>	272
— <i>de dents</i>	607	— <i>de Muscade</i>	533
— <i>de la matrice</i>	463	<i>Ecorce</i>	376
<i>Douleur de tête</i>	18.204	<i>Ecorcement</i>	376
— <i>d'Estomac</i>	181	<i>Ecorchures</i>	3.483
— <i>d'Oreille</i>	627	<i>Ecbelles</i>	779
— <i>nephretique</i>	595	<i>Echine</i>	6
<i>Douleurs dans les os</i>	627	<i>Echymose</i>	337
— <i>qui surviennent</i>		<i>Eclegme</i>	338
— <i>après l'accouchement</i>	863	<i>Ecoulement</i>	699
<i>Drachme</i>	329	<i>Ecrasement</i>	56
<i>Dragées</i>	865	<i>Ecrouelles</i>	775
<i>Dragon</i>	329	<i>Ecume</i>	773
<i>Drave</i>	87	<i>Ecusson</i>	776
<i>Droque</i>	96	<i>Edente</i>	593
<i>Dropacisme</i>	330	<i>Effervescence</i>	340
<i>Dulcamere</i>	334	<i>Efficace</i>	354
<i>Duodenum (intestin)</i>	327	<i>Efflorescence</i>	375
<i>Dure Mere</i>	549	<i>Eglantier</i>	299
<i>Durete de ventre</i>	43.264	<i>Egarement d'esprit</i>	65
<i>Durillon</i>	55.164	<i>Elan</i>	31
<i>Duvet</i>	861	<i>Electuaire</i>	342
<i>Dysenterie</i>	335	<i>Elemens</i>	343
<i>Dyscrasie</i>	334	<i>Elevatoire</i>	346
<i>Dyspepsie</i>	335	<i>Elixation</i>	346
<i>Dysurie</i>	336	<i>Elixir</i>	346
		<i>Ellebore</i>	346
		<i>Elleborine</i>	435
		<i>Embryon</i>	348
		<i>Emetique</i>	916
		<i>Emphiseme</i>	349
		<i>Eminence de l'os</i>	82
		<i>Empirisme</i>	349
		<i>Emplastres</i>	351
		<i>Em-</i>	
E <i>Au</i>	85		
— <i>d'orge</i>	454		
— <i>distillée</i>	85		
— <i>du pericarde</i>	86		
— <i>melee avec du vinaigre</i>	629		

T A B L E.

<i>Emplastres pour les playes</i>		<i>Epididyme</i>	360
	678	<i>Epigastre</i>	360
<i>Emplatre Diachylon</i>	314	<i>Epiglote</i>	360
— pour le nombril	365	<i>Epilepsie</i>	361
<i>Emplastres môlets ou on-</i>		<i>Epinardes</i>	500
<i>guent emollient</i>	206	<i>Epine du dos</i>	6
<i>Empyeme</i>	351	— <i>espece d'epine ou de</i>	
<i>Empyreume</i>	352	<i>chardon</i>	6
<i>Emulsion</i>	352	— <i>blanche ou aubepine</i>	
<i>Emunctoires</i>	352		633
<i>Enarthrose</i>	353	— <i>blanche sauvage</i>	808
<i>Encens</i>	857	— <i>vinette</i>	135
<i>Enchiffrement</i>	274	<i>Epines</i>	14
<i>Enclume</i>	476	<i>Epiphyse</i>	362
<i>Endive</i>	354	<i>Epiplote</i>	362
<i>Energie</i>	354	<i>Epiplon</i>	362
<i>Enfant, qui presente les pieds</i>		<i>Eponge</i>	814
<i>en naissant</i>	25	<i>Epouvante</i>	339
<i>Enflure</i>	349. 477. 609. 876	<i>Eprevier</i>	7
— <i>des paupieres</i>	361	<i>Epuisement</i>	354
— <i>sous les yeux</i>	455	<i>Epurge</i>	501
<i>Engourdissement</i>	824	<i>Erable</i>	7. 445
<i>Enrouement</i>	724	<i>Eraillement des paupieres</i>	
<i>Entamure de la peau</i>	380		340
<i>Entendement</i>	481	<i>Erection involontaire de la</i>	
<i>Entero-epiplocele</i>	356	<i>verge</i>	696. 764
<i>Entonnoir</i>	218. 353. 478	<i>Erysipelle</i>	368
— <i>de verre</i>	460	<i>Escarlatte</i>	746
<i>Entrailles</i>	355. 904	<i>Eschalotte</i>	126
<i>Entre deux des narines</i>	783	<i>Eschare</i>	369
<i>Enveloppe</i>	165. 655	<i>Eschine</i>	328
— <i>du cœur</i>	655	<i>Esclaire</i>	216
<i>Envie de dormir</i>	799	<i>Espace</i>	91
<i>Enule Campana</i>	434	<i>Espargoutte</i>	109
<i>Eoufe</i>	470	— <i>de mer</i>	871
<i>Espace entre deux nœuds</i>		<i>Espauie</i>	450
<i>dans les cannes &c.</i>	483	<i>Espergoute</i>	155
<i>Epaississement</i>	480	<i>Espice</i>	96
<i>Epi d'eau</i>	694	<i>Espicerie</i>	96
— <i>de ble</i>	807	<i>Espicier</i>	96
<i>Epicarpes</i>	358	<i>Espinars</i>	447. 809
<i>Epidernie</i>	295	<i>Espriet</i>	

T A B L E.

<i>Esprit</i>	90	<i>Expiration</i>	378
<i>Esprits</i>	810	<i>Exstase</i>	339.378
<i>Esquinancie</i>	61.838	<i>Extension</i>	35.636
<i>Esquine</i>	217	— de la peau	339
<i>Essence</i>	369	<i>Extenuation</i>	378
— de la maladie	468	<i>Extirpation</i>	80.379
<i>Essieu</i>	123	<i>Extraction</i>	375.379
<i>Estiomene</i>	370	— de la Pierre	522
<i>Estoillee</i>	109	<i>Extrait</i>	346.379
<i>Estomac</i>	822.895	<i>Extremitez</i>	14
— (bon)	374	<i>Escuelles</i>	8
<i>Estragon</i>	329	<i>Exulceration</i>	380
<i>Etain</i>	490.816		
<i>Etamine</i>	279		F.
<i>Etendre ou Allonger</i>	636		
<i>Eternuement</i>	819	F <i>Ace</i>	381
<i>Ethique</i>	672	<i>Faculte</i>	381
<i>Ethnoide</i>	370	— animale	63
<i>Etincellement des yeux</i>	545	<i>Faculte naturelle</i>	592
<i>Etrier</i>	817	<i>Faim</i>	382.621
<i>Eturgeon</i>	11	— canine	298
<i>Etuve</i>	459	— corrumpee depravee	536
<i>Evacuation</i>	371		536
<i>Evaporation</i>	371	<i>Farine</i>	383
<i>Eupatoire</i>	372	<i>Fatigue</i>	305.501
<i>Euphorbe</i>	373	<i>Faux</i>	382
<i>Euphrase</i>	374	<i>Fausse couche</i>	3
<i>Exaltation</i>	375	— pleuresie	682
<i>Exantheme</i>	375	<i>Fausses côtes</i>	274.600
<i>Excrement</i>	314.376.818	<i>Faux acacia</i>	704
<i>Excrescence de la matrice</i>	207	— dictamne	704
		— germe	574
<i>Excreffence spongieuse</i>	405	<i>Febrifuge</i>	73
<i>Excroissance</i>	17.459	<i>Fetes ou la lie de l'huile</i>	51
— de l'os	377	<i>Femme en couche</i>	708
<i>Exercice</i>	377	<i>Femur</i>	386
<i>Exfoliation</i>	312.781	<i>Fenêtre</i>	386
<i>Exhalation</i>	12	— ovale & ronde	398
<i>Exophthalmie</i>	377	<i>Fenouil de Porc</i>	663
<i>Exostose</i>	377	— doux, ou de floren-	
<i>Explosion</i>	377	ce	395
		<i>Fenouil</i>	

T A B L E.

<i>Fenouil marin</i>	283	<i>Fievre intermittente</i>	384.
— <i>tortu</i>	786		482
<i>Fente</i>	392.741	— <i>lente ou ethique</i>	431.
— <i>Capillaire</i>	869		505.544
— <i>de la partie bonteuse</i>		— <i>maligne d'Hongrie</i>	
	741		385
— <i>du Larynx</i>	741	— <i>petechiale</i>	662
<i>Fentes qui viennent à plu-</i>		— <i>pourprée</i>	712.768
<i>sieurs parties du corps</i>	735	— <i>quarte</i>	384.717
<i>Fenu grec</i>	396	— <i>quarte (remede con-</i>	
<i>Fer</i>	386.547	<i>tre la)</i>	73
— <i>à Cheval</i>	387	— <i>quotidienne</i>	384.719
<i>Feret d'Espagne</i>	428	— <i>sans intermission</i>	260
<i>Fermentation</i>	386	— <i>suante</i>	347.444.830
<i>Fesses</i>	421.591	— <i>tierce</i>	384.850
<i>Fetu</i>	19	— <i>tremblante</i>	671
<i>Feu actuel</i>	200.469	<i>Figue</i>	390
— <i>ardent</i>	151	<i>Figuier d'Inde</i>	619
— <i>de reverbere</i>	469.732	— <i>sauvage</i>	175
— <i>potentiel</i>	200.469	<i>Filaments</i>	388
— <i>Saint Antoine</i>	368	<i>Filaria</i>	667
— <i>volage</i>	442.669	<i>Filet de la langue</i>	57.400
<i>Feve</i>	380	<i>Filets</i>	173.388
— <i>d'Egypte</i>	250	<i>Filipendule</i>	391
<i>Feuille de Lion</i>	506	<i>Filtration</i>	392
— <i>de mer</i>	912	<i>Fistule</i>	392.397.793
— <i>Indienne</i>	536	— <i>lacrimal</i>	18.393
<i>Fibres</i>	388	<i>Fixation</i>	393
<i>Fiel</i>	140	<i>Flamme</i>	393
— <i>de terre</i>	202	<i>Flancs</i>	470
<i>Fievre</i>	384	<i>Fleur de jalousie</i>	44
— <i>(accroissement de la)</i>		— <i>de Muscade</i>	533
	117	— <i>de Passion</i>	238
— <i>avec sueur</i>	830.347.	<i>Fleurs</i>	192.394
	444	— <i>blanches</i>	394
— <i>avec devoiement</i>	157	— <i>de Grenadier</i>	126
— <i>chaude</i>	109.200	<i>Flux céliaque</i>	246
— <i>continue</i>	260.384	— <i>de bouche</i>	707.754
— <i>de lait</i>	495	— <i>de larmes chaudes &</i>	
— <i>Ephemere ou d'un</i>		<i>acres</i>	362
<i>jour</i>	357.384	— <i>hepatique</i>	394.489
		X x x	FLUX

T A B L E.

Genet d'Espagne	414	Arabique	87
Genevrier ou Genevre	490	Gutte	426
Gengive	416	Lacque	494
Genouil	415	Opopanax	619
Gentiane	415	Sagapenum	752
Germadrée	213	Gomphose	422
— d'eau	773	Gonorrhée	422.526
Germe	348	— cordée	221.422
Geroffles (grands)	68	Goulu	16
Geste de loup	530	Gouffe	655
Gesse	502	Goust	426
Gingembre	927	Goute (la)	99
— sauvage	926	— (remedes contre la)	67.
Ginglyme	416		69
Girard Rouffin	104	— à la main	217
Giroflier	510	— au genouil	422
Girofflée	188	— aux pieds	684
Glais	417	— dans l'Espaule	614
Gland	126	— dans les Moschaïres	
Glande	16.417		792
— conglobée	258	— du lin	294
— conglomérée	258	— sciaticque	487
— pineale	255	— sereine	44
— pituitaire	417	— volante	99
Glandes sublinguales	827	Grain	424
— sur-renales	176	Graine	424
— Thyroidiennes	858	— d'Ecarlate	491
Glands de terre	154	Grains (des)	211
Glaucome	418	— de Paradis	179
Glayeul	417.485	Graisse	16.123
— de marais	182	Grand Boyau	251
— puant	804	— Raifort	723
Gletteron	499	— Sommeil	197.253
Globulaire	419	— Liferon	262
Glossocome	419	Grande Centaurée	736
Glouteron	662	— Consoude	837
Glu	248.420.529	— fente	402.741
Goëtre	140	— Lavande	502
Gomme	426	Gras de la jambe	412.834
— Adragant	864	Gratecu	299
— Ammoniac	48	Gratelle	442
— Animé	62	XXX 2	Gr.

T A B L E.

<i>Hernie</i>	356.441	<i>Hydatides</i>	452
— <i>aqueuse</i>	454	<i>Hydragoge</i>	453
— <i>de la Matrice</i>	441.698	<i>Hydrocele</i>	454
— <i>des vaisseaux sper-</i>		— & <i>Enterocoele</i>	453
<i>matiques</i>	234	<i>Hydrocephale</i>	454
— <i>du Nombril</i>	356.363.615.762	<i>Hydromel</i>	454.558
— <i>humorale</i>	456	<i>Hydromphale</i>	454
— <i>inguinale</i>	152	<i>Hydrophobie</i>	454
— <i>ventueuse</i>	683	<i>Hydropisie</i>	455.510
— <i>ventueuse du Nombril</i>	684	— <i>Anasarce</i>	55
		— <i>Ascite</i>	104
<i>Herniole</i>	442	— <i>Tympanite</i>	879
<i>Hestre</i>	185.382	<i>Hymen</i>	456
<i>Heterogene</i>	65.443	<i>Hypercatharse</i>	458
<i>Homme (description de l')</i>	69	<i>Hypochondres</i>	459
		<i>Hypochondrie</i>	460
<i>Homogene</i>	447	— <i>(remedes contre l')</i>	69
<i>Hoquet</i>	792	<i>Hypociste</i>	460
<i>Hospital</i>	600	<i>Hypocras</i>	903
<i>Houblon</i>	528	<i>Hypostase</i>	462
<i>Houx</i>	24.86	<i>Hypothese</i>	462
— <i>frélon</i>	748	<i>Hyssope</i>	463
<i>Huile</i>	613	— <i>des Garignes</i>	434
— <i>de Petrole</i>	613.662		
— <i>de Roses</i>	737		
— <i>de terre</i>	613		
<i>Humeur innommée</i>	479		
— <i>aquee ou aqueuse</i>	451.453		
— <i>crystalline</i>	287.451		
— <i>radicale</i>	450		
— <i>sereuse que l'on trou-</i>			
<i>ve dans l'Arriere faix</i>	551		
— <i>Vitree</i>	451.452		
— <i>visqueuse ou mucu-</i>			
<i>se</i>	581		
<i>Humeurs de l'œil</i>	451		
<i>Hyacinthe</i>	452		

L.

<i>J Acee</i>	465
<i>Jacinth</i>	452
<i>Jacabee</i>	465
<i>Jalap</i>	466
<i>Jambe</i>	286
— <i>tortue</i>	525
<i>Jaret</i>	690
<i>Jaseur</i>	126
<i>Jasmin</i>	466
<i>Jaunisse</i>	468
<i>Idiosyncrasie</i>	468
<i>Imagination</i>	664
<i>Immersion</i>	129.472
<i>Immobilite</i>	11
	<i>Im-</i>

T A B L E.

<i>Immortelle</i>	343	<i>Intestins Rectum ou Culier</i>	725
<i>Impatience</i>	335	<i>Intestins</i>	355
<i>Imperatoire</i>	472.627	<i>Jointure</i>	257
<i>Imperfore</i>	114	— des os	835
<i>Impuissance à se mouvoir</i>	334	<i>Joinc aigu</i>	490
<i>Impuretez</i>	773	— fleuri	156
<i>Incineration</i>	474	— odorant	769
<i>Incision</i>	354	<i>Joubarbe</i>	129.778
<i>Incorporation</i>	474	— aquatique	570
<i>Incube</i>	475	— des vignes	847
<i>Indication</i>	354.476	<i>Joue</i>	413.535
<i>Indigestion</i>	76	<i>Jours Critiques ou de Crise</i>	283
<i>Infatigable</i>	5	— qui indiquent le tems	476
<i>Infirme</i>	885	au quel la Crise se doit	412
<i>Inflammation</i>	669	faire	485
— de la Ratte	813	<i>Joye</i>	487
— des Pommons	658	<i>Iris</i>	488
— des yeux très	vio-	<i>Ischium</i>	487
lente	227	<i>Isthme</i>	488
— du foye	439	<i>Jugement que l'on forme de</i>	444
<i>Infusion</i>	478	la maladie en consequence	785
<i>Injection</i>	478	de la sueur	489
— dans la vessie	197	<i>Jugeoline</i>	489
<i>Inquietude</i>	480	<i>Jugubus</i>	442
<i>Insensibilite</i>	54	<i>Julep</i>	829
<i>Insertion</i>	480	<i>Juliane ou Julienna</i>	457
<i>Insomnie</i>	26	<i>Jus</i>	
<i>Inspiration</i>	351.480	<i>Jusquiam</i>	
<i>Instabilite des yeux</i>	446		
<i>Instrument lenticulaire, ou</i>			
pour polir les os	505		
<i>Intemperie</i>	13.481		
<i>Intention</i>	354		
<i>Intermission de la fievre</i>	85		
<i>Intervalle de la fievre</i>	85		
<i>Intestin Colon</i>	251		
— droit ou rectum	356		
— Duodenum	327		
— Jejunum	468		
— Ileum	471		

L.

L <i>Aboratoire</i>	492.612
<i>Labyrinthe</i>	493
<i>Lac</i>	499
— d'Hune	178
<i>Lacque</i>	494
— en baton	494
<i>Lac en grain</i>	494
<i>Lacunes</i>	495
<i>La</i>	

T A B L E.

<i>Ladrerie</i>	343.346.507	<i>Lepre des Grecs</i>	508
— <i>de porc</i>	211	<i>Lessive</i>	523
<i>Laineux</i>	498	<i>Lethargie</i>	187.508
<i>Lait</i>	493	<i>Leton</i>	118
— <i>d'Amandes</i>	51.352	<i>Levesche</i>	511
— <i>de Lne</i>	545	<i>Levier</i>	890
— <i>defaut (de)</i>	22	<i>Levres</i>	492
<i>Laite des Poissons</i>	495	— <i>des parties hontenses</i>	28.492
<i>Laitron</i>	800	<i>Lie</i>	381.385
— <i>doux & epineux</i>	800	— <i>de l'huile</i>	51
<i>Laitue</i>	495	<i>Liege</i>	827
<i>Lampfane</i>	497	<i>Lien de chien</i>	298
<i>Lancette</i>	498.668.767	<i>Lienterie</i>	5.2
<i>Langue</i>	518	<i>Lierre</i>	431
— <i>de Chien</i>	299	— <i>terrestre trainent</i>	432
— <i>de Cerf</i>	772	<i>Ligamens de la matrice</i>	514
— <i>de Serpent</i>	420.616	<i>Ligament</i>	513
<i>Langueur</i>	544	— <i>cartilagineux</i>	221
<i>Larines</i>	494	— <i>ciliaire</i>	513
<i>Larynx</i>	500	— <i>circulaire & mem-</i>	
<i>Lassitude</i>	264.305.501	— <i>braneux</i>	95
— <i>medicamens ou on-</i>		<i>Ligne blanche</i>	517
— <i>guens, dont on se sert pour</i>		<i>Lignes par ou l'on pretend</i>	
— <i>oter (la) du corps</i>	12	— <i>predire notre destinee</i>	517
<i>Lavande</i>	502	<i>Limaçon</i>	244
<i>Lavement</i>	2.240	<i>Limonier</i>	515
<i>Laureole</i>	503	<i>Lin</i>	519
<i>Laurier</i>	503	<i>Linaire</i>	516
— <i>tein</i>	860	<i>Louche</i>	822
— <i>Alexandrin</i>	461.504	<i>Linge enduit d'onguent,</i>	
— <i>cerise</i>	503	— <i>dont on fait des emplatres</i>	678
— <i>Rose</i>	595	<i>Liniment</i>	518
<i>Laxatifs</i>	43	<i>Lippitude</i>	519
<i>Lencopblegmatie</i>	510	<i>Lippyrie</i>	519
<i>Lentiles</i>	357	<i>Lis</i>	515
<i>Lentilles</i>	663	— <i>des vallees</i>	515
<i>Lentille d'eau</i>	505	<i>Litharge</i>	520
<i>Lentisque</i>	506	<i>Lithotomie</i>	522
<i>Lepre</i>	343.346.507	<i>Lithotomiste</i>	522
— <i>blanche</i>	40.509	Xxx 4	Li.

T A B L E.

<i>Livèche</i>	511.789	<i>Mal de tête</i>	204
<i>Livre</i>	511.690	— <i>de dents</i>	607
<i>Liferon</i>	436.796	— <i>sain</i>	885
<i>Lizet</i>	263.796	<i>Maladies compliquées</i>	254
<i>Lobe de l'Oreille</i>	523	<i>Maladie</i>	576
<i>Lobes du Poumon</i>	28	— <i>cachée ou inconnue</i>	605
— <i>du Foye</i>	523	— <i>causée par l'inflam-</i>	
<i>Lobules</i>	523	— <i>mation des membranes du</i>	
<i>Lombes</i>	527	— <i>cerveau</i>	794
<i>Long boyau</i>	471	— <i>aiguë</i>	15
<i>Le long palmaire</i>	633	— <i>benigne</i>	134
<i>Lonkite</i>	524	— <i>Chronique</i>	223.686
<i>Lotion</i>	2.525	— <i>commune ou genera-</i>	
<i>Luette abattue ou relachée</i>	233	— <i>le</i>	635
<i>Lunaire</i>	527	— <i>contagieuse</i>	260.
<i>Lunatiques</i>	527		524.569
<i>Lupin</i>	528	— <i>des filles</i>	218
<i>Lusérne</i>	553	— <i>d'un jour</i>	575
<i>Lut</i>	529	— <i>difficile à guérir</i>	336
<i>Luter</i>	525.529	— <i>epidémique</i>	359.815
<i>Luxation de la Hanche</i>	377	— <i>endémique</i>	354
<i>Lysimachie</i>	532	— <i>etat incertain (de la)</i>	
<i>Lympe</i>	531		13
		— <i>hereditaire</i>	440
		— <i>Hypochondriaque</i>	460

M.

M <i>Aceration</i>	532	— <i>intermittente</i>	482
<i>Maceron</i>	446.796	— <i>inveterée</i>	73
<i>Macher</i>	548	— <i>le plus haut point ou</i>	
<i>Machine</i>	533	— <i>degrez (de la)</i>	11
<i>Macis</i>	533	— <i>maligne</i>	537
<i>Maschoires</i>	540	— <i>pediculaire</i>	671
<i>Magdaleons</i>	534	— <i>qui precede une autre</i>	
<i>Magistère</i>	534		699
<i>Maigreux</i>	378	— <i>qui provient du tempe-</i>	
<i>Mam</i>	543	— <i>rament</i>	468
<i>Maîtres des mines</i>	568	<i>Maladif</i>	885
<i>Mal-caduc</i>	361	<i>Malleole</i>	538
<i>Mal de Rate</i>	460.811	<i>Mammelles</i>	539
— <i>de saint Fiacre</i>	836	<i>Mammelons</i>	187.638
		<i>Mam-</i>	

T A B L E.

<i>Mammelons des Nerfs Opti-</i>		<i>Medecin</i>	554
<i>ques</i>	638	<i>Chimiste</i>	467
<i>Mandragore</i>	541	<i>(premier)</i>	90
<i>Manie</i>	541	<i>Medecine</i>	553.554.666
<i>Maniguette</i>	179	<i>Clymque</i>	665
<i>Marne</i>	543	<i>Dogmatique</i>	327
<i>Marbre</i>	546	<i>Empirique</i>	350
<i>Marc</i>	534	<i>éprouvée</i>	374
<i>Marcafite</i>	545	<i>Galenique</i>	409
<i>Marguerites</i>	234.509	<i>Hermetique</i>	440
<i>Marie</i>	490	<i>universelle</i>	197
<i>Marjolaine</i>	535	<i>Mediaftin</i>	553
<i>— (efpece de)</i>	44	<i>Melancolie</i>	336.557
<i>Marmelade</i>	546	<i>Meleze</i>	500
<i>Marmite</i>	157	<i>Meliceris</i>	558
<i>Maronnier</i>	191	<i>Melilot</i>	559
<i>Marque</i>	214	<i>Melinet</i>	209
<i>Marrube noir ou puant</i>	127	<i>Meliffe</i>	560
<i>— blanche</i>	547	<i>Melon</i>	560
<i>Martagon</i>	547	<i>Membrane</i>	561
<i>Marteau</i>	538	<i>— adipeufe</i>	562
<i>Maffe</i>	548.883	<i>— des os</i>	657
<i>Masseteres</i>	548	<i>— volonteé</i>	890
<i>Mastic</i>	549	<i>Membre</i>	100.562
<i>Masticatoire</i>	81.548	<i>— viril.</i>	651
<i>Matiere d'une playe</i>	713	<i>Menstrues</i>	192.563
<i>— ichoreufe</i>	467	<i>Menstrue</i>	563
<i>— mucilagmense</i>	dés	<i>— Univerfel</i>	30
<i>Inteftins</i>	581	<i>Menthe</i>	564
<i>— fanguinolente</i>	759	<i>— de chat</i>	194
<i>Matras</i>	550.732	<i>Meningophilax</i>	562
<i>Matricaire</i>	550	<i>Menton</i>	564
<i>Matrice</i>	921	<i>Mercure</i>	123.453.564
<i>Maturité</i>	551	<i>— de vie</i>	34
<i>Mauvais appetit</i>	236	<i>Mercuriale</i>	565
<i>Maulve</i>	539	<i>Mercuriaux</i>	565
<i>— fawage</i>	31	<i>Meres de Gerofles</i>	188
<i>Mayenne</i>	536	<i>Merveille du Perou</i>	466
<i>Mechoacan</i>	552	<i>Mefentere</i>	565
<i>Meconium</i>	552	<i>Meflange</i>	277.576
<i>Medicament</i>	553.666	<i>Mefocolon</i>	566
<i>Medecins Empiriques</i>	350	<i>Xxx 5</i>	<i>Me-</i>

T A B L E.

<i>Mesure</i>	563	<i>Mollaine</i>	669.896
<i>Metacarpe</i>	567	<i>Monceau</i>	7
<i>Metacondyle</i>	567	<i>Montagne de venus</i>	575
<i>Metal</i>	567	<i>Monstre</i>	576
<i>Metallurgiste</i>	568	<i>Morceau</i>	144
<i>Metaftafe</i>	568	— ou Pomme d'Adam	689
<i>Metatarfe</i>	568	<i>Morelle</i>	797
<i>Methode</i>	568	<i>Morgeline</i>	40.53.577
<i>Metrenchyte</i>	569	— (efpece de)	805
<i>Meure de Renard</i>	747	<i>Morpions</i>	577.671
<i>Meurier</i>	578	<i>Morsure de Chien enragé</i>	298
<i>Meurte</i>	588	— de loup enragé	529
<i>Meurtriffure</i>	262.353	<i>Mort au Chien</i>	248
<i>Mezereum</i>	569	— aux vers	435
<i>Microcosme</i>	569	— au porceaux	660
<i>Miel</i>	556	<i>Mortier</i>	578.674
— rofat	738	<i>Mortification</i>	806
<i>Migraine</i>	437.443.575	<i>Morve</i>	142.581.588
<i>Mil</i>	570	<i>Mouches à miel</i>	77
<i>Mille feuille</i>	9.571	— Cantharides	172
<i>Mille-pertuis</i>	459	<i>Mouron</i>	40.53
<i>Millet</i>	570	— violet	73
<i>Mine</i>	571	<i>Mouffe</i>	383.583
— de plomb	572	— marine	266
— de plomb noire	575.	— terrestre	530
— d'or	484	<i>Moufon</i>	53
<i>Mineraux</i>	572	<i>Mouftache</i>	588
<i>Minuit</i>	566	<i>Moutarde</i>	792
<i>Miferere</i>	221.470	<i>Mouvement periftaltique</i>	658
<i>Mithridate</i>	572	<i>Mouvements convulfifs</i>	580
<i>Mixture</i>	277.573	<i>Moxa</i>	580
<i>Moëlle</i>	555	<i>Mucilage</i>	580
— Allongée	555	<i>Muet</i>	77
— de l'Épine	556	<i>Mufle de veau</i>	73
— de l'os	556	<i>Muguet</i>	515
— de Pierre	545	<i>Mules aux talons</i>	659
— du dos (commencement de la)	479	<i>Mufc</i>	579
<i>Mois</i>	563	<i>Mufcle</i>	583
<i>Mole</i>	574	<i>Mufcle</i>	583

Mufcle

T A B L E.

<i>Muscle Abaisseur de l'œil</i>		<i>Muscle Demi-Nerveux</i>	780
	450	— Dentelé	785
— <i>Abducteur de l'œil</i>		— Digastrique	321
	477	— Droits	725
— <i>Abducteurs</i>	2	— Droit externe de l'œil	
— <i>Accélérateurs</i>	7		477
— <i>Adducteurs</i>	15	— Epineux	809
— <i>Adducteur de l'œil</i>		— Extenseur propre de l'In-	
	139	<i>dex</i>	477
— <i>Angulaire ou Rele-</i>		— du Fascia lata	562
<i>veur</i>	509	— Fessiers	421
— <i>Aponeurotique</i>	562	— Gastrocnémiens	412
— <i>Basio-Glosse</i>	130	— Genio-Hyoïdiens	414
— <i>Biceps</i>	139	— Genio-Glosses	414
— <i>Buccinateur</i>	152	— Grand dorsal	63
— <i>Cephalo-Pharyngiens</i>		— Grands jumeaux	412
	204	— Grand Rond	745
— <i>Cerato-Glosses</i>	206	— Grêle	422
— <i>Complexes</i>	254	— Humble	450
— <i>Coraco-Brachial</i>	266	— Hyo-Thyroïdiens	457
— <i>Coraco-Hyoïdiens</i>	265	— Jambier antérieur & po-	
— <i>Coraco-radial</i>	139	<i>stérieur</i>	859
— <i>Court extenseur de</i>		— jambier grêle	680
<i>l'avant-bras</i>	148	— jarretier	690
— <i>Court Palmaire</i>	183	— Iliaque	471
— <i>Couturier</i>	763	— Intercostaux	482
— <i>Cremaster</i>	279	— Interosseux	483
— <i>Cryco-Arytenoïdiens</i>		— jumeaux	139
	280	— Long-Dorsal	525
— <i>Crico-Thyroïdiens</i>		— Long Palmaire	633
	280	— Lumbri-caux	526
— <i>Crotaphite</i>	848	— Masseters	548
— <i>Crural</i>	286	— Mastoïdiens	549
— <i>Cubital</i>	288	— Mastoïdiens postérieurs	
— <i>Cubital grêle</i>	633		812
— <i>de l'Épine du dos</i>	734	— Mylo-glosses	584
— <i>de la Lnette</i>	707	— Obturateurs	605
— <i>de la jambe</i>	859	— Obturateur interne	156
— <i>Delcoide</i>	308		547
— <i>Demi-Epineux</i>	780	— Oesophagien	609
— <i>Demi-Membraneux</i>		— Palmaire cutané	183
	779		<i>Muscles</i>

T A B L E.

<i>Nerf</i>	400.596	<i>Nuque du cou</i>	601
— <i>intercostal</i>	482	<i>Nutrition</i>	36.602
— <i>optique</i>	619	— <i>bonne</i>	375
— <i>pathetique</i>	646	— <i>imparfaite</i>	39
<i>Nerprum</i>	445.735	— <i>vitiée</i>	160
<i>Nenuphar</i>	603	— <i>qui se fait bien</i>	375
— <i>(espece de)</i>	578	<i>Nyctalopes</i>	602
<i>Neurologie</i>	596	<i>Nymphes</i>	602
<i>Nez</i>	591		
— <i>coupez</i>	818	O.	
<i>Nicotiane</i>	842		
<i>Nielle</i>	558.598	O <i>Bliteration</i>	35
— <i>au blé</i>	746	<i>Obole</i>	604
<i>Nitre</i>	598	<i>Obstruction</i>	349.604
— <i>(Ecume ou fleur de)</i>	78	— <i>de la Ratte</i>	813
<i>Noctambule</i>	599	<i>Obturbateur interne</i>	156.547
<i>Noeuds</i>	100	<i>Ocre</i>	605
— <i>qui se trouvent aux</i>		<i>Occiput</i>	605
<i>tiges ou aux racines des</i>		<i>Oculiste</i>	606
<i>herbes &c.</i>	413	<i>Odeur agreable (ce qui don-</i>	
<i>Noeud de la George ou Pom-</i>		<i>ne une)</i>	433
<i>me d'Adam</i>	500.689	<i>Odontalgie</i>	607
— <i>Nerveux</i>	410.682	<i>Odorat</i>	608
<i>Noiselier</i>	273	<i>Oeconomie</i>	608
<i>Noisettier</i>	273	<i>Oedeme</i>	609
<i>Noisettes</i>	117	<i>Oeil</i>	607
<i>Noix de Galles</i>	410	— <i>le blanc (de)</i>	29
— <i>Muscade</i>	579	— <i>de bœuf</i>	155.276
<i>Nombril</i>	913	— <i>de chat</i>	73
— <i>le milieu (du)</i>	14	— <i>de Chevre</i>	18
— <i>marin</i>	913	— <i>de cochon</i>	570
— <i>de venus</i>	8.277	— <i>de Lievre</i>	496
<i>Noyau</i>	625	— <i>meurtri</i>	462.427
<i>Noyer</i>	488	— <i>purulent</i>	461
<i>Nourriture</i>	35	— <i>(ulcere caustique & bru-</i>	
<i>Nummulaire</i>	203	<i>lant de l')</i>	69
<i>Nuage dans l'urine</i>	352	<i>Oeillet d'Inde</i>	843
<i>Nuages (petits)</i>	601	<i>Oeillets</i>	188
<i>Nuit (qui va ou se promene</i>		— <i>de Dieu</i>	530
<i>de)</i>	599	<i>Oesophage</i>	610
		<i>Oesype</i>	611
		<i>Oeuf</i>	

T A B L E.

Oeuf	628	Oreillette du coeur	121
— le blanc , ou le glaive		Organe	621
(de l')	29.30	Orgasme	621
— Philosophique	629	Orge	449
Oignon	161	Orgeade	448
— marin	815	Orgueil	282.448
Oiselets	117	Orgeolet	282.448
Olives	613	Orifice de l'Estomac	180
Olivier	612	— de la Matrice	249
— Sauvage	275	— interne de la Matri-	
Omentum	614.731	ce	626
Omphalocoele	615	Origan	622.626
Omostrate	450.614	Orme	911
Once	913	Ormeau	911
Ongle	706.914	Orobanche	624
— (espece d')	637	Orobe	624
Onguent	914	Orpin	847
— basilic	851	Ortie morte	409.497
Operation	616	Orties	920
— Cefarienne	464.645	Orvaile	449.771
Operations chimiques	698	Os	625
Ophthalmie	617	— Cuboide	289
Opiat	617	— de l'Epaule	448
Opopanax	619	— de la Hanche	487
Oppilation	604	— de la Poitrine	819
Opium	617.618	— de la queue	242
Or	122	— des Iles	471
— fulminant	224	— du Coude	911
Orange	118	— du Tarse	846
Orcanette	31.56	— Ethmoide	370
Ordre	664	— Hyoide	457
Ordure	314.818	— Innomine	479
Ordinaires	192.563	— Naviculaire	592
Oreille	120.121	— Parietal	148
— le trou de (F)	41	— Petreux	521.662
— de Judas	120	— Pubis	708.363
— de lievre	155	— Sacrum	752
— d'homme	104	— Scaphoide	768
— d'Ours	120	— Sesamoides	785
— de Souris	126.585	— Sphenoide, Basilaire, ou	
Oreillette	104	Cuneiforme	130.292

T A B L E.

<i>Os triangulaire</i>	868	<i>Panatelle</i>	634
<i>Osmonde</i>	626	<i>Pance (la)</i>	2
<i>Osteocolle</i>	627	<i>Pancreas</i>	163.635
<i>Osteologie</i>	627	<i>Panicault</i>	368
<i>Otalgie</i>	627	<i>Pannicule adipeux</i>	636
<i>Otruche</i>	475	—— <i>Charneux</i>	637
<i>Ovaire</i>	629	<i>Panniculus</i>	637
<i>Oubli</i>	604	<i>Panis</i>	636
<i>Oublies laxatives</i>	604	<i>Papier</i>	638
<i>Ourels</i>	504	—— <i>brouillard</i>	214
<i>Ouverture du Larynx</i>	741	<i>Paracentese</i>	639
—— <i>des vaisseaux</i>	60	<i>Paralyfie</i>	640
—— <i>du ventre</i>	639	—— <i>(remedes contre la)</i>	72
<i>Ouïe</i>	116	—— <i>d'un cote</i>	438
—— <i>dure</i>	334	<i>Parelle</i>	630
<i>Oxicrat</i>	629	<i>Parenchyme</i>	641
<i>Oxymel</i>	630	<i>Paresse</i>	674
<i>Oxyrrhodin</i>	630	<i>Parfum</i>	56.608.831
<i>Ozeille</i>	8	<i>Parietaire</i>	642
<i>Ozene</i>	631	<i>Parler difficile</i>	60.130.159
		<i>Paronichie</i>	643
		<i>Parotides</i>	643
		<i>Paroxysme qui avance</i>	70
		<i>Partage</i>	326
		<i>Partie</i>	644
		—— <i>anterieure des levres</i>	700
		—— <i>de la Medecine , qui</i>	316
		—— <i>enseigne la Diete</i>	316
		—— <i>bonteuse de la femme</i>	293
		—— <i>Organique</i>	621
		<i>Parties de la Poitrine</i>	695
		—— <i>diffsimilaires</i>	325
		—— <i>similaires</i>	791
		—— <i>spermatiques</i>	805
		<i>Pas d'Asie</i>	878
		—— <i>moison</i>	113.519
		<i>Pasquettes</i>	134
		<i>Passage</i>	551
		<i>Passer</i>	

P.

P <i>Aille</i>	15
<i>Pain a chanter du sans levain</i>	124
—— <i>a coucou</i>	37.526.630
—— <i>d'oiseau</i>	471
—— <i>de Pourceau</i>	98.297
<i>Palais</i>	632
—— <i>de Lievre</i>	800
<i>Pales couleurs</i>	218
<i>Palmaire cutane</i>	183
<i>Palme de Christ</i>	740
<i>Palmier</i>	632.670
<i>Palpitation</i>	633.634
<i>Pamaison</i>	519
<i>Panacee</i>	634
<i>Panade</i>	634
<i>Panais</i>	303.646
<i>Panaris</i>	643.726

T A B L E.

<i>Passer ou couler quelque li-</i>		<i>Perfoliate</i>	188.883
<i>queur</i>	653	<i>Pericarde</i>	655
<i>Passerage</i>	507.677	<i>Pericrane</i>	656
<i>— sauvage</i>	179	<i>Perine</i>	656
<i>Passerosès</i>	550	<i>Periofte</i>	657
<i>Passer velours</i>	44	<i>Peripneumonie</i>	658
<i>Passer pierre</i>	283	<i>Peritoine</i>	658
<i>Passion</i>	646	<i>Perles</i>	545
<i>— Hysterique</i>	464	<i>Peroole</i>	296
<i>— Iliaque</i>	221.470	<i>Perone</i>	389.659
<i>Paste</i>	548	<i>Perficairé</i>	455.660
<i>Paste</i>	128	<i>Perfil</i>	662
<i>Pasténade</i>	303.646	<i>— d'Asne</i>	587
<i>Pastel</i>	418.486	<i>— de marais</i>	79
<i>Pastille</i>	645.689	<i>— de montagne</i>	621
<i>Patience</i>	498	<i>Perte</i>	699
<i>— rouge</i>	757	<i>— de Sang</i>	429
<i>Patte d'Oye</i>	660	<i>Pervenche</i>	238
<i>Pavillon de la Trompe de</i>		<i>Pesanteur de tête</i>	204
<i>Faulope</i>	396.622	<i>Pessaire</i>	661
<i>Paume de la main</i>	632.854.	<i>Peste</i>	661
	915	<i>— (remedes qui preser-</i>	
<i>Pavot</i>	246.638.738	<i>vent de la)</i>	51
<i>— cornu</i>	418	<i>Petafite</i>	662
<i>Paupieres (concretion des)</i>		<i>Petit Cardamom</i>	179
	57.633	<i>— Cerveau</i>	207
<i>Peau</i>	295.650	<i>— Chene</i>	213
<i>Pe.ber</i>	659	<i>— Doigt</i>	321
<i>Pectoraux, remedes</i>	122	<i>— Glouteron</i>	923
<i>Pediculaire des prez</i>	393.	<i>— Houx</i>	748
	648	<i>— muguet</i>	410
<i>Peigne de Venus</i>	767	<i>— ail</i>	570
<i>Pelade</i>	534.664	<i>— poireau</i>	770
<i>Peler</i>	304	<i>Petit pois</i>	606
<i>Pellican</i>	399.607.650	<i>Petite bouche</i>	152
<i>Penetration d'Esprit</i>	198	<i>— Esule</i>	370
<i>Penide</i>	651	<i>— joubarbe ou pain</i>	
<i>Pepon</i>	653	<i>d'oiseau</i>	471
<i>Perce bosse</i>	532	<i>— joubarbe</i>	896
<i>— feuille</i>	155.654	<i>— Lentille des marais</i>	505
<i>Perce pierre</i>	283	<i>Petite</i>	

T A B L E.

<i>Petriffement</i>	537	<i>Pierre de la veflie</i>	162
<i>Petite verole</i>	886	— <i>judaique</i>	488
<i>Petrole</i>	613.662	— <i>des rompus</i>	627
<i>Peuplier</i>	691	— <i>Hematite, ou fanguine</i>	
<i>Phenomenes</i>	663		428
<i>Phalange</i>	664	— <i>Nephretique</i>	594
<i>Phantafie</i>	664	— <i>ponce</i>	711
<i>Pharmacie</i>	665	— <i>serpentine</i>	616.617
<i>Pharmacopée</i>	665	<i>Pimen</i>	146.176
<i>Pharynx</i>	666	<i>Pimprenelle</i>	676
<i>Philtre</i>	668	<i>Pinceau</i>	651
<i>Phiole</i>	50.667	<i>Pin</i>	676.679
<i>Phlegme</i>	668	<i>Pincee</i>	708
<i>Phlegmon</i>	699	<i>Pincettes</i>	399.916
<i>Phliftenes</i>	669	— <i>pour relever la luet.</i>	
<i>Phosphore</i>	670	— <i>te</i>	817
<i>Phrenesie</i>	480.671	— <i>pour tirer les dents</i>	
<i>Phthifie</i>	93.544.672		607
— <i>(remedes contre la)</i>		— <i>qui fervent à tirer</i>	
	72	— <i>les corps etrangers</i>	5.6
<i>Pie mere</i>	550	<i>Pilon</i>	678
<i>Pied</i>	660	<i>Pilules</i>	193.675
— <i>d'Alouette</i>	308	<i>Piquant (des)</i>	14
— <i>de chat</i>	421.447	<i>Piqueure de nerf ou de ten-</i>	
— <i>d'oiseau</i>	623	— <i>don</i>	711
— <i>de Lievre</i>	496	<i>Piramide du Trepan</i>	548
— <i>de Lion</i>	32.506	<i>Piffe en Lift</i>	846
— <i>de loup</i>	530	<i>Piftachier</i>	677
— <i>de corneille</i>	270	<i>Pituite</i>	581.588.668
— <i>de Pigeon</i>	660	<i>Pivoine</i>	685
— <i>de veau</i>	101	<i>Plane</i>	681
<i>Pierre</i>	520	<i>Plantain</i>	96
— <i>calaminaire</i>	161	— <i>de montagne</i>	35
— <i>d'Aigle</i>	21	<i>Plante</i>	680
— <i>d'Aimant</i>	535	— <i>du pied</i>	680.854
— <i>d'Armenie ou Arme-</i>		<i>Plafre</i>	427
— <i>nienne</i>	94	<i>Platane</i>	681
— <i>dans les Reins ou la</i>		<i>Playe</i>	922
— <i>Veflie</i>	521	<i>Plein de fang</i>	681
— <i>d'Azur</i>	504	<i>Plethore</i>	681
— <i>de Lynx</i>	133.531	<i>Plethorique</i>	681
		<i>Y y y</i>	<i>Pleure</i>

T A B L E.

<i>Pleure</i>	681	<i>Polium</i>	685
<i>Pleuresie</i>	682	<i>Politrice</i>	688.869
—— <i>batarde</i>	682	<i>Polype</i>	688
—— (<i>remedes contre la</i>)	72.73	<i>Polypode</i>	688
<i>Plexus ou Lacis Choroidé</i>	682	<i>Pomade</i>	689
<i>Plomb</i>	683	<i>Pomme ou morceau d'Adam</i>	689
—— <i>de mer</i>	683	—— <i>doree ou d'amour</i>	536
—— <i>de mine</i>	683	—— <i>epineuse</i>	822
<i>Plombagine</i>	683	—— <i>de merveille</i>	575
<i>Plumasseaux</i>	812	<i>Pommier</i>	539
<i>Pneumatocelle</i>	683	<i>Pont de Varolius</i>	690
<i>Pneumatomphale</i>	684	<i>Porcelaine</i>	58.693
<i>Poignée</i>	542.708	<i>Porcelets de Saint Anthoine</i>	697
<i>Poignet</i>	185	<i>Pores</i>	692
<i>Poil</i>	675	—— <i>bitiaires</i>	693
—— (<i>chute du</i>)	91	<i>Porphyre</i>	692
—— <i>des narines</i>	901	<i>Porreau</i>	13
—— <i>des parties honteuses</i>	708	<i>Porte du foye</i>	693
—— <i>des paupieres</i>	229	<i>Porte lumiere</i>	670
—— <i>folet</i>	498	<i>Portion egale</i>	51
—— <i>qui vient deffous l'Aysel-</i>	446	<i>Possede</i>	604
—— <i>le</i>	446	<i>Possét</i>	694
<i>Point doré</i>	711	<i>Potion</i>	431.694
<i>Pointe du Cœur</i>	581	—— <i>alterante, pour puri-</i>	
<i>Pointes</i>	14	—— <i>fier le sang</i>	37
<i>Poireau</i>	692	—— <i>Cordiale</i>	180
<i>Poirée blanche</i>	135	—— <i>de meure</i>	577
<i>Poirier</i>	716	<i>Potiron</i>	404.561
<i>Pois</i>	678	<i>Poudre</i>	804
—— <i>ciches ou pois Been</i>	228	—— <i>à vers</i>	760
<i>Poison</i>	893	—— <i>aux Rats</i>	96
<i>Poitrine</i>	647.856	—— <i>de sympathie</i>	837
—— (<i>le creux de la</i>)	70	<i>Pourcelets</i>	687
<i>Poirvre</i>	676	<i>Poulain</i>	151
—— <i>d'Inde, de Guinée, ou</i>		<i>Pouce</i>	322
—— <i>du Bresil</i>	176	<i>Pouliot</i>	194.709
<i>Poix</i>	552.679	<i>Pouilleus</i>	671
—— <i>resme</i>	252	<i>Poulmons</i>	709
		<i>Pourpier</i>	58.693
		<i>Pour-</i>	

T A B L E.

Pourriture de l'Os	182	Puissance	381
Pouls	710	Pulmonaire	709
— derégle	339	Pulmonique	110
— inegal	160	Pulpe	709
— irregulier	101	Purgation	197.712
— mauvais	160	Punais	631
— qui défaut	108	Purification	582
— regulier & égal	374	Pus	713
Poussif	110	Pustules	638.669.713
Pouvoir	381	— qui viennent par la	
Precipitation	695	sueur	444
Prêle	365	— de vin	426
Prepuce	356.695	Pylore	713
Preservatif	33.34.71.72	Pyrethre	714
Pressoir ou Presse	862	Pyrole	715
— d'Herophile	505.		
	862	Q.	
Priapisme	696	Qualite	717
Primerole	697	— occulte	605
Primevère	697	Quarteron	716
Prise	329	Quantite egale	51
Proces Ciliaires	698	Queue	648
— du Peritoine	698	— d'arondelle	752
Production d'esprits	683	— de Cheval	365.446
Profond Assoupissement	193.	— de pourceau	663
	197	— de Renard herbe (de)	
Prognostique	700		40
Propolis	701	Quid pro quo d'Apothicaire	713
Propriete de la maladie	468	Quintessence	346.369
Protuberance annulaire	63	Quinte feuille	652
Protuberance de l'Oeil	377		
— du Nombril	377	R.	
Prostates	702		
Provin de vigne	700		
Pterygoides (muscles)	35		
Ptisane	454.707	R Able	527
Prudes femmes	115	Rachitis	734
Prunelle	702	Racines rondes	154
Prunelle de l'œil	712	Racine	720
Prunier	703	— salivaire	714
— sauvage	703	— vierge	845
		Yyy 2	Rz

T A B L E.

<i>Racloir</i>	724	<i>Remedes Abortifs</i>	2
<i>Rage</i>	298	<i>— Abstergens</i>	5
<i>— d'Amour</i>	77.406	<i>— Adeuciffans</i>	309
<i>Raisfort</i>	723	<i>— Anodins</i>	65
<i>Raisin de Renard</i>	642	<i>— Aperitifs</i>	55.76.
<i>Raisine</i>	305		730
<i>Rale</i>	820	<i>— Astringens</i>	111
<i>Rameaux</i>	722	<i>— Attenuans</i>	115
<i>Rape</i>	724	<i>— Attractifs</i>	116
<i>Rapontic des montagnes</i>	445	<i>— Carminatifs</i>	183
<i>Rapports aigres</i>	12	<i>— Catheretiques</i>	196.
<i>Raquette</i>	619		199
<i>Rasoir</i>	601.724	<i>— Caustiques</i>	196.
<i>Rateleux</i>	811		199.715
<i>Ratissoire</i>	724	<i>— Cephaliques</i>	204
<i>Ratte</i>	811	<i>— Cicatrizants</i>	227
<i>Rave</i>	722.723	<i>— Composez</i>	255
<i>Rayou</i>	720	<i>— Confits</i>	257
<i>Receptacle du Chyle</i>	751	<i>— Corrosifs</i>	271
<i>Recipient</i>	725	<i>— Contre l'Acide</i>	67
<i>Rectification</i>	725	<i>— l'Apoplexie</i>	82
<i>Rectum</i>	725	<i>— la Cachexie</i>	70
<i>Receptacles ou reservoirs de</i>		<i>— la Colique</i>	70
<i>la matiere pituiteuse des</i>		<i>— la Consomption</i>	
<i>Narines</i>	584		71
<i>Reduction en cendres</i>	231	<i>— la Dysenterie</i>	71
<i>Refrigerant</i>	726	<i>— la fièvre</i>	384
<i>Regime</i>	316.726	<i>— la fièvre quarte</i>	
<i>Region Epigastrique</i>	360		73
<i>— Hypogastrique</i>	460	<i>— la goutte</i>	67.69
<i>Reglisse</i>	420	<i>— la lassitude</i>	12
<i>Regne</i>	727	<i>— la Paralysie</i>	72
<i>Regule</i>	727	<i>— la Peste</i>	71
<i>Rein</i>	527.595	<i>— la Phthisie</i>	72
<i>Reins</i>	527.728	<i>— la suppression</i>	
<i>— (remedes contre les ma-</i>		<i>d'Urine</i>	487
<i>ladies des)</i>	72	<i>— la verole</i>	74
<i>Reine des prez</i>	911	<i>— les convulsions</i>	
<i>Relachement</i>	727		74
<i>— des dents</i>	421	<i>— le dormir ou l'As-</i>	
<i>Remedes</i>	122.553.666	<i>soupiffemens</i>	69
		<i>Re-</i>	

T A B L E.

<i>Remedes contre l'Hypocondrie</i>	69	<i>Remedes pour les Nerfs</i>	596
— les maladies des Reins	72	— pour les yeux	519.
— le scorbut	73	— qui assoupissent les sens, & excitent le dormir	617
— les Vapeurs	69	— quicalment les douleurs	459
— les vers	68.71.	— qui empechent la transpiration	641
— les vertiges	435	— qui etachent le sang	351
— les vomissemens	70	— qui excitent la salivation	352.429.486
— Desoppilatifs	67	— qui excitent la salivation	758
— Diaphoretiques	317.	— qui excitent ou produisent la salivation	754
— Digestifs	444	— qui excitent de la rougeur & des vessies sur les endroits du corps ou ils ont étez appliquez	670
— Dilayans	321	— qui purgent la melancolie, ou l'Atrabile	557
— Discussifs	322	— qui purgent les Eaux	455
— Diuretiques	325	— qui retablissent la memoire	54
— Emetiques	326	— qui temperent les acrez	852
— Emolliens	349.916	— qui tuent les vers	73
— Eprouvè ou experimenté	536	— repellens	80
— Hepatiques	653	— repercussifs	728
— Humectans	439	— resolvans	730
— Hydragoges	449	— restaurans	54
— Hysteriques ou pour la matrice	453	— sarcotiques	762
— Incarnatifs	464	— scorbutiques	772
— Incrassants	681	— secrets	89
— Laxatifs	631	— simples	791
— Narcotiques	43.504	— sournifères	798
— Paregoriques	590	— spasmodiques	802
— Pectoraux	132.647	— sternutatoires	820
— pour atténuer & briser la Pierre	521.765		Re.
— pour embellir ou blanchir la peau	274		
— pour les maladies de la ratte	812		
— Purgatifs	197.722		
— pour le mal des yeux	250		

T A B L E.

<i>Sacs lachrymaux</i>	333	<i>Savon</i>	761
<i>Sachets</i>	599.662.752	<i>Savorée</i>	764
<i>Sardrée</i>	764	<i>Saxifrage</i>	765
<i>Saffran</i>	284	<i>Scabieuse</i>	766
— <i>sauvage ou batard</i>	114.240	<i>Scafa</i>	767
<i>Saignée</i>	60.668.893	<i>Scammonée</i>	767
<i>Saint foin</i>	553.615	<i>Scarificateire</i>	768
<i>Salade</i>	8	<i>Scariole</i>	354
<i>Salivation</i>	707.754	<i>Sceau de nôtre Dame</i>	845
<i>Salpêtre</i>	598	— <i>de Salomon</i>	686
<i>Salive</i>	754	<i>Schoenanthé</i>	769
<i>Sang</i>	285.757	<i>Sciatique</i>	487.526
— <i>caille ou coagule</i>	856	<i>Sie</i>	784
— <i>de Dragon</i>	329.757	<i>Scille</i>	770.815
— <i>Dragon</i>	329.759	<i>Scine</i>	770
— <i>menstrual</i>	192	<i>Scirrhe</i>	769
— <i>purification (du)</i>	41	<i>Scolopendre (vraie)</i>	108
— <i>sue</i>	446	<i>Scorbut</i>	769.772
<i>Sanguification</i>	428	— <i>(remedes contre le)</i>	73
<i>Sanguin</i>	681	<i>Scordion</i>	773
<i>Sanguisorbe</i>	676	<i>Scories</i>	773
<i>Sanicle</i>	759	<i>Scorzonere</i>	774
<i>Sanie</i>	467.759.842.885	<i>Scrophulaire</i>	775
<i>Sanieux</i>	467	<i>Scrotum</i>	775
<i>Sante</i>	456.885	<i>Scrupule</i>	776
<i>Santoline</i>	760	<i>Sebesten</i>	776
<i>Saphir</i>	760	<i>Seche</i>	626
<i>Sapin</i>	2	<i>Secours</i>	122
<i>Saponaire</i>	761	<i>Secouffes</i>	901
<i>Sarce-pareille</i>	763	<i>Secrets, remedes</i>	89
<i>Sarcocele</i>	761	<i>Secretion d'Urine</i>	326
<i>Sarcocolle</i>	761	<i>Sediment</i>	778
<i>Sarco-Epiplocele</i>	762	<i>Segle</i>	777
<i>Sarcome</i>	762.836	<i>Sein</i>	61
<i>Sariette</i>	764	<i>Sel</i>	753
<i>Sassafras</i>	763	— <i>Armoniac</i>	95
<i>Satyrion de Chien</i>	299.620	— <i>Gemme</i>	413
<i>Sauge</i>	756	— <i>lixiviel</i>	523
<i>Savinier</i>	749	— <i>neutre</i>	355
<i>Saule</i>	755	<i>Selle</i>	712
		<i>Selle</i>	
	Yyy 4		

T A B L E.

<i>Selle du Turc</i>	358	<i>Sommet de la tête</i>	165
— <i>sphéroïdale ou de Tur-</i>		<i>Sommets</i>	79
<i>quie</i>	778	<i>Sommeil</i>	799
<i>Semence</i>	779	— <i>profond</i>	193.253
— <i>contre les vers</i>	760	— <i>(remedes contre le)</i>	69
— <i>des Canaries</i>	664	— — <i>veillant</i>	254
<i>Semencine</i>	760	<i>Sommittez les plus tendres</i>	
<i>Senegon</i>	781	<i>des herbes</i>	297
<i>Senne</i>	781	<i>Sonde</i>	197.491.556.804
<i>Sens</i>	27.781	— <i>cannelée</i>	488
<i>Sensation</i>	27	<i>Songe</i>	356.798
<i>Sensitive</i>	20	<i>Sorbier</i>	800
<i>Sensoir commun</i>	27.781	<i>Sortie ou la Pousse des dents</i>	
<i>Sentence</i>	77		311
<i>Senteur</i>	64.608	<i>Sory</i>	801
<i>Separation</i>	3.54.781	<i>Soubande</i>	460
<i>Seringue</i>	840	<i>Souci</i>	163.165
<i>Sermontaine</i>	789	<i>Souchet long ou rond</i>	300
<i>Serositez du sang</i>	785	<i>Soufflement</i>	340
<i>Serpentaire</i>	330	<i>Soufre</i>	832
<i>Serpolet</i>	784	<i>Soupirail</i>	726
<i>Setier</i>	787	<i>Soupir</i>	834
<i>Seton</i>	787	<i>Sourcils</i>	832
<i>Sevrer</i>	2	<i>Souvenir</i>	727
<i>Sexe</i>	787	<i>Soye</i>	783
<i>Signe de maladie</i>	789	<i>Sparadrap</i>	801
— <i>Pathognomonique</i>	646	<i>Spargelle</i>	414
— <i>qui est bon</i>	374	<i>Spasme</i>	263.803
<i>Signes antecedens</i>	67	<i>Spatule</i>	803
<i>Sinus ou fosse de l'os du bras</i>		<i>Speautre</i>	805
	131	<i>Speculum Ani</i>	804
— <i>de la Dure Mere</i>	793	— <i>matricis</i>	323
<i>Siringotome</i>	841	<i>Sphacele</i>	806
<i>Siringue</i>	356	<i>Spica nard</i>	590.808
— <i>d'oreille</i>	628	<i>Spode</i>	813
— <i>pour le nez</i>	737	<i>Squelette</i>	768
<i>Soif</i>	795	<i>Staphylome</i>	818
<i>Soldanelle</i>	797	<i>Steatome</i>	592.818
<i>Solution</i>	54.798	<i>Stecas Arabique</i>	821
— <i>de continuite</i>	83.798	<i>Sterilite</i>	24
<i>Sommet</i>	832.898	<i>Sternum</i>	

T A B L E.

<i>Sternum</i>	819	<i>Surdite remedes contre (la)</i>	
<i>Sternutatoire</i>	367.706.820		12
<i>Staphisaigre</i>	817	<i>Sureau</i>	756
<i>Storax</i>	825	<i>Sur-peau</i>	295
<i>Strangurie</i>	823	<i>Suture</i>	836
<i>Stupidite</i>	577	—— <i>coronale</i>	269
<i>Styptiques, remedes</i>	111	—— <i>des os</i>	835
<i>Subaëtion</i>	826	—— <i>des playes du bas ven-</i>	
<i>Sublimation</i>	827	<i>tre</i>	412
<i>Sublime</i>	827	—— <i>fausse ou ecaillense</i>	
<i>Substance corticale du cer-</i>			507
<i>veau</i>	272	—— <i>Lambdoide</i>	496
<i>Suc</i>	829	—— <i>sagittale</i>	604.753
— <i>de Concombre sauvage</i>		<i>Sujet a être malade</i>	885
	342	<i>Sympathie</i>	259.837
— <i>de l'Estomac ou stomacul</i>		<i>Symphyse</i>	837
	411	—— <i>cartilagineuse</i>	838
<i>Succin</i>	829	—— <i>charnue</i>	841
<i>Succisa</i>	577.829	—— <i>ligamentense</i>	839
<i>Sucer</i>	829	<i>Synarthrose</i>	838
<i>Sucre</i>	750	<i>Synchondrose</i>	838
—— <i>candi</i>	170	<i>Syneurase</i>	839
—— <i>de perles</i>	543	<i>Synovie</i>	531.839
—— <i>de saturne</i>	750	<i>Syphon</i>	569
—— <i>hueleux</i>	341	<i>Syrop</i>	841
—— <i>rosat</i>	738	—— <i>avec du l'eau, du vi-</i>	
<i>Sueur</i>	830	<i>naigre, & du miel</i>	620
<i>Suer</i>	830	—— <i>avec du vinaigre & du</i>	
<i>Suffocation</i>	180	<i>sucre</i>	030
—— <i>de la matrice</i>	463	—— <i>fait avec de l'eau</i>	456
<i>Suffusion</i>	194	—— <i>pectoral</i>	314
<i>Suin</i>	611	<i>Syringue pour le Nez</i>	737
<i>Sumach</i>	739	—— <i>pour l'oreille</i>	623
<i>Superfétation</i>	359.833	<i>Syssarcofe</i>	841
<i>Superpurgation</i>	458	<i>Systole</i>	841
<i>Supposition</i>	462.833		
<i>Suppression des ordinaires</i>			
	833		
—— <i>d'urine</i>	487		
<i>Suppuration</i>	83.834		
<i>Surdite</i>	130.263		

T.

T *Abac* 842
Table 562
Tablettes 577.842
Yyy 5 *Ta*

T A B L E.

Tabouret	156	Tête de Mouch?	584
Taches	637	— de Poule	177
— rousſes ou de rouſſeur	506.663	— de veau	73
— jaunes ou hepaticques	533	— morte	178.248
— qu'on apporte en naiſſant	533.589	The	853
— volantes	534	Theorie	854
Tact	484.843	Therapeutique	854
Taille	522	Theriacle	854
Talon	111.165	Thym	858
Tamarinds	844	Thymus	858
Tamaris	586.844	Tibia	859
Tamis	247.279.392	Tige des herbes	199
Taneſie	845	Tigne	473.860
Tapſie	853	Tintement d'Oreille	860
Tarſe	846	Tireurs de mines	568
Tartre	846	Titimale	861
Taupe	843	Toile Gantier	801
Taye blanche à l'Oeil	29	Tolus de Dioclete	855
Teigne	10.405	Topaze	225
Teinture	860	Tormentille	439.863
Tempe	848	Torrefaction	109
Temperament	278.836	Tortelle	484
Tenailles pour tirer les Dents	607	Tortille	484
Tendons	175.848	Tournement de tête	774
Tendrons des herbes	297	Tournesol	37.435.898
Teneſme	848	Tourniquet	862
Tenette	499	Toute bonne	144.771
Tente	877	— ſaine	59
Terebinthine	849	Toux	878
Termometre	855	— ſeche ou convulſive	206
Terre glaife	93	Trachée Artère	106.150
— morte	850	Tragus	866
— noix	154	Traine pieds	115
— ſigillée ou ſcellée	504	Traitement	293
Teſticules	621.850	Transfuſion	866
Teſticule venerien	850	Transition	567
Tête	177	Transpiration	318
		— ſupprimée	17
		Travail d'enfant	644
		Trefle des Prez	870
		Tremblement	867
		Treus	

T A B L E.

Tremblement ou Treffaillement de coeur 633. 634

Trempement 129

Trenchees de ventre 248.

335

Trepan 574. 653. 867

Tribule 869

Trichiafe 664. 869

Trique madame 208. 778

Tronc 199. 873

Troefne 514

Trochanter 744

Trochisques 872

Trompette de Fallope 875

Trompe d'Eustachius 874

Trou de derriere 75

Trouffe galant 220

Tue-loup 12. 530

Tulipe 876

Tumeur 672. 876

— *aqueufe* 609

— *Chancreuse* 600

— *aux levres* 215

Tunique 561

— *tendineufe, ou albuginee de l'Oeil* 479

— *vaginale* 347

— *Tunique veloutee* 890

Turbith 877

— *bâtard* 853

— *mineral* 877

Turquette 442

Tuffilage 878

Tutie 879

— *blanche* 689

— *grife* 813

Tuyau 168. 744

— *pour tirer l'Urine* 197

Tympan 882

— *de l'oreille* 881

V.

V *Agin* 884

Valeriane 672. 884

Valetudinaire 885

Valvules 885. 886

— *Triglochines ou Tricuspides* 870

— *mitrales* 863

Vapeurs 463

— *(remedes contre les)* 69

Varice 235

Vaisseaux 887

— *à deux anfes* 323

— *abforbans* 4

— *Axillaires* 123

— *bref ou court* 148

— *capillaires* 173

— *circulatoires ou de rencontre* 234

— *coronaires* 269

— *deferens* 887

— *double* 323

— *emulgens* 352

— *Gastro Epiptiques* 412

— *iliaques* 470

— *Ombilicaux* 889

— *Pampiniformes* 634

— *pour sublimer* 41

— *Pyramidaux* 695

— *spermatiques* 695.

888

— *fouclaviers* 826

— *umbilicaux* 889

Veilles 902

Veine dilatation de la 235

— *arterieufe* 890

— *Azygos* 124

l'emo

T A B L E.

<i>Veine Basiliqne</i>	130	<i>Vernis</i>	897
— <i>cave</i>	891	<i>Verole (remedes contre la)</i>	74
— <i>Cephaliques</i>	204	<i>Veroles</i>	526
— <i>du poulmon</i>	97	<i>Veronique</i>	897
— <i>hemorrhoidale</i>	429	<i>Verruë</i>	13.898
— <i>jugulaire</i>	488	<i>Vers Cucurbitins</i>	291.526
— <i>mediane</i>	553	— <i>(petits)</i>	104
— <i>Ombilicale</i>	892	— <i>plat ou à ruban</i>	383
— <i>poplitee</i>	691	— <i>(remedes contre les)</i>	68
— <i>Porte</i>	891	— <i>(remedes qui tuent les</i>	
— <i>salvatelle</i>	755	<i>vers)</i>	73
— <i>sapbene</i>	760	— <i>rond</i>	526
<i>Veines</i>	892	<i>Verfer par inclination</i>	304
— <i>lactees</i>	888	<i>Vertebre</i>	813
— <i>lymphatiques</i>	893	<i>Vertige</i>	774
— <i>kanines</i>	722	<i>Vertiges (remedes contre</i>	
<i>Velar</i>	368.484	<i>les)</i>	71
<i>Venin</i>	893	<i>Vertu</i>	90
<i>Ventouses</i>	291	— <i>plastique</i>	680
<i>Ventre</i>	43.893	<i>Vervene</i>	896
— <i>constipe. ou paresseux</i>	43	<i>Verumontanum</i>	177
— <i>inferieur</i>	1	<i>Vesicatoires</i>	900
<i>Ventricule</i>	895	<i>Vesicule du fiel</i>	396
— <i>du Cerveau en for-</i>		<i>Vesicules adipeuses ou grais-</i>	
<i>me de plume</i>	162	<i>seuses</i>	750
<i>Ventricules du Cerveau</i>	895	— <i>aqueuses</i>	452
— <i>du coeur</i>	895	— <i>seminales</i>	177.901
<i>Ventru</i>	362	— <i>de sueur</i>	444
<i>Vent</i>	394	<i>Vesse de loup</i>	620
— <i>volant</i>	589	— <i>sauvage</i>	87
<i>Venue des dents</i>	311	<i>Vesseron</i>	87
<i>Verd de gris</i>	19	<i>Vessie</i>	898.900
<i>Verdet</i>	19	<i>Vesse</i>	902
<i>Verdure de mer</i>	715	<i>Vessies</i>	713
<i>Verge</i>	651	<i>Vestibule</i>	901
— <i>doree</i>	761.904	<i>Vie</i>	906
<i>Verite incontestable</i>	123	<i>Vis argent</i>	453.564
<i>Verjus</i>	614	<i>Vigne</i>	907
<i>Vermillon</i>	242.491	— <i>blanche</i>	151
<i>Vermue</i>	347	<i>Vin huileux</i>	609
<i>Vermelure de l'Os</i>	182.849	<i>Vin</i>	

T A B L E.

<i>Vin clairet</i>	236	<i>Voix gresle</i>	487
— <i>cuit</i>	305	<i>Voracité</i>	16
— <i>d'Hippocrate.</i>	903	<i>Voute</i>	90
— <i>medicinal</i>	903	— <i>à trois piliers</i>	400
— <i>qui ne boit point de vin</i>	4	<i>Urache</i>	917
— <i>Theological</i>	274. 903	<i>Urethre</i>	918
<i>Vinaigre</i>	9	<i>Urinal</i>	550
— <i>— alcalife</i>	9	<i>Urine</i>	920
— <i>— philosophique</i>	9	— <i>farineuse</i>	280
— <i>— radical</i>	9	— <i>sablonneuse</i>	704
— <i>— rosat</i>	630	<i>Usnée</i>	920
— <i>— sucre</i>	630	<i>Uvée, Membrane</i>	II. 735.
<i>Vincq poison</i>	105		921
<i>Viclier</i>	510	<i>Vuë</i>	905
<i>Violettes</i>	903	— <i>courte</i>	585
<i>Violettes de damas</i>	550	— <i>foible</i>	584
<i>Virginite</i>	457	— <i>obscur</i>	45
<i>Visage</i>	381	<i>Vuidanges</i>	523
<i>Vis de Prêtre</i>	101	<i>Vulneraire</i>	922
<i>Vitriol</i>	910	<i>Vulve</i>	293
<i>Ulceration</i>	3		
— <i>des intestins</i>	3	X.	
<i>Ulcere</i>	910		
— <i>ambulant</i>	46	X <i>Antoline</i>	760
— <i>chancreux</i>	178		
— <i>creux</i>	76	Y.	
— <i>— malin</i>	159. 217. 600		
— <i>— sordide</i>	335	Y <i>Eble</i>	337
<i>Ulcères profonds ou fistu-</i>	353	— <i>Yeuse</i>	470
<i>leux</i>	461	<i>Yeux d'Ecrevisses</i>	169
<i>Unicorne</i>	915	<i>Yvette</i>	214
<i>Univers</i>	533	<i>Yvresse</i>	278
<i>Vomissement</i>	917		
— <i>(remedes contre les)</i>	67	Z.	
<i>Vomique</i>	916	Z <i>Edoaire</i>	926
<i>Vomitif</i>	916	— <i>Zone</i>	928
— <i>emetique</i>	348	<i>Zygoma</i>	928

ENGLISH INDEX

In which all the
PHYSICAL TERMS,
Are very accurately demonstrated.

A.		Adders tongue	616.752
A	Bondance of humours	Adipous membrane	562
	in the body	Adonis flower	17
Abortion	159	Adulteration	18
Abortive	3	Affection	646
Absorbent vessels	45	Affusion of blood in any	
Absorbing Medicine	4	part	353
Abstaining from meat	4	Agarick	22
Absterfive Medicine	477	An Agat	9
Accident	5	Agony	23
Acid	838	Agrimony	24.372
Action	11	Agué	384
Actual cautery	14	Aide	122
— fire	200	Air	21
Acute disease	469	Aire innate	21
— fixed pain of the head	15	Akernel	11
	575	Alabaster	28
Acuteneff	198	Alchymi	32
		Alder-tree	38
			Alem-

I N D E X.

Alembick	33	Apeling away of the bark	376
Alexanders herb.	446	Apodel	108
Alk	31	Apostume	83
Alkali	31	Apophyse ciliare	698
Alkanet	56	Apoplexy	82
All-flesh	163.635	Apoxem	84
Almond milk	51	Apertive medicines	76
—— tree	51	Apothecaries shop	665
Almonds	70.642	Appetite	85
Aloë	39	—— of meat	621
Aloes tree	924	Apple of Adam	689
Altering potion	37	—— the eye	712
Alifander	511	Aqueduct	86
Allum	42	Arane	88
Amber	829	Arme	147
—— greafe	45	Armenian stone	94
Amethist	47	Arm-hole	123
Ammoniack gum	48	—— pit	123
Amnion	49	Aromatic wine	236
Amulet	655	Arrow-klad	752
Anacards	52	—— future	604
Analyzing of any thing	54	Arse	75
Anappareance	663	—— gutt	356
Anat	59	—— smart	455
Anatomy	56	Ars-smart	660
Anatomist	56	Arteriotomy	98
Ankle	III.538	Arterious vessel	169
Aneurisme	60	Artery, great	75
Angelica	60	Art of physick	554
Animal faculty	63	Artichöcke	100
Anise	63	Articulation	100
Annular protuberance	63	Asarabacca	104
Anointing	518	Ascarides	104.526
Ant	399	Ash-tree	402
Antagonist	67	—— wild	623
St. Antonies fire	369	Ashen keyes	623
Antecedent cause	699	Ashes	231
Antimonie	72	—— burning	231
Antidote	33.71.72.138	—— hole	258
Antipathie	72	—— making	231
Anvile	470	Asptree	

E N G L I S H .

Asptree	691	Balsam	128. 129
Alphodil	108	—— Apple	575
Alquint	822	—— tree	128
Asa fatida	103	Band of the dog	298
Astonishment	339	Bank cressies	484
Assistance	122	Barbers shop	724
Astringent Medicine	111	Barberry tree	135
Astrology	111	Barke of a tree	272
Astronomy	112	Barley	449
Atlas whire bone	113	—— melke	448
Atome	114	—— water	454
Attenuating	115	Barrenness	24
Attracting Medicines	116	Bartram	714
Auditory passage	552	Base of the heart	130
Avens	187	Basen	130. 650
Augmentation	116	—— of the kidney	650
Auricular clyster	628	Basil	606
Auricle of the heart	121	—— wild	239
Axede	777	Basilc vein	130
Axis	123	Basin	157. 478
Axiom	123	Bastard ribb's	600
Ax wurt	777	—— rubarb	852
Aid	123	—— saffron	240
		—— fenna	253
		Bath	125. 480
		—— for a particular member,	
		or more	565
B Abbler	126	—— of the sand	703
Back	329. 416. 568	Bats-wings	901
—— bone	6. 813	Bauwme	560
—— of the band	567	Beantrefoil	493
Bad for a member	565	Beard	129
—— nourishment	160	—— of corn	94
—— pronounciation	159	Bearded wild oats	19
—— pulse	160	Bearing	416
—— of sand	703	Bears ear	120
Bag	752	—— foot	346
Bagg	599	—— garlick	49
Bal of the eye	712	Beating of the heart	710
Baldness	165	Becabung	132
—— of the head	534	Bed strow	410
Balm	129. 560		Beech

I N D E X.

Beech	382	Black-berry bushe	747
Beer	208	—— tree	747
Beet	135	—— turnep	506
Beetle	538	Bladder	898
Beginning of the oblongated		—— nut	818
marrouw	479	Blasting of the body by a	
Belching of wind upwares		planet	93
	747	Bleaching	303
Bellie	893	Blatting of corn	746
Bellied glasse	143	Bleardneffe	519
Belly	1.43	Bleeding	668
Bench of Hippocrates	767	Blew bile	486
Benders of the wreast	288	—— bottles	296
Bending of the back-bone		—— eye	462
forwards	525	Blewneffe in the skin	337
—— muscles of the thigh		Bligt	746
	605	Blind	585
Benjamin	134	—— cupping glass	291
Bennet	187	Blind gut	84.246
Benjoin	134	Blisters	638.669.713
Berry true love	642	Blite	143
Berry	124	Blood	285.757
Betony	136	—— letting	60
Big bellied	362	—— making	430
Bile	140	—— stone	428
—— channel	693	—— stopping Medicine	
Bilious	140		431.486
Binding	III. 306	Bloody flux	335
—— medicine	III	—— matter	759
—— up	383	Blotting paper	214
Bind weed	796	Bloudie	681
Birch-tree	136	Bloudish	681
Birds claw	623	Bloudy eye	427
—— foot	623	Bloud-making	428
—— nest	303	—— stone	428
Birr	163	—— stopping remedy	
Birth-wort	93		429.486
Bismuth	545	—— sucker	446
Bistort	141	Blowing wind	394
Biting of a mad wolfe	529	Body of a tree	199
Bittersweet	334	Boil	159 406
		Boile	
		Z z z	

E N G L I S H

Boile	151	Breaking of bones	192.400
Boiling	336.245.346	—— a crofvage	199
Bolsters	812	—— of a vein	668
Bolus	144	—— of wind upwares	747
Bombace	422	Breast	647.856
Bone at the root of the ton-		—— bone	819
gue	457	—— internal membranes	681
— of the os sphenoidis like		—— fyrup	314
to a fadle	558	—— 's muscle	819
Bone	625	—— glandule	858
— binder	627	—— plate	819
— like a sieve	370	—— swaddle	193
Borax	145	Breathing	730
Borer	548.574.653	Breeding of teeth	311
Borrage	145	Bridle	427
Bosom of an ulcer	793	—— of the fore skin	400
Botany	146	—— of the tongue	400
Botch	910	Birds nest	303
Bound in belly	43	a Bridg of varolius	690
—— body	43	Bridge of the nostrils	783
Bounding in belly	264	Brim of the ear	435
Bow of the eye with divers		Brimstone	832
colours	486	Broad garlick	902
Bowels	904	Brook lime	132
Box-thorn	530.716	Broom	414
— tree	157	—— rape	624
Box	716	Broskettle	26
Boyling	245	Brown-paper	214
Brain	208.353	Bruising	56.262
Bramble bush	747	Brying	109
Branches of trees	146	Bryony	151
Brand-korne	746	Bubbling	336
Brank urfne	6	Bubo	151
Brass	118	Bucke	866
— ore	241	—— horn plantain	270
Brasilian root	484	—— wheat	382
Brawne between the bones		Buckles beards	865
—— of the bil of the ra-	483	Buckle	389
ven	265	Buds	607
—— of the palme	633		Buglofs

INDEX.

Bugloss	153	Calf muscles	412
Bugle	153	Calfes inout	73
Bulbs	154	Caltrope	430
Bulken	856	Calum'ns of the heart	252
Bunch back	300.416	Cammock	66
Bur-dock	562.923	Camomille	213.276
Burnet	676	Camels-hay	769
Burning	46.305.380.921	Camphire	168
—— inward	353	Candy allheal	511
—— in to ashes	231	Candying	170
—— feaver	200	Canary feed	664
Burr	499	Cane	101
Burreed	182	Canine appetite	298
Bursalmuscle	547	Canker	178
Burft wort	442	Canterburry-bell	209
Bursting	441	Cap	408
—— of the mother	441	Caper-tree	175
—— of stones	441	Cap-paper	214
—— when the bowell's		Capillary-vessels	173
fal into the coddles	356	Caput mortuum	248
Butchers-broom	748	Carbuncle	69
Butter karr	499	Cardamom	179
—— bur	662	Carminative Medicine	183
Buttock	421	Carfmir tree	455
Buttock's	591	Carneol	762
—— of the braine	591	Caries of bones	849
—— muscles	421	Carnous membrane of the	
—— future	655	skull	656
Button	27	—— membrane	183
		Carob tree	206
		Carot	189
		Carrot, wild	303
		Carotid arteries	184.223
		Carter	96
		Cartilage	186
		Cartilaginous ligament	221
		Caruncle of the eyes	186
		—— in the reins	187
		—— mirtiform	187
		Cassia in the pipe or cane	189
			189
			7222
			Castling

E N G L I S H

Caſting	917	Centory	202
—— out	314	Cephalick vein	204
Caſtor	191	Cephalicks medicine	204
Cataplaſm	100. 193	Ceſarian cutting or Opera-	
—— of honey and bread		tion	464
	100	—— birth	464
Cataract	194	Chaf	441
Catech fly	582	Chaff	15
Cat-eyed	602	Chalk	165
Catharrh	736	Changes important in Bo-	
Catheter	197	dies	65. 238
Catkins	489	Chance	838
Catmint	194. 594	Channels	168
Catsfoot	447	Charter	121
Catoche	192	Chaſt-tree	23
Cat's-taile	883	Cheek	152. 413. 535
Caverns of the teeths	578	Cherishing	397
Cauſtik	199	Chermes berry's	491
Cavities	199	Ches nut	126
—— for the guts	469	Cherry tree	206
—— in the guts	201	Chervil	210
—— of the meninx	793	Chilblain	659
Cavity in the hipbone	276.	Chich-peaſe	128
	277	Chiches	128
—— in the hlipbone	8	Chick-weed	40. 577
—— juſt below the ſter-		Chiefeſt phyſician	90
non	70	Child bearing	644
Caul	363	—— membrane	223
Cautery, actual	200	Chimical Medicine	665
—— potential	200	Chymift	227
Cauterizing	200	Chin	564
Cawle	614	China root	217
Ceale	520	Chin bone	813
Celandine	216. 775	—— ſtony	818
Celiack artery	246	Chinks	735
—— paſſion	246	Chiromancy	217. 445
Celidon	216	Chirurgeon	218
Gelondine	216	Chirurgicks inſtrument	346
Celtic ſpike nard	808	Chittelin	2
Cement	201	Chives	79
Centfor	831	Choler	220
Centaurie	202	Cho-	

I N D E X.

Cholerick	140. 220	Clouves great	188
Chrift mashflower	346	Clyster	240
—— thorn	735	—— pipe	356
Chronical difeafe	223	Coagulation	241
Chryfolite	225	Coal rake	749
—— fack	751	Coale	69
Chymical circulation	233	Coalition	701
—— phyfician	467	Coarticulation	99
—— fpirits	811	Coat	268
Chymick flowers	394	—— containing the cryftalli-	
Chymift	227	ne humour	88
Chymiftry	226	Cobalt	241
Cicatrifing medicines	227	Cocks combehone	282
Cicheling	502	—— comb	33. 282. 293
Cichory	228	Cocles	244
Ciliar ligament	513	Cod	775
Cinamon	231	Coeliack artery	246
Cinque foil	652	Coeliack paffion	246
Cinnabar	232	Coffe	247
Circle of the nipple	92	Cohobation	247
Circulation of the blood		Colander	252
	657	Colcothar	248
Circularory glaiff	234	Collection	249
Circumcised	76. 726	Cole-wort	148
Citron tree	236	Colick	248
Citruls	62	Collection of ferum under	
Cive	770	the Cornea	461
Civet	926	Colophony	252
Claret wine	236	Coloquintida	251
Clarifying	237	Colts-foot	88
Clary	771	Columbine	87
Clafpe	175. 191. 389	Columns of the heart	252
Clavicular bones	237	Comfrey	259
Clearing	237	Comminution	56
Cleavers Graff	76	Common allum	42
Cleft	392. 441. 735. 741	—— difeafe	359. 635
Clitoris	239	—— paffage of the gall	
Clodded blood	856		219
Cloude	594	—— mofe ear	585
Clove july flower	188	—— fenfory	27
Clouves	188	—— cover of gliffon	177

E N G L I S H

Complex diseases	254	Continual pain of the head	203
Complexion	254	———— feaver	260. 384
Complicate diseases	254	Continued feaver	260
———— linnen	324	Contracting muscle	15
Composition made of wax	206	Contraction	261
Composition	255. 257	———— of the heart	841
Compound diseases	254	Contre-coup	261
———— medicines	255	———— fente	261
Conception	256	———— fissure	261
Concoction	245	Contusion	262
Concretion	256	Conval lilly	515
Condensation	256	Convulsive motions	580
Conductor	257	Convulsion	263
Comfits	257	Convulsion in the fore part	351
Conformation	257	of the body	726
Confrey	259	Cooling vessel	263
Congeaing together	258	Copal	266
Conglobate gland	258	Corall	266
Conglomerate gland	258	Coralline	180
Conjunction of the bon's	319	Cordial medicine	739
Connexion of ligament	57	Corence	739
Consent	259. 837	Corents	267
Conserve	80. 259	Coriander	827
Consistence	259	Cork	436
Consolide sarasine	904	Corn	269
Consumption	115	Cornel tree	172. 446
———— in the spinal mar-		Corner of the eye	268
row	842	Corners of the womb	296
Confound of saracyns	761	Corn flower	497
Constant contraction	851	Corn-fallet	269
Constitution	158. 278	Coronal future	688
Consummate	260	Corpulent	271
Consuming feaver	544	Correccion	271
Consumption	115. 431. 672	Correctifs	Corroding of the vessels
———— in the spinal mar-			315
row	647	Corrosion	52. 271. 314
Contagion	260	———— of metall by Mer-	272
Contagious infection	569	cury	271
Content that swim in the		Corrosive	Cor-
middle of urine	352		

I N D E X.

Corrosive ulcer of the eye	69	Crookedness	90
Corruption	318	— swelling vein	235
Corruscations of the eyes	545	Crow's foot	722
Cortical substance	272	— vessels	269
Cosmeticks	274	Crown suture	269
Cottive in belly	264	Crucible	263. 285
Cotton	144	Crural muscle	286
— tree	422	Crystal	288
— weede	390	Crystalline humour of the	287. 451
— thistle	509	eye	287
Cough	878	Crystallization	288
Counter poyson	262	Cubebes	101
Cow-basil	883	Cuckow pintle	290
— flaps	697	Cucumber	290
— wheate	557	Cucurbite	292
Cox comb	393	Cummin	293
— behone	282	Cupel	292
Crab	178	Cupping glass	343. 739
Crabs eyes	169	Currants	241
— lowse	671	Curdling	293
— warte	169	Curing	295
— tree	89	Cuticle	354
Cramp	263. 803	Cutting	56
— of the neck	618	Cutting up of bodies	191
Cranes-bill	415. 425	— for the stone	474
Cremasters muscles	279	— knife	80
Cress	591	— of an extirpation	149
Cricoarytenoides muscle	280	— of the belly	668
Cricothyroides muscle	280	— of a vein	464
Crimson colour	746	— of womb	522
Cripple	287	— up of the stone	626
Crisis	281	Cuttle-fish	300
Critical days	283	Cypress tree	300
— evacuation of bad		Cyperus	
humours	358		
Crochet	348		
Crooke	430		
Crooked legged	525		

D.

D Affodil 589
Daisy 134

Zzz 4

Da

E N G L I S H

Dame violets	443.550	Destillation	313
Dande lion	846	Destillation in the Bath	127
Dandriff	405	Detonation	313
a Date	302	Devils bit	829
—— tree	632.670	—— milk	652
Dattes	302	Dew	742
Dayblind	602	—— worm	442
Days indicant	476	Diabetes	314
Dead earth	850	Diagnostick of a disease	316
—— head	178	Diaphragm	318
—— nettle	409.497	Diarrhea	319
—— sleep	193.197.508	Diete	316
Deadly carrots	853	Difficulth birth	336
Deaffneff	264	Difficulty of breathing	336
Decantation	304	—— in pissing	336
Decoction	84	—— in speaking	60.130
Decortication	304	Digesting	245
Decrepitation	304	Digestion	321
Deep sleep	193.254	Digestive	321
Defensive	305	Diggers of metal	568
Deflagration	305	Dilaceration	317
Deformed birth	574.576	Dilatation	322
Degrêe	423	—— of the artery	60
Dejection	306	—— of the heart	319
Deltoide muscle	308	Dill	59
Delivrance	644	Dimneff	44
Demoniack	604	Dim sight	584
Dent de lyon	846	Dipping	309.472
Dephlegmation	311	Discontent muscle	477
Depraved appetite	536	Discussing Medicines	325
—— chyle	159	Disease	576
Depresse the tongue	130	—— common	635
Depressing muscle	452	—— causing	253
Depuration	312	—— of one dayes dura-	
Derivation	312	tion	575
Descensory	312	—— incident to one	
Desription of a man	69	country	354
—— of a vomit	348	—— milt	134.811
Desiccation	312	—— of the lightes	658
Desiccative Medicine	312	—— of the milt	460
Despumation	312	—— old	73
		Disease	

I N D E X.

Disease under the tongue		Dragant	864
	132	Dragons blood	330.757.
Disjointing	529	—— ulcer	759
Dispensatory	325	—— worm	330
Disposition	158.646	— — wort	330
Dissecting knife that cuts		Dram	329
on both sides	50	Dread	449
Distimular parts	325	—— full fever	671
Diffineſſe	274	Dream	356.798
Diſſolving in to liquor	307	Dregg's	381.534
Diſſolution	325	Drink	694
Diſtemper	158	—— muſcle	139
Diſtenſion	326	Dropaciſm	331
Diſtillation	313	Droſy	55.104.453
—— in the bath	127	—— in the belly	104
Diſtilled waters	85	Drop-wort	391
Diſtortion of the eye lids		Droſs of metals	773
by an inflammation	227	Drum of the ear	881
Diſtribution	326	Dry bath	495
Ditches	168	— cough	206
Dittammer	507.677	Dryers woad	529
Dittander	507	Drying	312
Doating	308	—— medicine	312
Dock	498.630	Ducts of the eyes	332
Dodder	294	Ducking	472
Dog's bone	80.248.657	Dug	539
—— hunger	298	Duvils bit	577
—— kramp	803	Dulneſſs of ſight	45
—— onion	623	Dumbneſſs	77
—— roſe	299	Dung	818
—— ſtone	299.620	Dwarfelder	337
—— teeth	310	Dye like bone	289
—— tree	269	Dyſcraſie	334
Dofe	329	Dyſentery	335
Dotage	308		
Doting	308	E.	
Dove foot	660		
Double tongue	461		
—— veſſel	323	Eagle ſtone	21
Doch-mezereon	569	Ear, in moſt ring	68
Downe	498	— of corn	24
			Ear

E N G L I S H

Ear wax	210	Entrailles in the breast	695
Eare	121	Ephemere feaver	384
Earth-flax	47	Epiphyse	362
— nut	154	Epiglottis	360
Easily breathing	374	Epididyme	360
Ebony tree	336	Equal portion	51
Ectasy	339	Eryngo	368
Edgeness of the teeth	428	Eruption	318
Edulcoration	340	Easy breathing	374
Effervescence	340	Escar	369
Efficacy	354	Essence	369
Effusion of seed	422	— of a disease	470
Egges	628	Evacuation	370
— philosophical	629	— by women in child-	
Elastick force	341	bed	523
Elbow	57.289.911	Evaporation	371
— s'bone	720	Evil disposition	159
Elder-tree	756	— pulse	160
Elecampane	434	— ulcer	159
Electuary	256.342	Eupatory	372
Elements	343	Ewerlike cartilage	161
Elemni	343	Exaltation	375
Elevator	346	Excrement	376.818
Elixir	346	Excrescence of the anus	282
Elm-tree	911	Excrescence hanging out of	
Embryo	348	the womb	207
Emetick medicine	348	— of flesh in the gums	
Emmete	399		365
Empericks	350	Exercise	376.377
Empty gut	468	Exhalation	82.318
— space	91	Expectorating Medicines	
Emulgent vessels	352		132
Emulsion	352	Experience	349
Emunctory vessels	352	Expiration	378
End of the nose	252	Explosion	378
Endive	354	Extase	378
Engendring	413	Extending of the yard	221.
Engine	533		422
English Mercury	144	Extirpation	80.379
— oker	871	Extract	379
Entrailles	355.904	Extraction	375.379
		Extu.	

I N D E X.

Extuberance of the bon's		Feet	660
Exulceration	377	— pultice	833
Eye	380	Fell-worte	415
— bright	607	Felon	643
— brow	374	Fenegreek	396
— lids	832	Fennel	395
— growing to	633	— flower	558
— teeth	57	Fermentation	386
— water	298.310	Ferne	391
Eyes-like hares	456	Fetter	473
	496	Fever few	550
		Fibres of the heart	252
F.		Fig	390
		— tree	175
F Ace	381	— tumour	836
— of Hippocrates	381	— wort	775
Faculty	381	Filbert tree	273
Fainting	113.307	Filets	388
Faintness	307	Filtration	392
Falling out of ones haire	91.	First principles	343
	664	— liquor	450
— down	305	— joint of the neck	364
— sickness	361	Firtree	2
— of the arse gut	698	Fishglew	467
— uvula	233	— thistle	6
— womb	441.698	Fistle	393
Fallopian duct	875	Fistulous ulcer	461
— pipe	875	Fit of the disease	644
Famine	382.621	Five finger grafs	652
Fat	16.123	— leaved grafs	652
— big bellied	362	Fixation	393
— ducts	750	Flame	305.393
— membrane	562	Flank	470
— sack	750	Flat nosed	791
— wool of a sheep	611	Flax	519
Fatal line's	517	Flea-bane	259.660.705
Feaver	384	— wort	705
Fear	450	Fleame	668
— of water	455	Flegm	668
Febrifuge	73	Flesh	183
Feebleness	304.471.519.	Fleshy membrane	374.637
	839	Fleshy	

E N G L I S H

Fleshy Excreſcency	762	Fox tail graſſ	40
— marow	709	Frank	805
— mole	762	Frankincenſe	857
— omental rupture	762	Freckles	357.506.663
Flix	512.699	Freezing	258
— of blood	353.429	French pox	526
— of the liver	439	Frenſies	896
Flix weed	800	Frenſy	671
Flower gentle	44	Fritillary	402
— de luce	485	Frog-bit	578
— of the paſſion	238	— ſwelling	132
Fleullion	897	— veins	722
Flux of blood of the belly		— veſſels	722
— of the liver	319	Front	402
Fluxion	394	Frontlet	403
Flying ſpot	699	Fruit	403
— wind	534	Fumigating	56.404.831
Folding of the carotid arte- ry	589	Fulminating gold	224
Fole-foot	223	Fumitory	404
Fomentation	878	Function	14
Food	364.397	Fundament	75
Foot bath	35.36	Funnel	218.353.478
Force	648	Furnace	405
Fore finger	354	Fury of the womb	406
— heat	322.476	Fyling ſpot	534
— lips	402		
— part of the heat	700		
— preſage	792		
— runner	699		
— ſkin	699		
— ſtanders	356.695		
— teeth	702		
— telling	310.696		
Forget fulneſs	700		
Forgetting	604		
Form	604		
Four double muſcle	399		
Fourefquare muſcle	717		
Fox glove	717		
	321		

G.

G Alangal	408
G Gall	140
— appel	410
— bladder	396
— common paſſage	219
— flix	220
Galling in the ſkin	483
Galliſh	674
Gamanderlin	852
Gangren's ſpreading	46
Gangrene	411
Gaping	625
Gargarifine	411
Gar-	

I N D E X.

Garland	503	Gold-appel	536
Garlich	37	Golden Rod	904
Garnishing of the leafs	396	Good appetite	374
Gash	820	— digestion	372
Gastern privet	31	— habit of body	371
Gathering-together	249	— nourishment	371. 374
Gelding away	191	— sign	374
General dissolvent	30	— stomach	374
— Medicine	197	Goos-berry	425. 921
Generation	413	Goose-foot	660
— of spirits	683	— grass	76
Genioglossæ	414	Governing	726
Gentian	415	Gourd	291. 653
Geniohyoide	414	— like vessel	290
Germader	213	Gout	99
Gesture of the wolfe	530	— in the feet	684
Giddiness in ones head	774	— in the hache bon's	684
Gild, to gildpils	473	— in the hands	217
Gilder	621	— in the knee	422
Gilding	304	— in the s'oulder	614
Gilly-flower	188	— wandering	99
Ginger	927	Grain	424
Girdle for the ruptur's	47	Grains of paradise	179
— for a trufs	42	Granate	423
Gith	598	Grape bearing	907
Glandle	417	Grape like tunicle of the	
Glass bottle	50	eye	735. 921
— funnel	460	Grass	423
— tunnel	460	Grasse korn	664
Glassy humour	451	— wrack	34
Glintening of the eyes	545	Graat spurge	861
Glonesty	154	Grater	724
Glossocome	419	Gravel	91. 595. 749
Glue	248. 420	— sand	704
Gluttony	278	Gray of colour	418
Goats beard	446. 865	— hair	771
Goates rue	409	— mil	521
Goes berrye	921	Grease	16. 123
Going to stool	306	Great artery	75
Gold	122	— cavity	246
— of pleasure	584	— cloves	188
		Great	

E N G L I S H

Great gutt	251		
— headed	533		
— muscle	889		
— preparation	84		
— vein	891		
— world	533		
Greediness	16		
Grenouille	722		
Green sickness	218		
— waxe	424		
Grey tutey	813		
Gridiron	279		
Grindets	311		
Grinding of the theeth	871		
Gripping of the gut	221		
Gristle	280		
Grocer	96		
Groine	478		
Grommell	521		
Gromwel	521		
Ground Ivy.	432		
— pine	214		
Groundes	381		
Grounfel	781		
Growing to of the eye lids	57		
— together	241		
Grypel bill	425		
Guide	257		
Guinny-peper	598		
Gullet	610		
Gum	418.426		
— amoniack	48		
— arabick	87		
— dragant	864		
— fuccory	220		
— wher in the Teeth be-			
set	416		
Gut duodenum	372		
— wort	43		
Gutters	249		
		H.	
		H	Abitude of the Body
			158.443
			Hail stone swelling
			211
			Hair
			181.674
			— cleft
			869
			— nose
			91.901
			— in the privie parts
			708
			— of the head
			173
			— on the eye lids
			229
			— worme
			442
			Hairi scalp
			656
			Halfe drachm
			437.528
			— head ache
			437.443
			— ounce
			334.780
			Hammer
			538
			Hand
			543
			— full
			542
			Hanging wart
			13
			Hard-beam tree
			185
			— Labour
			336
			Hardness in the skin
			164
			— of hearing
			130
			Hare mouth
			130
			— bells
			452
			— lip
			496
			Hares foote
			496
			Harm
			690
			Harmony
			430
			Harts-tongue
			772
			Hasel nut
			117.273
			— tree
			273
			Haunch
			277
			Haver.
			117
			Haw-thorn
			629
			a Hawk
			7
			Hawke wede
			445
			Hay
			395
			Haye
			395
			Head

I N D E X.

Head	177	Hermaphrodite	58.440
— of the wind-pipe	500	Heterogene	65.443
— of the yard	126	Heterogenous-kind	65
— swadding band	174	Hicket	792
Headach	204	Hic kup	792
Healing	293	Hide	650
Health	456.885	Hidden disease	605
a Head	7	—— quality	605
Heart	180.265	High minded muscle	832
—— burning	91.241	Hightaper	669
—— wort	863	Hill-rose	504
Hearth	394	Hinder-part of the head	207.
Hearing	116.334		605
Heat	90.366	Hindred perspiration	17
Heaviness	181.204.274.	Hip gout	487.277
	334	Hippes	591
—— of hearing	334	Hipp-bone	277
Heavenly food	543	Hippocrates his sleeve	
Heavie-minded	336	astrainer with a narrow	
—— spirited	336	end	541
Heavy sleep	253	Hirse	570
Hectick	431	Hoarseness	724
Hedg-parfly	704	Hogs lice	687
Hedge-hog-trefoil	553	—— fennel	663
—— Hyssop	424	Hole to let in air	726
—— mustard	368.484	Holes of the teeth	695
Heel-bone	165	Hollow of the afterpart of	
Height of disease	11	thee knee	690
Helpe	122	—— ulcer	76
Hellebore	346	Holly tree	24
Hemlock	229.587	Holy bitter	445
Hemorrhoides	429	—— bone	752
Henbane	457	—— wood	426
Hen-bit	40.577	Homogene	447
Henebane	457	Hony	556
Hennequal	457	—— of roses	738
Herb	440	—— suckle	176.209.433
—— alexanders	446	—— tumour	558
—— bennet	187	—— wort	209
—— robert	415	Hook	430
—— true-love	642	Hops	528
Hereditary sickness	440	Hore	

E N G L I S H

Hore hound	547	Jasmine	466
Horn-beam	185	Jaw bone	540
— fleece	268	— teeth	311
Horns of the womb	268	— wern in the teeth	311
Horse dung	893	Icie humour	451
— flower	557	Idiopathy	468
— radish	723	Idiosyncrasie	468
— strange	663	Idleneff	674
— strong	663	Jelly	410
— tail	365.446	Jesemin	466
— tongue	461	Jews ear	120
Hospital	600	— pitch	107
Hotbath	347	Iliack bone	471
Hotneff of the face	715	— gutt	471
Hounds-tongue	299	— gutts bone	471
House-leek	129.778	— muscle	471
Huckle bone	111.277.487	— paine in the gutts	470
Humours	451	— vessels	470
— of the eye	451	Ill coloured	10
Hunger	85.382.621	— found	159
Hungry gut	468	— state of body	158
Hurt	922	Imagination	664
Husk of fedd	655	Immobility	11
Hyacinth	452	Imperial crown	472
Hydropick	455	— cutting	464.645
Hydroagoge	453.	Impostume	83
Hydrophthalmie	455	— in the cavity of the	
Hyp	487	breast	351
— gout	487	— of the lights	916
Hypocatharfe	459	Inarticulation	353
Hypochondriack disease	460	Incarnative	681
		Incineration	474
Hypostafe	462	Incontinency of urine	314
Hyslop	463	Incorporation	474
		Increase	116
		— of a fever	117
		Indian berry	245
		— cockles	245
		— grain	245
		— leaves	536
		— spike nard	590
		Indication	

I.

Jacinth	452
Jack by the hedge	37
Jalap	466
Jaundice	468

I N D E X.

Indication	354.476	Instrument to open the	
Indigestion	76	womb	322
Indisposition	334	Intemperate	13
—— of the gall	159	Intercoſtal brawne	482
Inflammation	669	—— nerve	482
—— in the ſkin	370	Intermittent diſeaſe	482
—— of the almonds	70	—— feaver	384.482
—— of the eyes	617	Internodation	483
—— of the eye lids	362	Inveterate diſtemper	223
—— of the lightes	658	Inward obturator	156
—— of the lungs	658	St. Johns bread	790
Inflaming	669	—— wort	59.459
—— of almonds	70	Joky of a ſheep	611
Infracapulaire	477	Joining	837
Infuſion	478	—— one into another	422
Ingendring	413	—— together	416
Injection in the bladder	197	Joints	100.257
Inmoſt cavity of the heart		Jointing	100
—— ring of the ear	41	a Joung budde	413
Innate air	21	Joy	412
—— heat	350	Iron	386.547
Inner membrane of the brain		Irregular pulſe	339
—— part of the thigh	550	Iſing-glaſs	467
Innominate bone	479	Iſſue	397
—— liquor	479	Itehing	703
Infenſible	54	—— of the eyes	705
Inſpiration	351.480	Judaick ſtone	488
Inſpiſſation	480	Judgment	281
Inſtep	568.846	—— taken from ſweating	444
Instrument to ſtretch out		Juice	829
—— for the ſmoothing	322	—— of popies	552
—— of bons	505	—— of the ſtomach	411
—— fort the polishing	505	—— of wild cumcumbers	342
—— to draw out the uri-		Jujube-tree	489
ne	197	Julep	489
—— to open any place		Juniper-tree	490
	322	Ivig	431
		Ivy	431
		—— bread	96
			K.
	A a a		

E N G L I S H

K.

K Anker of the mouth	215
Keeping warme	397
Kepper-nut	154
Kernel	11
—— of a swine	211
Kettle	157
Kibe of the heel	157
Kib-blain	659
Kidney	595.728
—— beanes	666
Kind	787
—— of a corns	126
—— of bile	69
—— of small mous ear	447
—— of swelling	113
Kingdom	727
Kings-evil	775
Knawing	548
Kneading	537
Knee	415
—— pan	574
Knife that cut on both sides	50
—— for the ligament under the tongue	58
Knots of the fingers	257
Knott	257.413
—— graff	442.687
Knuckles	100.257
—— of the back bones	5
Krenck gewslip	120

L.

L Abyrinth	493
Lachrymal ducts	333
—— fistle	19

Ladder	766
Ladies bedstraw	410
—— flower	452
—— mantle	32
Lagwort	662
Lambtive	338
Lambs-tongue	96
Lambdoides future	496
Lamenesse	640
Lancet	498.668.804
Lap of the ear	523
Lapidille	499
Larch-tree	500
Lark's foot	308
—— knaw	308
—— spur	308
Lateral part of the belly	459
Lavender	502
Launcet	498.767
Laurel	503
—— cherry	503
—— tree	503
Lax of the belly	512
Laxative Medicine	43.504
—— remedy	43.504
—— wafer	604
Lazur-stone	504
Lead	683
—— stone	535
Leaded couloured muscle	522
Leafs first breaking out	489
Leanenest	378
Leaping Mercury	472
Leayened	124
Lee	523
Leek schallot	773
Lees	381.385
—— of oil	51
Leg	286
—— muscle	286
Leke	

I N D E X.

Leke	692	Lithonriptick	521
Lemons	515	Little braine	207
Lentil	663	— cloudes in the pisse	
Leopards-bane	328		601
Leprosy	343.346.507	— ——— urine	601
— of the greekes	508	— eyed	570
— white	40.509	— finger	322
Lesser bone of the leg	389	— an great preparation	2
Lettes	495	— mesentery	566
Lettice	495	— preparation	84
Letting of bloud	893	— sack	752
Libbards bane	12	— shoots	297
Lie	523	— skin	295
Life	906	— sprouts	297
Ligament	513	— wedgelike bone	292
— of the arme	95	— world	569
— of fore skin	400	— worms	104.347
— of womb	514	Liver	438
Lightes	709	— flux	394
Lilly	515	— port	693
— of the vally	515	— remedy	439
Lime	165.420	— final spurge	370
— of the tooth	608	— spots	533
Limm	100	— wort	439.512
Limons	515	Load-stone	535
Lingring feaver	505	Loathing	66.105.473.593
Linnet	516	— — feaver	109
Ling	366	Lobe of the ear	523
Lip	492	Lohock	338
Lips of the privy of a wo-		Loin	527
man	492	Long disease	686
Lipyrie	519	— flowers	489
Liquor in wich any thing is		— marrow	555
dipped	129	— muscle of the back	525
— innominate	479	— rapes	589
— when strained	247	— sleep	253
Liquorifs	420	Loose strife	532
Lispe	141	Loofing	727
Lispeth speaking	141	Loofnefs	43.726
Lift of vomitive	593	— of the skin about	
Lithargy	520	— root of the nails	726

E N G L I S H

Loofness of the belly	512.	Maladie	576
	319	Malignant disease	537
Lorication	525	Mallows	539
Loss	114	Malt	157
Louage	511	Manna	543
Loufe	648	Mandrage	541
Love drinck	668	Mandrake	541
Lowfig evil	671	Mans yard	651
Luellin	897	Many feet	687
Lunatick	527	Maple tree	7
Lungs	709	Marasmode	544
Lupines	528	Marble stone	546
Lutation	529	Marcasite	545
Lute	529	Mare-lip	491
Luxation	375.827	Marigold	162
—— of the thigh bone	377	Mark	214.820
	531	—— in nativity	589
Lympha	893	Marle	545
Lymphatick vessels	531	Marmelade	546
Lyncian stone	506	Marrow	555
Lyons blade	506	—— like part of the brain	555
—— foot			

M.

Mace	533	— of the stones	545
Maceration	532	Marsh-mallows	41
Madd apple	536	— gentian	68
Maddiz	745	Masse	548
Madness	65.541	— of plaister	534
— by the biting of a		Maſt bearing	209
mad dog	298	Maſter-wort	472.627
Magiſtery	534	Maſtick	549
Magiſtrals remedy	534	— tree	506
Maiden-hair	16.174.688.	Maſticatory	81.548
	869	Matras	550
— head	457	Matrice	921
Majoran	535	Matter	713
Making into aſhes	231	— collection under the	
— ſweet	340	cornea	461
Malacca beans	52	Maudling	23
		Mau-	

I N D E X.

Maukin	749	Medicine expectorating	132
May-lilly	515	— for the eye	250. 456
— weed	155	— general	197
— stinking	276	— of hermes	449
Mead	454	— hydropick	455
Meadow saffron	248	— laxative	43. 504
— sweet	911	— mercurial	565
— rue	852	— noble	130
Meal	383	— that allays pain	65
Méasels	576	— purgative	197
Measure	563	— repelling	80
Meat	35	— causing sleep	459
— of the gods	46	— to stop bleeding	352
Meadon sweete	911	— vomit	348
— wurt	911	— against weariness	12
Median vein	553	— which purge the	
Mediaſtine	318. 553	head	204
Medick vetcheling	615	— against vomiting	67
Medicine	553. 554. 666	— causing urine	326
— wich caufe abortion	45	Medeler-tree	566
— absorbing	3	Medewurt	911
— abſterſive	4	Medlar tree	566
— aperitive	55	Megrim	437
— aſtringent	111	Melancholy	557
— attracting	116	Melder-tree	566
— againſt acids	67	Melilot	559
— deafneſſ	12	Melon	560
— diſcuſſing	325	Melting	407
— diſeaſes of the womb	464	Member	100. 562
— the gout	67	Membrane	561
— poiſon	33. 34. 71	— of the guts	890
— wearineſſ	12	Membranous muſcle	562
— binding	111	— ligament	95
— carminative	183	Menſtrue	563
— cicatrizing	227	Mercury	123. 565
— cordial	180	Meregrim	437
— of the diſtempers of		Meſentery	565
the head	204	— little	566
— dogmatick	327	Metal	567
		Metheglin	558
		Method	568
			Meu

E N G L I S H

Mieu	569	Montain of venus	575
Middle finger	322	Monthly termes	192
— of the navel	14	Moror-grafs	744
— of part of the heart		Morfels	577.842
	782	Mortel	577
— of the noſtrils	488.	Morter	578.674
	783	Mofch	579
Middle of a body	202	Mofs	583.920
— peafe	606	Moſt ſubtle ſpirit	90
Midnight	566	Moth mulleyn	142
Midriff	318	Mother	51
Midſt of the bowels	565	— of pearles	549
— of the guts	565	— cloves	68
— of the meſentery	565	— funell	569
Milfoil	571	— of oyl	51
Milk	493	— ſpot	533
Milking	495	— of thyme	784
— feaver	495	— wort	180
— veſſels	407.888	Mountebanks	26.350
Milleyne	669	Mous ear	120
Millet	570	Mouth	625
Milt	811	— canker	215
— waſt	108.812	— of the ſtomach	180.
Mine	571		181
Minerals	572	— of the womb	626
Minded muſcle	832	Mug-wort	97
Mingling	277	Mulberry-tree	578
Mint	564	— drinck	577
Miſſel	905	Mullein	669
— toe	905	Murmur	747
Mithridate	572	Murmering of the gutts	145
Mitral valves	363	Muſchadoes on the upper-	
Mixture	277.573	lip	588
Mole	574.589.762	Muſcle	583
— tumour	843	— of the breaſt	647
— wort	740	— of the calf	412
Money-wort	203	— of the cheeks	152
Monks rubarb	445	— contracting	15
— hood	12	— coracoides	266
— muſcle	289	— of the gullet	204.609
Monſter	576	— extending	2
		Muſcle	

I N D E X.

Muscle that depresses the tongue 130

— of the ham 690

— of the loins 705

— infra-scapulaire 477

— of the lower jaw 548

— monks cowl 289

— poplite 691

— pterygoid 35

— pyramidal 714

— semi-spinate 780

— spinate 809

— supra-scapulaire 478

— temporal 848

— triangular 868

— with two heads 139

— two bellied 321

— of the sole of the foot 680. 798

— of the roof of the mouth 707

— of the tongue 206

— of the elbow 719

— of the chine bone 734

— sphincter 807

— spinate 809

Mushroom 143. 405

Musk-ball 689

Mustard 792

— cataplasm 792

Mutual opening of vessels in to one another 55

Myloglossæ 584

Myrrh 587

Myrtle-tree 588

Mystery 89

N.

Nail 914

Native heat 140

Natural faculties 592

— heat 855

— thing 729

Nature 592

Navel 913

— plaister 365

— rupture 356. 363

— string 405

Navew 589

Nauseousness 66. 82. 100

Neck 209. 249

— of the womb 250

Needle 15

Neefing 819

Nep 194. 594

Nephritick stones 594

— wood 594

Nephrotomy 595

Nerve 596

— of the tympanum 221

Nervous bodies of the yard 270

— membrane covering the bones 657

— plex 682

Net choroides 682

— like tunicle 732

— fat 614

Nettles 920

Night swellings 361

— mare 475

— shade 334. 797

Nip 194. 594

E N G L I S H

Nippers	6.399	Olives tree	275.741
Nipple of a breast	638	—— wild	275
—— wort	497	One berrie	642
Not perforated in one part		One blade	438
	114	Onion	140
Noble medicine	130	Opening of a vein	160.893
Noise of the ears in hearing		—— of artery	98
	860	—— of vessels	55
Nose	591	—— mutual	55
—— bleed	571	Operation	14.616
Nostrils	590	Opiat	617
—— fyringe	737	Optick nerves	619
Not natural things	729	Orange	148
Nourishing	602	Order	664
Mourishment	35.36	Orderly pulse	374
Nouris inequal	39	Organ	621
Numness	824	Organick part	621
Nutmeg	579	Oricola	120
Nut-shell	625	Origany	622

O.

O Ak apple	410	Orpiment	96
—— tree	718	Orpin	847
—— fern	688	Orrache	115
Oake of jerusalem	46.146	Osmond royal	626
Oats	117	Overthwart muscle	867
—— obliteration	75	Ounce	913
Obstruction	349	Outer bone of the leg	389
Odoriferous cap.	290	Outmost coat of the eye	17
Oeconomy	608	Outwart membrane thar	
Offal	376	contain the child	223
Oil and sugar mingled toge-		Oxe-eye	155
thers	341	Oxyrhodine	630
Ointment	914	Oxycroce	629
—— for weariness	12	Oxyfacchara	630
Oil of roses	737	Oxymel	630
Old disease	73.575	Oyl	613
Oleander	595	Ozier	755
Olive	613		
Olives	612.613		

P.

P Ain	328
—— acute of the head	575
Pain	

I N D E X.

Pain in the bones	627	Past	548
— in the ears	627	Paste	420
— in the head	204	Pastel	418
— in the loines	526	Pathetick nerve	646
— in the mouth of the sto-		Patience	445
mack	180. 181	Paunch	43
— in the womb	463	——— fleece	658
Pair of nippers	399	Peach tree	659
— of pincers	6. 916	— wort	660
Palate	632	Pearle	545
Palling ductu	306	——— sugar	543
Palm	632	Pear-tree	716
— de christ	740	Pealing a way of the bark	
— tree	670		376
— of the hand	854. 915	Pelican	650
Palpitation of the heart	633	Pellitory of spayne	627
Palley	640	——— of the wall	642
——— of one side	458	Pellitory	714
Panace	197. 634	Pencil	651
Panade	634	Penny-grafs	203. 709
Panatelle	634	Peny-wort	8
Panch	43	Peony	685
Pancreas	163. 635	Pepper	676
Pancreatick duct	333	——— wort	507. 677
Pangs ofter the child bea-		——— of the monut	569
ring	863	Perceiving	781
Panick	636	Perforant muscle	654
Panting of the heart	634	Perforated muscle	654
Pap	539	Perforation of the belly	639
Paper reed	638	Perfuming	56. 831
Parching heat	90	Person that waff in his fleep	
Parkleaves	59		599
Parenchyme	641	Perspiration, hindred	17
Parmacyty	805	Perfil	662
Parfley	79	Perivincle	238
Parfly	662	Peffary	661
Parfneps	646	Pest	661
Part	565. 644	Pestilence of hungary	385
Pash	375	Pestilent poyfon	524
Passage	551	Pestle	678
Passion	646	Petechial feaver	662

E N G L I S H

S. Peters wort	105	Pituitous dropfy	510
Petie panick	664	——— tumour	609
Petty ſpurge	652	Place for diſtilling	492
—— whyne	66	Plague	661
Pevellodung	103	Plaſter	351
Pewter	490	—— made in the form of	
Peyvet	514	a roll	297
Pheale	375	Plane-tree	681
Phial	667	Plant	680
Phlegm	668	—— woad	486
Phyſician	554	Plantain	96
—— chiefſt	90	Pleaſing ſcent	433
Phyloſophical egge	629	Pleura	318
—— calcination	162	Pleurify	682
Phoſphorus	670	Plucking of linnen	185
Phylick beere	208	Plum-tree	703
—— of Galen	409	Pockes	526
Pig-nut	154	Pockwood	426
Pigeon or dove foot	660	Point of the heart	581
Pile-wort	775	Poiſon	895
Piles	429.675	Pollution	685
—— in the fundament	429	Polypod	688
Pilling of the bark	304	Pomander balles	645.689
Pimpernel	53	Pomegranate	423
Pimples	638	Pomatum	689
Pincers	6.143.916	Pompion	653
Pine apple gland	255	Pony-wort	8
—— tree	500.676	Popler tree	691
Pineal gland	255	Poppy	555.638
Pine nut	255	Porcelain	693
Pinkenelle	646	Pores	692
Piony	685	Porret	770
Pipp	78.392	Porter	713
Pipperidge buſh	135	Port-veine	891
Pipe weed	393	Poſſet	694
Piſſe	920	Poſterior proceſſes	5
Piſdrivers	326	Potential cautery	200
Piſmire	399	—— fire	469
Piſtach tree	677	Potion	431
Pitch	679	Pouder to rub the teeth, to	
Pith	265	make them white	311
Pith of the brain	271	Pound	

I N D E X.

Pound	511.690.716	der bone that receives the	
Power	381	ulna	131
Powder	804	— styloides	133
Practise	349	Proceſſion Chymical	698
Prailer	126	Proceſſiliares	698
Precipitation	695	Profound ſleep	187
Preparation great and little		Prognottication	700
	84	Pronators muſcle	700
Preparer of medicine	665	Propole	701
Preparing veſſel	695.888	Propoſition	123
Prepared ſtone	692	Propriety of a diſeaſe	468
— of medicaments	665	Protuberance, annular	63
Preſage	699	— of the eye	377
Preſervative againſt poiſon		— of the navel	377
	71.72	Prunelle	702
Preſerver of the eyes	294	Ptiſan	707
— of the meninges	562	Pudding pipe tree	189
Preſſ	862	— graſs	709
— of Herophil	862	Puffing up	349.477
Preſſing muſcle	450	Pulling of the bark	304
Prick-wood	372	Pully muſcle	873
Pricks	14	Pulp	183
Prickly bramble	632	Pulmonaire	709
Primprint	514	Pulſe beating of the heart	
— roſe	697	and arteries	710
Principle, firſt	343	— irregular	339
Private	514	— loſt to ſenſe	101
Privet	514	— orderly	374
Privy bone	363	— that is ſenſibly deca-	
— part of a womam	293	yed	108
Probe	488.556	— unequal	160
Proceſs of bons	82	Pulſeſ	193
Proceſs of the peritoneum		Pulverifation	711
	698	Pumice ſtone	711
— poſterior of back-		Puncture of a nerve	711
bone	6	— of a ſinewe	711
— on the ſcapula like		Pur blind	585
an anchor	58	Purer ſubſtance of any thing	
— of the crow's bill			32
	269	Purgative	197
— inmoſt of the ſhol-		Purging	197.712
			Pur-

E N G L I S H

Purging feaver	157	Ramfoms	90
— medicine	197.712	Ranula	461
— thorn	445	Rape	722.724
Purifying	582	Rasberrys	747
— of the blood	41	Ratsbane	96
Purple feaver	712	Raging defir after venery	77
Purfe of the heart	655	Rafour	601.724
Purflain	58.693	Rafp	724
Push	713	— berry tree	747
— in the skin	339	Rave	723
Putrefaction in chymiftry	713	Ravensbecs proces	265
Putrid ulcer	600	Read	2
Pying	431	Real fire	469
Pyles	429	Receipt	399
		Receiver	725

Q.

Q uack medicine	350	Receptacles of pituitous humors	584
Quaking	867.901	Recipient	725
— of the eyes	446	Rectification	725
Quak-falver	26	Red maithes	17
Quality	717	— Lead	572
Quartan ague	384.717	— pushes	340
Quarter of a pound	716	— rod	744
Quenching	379	Rednefs of the face with pimples	426
Quicknefs	198	Reducinh of metal by mercury into a pafte	43
— motion	621	Reed	101.162
— filver	123.453.564	— grafs	680
Quince tree	275	— mafe	883
Quintey	61.838	Refufe of any thing	376
Quinteffence	346.369	— of metals	773
Quotidian ague	719	Regulus	727
— feaver	357	Rein	595

R.

R ackett	367	Reins	527
Radish	723	Reins glanduls	177
Ragwort	465	Reins veffels	352
		Releafing	727
		Remedy	553.666
		— againft the difeafe of the liver	439

R

I N D E X.

Remedy againſt a fever	384	Ring of the ear	435
— caufing ſpitting	754	— worm	442.473.512.563
— producing ſweat	444	Rinſing	2
— for the eyes	250.	Ripeneſſ	551
— for the nerfs	617	Riſing of the mother	464
— toothach	596	Roaſting	109
Remembrance	608	Rock alum	42.712
Remiſſion of the fever	727	Roſliſto	817
Repelling medicine	85	Rong-klaver	496
Repoſition	80	Roof of the mouth	233
Repuſion on every part	728	Roſe	738
Reſt harron	72	— baye	595
Retine of the eye	66	— campion	530
Retiring muſcle	50	— hony	738
Retort	2	— oylie	737
Reverberatory	732	— ſugar	738
Reverbering fire	732	— wood	737
Reviving	469	— wort	737
Revulſion	732	Roſemary	743
Reynes	74.732	Roſin	252.748.729
Rhachite	728	Rottedneſſ of bones	182
Rham thorn	734	Rouces	747
Rhapontick	735	Rough ſpleen wort	524
Rheumatifm	736	Round brawne	745
Rheume	737	— muſcle	745
— of the chine bone	195.736	Roundneſſ of any body	657
Rhomboide muſcle	195	Rubin	746
Ribb's	738	Rubbing	402
Rib wort	274	Ruby	746
Rice	96	Rudiment of a child	348
Rickets	624	Rue	749
Ridg of the noſtrils	732	Rump-bone	242
Right muſcles of the abdo-	488	Running fores of the head	10
men	725	Ruptur wort	442
Ring	234	Rupture	152
— like cartilage	280	— of the bone	400
— finger	322	— of the bowels	356
— griſtle	281	— of the navil	363.615
		— of the omentum	356.362
		Rup-	

E N G L I S H

Rushe	490	Sarvice tree	800
Rust of metals	773	Sassafras	763
Rye	777	Sattin	154
		Satyrion wort	299
		Sauce alone	37
		Savin	749
		Savory	764
		Savour	603
		Save	784
		———— muscle	785
		Scab	765
		Scabbig	765
		Scabednesse	765
		Scabious	766
		Scalding	46
		Scaling of bones	312
		Scaly future	507
		Scar of a wound	227
		Scarification	768
		Scaricatory	768
		Scarlet colour	746
		———— oak	470
		Sciatica	487
		Scirrets	794
		Scirrhus	769
		Scories	773
		Scratcher of the arse	63
		Scrophulary	775
		Scrupule	776
		Scul	165
		Scume of the niter	78
		———— of salt peter	78
		Scurft	405.705
		Scurvy	769.772
		Sea-bind weed	797
		-- grafs	912
		-- holly	368
		-- coal	797
		-- navill	913
		--- onion	770.815
		--- star-wort	871
			Se2
S.			
S Achell	662		
Sa k	750		
-- of the stones	775		
Sadle bone	359.778		
Saffron	284		
———— bastard	240		
———— meadow	248		
Sagapen	752		
Sage	756		
Salets	8		
Salival ducts	333		
Salivation	754		
Sallow-tree	755		
Salfaparille	763		
Salt	753		
-- armoniack	95		
-- gem	413		
-- of nitre	598		
-- peter	598		
Salvatelle	755		
Salve Seller	587		
Samphire	283		
Sand	91		
———— bath	92		
Sandy urine	704		
Sanguification	428		
Sanicle	759		
Sanity	456		
Soap-wort	761		
Saphene	760		
Saphire	760		
Sapplaister	314		
Saracens confound	904		
Sarcocolle	761		
Sardis stone	762		

I N D E X.

Sea-weed	34	Shaking	901
Searce	279	Share bone	708
Searcing	279	Sharp	7
Searing iron	200	— of biting	370
Seare cloth	106.208	Go Sharpen	14
Sebesten	776	Sheares	399
Secret	89	Sheath of the womb	884
Secundine	679.777	Shell of the eare	256
Sedge	182.912	Shep herd's purse	156
Sediment	778	Scheer grafs	182
Seed	779	Shiel-like muscles	457
— boxes	177	Shieldlike gristle	858
— bones	785	— plaister	776
— of the frogg's	806	Shin	859
— lac	494	— bone	595.859
— vessels	888.901	— muscle	859
— of the whale	805	Ship-bone	592
Seeing	905	Shivering of the hear	633
Seething	346	Shoots, little	297
Self heal	703	Shop	612
Seiler of medicin	665	Short muscle of the elbow	148
Semi-membranous muscle	779	— sentence	77
— nervous muscle	780	— vessel	148
— spinate muscle	780	— winded	110
Senna, bastard	253	Shortness of the arme	409
Sense	781	— of breath	62.110
— of tasting	426	Shoulder	450
— of touching	843	— blade	448.614
Sent	608	Shrub	403
Sentence, short	77	— like Myrtle tree	908
Separating	781	— trefoil	466
Separation	83	Shutting up	604
Separator by sitting	782	Sickle	382
Serapin	752	Sicklie	885
Serpentin stone	617	Sicknesse	576
Serpents garlick	616	— accompanied with	
Sesamy	785	an ill coloured face	12
Seton	787	Sieve	279
Setwal	926	Sifting	279
Sexe	787	Sigh	834
Schaft futura	753	Sight	905
		Sign	

E N G L I S H

Sign	214.663	Small poxe	886
— of difeafe	316	— fproutlike hairs	388
Silke	783	— ticks	125
Silver	92.527	— voice	487
— weed	66	Smallage	79
Similar	791	Smell	608
Simple part	791	— ball	689
Simpling	146	Smoaking vefel	831
Sinking paper	214	Snak weed	141
S. Anthonies fire	369	— wood	252
S. Johns bread	790	Snail bone	244
— wort	459	Snapdragon	73
Sinus at the end of the fpi-		Snare	499
ne of the shoulder blade		Snees wort	346
	13	Sneezing powder	706.820
Sckarr	820	Snezing	819
Skeleton	768	Snevel	588
Skiful in chymiftry	16	Snevil	581.668
— in Anatomy	56	Snivel glandule	417
Skin	295.726	Snoring	820
Skull	278	Snorting	820
Skulbroken	166	Snot	142.581
Sleep	799	Snoute	744
— dead	193.197	Sockets of the teeth	41
— deep	193	Soft young haire	498
— profound	187	Softing remedie	536
Slime	580	Sole mufcle	798
— of the guts	581	— of the foot	680
— of the heart	143	Solomons feal	686
Sloe. tree	5	Solution	798
Slothfulnefs	674	— of the parts	798
Slow digeftion	147	Sonne-dew	744
— henry	112	Sore	159
Small knife for the ligament		— ulcer	910
under the tongue	58	Sorgh-feed	801
— bone of the leg	659	Sorrel	8
— cloudes	601	Sort of red comfrey	904
— hairs	388	Sow bread	98.297
— hand full	708	— fennel	663
— mufcles of the skin	422	— thistle	495.800
— particule	114	Sowerneft	12
		Sows	

INDEX.

Sows	687	Spurge ollive	569
Soure-salt	355	Sourious ribb's	274
Spanish flies	172	Squill's	770
—— plantain	447	Squinancy	61
Sparage	106	Stalt of any herb	199
Sparrow graff	106	Stammering	127
Spattle	803	Stammreth in speaking	141
Spelts	805	Star-wort	109
Sperage	106	Staves acre	817
Spermaticks parts	805	Steatome	592.818
Spewing	917	Steel	214.447
Sphacele	806	Stem of a tree	199
Spider	88	Sternutatory	367
Spignel	569	Stick lack	494
Spike nard	808	Stiff	740
Spinach	447.809	Still	33
Spinage	809	Stinking breath	396
Spindle tree	372	—— camomil	277
Spin	650	—— gladdon	804
Spine.	6	—— may-weed	276
Spines of the backbone	6	—— of the nose	631
Spirits	90.810	Stomach	822.895
Spittle	754.815	Stones	520.621.850
Spitting of bloud	429	—— bone	521
Spleen muscles	812	—— krup	471
—— wort	108	—— cutter	522.621
Split	741	—— in the bladder	162
—— of the gullet pipe	741	—— hore	471
—— of the privites	741	—— like a bone	523
Spodium	813	—— oyl	662
Spongig flesh	459	—— parsley	676
Spoone	244	—— fwilling	850
Spot	484	Stony bone	662
Spout	840	—— of the fountain	512
Spreading grangreen	46	Stoppage of the urine	487
Sprinkling disease	815	Stopping	349
Sprouts	388	—— up	604
—— little	298.388	—— of the menstrual	
Spungy tumour	405	fluxe	833
Spury	805	Stops	528
Spurge	501	Storkes bill	646
	Bbbb	Sto	

E N G L I S H

Stove	459	Supposition	462
Strainer	247.252.392	Suppository	833
Straining	247.653	Suprascapulaire	479
— cloth	247	Surgeon	218
Strait-gut	356	Surgerie	218
Strange depraved	236	Suture	835.836
Strangury	823	— of the belly	412
Straw-berry tree	89	Swadle muscle	763
— berry bush	401	Swadling band	383
Streight seam	753	Swallow-wort	105.216.
Strength	114		447
Stretching	55.636	Swallowing down	305
— of the skin	339	Swathe consisting of four parts	404
Streight-gut	725	Sweat	830
Stupidity	577.590	Sweating	830
Stuttering	127	— fever	347.444.830
Subaction	826	— pushe	444
Subject to sickness	885	Sweet smelling spice	96
Sublimate	827	— bread	163.635
Sublimatory	827	— candle	125
Sublimation	827	— costus	275
Sublimè	827	— cup	323
Subliming glass	41	— flag or calamus	12
Subluxation	827	— flavour	608
Subsistence	778	— taste	163
Succhory	228	— williams	94
Suckling	495	Swelling	876
Sudden fear	339	— hailstone	211
Suffocating rheum	195	— under the eyes	448.
— — mother	464		455
Sugar	750	— behinde ones eares	643
— candy	170	— in the corner of the eye	18
— of roses	738	— of the seed vessels	234
Sulphur	832	— in the fundament	257
— wort	663	Swilling of the stones	850
Sumach	739	Swooning	307
Summer fruits	448	Sword grass	417
Seindew	744	Swordlike cartilage	355
Superfetation	359.833		Swoun.
Surfet	278		
Superpurgation	458		

INDEX.

Swounding	339	Termometre	855
Sympathy	259	Terrour	449
Symptom	838	Tertian fever	384.850
Syringotome	841	Test cuppel	293
Syringue	840	Testicles	621.850
Syrup	841	Tetter	512.563
— of water and sugar	456	Thick membrane of the	
— of poppies	314	brain	549
		Things against the nature	729
		Thing that taſts, as ibit we-	
		re burnt	352
		Thinn and inner membrane	
		of the brain	550
		Third pair muscles of the	
		occiput	254
		Thiſthle	114
		Thiſt	795
		Thoracik duct	332
		Thorn tree	5
		Thorne	6
		— apple	822
		— pincer	5
		Thorns	14
		Thorow waxe	883
		— teaſel	654
		— wape	654
		Threads	173
		Throat vein	488
		— wort	209.864
		Throwes after child bearing	863
		Thumbe	322
		Tickling	861
		Tin	490.816
		Tincture	860
		Toad ſlax	516
		— ſtool	405
		Tobacco	812
		Token of diſeaſe	789
		Tongue	518
		Ton-	

I N D E X.

Venus navel wort	8
Verdugrease	19
Verjuce	614
Vermifuge	436
Vertebra, the third near the head	123
— of the neck	364
Vervain	896
— mallow	31
Vesicatory	900
Vesicule feminine	906
Vessels	887
— double	323
— of the arm hole	123
— of the arm pit	123
— of the cawl and the ventricle	412
— with two handles	323
— under the channel bone	826
Vetch	902
Vetehes	228
Vial	667
Victory root	902
Vine branchelike body	634
— tree	907
Vinegar	9
— mixt with water	629
Viol	50
Violet	903
Viper-grafs	774
Vipers buglofs	338
Virginity	457
Visage	381
— of Hippocrates	381
Vitriol	248. 910
Vitrous humour	452
Vomit medicine	348
Vomiting	917
— drinke	916

U.

Ulcer of the eyes	69
— hollow	76
— difficult to cure	217
Ulceration of the lightes	672
Under muscle of the chan- nel bone	826
— chin	152
— part of the belly	460
— standing	481
— swathe	460
Unequal pulse	160
Unfruit-fulnesse	24
Unicorn	915
Universal palsey	640
Unleavened	124
Unquietness	460
Unsatiable hunger	155
Unseasonableness	481
Untemperances	481
Untymely birth	3
Uplifting muscle	509
Upper-part of the belly	360
— of the gullet	666
Uracus	917
Ureter	918
Urinal	550
Urinary passage	917. 918.
— membrane	37
Urine	326. 920
— pipe	918
— with a thicke sediment li- ke to meal	280
— bladder	900
Utmost bones of the finger	567

E N G L I S H

W.

W Agging of the teeth	421	Wax	205
Waggoner	121	— ointment	208
Wake-robbin	101	Weaknefs	304.471.519
Waking coma	254	Weaning	2
Wallbuglofs	531	Weakening	354
Walpepper	471	Wearinefs	264.305.501
Wal-nut tree	488	Wedge like bone	292
Wandering gout	99	— in the foot	292
Want of milk	22	Wertgraff	434
Ware houle	612	Wertwort	434
Wart	898	Whay	785
Washing	2.250.525	Wheale in the skin	339.713
— of the head	174	Wheat	872
Watching	26.254.902	Whelkes	638
Water	85.531	Whey	785
— fern	626	Whiskers on the upper lipp	588
— fitch	505	White coat of the eye	29
— germander	773	— dittany	401
— grafs	694	— of the eye	29
— hemlock	667	— fluxe	394
— in the pericardium	86	— lead	210
— in the fecundine	451	— laprie	509
— kanker	215	— leprosie	509.907
— lentils	505	— line	517
— lilly	603	— fcar in the horny tuni-	
— parfley	456	cle of the eye	510
— pepper	455	— mechoacan	552
Watery bladders	452	— ftonemarle	493
— bloud	467.842	— fspots in the eyes	29
— houle leek	570	— ftarch	51
— humour	451	— thiftel	509
— of the eye	453	— thorn	629.632
— of the head	454	— tutty	689
— rupture	454	Whiting	303
— of the navel	454	Witlow	643
— varice	456	— graff	643
		Wild afh	623
		— and broad garlick	902
		— bafil	239
		— carrot	303
		Wild	

I N D E X.

Wild chervil	646	Wolfe	528.600.663
— dill	569	Wolfsbain	530
— fig-tree	175	— fart	620
— fire	512.669	Wolwort	669
— flax	516	Woman in child bed	708
— navew	589.704	Womans evacuation in the	
— olive tree	275	child bed	523
— rose	299	— course	192.563
— rue	430	Womb fury	406
— saffron	441	— kake	679
— sage	685	— liver	679
— tanfy	66	— medicines	464
— thyme	784	Wombe	921
Wildow-wail	569	Wonder fulnets	730
Willow	755	— tree	740
Wind-flower	59	Wood of aloës	22
— furnace	59	— bind	176.515
— pipe	149.150.500	— night shade	334
Winding gut	471	— of the clove tree	189
— up	383	— forrel	8.37.526.630
Window	386	— four	630
Windy rupture	683	Wol olie	498
— in the navil	684	Word binde	515
Wine	907	Workhouse	612
— of Hippocrates	903	Workinge	616
— tree	907	Wormes	526
— where of the third part		Worm-wood	4.760
is foddren away	305	— eating of bones	849
Wing ear	28	Worm-like the feed of a	
— hairs	446	gourd	291
— of the nose	28	— muscles	526
— of wedge bone	28	— appendage	84
— privie parts of woman		— feed	435
	28	— processës	896
Winter cheny	36	Wound	922
— green	715	— plaister	678
Withy	755	— remedy	867
Woad	486	Wreathad-veffels	175
Wod four	630	Wrist	185.567
Wolf-bane	12.530.589	— plaister	358
— claw	530	Writing pen	162

ENGLISH INDEX.

Y.		Yexing	792
		Yoke bone	928
		Young	396
		—— budd	413
		Youth wort	744
		Yoye	412
Z.			
Y	Ard of a womam	239.	
		270	
Yarrow		9.571	
Yawning		625	
Ydlenes		674	
Yellow okar		605	
—— rattle		33	
Yerva		262	
Z	Edoary		926
	Zone		928

I N D E X

Quarundam Vocum

BARBARICARUM,

In priori opere contentarum.

A.

A Belmosch

Adirlapis

Affion

Agiar aliheud

Ahusal

Aitmad

Akiboth

Alacab

Albotin

Albusao

Alcanna

Alchanach

Alcob

Alcola

Alfatide

Alfol

Algali

Alhandal

Alhatēf

Alinziadir

Aliocab

Altitht

I

95

21.618

488

832

72

832

95

849

832

467

467

95

78

95

95

598

34.251

443.453

95

95

501

Bbbb 5

Aliftiles

Alnerick

Alocaph

Altit

Alumonodig

Alzanaban

Alzanach

Ambegi

Amizadir

Amphion

An

Anacab

Anatron

Anderonæ fal

Anerick

Anerit

Anoxadie

Anphion

Antimad

Areca

Arumphel

Afab

Afabatus

Afef

Audix

95

832

95

501

95

467

467

586

95

548

832

95

598

598

832

832

95

548

72

196

68

145

145

443.453

95

Aza-

三

五

C.

C Abalatar	598	F.	
Cadegi indi	536		
Calfgur	68	F Acca de Melaqua	52
Calambac	22	Faufel	196
Calces	165	Formica corrosiva	442
Cambici succus	426		
Carabe	829	G.	
Carumfel	86		
Ceirim	491	G Annana peride	230
Celopa	466	Gelapo	466
Cerberus	598	Gialappa	466
			Glef

I N D E X.

Gleffum	829	Keiri	491
Gotne	422	Kibrith	832
—— mſegiar	422	Kinkinna	230
Gummi de gamandra	426	Kinnamon	231
—— de jemu	426		
—— peruvianum	426	L.	
—— gotta	426		
Gutta	99	L Amare	832
—— gamandra	426	L Lampacos	217
—— gauma	426	Lampatan	217
—— gemau	426	Lazur	123
—— gemu	426	Lixandram	95
		Lorchet	849
H.		Lulu	545
H Abel-ban	126	M.	
H—— ben	126		
Hagar	94	M Amolaria	546
Hager	94	M Marmelos	546
—— alieudi	488	Markhasjitſa	545
Handel	251	Marmellos	546
Handhal	251	Meceri	618
Hebel-ben	126	Melanzana	536
Hermes	598	Men ſiracoſt	543
Hilla	468	Meftudar	95
Hin	103	Mifatis	95
Hiſacium	95	Mſegiar	422
Hiſpanach	809	Mu	569
Hiltit	501		
		N.	
I.			
J Efemin	466	N Ufiadal	95
J Imblegi	586	N Nyſæ	95
		O.	
K.			
K Ali	30.491	O Bac	95
Kaprili	832	O Ococol	519
		O ſatis	486

P.

VOCUM BARBARICARUM.

		P.	Sudur	750		
			Sumach	832		
			Sutter	750		
			Syaken	68		
			T.			
P	Ajon	136	T	Amalapatra	536	
	Palo de calenturas	230		Tanech	711	
	Pasèn	137		Taraguas	138	
	Pinang	196		Tatel	303	
	Pouft	618		Terengibil	543	
	Pucho	848		Tereniabin	543	
	Pynang	196		Terniabin	543	
				Thereniabin	543	
				Tifafum	832	
				Tin	832	
				Trungibin	543	
				Turfies	95	
				V.		
				V	Icuniras	138
					Undimia	608
					Ufifur	832
					Ufnea	583
				X.		
				X	Oloch copalli	263
				Z.		
S	Acul	829	Z	Addah	72	
	Salanderonæ	598		Zail	145	
	— infernalis	598		Zambach	466	
	Salmiax	95		Zazar	750	
	Sambach	466		Zeblicium	617	
	Samin	466		Zerna	512	
	Saphati	10		Zerumbet	132	
	Savac	756				
	Scantamento	422				
	Sceb	42				
	Scedenigi	428				
	Seb	42				
	Sinon	49				
	Smalternium	829				
	Souda	30				

I N D E X
GRÆCORUM NOMINUM,
Quæ ad artem Medicam spectant,
& in hoc Lexico præcipuè
exhibentur.

A.		ἀερομίλι	543
		ἀθήρα	94
		ἀθρίνη	94
		ἀθερίξ	94
	22	ἀείσωον	129
Α'γάλλοχον	22	ἀθιωτⓈ εἰσοκὴ	113
ἀγαρικόν	887	ἀθρόισμα	113
— κυνήριον	921	ἀίγίς	29
ἀγγⓈ	887	ἀιγόκερⓈ	396
ἀγγιλῶψ	57	ἀιδοῖον	883
ἀγγιλῶψ	387	ἀιδῶς	651
ἀγκιστρον	430	ἀιγίλῶψ	57
ἀγκτήρ	388	ἄϊμα	285. 757. 761
ἀγκριοκάρδαμον	467	— δρακόντιον	759
ἀγκόνη	838	ἄιονⓈ	4
ἀγκυλῶσται	261	ἄιπειρίνη	76
ἀγκῶν	288	ἄισθητήριον πρῶτον	27. 555. 781
ἀγκύλη	261	ἄισθησις	781
ἀγλίθιον	37	ἄκακία	5
ἀγνⓈ	23. 906	ἄκαλίφη	920
ἀγρίον	25	ἄκανθα λευκή	808
ἀργυπνον κῶμω	254	ἄκανθⓈ	6
ἀγκῶνα	911	ἄκανθῶν	6
ἀγρωσις	423	ἄκαόθιζω	6
ἀδάμας	15	ἄκμή	11
ἀδὴν	417	ἄκου	116
ἀδίψαι	17		ἄκρωσις

I N D E X.

ἐκρέασις	116	ἀναδυον	65
ἐκρηβυσία	695	ἀναθυμίασις	377
ἐκρόχειρ	13	ἀνακάρδιον	52
ἐκράμιον	13	ἀναλεπτικήν	456
ἐκραινυχίαν	914	ἀναμνησις	727
ἐκτὴ	14. 756	ἀνατολή	914
ἐκτίς	756	ἀνατρίψις	402
ἐλαβασφρίτης	28	ἀνδράχνη	693
ἐλγνημα	327	ἀνδρεία	651
ἐλειμα	914	ἀνσις	727
ἐλειφαρ	914	ἀνθίλιξ	435
ἐλεξάνδρεια	503	ἀνθραξ	746
ἐλεκτωρολόφῳ	32. 282. 393	ἀνθρωπινή	295
	648	ἀνθρωπόμορφῳ	74 541
ἐλέξιον	553	ἀντιάδες	70. 642. 746
ἐλευρον	383	ἀντιβαλλόμενοι	718
ἐλκή	31	ἀντιλόσιον	71
ἐλκισιᾶδιον	338	ἀντιπυρετικόν	284
ἐλόη	39	ἀντλητήριον	296
ἐλς	32. 753	ἀνώ κοιλία	895
ἐλφιδιόν	34	ἀνωχεύς τοῦ ἐντέρων	565
ἐλφιδιον	34. 40. 383	ἄζων	123
ἐλφῳ	40. 907	ἄιονῳ	4
ἐλων	429	ἄπεριστατα ἔλκη	76
ἐλωπηκία	91	ἄπευθυμένον	524
ἐμάρακον	535	ἄπένθιον	4
ἐμβλαμα	3. 45	ἄπιῳ	716
ἐμβλωθρίδιον	3	ἄπέχημα	76
ἐμβλωσις	3. 45. 375	ἄποδρέγμα	478
ἐμβλωσμός	3	ἄποχαλακτισμός	2
ἐμβλώσκω	45	ἄπιδευσις	818
ἐμβρωσίαν	146	ἄποκοπή	379
ἐμμῳ	48. 91. 749	ἄποκρεστικά	728
ἐμύργη	50	ἄτίπληκτῳ	115
ἐμοχος	51	ἄπονεύρωσις	848
ἐμπελῳ	49 907	ἄποπάτημα	818
———— λευκή	150	ἄπολλυμι	457
———— μέλαινα	908	ἄποπλύνοντα	6
———— εὐόφορῳ	907	ἄπόρρητῳ μυχὸς	293
ἐμφιδαιον	50	ἄπτεσκηψις	768
ἐνᾶσις	11. 117	ἄποσπασμάσιον	83
ἐναγκαῖον	651	ἄποσύματα	3
ἐνάδεσμοῳ	383	ἄποφθέρω	3
ἐναῶσις	326	ἄπορς	

I N D E X.

ἄποχασμός	768	ἄυχην	209
ἀραιωτικά	724	ἄφιψημα	84
ἀργεμέ	914	ἄφουδευμα	818
ἀργεμα	92	ἄφουδιον γαστρός	818
ἀργιλ	92	ἄφροδιτη	440
ἀργυρ	92. 453	ἄχνη ὀθονίς	185
ἀργυρπνον κῶμα	254	ἄχυρον	15
ἀρεθρωςις	100	ἄχῳρις	10
ἄρκειον	499 660		
ἄρκειν	490		
ἄρκειντις	89		
ἄρμινι λίθ	94		
ἄρνευγλῶσσον	680		
ἄροσομίλι	543		
ἄρτισκός	872		
ἄρυταινοειδής	500		
ἄρχη	11. 644		
ἄρχυς	524		
ἄρωμα	608		
ἄρρωστία τῆς θαυμασιω	307		
ἄσαρτον	414		
ἄσκις	47		
ἄσθινεια	304. 307		
ἄσθματικὸς πνευμάτωσις	62		
ἄσκημα	376		
ἄσκησις	376		
ἄσπάραγ	106		
ἄστακός	244		
ἄστράγαλοι	110. 813		
ἄσφαλτίτις	107		
ἄσφάραγ	666		
ἄθέρα	94		
ἄθέρεινη	94		
ἄθιπτ	113		
ἄθροισμα	113		
ἄτεριζ	94		
ἄτρακτ	114		
ἄτονία	307		
ἄτράφαξις	115		
ἄυλός	628		
ἄυξησις	116. 117. 123		
ἄυσηρός	122		
ἄυχη	47		
		Β	
		βάλαν	126. 651
		βάλσαμον	185. 128
		βαπτίζω	1
		βάρυθρον	749
		βάτ	746
		βατράχιον	722
		βδέλλα	446
		βήξ	132. 878
		βήρυλλ	135
		βῆτα	135
		βηχικά	647
		βήχιον	383
		βιολίων θήκη	139
		βικία	902
		βικίον	902
		βιολύχιον	393
		βί	906
		βλασία	141
		βλάξ	142. 143
		βλέννα	581
		βλίφαρα	633
		βλίφαρον	142. 332
		βλεφαρίς	229
		βλήχον	293
		βλήχων	708
		βλητρισμός	1. 143
		βλίτον	143
		βόθρεια	578
		βόλκοι	153
		βοτάνη	146. 440. 583
		βόρκοσις	154
		βασάν	152. 478
			βασάν

I N D E X.

βῆκερ	396	γίναρτα	902
βελίμια	154	γλήμη	497
βέλιμ	154	γλήνη	712
βενιας	146	γλετοί	591
βενιόν	155	γλετον	276
βῆπερσις	155	γλυκυσιδη	684
βέτυρον	156	γλῶσσα	518
βεάγχ	724	γλωττοκομείον	293
βεάβυς	749	γλῶττα	518
βεάχιοι	146	γνάτ	152. 540
βεαχιάδες	146	γογγρώτη	422
βεαχυπόται	147	γογτύλ	422
βεαχύνπ	147	γογτύλη	722
βείγμα	792	γομφίαι	310. 574
βεόγχ	149. 500. 666	γόννη	415. 779. 921
βευγμός	150	γονίαι	914
βρύον	150. 528. 583	γόνυον	413
βεῶμ	117. 149	γοσσίπιοι	422
βυσσός	293	γεαμμαί	835
βωλίται	143	γεαμματεῖον	399
βῶλ	144	γυγτυλῖς	722
		γυμνάσιοι	376

Γ.

Γάλα	493
γαλακτοποιητικά	407
γαμφήλη	540
γαναικεία	427. 563
γαργαλ	861
γαργαρίζω	411
γάργαρε	232
γασήρ	43. 411. 895
γαστροκνημία	834
γαυαικεῖον	883
γελάσινοι	310. 696
γένειν	540
γένειον	564
γένεσις	293
γένυς	540
γέρᾱ	415
γέρρον	293
γῆς ὄμφαλ	7. 277
γέφαν	432

Δ.

Δακρύω	302
δακρυῶδες ἔλκ	302
δακτύλοι	872
δακτύλι	524
δάκτυλ	302. 321. 476
δάρις	483
δάφιη	503
— ἄγρία	860
— ἄλκιανδρεας	503
— ἰθαία	503
δακτικὸς	476
δέλτα	293
δελφύς	921
δέμας	651
δενδρολιβαν	856
δένδρον	88. 309
δέιδρ	88. 309
δεξάμηνη	891
δεξίστηρ	

I N D E X.

δερεῖσῃς	295	ἐγκέφαλον	207. 641
δέσμα	295	ἐγκήρωσις	474
δεσμιδίου	780	ἐγκοιλία	904
—— χειλοπληθής	542	ἐγκόπη	315
δεσμός	298. 389	ἐγκρασιον	207. 641
διαίρεσις	315	ἐγκραξίς	768
διάκυσμα	411	ἔδρα	315
διανακαρδίων	854	ἐισβολή	644
διάπασμα	317	ἐισπνοή	480
διάρροις εἰς ἕρον	313	ἐκβολον	2
διάσυρ	184	ἐκζέματα	443. 453
διασφάξ	293	ἐκκοπροτικά	43
διαυχένι	556	ἐκλεικτόν	338
διάφραγμα	488	ἐκλίπισις	312
διαχώρημα	376. 818	ἐκλυσις	307
διαχώρησις	326. 376	ἐκμαῖναι	307
διγχεῖρες	310. 696	ἐκπληξίς	824
διδυμοί	621. 850	ἐκσῆναι	307
διν	774	ἐκτομή	379
διτόζωσις	298	ἐκτρίμμα	483
διὸς βάλαν	191. 488	ἐκτρώμα	3
διπλωμα	324	ἐκτρώσις	3
διψ	795	ἐκτρώσις	3
δοῖς	388	ἐκχύλωμα	379
δόλιχ	666	ἐκχύλωσις	379
δόναξ	162	ἐκφύσησις	340
δορα	295	ἐλαια	612
δόριλλ	293	ἐλαιον	612. 615
δορκαδία	583	ἐλατη	2. 803
δρόσατον	841	ἐλατήριον	197
δρόσ	779	ἐλειχρυσον	343
δρῦς	331. 718	ἐλελισφακον	755
δαύαμις	381	ἐλίξ	431. 435
—— γαλακτωποιητικὴ	407	ἐλίχρυσον	343
δύσοδμος	335	ἐλκ	910
δύσοσμος	315	ἐλκτικὸν	116
δῶρον	915	ἐλκυστήρ	914
		ἐλκωμα	379
		ἐλκωσις	379
		ἐλξίτη	642
		ἐλυμ	636
		ἐμβολον	651
		ἐμβόριστη	515
		CCCC	ἐμ.

E.

E^α
ἐγκατα
ἐγκαυσις

757
904
380

I N D E X

ἐμμετροβλάσης	914	ἐπιστόμια	726
ἐμβλυθλός	914	ἐπίσχιον	I
ἐμετικόν	916	ἐπιτασις	117
ἐμετ ^ο	916	ἐπιχορηγίς	565
ἐμμοτον	877	ἐπιχορηγίς	565
ἐμμηνα	563	ἐπιφυλλόκαρπον	503
ἐμμηνία	427	ἐπονώσιοι	447
ἐμπνευμάτωσις 349. 477. 480		ἐπταφύλλον	863
ἐμπν ^ο μοτός	184	ἐπώμις	209
ἐμφρακτικά	351	ἐργαζία	616
ἐμφύσημα	477	ἐργασήριον	612
ἐνδειγίς	476	ἐρέειν ^ο	228. 651
ἐνδία	355	ἐρευγή	747
ἐνέργεια	616	ἐρευγμός	747
ἐνκατα	355	ἐρυγμός	747
ἐνκόιλια	355	ἐρικες	438
ἐνελον	416	ἐρίκηρον	366
ἐνόπνιον	798	ἐρινεός	175
ἐξάμβλωμα	3. 375	ἐρινός	175
ἐξάμβλωσις	375	ἐρισίθη	745
ἐξανθέματα	886	ἐρμῆς	440
ἐξιπωτικά	116	ἐρμῆς βοτάνιον	565
ἐξίχιοι	377	ἐρπηδών	442
ἐπανθισμός	891	ἐρπης	442
ἐπασημασία	644	ἐσθιόμει ^ο	442
ἐπιγλαΐτις	500	ἐρπιλλον	784
ἐπιγονατίς	574	ἐρπυσικόν ἔλκ ^ο	442
ἐπίδερξ	602	ερπω	784
ἐπίδερμικα	227	ἐρυγμός	747
ἐπίδερμς	295	ἐρυθρήματα	743
ἐπίδισις	506	ἐρυθροδανον	745
ἐπίδισμ ^ο	383	ἐρυθρον πέλαις	368
ἐπίδοσις	117	ἐρύσιμον	484
ἐπικρανίς	207	ἐσία	394
ἐπικραν ^ο	641	ἐχάρα	369
ἐπιλησμοσάυη	604	ἐν ^ο ελ ^ο	337
ἐπιμηλς	913	ἐν ^ο ξία	158
ἐπιμυλς	574	ἐνζομον	367
ἐπιπλόιον	614	ἐνκρατ ^ο	371
ἐπίσειον	293	ἐνρυσμός	322
ἐπίσθει ^ο ἐγκέφαλ ^ο	207	ἐυσαρκ ^ο	374
ἐπισκαύιον	832	ἐυφροσάυη	373. 412
ἐπισπαστικά	116. 900	ἐφήμερον	248

I N D E X.

ἱ Φιάλης	474	θύλος	853
ἱ Φιλλομαί	474	θύμβρον	764
		θυρίαμα	831
		θυρίαισι	831
		θυρίς	386
		θυροειδής	500
		θώραξ	647

Z.

Z	805.	925
ζεία		925
ζεία		925
ζενικόν		926
ζείδωρον ἄρρεαν		925
ζιζάνιον		927
ζαή		906
ζωσῆρ		442

I.

I	αμα	553
I	ιάομαι	554
I	αυξ	668
I	ατρής	554
I	αχίτης	556
I	ιλύα	690
I	ιγνής	690
I	ιδάια	503
I	ιδρωα	830
I	ιδρώς	830
I	ιδρωσις	830
I	ιερὰ βοτάνη	658
I	ιεράξι	445
I	ιερὰν σύριγτι	393
I	ιερὸν ὄσιν	752
I	ικταρ	293
I	ίλιγτ	774
I	ίλιγξ	774
I	ίν	388
I	ίτιον	130. 605
I	ιτὸς	388
I	ίραυξ	668
I	ίξία	235. 905
I	ίξυς	526. 905
I	ιὸς καλκῆς	19
I	ίππ	446
I	ίππυρις	365
I	ισάτις	418
I	ισθμιοι	488
I	ισθμὸς	610. 642
I	ισὸς	447
I	ίχιοι κόχων	277
I	ιτία	754

H.

H	ουτρον	2
H	ήθμος	279
H	ήλικια	20
H	ήλιτόμενον	2
H	ήλ	436
H	ήλυόχευθον	343
H	ήμικέραιον	436
H	ήρίγγιον	367
H	ήρυγγιον	367
H	ήτρον	1

Θ.

Θ	ανμασός	485
Θ	θείον	832
Θ	θέναρ	915
Θ	θίσμασμος	396
Θ	θέρμ	528
Θ	θελή	638
Θ	θηραπειῶ	293
Θ	θλάσις	262
Θ	θλάτμα	262
Θ	θλασπίδιον	855
Θ	θορή	779
Θ	θορός	779
Θ	θρεψίς	36
Θ	θριδακίας	541
Θ	θριξ	869
Θ	θρυαλλίς	856

CCCC 2

Ἰτρειον

I N D E X.

ἴτριον	438	κατάντλημα	396
ἰχυρὸν	804	κατάντλησις	396
ἰχθυή	914	κατάπασμα	317
ἰχθυόβαρον	296	καταπαστὸν φάρμακον	317
ἰχθερ	285	καταρρέε	305

Κ.

Κ αδρυΐα	847.879	καυλὸς	199
κάγκαμον	494	καυοδίσμον	400
καβάρσεις ἑμμενός	563	καυκὸν καῦλων	198
κάβαρσις	197	κίεα	180
καθαρετήριον	197	κεγχραμίδας	570
καθαρετικὸν	712	κεγχρίας	442
καθαρετικὸν φάρμακον	197	κίγχρε	201. 570
καθαίρα	197	κινεῶν	479
καθήμι	197	κινέσιμον φάρμακον	197
κακοπραγία	159	κινταύριον λιμέναϊον	202
κακτὸς	160	———— λιμνήσιον	202
κάλαμο	101. 161	κίνταυρ	293
καμάρα	165. 166	κίντροι	14
καμάριον ψαλλιδοειδὲς	400	κιντρομυρσίη	748
κάματ	501	κίτωσις	370. 377
κάμηλ	166	κεραίτις	395
καμίν	399	κεράτιον	789
καμπύδιον	383	κερκίς	207. 720
κανθοὶ	172. 446	κερκίσκ	651
κάπνι	404	κερκοπίθηκ	207
κάπν	404	κέρκωσις	602
κάπρ	651	κίσσηρις	711
καρδαμαντική	467	κίσρον	136. 210
κάρδαμον	591	κηκίς	409
καρδία	179. 180. 265	κηλὶς	533
καρπήσιον	184	κῆτ	7
καρκίς	185	κῆρ	265
κάρνα ποντικὰ	117	κῆρια	384
κάρυον βασιλικόν	488	κῆτη	210
καρχήσιον	178	κῆτ	293
κασία μίλαινα	189	κίκι	740
κάσανον	191	κιμωλία	230
κασόριον	161. 191	κίναμωμον	230
καταγμοσ	400	κιογίς	232
κῆταμήνις	427. 563	κιεκαία	541
		κιεσὸς	

I N D E X.

κίρῳδς	234	κίρως	278
κίσσαςρον	235	κορίαντον	267
κίσσηρις	235	κορίον	267
κίσσος	235. 431	κορμάτης	651
κίσσιν	235	κορμα	199
κίων	438	κορρη	152
κλάσις	400	κορυζα	581
κλάσμα	400	κορυφά	898
κλιίς	237	κορώνη	269. 270
κλήτρη	38	κοσκίνο	279
κλήτρεα	38	κοτύλη	8. 276. 437. 915
κληνίθρον	237	κοτυληθών	7
κλήις	237	κοχλία	435
κλητωρίς	239. 293. 602	κοώνη	651
κλίμαξ	766	κόχωνω	277
κλινοειδής	239	κρέμω	298
κλυτήρ, ἡρ	240	————— θάλασσιω	797
κναφάλιον	421	κρένιον	165
κνηκός	240	κρέν	165. 273
κνήκη	286. 859	κραιτῆρης	511
κνησμός	703	κρίας	183
κνισμός	703	κρημνοί	28. 602
κόγχη	244. 574	κρίθη	449. 651
κόγχ	574	κρισείδης	500
κοιλία	43. 251	κρίνον	252. 515
κοῖλον ποδός	915	κριξός	254
———— χερός	915	κρικη	284
κοινοκράμω	170	κρόκισ	284
κόκκ	124	κροκυφάτιον	599
κόκκυξ	242	κρόμμυον	161
κόλλα	248. 420	κροταφίτης	847
κολοκάυτη	251. 291	κρόταφ	848
κόλπ	793	κρότων	740
———— γυναικεί	883	κρύπτα	914
κόμαρ	89	κτείς	185
κόνδυλος	863	κρώμω	147
κονδυλωδής	863	κτένες	310. 696
κόπ	501	κυαβίζω	296
κόπρ	818	κύαδ	296
κώπιον	274	κύαμ	380
κοράλιον	266	κύβιτον	288
κόραμος	401	κύβοι	813
κόρη	712	κύβωλον	288

Cccc 3

κύημα

INDEX.

κύνεμπε	3. 396. 644	λειχανός	476
κυκεών	232	λειχήν	563
κυκλισμός	872	λείζων	780
κύκλοι	413	λείκιθες	682
κύκλω	244. 297	λέκυθος	678
κυκλώπιον	29	λεπίδιοι	677
κύκλωψ	244	λεπιδόειδεις	562
καυανθιμίς	276	λεπιδόειδον προκόλλημα	562
καυία	298	λείσιμα	272
καυοδοτανή	276	λεπτίωσις	378
καυοδέσμον	400	λεπτοκάρνα	117
καυοδόντες	310	λεπταυτικά	115
κύπερ του πτελιῖας	300	λεπτωσμός	378
κύπρις	301	λευκή	509. 907
κύριος όπις	841	λευκον	529
κυτήριον	553	λευκός μύελος	207
κύττος	210	λεύκωμα	29
κύστις	898. 899	λήθη	604
κύστις χοληδόχος	396	ληνός	478
κύττος	165	λήρη	308
κύτταρον	126	ληρώσας	307
κυψήλις	209. 546	λήψις	644
κυψελόεσσα	546	λίβανος	856
κώδεια	146	λίβανωτίς	743
κώδια	146	λίβανωτόν	856
κώδη	146	λίβανώτης καρπός	856
κωλή	651	λίβανωτικόν	511
κώλον	251. 252. 562	λίγυστικόν	511
κώρειον	229	λιμνός	382
κώπιον	274	λίθος ήράκλειος	535
		— μαγνητίς	535
A.		λινόζωσις	298. 565
		λίνον	518
Λαοίς	492	λογάς	29
λαγών	470	λοιμός	71. 524. 661
λαγώνες	358	λοπιμόν	191
λαιμός	610	λύγξ	792
λαπάρα	1	λύγμός	792
λάρυγξ	500	λυκάγχη	297
λέγια	50	λύκοψις	531
λειποθυμία	519	λύσιπτόνον	65
λειποψυχία	519	λύσσηκω	541
λείριον	281. 518	λύχνος	140
		M.	

INDEX.

M.

Μ αγδάλια	297	μεσόμφαλον	13
μαγδαλεις	301	μεσοπλεύρια	274
μαδάρωσις	165	μεσπίλη	566
μαδισήριον	915	μεσαρσίον	565
μαζ	539	μετακάρπιον	567
μαλακτικά	354	μέταλλον	567
μαλαχίη	539. 787	μεταλλεργική	216
μάλη	28. 574	μεταπέδιον	568
μαλτακαί πλευραί	274	μετάφρενον	568
μάλθη	538	μέτεωρισμός	375
μάλκη	659	μέτρον	563
ματῆται	307	μέτρον υερχῆ	296
μανία	308	μέτωπον	402
μανίη	541	μήδεια	621. 850
μανικὴ ἑκασσις	541	μήκων	552. 637
μάραθρον	395	μήλα	70. 642
μαρσαςμός	544	μήλη	556. 804
μαργαρίτης	545	μήλον	413. 539. 560. 689
μάριμαρ	546	μηλατίς	561
μασός	539	μηλωτρίς	561
μασχάλα	28	μήνες	563
μασχάμη	123	μήον	569
μάχαιρα κυρτή	601	μηρὸς	385
μαχαιρίς	601. 766	μήτρα	921
— οξυβολής	766	μηχανή	533
μαχαιρίδα Στηθεοειδής	756	μηχανήμα	533
μέζεια	621. 850	μικρόν	296
μέϊον	569	μικροτέχνη	554
μέλαι	50	μίλαξ	796
μελλαγχολία	308	μίνθη	564
μέλαθρον	293	μίσπιλον	566
μέλι	556	μίσον	583
μέλισσαι	559	μονιλάλ	57
μέλιττα	559	μόδι	573
μέλ	562	μοῖρα	644
μέρ	644	μονοκερὸς	915
μέσαρχον	565	μονόφυλλον	438. 655
μεσόκωλον	565	μορέα	578
μεσόμφαλον	13	μόρον	578
		μορφή	40
		μοτὸς	877
		μέπυλον	566
		μοχλίσκος	573

CCCC 4

μέχλ

I N D E X.

ἔδοντα γυγνόν	399	ἔρίγρεον	718
ἔδοντες	310	ἔρρηπύγιον	242
ἔδοιτίαςις	311	ἔρρῶς	785
ἔδοντότρεμμα	311	ἔρχεῖθια, ἑλκὸς	621. 850
ἔδοντοφύια	311	ἔρχεῖς	621. 850
ἔδασυη	327	ἑσίον	624. 625
ἑελαυθ	425	ἑσοκόπ	501
ἑη	800	ἑχε	775
ἑθάνιον	383	ἑχεμα τῆς τροφῆς	605
ἑιδημα	876	ἑχίον	50
ἑισυπ	611	ἑσυρις	516
ἑκίμον	606	ἑσφρησις	608
ἑκν	674	ἑσφρητόν	608
ἑλκῆ	329. 447	ἑσφύς	487. 526
ἑλκος	621	ἑυλον	416
ἑλκόν	37	ἑα	800
ἑλμισκος	578	ἑγτιῶν β	296
ἑλυρα	789	ἑλῆ	227
ἑμφάκιον	614	ἑλαν ἑδαξίμους	311
ἑμφαλάκαρπ	76	ἑον	800
ἑμφαλ	13	ἑυρα	651
ἑμφαλκ	913	ἑρανία	160. 485
ἑνυξ	914	ἑυρανισμ	631
ἑξάλις	8	ἑυρανὸς	631
ἑξ	9	ἑυραχὸς	917. 918
ἑξέρυα	382	ἑυρήθρα	918
ἑξύα	382	ἑυρημα	920
ἑξύη	382	ἑυροδόχ	898
ἑξύγγιον	123	ἑρος	919. 920
ἑξυλάπαθον	8	ἑς	121
ἑξυμυρτίτη	752	ἑφίαισις	39. 91
ἑξυ νόσημα	15	ἑφίτης	617
— πάλ	15	ἑφρίς	229
— φόινιξ	844	ἑφρὺς	832
ἑον	800	ἑχεμα τῆς τροφῆς	605. 785
ἑπίσθι	641	ἑψίγονοι	311
ἑπὸς	379. 500. 618	ἑψις	905
— κυρεναϊκὸς	103		
— μηθικὸς	103		
— συριακὸς	103		
ἑπριον	504		
ἑπάρια	448. 689		
ἑρθαγόρας	293		

Π.

Πάγκρεας
πάθημα

παθήματα τῆς ψυχῆς

πάθ

CCCC 5

635
646
646
646
παί

I N D E X

παῖδοπαρεῖ	293	πῆξις	393
παῖδοτόκος	708	πηχὺς	911
παμοῖνη	684	πίεσθον	914
παπυρί	638	πίσον	678
παραιρημας	383	πίσσα	679
παρεκμῆ	11. 85	πίσσαν	678
παρεκρεῖσσαι	307	πιτρίλιον	678
παρεκρόφαι	307	πιτορίαισις	405
παρεληρεῖσσαι	307	πίτυρον	678
παράληρε	308	πλάται	447
παράρεθρῶμας	347	πλάτη	274
παρεπαῖσαι	307	πλατὴ	752
παρεπήχιον	720	πλάτυσμα	678
παρεπρεῖ	308	πλεκτάται κισροῖαι	277
παρεφροσύνη	308	πλευμόνα	709
παρεφροσύναι	307	πλευραὶ	274
παρεφροσύνη	480	πνεύμα	810
παρεφυάδας	17	πνεύμον	684
παρεγκεφαλὶς	207. 641	πνεύμονας	709
παρεμτωσις	247	πόα	423. 440
παρηγορικόν	65	ποιρὶν	775
παρεθίνιον	550	πολὶς	685
παρίσθμια	70	πόλ	165
παροξυσμός	644	πολύμορφον	289. 292
παρῶπαι	446	πολύγαλα	805
πάτ	818	πομφόλυξ	689
παυσίπνον	65	πόν	327
πίζα	538	πόνε παυσηριον	65
πίννη	382	πόροι	168
πί	651	πόρ	521
πίταυσις	551	— οὐρητικὸς	918
πίπασμός	245	ποσθῆ	651. 695
πίπων	653	πῆς	660
περδίκιον	642	πράσον	692
περίκαυσις	46	πρασιαί	696
περιγέραι	658	πρακτικὸς	65
περίπλωμας	376	πρι	470
πεύκη	676	πρίων	784
πίταλον	661	προματωπίδιον	403
πηλαί	172. 446. 739	προπήχιον	911
πήγαιον	748	προπίπτων ἀρχὸς	698
πηγίωσις	393	πρόπτωσις ἀργῆς ἢ ἰδρῶς	698
πήνις	775	πρόσηθις	846

πρῶτ.

INDEX.

[illegible]

I N D E X.

σημίον	788	σμήγμα ὀδόντων	317
σημίδια	136	σμιλαξ	796
σήπιον	626	σμιλιοι γαστροειδές	766
σιάν	540	σμέρνα	597
σιγμοειδής	911	σπάθη	803
σίαλη	754	σπάσθαι	274
σιαλαγωγία	754	σπαναχία	809
σικύαν κατὰ χασμῆ	291	σπαρτόν	416
—— κέφην	291	σπασμός	263. 802
σίκυ	290	σπατιλη	818
σίκυς	290	σπείρι	383
σίλφι	790	σπέρμα	779. 805
σίλφιον	500. 790	σπίθαμή	328
σιμὸς	791	σπίλομα	533
σινδικόν	293	σπίλη	491. 533
σινδοίτης	383	σπλαγγιά	904
σίσηπι	791	σπλάγχον	583
—— ἄγριον	855	σπλάγγ	654
σῖν	651	σπογγοί	70
σίρφι	790	σπόγγ	642
σιτάριον	424	σπόδιον	813
σίτ	372	σπόδ	813
σιφων	197	σπογδύλιον	242
σιωπηρεῖ	307	σπόγδυλ	813
σκάνδιξ	646	σπορεῖ	779
σκάφιον	165	στατικήν	690
σκαφοειδής	592	σταυρότυπ	285
σκάφ	435	σταφυλιάγρας	817
σκέλις	165	σταφυλιν	645
σκέλ	286	σταφυλοφόρον	232
σκιάδιον	912	σταυτηρητικήν	456
σκοῖν	489. 774	σταχοίτης	694
σκόλυμ	231	στάχυς	807
σκορδινημα	635	στάε	16
σκορδινιασμός	635	—— ὕειος	123
σκέροδον	37. 773	στάλιχον	199
σκοτοδινία	774	στάλιχ	199
σκοτοδιν	774	σταγμός	834
σκοτοματικὸν πάθ	774	σταγχή	834
σκότσμα	774	στάρε	295
σκούραλον	15. 818	σταφανίτης	269
σκυτολίδες	100	στάφαιαῖα	269
σκάρε	818	στήθ	647 846
		στήμα	

I N D E X.

σημία	651	σχοινοσρόφον	171
σηρίγγη	720	σῶπον	336
σίβη	72	σωφρονισήεις	311
σίμμι	72. 820		
σοιχεῖον	342		
σόμα	152		
—— κοιλίας	895		
σόμαχον	610		
σρεπτός μοτός	185		
σρογτύλον	422		
σρεθίον	761		
σροφείς	813		
σρύχον	797. 824		
σολίς	488		
συνπηρία	42		
συνπιμα	111		
σύραξ	825		
συναμινία	578		
συκία	836		
σύκη	836		
σύκη	390. 836		
σύκον	390		
σύνκωσις	841		
συνδολα	835		
σύμφυτον	798		
συνόγαλα	694		
σανδρομή	839		
σανέσις	481		
σανδισμ	513		
σύριγγη	392. 840		
συρραπές	841		
σῦφαρ	827		
σφαγίτις	184		
σφάγν	583		
σφάκελ	806		
σφακελισμός	806		
σφένδαμν	7. 806		
σφενδόνη	29		
σφυρά	538		
σφυρόν	538		
σχύν	506		
σχισή	42		
σχόιν	769		
		Τ.	
		τάξις	423
		ταραχή	480
		τάρσος	229
		ταῦρ	651. 775
		τεινισμός	848
		τελαμών	383. 427
		—— σινδορίτης	383
		τελεία νεκρωσις	806
		τένων	848
		τίξις	644
		τίρας	575
		τερέβινθ	849
		τέρμινθ	849
		τεταρτά	717
		τεῦτλον	135. 787. 852
		τηκεδών πύη	115. 672
		τήλις	395
		τηνισμός	848
		τίλμα	184
		τιλτός μοτός	184
		τιτθίον	539
		τιτθός	559
		τμητικά	135
		τὸ ὄξ	9
		τόκ	644
		τομεῖς	310. 696
		τομίται	310. 696
		τοξικόν	846
		τοπικά	523
		τραγοπώνων	446
		τράγ	865
		τράπεζα	562
		τραυλισμός	126
		τραυλότης	126
		τρεῦμα	922
		τραυματική μήλη	804
		τραχεῖα ἀρτηρία	500
		τρεῦμα	293
		τρητός	

INDEX.

Φλωξ	17	χοινικίς	574
Φῆ	884	χοινικὴν	574
Φοινίζοντα	745	χοιράδης	779
Φοινίξ	302. 632	χοιροβοτάκων	693
Φορμίσιον	293	χολή γλυκὺν	140
Φρένες	317. 695	— ξάνθη	140
Φρενίτης	308	— προκοειδής	140
Φρενίτις	308	χόνδρῳ	34. 186. 360
Φρίκη	449	χονδραίιδες ἄκνηται	274
Φρίκιον	449	χώρα	765
Φρίττω	449	χέρτῳ	394
Φσιλλότης	126	χῆς	225
Φυκῳ	34. 403	χρυσοκόλλα	145
— θαλάσσιῳ	34	χρυσολάχανον	115. 144
Φύμα	672	χρυσόλιθῳ	225
Φυσάλις	673	χρσοποιητικὴν	216. 226
Φύσις	293. 592	χεύσωσης	304
Φύτον	672	χεῶς	295
		χυῖρῳ κλείς	293

X.

Ψ.

Χαιμαβάλανῳ	79	Ψάμμο	91. 703. 749
Χαλαζώσις	211	Ψελλισμός	126
Χαλασμός	727	Ψσιλλότης	126
Χαλιπός	212	Ψίλαθρον	150
Χάλκκανθον	910	Ψιμνύθιον	210
Χαμαιάκτη	337	Ψόα	526. 651
Χαμαισύνκη	214	Ψυχή	757
Χαμίαν	226	Ψυχότροφον	136
Χάω	214	Ψώιτης	556
Χαρά	412	Ψωλή	651
Χάσμη	625	Ψάρα αγρία	705
Χάσμημα	625		
Χαυώσις	727		
Χέδρωψ	504		
Χελών	491		
Χειμεθλιαίω	215		
Χείρ	543		
Χελών	491		
Χῆνῳ	506		
Χίετῳ	395		
Χυμία	226		
Χίμετλος	659		
Χοανή	478		

Ω.

FINIS.

